

Szabó József

DEVIZAHITEL

A bírók leleplezése az AB panaszban

ISBN 978-615-6453-09-9

Ezt művet szabadon megoszthatod, másolhatod és terjesztheted bármilyen módon vagy formában az alábbi feltételekkel.

A megosztás során a szerzőt megfelelően fel kell tüntetned, hivatkozást kell létrehoznod az eredeti teljes mű elérhetőségére. Ezt bármilyen ésszerű módon megteheted, kivéve oly módon, ami azt sugallná, hogy a szerző támogat téged vagy a felhasználásod körülményeit.

Nem használhatod a művet üzleti célokra.

Megosztás előtt a szövegrészeket nem változtathatod meg, nem írhatod át, nem egészítheted ki a szöveget, és nem keverheted meg úgy az egyes részeket, hogy azok más értelmezésre adjanak lehetőséget, mint a szerző célja.

A borítón lévő fotó forrása: Bíró úr, ez itt az igazság? Nem kérem, ez itt az ítélet.

<https://arsboni.hu/biro-ur-ez-itt-az-igazsag-nem-kerem-ez-itt-az-itelet/>

Kapcsolat a szerzővel:

devizahiteligazsag@gmail.com

Köszönet Dr. Madari Tibornak,

a 14 év alatt kifejtett ügyvédi munkájáért. Egészen kiválóan együtt tudtunk dolgozni. Egyáltalán nem rajta múlt, nem rajta múlik, hogy nem nyertem a bíróságon. Sem én, sem mások – vele vagy más ügyvédek által (tisztelet a ritka kivételnek). Ha jó a peranyag és jó az ügyvéd, akkor hol a hiba?

Miként gyermekkoromban megjelent a készüléken: „a hiba nem az Ön készülékében van!”

Hol van akkor a hiba???

Tartalom

Bevezető	4
Panasz	7
Az alkotmányjogi panasz benyújtásával kapcsolatban támasztott követelmények	8
Tényállás	26
Az Alkotmánybíróság, a DH törvények keletkezése és jogszerűsége	31
Az Alkotmánybíróság és az árfolyamkockázat mértéke	42
Árfolyamrés miatt teljesen érvénytelen szerződés	46
Az „összhang vizsgálata”	50
Az uniós jog alkalmazása a jog rendeltetés ellenes gyakorlása?	52
Értékállandóság a törvénynek való megfelelésség helyett	56
A szerződés teljes érvénytelenségét okozó hiányosságok	68
Egyező szerződési akarat	68
A kölcsön összege	69
Az ügyleti kamatláb hiánya	73
A törlesztő részlet hiánya	75
Teljes futamidő alatt befizetésre kerülő összeg	80
Referencia kamatozás és az egyező szerződési akarat	81
Részbeni érvénytelenség megítélése	85
Referencia kamatozás érvényesülése	85
Napi kamatszámítás	87
Késedelmi kamatfelár	88
Kezelési költség számítása	91
Első árfolyamkockázat – szerződéskötés és folyósítás között	95
Harmadik árfolyamkockázat - előtörlesztés	99
Jogszabállyal ellentétes jelen devizahitel konstrukció	104
Jogszabálynak megfelelő devizahitel konstrukció	107
Összesített hatása a tisztességtelen pontoknak	108
Jóerkölcs megítélése	109
A CHF alapú kölcsön veszélyesebb – jóerkölcsbe ütközés	112
A megtévesztés uniós jog általi vizsgálata - jóerkölcsbe ütközés	117
Szakmai gondatlanság - jóerkölcsbe ütközés	119
Az „aránytalan kockázat” és a „súlyos következmény”	124
Az AB és a Kúria döntése alapján nem lehet az árfolyamkockázat korlátlan	126
Számszerű tájékoztatás a devizahitel kockázatáról	129
A harmadik árfolyamkockázati tájékoztató – a Nyilatkozat	133
A devizaárfolyam várható alakulása	139

Törvények EUB általi vizsgálata	146
A jogszerű banki számolás	150
Felperes fogyasztói jogainak korlátozása.....	158
A végrehajtás korlátozása	161
Előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezések összesítése.....	167
Eljárási hibák	172
Perköltség összege	173
A jogegységi határozatok szerepe.....	178
1/2016 PJE alkotmányossági megfeleléssége.....	180
6/2013 PJE alkotmányossági megfeleléssége.....	205
Megjegyzés.....	209
Másodfokú ítélet.....	215
A kereset és az alperesek védekezése	218
Az elsőfokú ítélet.....	221
A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem.....	227
A másodfokú bíróság döntése és indokai	230
Záró rész.....	236
Elsőfokú ítélet.....	237
Az előzményperről	279

Bevezető

Miben bízhatnak 2025 nyarán a devizahiteles pereskedők, a károsultak milliói?
Abban, hogy újra lesz olyan áttörés, mint amilyenre már három jól ismert példa is van.

A Partiscum per foglalkozott elsőként azzal, hogy a bankok önkényesen emelték a kamatlábakat. Hiába nyert azonban az adós ebben a perben, éveken keresztül vesztették el a perüket más bankok adósai azzal, hogy a „banki tájékoztatás tökéletes” volt: a bank jog- és szerződés szerint emelte a kamatokat...

Lázár Dénes harcolta ki, hogy a vételi- és az eladási árfolyam alkalmazása (ez az árfolyamrás) a számolás során költséget okoz. A szerződések azonban ezt a költséget nem tartalmazták, így minden szerződés semmis. E sikeres per előtt éveken keresztül vesztették el az adósok a perüket azért, mert az árfolyamrás „csak egy számolási mód” így „eleve nem okozhat költséget”. A bíróságok minden banki állítást kritika és vizsgálat nélkül elfogadtak. Az adósok érveit és a tényeket figyelmen kívül hagyták.

Kásler Árpád érdeme, hogy kiderült: nincs semmilyen deviza! A bankok nem szereztek be semmilyen devizát, azt így nem is adhatták oda az adósoknak. A deviza árfolyamának csak a számolásban van

szerepe. Mivel nincs pénzváltás, a vételi és az eladási árfolyamok használata indokolatlan haszon a banknak, indokolatlan költség az adósnak – így tisztességtelen ez a szerződési kikötés. Ennek hatására a peremben részletesen kitértünk, most nem idézem... E sikeres per előtt éveken keresztül vesztették el az adósok a perüket azért, mert a bíróság magáévá tette a hazug banki állítást, majd ítéletben kimondta: a bankok devizát szereztek be...

Ez a három, hatalmas fordulatot jelentő per ahhoz vezetett, hogy a Parlament szükségét látta annak, hogy a kialakult helyzetet törvényekkel rendezze.

Bő 10 éve már annak, hogy 2,3 millió deviza elszámolású szerződést a bankok újraszámoltak: árfolyamrés nélkül és kamatemelés nélkül. A végén minden szerződést forintosítottak. Ennek a forintosításnak azonban nincs per-előzménye. Mi volt akkor, 2015-ben a forintosítás alapja??? Ebben a perben ez a kérdés is előkerült...

Van még ebben a perben sok más lényegi kérdés, olyanok is, amiket mások is pereltek és olyanok is, amiket más még nem vitt a bíróság elé.

Az, hogy mi volt jelen perem lényege, mivel támadtuk ügyvédemmel a szerződést, ebből a panaszból nagyon pontosan kiderül.

Úgy vélem nem csak szükséges, de egyenesen elkerülhetetlen olyan áttörés, mint amilyenre három példát is előhoztam.

Amennyiben az Alkotmánybíróság (ismét) mindent rendben talál, akkor részemről befejeződik a 14 éves folyamatos pereskedési időszak.

Mások azonban egészen biztosan küzdenek tovább. Abban bízom, hogy az én kudarcom előhoz egy-két új szempontot, tényt vagy összefüggést... aztán ki tudja, mikor milyen lesz a hatása.

VH másodfok ítélet ismertetés 2025.06.25.

<https://youtu.be/4JAX1Uix-1c>

Azért is született ez a panasz, hogy végre tisztességes bírói eljárásban legyen részem és azért is született, hogy megismerhető legyen: mi folyik a bíróságokon „tisztességes és független bíraskodás” leple alatt.

Megismerhető legyen most is és majd évek, évtizedek múlva is.

A felismerés, a megismerés nagyon fontos számomra.

Ezért is készítem a könyveimet, összesítéseimet - immár 10 éve. A Magyar Elektronikus Könyvtárban az összes megtalálható. Az első pár kinyomtatott könyvem pedig az antikváriumokban...

Következzék a részemről leleplezőnek szánt alkotmányjogi panasz és után a két ítélet – teljes egészében, érdemi csonkolás nélkül.

(A tartalomjegyzék és szöveg színezés csak jelen kiadvány része – az eredeti alkotmányjogi panasz nem tartalmazza)

Panasz

Az első fokon eljáró bíróság útján az Alkotmánybíróság részére

Az elsőfokú bíróság neve és az ítélet száma:

Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság - 2.P.XVIII.21.353/2023/66

A másodfokú bíróság neve és a jogerős ítélet száma:

Fővárosi Törvényszék – 73.Pf.631.292/2025/8.

Felek és per ideje alatti képviselőik:

Az I. r. felperes: Szabó József (... Budapest, ...)

A II. r. felperes: Szabóné (... Budapest, ...)

Az I., II. r. felperes képviselője: Madari Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Madari Tibor, 1027 Budapest, Frankel Leó utca 5. mf/2.)

Az alperes: Erste Bank Hungary Zrt. (1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26.)

Az alperes képviselője: dr. Szabó István Tamás Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Szabó István Tamás, 1132 Budapest, Váci út 18. IV. emelet)

Per tárgya: végrehajtás megszüntetése, korlátozása és szerződés érvénytelenségének megállapítása

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Szabó József és Szabóné felperesek, mint indítványozók
az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Az alkotmányjogi panasz benyújtásával kapcsolatban támasztott követelmények

Indítványozók próbálnak az Alkotmánybíróság követelményeinek maximálisan megfelelni, ennek érdekében több döntés megállapításaira is hivatkoznak.

A 1813/2023. AB végzés két szűk területre korlátozza az állampolgárok lehetőségeit:

[37] 7. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

Indítványozók sorszámozást, valamint „ellenesség” megjelölést (bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség) és „kérdés” megjelölést (alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés) fognak alkalmazni, megkönnyítve az Alkotmánybíróság munkáját.

A 4/2025. (VI. 4.) AB határozat megállapításai meghatározzák a tisztességes bírói eljárás „részjogosítványait”:

[23] A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma, továbbá az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése de facto nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {3244/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [32]; 2/2017. (II. 10) AB határozat, Indokolás [48]–[50]}.

Indítványozók így vizsgálat tárgyává teszik jelen panaszukban, biztosított volt-e minden téren „a bírósághoz fordulás joga”, csorbult-e „a tárgyalás igazságossága”, aggály merült-e fel „a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma” kapcsán?

A részjogosítványok között kiemelt szerepe van a bírói döntésnek és a bírói indoklásnak:

[24] 1.2. Az Alkotmánybíróság 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában kimondta, hogy „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {Indokolás [26]}. Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog megsértését jelenti, ha a bíróságok indokolása nem elégséges és

szükséges mértékben tartalmazza azt, hogy a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett {3476/2023. (XI. 7.) AB végzés, Indokolás [30]}.

Az indoklási kötelezettség a bírói önkény gátja, a „döntési szabadságának abszolút korlátja”. Sérelnie „az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti”. Ezáltal indítványozók erre kiemelten fel fogják hívni a Tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét. Az eljárási szabályt is meghatározta az Alkotmánybíróság, minimális elvárásnak nevezve azt: „a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.” Ez alapján az ítéletekben egyértelműen szerepelnie kell: a bíróság mindent megvizsgált-e, ami a döntéséhez vezetett egy-egy lényegi kérdésben.

Az Alkotmánybíróság a 3198/2025. (V. 30.) végzésében ismertette a kiterjedt gyakorlatát a tisztességes bírói eljárással kapcsolatban:

[22] Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatban kiterjedt gyakorlattal rendelkezik. A testület által kimunkált és következetesen érvényesített alkotmányos mérce értelmében a tisztességes bírósági eljárás követelménye „egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; 3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [13]}.

[23] Az alkotmányossági vizsgálat fókuszában ezért az a kérdés áll, hogy az eljárás egésze szempontjából történt-e olyan beavatkozás, amely az eljárás tisztességtelenségét eredményezi. Az eljárás egyes elemeinek törvénysértő volta – figyelemmel az adott eljárásfajta sajátosságaira és az adott eljárási szak szabályaira is –, önmagában nem eredményez szükségképpen alaptörvény-ellenességet, és csak alapos alkotmányjogi mérlegelés után dönthető el, hogy egyes szabálysértések, akár külön-külön, akár összességükben a konkrét ügyben az alaptörvény-ellenesség kételyét felvetik-e. A mérlegelés során az Alkotmánybíróság nem törvényességi szempontú vizsgálatot végez, és nem egyszerű felülvizsgálati fórumként jár el, ezért önmagukban az esetleges eljárási hibák, jogértelmezési, ténymegállapítási kérdések a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességének kételyét nem vetik fel.

Indítványozók jelen panaszukban minden információt, tényt, összefüggést meg fognak adni ahhoz, hogy az Alkotmánybíróság a feladatát el tudja végezni: „csak alapos alkotmányjogi mérlegelés után dönthető el, hogy egyes szabálysértések, akár külön-külön, akár összességükben a konkrét ügyben az alaptörvény-ellenesség kételyét felvetik-e?”

A jogszabályok bíróságok általi betartása, alkotmánybírósági betartatása felmerül a 3164/2024. (V. 10.) végzésben is:

[23] Az Alaptörvény 28. cikke kapcsán az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az nem alapjogot tartalmaz, hanem a bíróságok felé fogalmaz meg a tevékenységükre irányulóan elvárásokat. Az abban foglaltak tehát egyedi érintett vonatkozásában megvalósuló alapjogsérelemhez nem vezethetnek, arra alkotmányjogi panasz nem alapítható {3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89]; 3059/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3317/2017. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [20]; 3039/2019. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [11]}.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

[26] Másrészt nem felel meg az alkotmányjogi panasz e befogadási feltételnek a következők miatt sem. Az indítvány igen terjedelmesen idéz különböző szakmai tanulmányokból, értekezésekből, az Alkotmánybíróság különböző döntéseiből, jogszabályokból, valamint az indítványozó saját korábbi perbeli nyilatkozataiból és a fellebbezésből. Az ilyen módon összeállított indítványból – azt a tartalma szerint értékelve – az tűnik ki, hogy az indítványozó az egybehangzó bírói döntéseket hiányosnak, önkényesnek és helytelen jogértelmezésre alapítottak tartja.... A [...] bíróságok egybehangzó, megindokolt megállapításainak a tagadása...

A fenti megállapításokkal kapcsolatban vannak indítványozóknak elvi kérdései a valóságos történések alapján. Indítványozók nem találtak olyan alkotmánybíróági döntést, amely az idézett problémát rendezte-e volna: be kell-e tartani a bíróságoknak a nemzeti és az uniós jog erőirásait?

Ha egy fogyasztó (akinek a jogvédelmét az alaptörvény garantálja) azt tapasztalja, hogy perében eljáró bíróságok a jogszabályokat figyelmen kívül hagyták, azokat csonkítva, torzítva használták, akkor hová fordulhat? Milyen szerepe van ilyenkor az Alkotmánybíróságnak? Ha nincs semmilyen lehetősége vizsgálatot folytatni, akkor melyik állami szerv jogosult, netán köteles eljárni? Jelent-e alkotmányos jellegű kérdést az a helyzet, amelyben a bíróságok annak tudatában hozhatnak jogszabályellenes döntéseket, hogy semmilyen vizsgálatról, számonkéréstől nem kell tartaniuk? Így egy alkotmánybíróság eljárásától sem...

Az indítványozók az „egybehangzó bírói döntéseket hiányosnak, önkényesnek és helytelen jogértelmezésre alapítottak tartja” megállapítással kapcsolatban arra szeretné felhívni a Tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a különmemű árfolyamok, vagyis az árfolyamrés kapcsán éveken keresztül az volt a kialakult bírói gyakorlat, hogy az árfolyamrés nem okoz költséget, annak mértékét nem kellett feltüntetni a szerződésekben – ezáltal a szerződések nem érvénytelenek. Ezt az álláspontot képviselte a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete és a Legfőbb Ügyész is!

Aztán a fogyasztók kitartó küzdelmének köszönhetően kiderült, hogy valóban helytelen voltak az „egybehangzó bírói döntések”, alapvetően hibás volt a „jogértelmezés”. Olyan kérdésben volt jogi vita hosszú éveken keresztül, ami általános számtani ismeretek alkalmazásával egy perc számolás alatt egyértelműen megállapítható. Szükség volt „a bíróságok egybehangzó, megindokolt megállapításainak a tagadására”.

Az a kérdés ugyanis, hogy az árfolyamrés költséget okoz-e vagy sem az nem jogi kérdés, hanem számtani-matematikai kérdés. Egész egyszerűen kiszámolható. Általános iskolai szinten megfogalmazható a kérdés és az általános iskolai számtani ismeretekkel ki is számolható!

Vagyis bírói mérlegeléstől független ténykérdés. Indítványozók azt a kérdést fogalmazzák meg, hogy tekinthető-e tisztességes bírói eljárásnak az, ha a bíróságok a tényeket, a valóságot figyelmen kívül hagyva hoznak döntést? Ennek a kérdésnek a megválaszolását is várják az Alkotmánybíróságtól.

A már felmerült Alaptörvény 28. cikkével kapcsolatban a 20/2023. (VIII. 7.) AB határozatban fejti ki részletesen az Alkotmánybíróság az álláspontját és fogalmaz meg feladatokat önmaga számára:

[33] 2. ... az Alkotmánybíróság ... először rögzítette, hogy „[a]z Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek” {Abh2., Indokolás [26], megerősítve: 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Az Alkotmánybíróság a jogalkalmazói önkény fennállásából fakadóan azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Amennyiben a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályok figyelmen kívül hagyásával jár el, a jogértelmezési hiba contra constitutionem önkényessé válik {33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [30]}. Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságokra nézve expressis verbis rögzíti az Alaptörvénnyel összhangban lévő, alkotmánykonform értelmezés kötelezettségét. „Az Alaptörvény 28. cikke az alkotmánykonform értelmezés követelményeit a jogszabályok bíróság általi alkalmazása körében határozza meg, mivel azonban a népszavazás a közvetlen hatalomgyakorlás megnyilvánulásaként – főszabályként – jogalkotásra irányul, a Kúria a népszavazási kérdés hitelesítésekor sem tekinthet el ezen alaptörvényi rendelkezés érvényre juttatásától.” {33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [31]}

[37] 4. Az Alkotmánybíróságnak arra a kérdésre kellett választ adnia, hogy a Kúria az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerinti egyértelműség fogalmának értelmezése során figyelemmel volt-e az Alaptörvény 28. cikke szerinti szempontokra, vagy olyan mértékben elszakadt a norma szövegétől, ami már az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozó önkényes bírói jogértelmezésnek minősül.

[38] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak ellenére nem vette figyelembe a jogalkotó akaratát a norma értelmezésekor. Az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni (választópolgári egyértelműség), továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség). A törvényjavaslathoz fűzött jogalkotói indokolás szerint a jogalkotói cél az Alkotmánybíróságnak a népszavazási kérdések egyértelműségére vonatkozó gyakorlata törvényi szintre emelése volt. 2012. január 1-jét megelőzően ugyanis az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozott a népszavazási kérdések hitelesítésével kapcsolatos jogorvoslat (kifogás) elbírálása, a hatáskör csak ezt követően került át a Kúriához.

[39] A fentiek alapján a jogalkotói akarat feltárásához szükséges az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának figyelembevétele, amelyet a 29/2012. (V. 25.) AB határozat az alábbiak szerint foglalt össze: „az egyértelműség követelménye a népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája. Az egyértelműség követelménye ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdésnek egyértelműen megválaszolhatónak kell lennie. Ahhoz, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, a kérdésre »igen«-nel vagy »nem«-mel lehessen válaszolni (választópolgári egyértelműség). Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az

Alaptörvényben szabályozott törvényalkotási jogkörét korlátozza, mivel az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. A kérdés egyértelműségének megállapításakor az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés – az akkor hatályban lévő jogszabályok szerint – el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, akkor milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség).” {29/2012. (V. 25.) AB határozat, Indokolás [29]}

Indítványozók kiemelik: „az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet”.

Az Alkotmánybíróság megfogalmazása szerint az önkényes a bíróság „amennyiben a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályok figyelmen kívül hagyásával jár el, a jogértelmezési hiba contra constitutionem önkényessé válik.”

Az alkotmánybírósági vizsgálat során „a jogalkotói akarat feltárása szükséges” lehet. Jelen panasz több pontja vizsgálata során szükséges megvizsgálni, mi volt egyáltalán a „jogalkotói cél”?

Az Alkotmánybíróság a 10/2022. (VI. 2.) AB határozatában az önkényes bírói eljárással kapcsolatban már kifejtette:

[28] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az önkényes bírói jogértelmezés sértheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot. A jogértelmezési hiba contra constitutionem akkor válik önkényessé, ha a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyja {pl. 23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [28]; Abh2., Indokolás [30]}. Az Alaptörvény 28. cikke pedig az alkotmánykonform értelmezés követelményét támasztja az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdése szerinti tiltott tárgykörök tekintetében (vö. Abh2., Indokolás [31]).

Indítványozók minden információt, adatot és összefüggést megadnak ahhoz jelen alkotmányjogi panaszban, hogy meg tudja a Tisztelt Alkotmánybíróság vizsgálni, történt-e önkényes bírói jogértelmezés az első, illetve a másodfokú bírósági eljárás során.

Az Alkotmánybíróság a 3170/2025. (V. 30.) végzésében kifejtette, hogy a bíróságoknak a döntésük során figyelembe kell venniük a kialakult alkotmánybírósági gyakorlatot:

[19] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével összefüggő kifogásokat illetően az Alkotmánybíróság ebben az ügyben megjegyzi, hogy az eljáró bíróságok ítéleteik meghozatala során az alkotmánybírósági gyakorlatot és az Alaptörvény érintett rendelkezéseit figyelembe véve állapították meg a tényállást, és döntöttek a felmerülő jogkérdések tekintetében. A bíróságok részletesen megindokolták, hogy milyen tényállásra és jogszabályra alapították a döntésüket, a peres felek előadásait értékelésük látókörébe vonták.

Indítványozók szerint a bíróságok nem állapíthatnak meg olyan tényt, nem hozhatnak olyan döntést, amely az Alkotmánybíróság korábbi megállapításainak ellentmond.

Az Alkotmánybíróság a 3201/2025. (VI. 23.) határozatában megállapította, hogy mire rendelkezik hatáskörrel:

[91] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy szakjogi, kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {például 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}. „Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” {például: 3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}.

Indítványozók jelen alkotmányjogi panaszukban nem kérik a Tisztelt Alkotmánybíróságtól, hogy „szakjogi kérdésekben állást foglaljon”, valamint a perben „alkalmazott jogi norma” bírói értelmezését sem kifogásolják.

A fentieket az Alkotmánybíróság a 3201/2025. (VI. 23.) határozatában szintén megállapította, valamint pontosította a bíróságok feladatait:

[23] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.

[25] 4. Összefoglalva megállapítható, hogy az indítványozó panaszában a támadott ítéletábrlái döntés kapcsán kizárólag törvényességi kérdéseket vet fel. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}

Indítványozók nem kérik, hogy az Alkotmánybíróság „szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el”. Indítványozók világossá teszik, hogy nem az a probléma, hogy „nem értenek egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával”.

Az Alkotmánybíróság a 3206/2025. (VI. 23.) végzésben megállapította:

[33] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata, hogy tartózkodik annak vizsgálatától, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése – az eljárási jogi szabályokban foglaltak szerint – a jogalkalmazó feladata. A bíróságok döntése szükségszerűen érinti a peres felek perbe vitt jogait és jogos érdekét. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság döntésével és annak

indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {lásd: 3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

[34] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszban kifejtettek alapján emlékeztet arra, hogy a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott jogsérelmek orvoslásának eszköze. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adnak alapot alkotmányjogi panaszra {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.

[35] A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben – többek között – azt az elvárást tartalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegére vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Az Alkotmánybíróság azt nem vizsgálhatja, hogy az indokolásban megjelenő érvek mennyiben megalapozottak, csak azt értékelheti, hogy a bíróság a döntésében az ügy érdemi, lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálta-e, és értékelő tevékenységéről számot adott-e {lásd: 3196/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [36]}. A konkrét ügyben az indítvánnyal támadott jogerős döntés részletes érvelést és indokolást tartalmaz a keresetben felvetett kérdések vizsgálatának eredményéről.

[36] Az Alkotmánybíróság erre tekintettel megismétli azon korábbi megállapítását, hogy a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.

Indítványozók nem fogják kérni a Tisztelt Alkotmánybíróságtól, annak megállapítását, hogy a bíróság „helytállóan értékelte-e az eljárásban előadott érveket,” illetve „a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e”. A panasz kimondottan azt fogja tartalmazni, hogy az eljáró bíróság „az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegére vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálta-e, és ennek értékeléséről határozatában számot adott-e”.

Indítványozó tudomásul veszi, ám nem ért egyet az Alkotmánybíróság döntésével, mely szerint „a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adnak alapot alkotmányjogi panaszra”, valamint „az indokolásban megjelenő érvek mennyiben megalapozottak”. Ez teljesen önkényes bíraskodáshoz vezet(het), azt nagyon súlyos alkotmányossági kérdésnek tartja indítványozó, ha a bíróságok (tudva azt, hogy az Alkotmánybíróság nem járhat el) valóban tömegével követnek el szándékosan jogszabálysértéseket. Értve a jogszabálysértések alatt, a nemzeti és az uniós jog mellőzését, csonkítását. Indítványozók szerint elfogadhatatlan, hogy a bíróságok szisztematikusan a tényekkel ellentétes döntést hoz(hat)nak mindenféle következmény nélkül.

Indítványozó meglátása szerint a független és pártatlan bírói eljárás sérelme pontosan a valós jogszabálysértések, illetve a megalapozatlan tényállások által határozható meg. Ennek pedig már fel kell vetnie az alaptörvény-ellenesség kételyét. Ezeket a kételyeket fogalmazták meg indítványozók, és a Tisztelt Alkotmánybíróság fogja megállapítani, hogy valóban alapjog sérelméről van-e szó?

Az Alkotmánybíróság az is megállapította a 3190/2025. (V. 30.) végzésében, hogy a bíróságoknak jogszerűen kell eljárniuk:

[34] E tekintetben az indítványozó elsősorban azt állította, hogy az eljáró bíróságok ítéletei contra legem jellegűek, amelyek már a contra constitutionem jelleget is elérik. E körben az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-ának vizsgálata körében az alábbiakat állapította meg.

[35] Fontos kiemelni, hogy Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság követelményével összefüggésben az egyik legfontosabb alkotmányos követelmény egy állam működésével összefüggésben a jogbiztonság, vagyis a kiszámíthatóság biztosítása. Ez a kiszámíthatóság a jogalkotás és a jogalkalmazás területére egyaránt vonatkozik. Ebből következően a bíróságoknak a jogszabályok keretei között, azokat alkalmazva kell a döntésüket meghozniuk. Ha ezen döntés contra legem jellegű, azaz a jogszabályokkal ellentétes, akkor sérül a jogbiztonság elve (és ezen keresztül a tisztességes eljáráshoz való jog is). Az azonban – az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz eljárásban – nem róható fel egy bíróságnak, ha az a jogszabályok szerint jár el. Jelen ügyben megállapítható, hogy mind a járásbíróság, mind pedig a törvényszék az irányadó jogszabályok alapján járt el az eljárása során. Az alkotmányjogi panaszban támadott ítéletek indokát adták ugyanis annak, hogy miért és hogyan alkalmazta az indítványozó ügyében az irányadó jogszabályokat.

[36] Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint nem vizsgálja a jogszabályok bíróságok általi alkalmazását, a jogszabályok értelmezését mindaddig, amíg azok nem vetik fel az alaptörvény-ellenesség kételyét. Jelen ügyben megállapítható, hogy az indítványozó által felhozott érvek alapján az eljáró bíróságok ítéletei tekintetében nem merül fel az alaptörvény-ellenesség kételye, tekintettel arra, hogy az eljáró bíróságok az irányadó anyagi és eljárási jogszabályoknak a következetes bírói gyakorlat szerinti értelmezését követték.

[37] Mindezek alapján megállapítható, hogy az eljáró bíróságok az irányadó jogszabályok alkalmazásával jutottak a támadott végzés szerinti eredményre, így a támadott bírósági ítéletek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései tekintetében nem vetik fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét (tekintettel arra, hogy annak kapcsán nem merül fel a contra legem jogalkalmazás kételye), és olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vet fel, amelynek tisztázását az Abtv. 27. §-a szerinti eljárás keretében az Alkotmánybíróság indokoltnak tartana. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított indítvány sem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.

Indítványozók jelen panaszukban jelezni fogják a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, ha észlelik a contra legem jellegű, azaz jogszabály ellenes bírói ítélezést. Kiemelten fontos, hogy „a bíróságoknak a jogszabályok keretei között, azokat alkalmazva kell a döntésüket meghozniuk”. Az összefüggés egyértelmű: ha „a döntés contra legem jellegű, azaz a jogszabályokkal ellentétes, akkor sérül a jogbiztonság elve (és ezen keresztül a tisztességes eljáráshoz való jog is).” Indítványozók álláspontja szerint nem lehet tisztességes bírói eljárás az, amikor a bíróság nem veszi figyelembe a nemzeti és az uniós jogot.

Az Alkotmánybíróság a 3221/2025. (VII. 11.) határozatában ismertette a teendőket arra az esetre, ha több tárgya van az alkotmányjogi panasznak:

[59] Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata értelmében, ha a panasznak több tárgya van, a panasz tárgyaira vonatkozóan külön-külön kell az alkotmányjogi panaszban bemutatni, hogy azok milyen indokok, érvek alapján alaptörvény-ellenesek {lásd hasonlóan 3193/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [15]; 3251/2016. (XI. 28.) AB végzés,

Indokolás [16]–[17]}. Ha az indítványozó egyetlen beadványban egyaránt támad jogszabályi rendelkezést és bírói döntést is, esetleg ezek közül többet is, akkor panaszának valamennyi jogszabályi rendelkezés, illetve bírói döntés vonatkozásában, külön-külön ki kell elégítenie a törvényben meghatározott követelményeket {3193/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [15]}

Indítványozó igyekszik mindenben kielégíteni az Alkotmánybíróság elvárásait – tudomásul véve, hogy így a szokásosnál terjedelmesebb panasz fog születni.

Az Alkotmánybíróság a 3221/2025. (VII. 11.) végzésében megerősítette és pontosította az álláspontját a saját feladatával kapcsolatban:

[31] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének részét képező indokolt bírói döntéshez való jog tartalmát kifejtve azt az alkotmányos követelményt támasztotta a bíróságokkal szemben, hogy azok „a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be”, fenntartva, hogy az egyedi ügy összes körülményének függvénye, hogy mikor kellően részletes az indokolás. Ez egyfelől nem jelenti azt, hogy a bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné, az azonban feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot {lásd mindehhez: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]}. A tisztességes bírói eljáráshoz való jognak és így az arra alapított alkotmányjogi panaszok nyomán történő alkotmányossági vizsgálatnak korlátját jelenti, hogy az Alkotmánybíróság nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3048/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [17]–[18]}.

[35] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]}. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírói eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}.

Indítványozók kiemelik: a bíróság „az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot” azonban a bíróságot „a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség nem terheli”. Az Alkotmánybíróságnak a „bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre”.

Az Alkotmánybíróság a 3198/2025. (V. 30.) végzésében ismertette, miként kell ezt az alkotmányossági kérdést vizsgálnia az Alkotmánybíróságnak:

[28] Az Alkotmánybíróság az indítványozó azon hivatkozása kapcsán, amely szerint a támadott bírói döntés contra constitutionem volna, megjegyzi azt is, hogy „[...] »önmagában egy contra legem ítélet még nem szükségképpen alaptörvény-ellenes (contra constitutionem) ítélet. Kivételesen, kellően súlyos esetekben azonban egy contra legem jogalkalmazás is felemelkedhet alkotmányjogilag értékelhető szintre, és a bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapításához vezethet.« {29/2021. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [28]; 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]}. A 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az ügyben a bíróság contra legem jogalkalmazása három, egymást erősítő feltétel együttes fennállása következtében ért fel az alkotmányossági sérelem szintjére: a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe, döntésének ezt a mozzanatát nem indokolta meg, s döntését ehelyett egy olyan bírósági joggyakorlatra alapította, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó kifejezetten hatályon kívül helyezte.” {3044/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [28]; 3475/2023. (XI. 7.) AB végzés, Indokolás [29]} E három feltétel érdemi vizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi érvelést az alkotmányjogi panasz nem adott elő, mindössze a támadott jogerős ítélet megállapításait vitatta.

Az Alkotmánybíróságnak tehát ezen végzés szerint három „egymást erősítő” feltétel érdemi vizsgálatát kell elvégeznie:

1. „a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe”
2. „döntésének ezt a mozzanatát nem indokolta meg”
3. „döntését ehelyett egy olyan bírósági joggyakorlatra alapította, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó kifejezetten hatályon kívül helyezte”

Indítványozók az alkotmányjogi panaszukban a kételyeiket tudják megfogalmazni, azonban nem vehetik át az Alkotmánybíróság szerepét és ezt a vizsgálatot nem végezhetik el saját maguk. Viszont továbbra is az az alkotmányjogi kérdése az indítványozóknak, miért nem elégséges önmagában az első feltétel: „a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe”. Miért nem bizonyítja ez önmagában, hogy önkényes bírói jogértelmezés történt?

Az Alkotmánybíróság már bő 10 évvel ezelőtt, a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában kifejtette:

[24] Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül.

[26] A 2012. január elsején hatályba lépett Alaptörvény az Alkotmánybíróság új, alaptörvényi szintű feladataként határozta meg a bírói döntések Alaptörvénnyel való

összhangjának vizsgálatát. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjából, valamint az Abtv. 27. §-ából fakadóan a bíróságok döntései és az Alaptörvény rendelkezései közötti összhang biztosítása végső soron az Alkotmánybíróság kötelessége.

[32] Az Egyezmény jogvédelmi rendszerében a bírói döntéseknek a tisztességes eljárás által megkövetelt indokolása iránti igény egyfelől szoros összefüggésben áll a jogorvoslathoz fűződő joggal, ugyanis e jog hatékony gyakorlására kizárólag a bíróság döntését alátámasztó indokok ismeretében nyílik valódi lehetőség. (Erről lásd: Baucher kontra Franciaország, 53640/00.; 2007. július 24., §§ 47–51.) Másfelől szoros összefüggés mutatkozik az indokolási kötelezettség teljesítése, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadó azon alkotmányos igény között, hogy az eljárásban szereplő fél meghallgatást nyerhessen, azaz kérelmét a bíróság megvizsgálja. (Erről lásd: Shala v. Norvégia, 15620/09.; 2012. július 10., § 29.) Ennek oka az, hogy kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket.

[34] Ehhez képest az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.

[38] 2. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése d) pontja alapján Alkotmánybíróság a bírói döntés, és az Alaptörvény összhangját biztosítja, így a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi kérdésben állást foglaljon. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság jelen ügyben nem azt vizsgálta, hogy az eljárásban alkalmazott vagyonmérleg megfelel-e a törvényi követelményeknek. Az alkotmánybírósági vizsgálat az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakra is figyelemmel kizárólagosan arra korlátozódott, hogy a törvényszék az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog követelményeinek megfelelően alkalmazta-e a Pp. 221. §, a Pp. 339/A. és 339/B. §§-ban foglalt, indokolási kötelezettségre vonatkozó szabályokat, illetve, hogy számot adott-e a feleknek az ügy lényeges körülményeit érintő észrevételeiről. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog azt a minimális tartalmi követelményt állítja az adóigazgatási eljárásban hozott határozatot felülvizsgáló bírói döntés indokolásával szemben, hogy az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően az határozat törvényességét érintő lényeges kérdéseit kellő mélységben vizsgálja meg, és ennek indokait döntésében részletesen mutassa be. Ennek megfelelően a Pp. 221. § és a Pp. 339/A. és 339/B. §§ bírói alkalmazása akkor van összhangban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt

alkotmányos szabállyal, ha az ítélet indokaiból e minimális tartalmi követelmények kitűnnek. Ez az értelmezés áll összhangban azzal a korábban megfogalmazott alkotmányos igényvel, hogy a közigazgatási határozat ellenőrzése során a perbe vitt jogok és kötelezettségek érdemi elbírálást nyerjenek. [39/1997. (VII. 1.) AB határozat, ABH 1997, 263, 272.]

Indítványozók kiemelik: „Az alkotmánybíróági vizsgálat az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakra is figyelemmel kizárólagosan arra korlátozódott, hogy a törvényszék az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog követelményeinek megfelelően alkalmazta-e a Pp. 221. §, a Pp. 339/A. és 339/B. §-ban foglalt, indokolási kötelezettségre vonatkozó szabályokat...”

221. § (1) Az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Indítványozók kiemelik még: „kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket.” Amennyiben nincs megfelelően ismertetve a határozatban a felek érvei és nem indokolja meg a bíróság, hogy mit vett figyelembe, akkor önkényes bírói eljárás történt.

Felsorolásszerűen szerepelnek a teendők az alkotmányjogi panasszal kapcsolatban:

„Alkotmánybíróság vizsgálja

- a jogvita természetét,
- az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit,
- a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint
- az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.”
- a bíróság „alkalmazta-e a Pp. 221. §, a Pp. 339/A. és 339/B. §§-ban foglalt, indokolási kötelezettségre vonatkozó szabályokat”
- a bíróság a per „lényeges kérdéseit kellő mélységben vizsgálta-e meg”

A régi Pp (1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról) megfogalmazása:

A bíróság feladatai a polgári perben

2. § (1) A bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

3. § (1) A bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

(2) A bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakoszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

(3) A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása

elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

(5) Ha törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. E rendelkezések nem érintik a törvényes vélelmeket, ideértve azokat a jogszabályokat is, amelyek szerint valamely körülményt az ellenkező bizonyításáig valónak kell tekinteni.

(6) A bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra – törvényben előírt időn belül – nyilatkozhassanak

Indítványozók hivatkoznak a Kúria BH 116.I (Gfv.III.30.298/2024/6.) döntésére:

„...a bíróság nem alapíthatja döntését olyan, az érvényesített jog fennállását részben vagy egészben kizáró vagy annak érvényesíthetőségét gátló vagy megszüntető olyan anyagi jogi rendelkezésre, amelyre a fél nem hivatkozott az ellenkérelmében.”

[37] A Pp. 2. §-a alapelvi szinten rögzíti és a perrendi szabályozás számos pontján következetesen és konkrétan megjelölve érvényesíti a rendelkezési elvet. Ennek lényege szerint a feleknek jogukban áll meghatározni, hogy a jogvitájuk elbírálását milyen körben kéri a bíróságtól, aki ezt az érdemi döntése meghozatalakor is köteles – főszabály szerint – figyelembe venni (Pp. 342. §). Az e rendelkezésekből következő túlterjeszkedés tilalma azt jelenti, hogy a bíróság döntése nem csak a kereseti kérelmen nem terjedhet túl, de az ellenkérelmen sem. Ennek helyes értelmezése szerint a bíróság a döntését nem alapíthatja a fél által a perben nem érvényesített jogra akkor sem, ha a perben tett tényállítások – valóságuk esetén – egyébként e jogot megalapítanák. Jogállítás anyagi jogi kifogásként az ellenkérelemben is tehető, ez a szabály tehát az ellenkérelem esetén is irányadó, a bíróság nem alapíthatja a döntését olyan, az érvényesített jog fennállását részben vagy egészben kizáró vagy annak érvényesíthetőségét gátló vagy megszüntető olyan anyagi jogi rendelkezésre, amelyre a fél az ellenkérelmében nem hivatkozott.

[43] A másodfokú bíróság tehát a felülbírálati jogkörét alapvetően – a felek rendelkezési jogával összhangban – kérelemre gyakorolhatja. E vonatkozásban a kérelemnek nemcsak azt a részét kell figyelembe venni, amelyben a fellebbező fél előadja, hogy a másodfokú bíróságtól milyen döntés meghozatalát kéri, hanem azt is, hogy fellebbezését mely indokok alapján milyen jogszabálysértésre alapítja. Ez azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság főszabály szerint a fellebbezés indokaihoz is kötve van. Következésképp olyan kérdésben nem is lehet felülbírálni az elsőfokú határozatot, amelyeket a fellebbezés tartalma, azaz az abban kifejtett indokok egyáltalán nem érintenek.

[46] A másodfokú bíróság túlterjeszkedett a másodfokú eljárásnak az alperes fellebbezése és a felperes fellebbezésre tett ellenkérelme által meghatározott keretein, mivel az elsőfokú ítéletet a jogorvoslati kérelmekben nem szereplő, nem is hivatkozott okokból felülbírálta, és a keresetet erre vonatkozó fellebbezési támadás és érvelés, továbbá a fellebbezésre tett ezirányú ellenkérelem hiányában azért utasította el, mert álláspontja szerint a felek közötti

szerződés nem jött létre. Ezzel meg nem engedett módon egy, a másodfokú eljárás tárgyát sem képező kérdésről kialakított jogi álláspontjára alapította a döntését.

[47] A Kúria kiemeli, hogy a Pp. fellebbezésre vonatkozó szabályai azonban – a korábban részletezettek szerint – mindezt nem teszik lehetővé. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására a jogerős ítéletben rögzített indokok alapján törvényesen nem kerülhetett volna sor, a másodfokú bíróság erre alapított döntése sérti a Pp. 2. § (2) bekezdését és közvetlenül a Pp. 370. § (1) bekezdését is

[50] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[51] A megismételt másodfokú eljárásban a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság ítéletét – a kifejtetteknek megfelelően – a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között kell felülbírálnia, és a meghozott döntése nem terjedhet túl az alperes ellenkérelmén sem. Csak ezt követően kerülhet abba a helyzetbe, hogy érdemben megalapozott döntést hozzon.

Indítványozók a panaszukban a túlterjeszkedés tilalmára fognak több esetben is hivatkozni, mellőzve a fent idézett megállapítások megismétlését.

A közel 30 éves alapelv újra és újra előkerül, pl. a bő 10 évvel ezelőtti 30/2014. (IX. 30.) határozatban:

[119]... iránymutatóként használt 6/1998. (III. 11.) AB határozat indokolása értelmében: „A tisztességes eljárás (fair trial) követelménye nem egyszerűen egy a bíróságnak és az eljárásnak itt megkövetelt tulajdonságai közül (ti. mint igazságos tárgyalás), hanem az idézett alkotmányi rendelkezésben [57. §] foglalt követelményeken túl – különösen a büntetőjogra és -eljárásra vonatkozóan az 57. § többi garanciájának teljeseledését is átfogja. Sőt, az Egyezségokmányban és az Emberi Jogok Európai Egyezményének – az Alkotmány 57. §-a tartalmához és szerkezetéhez mintát adó – eljárási garanciákat tartalmazó cikkei általában elfogadott értelmezése szerint a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.” (ABH 1998, 91, 95.)

Annak megállapítása, hogy az elsőfokú és másodfokú bírói eljárás „méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes” volt-e, a Tisztelt Alkotmánybíróság feladata. Indítványozók a kételyeiket tudják megfogalmazni és igyekeznek a kételyt alaposan alátámasztani.

Indítványozók, mint felperesek a 2025.02.24.-i fellebbezésük 14. oldalától, a 110. oldalon, valamint a 2025.06.05.-i. fellebbezési beadványuk a 33. oldalától hivatkoztak a tisztességes bírói eljárás (fair trial) pontjaira. Ennek ismertetésétől indítványozók eltekintenek, azonban arra felhívják a Tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a Fővárosi Törvényszék teljesen tisztában volt azzal, miként kell jogszabály szerint eljárnia. Fellebbezésükben az elsőfokú eljárásban benyújtott beadványokból idéztek felperesek, így az elsőfokon eljáró XVIII. és XIX. Kerületi Bíróságnak is tisztában kellett lennie az eljárási szabályokkal.

Mindkét bíróság ismerte tehát azokat az elveket, szabályokat, amelyeket az Alkotmánybíróság is figyelembe fog venni az alkotmányjogi panasz vizsgálata során.

Indítványozók az előzmény per végeztével az Alkotmánybírósághoz fordultak, azonban a 2023. december 12.-i 3550/2023. (XII. 21.) végzéssel a IV/1813/2023 számú panaszukat elutasították.

Indítványozók az Alkotmánybíróság alábbi megállapításait szeretnék teljes mértékben figyelembe venni, elérve azt, hogy az Alkotmánybíróság jelen panasz alapján érdemi vizsgálatot folytasson.

[43] Egyrészt azért nem felel meg az alkotmányjogi panasz ennek a befogadási feltételnek, mert az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit az indítványozók mindössze beidézték az indítvány, illetve az első indítványkiegészítés elején, de a megemlítésükön – és a bíróságok jogértelmezésének kritikáján – kívül azokat nem hozták összefüggésbe a támadott bírósági ítélettel, nem fejtették ki, hogy e jogaik sérelmét mi okozza – vagyis az Alkotmánybíróság által vizsgálható, konkrét, alkotmányjogilag releváns indokolást nem adtak elő {hasonlóan: 3183/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [23]; 3556/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [24]; 3252/2022. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [23]}. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a Nemzeti hitvallás, az M) cikk (2) bekezdése, az R) cikk (1)–(3) bekezdései, a 25. cikk (1)–(3) bekezdései, valamint a 28. cikk egyébként sem minő sülnek olyan, az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó rendelkezéseknek, amelyekre az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt lehetne alapítani {lásd pl. 3162/2013. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [21]; 3250/2014. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [13]; 3241/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az Alaptörvény XXIV. cikke pedig a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot rögzíti, hatósági eljárásra ugyanakkor az indítványozók ügyében nem került sor.

Indítványozók most törekszenek a jogsérelmet és az összefüggéseket nagyon részletesen ismertetni. Az Alaptörvény XXIV. cikkére nem hivatkoznak.

[44] Másrészt nem felel meg az alkotmányjogi panasz e befogadási feltételnek a következők miatt sem. Az indítvány igen terjedelmesen idéz különböző jogi dokumentumokból, szakmai tanulmányokból, értekezésekből, tananyagokból, kézikönyvekből, konferencia-előadásokból, gazdasági szakemberek és közéleti szereplők nyilatkozataiból, az EUB, az Alkotmánybíróság és a Kúria különböző döntéseiből, jogszabályokból, valamint az indítványozók saját korábbi perbeli nyilatkozataiból, a fellebbezésükből és a felülvizsgálati kérelmükből. Az ilyen módon összeállított indítványból – azt a tartalma szerint értékelve – az tűnik ki, hogy az indítványozók a mindhárom fokon egybehangzó bírói döntéseket hazugnak, megtévesztőnek és hiányosnak tartják. Nem fogadják el, sőt tagadják a Kúria (és az alsóbb fokú bíróságok) érvekkel, jogszabályi rendelkezésekkel és az EUB döntéseivel alátámasztott és megmagyarázott jogértelmezését a kölcsön összegéről, pénzneméről, a kamatmértékekről, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás jogszerűségéről és elégségességéről, a kezelési költségről, a THM feltüntetéséről, és általánosságban a deviza alapú kölcsönszerződés konstrukciójáról. Ezzel szemben – visszatérően megismételve – annak a saját meggyőződésüknek adtak hangot többször is, hogy a kölcsönszerződésben CHF-ben kifejezett összeget és a törlesztőrészleteket is a megkötés időpontjában irányadó árfolyamon át lehetett volna számítani Ft-ra, és ezt rögzíteni (a kamat mértékének változatlanul hagyásával), így kizárva az árfolyamkockázatot. Hiányolták továbbá, hogy a Kúria nem elemezte, és nem cáfolta vagy erősítette meg egyenként a fent említett hivatkozásait, valamint az indítványban is kifejtett közgazdaságtani elméleteket. Mindezen kifogásaik mellett fogalmazták meg az indítványozók további, absztrakt „alkotmányjogi kérdéseiket” és „előzetes döntéshozatali kezdeményezéseiket”.

[45] Az Alkotmánybíróság már korábban is megállapította, hogy „a Kúriának címzett, anyagi vagy eljárásjogi szabályok megsértésére hivatkozó felülvizsgálati kérelem változatlan tartalommal történő benyújtása az Alkotmánybírósághoz jellemzően érdemi

vizsgálat nélküli visszautasításra vezet, mert – a felülvizsgálati eljárás és az alkotmányjogi panasz-eljárás különbözőségéből adódóan – az ilyen tartalmú indítvány (vagy indítványi elem) alkotmányjogi panaszként tipikusan nem felel meg a befogadás Abtv.-ben írt formai és tartalmi követelményeinek, illetve a határozott kérelem kritériumainak.” {3252/2022. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [24]} A mégoly terjedelmes, szerteágazó területekről összeválogatott szakmai anyagokat vegyítő beadvány sem helyettesítheti a támadott bírói döntésre irányuló, releváns, konkrét (az Alkotmánybíróság által vizsgálható) alkotmányjogi indokolást tartalmazó, és a határozott kérelem Abtv.-ben rögzített kritériumainak megfelelő indítványt. A Kúria és az alsóbb fokú bíróságok egybehangzó, megindokolt megállapításainak a tagadása, a bank tisztességtelennek tartott eljárásának a kifogásolása, a deviza alapú kölcsönszerződés jellegzetességeinek, valamint az árfolyamkockázatnak az eltérő értelmezése, közgazdaságtani elméletek ismeretének visszamenőleges számonkérése és a teljes bírósági eljárás sommás koncepciók perré minősítése nem értékelhető – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti – indokolásnak arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.

Indítványozók az előző panaszukban az igazságra, a valóságra próbálták felhívni az Alkotmánybíróság figyelmét. Arra, hogy a bő évtizedes bírósági ítélkezési gyakorlat hamis, valótlan állításokon, megállapításokon alapszik. Indítványozók már tudják, hogy az Alkotmánybíróság nem foglalkozhat azzal, hogy egy bírói állítás hamis-e vagy sem. Nem foglalkozhat azzal, hogy a bíróságok elfogultak a bankok javára és szándékosan a fogyasztók jogait korlátozzák – szembe menve az Alaptörvény pontjaival. Indítványozók tudják, hogy ezek nem alapjogok és ezekre hivatkozva nem lehet alkotmányjogi panaszt benyújtani. Indítványozók most törekszenek nem megismételni a két évvel ezelőtt elkövetett hibáit.

Indítványozók úgy vélik, ha a valótlanságok alapvető gyökere a polgári jogegységi határozatok megállapításaiban van. Mivel ezek befolyásolják a perben eljáró bíróságok ítélkezési tevékenységét, nem tud a tisztességes bírósági eljárás megvalósulni. Ez viszont alkotmányos alapjoguk. Így ezen határozatok felülvizsgálata és megsemmisítése elkerülhetetlen. Indítványozók jelen panaszuk végén fogják ezt a kezdeményezésüket részletesen ismertetni.

[52] 9. Az indítványozók azt is kérték az Alkotmánybíróságtól, hogy a korábban előterjesztett alkotmányjogi panaszaikat ismételten bírálja el. E panaszok közül azonban egyedül egy ügyben hozott az Alkotmánybíróság olyan tartalmú visszautasító végzést, amelynek indokolásában felhívta az indítványozók figyelmét arra, hogy az 1/2016. számú PJE határozatot támadó indítványukat az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján, a törvényben előírt határidő és a befogadási kritériumok betartásával, ismételten benyújthatják, ha ügyükben a bírósági eljárás lezárult. Az e végzésben hivatkozott bírósági eljárás azonban nem a jelen ügyben támadott kúriai döntéssel lezárt eljárás, hanem az indítványozók által az indítványkiegészítésben is említett végrehajtás megszüntetése iránti per, amely még nem zárult le. Minden egyéb esetben az Alkotmánybíróság által már elbírált alkotmányjogi panaszok ismételt elbírálására törvényes lehetőség nincs; figyelemmel az Abtv. 39. § (2) bekezdésére is, amelynek értelmében az Alkotmánybíróság döntései – ideértve az egyesbíróként meghozott végzéseket is – ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indítványozók tisztában vannak azzal, hogy „Alkotmánybíróság döntései ellen jogorvoslatnak nincs helye”, azonban néhány esetben nem kerülhetik el, hogy a tárgyi tévedésekre ne hívják fel a figyelmet. Indítványozók szeretnék elkerülni, hogy tényként ismét valótlanságokat írjon a döntésébe az

Alkotmánybíróság. Indítványozók úgy vélik, hibás tények utólagos korrigálása nem számít jogorvoslatnak.

Végül idézik még indítványozók az Alkotmánybíróságtól:

[49] ... „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettség azt a követelményt állítja a bíróságok eljárása elé, hogy döntésük indokairól az eljárási törvényeknek megfelelő részletességgel adjanak számot. Az indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből ugyanakkor nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége, és különösen nem következik az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása.” {3125/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [20]; 3369/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [31]}

Indítványozók most törekszenek arra, hogy ne „szubjektív elvárást” fogalmazzanak meg, pontosan meg fogják mutatni, hogy miért lényeges a végrehajtás szempontjából az adott kérdés, az adott felvetés az alkotmányjogi panaszban.

Az előzményperben eljáró bíróságok ugyanerre az AB döntésre hivatkoztak. Ez azzal járt, hogy több kereseti pontot egyáltalán nem vizsgáltak meg. Jelen panasz tárgyát képező VH perben azonban a bíróságok több alkalommal is arra hivatkoztak, hogy az adott kérdés az előzményper része volt, így már ítélt dolognak számít. Igen ám, de az előzmény per, indoklás és felsorolás nélkül „csak” behivatkozta az AB döntését; azt, hogy nem kötelezi őt az indoklási kötelezettség mert a „szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszerrel” nem kell a bíróságnak foglalkoznia.

Volt tehát két éve egy Kúriai döntést támadó alkotmányjogi panasz és most van ugyanazzal a deviza alapú kölcsönszerződéssel kapcsolatban, egy végrehajtási perhez kapcsolódó jogerős ítéletet támadó új alkotmányjogi panasz.

Kiemelt jelentőségű jelen panasz kapcsán, hogy mi számít ítélt dolognak.

A 3335/2019. (XII. 6.) AB határozat pontosítja ezt a kérdést:

[17] Az Alkotmánybíróság e körben megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszban az ítélt dolog eljárási bíróságok általi értelmezésével összefüggésben állított alapjogi sérelem a bírói döntést érdemben befolyásolhatta, ami felveti a bírói döntés alaptörvényellenességének kételyét.

[20] 1. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírósági végzések azért sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványát, a bírósághoz fordulás jogát, mert az eljárási bíróságok tévesen „ítélt dolognak” tekintették azokat a korábbi bírósági végzéseket, amelyek kizárólag formai okból utasították el az indítványozó kérelmét. Ennek következtében az indítványozó kérelmét érdemben egyáltalán nem bírálták el a bíróságok, annak ellenére sem, hogy az új, határidőben benyújtott kérelme már minden formai követelményt teljesített, valamint a bv. intézet parancsnoka által hozott – az indítványozó előzetes panaszát elbíráló – határozatban megalapozottnak találta az elhelyezési körülmények alapjogsértő jellegét állító kifogásokat.

Indítványozók értelmezése szerint, érdemben nem vizsgált kérdés tehát nem számít ítélt dolognak.

[21] 2. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alábbiak szerint felvázolja a bírósághoz fordulás jogának és a res iudicata elvének az alkotmányos összefüggéseit.

[22] 2.1. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen {7/2013. (III. 1.) Ab határozat, Indokolás [24]; 36/2014. (XII. 18.) Ab határozat, Indokolás [69]; 3384/2018. (XII. 14.) Ab határozat, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a bírósághoz fordulás joga tartalmi követelményt foglal magában abban az értelemben, hogy a hatékony bírói jogvédelem lehetőségét kívánja biztosítani. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása nem elegendő az alapjog érvényesüléséhez. Az alkotmányos szabályban előírt garanciák ugyanis éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést {8/2015. (IV. 17.) Ab határozat, Indokolás [65]}. A tisztességes eljárás alkotmányos követelmény rendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem érvényesülése konkrét esetben az irányadó eljárási szabályok függvényében ítélt meg {7/2013. (III. 1.) Ab határozat, Indokolás [24]; 8/2011. (II. 18.) Ab határozat, Abh 2011, 49, 80–81.; 3384/2018. (XII. 14.) Ab határozat, Indokolás [63]}.

Indítványozók kiemelik: a perbe vitt jogról érdemben kell dönten. „Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása nem elegendő az alapjog érvényesüléséhez” – vagyis alkotmányjogi panasz ez esetben benyújtható, mivel alapjog érvényesüléséről van szó.

[23] 2.2. Az Alkotmánybíróság a törvényes vád hiánya miatt megszüntetett büntetőeljárásban az ismételt vádemelés lehetőségének alkotmányosságát megállapító döntésében a következők szerint foglalta össze a res iudicata elvének lényeges vonásait. Az „ítélt dolog” és a ne bis in idem elvek összekapcsolása egy relatív eljárási akadályt fogalmaz meg a már elbírált, büntetendő cselekmények tekintetében. „Az alkotmányos szabály egyfelől alap jogi rendelkezés az állami büntetőhatalom visszaélészerű gyakorlásával szemben, másfelől pedig a jogbiztonság érvényesülésének érdekében működő szabály, hiszen garantálja az érdemi bírósági döntések végleges jellegét.” {33/2013. (XI. 22.) Ab határozat, Indokolás [19]} Az „ítélt dolog” utóbb említett garanciája általános érvényű, így tehát nem kizárólag a büntetőeljárás során bír jelentőséggel, hanem minden eljárási törvény a res iudicata elvén keresztül biztosítja a jogerő tiszteletében megnyilvánuló jogbiztonság érvényesülését.

Az Alkotmánybíróság az idézett ügyben büntetőügyben jelzett sérelmet vizsgált. Ezért szükségesnek tartotta kiemelni, hogy „általános érvényű”, tehát nem kizárólag büntető eljárásra vonatkoznak az ítélt dologgal kapcsolatos megállapítások.

[24] 2.3. A fentiekben kifejtettekből következik, hogy az „ítélt dolog”, mint eljárási akadály alkotmányos érvényesülésének alapvető feltétele, hogy az adott döntés érdemi vizsgálat eredményeként szülessen meg, ugyanis a perbe vitt jogok érdemi elbírálását tartalmazó döntés igényt tarthat arra, hogy jogrendszerben véglegesnek ismerjék el. [25] Míg tehát az érdemi döntés véglegességének az igénye a jogbiztonság alkotmányos elvét szolgálja, addig az ilyen jellemzővel nem rendelkező döntések res iudicata-ban megnyilvánuló eljárási akadályként való – téves – értékelése éppen az Alaptörvény érvényesülése ellen hat, hiszen a bírósághoz fordulás jogát akadályozza.

Indítványozók kiemelik, hogy a „bírósághoz fordulás jogát nem lehet akadályozni”, mert ez az Alaptörvény érvényesülése ellen hatna. A „perbe vitt jogok érdemi elbírálása” megkerülhetetlen, ez alól bíróság nem vonhatja ki magát.

[26] 3. A res iudicata elvének és a bírósághoz fordulás jogának az Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezésekor nagy jelentősége van az „érdemi határozat” mikénti értelmezésének is. mindez nem függetleníthető az adott jogág specialitásaitól sem, ezért az Alkotmánybíróság vizsgálata során röviden áttekintette az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt igénybe vehető kártalanítás szabályozásának jelen ügy szempontjából lényeges rendelkezéseit.

A per végeztével „érdemi határozatnak” kell születnie. Indítványozók álláspontja szerint ebből ki kell egyértelműen derülnie, hogy az adott kérdés ítélt dolognak számít-e?

[39] 3.4. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt is megvizsgálta, hogy a formális feltételek meglétének hiányában történő elutasító döntés értelmezhető-e res iudicata-tól eltérő, más olyan eljárási akadályként, amelyhez – az Alaptörvénnyel összhangban – a véglegesség igénye társulhat. Ugyanis a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog indítványozó által állított sérelme nem önmagában abban nyilvánul meg, hogy az eljáró bíróságok Alaptörvénybe ütköző módon tekintették „ítélt dolognak” a korábbi döntést, hanem a kifogásolt döntéseknek az a hatása bír relevanciával, hogy szükségtelenül akadályozták meg azt, hogy a kérelem érdemi elbírálásába bocsátkozhassanak a döntésre jogosult bíróságok.

Indítványozók kiemelik: a korábbi bírósági „döntéseknek az a hatása bír relevanciával, hogy szükségtelenül akadályozták meg azt, hogy a kérelem érdemi elbírálásába bocsátkozhassanak a döntésre jogosult bíróságok.” Vagyis azt, hogy egy kérdés egy korábbi per tárgya volt, az nem jelenti azt, hogy ítélt dologról kell beszélni. Az AB döntése alapján vizsgálni kell az eljáró bíróságnak, hogy valóban volt-e érdemi vizsgálat, érdemi döntés az adott jogi kérdésben.

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa szükségesnek tartotta, hogy az Alkotmánybíróság döntését elmagyarázza. Ez okból született meg a 1/2025. Jogegységi határozat (Jpe.III.60.007/2024/11. szám):

24. Az ítélt dolog mint eljárási akadály alkotmányos érvényesülésének alapvető feltétele, hogy az adott döntés érdemi vizsgálat eredményeként szülessen meg, ugyanis a perbe vitt jogok érdemi elbírálását tartalmazó döntés igényt tarthat arra, hogy a jogrendszerben véglegesnek ismerjék el. Míg tehát az érdemi döntés véglegességének az igénye a jogbiztonság alkotmányos elvét szolgálja, addig az ilyen jellemzővel nem rendelkező döntések res iudicata-ban megnyilvánuló eljárási akadályként való téves értékelése éppen Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) érvényesülése ellen hat, hiszen a bírósághoz fordulás jogát akadályozza {3335/2019. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [24]-[25]; 6/2022. Jogegységi határozat, Indokolás [20]}.

Tényállás

Indítványozók a 2000-es évek elején elhatározták, hogy új otthonba költöznek két kiskorú gyermekükkel. Az elképzelésük megvalósításához bankkölcsönre volt szükségük. 2004-től kezdtek el érdeklődni a bankkölcsönök iránt több pénzintézetnél, a folyószámlájukat vezető Erste banknál (ahol már ekkor közel 20 éve ügyfelek voltak), valamint az FHB-nál és az OTP-nél. Írásos árfolyamkockázat tájékoztatót egyik helyen sem kaptak. A pénzintézetek által átadott termékismertető az árfolyamkockázatról semmilyen információt sem tartalmaztak. Ezekben az években indítványozók a

banki reklámokból és a sajtókban megjelenő újságcikkekből ismerték meg, hogy „nem kell félni a devizahiteltől”, ezt nyugodtan választhatják a családok.

2007 február elején konkrét elképzeléssel érdeklődtek az alperesnél a devizahitelek után, ekkor kaptak táblázat formájában adatokat a kölcsönszerződéssel kapcsolatban. A táblázat adatai és a szóbeli tájékoztatás alapján döntöttek a CHF devizahitel és a kombinált, türelmi időes változat mellett. Azért választották a CHF devizahitelt és nem az EUR devizahitelt, mert egyrészt a CHF kamatszintje alacsonyabb volt, valamint fele akkora volt a kezelési költség díja. Ez alkalommal kapták meg azokat az űrlapokat melyek a hitelkérelem benyújtásához szükségesek voltak. Indítványozók ekkor sem kaptak az árfolyamkockázatról írásos tájékoztatást.

2007 február 19.-én (már előre) megkötötték a (később megkötendő kölcsönszerződéshez kapcsolódó) Fundamenta Lakástakarékpénztár szerződést. Ekkor sem került átadásra semmilyen árfolyamkockázati tájékoztatás a devizahittel kapcsolatban.

2007 március 22.-én kötöttek arra az ingatlanra adásvételi szerződést, melynek megvásárlásához 17.000.000 forint kölcsönre volt szükségük, majd 2007. április 16.-án nyújtották be jövedelem igazolással a kölcsönkérelmüket személyesen, az alperes bankfiókjában. Indítványozók ez alkalommal sem kaptak az árfolyamkockázatról tájékoztatást.

Az előírt dokumentumok benyújtása és a hitelkérelem banki elbírálása után a felperesek és az alperes 2007. április 26.-án kötötték meg a „Kölcsönszerződés magánszemélyek részére lakásvásárlás céljára CHF alapú elszámolással türelmi idővel 6 hónapos kamatperiódussal” című szerződésüket. A szerződés száma: 20112330. Aznap írtak alá közjegyzői okiratban a „Tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozat”, valamint aláírták szinte az összes kiegészítő szerződést, nyilatkozatot, ami a kölcsönösszeg átutalásának a feltétele volt.

A kölcsönszerződés valótlannal tartalmazza, és az alábbi valótlanságot eddig minden bírósági ítélet és még az Alkotmánybíróság is a „tényállásban” rögzítette: „A szerződés I.1 pontja szerint az alperes 133.666 CHF kölcsönt bocsátott a felperesek rendelkezésére...”. Valójában alperes Erste Bank semmilyen módon sem bocsátott egyetlen egy CHF-et sem indítványozók rendelkezésére. A rendelkezésre bocsátott összeg pontosan 17.000.000 Ft volt. A 133.666 CHF egy megtévesztés eredménye. Indítványozók sajnálatosnak tartják, hogy olyan bírósági gyakorlat alakult ki, amely a valótlannal szerződési pontokat mérlegelés nélkül, ellenőrzés nélkül szó szerint beemelik a „tényállásba”.

A szerződés szerint 6 hónapig tartott az akciós kamatozás időszaka. Sajnos ezt a tényt a másodfokú ítélet nem tartalmazza. Ez azért feltűnő, mert a szerződés törlesztési összeg adatai is a futamidő teljes időtartamára (240 hónap) számoltak az akcióskamatlábbal.

A 2007.09.17.-én készült „Értesítés kölcsönösszeg folyósításáról” című banki tájékoztató két törlesztési adatot tartalmaz: 374,06 CHF (a 6 hónapos akciós kamatozású időszak) és 523,06 CHF (akciós kamatozás után). A folyósítási értesítő nem tartalmazza a lakáskasszás előtörlesztést követő törlesztő részlet összegét. Így a kölcsönszerződés hibáját nem „javította ki” ez a folyósítási értesítő.

Indítványozó szükségesnek tartja kiemelni egyrészt, hogy a szerződés előtti tájékoztatás, a hitelbírálat és a szerződés tartalma a PSZÁF szakmai ajánlásainak figyelmen kívül hagyásával, a GVH megállapításainak figyelmen kívül hagyásával történt. Másrészt a kölcsönszerződés az aláírásának a pillanatától kezdve teljes mértékben érvénytelen volt, a 7 évvel később meghozott devizahiteles törvények miatt lett csupán érvényes a kölcsönszerződés. Ezeket a tényeket indítványozó részletesen kifejti, mivel a per részei voltak, ám ezekben a kérdésekben is alapjogot sértve jártak el a bíróságok.

Felperesek már 2008 óta írásban kértek az alperestől tájékoztatást több szerződési ponttal, illetve ezek teljesítésével kapcsolatban. Mivel nem kaptak kielégítő válaszokat 2011 szeptember 19.-én pert kezdeményeztek a bank ellen. Az első tárgyalás 2012. február 2. án volt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon. A per befejezéseként, a felülvizsgálat kérelem ügyében 2023. június 21.-én döntött a Kúria.

Az „előre nem látott forintgyengülés” és a tisztességtelennek ítélt kamatláb emelkedések miatt rendkívül módon megnövekedtek indítványozó havi fizetési kötelezettségei. A jövedelmükből ezeknek nem tudtak eleget tenni, az alperes minden megkeresés esetén teljes mértékben elzárkózott az elől, hogy tárgyalások során a tisztességtelen elemeket kivegyék a szerződésből és új, módosított szerződést kössenek.

Az alperes Erste Bank az egyeztetés és együttműködés helyett 2014. február 21.-i értéknappal azonnali hatállyal, egyoldalúan felmondta a szerződést. A fizetési elmaradás és az aktuális tőkeösszeg (az adósság) összesen 120.754,73 CHF volt. Az alperes Erste bank nem közölte, hogy a felmondás napján mennyi volt indítványozók fizetési elmaradása (tartozás). Bő egy évvel később, alperes 2015. június 22.-én végrehajtást kezdeményezett a Felperesek ellen a végrehajtási záradékolási folyamat elindításával.

Még folyt a per, már fel volt mondva a kölcsönszerződés, amikor megszülettek a DH törvények, 2,3 millió deviza elszámolású kölcsönszerződést újra kellett számolni. Majd a szerződések általi aktuális banki követeléseket (adósok adósságai) átszámolták forint összegre. A DH törvényekkel kapcsolatban meghatározó szerepet játszott az Alkotmánybíróság. Az eljárása során hozott az Alkotmánybíróság megkerülhetetlen megállapításokat, tényeket. Indítványozók részletesen kifejtik, ismertetik ezeket, mivel a per részei voltak, ám ezekben a kérdésekben is alapjogot sértve járt el a bíróság, mivel figyelmen kívül hagyta azokat.

Indítványozók esetében a DH törvényben előírt újraszámolás 13.390,27 CHF tisztességtelenül felszámított összeget állapított meg. Ez a törvényben előírt 256,47 Ft/CHF-es forintosítási árfolyammal számolva 3.434.203 forintnak felelt meg.

A DH törvények, illetve a Kúria jogegységi határozatai olyan kérdésekben is a fogyasztóknak kedvező döntést hoztak, amelyek a 2011-ben indult per részei voltak, azonban az eljáró bíróságok egész egyszerűen nem voltak hajlandóak döntést hozni éveken keresztül. Hiába volt igaza indítványozó felpereseknek több kérdésben is, az előzménypert elvesztették

DH törvények, illetve a Kúria jogegységi határozatai sajnos alapjogokat sértő részeket is tartalmaztak, ezért ezekben az években indítványozó több alkalommal is az Alkotmánybírósághoz fordult. Ezek összesítése a peranyag részét képezi.

A DH törvények miatti újraszámolást a fogyasztók ellenőrizhették, ez az ellenőrzés indítványozók részéről hat évig tartott. Amíg ez a jogi folyamat zajlott, a 2011 őszen indított (előzmény)per fel lett függesztve.

Elindult közben, a felfüggesztett perrel párhuzamosan egy másik per is. Az a per, mely jelen alkotmányjogi panasz tárgya. Indítványozók 2017. szeptember 20.-án nyújtották be a végrehajtás

megszüntetése érdekében a keresetüket (a továbbiakban VH per). A Bíróság 2018. január 19.-én a pert felfüggesztette Fővárosi Törvényszék előtt a 606.G.42.877/2013 számú per jogerős befejezéséig. A VH per felfüggesztési ideje alatt, 2018 és 2023 között a kölcsönszerződés érvényességét, tisztességtelenségét vizsgáló per jogerősen befejeződött (ügyszám: 20.Gf.40.132/2022/3-II – Fővárosi Ítéltábla – 2022.05.18.) és felülvizsgálati eljárás végén a Kúria is meghozta a döntését (ügyszám: Gfv.VI.30.462/2022/8. – Kúria – 2023. június 21.) Indítványozók erre a perre hivatkoznak előzmény perként.

Amikor a VH per újraindult indítványozók pontosították és kiegészítették a keresetüket 2023.11.06.-án. Az elsőfokú eljárás során indítványozó felperesek összesen 10 beadványban fejtették ki álláspontjukat, cáfolták meg alperes hamis állításait, jogellenes számításait, állításait. Alperes Erste bank összesen 7 beadványt nyújtott be.

Indítványozók a 2023.11.06.-i beadványukban tisztázták, hogy mely kérdésekben született már döntés:

„A jogerős ítélettel lezárt és felülvizsgált perben az alábbi kérdésekben született jogerős ítélet.

- A törlesztő részletek árfolyamkockázata
- Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat
- 20%-os késedelmi kamat
- Hibás THM
- A bank egyoldalú nyilatkozata
- Jóerkölcsbe ütközés

E kérdésekre tehát a felperesek nem hivatkoznak a jelen perben.

Felperes hangsúlyozza, hogy a fenti felsorolás a 2017 szeptemberi keresetre vonatkozik. Ezek a tételek nem kerültek bele a per újraindulásakor készült felperesi beadványba, a 2017-es beadványból. Azonban más tényállásra alapozva, új elemként megjelent pl. más jellegű árfolyamkockázat-, más jellegű jóerkölcsbe ütközés vizsgálatának a kérdése.”

„A per újraindításakor felperes rögzítette, hogy vannak olyan pontok, amelyek a korábbi beadványban benne voltak, azonban az előzményper végeztével ítélt dolognak számítanak, így felperes úgy tekinti, nem lehetnek jelen per tárgyai:

Mindezek annyiban vannak hatással a jelen perre, hogy felperes egyrészt igényli a tisztességes bírói eljárás elveinek a betartását, mivel ez uniós és nemzeti állampolgári alapjoga, másrészt a 2017. őszén benyújtott 31 oldalas kereseti kérelmét az alábbi szempontok alapján módosítja, kiegészíti:

- azokban a kérdésekben, melyekben jogerős döntés született, a felperes pontosan megadja, hogy milyen döntés született és az milyen hatással van jelen végrehajtási eljárásra és alperes követelésének összegére
- azokban a kérdésekben, melyekben nem született ítélet, és amelyek így nem minősülnek ítélt dolognak, a bíróságnak tisztességes bírói eljárás keretében döntenie kell; felperes minden kérdés esetén ismertetni fogja, hogy az adott kérdés milyen hatással van a végrehajtási eljárásra és az alperes követelésére
- azokban a kérdésekben, melynek eldöntésével kapcsolatban született az eltelt közel hat évben EUB ítélet, felperes ismerteti, hogy ezek tükrében a felperesi álláspont szerint a bíróságnak miként kell eljárnia; az új EUB döntések azzal a következménnyel is járnak, hogy a 2017-es kereseti kérelemhez képest új kérdésekben is döntenie kell a bíróságnak, valamint módosult az elszámolás elve is.”

„A felperes az előzményperben is és jelen perben is részletesen kifejtette, számolással igazolta, hogy a perbeli kölcsönszerződésnek három, jól elkülönülő árfolyam kockázata van:

- a, szerződéskötés és folyósítás között
- b, havi törlesztőrészek alakulása
- c, lakáskasszás előtörlesztés speciális kockázata

Az előzményperben eljáró bíróságok önkényesen csak a b, árfolyamkockázat kapcsán hoztak döntést, csak erre nézve beszélhetünk ítélt dologról. Az a, és c, árfolyamkockázat esetében nem született döntés, így ebben a kérdésben jelen perben kell a bíróságnak döntenie.

Felperes az előzményperben is bejelentette a DH törvény révén történő, a semmisség jogkövetkezményétől való „megmentésének” (MNB árfolyam behelyettesítése) elutasítását, azt, hogy a szerződés maradjon teljes mértékben érvénytelen. Azonban ebben az ügyben sem született az előzményperben döntés”

Indítványozó évek óta próbálja elérni, hogy tisztességes bírói eljárásban legyen része, ezt a fellebbezésében ismertette (124. oldal):

„Felperes ismertette, és ezt az elsőfokú ítélet is rögzíti, hogy az előzményperben nem volt része tisztességes bírói eljárásban:

Az I., II. r. felperes előadta, hogy az előzményperben eljáró bíróságok indoklás nélkül mellőzték egy-egy kérdés megvitatását, majd a döntést az adott jogkérdésben. Ezzel sérült a bíróság indokolási kötelezettsége, a bírósági közrehatás elve és a bíróság általi vizsgálati elv is. A bíróság elutasította továbbá az Európai Unió Bírósága ítéleteinek figyelembevételét, ami nemzetközi megállapodásokat sért és aláássa Magyarországon a jogállamiságot. A bíróságok nem független eljárást folytattak le, nem volt a felpereseknek része tisztességes bírói eljárásban. [55]

Felperes felhasználva kedvezőtlen tapasztalatait, mindenképpen próbálta elérni, hogy tisztességes bírói eljárásban legyen része.

Mint jelen fellebbezés is mutatja, ezt nem sikerült elérnie – azt viszont elérte, hogy horribilis perköltséget fizessen azért, mert élni kívánt állampolgári jogaival.”

A VH perben az elsőfokon eljáró bíró igazságügyi szakértőt rendelt ki, mivel bírói felszólításra sem volt hajlandó alperes Erste Bank, a számításával kapcsolatos fogyasztói észrevételeket véleményezni. A szakértő megállapította, hogy az alperes számítása jogellenes.

Az elsőfokon eljáró bíróság a 7. tárgyalási napon, 2025. 01.21.-én hozta meg az ítéletét.

Indítványozó felperesek 2025.02.24.-én nyújtották be fellebbezésüket, amelyet két alkalommal kiegészítettek. Alperes Erste Bank egy ellenkérelmet nyújtott be a másodfokú eljárás során.

Indítványozók, egy épp befejeződött PBT eljárásra hivatkozva, a tárgyalás előtti nap jelezték a másodfokú bíróságnak, hogy alperes Erste Bank nem veszi figyelembe a jogerős bírósági ítélet és figyelmen kívül hagyja az igazságügyi szakértő megállapításait, ezáltal az aktuális követelését jogszerűtlenül számolja ki az alperes Erste Bank.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság egy tárgyalást tartott 2025.06.11.-én, majd ezt követően 2025.06.25.-én ismertette az ítéletét.

Jelen alkotmányjogi panaszhoz kapcsolódik egy korábbi, befejezetlen, elbírálatlan alkotmányjogi panasz is. Az Alkotmánybíróság 2023.12.12.-án hozott a IV/01813/2023 ügyszámú panaszban végzést 3550/2023. (XII. 21.) számon. Ebben az alkotmányjogi panaszban a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítéletét tartották indítványozók kifogásolhatónak. A panaszt a Tisztelt Alkotmánybíróság a végzésével visszautasította. Ebben a végzésben hivatkozott az Alkotmánybíróság az 1/2016 PJE kapcsán benyújtott panaszra.

[52] 9. Az indítványozók azt is kérték az Alkotmánybíróságtól, hogy a korábban előterjesztett alkotmányjogi panaszaikat ismételten bírálja el. E panaszok közül azonban egyedül egy ügyben hozott az Alkotmánybíróság olyan tartalmú visszautasító végzést, amelynek indokolásában felhívta az indítványozók figyelmét arra, hogy az 1/2016. számú PJE határozatot támadó indítványukat az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján, a törvényben előírt határidő és a befogadási kritériumok betartásával, ismételten benyújthatják, ha ügyükben a bírósági eljárás lezárult. Az e végzésben hivatkozott bírósági eljárás azonban nem a jelen ügyben támadott kúriai döntéssel lezárt eljárás, hanem az indítványozók által az indítványkiegészítésben is említett végrehajtás megszüntetése iránti per, amely még nem zárult le. Minden egyéb esetben az Alkotmánybíróság által már elbírált alkotmányjogi panaszok ismételt elbírálására törvényes lehetőség nincs; figyelemmel az Abtv. 39. § (2) bekezdésére is, amelynek értelmében az Alkotmánybíróság döntései – ideértve az egyesbíróként meghozott végzéseket is – ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indítványozó jelen alkotmányjogi panaszának a végén fogja ismertetni a 2016-ban benyújtott panaszának a tartalmát és figyelemmel a befejeződött perekre, szükséges mértékben ki fogja egészíteni.

Indítványozók a Tényállásban nem ismertetik azt, hogy pontosan miket is tartalmazott a kölcsönszerződés, az első- és a másodfokú bírósági eljárás. Erre azért nincs szükség, mert az Alkotmánybíróság nem „szuperbíró”, nem vizsgálhatja felül a meghozott ítéleteket, nem vizsgálhatja meg hogy jogszerű volt-e az eljáró bíróság döntése, tényeket vagy valótlanságokat vett-e figyelembe....?

A tisztességtelen bírói eljárás ismertetésénél fogja szükséges mértékben ismertetni indítványozó, hogy az adott perbeli kérdésben miről volt szó és mely módon sérültek alkotmányos alapjogaik.

Az Alkotmánybíróság, a DH törvények keletkezése és jogszerűsége

A devizahiteles törvények meghozatalakor, bő egy évtizeddel ezelőtt, több bíró, bírói tanács is az Alkotmánybírósághoz fordult. Kell-e, lehet-e törvénnyel változtatni a megkötött szerződéseken - volt a feltett kérdés.

Az Alkotmánybíróság alaposan megvizsgálta az aggályokat.

Indítványozók az alábbi indoklási részekre szeretnék most felhívni a Tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét:

34/2014. (XI. 14.) AB határozat

[44] ... A Kúria 6/2013-as PJE határozatában nyíltan így foglalt állást és a jogalkotói beavatkozást sürgette. Kifejtette, hogy a bírói szerződésmódosítás nem alkalmas jogi eszköz arra, hogy „társadalmi méretű gazdasági változásoknak azonos típusú szerződések nagy tömegét hasonlóan – csak az egyik fél számára hátrányosan – érintő következményeit orvosolja. Ha ezeket a hátrányos következményeket a jogalkotó bizonyos körben jogszabállyal rendezte, a jogalkotói beavatkozás e körben az egyedi bírói mérlegelést kizárja.” A probléma kezelése mindhárom hatalmi ágnek, a pénzügyi intézményrendszernek, az adósoknak és az egész társadalomnak is egyre sürgetőbb elemi érdeke. A kormány kérésére a szerződések módosítása révén megvalósítható, törvényhozó általi beavatkozás alkotmányos kereteit az Alkotmánybíróság – fenntartva és megerősítve a 32/1991. (VI. 6.) AB határozatban kimunkált elveket – a 8/2014. (III. 20.) AB határozatában jelölte ki.

Szerződések törvény általi átalakításának „alkotmányos keretei” tehát 1991 óta ismertek.

[45] E határozatában az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményként mondta ki, hogy „[a]z M) cikk (2) bekezdése második mondatából általánosságban az államnak az a kötelezettsége következik, amely – az Alaptörvényben szereplő alkotmányos értékek figyelembevételével – a fogyasztók érdekeit védő, az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben fellépő intézményrendszer létrehozására és fenntartására, továbbá a fogyasztók jogait biztosító jogszabályok megalkotására vonatkozik. Ez a kötelezettség nem teljesen azonos az állam alapvető jogok érvényesülését segítő intézményvédelmi kötelezettségével. Nem vezethető le az Alaptörvényből alkotmányértelmezési hatáskörben az, hogy az erőfölénnyel visszaélés, illetve a fogyasztói jogok megsértésének bizonyos formája, mértéke, vagy bizonyos szerződéstípus, vagy annak valamely feltétele közvetlenül az M) cikk (2) bekezdésébe ütköző lehetne” {8/2014. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [61]}.

Indítványozók kiemelik, hogy az államnak az a kötelezettsége, hogy a fogyasztók érdekeit védje. Indítványozók álláspontja, hogy ez a kötelezettsége a teljes bírói karnak, beleértve az Alkotmánybíróságot is.

[46] 1.2. ...A szerződő felek konkrét jogvitáinak eldöntése a bíróságokra hárult, a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében végül több, a bíróságokra kötelező jogegységi határozat is született (6/2013. Polgári jogegységi határozat, 2/2014. Polgári jogegységi határozat). Ennek a folyamatnak a végén került sor arra, hogy a törvényhozó – a végrehajtó hatalmi ág kezdeményezésére – a bíróságok ítélkezési gyakorlatának és a jogegységi határozatokban kialakult álláspontnak a figyelemmel kísérése és elemzése után a Tv. megalkotása mellett döntött, jogszabályi (törvényi) szintre emelve a bíróságok joggyakorlatát. Az alkotmányos kereteken belül a vizsgált Tv. célja nem a szerződések módosítása, hanem a PJE határozatokból származó egyes követelmények általános érvényre juttatása, továbbá a fogyasztói kölcsönszerződésekkel összefüggő további kormányzati intézkedések előkészítése.

Indítványozók kiemelik, hogy „jogszabályi (törvényi) szintre emelték a bíróságok joggyakorlatát”

Elkövette a törvényhozás azt a hibát, hogy a kialakult bírói gyakorlatot úgy törvényesítette 2014-ben, hogy a közösségi jog szempontjait, az EUB ítélkezési gyakorlatát nem vizsgálta meg. Nem vizsgálta meg, érvényesül-e a közösségi jog fogyasztóvédelme akkor, ha a DH törvények minden adósra

egyformán vonatkoznak? A törvényhozás „jogszabályi (törvényi) szintre emelte a bíróságok joggyakorlatát”. Azonban a bírói joggyakorlat nem felelt meg az uniós jognak!

[51] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény jogbiztonságra vonatkozó B) cikk (1) bekezdésének és az Alkotmány 2. § (1) bekezdésének tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális megfelelése, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele alapján arra jutott, hogy a jogbiztonság követelményével kapcsolatos korábbi megállapításai alkalmazhatóságának nincs akadálya. Ugyanakkor a konkrét ügygel összefüggésben nem hagyhatók figyelmen kívül a deviza alapú kölcsönszerződések százezreinek súlyos és elhúzódó társadalmi, gazdasági következményei sem. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésére tekintettel abból indult ki, hogy a Nemzeti Hitvallás szerint „Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének kötelességét.” A demokratikus jogállam ilyen kötelessége az M) cikk (2) bekezdése alapján az, hogy fellépjen a tisztességtelen versennyel, az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben és védje a fogyasztók jogait. Ha a gyengébb felek tömegeinek súlyos válsághelyzete folytán az alapvető jogaik kerülnek veszélybe, ezek védelme az állam (és minden hatalmi ág) – jogállamiságból és a jogbiztonságból is eredő – elsőrendű kötelessége [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés]. Az állam ilyen jellegű „beavatkozása” hiányában ugyanis a kiszolgáltatott helyzetben levő adósok alapjogainak, végső soron emberi méltósághoz való joguknak a sérelme visszafordíthatatlanul bekövetkezne. A bíróságoknak az Alaptörvény 28. cikke alapján a vizsgált Tv. hiányában is így kellett volna értelmezniük a jogszabályokat.

Az Alkotmánybíróság bő 10 évvel ezelőtt „minden hatalmi ág elsőrendű kötelességét” állapította meg. Mivel kapcsolatban? A kiszolgáltatott helyzetben levő adósok alapjogainak védelmével kapcsolatban!

[129] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az igazságügyi miniszter tájékoztatása szerint mintegy 1,8 millió polgári peres eljárás megindításával kellett volna számolnia a jogalkalmazónak (és a jogalkotónak), ami – az évente átlagosan 160 000 megindult polgári peres eljáráshoz viszonyítva – olyan ügyteher növekedést eredményezett volna, mely hosszú időre megbénította volna az igazságszolgáltatást. Az a törvényhozói beavatkozás tehát, mellyel igen nagy számú egyedi per néhány sui generis eljárás lefolytatásával kiváltható, úgy, hogy a pénzügyi intézményeknek is lehetőségük van a vélelem megdöntésére és ezzel párhuzamosan a bíróságok működése sem lehetetlenül el, nem tekinthető a jogbiztonság követelményét sértő állami beavatkozásnak.

Indítványozok már 14 éve folyamatosan perelnek és tapasztalják folyamatosan a bírói önkényt, a tisztességtelen bírói eljárások hatását.

Nyilvánvaló, hogy nem került volna sor semmiképpen sem 1,8 millió devizahiteles perre, de még 180 ezer perre sem. Amint a bíróságok tisztességes eljárást folytattak volna le, a bankok tapasztalták volna, hogy a perük elvesztése után fizetnek több millió forint illetéket és perköltséget. Pár száz, pár ezer elvesztett per után belátták volna, hogy jobban járnak, ha megegyeznek peren kívül az adósaikkal. Jelenleg azonban az a helyzet alakult ki, hogy az 1,8 millió lehetséges pereskedő adós közül csupán pár ezren mertek bíróságra menni. A többiek úgy látták, a bíróságokon a bankok ellen nincs semmi esélyük.

[203] Emellett azonban szükséges nyomatékosan felhívni a jogalkotó figyelmét arra, hogy ha – mint jelen esetben is – össztársadalmi, gazdaság- és pénzügypolitikai, valamint

szociális és más társadalmi szempontok indokolttá is tesznek rendkívüli megoldásokat, a jogalkotó ilyen eszközökkel csak kivételes esetben, a lehető legszűkebb terjedelemben élhet.

A törvényi beavatkozás tehát nem korlátlan. Kivételes esetről van szó és a terjedelme is csak a legszűkebb lehet.

Bő tíz évvel ezelőtt az Alkotmánybíróság azt is megvizsgálta, hogy milyen módon lehetséges törvényileg változtatni a meglévő szerződéseken.

8/2014. (III. 20.) AB határozat

az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésének, valamint ezzel összefüggésben az Alaptörvény II. cikkének és a B) cikk (1) bekezdésének értelmezéséről

I.1. Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése második mondatából az államnak az a kötelezettsége következik, amely – az Alaptörvényben szereplő alkotmányos értékek figyelembevételével – a fogyasztók érdekeit védő, az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben fellépő intézményrendszer létrehozására és fenntartására, továbbá a fogyasztók jogait biztosító jogszabályok megalkotására vonatkozik.

[3] Utal arra, hogy a devizaárfolyamok váratlan, nagymértékű változása és a devizaalapú kölcsönök törlesztő-részleteinek – részben ebből, részben más tényezőkből eredő – növekedése a társadalom széles rétegei számára okoz nehézséget, ami elengedhetetlenné teszi a devizahitelezésből adódó problémák végleges rendezését. A helyzetet bonyolítja, hogy a devizahitelezés, illetve a devizahitel-szerződések bíróságok általi megítélése sem egységes a Kormány szerint.

Ez az AB döntés is szükségesnek tartja a törvényi beavatkozást. Az Alkotmánybíróság azt is meghatározta, hogy milyen módon lehetséges a törvényi megoldás!

II. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény II. cikkét és a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét az M) cikk (2) bekezdése második mondatával összefüggésben értelmezve megállapítja, hogy jogszabály a hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmát kivételesen – a *clausula rebus sic stantibus* elve alapján – megváltoztathatja. Az állam jogszabállyal a szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén változtathatja meg alkotmányosan, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás is megköveteli.

Azonban olyan törvénnyel nem módosíthatja a törvényhozás a szerződéseket, amilyen módosításokat bíróság nem tehet meg. Ezt teljesen világosan megállapította az Alkotmánybíróság.

[6] 1.2. A második kérdés, hogy az Alkotmánybíróság értelmezze „az Alaptörvény II. cikkét és a B) cikk (1) bekezdését abból a szempontból, hogy milyen – az Alkotmányhoz képest mennyiben eltérő – alkotmányossági feltételekkel kerülhet sor fennálló szerződéseknek jogszabály útján történő módosítására.”

[12] ... tehát az állam jogszabály útján olyan esetben változtathatja meg a megkötött szerződések tartalmát, amilyen esetben a Ptk. a megállapodás bíróság általi módosítását lehetővé teszi. Az Alkotmánybíróság a fennálló szerződésekbe történő állami beavatkozás feltételeit az Alkotmánynak a szerződési szabadságot integráló 9. § (1) bekezdéséből vezette le. Az Alaptörvény azonban az Alkotmány 9. § (1) bekezdéséhez hasonló rendelkezést nem tartalmaz. Az Alaptörvény hatálybalépése óta már foglalkozott az Alkotmánybíróság a *clausula rebus sic stantibus* elvének határaival, korlátaival, például éppen a 3048/2013. (II. 28.) AB határozatban is.

Indítványozók kiemelik: „jogszály útján olyan esetben változtathatja meg a megkötött szerződések tartalmát, amilyen esetben a Ptk. a megállapodás bíróság általi módosítását lehetővé teszi.”

[90] ...Az állam azonban jogszályal a fennálló szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén módosíthatja, változtathatja meg alkotmányosan, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás megkövetel. ... A törvényhozó feladata meghatározni és egyúttal felelőssége eldönteni, hogy melyek azok a területek, amelyeken a beavatkozás már jogalkotási követelmény. Azt pedig, hogy a beavatkozás feltételei alkotmányosan fennállnak-e, köteles bizonyítani. Vita esetén viszont az Alkotmánybíróság jogosult a beavatkozás alkotmányosságát eldönteni, ugyanúgy, ahogy a konkrét, egyes szerződésekben a Ptk. 241. §-a alapján esetenként a bíróság jár el és a feltételek fennállása esetén módosítja a szerződések tartalmát.

Indítványozók kiemelik: „vita esetén viszont az Alkotmánybíróság jogosult a beavatkozás alkotmányosságát eldönteni”.

Indítványozók jelen alkotmányjogi panaszukban vitatják, hogy a DH törvény meghozatalakor eleget tettek az Alkotmánybíróság által meghatározott feltételeknek!

[91] Az Alkotmánybíróság szerint az Abh.-ban kifejtett elvek nem azt jelentik, hogy a Ptk. válna alkotmányos mércévé a szerződésekbe való állami beavatkozás megítélésénél, hanem csak azt, hogy a jogbiztonság követelményei, a szerződéses szabadság, a megkötött szerződés teljesítésébe vetett bizalom akkor érvényesülnek, ha az egyedi szerződések bírói úton való módosítása feltételeitől a jogalkotó a szerződések tömegének módosításakor nem térhet el. A magánjogi tartós jogviszonyok jogszályal történő alakítására a clausula rebus sic stantibus tételének alkalmazásával kerülhet sor. A bírói szerződésmódosítás a magánfelek eltérő érdekeinek új egyensúlyba hozására alkalmas eszköz az eset összes körülményeinek mérlegelésével. A törvényi úton történő szerződésmódosításnak is, amennyire lehet, mindegyik fél méltányos érdekeit figyelembe kell vennie, vagyis az ilyen szerződésmódosításnak is érdekegyensúlyra kell törekednie a megváltozott körülmények mellett.

Indítványozók kiemelik: „az egyedi szerződések bírói úton való módosítása feltételeitől a jogalkotó a szerződések tömegének módosításakor nem térhet el.”

Egyértelműen hiba volt a törvényhozás részéről, hogy ellenőrzés nélkül törvényi szintre emelte a Kúria álláspontját, ítélezési gyakorlatát. Hiba volt törvényt hozni társadalmi egyeztetés nélkül, a károsultak megkérdezése nélkül. Hiba volt törvényt hozni, az igazság alapos felderítése nélkül!

Indítványozók most nagyon részletesen ismertetik, hogy miért nem volt megfelelő az a bírói ítélezési gyakorlat, amit törvényi szintre emelt a törvényhozás.

Az egész Európa szerte ismert Kásler pernek van egy jelentős, ám „elhallgatott” eleme. Akkor értjük meg a lényegét, ha megismerjük az előzetes jogi lépéseket is. A Kásler perben a másodfokú bíróság úgy kívánta megszüntetni az árfolyamrést, hogy az eladási árfolyam helyére be kívánta írni a vételi árfolyamot. Azonban ezt az uniós jog nem tette lehetővé!

Ez a tény szerepel a Kúria azon végzésében, melyben előzetes döntéshozatali eljárással fordult az EUB-hez - Kúria Pfv.21.247/2012/16. - 2013. január 15. Részlet:

(21) A C-618/10. számú, Banco Espanol ügyben 2012. június 14-én hozott ítélet 73. pontja értelmében az irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a nemzeti bíróság számára lehetővé teszi, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt feltétel tisztességtelen jellegének a megállapítása esetén az említett szerződést e feltétel tartalmának a módosítása útján kiegészítse.

Tehát 2012 nyara óta ismert Magyarország minden bírósága előtt, hogy a szerződésből kieső tisztességtelen szerződési pontot nem lehet bíróság által módosítani, kiegészíteni, pótolni!

A Kúria útmutatást kért az EUB-től, mert mindenképpen szeretne volna életben tartani a szerződést:

A 3. kérdést illetően

(30) A konkrét jogvitában a jogerős ítéletet meghozó másodfokú bíróság a törlesztő részletek számítását tartalmazó, az árfolyamrész alkalmazását biztosító szerződési feltétel tisztességtelenségét megállapította, és azt a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján módosította akként, hogy a törlesztő részleteket is a bank által alkalmazott vételi árfolyamon kell számolni, megszüntetve ezzel az árfolyamrész alkalmazását, vagyis az általa tisztességtelennek talált szerződési rendelkezés módosításával tette érvényessé a szerződéses rendelkezést. Ez a megoldás a másodfokú bíróság ítéletének meghozatala után született, az Európai Unió Bíróságának a C-618/10. számú, Banco Espanol ügyben 2012. június 14-én hozott ítéletében írtakra tekintettel a következő kérdést veti fel: az ítélet 73. pontjában kifejtettek csak olyan esetben irányadóak-e, ha a fogyasztói szerződés az érvénytelen szerződési feltétel elhagyásával is teljesíthető, vagy olyan esetben is, amikor az érvénytelen feltétel elhagyásával a szerződés nem teljesíthető, mint a Kúria előtt folyamatban lévő konkrét jogvita tényállása mellett. Amennyiben ez utóbbi esetben a tisztességtelen feltétel módosításával a tisztességtelenség megszüntethető, akkor e körben a nemzeti bíróságot bármilyen korlát köti-e, illetve, ha van a nemzeti jogban az érvénytelen szerződési feltételt helyettesíteni képes tagállami diszpozitív jogszabályi rendelkezés, azt irányadónak kell-e tekinteni.

Indítványozók kiemelik a Kúria végzéséből a „bármilyen korlát köti-e” kifejezést.

Indítványozók kiemelik még a Kúria végzéséből, hogy az árfolyamrész kiesése a szerződésből a szerződés teljes érvénytelenségét okozza, a Kúria egyértelműen fogalmazott: „az érvénytelen feltétel elhagyásával a szerződés nem teljesíthető”.

Minden olyan jelenleg elhangzó vélemény, álláspont, amely szerint a tisztességtelen árfolyamrész a kölcsönszerződés részleges (tehát nem teljes) érvénytelenségét okozza, a valóság tudatos elferdítése. Az érintettek és a teljes magyar társadalom szándékos félrevezetése.

Az EUB a C-26/13 ügy ítéletében ismerteti a magyar Kúria feltett kérdését:

76 A kérdést előterjesztő bíróság harmadik kérdése lényegében arra irányul, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben, amelyben a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződés valamely tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára a tisztességtelen feltétel érvénytelenségének az e feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítése révén történő megszüntetését.

Itt is megjelenik, hogy a szerződés teljesen érvénytelen a kieső vételi- és eladási árfolyamok helyett: „a szerződés valamely tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető”.

A kérdés az volt, az uniós joggal „ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára” azt, hogy a kieső deviza árfolyamok helyett „a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezését” írja bele a szerződésbe? Mindezt azért, hogy a szerződés érvényes legyen...

Az EUB közölte a válaszában, hogy igen, ellentétes. (Ez a későbbi EUB döntésekben Főszabályként került ismertetésre.):

77 A Bíróság e tekintetben megállapította, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti jogszabály, amely a nemzeti bíróság számára lehetővé teszi, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt feltétel tisztességtelen jellegének a megállapítása esetén az említett szerződést e feltétel tartalmának a módosítása útján kiegészítse (Banco Español de Crédito ítélet, EU:C:2012:349, 73. pont).

Ez a Kúria számára nem volt újdonság, hiszen a beadványában pont erre a spanyol EUB ítéletre hivatkozott maga is.

Az EUB ezt követően három pontban fejtette ki, hogy mégiscsak lehetséges lehet a módosítás, ennek azonban feltétele van:

83 Ha viszont az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben nem volna megengedett a tisztességtelen feltétel valamely diszpozitív rendelkezéssel való helyettesítése, és a bíróságnak egészében meg kellene semmisítenie a szerződést, a fogyasztót különösen káros következmények érhetnék, és ily módon a szerződés megsemmisítéséből eredő visszatartó erő veszélybe kerülne.

84 E megsemmisítésnek ugyanis főszabály szerint az a következménye, hogy a részletekben megfizetendő fennmaradó kölcsönösszeg azonnal esedékessé válik, ami azzal a kockázattal jár, hogy meghaladja a fogyasztó pénzügyi képességeit, és ezért jobban bünteti őt, mint a hitelezőt, amely ennek következtében lehetséges, hogy nem lesz annak elkerülésére ösztönözve, hogy ilyen kikötéseket illesszen az általa kínált szerződésekbe.

Indítványozók kiemelik: „a bíróságnak egészében meg kellene semmisítenie a szerződést”. tehát megint nyilvánvaló, hogy az árfolyamrész a szerződés teljes érvénytelenségét okozza.

Minden olyan 2024-2025-ben tett nyilatkozat, mely szerint az árfolyamrész a szerződés részleges, vagyis nem teljes érvénytelenségét okozza, ellentétes a valósággal, ellentétes a Kúria megállapításával és ellentétes az EUB döntésével!

A Kúria ezt a két idézett pontot, a rendkívül fontos 83 és 84 pontokat teljesen figyelmen kívül hagyta, amikor meghozta a Kásler perben a döntését. Csak az alábbi (a harmadik) pontot vette a Kúria figyelembe:

85 E megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben, amelyben a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződés a tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, e rendelkezéssel nem ellentétes a nemzeti jog azon szabálya, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróság

számára a tisztességtelen feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítése révén az e feltétel érvénytelenségének orvoslását.

Az EUB döntése után a Kásler per folytatódott. A 2014. június 3.-i ítéletében a Kúria csak erre a harmadik, vagyis csak a 85. pontra hivatkozott:

Az EU Bíróság a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében megerősítette a Banco Espanol ügyben elfoglalt álláspontját, amikor rögzítette: „az Irányelv 6. cikk (1) bekezdése szerint a nemzeti bíróságnak nincs arra lehetősége, hogy a tisztességtelen feltételt, annak „tartalmának a módosítása útján kiegészítse” (77. pont). Az EU Bíróság arra a kérdésre is egyértelmű választ adott, hogy a szerződés érvénytelensége orvosolható-e oly módon, hogy az érvénytelen szerződési feltétel helyébe a nemzeti jog diszpozitív szabálya kerül. Az ítélet szerint amennyiben a szerződés „a tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, e rendelkezéssel nem ellentétes a nemzeti jog azon szabálya, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára a tisztességtelen feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítése révén az e feltétel érvénytelenségének orvoslását” (85. pont).
Gfv.VII.30.160/2014/5.

Az előző két pont (a 83. és a 84.) említésre sem került, pedig pont erre kérdezett rá a Kúria: „bármilyen korlát köti-e”.

A korlátokat pontosan a 83. és a 84. pontok tartalmazzák!

Az elmúlt években ez a „korlát” az EUB döntéseiben újra és újra előkerült. Ezek az EUB döntések azonban nem voltak semmilyen hatással a bírói ítélkezési gyakorlatra. Indítványozók is teljesen eredménytelenül hivatkoztak a Főszabályra és az eltérést megengedő kivételes lehetőségre a pereikben.

Az elmúlt évek során perek százai vagy inkább ezrei mentek a bíróságokra, azonban a bíróságok mechanikusan követték a Kúria EUB döntését megcsonkító alkalmazását. Ezen bíróságok kivétel nélkül mind megtagadták az uniós jog alkalmazását.

Ennyi előzmény ismeretében tudjuk megérteni a 2025. április 30.-án meghozott C-630/23 EUB ítélet jelentőségét:

45 Ebből következik, hogy egy tisztességtelennek minősített szerződési feltételt főszabály szerint úgy kell tekinteni, mint amely nem is létezett, úgyhogy a fogyasztóra nézve nem fejthet ki joghatást. Ennélfogva egy ilyen kikötés tisztességtelen jellege bírósági megállapításának főszabály szerint azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását kell eredményeznie, amelyben a fogyasztó az említett kikötés hiányában lenne (2023. június 15 i Bank M. [A szerződés semmisségének következményei] ítélet, C 520/21, EU:C:2023:478, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

56 Így egyrészt a 93/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdése második tagmondatának szövegéből az következik, hogy az érintett szerződésnek főszabály szerint úgy kell fennmaradnia, hogy kizárólag csak a tisztességtelen kikötések elhagyása jelentsen módosulást, ha a nemzeti jogszabályok értelmében a szerződés fennmaradása jogilag lehetséges, és a nemzeti bíróságok ennélfogva kizárólag arra kötelesek, hogy mellőzzék a tisztességtelen szerződési feltétel alkalmazását annak érdekében, hogy az ne váltson ki kötelező joghatásokat az érintett fogyasztó tekintetében, de nem jogosultak arra, hogy e

feltétel tartalmát módosítsák (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14 i Banco Español de Crédito ítélet, C 618/10, EU:C:2012:349, 65. pont).

64 Ezenkívül a Bíróság kimondta, hogy a nemzeti bíróság nem orvosolhatja a szerződésnek az abban szereplő valamely kikötés tisztességtelen jellegéből eredő érvénytelenségét oly módon, hogy e szerződést érvényesnek nyilvánítja, és egyidejűleg módosítja annak pénznemét. A bíróság ilyen beavatkozása végeredményben e kikötés tartalmának megváltoztatását jelentené (2023. április 27 i AxFina Hungary ítélet, C 705/21, EU:C:2023:352, 41. pont).

A C-630/23 ítélet egy feltétel esetén teszi lehetővé az eltérést a Főszabálytól:

68 Kétségtelen, hogy a Bíróság kimondta, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével ilyen helyzetben nem ellentétes az, ha a nemzeti bíróság a szerződések jogára vonatkozó elvek alkalmazásával a szerződésben szereplő tisztességtelen feltételt úgy semmisíti meg, hogy azt a nemzeti jog valamely diszpozitív vagy az ezen szerződés feleinek megállapodása esetén alkalmazandó rendelkezésével helyettesíti olyan helyzetekben, amelyekben e tisztességtelen kikötés érvénytelenségének megállapítása arra kötelezi a bíróságot, hogy az említett szerződést teljes egészében semmisítse meg, és ezzel a fogyasztót különösen káros következményeknek teszi ki, és így őt ezáltal bünteti (lásd ebben az értelemben: 2019. március 26 i Abanca Corporación Bancaria és Bankia ítélet, C 70/17 és C 179/17, EU:C:2019:250, 56., 59. és 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A C-630/23 ítélet megállapítja, hogy törvény nem változtathat a fogyasztók védelmén:

47 Ezenkívül, bár az említett irányelv 6. cikke (1) bekezdésének első tagmondata pontosítja, hogy a tagállamok előírják, hogy „a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint” a tisztességtelen feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztókra nézve, az ugyanezen irányelvben a fogyasztók számára garantált védelemnek a nemzeti jog által történő átvétele ugyanakkor nem változtathat e védelem terjedelmén, és ennél fogva lényegén (2024. december 12 i Kutxabank ítélet, C 300/23, EU:C:2024:1026, 160. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Indítványozók kiemelik, hogy „garantált védelemről” van szó, mely alapján „nemzeti jogszabály rendelkezése nem változtathat az irányelv védelmének a terjedelmén”. Márpedig a DH törvények a teljes uniós jog által biztosított védelmet elérhetetlenné tették a fogyasztók számára.

A C-630/23 ítélet megállapítja, hogy az eredeti állapotot kell helyreállítani teljesen érvénytelen szerződés esetén:

48 Következésképpen, bár a tagállamok feladata az, hogy a nemzeti joguk által meghatározzák a valamely szerződésben foglalt kikötés tisztességtelen jellege megállapításának és e megállapítás konkrét joghatásai érvényesülésének módját, a tisztességtelen jelleg megállapításának lehetővé kell tennie azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó ezen tisztességtelen feltétel hiányában találná magát; többek között azzal, hogy a fogyasztó számára biztosítja az eladó vagy szolgáltató jogalap nélküli – a fogyasztó kárára az említett tisztességtelen feltétel alapján való – gazdagodásának visszatérítéséhez való jogot (2024. április 25 i Caixabank [Elévülési idő] ítélet, C 484/21, EU:C:2024:360, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A C-630/23 ítélet megállapítja, hogy a fogyasztó szándéka a döntő:

68 Kétségtelen, hogy a Bíróság kimondta, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével ilyen helyzetben nem ellentétes az, ha a nemzeti bíróság a szerződések jogára vonatkozó elvek alkalmazásával a szerződésben szereplő tisztességtelen feltételt úgy semmisíti meg, hogy azt a nemzeti jog valamely diszpozitív vagy az ezen szerződés feleinek megállapodása esetén alkalmazandó rendelkezésével helyettesíti olyan helyzetekben, amelyekben e tisztességtelen kikötés érvénytelenségének megállapítása arra kötelezi a bíróságot, hogy az említett szerződést teljes egészében semmisítse meg, és ezzel a fogyasztót különösen káros következményeknek teszi ki, és így őt ezáltal bünteti (lásd ebben az értelemben: 2019. március 26 i Abanca Corporación Bancaria és Bankia ítélet, C 70/17 és C 179/17, EU:C:2019:250, 56., 59. és 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

69 E vonatkozásban hangsúlyozni kell, hogy a szerződés teljes érvénytelenségének megállapítása következtében a fogyasztó helyzetére gyakorolt, az ezen ítélkezési gyakorlat szerinti következmények értékelése szempontjából a fogyasztó e tekintetben kinyilvánított szándéka döntő jelentőséggel bír (2022. szeptember 8 i D. B. P. és társai [Devizában nyilvántartott jelzáloghitel] ítélet, C 80/21–C 82/21, EU:C:2022:646, 74. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Indítványozók kiemelik: „a fogyasztó e tekintetben kinyilvánított szándéka döntő jelentőséggel bír” – azonban a DH törvények nem tették lehetővé, hogy a fogyasztók kinyilvánítsák a szándékukat.

Az, hogy a fogyasztó szándéka a döntő, az EUB által a Kásler ügyben nem volt ilyen részletesen megfogalmazva. Azonban ez nem menti fel a Kúriát az alól, hogy szándékosan csonkítva alkalmazta az EUB döntését. Így aztán a Kúria ítélete semmiképpen sem tekinthető jogszerűnek.

A Kúria, ha figyelembe veszi az EUB ítéletét teljes egészében, akkor meg kellett volna kérdeznie a Kásler házaspárt a szándékai felől... Igényelnek-e olyan bírósági beavatkozást, amely a teljesen érvénytelen szerződést érvényessé alakítja?

A törvényhozás olyan kúriai ítéletet emelt törvényi szintre, amely nem volt jogszerű!

Ezáltal a DH törvény MNB árfolyammal történő behelyettesítést előíró pontja nem felel meg azon alkotmánybírósági feltételnek, hogy olyan lehet a törvényi beavatkozás, amilyen döntést bíróság jogszerűen meghozhat.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 78. oldalától foglalják össze Kúria Kásler ügyben elkövetett csúsztatását (részletek):

Mint a peranyagban felperes nagyon részletesen ismertette, a Kásler ügyig az volt a főszabály, hogy a tisztességtelenség miatt kieső szerződési pontot nemzeti bíróság nem egészítheti ki.

A Kásler ügyben a másodfokon eljáró Fővárosi Ítélőtábla olyan megoldást választott, hogy a szerződés egészére a vételi árfolyam alkalmazását írta elő.

Kiderült azonban, hogy ez a megoldás nem felel meg az uniós jognak.

A Kúria az EUB-től kért útmutatást. A kétségbevonhatatlan megállapítás a Kúria részéről az volt, hogy a szerződés teljes egészében érvénytelen, a másodfokon alkalmazott megoldás pedig sérti az uniós jogot.

A Kúria szeretne volna megmenteni a szerződést, ezért megkérdezte az EUB-től, hogy milyen feltételekkel lehet mégiscsak módosítani a szerződést?

(30) ... Amennyiben ez utóbbi esetben a tisztességtelen feltétel módosításával a tisztességtelenség megszüntethető, akkor e körben a nemzeti bíróságot bármilyen korlát köti-e, illetve, ha van a nemzeti jogban az érvénytelen szerződési feltételt helyettesíteni képes tagállami diszpozitív jogszabályi rendelkezés, azt irányadónak kell-e tekinteni. (Kúria Pfv.21.247/2012 határozat)

Indítványozó idézi az összefoglalását a 2025.06.04.-i, másodfokú eljárás keretében benyújtott beadványából (52. oldal):

Felperes jelen beadványa elején ismertette az Alkotmánybíróság két döntése által, hogy a törvényhozás csak olyan módon alakíthat egy szerződésen, amilyen módon azt egy bíró tisztességes eljárás keretében megtehetné. A Kúria azonban tisztességtelen módon „szelektíven olvasta” az EUB Kásler ügyben hozott ítéletét. Ami számára hasznos volt ahhoz, hogy a bankok érdekében a szerződést megmentse, azt figyelembe vette, aztán „abba is hagyta az ítélet olvasását” Így az az ítélet nem tekinthető jogszerűnek, mert az nem az uniós jog EUB általi értelmezésén alapul.

Indítványozó ismét idéz a 2025.06.04.-i, másodfokú eljárás keretében benyújtott beadványából (84. oldal):

Jelen perben a Tisztelt Bíróság elsőrendű kötelezettsége, hogy mindent megtegyen a fogyasztó jogainak védelme érdekében. Miként a peranyagban felperes kifejtette, a bíróságnak félre kell tenni a kialakult bírói gyakorlatot, a jogegységi határozatot, a törvényeket, sőt még az Alkotmánybíróság döntéseit is, ha bármelyikük csökkentené, sértené, korlátozná a fogyasztók jogait. Abban az esetben, ha nem engedné hatályosulni az uniós fogyasztóvédelem védelmét.

Felperes hivatkozik arra is, hogy a Tisztelt Törvényszéknek kötelező

Alkotmánybírósághoz fordulni, ha úgy ítéli meg, hogy egy törvény Alaptörvény ellenes.

A Fővárosi Ítéltábla 2024. május 7.-én hozta meg 4.Pf.20.122/2024/5. számú ítéletét:

[14] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 25. § (1) bekezdése értelmében ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek Alaptörvény-ellenességét észleli, vagy Alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett –, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az Alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását. Bírói kezdeményezés tárgya az Abtv. rendelkezései alapján jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz, illetve jogegységi határozat [Abtv. 37. § (2) bekezdés] lehet.

Ez nem lehetőség, hanem kötelessége a bírónak, mivel a szövegben „kezdeményezi” kifejezés szerepel nem pedig „kezdeményezheti”

ellenesség 1

Ezt az alapvető jogi kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.

A Fővárosi Törvényszék az indítványozó felpereseknek a DH törvény jogszerűségével kapcsolatos kérdését a „lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal nem vizsgálta meg”, mivel ennek értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében.

A jogerős ítéletben az sem szerepel, hogy indítványozó felperesek kérték, hogy a Fővárosi Törvényszék forduljon kérdéssel az Alkotmánybírósághoz.

Indítványozók kiemelik, hogy maga az Alkotmánybíróság határozta meg a törvényhozás mikor és milyen keretek között hozhat olyan törvényt, amellyel szerződést megváltoztathat. Azt, hogy a törvényhozás megfelelően járt-e el, az Alkotmánybíróság vizsgálhatja.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta: teljesen érvénytelen marad a perbeli kölcsönszerződés, amennyiben a jogszerűtlen DH törvény a teljesen érvénytelen szerződést nem teszi érvényessé. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Az Alkotmánybíróság és az árfolyamkockázat mértéke

Indítványozó ennél a pontnál elsőként idéz a 2025.06.04.-i, másodfokú eljárás keretében benyújtott beadványából (15. oldaltól részletek):

A C-630/23 EUB ítélet megállapítja, hogy a DH törvények egyik célja a fogyasztók részbeni mentesítése volt az árfolyamkockázat alól:

72 Ugyanakkor a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem tűnik ki, hogy a jelen ügyben létezne ilyen szabályozás az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötést illetően, mivel a kérdést előterjesztő bíróság ennek keretében kizárólag az árfolyamrésre vonatkozó kikötésekkel kapcsolatos nemzeti jogszabályokra hivatkozik, amelyek célja az, hogy „a nagyszámú érvényes szerződés esetén a

fogyasztókat mentesítsék az árfolyamkockázat jövőbeni viselése alól”.

Milyen megfontolásból, mire hivatkozva szüntette meg (részben, tehát nem teljesen) a DH törvény a devizahitelek árfolyamkockázatát (a futamidő hátralévő részére, a forintosítással)?

A 34/2014. (XI. 14.) AB határozat rögzíti, a devizahitelek kockázata nagy:
[44] Ami a deviza alapú kölcsönszerződéseket illeti, általánosságban megállapítható, hogy azok hosszú időtartamra szóló (tartós), nagy kockázatú jogviszonyok....

Az AB szerint ilyen esetben, amikor a válság során kedvező helyzetbe került fél nem hajlandó a szerződéseket áttárgyalni, akkor indokolt az állami beavatkozás:
[203] Emellett azonban szükséges nyomatékosan felhívni a jogalkotó figyelmét arra, hogy ha – mint jelen esetben is – össztársadalmi, gazdaság- és pénzügypolitikai, valamint szociális és más társadalmi szempontok indokolttá is tesznek rendkívüli megoldásokat, a jogalkotó ilyen eszközökkel csak kivételes esetben, a lehető legszűkebb terjedelemben élhet.

A jogalkotó lehetőségei korlátozottak tehát.

Ennél a kérdésnél szükséges megismerni a másik AB döntést is.

8/2014. (III. 20.) AB határozat az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésének, valamint ezzel összefüggésben az Alaptörvény II. cikkének és a B) cikk (1) bekezdésének értelmezéséről.
[12] Az Alkotmánybíróság a 32/1991. (VI. 6.) AB határozatban megállapította, hogy kivételes esetben az állam már megkötött szerződések tartalmát is meghatározhatja. Erre különösen a hosszú távra kötött szerződések esetén kerülhet sor, e hosszú távú magánjogi jogviszonyok esetén ugyanis fennáll annak a veszélye, hogy a szerződéskötéskor nem látott olyan gazdasági és társadalmi változások zajlanak le, amelyek a felek valamelyikének érdekét lényegesen sértik, és amelyeknek tudatában a felek nem vagy más tartalommal kötöttek volna szerződést. Ha ezek a változások társadalmi méretet öltenek, és így a szerződések nagy számát érintik, a körülmények megváltozása az állam beavatkozását teheti szükségessé.

Vagyis a 2015-ig bekövetkezett CHF árfolyam emelkedés olyan mértékű volt, hogy ha a felek tudták volna, hogy ekkora árfolyamváltozás lesz, akkor nem kötöttek volna szerződést!

Kissé kerekítve 256 Ft árfolyamon történt a forintosítás, szintén kissé kerekítve 155 forint volt a szerződéskötések idején a CHF árfolyama. Egy osztással megállapítható, hogy 65%-kal emelkedett 2007 és 2014 között, vagyis 7 év alatt a CHF árfolyama.

Az AB döntése értelmében 65% árfolyam emelkedés 7 év alatt olyan mértékű, hogy ilyen mértékű kockázat ismeretében a felek nem kötöttek volna szerződést. Mármost az adósok nem kötöttek volna szerződést, mert a bankoknak nagyon is megfelelt, hogy „végtelen mértékű” kockázatot terheljenek pár százalék kamatláb előnnyel szemben, aránytanul tehát a fogyasztókra.

Tény, hogy a DH törvény általi forintosítás nem azért történt, mert az árfolyamkockázat ismertetés nem lett volna megfelelő. A forintosításra nem azért került sor, hogy az érvénytelen szerződésből érvényes szerződés legyen. A forintosítás oka az volt, hogy nagyobb volt a CHF (és a másik két érintett deviza árfolyamának emelkedése), mint amira a fogyasztók a banki tájékoztatások alapján számíthattak a kölcsönszerződések megkötésekor.

Amennyiben a bankok valamilyen módon is arról adtak volna tájékoztatást, hogy az árfolyamkockázat korlátlan, akkor az Alkotmánybíróság döntései alapján nem kerülhetett volna sor törvény általi forintosításra 2015-ben. Hiszen ez esetben a bekövetkezett árfolyamváltozás nem haladta volna meg az előre látható árfolyamváltozást.

Indítványozó idézi az összefoglalását a 2025.06.04.-i, másodfokú eljárás keretében benyújtott beadványából (47. oldal):

.... az Alkotmánybíróság, a hozzá benyújtott különböző bíróságok beadványai alapján megállapította, hogy a bekövetkezettnél kisebb árfolyamkockázatot vállaltak a fogyasztók – ez a tény tette lehetővé, hogy a DH törvény által a futamidő hátralévő részében mentesítsék az adósokat a deviza árfolyamkockázat alól (megkapták viszont a forint kamatkockázatát).

Jelenleg az a kialakult bírói gyakorlat, hogy a pénzintézetek a korlátlan, vagyis határtalanul nagy, végtelen árfolyamemelkedés veszélyére hívták fel a fogyasztók figyelmét a szerződésekben.

Ez a bírói gyakorlat azonban ellentétes az Alkotmánybíróság döntésével, megállapításával!

Indítványozó alkotmányjogi kérdésnek tartja, hogy kialakulhat-e olyan bírói gyakorlat (sőt akár egyetlen egy bíró is hozhat-e olyan döntést), amely ellentétes az Alkotmánybíróság korábbi döntésével?

ellenesség 2

Ezt a jogi kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék az indítványozó felpereseknek a korlátlan árfolyamkockázat, a korlátlan mértékben emelkedhető törlesztő részlet alkotmánybírósági döntéssel összefüggő kérdését a „lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossggal nem vizsgálta meg”, mivel ennek értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében.

Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.

Indítványozók szerint nem teheti meg egyetlen egy bíróság sem, hogy az Alkotmánybíróság döntését figyelmen kívül hagyja. Még csak mérlegelés tárgyává sem teszi a Fővárosi Törvényszék!

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta: teljesen érvénytelen lesz perbeli kölcsönszerződés a nem megfelelő árfolyamkockázati tájékoztatás miatt, amennyiben az ítélet megállapítása nem egyeztethető össze az Alkotmánybíróság korábbi döntésével. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Indítványozó kiemeli a Tisztelt Alkotmánybíróság számára a 2025.06.04.-i, másodfokú eljárás keretében benyújtott beadványából (17. oldaltól részletek):

Jelen perben következetesen állítja alperes, hogy a szerződésbeli árfolyamkockázat korlátlan.

Alperesi ellenkérelem:

„Előadjuk, hogy az alperesi tájékoztató egyértelműen tartalmazza: ... az árfolyam naponta változik, mely a tőkeösszeg és a törlesztőrészlet forintösszegét is megváltoztatja és előre nem látható, korlátlan többletköltséget okozhat.” (10. oldal)

Alperes hivatkozik a 2019. június 27. napján meghozott 37.G.40148/2018/47. sz ítéletre „Az alperes az előre nem látható költségre utalással a korlátlanságát is kifejezte a kockázatnak.” (11. oldal)

Az AB döntéséből az következik, hogy az évi 6%-nak megfelelő árfolyamváltozás olyan mértékű, amivel a fogyasztóknak nem kellett számolni. Ami nem volt előre látható.

Aminek az ismeretében a családok milliói nem kötöttek volna szerződést!

Az, hogy felperes korlátlan árfolyamkockázatot vállalt, olyat, aminek nincs felső határa, az idézett AB döntési pontokból adódóan nem lehetséges. Amennyiben azt szeretné kimondani a Tisztelt Törvényszék, hogy felperes korlátlan árfolyamkockázatot vállalt, akkor az Alkotmánybíróság döntésével szemben hozna ítéletet.

Tisztességtelen bírói eljárást követően indítványozóknak olyan jogerős bírósági ítélete van, amelynek döntése ellentétes az Alkotmánybíróság korábbi egyértelmű megállapításával.

kérdés-1

Indítványozók szerint ez alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés vet fel: tartalmazhat-e egy bírósági ítélet olyan megállapítást, amely ellentétes az Alkotmánybíróság korábbi döntésével? Másként megfogalmazva, az Alkotmánybíróság döntései egy-egy konkrét kérdésben „ítélt dolognak” számítanak?

Árfolyamrés miatt teljesen érvénytelen szerződés

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 81. oldalától ismertetik az EUB főtanácsnokának álláspontját:

A főtanácsnok is megállapítja, hogy a tisztességtelen szerződési pont kiesése következtében a szerződés teljesítése lehetetlen:

98. ...Az alkalmazandó átváltási árfolyamra vonatkozó feltételek elhagyása ugyanis teljesíthetetlenné teszi a kölcsönszerződést. Egyébiránt a fogyasztónak minden valószínűség szerint azonnal vissza kellene fizetnie a kölcsön fennmaradó összegét a bank számára. Mivel a fogyasztó főszabály szerint nem rendelkezik az azonnali törlesztés képességével, elképzelhető a jelzálogjoggal terhelt ingatlan értékesítésének lehetősége. (Nils Wahl főtanácsnok indítványa – C-26/13 – 2014.02.12)

A főtanácsnok mérlegelte, hogy a „teljesíthetetlen szerződés” milyen hatással járna a fogyasztó számára:

102. Ha viszont az ilyen helyettesítés nem lenne megengedett, és a bíróság köteles lenne megsemmisíteni a szerződést, a semmisség szankciójának visszatartó ereje kerülne veszélybe. E semmissé nyilvánításnak ugyanis rendszerint az a következménye, hogy a fennmaradó teljes kölcsönösszeg esedékessé válik, ami meghaladja a fogyasztó pénzügyi képességeit, és ezért jobban büntetné őt, mint a hitelezőt, amely e következményre tekintettel lehetséges, hogy nem lesz annak elkerülésére ösztönözve, hogy ilyen kikötéseket illesszen a szerződéseibe. (Nils Wahl főtanácsnok indítványa – C-26/13 – 2014.02.12)

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 82. oldalától ismertetik az EUB álláspontját:

85 E megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben, amelyben a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződés a tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, e rendelkezéssel nem ellentétes a nemzeti jog azon szabálya, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára a tisztességtelen feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítése révén az e feltétel érvénytelenségének orvoslását. (EUB ítélet - C-26/13 – 2014.04.30.)

Az EUB ítélete „tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető” szerződésről, azaz teljesen érvénytelen szerződésről ír.

Nyilvánvaló, ha a tisztességtelen szerződési pont kiesése után a szerződés életképes, akkor nem szükséges semmilyen módosításra, hiszem az adóst nem fenyegeti „büntető következmény”, nem kell azonnal visszafizetnie az adósságát egy összegben.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 83. oldalán ismertetik a Kúria álláspontját:

Az „átszámítási árfolyam” kiesése miatt érvénytelen a szerződés:

Az átszámítási árfolyam meghatározására a szerződés teljesíthetősége érdekében van szükség. A különmemű árfolyam alkalmazása mögött a fogyasztó számára ténylegesen nyújtott szolgáltatás nincs. A különmemű árfolyamok alkalmazásából a pénzügyi intézménynek átlátható ellenszolgáltatással nem ellentételezett bevétele, a fogyasztónak pedig költsége keletkezik. A különmemű árfolyamra vonatkozó szerződéses rendelkezés folytán a pénzügyi intézmény, a szerződéses feltétel egyedi megtárgyalása nélkül,

egyoldalúan és indokolatlanul, a fogyasztó hátrányára, neki költséget okozva, díjazást igénylő közvetlen szolgáltatás nélkül jut - a II. r. alperes által is elismerten - bevételhez, ami pedig tisztességtelen. (Kúria -Gfv.VII.30.160/2014/5 – 2014.06.03.)

A Kúria egyértelműen fogalmaz, a „szerződés teljesíthetősége érdekében van szükség átszámítási árfolyamra”. Ha nincs deviza árfolyam, akkor a szerződés egyértelműen nem teljesíthető.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésükben több oldalon keresztül ismertették az EUB C-630/23 döntéséből keletkező kötelezettségeket (visszautalva korábbi EUB döntésekre), majd a 7. és a 9. oldalon összefoglalták:

Az irányelv célja és érvényesülése azt is jelenti, hogy a fogyasztót védeni kell a különösen káros következményektől (egyösszegű visszafizetés). Az uniós jog e körben a fogyasztó döntésére bízta a védelem alkalmazását, fogyasztóval szemben saját védelmére nem lehet hivatkozni.

...megjelenik az EUB C-19/20. 97.pont, C-520/21. 48.pont és C-6/22. 49. pontban előírt kötelező tájékoztatás és felhívás a fogyasztói nyilatkozatra:

- a) Kívánnak -e hivatkozni a tisztességtelenségre és kérik-e védelmet?
- b) A teljes semmisség okoz-e különösen hátrányos következményeket számukra?
- c) Megkötötték volna-e a szerződést árfolyamrés nélkül?
- d) Milyen jogkövetkezményt szeretnének?

A felperest nyilatkozik arra, hogy az indexálási mechanizmust – árfolyamrést létrehozó módon – meghatározó tisztességtelen, így semmis feltételek kiesése esetén maradótartalommal az alperessel a szerződést nem kötötte volna meg. A szerződés érvénytelenségének alkalmazható jogkövetkezményei közül rá nézve az eredeti állapot helyreállítása a kevésbé hátrányos.

Felperes megjegyzi, hogy a DH törvénnyel a változó kamatozású kölcsönből fix kamatozású kölcsönt csinált a DH törvény. Felperes álláspontja szerint a „beavatkozás a kikötés tartalmának a megváltozását jelenti”, ami hasonló „szerződés orvoslás”, mint amikor a kölcsön pénznemét módosítja a nemzeti bíróság. A szerződés orvoslása azonban tiltott!

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik¹, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Indítványozók ismertetik, hogy ezek a fentiek miként jelennek meg a jogerős ítéletben:

„A DH1 és DH2 tv. 3. §-a tekintetében hangsúlyozta, hogy az EUB 93/13/EGK irányelvben rögzített fogyasztóvédelmi szempontok alapján a C-118/17 és a C-932/19 számú ügyekben vizsgálta a DH1 törvény 3. § (1) bekezdésében foglaltakat és úgy foglalt állást, hogy a jogalkotó által a szerződés semmis rendelkezése helyére beilleszteni rendelt törvényi szabályozás nem ellentétes az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében foglaltakkal, azaz a vételi és az eladás árfolyam alkalmazásából eredő részleges semmisség a magyar szabályozási környezetben az EU jogának megfelelően orvoslást nyert.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [56]

„Utalt arra, hogy a felpereseknek jogukban áll lemondani az e törvények nyújtotta fogyasztóvédelemről a tisztességtelenül felszámított összeg visszafizetése esetében,

azonban a szerződés teljes érvénytelenségére az árfolyamrésre hivatkozással ebben az esetben sem alapíthatnak jogot, mert az a jogszabály megkerülése, rendeltetésellenes joggyakorlás lenne.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [56]

„Továbbra is kérték a DH1 és DH2 törvény részleges érvénytelenségre és annak orvoslására vonatkozó rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyását, mert az álláspontjuk szerint az 93/13/EGK Irányelv rendelkezéseibe és azt értelmező EUB gyakorlatban kialakított fogyasztóvédelmi követelményekbe ütközik.”

Fellebbezés... [81]

Hivatkoztak az EUB C-705/22. számú ítéletében foglaltakra.

Fellebbezés... [84]

„Az árfolyamrés tekintetében arra hivatkozott, hogy annak tisztességtelensége csupán a szerződés részleges érvénytelenségét okozza, mivel a szerződés enélkül teljesíthető, ezzel összhangban rendelkezett a DH1 és DH2 törvény a MNB középárfolyama alkalmazásáról és a tisztességtelenül felszámított összegek elszámolásáról, orvosolva ezen tisztességtelenséget.”

... a fellebbezési ellenkérelem [91]

„A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek, mint fogyasztók kérelmére sem magyar, sem uniós jogi alapon nincs lehetőség a DH1 és DH2 törvényeknek az árfolyamrés tisztességtelensége miatti részleges érvénytelenség orvoslására vonatkozó rendelkezései alkalmazásának mellőzésére. E tekintetben előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése sem indokolt, mivel az EUB már több döntésében állást foglalt a magyar szabályozástól és a fogyasztó rendelkezési jogáról is.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [115]

ellenesség 3

A másodfokú ítélet nem ismerteti, hogy az indítványozó felperesek álláspontja egyértelműen az volt, hogy a szerződésük az árfolyamrés miatt teljes mértékben érvénytelen volt. Az ítélet nem tartalmazza, hogy indítványozó felperesek a Kúria és az EUB döntéseivel igazolták álláspontjukat. A másodfokú ítélet tartalmazza az alperes álláspontját, azonban ezt nem, hogy az állításukat mire alapozzák. A Fővárosi Törvényszék nem kérte az alperes Erste Banktól, hogy az állítását kellő módon igazolja. A Fővárosi Törvényszék azt kérdezt, hogy a tisztességtelen árfolyamrés a szerződés teljes- vagy részleges érvénytelenségét okozza-e, „kellő alapossággal nem vizsgálta meg”, mivel ennek értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében. Az ítéletében rögzíti a Fővárosi Törvényszék, hogy részleges semmisségről van szó, azonban nem indokolja meg, hogy indítványozó felperes alátámasztott jogi álláspontja miért nem fogadható el számára, és miért fogadható el a jogi alátámasztás nélküli alperesi álláspont. Alperes Erste Bank álláspontjának kritika nélküli elfogadása felveti a bírói pártatlanság kérdését. Főként azért, mert felperes Kúria és EUB döntéseivel igazolt álláspontját nemcsak hogy nem vette figyelembe, az ítéletében meg sem említette.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta: a korábban kifejtettek szerint a teljesen érvénytelen kölcsönszerződést sem bíróság, sem törvényhozás által „nem javítható meg”. Ez a Főszabály, amitől csak különleges esetben térhet le bíróság és ezáltal a törvényhozás.

Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

A Fővárosi Törvényszék az ítéletében nem említette meg, hogy indítványozó felperes az EUB által meghatározott Főszabályra és az attól való eltérést lehetővé tevő kivételes lehetőségre hivatkozik:

„Az EUB a C-932/19. számú döntésében kimondta, hogy a 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével „nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a fogyasztóval kötött kölcsönszerződéseket illetően semmisnek nyilvánítja az árfolyamrésre vonatkozó, tisztességtelennek tekintett kikötést, és arra kötelezi a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot, hogy e kikötést a nemzeti jog olyan rendelkezésével váltsa fel, amely hivatalos árfolyam alkalmazását írja elő, anélkül hogy ennek a bíróságnak lehetősége lenne helyt adni az érintett fogyasztó azon kérelmének, amely a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányul, még akkor is, ha az említett bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés fenntartása ellentétes lenne a fogyasztó érdekeivel, különös tekintettel az árfolyamkockázatra, amely a fogyasztót az említett szerződés egy másik kikötése értelmében továbbra is terheli, feltéve, hogy ugyanez a bíróság az önálló mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében és anélkül hogy az e fogyasztó által kifejezett szándék elsőbbséget élvezhetne e mérlegelési jogkörhöz képest, meg tudja állapítani, hogy az e nemzeti jogszabályban így előírt intézkedések megtétele valóban lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben az említett fogyasztó e tisztességtelen kikötés hiányában lett volna.” E döntés értelmében a fogyasztót nem illeti meg választási lehetőség az árfolyamrésszel kapcsolatos érvénytelenségi oknak a DH törvényekkel történt kiküszöbölése tekintetében – a mérlegelés joga a perben eljáró nemzeti bíróságot illeti meg és csak abban a körben, hogy a szerződés fenntartásával (azaz a jelen esetben a részleges érvénytelenség szabályainak alkalmazásával) kialakítható-e olyan helyzet, mintha a fogyasztó a szerződést e tisztességtelen kikötés nélkül kötötte volna meg. A C-118/17. számú ügyben az EUB szintén arra a következtetésre jutott, hogy nem ellentétes az Irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével az a nemzeti szabályozás, amely az eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy helyt adjon a kölcsönszerződés valamely, árfolyamrésszel kapcsolatos rendelkezésének tisztességtelen jellege miatti megsemmisítésére irányuló kérelemnek feltéve, hogy az ilyen szerződési feltétel tisztességtelen jellegének

megállapítása lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó e tisztességtelen szerződési feltétel hiányában lett volna.

A másodfokú bíróság döntése és indokai [116]

A Fővárosi Törvényszék ismertette a C-932/19 számú EUB ítéletet, benne az alábbi szófordulatot: „feltéve, hogy ugyanez a bíróság az önálló mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében...”. Azonban a Fővárosi Törvényszék teljes egészében kihagyta azt a vizsgálatot, amelyet az EUB „önálló mérlegelési jogkörének gyakorlásaként” írt le.

A Fővárosi Törvényszék ismertette a C-118/17 számú EUB ítéletet, benne az alábbi szófordulatot: „feltéve, hogy az ilyen szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását...”

Azonban a Fővárosi Törvényszék teljes egészében kihagyta azt a vizsgálatot, amelyet az EUB számára előírt. Indítványozó felpereseknek konkrét kérelmük volt a vizsgálat elvégzésére.

ellenesség 4

A Fővárosi Törvényszék az ítéletében tehát hivatkozott, valamint hosszasan idézett a C-118/17 valamint a C-932/19 számú EUB döntésekből. Azonban alperes egyik beadványában és egyik tárgyaláson sem hivatkozott ezekre az EUB megállapításokra. A bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, ez esetben azonban a bíróság túlterjeszkedett és önkényes döntést hozott. Sem felperes, sem alperes nem hatalmazta fel a bíróságot arra, hogy nem hivatkozott anyagi jogi kifogást bíráljon el. A bíróságnak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között kell felülbírálnia az elsőfokú bíróság döntését, ez a túlterjeszkedés tilalma.

A Fővárosi Törvényszék pervezetési hibát követett el, mert sem írásban sem pedig a nyilvános tárgyaláson nem ismertette, hogy ezen két EUB ítéletet milyen módon kívánja a per megítélése során alkalmazni. Ezáltal indítványozó felperesek nem tudták azon észrevételeiket a másodfokú VH perben kifejezni, csak most az alkotmányjogi panaszban.

Ez a tény viszont megmutatja, hogy indítványozók tisztességtelen bírói eljárásban részesültek.

Az „összhang vizsgálata”

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 52. oldalától ismertették, hogy a Fővárosi Törvényszéknek el kell végeznie az „összhang vizsgálatát”, gátolja-e valami az uniós fogyasztóvédelem „tényleges érvényesülését”:

A C-118/17. számú ítélet 42-43. pontja értelmében a jogalkotó köteles tiszteletben tartani az irányelv 6. cikk (1) bekezdéséből eredő követelményeket, vagyis nem gyengítheti a fogyasztók számára az irányelv által biztosított védelmet, de egyébként az irányelv nem képezi akadályát annak, hogy a tagállamok jogszabállyal vessenek véget a tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazásának, ha az hatásában nem gátolja a tényleges érvényesülés elvét. A jogalkotó tehát köteles tiszteletben tartani az irányelv 6. cikk (1) bekezdéséből eredő követelményeket, vagyis nem gyengítheti a fogyasztók számára az irányelv által biztosított védelmet.

A Kúria 2024. március 5-én hozta meg Pfv.II.20.708/2023/7. számú ítéletét, ebben megállapítja hogy az „összhang vizsgálatát” a bíróságnak el kell végezni:

[50] Az uniós jog elsőbbségének elvéből következik, hogy a nemzeti jogot az uniós jog hatékony érvényesülése érdekében, az uniós joggal összhangban kell értelmezni (EUB C-14/93.). Az EUB előzetes döntéshozatali eljárásban kifejtett álláspontja a tagállami bíróság számára kötelező jelleggel magyarázza és pontosítja az uniós jogszabály jelentését és terjedelmét, ahogy azt annak hatálybalépéstől kezdődően értelmezni és alkalmazni kell, illetve kellett volna (C-92/11.). Az EUB joggyakorlatából a nemzeti bíróságok azon kötelezettsége következik, hogy az uniós jogalkalmazását igénylő ügyben meg kell vizsgálniuk a hazai jognak az uniós joggal való összhangját és ezt az összhangot szükség esetén értelmezéssel maguknak kell megteremteniük.

Meg kell tehát vizsgálni az „összhangot” a hazai és az uniós jog között. Ez úgy lehetséges, hogy megnézzük melyik, milyen hatást fejt ki. Tehát nem elméleti fejtegetésről van szó, hanem a szerződés lefutási adataival történő számolásról. Ami egyszerűen összeadás és kivonás.

A tisztelt Törvényszék kötelessége megállapítani, hogy gyengítette-e a fogyasztó védelmét a DH törvény MNB árfolyamot behelyettesítő rendelkezése, vagy sem.

Annak megállapítása végett, hogy a DH törvény MNB behelyettesítő része akadályozza-e vagy sem az uniós jog teljes érvényesülését, a „nemzeti bíróság köteles” megvizsgálni. Mert ha nem vizsgálja meg akkor miként tud „eltekinteni” az uniós jog érvényesülésétől? A megkérdőjelezhetetlen, felülvizsgált, ellenőrzött, több bírósági eljárás is átment, 4. elszámoló levél adatai alapján nyilvánvalóan megállapítható, hogy a DH törvények szerinti adósmentés eredménye az adósra nézve lényegesen rosszabb, mint az irányelv érvényesülése esetén:

Kerekített számokkal a devizahiteles elszámoló levél alapján:

- ha érvényesül az uniós jog által biztosított védelem, akkor 8 millió forint tartozása áll fenn a felperesnek
- a DH törvény által nyújtott „védelem” esetén 30 millió forint tartozása áll fenn a felperesnek.

Nyilvánvaló tehát, hogy a DH törvények szerinti jogi megoldás hatásában akadályozza az uniós jog érvényesülését.

Indítványozók kiemelik a Kúria döntéséből: „Az EUB joggyakorlatából a nemzeti bíróságok azon kötelezettsége következik, hogy az uniós jogalkalmazását igénylő ügyben meg kell vizsgálniuk a hazai jognak az uniós joggal való összhangját és ezt az összhangot szükség esetén értelmezéssel maguknak kell megteremteniük.”

ellenesség 5

Ezt a kulcsfontosságú jogi kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék az összhang vizsgálatát „kellő alapossággal nem vizsgálta meg”, mivel ennek értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban alperes Erste Bank nem fejtett ki álláspontot, így nem kérte, hogy tekintsen el a bíróság a Kúria döntésétől illetve tekintsen el a bíróság a C-118/17.

számú ítélet 42-43. pontjai tartalmától. Azt sem kérte alperes Erste Bank, hogy a Fővárosi Törvényszék tekintsen el a Pfv.II.20.708/2023/7 számú ítéletben megfogalmazott „összhang vizsgálatától”.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta: teljesen érvénytelen lesz perbeli kölcsönszerződés, amennyiben a DH törvény gyengíti a fogyasztók számára az irányelv által biztosított védelmet. A DH törvény beavatkozása nélkül a szerződés teljes egészében érvénytelen marad. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Az uniós jog alkalmazása a jog rendeltetés ellenes gyakorlása?

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 76. oldalától és a 83. oldalon foglalják össze a Főszabályt az EUB döntései alapján, és idézik, hogy a bíróság szerint ennek nem-alkalmazása joggal való visszaélésnek számít (részletek):

Főszabály és lehetőség az eltérésre az uniós jogban

Felperes álláspontja szerint egyértelműen megállapítható az EUB döntései alapján, hogy mi a főszabály a semmisség által részben érvénytelen szerződések esetében. Az is megállapítható, hogy milyen esetben, milyen feltétel bekövetkezte esetén lehet eltérni a főszabálytól. Amikor ez a feltétel bekövetkezik, akkor lehet dönteni a részletkérdésekről.

A joggal való visszaélés az, ha bíróság, vagy a törvényhozás, a részletkérdés szabálya alapján dönt anélkül, hogy megvizsgálná, hogy a főszabálytól való eltérés feltételei adottak-e?

A főszabály az, hogy a tisztességtelenség miatt kieső szerződési pontot a bíró vagy a jogalkotó nem helyettesítheti, nem pótolhatja, nem egészítheti ki a szerződést semmivel. A főszabálytól csak akkor lehet eltérni, ha káros lenne az alkalmazása a fogyasztóra nézve.

Felperes a nyolcadik beadványában is EUB döntésre hivatkozott:

A felperes hivatkozik a 2023. október 12.-én született C-645/22 ügyre, melyben az EUB megerősíti korábbi ítélkezési gyakorlatát:

„33 A kérdést előterjesztő bíróság csak abban az esetben rendelkezik azzal a kivételes lehetőséggel, hogy a megsemmisített tisztességtelen feltételt a nemzeti jog diszpozitív vagy a szóban forgó szerződés feleinek egyetértése esetén alkalmazandó nemzeti jogi rendelkezéssel helyettesítse, ha a szerződés egészének érvénytelensége különösen káros következményekkel járna a fogyasztó számára, például ha ez utóbbi számára

jogbizonytalanságot okozna, de amelyek nem korlátozhatók kizárólag a tisztán pénzügyi jellegű következményekre. (lásd ebben az értelemben: 2023. január 12 i D. V. [Ügyvédi munkadíjak – Óradíj elve], ítélet C-395/21, EU:C:2023:14, 60–62. pont).

Az első fokon eljáróbírószak szerint, a törvények kijátszását jelentené, ha eleget tenne felperes kérésének:

A visszafizetés azonban a bíróság álláspontja szerint nem jelenti azt, hogy az I., II. r. felperes jogot alapíthat a DH1 és DH2 törvényben foglalt érvénytelenségi okból - a törvényben foglalt jogorvoslat helyett - a szerződés teljes érvénytelenségének a megállapítására. Ez a bíróság álláspontja szerint a törvények kijátszását és a jogszabályok által meghatározott jogok rendeltetésellenes gyakorlását jelentené. [154]

Felperes az EUB döntéseire alapozta a kérését. A bíróság ezt a tényt meg sem említi, így aztán arra sem tér ki, hogy miért nem tartja magára nézve kötelezőnek az uniós jog alkalmazását.

Arra sem tér ki az ítélet, hogy mit ért „törvények kijátszása” alatt, mit ért „jogok rendeltetésellenes gyakorlása” alatt.

Felperes nagyon részletesen, hivatkozott az EUB „főszabályára” és az ettől eltérést lehetővé tevő „kivételes lehetőségre” – azonban ezek a kifejezések meg sem jelennek az ítéletben.

Az első fokon eljáró bíróság látványosan megtagadja az uniós jog alkalmazását

A Kásler ügy után született EUB ítéletek egyre pontosabban kifejtették, hogy miként és mikor lehet eltérni attól a főszabálytól, mely alapján nemzeti bíróság nem módosíthatja, pótolhatja a tisztességtelenség miatt kieső szerződési pontot. Ezeket az EUB ítéleteket a szükséges mértékben idézve tartalmazzák felperes beadványai, ám ezekről az elsőfokú ítélet nem tesz említést.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 87. oldalán folytatják a Főszabályt az EUB döntései alapján (részletek):

Felperes a hatodik beadványában közvetlenül hivatkozik az EUB C-705/21 döntésére:

Az EUB a 2023. április 27-én, a C-705/21 AxFin ügyben ítéletében szintén a „kivételes eset – különösen hátrányos” szókapcsolatot használja:

„52 Amint az a jelen ítélet 42. pontjában megállapításra került, a Bíróság elismerte a nemzeti bíróság azon lehetőségét, hogy a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével helyettesítse a kölcsönszerződés tisztességtelen feltételét, ez a lehetőség azonban kivételes esetekre korlátozódik, vagyis azokra, amikor a tisztességtelen feltétel érvénytelenségének kimondása miatt a bíróságnak a teljes szerződés semmisségét kellene megállapítania, és ezzel a fogyasztót különösen hátrányos következményeknek tenné ki, és ily módon a fogyasztót büntetné.”

Felperes fel kívánja hívni a Tisztelt Bíróság figyelmét arra, hogy az első beadványában 33 oldalon keresztül (9 - 42. oldal) összesíti az irányelv célkitűzéseinek érvényesülését az EUB döntései által. Jelen beadványban kimondottan a főszabályra és az attól való eltérés lehetőségére mutatott rá, valamint példákat sorolt fel, hogy az EUB döntéseivel miként alakítja-formálja az uniós jogot.

(6. felperesi beadvány – 2024.06.06 – 27. oldal)

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 59. oldalától ismertették, hogy a C-630/23 EUB döntésben miként jelenik meg a Főszabály...:

Felperes fellebbezése több helyen is részletesen kitér a tisztességtelen szerződési kikötéssel kapcsolatos főszabály jelentőségére (jellemzően a 76. oldaltól). A C-630/23 ügyben is szerepel:

45 Ebből következik, hogy egy tisztességtelennek minősített szerződési feltételt főszabály szerint úgy kell tekinteni, mint amely nem is létezett, úgyhogy a fogyasztóra nézve nem fejthet ki joghatást. Ennélfogva egy ilyen kikötés tisztességtelen jellege bírósági megállapításának főszabály szerint azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását kell eredményeznie, amelyben a fogyasztó az említett kikötés hiányában lenne (2023. június 15 i Bank M. [A szerződés semmisségének következményei] ítélet, C 520/21, EU:C:2023:478, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

68 Kétségtelen, hogy a Bíróság kimondta, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével ilyen helyzetben nem ellentétes az, ha a nemzeti bíróság a szerződések jogára vonatkozó elvek alkalmazásával a szerződésben szereplő tisztességtelen feltételt úgy semmisíti meg, hogy azt a nemzeti jog valamely diszpozitív vagy az ezen szerződés feleinek megállapodása esetén alkalmazandó rendelkezésével helyettesíti olyan helyzetekben, amelyekben e tisztességtelen kikötés érvénytelenségének megállapítása arra kötelezi a bíróságot, hogy az említett szerződést teljes egészében semmisítse meg, és ezzel a fogyasztót különösen káros következményeknek teszi ki, és így őt ezáltal bünteti (lásd ebben az értelemben: 2019. március 26 i Abanca Corporación Bancaria és Bankia ítélet, C 70/17 és C 179/17, EU:C:2019:250, 56., 59. és 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Felperes álláspontja szerint, ha egy bíróság másként akarja érvényre juttatni az EUB döntését, mint a fogyasztó saját érdeke, akkor a bíróságnak kötelező az EUB-hoz fordulni jogértelmezésért. A nemzeti bíróság csak két dolgot tehet, vagy végrehajtja az EUB döntéseit (csonkolás nélkül), vagy előzetes döntéshozatalt kezdeményez.

A 2013-as Kásler ügytől kezdve ismerteti a főszabályt felperes a fellebbezésének 76. oldalától kezdve.

Lépésről lépésre, mivel az EUB döntései láncolatot képeznek.

Felperes nem talált olyan ítéletet, amelyben bíróság érdemben vizsgálta volna a főszabály kötelező érvényű használatát, illetve az ettől való eltérés lehetőségét. Erről a Kúria és az értelmezése alapján az összes bíróság egész egyszerűen eltekintett.

Az évtizedes bírói gyakorlat az, hogy az uniós fogyasztóvédelmi főszabályt egész egyszerűen kiiktatták!

ellenesség 6

Ezt a jogi kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

Az alábbi kifejezések, szókapcsolatok; az alábbi felperesi hivatkozások és állítások meg sem jelennek a bírói indoklásban:

- Az elsőfokú ítélet mit ért felperes általi „törvények kijátszása” alatt, mit ért „jogok rendeltetésellenes gyakorlása” alatt, amikor EUB ítéletre hivatkozik indítványozó?
- EUB által megfogalmazott „főszabály” és az ettől eltérést lehetővé tevő „kivételes lehetőség” kifejezések meg sem jelennek az elsőfokú ítéletben.

- A C-630/23, a C-645/22, a C-705/21 ügyekre hivatkozott felperes, ezek nincsenek említve az ítéletben
- EUB döntései láncolatot képeznek
- Felperes kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárást
- Felperes nem talált olyan ítéletet, amelyben bíróság érdemben vizsgálta volna a Főszabály kötelező érvényű használatát, illetve az ettől való eltérés lehetőségét.
- Az évtizedes hazai bírói gyakorlat: az uniós fogyasztóvédelmi Főszabályt egész egyszerűen kiiktatták!

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossggal nem vizsgálta meg” azt, hogy az elsőfokú bíróság mit ért a „törvények kijátszása” alatt, mit ért „jogok rendeltetésellenes gyakorlása” alatt, akkor, ha a bíróság alkalmazná az uniós jogot. Mivel ennek értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban alperes Erste Bank nem fejtett ki álláspontot, így nem kérte, hogy tekintsen el a bíróság az EUB következetes döntéseitől, az évek alatt kialakult döntési lánctól.

Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Ezt az ismertetett tények és összefüggések alapján a Tisztelt Alkotmánybíróságnak kell megvizsgálnia.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta: teljesen érvénytelen lesz perbeli kölcsönszerződés, amennyiben a DH törvény ellentétes az EUB által megfogalmazott döntési láncból, a Főszabály és kivételes lehetőség, mint kötelező előírás alkalmazásától. Indítványozók úgy ítélik meg, a DH törvényt az uniós jog fölé helyezte az elsőfokú bíróság. A nemzeti törvénynek adott elsőbbséget a közösségi-uniós joggal szemben. Feltehetőleg ezt értette „törvények kijátszása” alatt és a „jogok rendeltetésellenes gyakorlása” alatt. Ezt a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszéknek kellett volna megvizsgálnia és megállapítani, hogy a bíróság félre teheti-e a közösségi jogot azért, hogy a nemzeti jog fogyasztóellenes hatása érvényesülni tudjon.

A jogerős ítéletben az sem szerepel, hogy indítványozó felperesek kérték, hogy a Fővárosi Törvényszék forduljon kérdéssel az Alkotmánybírósághoz.

Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.

A DH törvény beavatkozása nélkül a szerződés teljes egészében érvénytelen marad. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Értékállandóság a törvénynek való megfelelésség helyett

Az elsőfokú bíróság az „értékállandóság” kifejezésnek rendkívül nagy jelentőséget adott az ítéletében.

A másodfokú bíróság ismertetése:

„A deviza alapú kölcsön konstrukcióval kapcsolatos felperesi kifogások vonatkozásában rámutatott arra, hogy deviza alapú kölcsön esetén a szerződésben szereplő deviza pénznem a szerződés, a teljesítés kirovó pénzneme, a törlesztés bármilyen eltérő más pénzneme pedig a szerződés, a teljesítés lerovó pénzneme, amely szerződésben a deviza (az árfolyamkövetés) a kötelezettség értékének a megőrzését szolgálja, és mint értékmérő, helyettesítő dolog a deviza alapú kölcsön lényegi, elszakíthatatlan belső eleme. A felpereseknek a „kirovó-lerovó elmélet” helytelenségére vonatkozó hivatkozásait a perbeli szerződéssel, a dogmatikával és a joggyakorlattal is ellentétesnek tartotta, utalva a Vienna Rules 1., 2., 3., 4. szabályokra, és az EUB C-126/17. számú ítéletére is. Kiemelte, hogy e szerződéses konstrukciót nem csak bankkölcsön esetén, hanem bármely szerződő felek között alkalmazzák, ekként nincs köze a bankrendszerhez vagy annak működéséhez.”
Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [43]

„Megítélése szerint a felperesek alaptalanul kívánják tisztességtelenségre hivatkozással az általuk választott deviza alapú kölcsön előnyös rendelkezéseit a forint alapú kölcsön árfolyamkockázatának hiányával egyoldalúan kombinálni, annak ellenére, hogy a szerződési akaratuk deviza alapú kölcsönszerződés kötésére irányult és a jogviszony nem tartalmaz olyan speciális elemet, amely miatt az értékállandóság elvétől el kellene térni.”
Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [44]

„Álláspontja szerint a vételi árfolyamon történő folyósítás és az eladási árfolyamon történő törlesztés is a deviza alapú kölcsönszerződések szükségszerű, az értékállandóságából fakadó eleme, amitől elválik és elhatárolandó az árfolyamváltozással kapcsolatos kockázat.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [46]

„Érvelése szerint kölcsönösszeg szerződéskötéskori technikai számlára átutalása a szerződéses konstrukcióval, az értékállandósággal ellentétes lett volna.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [49]

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 134. oldalától ismertetik az elsőfokon eljáró bíró árfolyamréssel kapcsolatos meglepő állítását – az értékállandóságból fakad:

Az első fokon eljáró bíróságnak egy újabb meglepő állítása:

A bíróság álláspontja tehát az, hogy a vételi árfolyamon történő folyósítás és az eladási árfolyamon történő törlesztés a deviza alapú kölcsönök esetén a szerződés szükségszerű értékállandóságából fakadó eleme... [148]

A bíróság elszántan és határozottan szembe megy a Kúria és törvényhozás tényszerű megállapításával!

A bíróság egyik valótlan állítására építi a másik valótlan állítását. Egy egész világot épít fel, ami teljes mértékben ellentétes a valósággal. Aztán az egészből végül egy dogma lesz. A bíróság a saját maga dogmájának a foglya lett, nem hajlandó elfogadni a tény, hogy nem volt deviza beszerzés, azt nem váltotta át a bank forintra, valamint a forint törlesztőrészlet befizetése után nem váltotta ezt az összeget át a bank devizára.

Felperes határozottan tiltakozik az ellen, hogy volt deviza beszerzés, hogy volt deviza átváltás forintra és hogy törlesztő részletek kifizetésénél a bank a forintot átváltotta devizára, amit visszaadott annak, akitől a devizát beszerezte.

Ezt az álláspontját felperes már a 2011-ben induló perében kifejtette – ám a bíróságok évekig nem foglalkoztak a perbeli kérdéssel. Aztán a Kásler perben kiderült az igazság. Amennyiben az értékállandóságon a CHF-ben történő nyilvántartást értjük, akkor sem „szükségszerű, fakadó eleme” a vételi és eladási árfolyam a perbeli szerződésnek.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 12. oldalán röviden összefoglalták:

Felperes kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság a saját indoklása szerint a devizahitelezéssel kapcsolatban a saját meggyőződésén alapuló dogmákat fogalmazott meg, és ezeket helyezte a hatályos jog fölé, ezek alapján bírálta el a felperesi keresetet.

Indítványozók szükségesnek tartják most idézni az elsőfokú ítélet szövegkörnyezetét, vagyis az előző és a következő pontot is az elsőfokú ítéletből:

[147] Az értékállandóságból fakadóan a deviza alapú kölcsönöknél a hitelező a folyósított devizát azonnal visszavásárolja (vételi árfolyam), s az ellenértéket nemzeti fizetőeszközben folyósítja, törlesztéskor pedig az adós nemzeti fizetőeszközzel devizát vásárol a hitelezőtől (eladási árfolyam). Az előbbieket folytatva nem tartható fenn az I., II. r. felperes azon állítása, hogy mivel a törlesztést nem kell CHF-ben fizetni, nem kell devizát vásárolni, nem kell Ft-ot devizára váltani. A jogviszonyon belüli előbbi pénzváltást a II. világháború előtti – kapitalista körülmények között született jogirodalmi források az ellenértékért végzett konverziótól eltérően extinktív – dogmatikailag arányváltó, a régit kioltó, külön szolgáltatás nélküli - átszámításnak nevezik, ami arra utal, hogy ez a jogviszony lényegadó része, s ez az átváltás nem azonos a valutaváltásnak nevezett pénzváltással, mint ellenértékért végzett pénzügyi szolgáltatással.

[148] A bíróság álláspontja tehát az, hogy a vételi árfolyamon történő folyósítás és az eladási árfolyamon történő törlesztés a deviza alapú kölcsönök esetén a szerződés szükségszerű értékállandóságából fakadó eleme. Ettől elválik, s elhatárolandó az árfolyamváltozással kapcsolatos kockázat, nevezetesen az arra vonatkozó szerződési feltétel, hogy az értékállandóságból fakadó szerződési elemek magukban rejtik az adott aktuális árfolyamon történő teljesítést és így az árfolyamváltozás, az árfolyamingadozás kockázatát. Az utóbbi pedig az árfolyamváltozás irányától függően vagy a hitelező, vagy az adós kötelezettségeit növeli és ettől függően a másik szerződéses fél kötelezettségeit csökkenti.

[149] Mindezek a dogmatikai előzmények arra utalnak, hogy a deviza alapú kölcsön olyan egyedi, szükségszerű természetes szerkezeti sajátosságokkal rendelkezik, ami miatt ezekre a szerződésekre nem alkalmazhatóak automatikusan az egyenmű, a helyettesítő, értékállandósági elemek nélküli forint kölcsönöknél megszokott jogi sémák és fogalmak. Következésképpen a deviza alapú kölcsönre nem lehet rávetíteni és a sajátosságok figyelembevétel nélkül mechanikusan alkalmazni a bankkölcsön (régi Ptk. 523. §), illetve a bankhitelszerződés (régi Ptk. 522. §) fogalmi elemeit. A deviza alapú kölcsönre az előbbi jogszabályhelyekkel szemben a régi Ptk. 231. § (1)-(2) bekezdéseit kell alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság teljesen nyilvánvalóan kimondta, hogy a kölcsönszerződés nem felel meg a bankkölcsön törvényi meghatalmazásának:

„Következésképpen a deviza alapú kölcsönre nem lehet rávetíteni és a sajátosságok figyelembevétele nélkül mechanikusan alkalmazni a bankkölcsön (régi Ptk. 523. §), illetve a bankhitelszerződés (régi Ptk. 522. §) fogalmi elemeit. A deviza alapú kölcsönre az előbbi jogszabályhelyekkel szemben a régi Ptk. 231. § (1)-(2) bekezdéseit kell alkalmazni.”

A szerződés „megmagyarázásához” látta szükségesnek az elsőfokú bíróság, hogy meghatározó elemnek tekintse az értékállandóság kifejezést.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 9. oldalától majd a 42 oldalon ismertették az elsőfokú ítéletből, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem felel meg a hatályos jognak:

Felperes kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság a saját indoklása szerint sem alkalmazta a hatályos magyar jogot:

...A szerződéstípus lényegadó, legjellegzetesebb sajátossága az értékállandóság és a helyettesítő elem, nem pedig az alacsony deviza kamat. Az értékállandóság és a kirovó-lerovó mechanizmus nélküli szerződés maga az egynemű forint kölcsön, amiből következően a deviza alapú kölcsönre az eltérő sajátosságok miatt nem lehet rávetíteni és használni a forint alapú, egynemű kölcsön jogi definícióját. [133]

Mindezek a dogmatikai előzmények arra utalnak, hogy a deviza alapú kölcsön olyan egyedi, szükségszerű természetes szerkezeti sajátosságokkal rendelkezik, ami miatt ezekre a szerződésekre nem alkalmazhatóak automatikusan az egynemű, a helyettesítő, értékállandósági elemek nélküli forint kölcsönöknél megszokott jogi sémák és fogalmak. Következésképpen a deviza alapú kölcsönre nem lehet rávetíteni és a sajátosságok figyelembevétele nélkül mechanikusan alkalmazni a bankkölcsön (régi Ptk. 523. §), fogalmi elemeit. [149]

A bíróság az I., II. r. felperes azon előadásával kapcsolatban, hogy a 6/2013. számú Polgári Jogegységi Határozat tisztességtelen, azt hangsúlyozza, hogy a szerződés deviza alapúságának a megítélésekor a régi Ptk. 231. § (1) (2) bekezdéséből indult ki, nem tartotta alkalmazhatónak a régi Ptk. kölcsönre vonatkozó 523. §-át, figyelembe vette továbbá a szerződés tényleges, konkrét rendelkezéseit és – elméleti háttérként – a „Vienna Rules” 1., 2., 3., 4. szabályát. [152]

Ha 17.000.000.-Ft-ot kellene visszafizetni, akkor adódik a kérdés, hogy miért szerepel a szerződésben a CHF, s mi a jogi szerepe. A bíróság álláspontja szerint nem a kapott 17.000.000.-Ft-ot, hanem a 17.000.000.-Ft-nak a folyósítás napján számolt számlakonverziós vételi árfolyamon számolt CHF összegét, értékét kell visszafizetni. [144]

Az egynemű forint kölcsön jellemzői alapján valóban nem felel meg a szerződés a régi Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglaltaknak. [145]

A bíróság kifejezetten és különösen hangsúlyozni kívánja azt, hogy a deviza alapú kölcsön esetén az előbbi szerződéses elemeket, tehát a régi Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglalt jellemzőket a devizahitel sajátosságaira tekintettel kell meghatározni. [171]

A hivatkozott, mellőzött meghatározás:

Ptk.523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzintézet – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).

A bíróság azonban ezt követően nem vonja le a jogkövetkezményt, nem állapítja meg a szerződés semmisségét!

Az első fokon eljáró bíróság ezt követően átveszi alperes bank ügyvédjének a szerepét, olyan érveléseket hoz fel, amelyek nem találhatóak meg alperes beadványaiban.

A jogtalan helyzetet a bíróság „megmagyarázza” az USA-ban 1934-ben hozott aranyzáradék törvénnyel; a II. világháború előtti – kapitalista körülmények között született (?) jogirodalmi forrásokkal; a International Law Association 1926. évi kongresszusán kidolgozott „Vienna Rules” szabállyal (a következő pontokban idézi részleteiben felperes).

A bíróság ezzel a kitekintéssel szemben viszont figyelmen kívül hagyja az EUB főtanácsnokának definícióját. Figyelmen kívül hagyja a Ptk. kommentár megfogalmazását és figyelmen kívül hagyja a római jogot is.

Ezen 1934-es és 1926-os magyarázatokra a pervitel folyamán a bíróság egy szót sem vesztegetett, átnézve alperes beadványait és nyilatkozatait egyértelmű, hogy nem alperesi érvelésről van szó. Ezek mind a bíróság jogi munkásságának részei, melyek az általa vállalt dogma részei.

Felperes álláspontja szerint a régmúlt jogelméleti munkái nem írhatják felül a hatályos jogot, mely alapján „nem felel meg a szerződés a régi Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglaltaknak”.

Felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket, fejtse ki álláspontját az elsőfokú bíróság által létrehozott dogmákkal kapcsolatban. Beláthatatlan következményei lennének annak, ha bírói gyakorlattá válna, hogy egy-egy bírósági ítélet saját dogmákat alakít ki, amelyekkel felülírja a hatályos jogot. (a nemzetet és a közösséget egyaránt).

ellenesség 7

Ezeket a megkerülhetetlen jogi kérdéseket a másodfokú ítélet nem ismerteti, ezt a jogi kérdéskört a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

Az alábbi kifejezések, szókapcsolatok; az alábbi felperesi és elsőfokú bírósági hivatkozások és állítások meg sem jelennek a bírói indoklásban:

- Az értékállandóság elve, valamint a helyettesítő elem.
- A Vienna Rules 1., 2., 3., 4. szabály, valamint I a „II. világháború előtti – kapitalista körülmények között született jogirodalmi források” és az aranyzáradék törvény.
- A szerződéskötéskori kölcsönösszeg technikai számlára átutalása az értékállandósággal ellentétes lenne.
- Elsőfokú bíróság elfogadhatatlan, jogszerűtlen állítása: „nem tartható fenn az I., II. r. felperes azon állítása, hogy mivel a törlesztést nem kell CHF-ben fizetni, nem kell devizát vásárolni, nem kell Ft-ot devizára váltani...”
- Felperes határozottan tiltakozik az ellen, hogy volt deviza beszerzés, hogy volt deviza átváltás forintra és hogy törlesztő részletek kifizetésénél a bank a forintot átváltotta devizára, amit visszaadott annak, akitől a devizát beszerezte.
- Az elsőfokú bíróság dogmákat fogalmazott meg, és ezeket helyezte a hatályos jog fölé,
- Elsőfokú bíróság jogi érvelése: „a deviza alapú kölcsönre nem lehet rávetíteni és a sajátosságok figyelembevétele nélkül mechanikusan alkalmazni a bankkölcsön (rég. Ptk. 523. §), illetve a bankhitelszerződés (rég. Ptk. 522. §) fogalmi elemeit”

- Elsőfokú bíróság jogszabályellenes állítása: „nem a kapott 17.000.000.-Ft-ot, hanem a 17.000.000.-Ft-nak a folyósítás napján számolt számlakonverziós vételi árfolyamon számolt CHF összegét, értékét kell visszafizetni.”
- Az elsőfokú bíró érvei nem alperesi beadványokból származnak – ezek a bíró önkényes dogmái.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy az elsőfokú bíróság miként tudta a hatályos jogot a saját dogmaival kicserélni. Mivel ennek értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

A Fővárosi Törvényszék sem a fellebbezés ismertetésénél sem az ítéletének indoklásánál nem használja a dogma és az értékállandóság szavakat.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban alperes Erste Bank nem fejtett ki álláspontot, így egyértelműen túlterjeszkedett az elsőfokú bíróság és ezt a túlterjeszkedést a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék egyáltalán nem vizsgálta.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta: teljesen érvénytelen lesz perbeli kölcsönszerződés, amennyiben jogszabály ellenes. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék próbálta menteni a menthetetlen azzal, hogy az árfolyamkockázat szóra cserélte az árfolyamrés szót a jogerős ítéletében:

Az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel ellentétben a kirovó és lerovó pénznem különbözősége, azaz a kölcsön deviza alapúsága a törlesztéskori árfolyamkockázatot hozza magával szükségszerűen, nem pedig az árfolyamrészt. A vételi és eladási árfolyamok alkalmazása a régi Ptk. 231. § (2) bekezdésében írt diszpozitív szabálytól eltérő kikötés, amely a perbeli szerződésben feljogosította az alperest, hogy a középárfolyam helyett a saját maga által meghatározott árfolyamon számolja el mind a saját folyósítását, mind a felperesek törlesztéseit.

A másodfokú bíróság döntése és indokai [110]

Indítványozók szükségesnek tartják most idézni az elsőfokú ítélet szöveggörnyezetét, vagyis az előző és a következő pontot is az elsőfokú ítéletből. Ebből egyértelműen megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság egyértelműen az árfolyamrésre gondolt (és nem az árfolyamkockázatra):

[147] Az értékállandóságból fakadóan a deviza alapú kölcsönöknél a hitelező a folyósított devizát azonnal visszavásárolja (vételi árfolyam), s az ellenértéket nemzeti fizetőeszközben folyósítja, törlesztéskor pedig az adós nemzeti fizetőeszközeért devizát vásárol a hitelezőtől

(eladási árfolyam). Az előbbieket folytatva nem tartható fenn az I., II. r. felperes azon állítása, hogy mivel a törlesztést nem kell CHF-ben fizetni, nem kell devizát vásárolni, nem kell Ft-ot devizára váltani. A jogviszonyon belüli előbbi pénzváltást a II. világháború előtti – kapitalista körülmények között született jogirodalmi források az ellenértékért végzett konverziótól eltérően extinktív – dogmatikailag arányváltó, a régit kioltó, külön szolgáltatás nélküli - átszámításnak nevezik, ami arra utal, hogy ez a jogviszony lényegadó része, s ez az átváltás nem azonos a valutaváltásnak nevezett pénzváltással, mint ellenértékért végzett pénzügyi szolgáltatással.

[148] A bíróság álláspontja tehát az, hogy a vételi árfolyamon történő folyósítás és az eladási árfolyamon történő törlesztés a deviza alapú kölcsönök esetén a szerződés szükségszerű értékállandóságából fakadó eleme. Ettől elválik, s elhatárolandó az árfolyamváltozással kapcsolatos kockázat, nevezetesen az arra vonatkozó szerződési feltétel, hogy az értékállandóságból fakadó szerződési elemek magukban rejtik az adott aktuális árfolyamon történő teljesítést és így az árfolyamváltozás, az árfolyamingadozás kockázatát. Az utóbbi pedig az árfolyamváltozás irányától függően vagy a hitelező, vagy az adós kötelezettségeit növeli és ettől függően a másik szerződéses fél kötelezettségeit csökkenti.

[149] Mindezek a dogmatikai előzmények arra utalnak, hogy a deviza alapú kölcsön olyan egyedi, szükségszerű természetes szerkezeti sajátosságokkal rendelkezik, ami miatt ezekre a szerződésekre nem alkalmazhatóak automatikusan az egynemű, a helyettesítő, értékállandósági elemek nélküli forint kölcsönöknél megszokott jogi sémák és fogalmak. Következésképpen a deviza alapú kölcsönre nem lehet rávetíteni és a sajátosságok figyelembevételével nélkül mechanikusan alkalmazni a bankkölcsön (régi Ptk. 523. §), illetve a bankhitelszerződés (régi Ptk. 522. §) fogalmi elemeit. A deviza alapú kölcsönre az előbbi jogszabályhelyekkel szemben a régi Ptk. 231. § (1)-(2) bekezdéseit kell alkalmazni.

A bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, ez esetben azonban a bíróság túlterjeszkedett és önkényes döntést hozott. A fellebbezés során egyik fél sem indítványozta, hogy az elsőfokú ítéletben szereplő árfolyamrés szót cserélje ki a Fővárosi Törvényszék árfolyamkockázat szóra. A bíróságnak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között kell felülbírálnia az elsőfokú bíróság döntését, ez a túlterjeszkedés tilalma.

A Fővárosi Törvényszék azonban ezen túlmenően nem módosított az elsőfok dogmatikus elképzelésén, az értékállandóság megkerülhetetlenségén.

Végeredményképpen jogerős lett az alábbi megállapítás: „Az értékállandóságból fakadóan a deviza alapú kölcsönöknél a hitelező a folyósított devizát azonnal visszavásárolja (vételi árfolyam), s az ellenértéket nemzeti fizetőeszközben folyósítja, törlesztéskor pedig az adós nemzeti fizetőeszközzel devizát vásárol a hitelezőtől (eladási árfolyam).”

A Kúria több ítéletével, több jogegységi határozatával, a DH törvényekkel ellentétben az olyan állítás, mely szerint a bank a folyósított devizát a bank vételi árfolyamon visszavásárolja, törlesztéskor pedig az adós devizát vásárol a hitelezőtől eladási árfolyamon.

Indítványozok kiemelni még: „Az előbbieket folytatva nem tartható fenn az I., II. r. felperes azon állítása, hogy mivel a törlesztést nem kell CHF-ben fizetni, nem kell devizát vásárolni, nem kell Ft-ot devizára váltani.” Ez nem a felperesek állítása, hanem kétségtelen tény!

ellenesség 8

A másodfokú ítélet jogellenes megállapítást tartalmaz. A másodfokú bíróság a jogi kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek illetve alperes kérését, felvetését. Az első kérdés: a vételi és eladási árfolyam használata az árfolyamrés néven ismert költséget hozza létre, vagy egyáltalán nem azt, mivel az árfolyamkockázatot okoz?

A második kérdés a deviza beszerzés és a hozzá kapcsolódó forint-deviza átváltás. A deviza beszerzés kérdéssel kapcsolatban alperes Erste Bank az elsőfokú eljárásban fejtette ki azon álláspontját, hogy a kölcsönszerződéssel kapcsolatban CHF-et szerzett be és ezt bocsátotta indítványozók rendelkezésére. Ezt a valótlan álláspontot indítványozó felperesek nagyon részletesen cáfoltak még az elsőfokú eljárásban. Mind az alperes Erste Banknak, mind az elsőfokú bíróságnak az volt a célja, hogy a pénzváltásokkal azt igazolják, CHF összeget bocsátottak az adós rendelkezésére. Valójában 17.000.000 forint rendelkezésre bocsátása történt meg, ebből számolt alperes Erste Bank deviza nyilvántartási összeget.

Indítványozók szürreálisnak tartják, hogy 12 évvel a Kásler per után még mindig azt kell bírósági perben indokolniuk, hogy nem volt sem deviza vétel, sem deviza eladás, a CHF-nek csak a számításban van szerepe, a bank semmilyen devizát sem szerzett be.

A C-26/13 EUB eljáráshoz kapcsolódóan a Kúria a 21.247/2012/16 számú végzésében kimondta: „A kölcsön jogügyletben deviza értékesítés – eladás és vétel – tehát nem történik, ezért a bank eltérő vételi folyósításkori és eladási törlesztési árfolyamot nem alkalmazhat, virtuális szolgáltatásért ellenérték nem járhat.”

A C-26/13 EUB eljárást követően a Kúria a 30.160/2014/5. számú ítéletében kimondta: „a Bank által alkalmazott deviza vételi” és a ... többször is szereplő, „a Bank által alkalmazott deviza eladási árfolyam” alkalmazását előíró szerződéses rendelkezések érvénytelenek.”

„Tényleges szolgáltatás hiányában ez a haszon indokolatlan előny a hitelnyújtó bank oldalán, egyben a feltétel támasztójával szerződést kötő félre nézve egyoldalú hátrányt jelent, amely a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján tisztességtelennek minősül.”

Az ismertetett előzmények után született meg a 2014. évi XXXVIII. törvény megkérdőjelezhetetlen megállapítása:

3. § (1) „A fogyasztói kölcsönszerződésben - az egyedileg megtárgyalt szerződési feltétel kivételével - semmis az a kikötés, amely szerint a pénzügyi intézmény a kölcsön-, illetve a lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendeli.”

Azért, hogy elfedje a jogtalanságot, a másodfokú bíróság az „árfolyamrés” szót önkényesen kicserélte az „árfolyamkockázat” kifejezésre.

Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet.

Ebben a kérdésben contra legem jellegű, azaz jogszabály ellenes bírói ítélezés történt.

A másodfokú bíróság önkényes és jogszabályellenes eljárása az alaptörvény-ellenesség kételyét veti fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta: teljesen érvénytelen lesz perbeli kölcsönszerződés, amennyiben jogszabály ellenes. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag

tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Indítványozó hangsúlyozza, hogy teljesen elfogadhatatlan az olyan jogerős bírósági ítélet, mely azt a valótlan állítást tartalmazza, hogy alperes Erste Bank devizát szerzett be, a bank CHF devizát vett indítványozótól, illetve adott el a részére.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 42. oldalától kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság új jogi fogalmat alkot:

Az első fokon eljáró bíróság a továbbiakban is eljuttassa alperes bank ügyvédjének a szerepét:

... mivel nem határozható meg a szerződéskötés időpontjában a folyósításkori CHF összeg - a szerződés érthetően és világosan rendelkezik arról, hogy az alperes a felperesek részére 133.666 CHF-et „bocsát rendelkezésre”. A „bocsát rendelkezésre” valójában egy vegyes kifejezés, a kölcsönadást (rég. Ptk. 523. §) és a kölcsön rendelkezésre tartását, tehát egy hitel jogviszonyt (rég. Ptk. 522. §) is jelenthet, de a szerződés I.1. pontját az II.1. pontjával egymásra vetítve, értelmezve, ez egy hitel jellegű rendelkezésre tartás, rendelkezésre állás. Ez azonban nem eredményezi azt, hogy a szerződés vizsgálatakor a kölcsön törvényi meghatározásából kell kiindulni. A szerződés megítélését a jelen esetben nem az elnevezése, a kölcsönszerződés, hanem a belső tartalma, a szerződési feltételek milyensége határozza meg, ez pedig azt eredményezi, hogy a szerződést a rég. Ptk. 231. §-alapján kell vizsgálni. [181]

A bíróság kivonja a törvény hatálya alól a szerződést – kifacsart logikával, mivel bekeveri a hitel fogalmat a történetbe, teljesen feleslegesen és félrevezetően. Nincs semmi olyan, hogy „...is jelenthet”. A bankkölcsön megfogalmazása teljesen egyértelmű – csak éppen a bíróság dogmájába nem fért bele.

A bíróság egy új fogalmat alkotott, a „hitel jellegű rendelkezésre tartást”. Mindezt azért, hogy ne kelljen amiatt kimondani a szerződés semmiségét, mert az nem felel meg a hatályos jognak.

Amennyiben „ez egy hitel jellegű rendelkezésre tartás, rendelkezésre állás” akkor ennek a kifejezésnek kellett volna szerepelnie a szerződésben. Alperes nem ért ilyen észrevétellel a per során felperes ismerete szerint.

Mint már tudja mindenki, nincs milyen devizát „rendelkezésre tartani”, mert alperes semmilyen devizát sem szerzett be, hiszen a devizának csak a számolásban van szerepe. A kölcsönszerződés tartalma alapján és a kölcsönszerződés megnevezése alapján a szóban forgó szerződés bankkölcsön szerződés.

Amennyiben alperes és felperes „pénztartozásra” szóló szerződést kötöttek volna, akkor nem lehetne helye a szerződésben a „kölcsön” szavaknak.

Felperes ismerete szerint alperes szerződési akarata kölcsönszerződésre irányult.

Felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket, hogy nyilatkoztassa alperest, hogy a szerződési akarata kölcsönszerződés megkötésére vagy tartozás létesítésére vonatkozó szerződés megkötésére irányult.

Amennyiben alperes úgy nyilatkozik, hogy nem kölcsönszerződést kívánt kötni, akkor felperes kéri, mondja ki a szerződés létre nem jöttét, mert a felek között nem volt egyező akarat, nem volt konszenzus.

A másodfokú ítélet így ismerteti az elsőfok döntését ebben a kérdésben:

A szerződésben szereplő 133.666 CHF „rendelkezésre bocsátását” álláspontja szerint nem akként kell értelmezni, hogy a régi Ptk. 523. §-a szerinti kölcsönösszeg átadását jelentené, hanem hitel jellegű rendelkezésre tartásként...

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [52]

Azonban nem szerepel az ítéletben, hogy indítványozó felpereseknek ellentétes észrevételei vannak.

Az ítéletben nem szerepel, hogy vizsgálta-e ezt a kérdést a Fővárosi Törvényszék:

[108] A deviza alapú kölcsönszerződés lényegével és az arra irányadó jogi szabályozással kapcsolatban a másodfokú bíróság jogi álláspontja részben eltért az elsőfokú bíróságtól. Helytállóan vezette le az elsőfokú bíróság, hogy a deviza alapú kölcsönszerződésnél (ami nem kizárólag bankkölcsön szerződés lehet) a felek abban állapodnak meg, hogy a kölcsöntartozást más devizanemben tartják nyilván, mint amilyenben a kölcsönt a hitelező folyósítja, illetőleg adott esetben amilyenben azt az adós törleszti. A felperesi hivatkozással szemben tehát a kirovó és lerovó pénznem nem valamiféle elmélet, hanem a felek szerződéseiben ténylegesen megjelenő megállapodások, kikötések jogtudományi elnevezése.

ellenesség 9

A felvetett jogi kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy az elsőfokú bíróság miként tudta a hatályos jogot „hitel jellegű rendelkezésre tartás” kifejezéssel kicserélni. Nem vizsgálta meg, egyáltalán volt-e a felek között konszenzus a szerződés és jelen elsőfokú bíróság ítélete alapján. Mivel ennek értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. A másodfokú bíróság sem a nyilvános tárgyaláson, sem végzésben, sem határozatban nem adott tájékoztatást arról, hogy mi alapján kívánja ezt a kérdést eldönteni.

A túlterjeszkedés tilalma azt jelenti, hogy a bíróság döntése nem csak a kereseti kérelmen nem terjedhet túl, de az ellenkérelmen sem.

A Fővárosi Törvényszék sem a fellebbezés ismertetésénél sem az ítéletének indoklásánál nem használja a „hitel jellegű” kifejezést.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban alperes Erste Bank nem fejtett ki álláspontot, így egyértelműen túlterjeszkedett az elsőfokú bíróság és ezt a túlterjeszkedést a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék egyáltalán nem vizsgálta.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta: teljesen érvénytelen lesz perbeli kölcsönszerződés, amennyiben jogszabály ellenes. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 131. oldalától ismertetik azt, hogy a bankkölcsönök esetében az értékállandóságot az ügyleti kamat biztosítja:

Az elsőfokú bíróság az ítéletében egy új kifejezést használt:

...Az értékállandóság a szerződéses kötelem nagyságának, mértékének egy sajátos árfolyamváltozás általi - biztosítása, hosszútávú ügyleteknél a kihelyezett tőke elértéktelenedése elleni biztosíték. [131]

Ez nem az alperes érve,ilyent a perben nem hozott fel. Sem alperes beadványai, sem a tárgyalási jegyzőkönyvek nem tartalmazzák az „értékállandóság” kifejezést, más szavakkal kifejezve sem az értékállandóság szó értelmét.

A bíróság ezalkalommal is átvette alperes bank ügyvédjének a szerepét.

A bíróság semmilyen módon nem jelezte, hogy meghatározó jelentőséget tulajdonít ennek az értékállandóságnak. Így ez a kérdés nem került megvitatásra az elsőfokú tárgyalás során.

Az érvelés hiányos és teljesen hibás.

Bankkölcsönök esetén ugyanis az értékállandóságot maga az ügyleti kamat biztosítja!

Az érték romlásának a mérőszáma köztudottan az infláció. Az ügyleti kamat minden esetben magasabb, mint az infláció, így az ügyleti kamat tartalmazza már eleve az értékállandóságot, tartalmazza a bank működési költségeit és tartalmazza a bank nyereségét is.

Mivel Svájcban jellemzően alacsonyabb az infláció, alacsonyabb a kamatszint is.

Hazánkban magasabb az infláció, magasabb a kamatszint.

Értékállandósági kikötést jellemzően három területen szoktak szerződésben kikötni a gazdasági életben.

Ezek olyan területek, ahol nincs lehetőség kamattal biztosítani az értékállandóságot.

□ Hosszú távú lakó vagy iroda ingatlan bérbeadás esetén a havi bérleti díj devizában kerül meghatározásra, olyan devizában, melyhez alacsonyabb infláció kapcsolódik.

□ Gép, berendezés megrendelése esetén, ha annak a legyártása, elkészülése hosszabb ideig tart. Ekkor a vételár devizában kerül meghatározásra, olyan devizában, melyhez alacsonyabb infláció kapcsolódik.

□ Évekre vonatkozó karbantartási szerződés, mely az éves inflációval automatikusan növekszik.

Jelen esetben nem lehet értékállandóság igényéről, hiányosságáról beszélni, mert az önmaga a kamat biztosítja a „kihelyezett tőke értékállandóságát”. A deviza elszámolás lényeges szerepe ott jelentkezett, hogy azok is kaphattak bankkölcsönt, akiknek a jövedelmi helyzete nem tette lehetővé, hogy magas kamatozású forintkölcsönt vegyenek fel.

Magyarországon 2007-ben az éves infláció 8,8 %-ról csökkent az év végére 7,1%-ra. A 12,5%-os ügyleti kamat biztosította a kölcsön összeg értékállandóságát.

Az EUR-t használó országok inflációja 2007-ben 1,9%-ról emelkedett 2,9 %-ra. A 4,5%-os ügyleti kamat biztosította a kölcsön összeg értékállandóságát.

Svájc inflációja 2007-ben 0,8 % volt. A 4,0%-os ügyleti kamat biztosította a kölcsön összeg értékállandóságát.

Indítványozók a 2025.06.04.-i fellebbezés kiegészítésükben az 59. oldaltól kiegészítették érvelésüket részben a kialakult bírói gyakorlatra tekintettel:

Felperes fellebbezése részletesen kitér az értékállandósági kikötés jelentőségére (V.7 pont a 131. oldaltól).

Alperes ugyan a fellebbezési ellenkérelmében erre nem tér ki, azonban felperes fenntartja korábbi álláspontját, hogy a devizában történő nyilvántartás, munkabér, irodabérlet (stb), csak akkor tartja meg az értékét, ha a forint gyengül az adott devizához képest. Méghozzá az inflációnak megfelelő mértékben gyengül.

Bankkölcsön esetében az értékállandóságot önmagában a kamat már biztosítja, a kölcsön esetében nem kell devizában semmit sem nyilvántartani azért, hogy a bank akkora értéket kapjon vissza, mint amit adott. Ha a devizahitel esetében az értékállandóságról beszélünk, akkor azt a havi törlesztőrészletre lehet csak érteni.

Míg forint kölcsön esetében a havi törlesztőrészlet értéke az infláció miatt egyre kisebb, évek alatt az infláció megeszi a törlesztőrészletet. Devizahitel esetében ez nem így van! Gazdasági törvényszerűség az infláció és az árfolyam kapcsolata. Így, ha van infláció, akkor romlik a forint. Forintban annnyival kell többet fizetni, hogy az „értékállandóság megvalósuljon”.

Az elmúlt bő egy évtizedben az ítélkezési gyakorlatba bekerültek különböző szavak, kifejezések, amik egyre inkább nagyobbra nőnek, egyre hatalmasabb jelentőséget kapnak. Szinte hatalmat kapnak.

A már idézett értékállandósági kikötés kifejezés szerencsére (a felperes ismerete szerint) csak az elsőfokú ítéletben játszott meghatározó szerepet. Miként felperes ismertetett vizsgálata mutatta, nincs nyoma ezzel a szóhasználattal kapcsolatban kialakult bírói gyakorlatnak.

Felperes szükségesnek tartja, hogy ezt a kérdést más szemszögből is megvilágítsa.

Amikor egy országban éveken keresztül emelkednek az árak, vagyis infláció van, azoknak a személyeknek, akiknek a fizetése ez idő alatt nem emelkedik (be van fagyaszthatva), azoknak a fizetése egyre kevesebbet ér.

A fizetések nem őrzik meg az értéküket.

Ha nincs fizetésemelés 5 évig, akkor átlag 3% éves infláció esetén a fizetés bő 50.000 forinttal ér kevesebbet, ha az átlag infláció 5%, akkor a fizetés már 86.000 forinttal ér kevesebbet.

Nem beszélhetünk a fizetések értékállandóságáról abban az esetben sem, ha a fizetés pl. EUR-ban van meghatározva, azonban a forint árfolyama ez idő alatt nem változik. Mivel a forint nem gyengül, ugyanakkora összeg forintban a fizetés, miközben az árak az infláció miatt emelkednek.

Az értékállandóság EUR fizetés esetén is csak akkor biztosított, ha a forint gyengül. Méghozzá az inflációnak megfelelően gyengül.

Indítványozók kiemelik: deviza nyilvántartás esetén az értékállandóság csak abban az esetben biztosított, ha a deviza az inflációnak megfelelően gyengül.

ellenesség 10

Ezt a jogi kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossggal nem vizsgálta meg” azt, hogy téves az elsőfokú ítélet értékállandósággal kapcsolatos döntése. Mivel ennek értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

A Fővárosi Törvényszék sem a fellebbezés ismertetésénél sem az ítéletének indoklásánál nem használja az „értékállandóság” kifejezést.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban alperes Erste Bank nem fejtett ki álláspontot, így egyértelműen túlterjeszkedett az elsőfokú bíróság és ezt a túlterjeszkedést a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék egyáltalán nem vizsgálta.

A túlterjeszkedés tilalma azt jelenti, hogy a bíróság döntése nem csak a kereseti kérelmen nem terjedhet túl, de az ellenkérelmen sem. Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta: az elsőfokú bíróság hatályos jogszabályt figyelmen kívül helyezve az értékállandóság kifejezést tartotta a devizahitel meghatározó elemének. Ez az érvelés alapjaiban téves, hibás. Még ha igaz is lenne, akkor sem írhatná felül a hatályos jogszabályt. Teljesen érvénytelen az a szerződés, amely jogszabály ellenes. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása

esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

A szerződés teljes érvénytelenségét okozó hiányosságok

Egyező szerződési akarat

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 102. oldalától ismertetik, hogy nem volt konszenzus (egyező akarat rögzítése) a szerződésben:

Az elsőfokú bíróság szerint a kölcsönszerződés alaki hibás, mivel nincs benne megfogalmazva, hogy „közös egybehangzó akarata volt egy összetett, több jogviszonyt felölelő jogügyletre”.

Felperes nem vitatja, hogy igaza van az elsőfokú bíróságnak. Valóban súlyos hiányosságban szenved a szerződés, nem tartalmazza a kombinált szerződésre való megállapodást. Felperes kéri, hogy állapítsa meg a Tisztelt Bíróság, hogy egyező akarat rögzítésének a hiányában a kölcsönszerződés nem jött létre.

Felperes a bíróság további megállapításával kapcsolatban megjegyzi, hogy nem volt olyan kereseti kérelme, hogy a lakáskasszás szerződés okozná a szerződés érvénytelenségét.

Felperes a bíróság alábbi megállapítását nem tudja értelmezni:

„a szerződéskötési egyoldalú feltevések, jövőbeli vágyak meghíúsulása viszont nem eredményezheti az egyik vagy másik szerződés érvénytelenségét.”

ellenesség 11

Ezt a kiemelkedően fontos jogi kérdést a másodfokú ítélet egyáltalán nem ismerteti, ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy perbeli kölcsönszerződés tartalmazza-e a felek „egyező akaratát”? Azt tartalmazza a kölcsönszerződés, amiben a felek valóban megállapodtak, amiben valóban volt konszenzus?

Ennek értékeléséről a másodfokú bíróság az ítéletében „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben a perbeli kölcsönszerződés nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, amennyiben nem tartalmazza a felek szerződési akaratát, akkor az a szerződés teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

A kölcsön összege

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 39. oldalától ismertetik a kölcsön összegének a kérdését (részletek):

Az (elsőfokú) ítéletben a bíróság ismerteti felperes álláspontját:

A szerződésben szereplő 133.666-CHF egy megtévesztés, egy színjáték eredményeként került oda. Kizárólag azért, hogy az a látszat keletkezzen, hogy az alperes devizát folyósít, devizát ad a felperesek részére, s legfőképpen azért, hogy a tartozáselismerő nyilatkozatban 133.666 CHF szerepeljen. A törlesztéseket nem kell CHF-ben fizetni, nem kell devizát megvásárolni, nem kell Ft-ot devizára átváltani. A 133.666 CHF összeg megtévesztésen alapul, semmi köze a kölcsön nyújtáshoz, a kölcsön folyósításához. Mivel a tartozáselismerő nyilatkozatban szereplő ezen összeg tisztességtelen, a tartozáselismerő nyilatkozat sem használható fel a végrehajtási eljárás során. A kölcsön definíciójából az következik, hogy a bank által követelt tőke összeg nem lehet magasabb, mint a rendelkezésre bocsátott 17.000.000.- Ft. Minden olyan számolás, amely ennél nagyobb összegről szól jogszabály ellenes, s nem képezheti végrehajtás alapját.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 88. oldalán ismertetik az EUB álláspontját:

Felperes a hatodik beadványában közvetlenül hivatkozik az EUB C-705/21 döntésére...milyen kérdésekben döntött az EUB? Ezek közül az egyik az, hogy az adósnak a rendelkezésre bocsátott összeget kell kamatokkal növelten visszafizetni:

31 Meg kell állapítani, hogy a kölcsönbeadó a kölcsönszerződéssel arra vállal alapvetően kötelezettséget, hogy bizonyos pénzüsszeget bocsát a kölcsönfelvevő rendelkezésére, míg az utóbbi a maga részéről alapvetően azt a kötelezettséget vállalja, hogy általában kamatokkal növelten előre meghatározott időpontokban visszafizeti ezt a pénzüsszeget (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 38. pont).

Ez a megállapítás nem fér bele az első fokon eljáró bíróság elképzelésébe, így meg sem említette az ítéletében – pedig a pernek ez központi eleme.

Ennek a kérdésnek a vizsgálata jelen fellebbezés alapján a Tisztelt Törvényszék feladata, mivel a peranyag része.

A Magyarázat 2007-ben került kiadásra. Ekkor már közel 7 éve folyt a devizahitelezés, 3 éve már a deviza jelzálog bejegyzési hitelezés. Ez időtájt a bankok azon állítását, hogy devizát szereztek be, aztán azt átváltva forint került az adós bankszámlájára, mindenki tényként fogadta el.

Azonban 2013-ban kiderült, hogy a devizának csupán a számolásban van szerepe (lásd Kásler per), a bankok nem szereztek be devizát és semmilyen módon sem bocsátották a bank rendelkezésére.

Ez a számolás része a perbeli szerződésnek is!

Így aztán a jelen perben is vizsgált szerződés nem tekinthető pénzkölcsön-szerződésnek.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 136. oldalától kifogásolják a bíróság érvelésének jogalapját és szembe állítják a Ptk 2007 évi magyarázatával:

Felperes egy 1926 évi jogászkongresszus megállapításait nem tartja jogalapnak. Értékelni sem tudja mivel nem sikerült az interneten anyagot elérni erről a kongresszusról. Így felperes nem tudja összevetni a megállapításait sem hatályos nemzeti joggal, sem pedig a hatályos közösségi joggal.

Felperes álláspontja szerint a perben a hatályos nemzeti jog, valamint a hatályos közösségi jog alapján kell a szerződést és a szerződéskötés folyamatát megítélni és álláspontja szerint meg is ítélni, nincs szükség kiegészítő jogi elméletekre.

Felperes megjegyzi, hogy a devizahitelezés éveiben született meg az új Ptk is és az új Hpt is. A jogalkotók nem tartották fontosnak, hogy a kirovó, lerovó szavakat használják ezekben a törvényekben.

Az 1926-os jogászkongresszus anyagával szemben elérhető a Polgári Törvénykönyv magyarázata. Megismerhető az, hogy 2007-ben amikor a kölcsönt igényelte felperes, amikor a szerződést aláírták, mi volt a magyar jogtudósok álláspontja a banki kölcsönről. 1884. oldal

„A törvény úgy határozza meg a kölcsönszerződést, hogy a szerződés alanyainak az alapvető kötelezettségét állapítja meg, s ily módon fejezi ki annak lényegét. Eszerint a kölcsön jellemzői az alábbiak:

a, a hitelező a szerződés alapján köteles

b, meghatározott pénzösszeget

c, az adós rendelkezésére bocsátani

d, az adós pedig köteles azt a szerződés szerint visszafizetni”

1885. oldal

„A kölcsönszerződés létrejöttével mindkét félnek kötelessége keletkezik:

a hitelezőnek (kölcsönadónak) az, hogy a kölcsönt a szerződés alapján folyósítsa

az adós (kölcsönfelvevőnek) az, hogy a kölcsönösszeget egy későbbi időpontban fizesse vissza

1885. oldal

„A kölcsönszerződés alapján a hitelező a meghatározott pénzösszeget köteles az adós rendelkezésére bocsátani. A hitelező akkor, amikor a kölcsönösszeget az adós rendelkezésére bocsátja, azt egyben az adós tulajdonába is adja. Ez teszi lehetővé, hogy az adós a megkapott pénzt (vagy más helyettesítő dolgot) a saját céljaira felhasználja.”

1887. oldal

„Visszafizetni az adós valóban csak a kölcsön összegét köteles, a kamatot viszont nem visszafizeti, hanem – a szerződésben vállalt kötelezettsége alapján – megfizetni köteles.”

A rendelkezésre bocsátott összeg minden kétséget kizárólag, banki bizonylattal igazoltan 17.000.000 Ft volt. Ez az összeg szerepelt a kölcsönigénylésben is.

A kölcsönszerződés azonban azért, hogy megtéveszse felperes fogyasztót, a 17.000.000 forintot, mint „finanszírozási igény” tünteti fel.

A fenti leírás teljes mértékben megfelel a peranyagban már idézett EUB által megfogalmazott kölcsönszerződési meghatározásnak. Felperes már idézte a C-26/13 Kásler ügyből a főtanácsnok álláspontját és felperes több EUB ítéletből idézte, hogy az adós a rendelkezésre bocsátott összeget kell visszafizetni, és a kamatokat.

Nincs olyan rendelkezés, mely szerint az adósnak, valamiféle „devizában nyilvántartott összeget” kellene visszafizetni. A pénzkölcsön megfogalmazása teljesen egyértelmű kógens rendelkezés. Ezért is szerepel az elsőfokú ítéletben, hogy a bíróság eltekint ezen törvény alkalmazásától.

Jelen esetben a „rendelkezésre bocsátott”, az adós által „megkapott pénz” 17.000.000 forint volt. Így a kölcsön összeg kizárólag csak 17.000.000 Ft lehet. Jelen deviza nyilvántartást tartalmazó szerződés egy visszaélés alperes részéről

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 31. oldalán ismertettek két kúriai ítéletet egy EUB ítéletet és ezek tanulságait:

A Kúria 2022. július 6.-án hozta meg Pfv.I.20.447/2022/4. számú ítéletét, rendelkezésre bocsátott forintösszeg jogi vizsgálata, jogi következménye elmaradt ebben a perben:
[13] (Kúria) ... Az 1959-es Ptk. 523.§ (1) bekezdésének megfelelően a kölcsönszerződés tárgya meghatározott pénzösszeg rendelkezésre bocsátása, illetőleg annak igénybevétele. Kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező meghatározott pénzösszeget köteles az adós rendelkezésére bocsátani, aki azt köteles visszafizetni szerződés szerint. Az adott esetben a felperes – általa sem vitatottan – ingatlanvásárlás céljára 24.500.000 forint kölcsönhöz akart hozzájutni, és elfogadta a bank által kínált szerződéses konstrukciót, mely szerint a bank vállalta, hogy a felperes biztonságos finanszírozása érdekében 189.196 CHF összegű kölcsönt „bocsát rendelkezésre” azért, hogy a felperes ingatlanvásárlási célra irányuló finanszírozási igényét CHF elszámolással teljesítse. A 24.500.000 forint finanszírozási igény a CHF-ben adható kölcsön összegét behatárolta, hiszen a CHF kölcsönösszeg nem haladhatta meg a finanszírozási igényként megjelölt forint összegnek a folyósítás napjára számított deviza ellenértékét. A felperes felülvizsgálati érvelésével ellentétben tehát nem bankhitelszerződést, hanem kölcsönszerződést kötött a bankkal. A kölcsönszerződés létrejött a szerződő felek között, hiszen megállapodtak a leglényegesebb tartalmi elemekben, ezek között a kölcsön összegében és a felperes visszafizetési kötelezettségében.

[18] A perbeli esetben a bank átadta a kölcsön összegét a felperesnek, ebből következően jogosulttá vált a kölcsön visszaigénylésére és járulékainak megfizetésére, de jogosulttá vált annak eldöntésére is, hogy a teljesítést szerződésszerűnek tekinti-e. ...

Ebben a Kúria által hozott ítéletben nagyon hasonlóak a kifejezések mint jelen perben: „felperes biztonságos finanszírozása érdekében”, „... forint finanszírozási igény” stb. A Kúria kínosan ügyelt arra, hogy ne rögzítse a tényt: a bank 24.500.000 forint kölcsönt bocsátott az adós rendelkezésére, és ebből számolt „deviza ellenértéket”.

Ebben a perben ugyanúgy maszatolt a Kúria, mint a szerződés szövegét megfogalmazó bank.

A Kúria megfogalmazása szerint a „bank átadta a kölcsön összegét a felperesnek, ebből következően jogosulttá vált a kölcsön visszaigénylésére és járulékainak megfizetésére” – forint vagy devizaösszeget adott kölcsön a bank?

Felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket a perben meghatározottak alapján vizsgálja meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés eleget tesz-e kölcsön Ptk.-ban megfogalmazott fogalmának.

A Kúria 2024. április 30.-án hozta meg Gfv.30372/2023/7 számú ítéletét:

[12] (Az elsőfokú bíróság) ... Kiemelte: a régi Ptk. 523. § (1) bekezdése alapján a kölcsönszerződés lényeges tartalmi elemei a kölcsön rendelkezésre bocsátása és annak visszafizetése.

Ez az álláspontja jelen perben a felperesnek is.

A C-776/19–C-782/19. sz. egyesített ügyekben született EUB ítéletben is úgy szerepel, hogy a rendelkezésre bocsátott összeget kell visszafizetni:

53 A kérdést előterjesztő bíróságnak kell megítélnie az alapügyekben szóban forgó kölcsönszerződések természetére, általános rendszerére és kikötéseire, valamint azon jogi és ténybeli összefüggésekre tekintettel, amelyekbe e szerződések illeszkednek, hogy a harmadik kérdés által érintett feltételek az adós azon szolgáltatása lényeges elemének minősülnek e, amely abban áll, hogy a hitelező által a rendelkezésére bocsátott összeget visszafizesse (lásd ebben az értelemben: 2019. október 3 i Kiss és CIB Bank ítélet, C 621/17, EU:C:2019:820, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

57 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a hitelező a hitelszerződéssel arra vállal alapvetően kötelezettséget, hogy bizonyos pénzüsszeget bocsát a hitelfelvevő rendelkezésére, míg az utóbbi a maga részéről alapvetően azt a kötelezettséget vállalja, hogy általában kamatokkal növelten, előre meghatározott részletekben visszafizeti ezt a pénzüsszeget. ...

Felperes a nagyjából 100 ítélet között nem talált olyant, amelyik vizsgálta volna, megfelelő-e az uniós illetve a magyar jognak, ha az adósnak nem a rendelkezésre bocsátott összeget kell visszafizetnie. Ebben a kérdésben nem lehet ítélkezési gyakorlatról beszélni.

A másodfokú ítélet rendkívül csonkolva ismerteti ezt a kérdést.

Keresetük alapjaként elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre, mert nem állt fenn akarategyezőség, mivel ők 17.000.000 Ft-ot kívántak felvenni, a szerződésbe pedig 133.666 CHF, illetve 116.231 CHF 15%-kal növelt összege került. Az (elsőfokú) kereset [16]

ellenesség 12

Ezt az alapvető jogi kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy perbeli kölcsönszerződés eleget tesz-e kölcsön Ptk. megfogalmazásának, az EUB erre vonatkozó döntéseinek? Ennek értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”.

A másodfokú ítéletben nem szerepelnek az alábbi hivatkozások, felvetések:

- A 133.666 CHF összeg megtévesztésen alapul, semmi köze a kölcsön nyújtáshoz
- EUB C-705/21 ügy: az adósnak a rendelkezésre bocsátott összeget kell kamatokkal növelten visszafizetni
- C-776/19–C-782/19. sz. egyesített ügyek: bizonyos pénzüsszeget bocsát a hitelfelvevő rendelkezésére, míg az utóbbi ...előre meghatározott részletekben visszafizeti ezt a pénzüsszeget.

- PTK Magyarázat 2007: a hitelező a szerződés alapján köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles azt a szerződés szerint visszafizetni
- A szerződésben azért, hogy megtévessze felperes Erste Bank a fogyasztót, a 17.000.000 forintot, mint „finanszírozási igény” tünteti fel.
- Kúria Pfv.I.20.447/2022/4 és Gfv.30372/2023/7 ítéletek tartalma, a Ptk. 523.§ (1) szerinti meghatározás alap kölcsönszerződés esetén

A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Amennyiben a perbeli kölcsönszerződés nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, akkor az a szerződés teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Az ügyleti kamatláb hiánya

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 22. oldalán ismertetik a hiányzó ügyleti kamatláb kérdését (részletek)

A per újraindulásakor felperes részletesen kifejtette álláspontját.

A hibás összegű törlesztés (7. hónaptól a 60. hónapig, majd a 61. hónaptól a 240. hónapig), azért szerepel a szerződésben, mert a szerződés nem tartalmazza az akciós időszak utáni ügyleti kamatlábat. Mivel nem tartalmazza, az alperes azt nem is vette figyelembe!

Alperes a valós megállapítással szemben nem tett ellentétes nyilatkozatot.

Az első fokon eljáró bíróság ezt nem vitatott hibát meg sem említette az ítéletében.

A szerződés nem tartalmazza továbbá az akciós időszak utáni ügyleti kamatlábakat. A bank számára ez ismert volt, mert tartalmazza a 2017. februári táblázat, amely szerint a kamat az első kamatperiódus után 4,00%. A szerződés ezen hiányosság miatt is semmis. Nem valós az alperes állítása, amely szerint a szerződés aláírása és a folyósítás között változhat az ügyleti kamatláb, mivel az ügyleti év és a kamatperiódus a folyósítás után indul, hat hónapon belül pedig a kamat nem változhat.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 20. oldalától ismertették (és cáfolták) alperes ellenkérelmében megfogalmazott valótlan állításait:

Alperes félrevezető állítása:

„A kölcsönszerződés – jellemzően III.2. pontja - egyértelműen rögzíti, miszerint „a kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában a Hirdetményben megállapított érték.” – 1. oldal

Felperes a fellebbezésében is jelezte (pl. 22. oldal), hogy alperes azért számolt a kölcsönszerződésben végig hibásan akciós kamattal, mert a szerződésben csak ez a kamatláb volt feltüntetve.

A másodfokú ítélet röviden megemlíti alperes álláspontját:

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.
... a fellebbezési ellenkérelem [87]

Egyetértett az elsőfokú ítélet megállapításaival a szerződés tartalma és az érvénytelenségi okok fenn nem állása tekintetében. A Hpt. 213. § (1) bekezdésének a), c) és e) pontjával kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy a bírói gyakorlat a kölcsönösszeg, a törlesztőrészlet és az ügyleti kamatnak a perbeli szerződéshez hasonló meghatározását megfelelőnek tekinti, és a deviza alapú szerződéseket nem tartja jóerkölcsbe ütközőnek, figyelemmel a Kúria 6/2013. PJE határozatában foglaltakra is.
... a fellebbezési ellenkérelem [88]

A másodfokú ítélet az ügyleti kamatláb hiányával kapcsolatban teljesen értelmezhetetlen indoklást tartalmaz:

Az ügyleti kamat tekintetében a másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú bíróság által kifejtett azon állásponttal, hogy az árfolyamrés alkalmazását lehetővé tevő szerződéses kikötések tisztességtelenségére alapított érvénytelenségi hivatkozást az érvénytelenségi perben eljáró bíróságok érdemben nem bírálták el, mivel azon perben a felperesek az árfolyamrésre az árfolyamkockázati tájékoztatás körében hivatkoztak, a DH1 és DH2 törvények alkalmazását pedig csak a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek levonása körében kérték mellőzni.

A másodfokú bíróság döntése és indokai [114]

ellenesség 13

Ezt a kölcsön semmisségét okozó jogi kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy perbeli kölcsönszerződés tartalmazza-e a türelmi idő utáni ügyleti kamatlábat és a szerződésben szereplő törlesztések, törlesztő részletek hibásan végig akciós kamatlábbal lettek-e kiszámítva? Ennek a kérdésnek az értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Hiányzik az ítéletből a felperesi állítás:

- Hibás törlesztés összeg szerepel a szerződésben.
- A szerződés nem tartalmazza az akciós időszak utáni ügyleti kamatlábat.
- Az ügyleti év és a kamatperiódus a folyósítás után indul, ezt követően hat hónapon belül az ügyleti kamatláb nem változhat.

A Fővárosi Törvényszék megállapítja, hogy „az érvénytelenségi perben eljáró bíróságok érdemben nem bírálták el” ezt a kérdést. Azonban a kérdés elbírálására a másodfokú eljárásban sem került sor. Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Amennyiben a perbeli kölcsönszerződés nem felel meg a jogszabályi előírásoknak (nem tartalmazza az ügyleti kamatlábat, valamint valótlan ezen hiányosságból adódóan a törlesztés összege) akkor az a szerződés teljes egészében érvénytelen semmisség által. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk. Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

kérdés-2

Indítványozók szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés vet fel az, hogy a perbeli félnek, adott esetben egy fogyasztónak, értenie kell-e a bíróság döntését, indoklását? Lehet-e tisztességes az a bírói eljárás, melynek ítéletéből nem állapíthatja meg a fogyasztó, hogy a bíróság mire gondolt az adott kérdés kapcsán? Mi alapján döntött? Lehet értelmezhetetlen akár egy mondat is egy fogyasztói joggal foglalkozó bírósági ítéletben? Nem atomtudományról van szó, hanem százezerszázmra kötött fogyasztási kölcsönszerződés jogszerűségének a megítéléséről.

Fontos a kérdés, különös tekintettel arra, hogy a bíróság döntése alapján összesen közel 7 millió forintot kell fizetnünk azért, mert volt „bátorságunk” kiállni a jogaink mellett és merészeltünk pert indítani...

Az értelmezhetőséggel kapcsolatban. Az ügyleti kamatláb szerződésben levő meghatározásának, a hibásan számolt törlesztés összegeknek mi köze van az árfolyamrészhez és az árfolyamkockázathoz?

A törlesztő részlet hiánya

A másodfokú ítélet ismerteti, hogy az alperes a 6/2013 és az 1/2016 PJE megállapításait tartja mérvadónak:

„Álláspontja szerint a kölcsönösszeget és a törlesztőrészleteket a szerződés kiszámítható módon tartalmazta, a 6/2013 és az 1/2016 PJE határozatokban foglaltakra is figyelemmel. A kamat tekintetében. A kölcsön változó kamatozású volt, ezért a szerződés nem is tartalmazhatott fix ügyleti kamatot, az ügyleti kamat meghatározása azonban egyértelmű és világos volt.”

(elsőfokú keresetnél) az alperesek védekezése [35]

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 25. oldalától ismertetik a hiányzó törlesztő részletek kérdését (részletek):

...(a szerződés pontjai alapján) felperesnek három különböző, egymástól eltérő fizetési kötelezettsége keletkezik:

1-6 hónap akciós kamatozása, türelmi időn belüli havi törlesztés

7-60 hónap általános (nem akciós) kamatozása türelmi időn belüli havi törlesztés

61. hónaptól annuitásos törlesztő részlet.

A kölcsönszerződés azonban nem három, hanem két összeget tartalmaz

A törlesztésen és a törlesztő részleten kívül adósnak kellett fizetnie még kezelési költséget is. Ezek összege egy éven belül állandó.

A 180 havi törlesztés 15 évnyi annuitásos törlesztést jelent. 15 év alatt 14 alkalommal csökken a havi törlesztő részlet, mivel évről évre egyre kevesebb kezelési költséget kell fizetni. A kölcsönszerződésből 14 havi törlesztőrészlet adat hiányzik.

Felperes kifejtette, hogy az átlag fogyasztó nem képes az annuitásos képlettel törlesztő részletet számolni.

Az I. rendű Felperes gépészmérnökként rendelkezik olyan matematikai ismeretekkel és az egyetemi évek alatt kialakult benne olyan logikus szemléletmód, hogy Excel tábla segítségével ki tudta számolni a szerződésben szereplő adatokból az összes adatot, melyet a közösségi és nemzeti fogyasztóvédelmi jogszabályok előírnak.

Alperes a felperesi számítással kapcsolatban nem tett semmilyen észrevételt, azt nem vitatta, nem kifogásolta sem a számítási módszert, sem pedig a számítás pontosságát, mely tény a bíróság nem értékelt.

A szerződés napján, az aznap ismert kamatláb és árfolyam adatokkal kiszámolható adatokról van szó, melyeknek a hiánya a szerződés semmiségét jelenti.

Jogszabály írja elő, hogy milyen adatok hiánya okozza a szerződés semmisséget. Egy jogot alkalmazó bírónak, ha tisztességes és pártatlan eljárást folytat, akkor önmagától, hivatalból is észlelnie kell a semmisséget és kimondania a szerződés érvénytelenségét.

A Fővárosi Törvényszék ítélete nem említi meg azt a kérdést, hogy egy átlagos fogyasztó képes-e kiszámolni a szerződés adatait? Képes-e kiszámolni a törlesztő részlet összegét valamint azt, hogy évről évre mekkora lesz az aktuális adóssága?

Azt sem vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy kiszámolhatóak-e vagy sem alperes bank által a szerződés adatai? Van-e olyan tényező, amely ezt a pénzügyet számára nem teszi lehetővé?

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 93. oldalától újra ismerteti, hogy egy fogyasztó nem képes a szükséges számításokat elvégezni. Indítványozók felhívták arra a figyelmet, hogy az elsőfokú bíróság is tévesen alkalmazta az annuitás képletét:

Amit felperes állít: egy átlagos fogyasztó nem tudja a képlet alapján kiszámolni az adatok ismeretében a törlesztő részletet.

Amit felperes állít: egy átlagos fogyasztó nem tudja kiszámolni, hogy a következő ügyleti év kezdő napján mekkora lesz az aktuális adóssága (tőkeösszeg). Tény, hogy az annuitás képlete nem teszi lehetővé az adósság (tőkeösszeg) meghatározását.

Tény, sem a kölcsönszerződés, sem az Üzletszabályzat nem tartalmazza azt a számítási módot, hogy miként kell meghatározni előre az adósság (tőkeösszeg) alakulását.

A kezelési költség összege nem számolható ki, a jövőbeni adósság (tőke összeg) ismerete nélkül.

Felperes a harmadik beadványában véleményezte az alperes két ellenkérelmét....

A megadott képletek közül egy átlag fogyasztó egyedül a kamat összegét tudja kiszámolni elvileg, mert ehhez elegendő az általános iskolai számtan ismeret

(kamatszámítás). Azért elvileg, mert gyakorlatilag minden hónapra meg kell határozni a „tőke” vagyis az éppen aktuális adósság összegét. Ennek meghatározásához azonban nincs leírás sem a szerződésben, sem alperes 2012. januári válaszában.

Az annuitási tényező kiszámítása az alperes által megadott képlettel, felperes álláspontja szerint meghaladja egy átlagos fogyasztó számtani ismereteit.”

(3. felperesi beadvány – 2024.02.26 – 6. oldal)

Felperes megismétli, nem állította a perben, hogy az annuitásos számolást tisztességtelennek tartaná. Azt állította, hogy egyszerű halandó nem tudja kiszámolni a képlet segítségével a törlesztő részleteket.

A képletek alapján a bíróság is meg tudja önmaga határozni, hogy el tudja-e végezni azokat a számításokat, amik szükségesek az adatok kiszámításához. Erre az ön-vizsgálatra az elsőfokú bíróság nem volt hajlandó.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 35. oldalán állást foglalnak az elsőfokú bíró fogyasztóellenes szemléletével szemben:

Felperes megismétli, jogszabály írja elő, hogy milyen adatok hiánya okozza a szerződés semmisséget. Az, hogy felperes fogyasztó(védelmi) jogszabályra hivatkozva jelzi a bíróságnak azt, hogy a szerződés nem tartalmazza az összes törlesztő részletet nem jelenti azt, hogy a fogyasztó „a teljes futamidőre vonatkozóan végteleníti és parttalaná teszi a fogyasztói jogokat.” Az elsőfokú bíróság megfosztja felperest az őt védő nemzeti és közösségi fogyasztóvédelmi jogtól.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 20. oldalától ismertették (és cáfolták) alperes ellenkérelmében megfogalmazott valótlan állításait:

Alperes félrevezető állítása:

„A kölcsönszerződés – jellemzően III.2. pontja - egyértelműen rögzíti, miszerint „a kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában a Hirdetményben megállapított érték.” – 1. oldal

Felperes a fellebbezésében is jelezte (pl. 22. oldal), hogy alperes azért számolt a kölcsönszerződésben végig hibásan akciós kamattal, mert a szerződésben csak ez a kamatláb volt feltüntetve.

Alperes ezzel az állításával nem cáfolja, hogy a bank akciós kamatozással számolt végig a szerződésben, viszont olyan látszatot kelt, mintha minden rendben lett volna a szerződésben feltüntetett adatokkal kapcsolatban.

Alperes valótlan állítása:

Mivel a kölcsön változó kamatozású volt, a kölcsönszerződés nem is tartalmazhatott fix ügyleti kamatot, - 2. oldal

Valótlan állítás az alperes részéről, hogy a felperes fix kamatozást említett volna a perbeli szerződés tartalmával kapcsolatban.

A kölcsönszerződésnek a devizával összefüggő árfolyamkockázaton kívül van kamatkockázata is: miként változhat az ügyleti kamatláb a futamidő alatt? A szerződés napján ismert volt alperes bank számára az ügyleti kamatláb, hiszen azt ő saját maga állapította meg, aztán megismerhetővé tette a Hirdetményében.

Azzal, hogy a szerződésben rögzíti az alperes (eleget téve a törvényi előírásnak) az ügyleti kamatláb aktuális mértékét, még nem lesz a szerződés fix kamatozású.

Alperes valótlan állítása:

„Kivételes esetben előfordulhatott, hogy a szerződéskötés napját követő, de még a folyósítás időpontja előtt hatályba lépett banki kamatemelés folytán a szerződésben tájékoztató jelleggel közölt kamat és a folyósítás napján a Hirdetményben megjelölt kamat egymástól eltértek.” - 2. oldal

Miként a fellebbezés (22. oldal) tartalmazza, nincs kamatkockázat a szerződéskötés napja és a folyósítás napja között, mivel az ügyleti év a folyósításkor indul. A valós megállapítás az, hogy nem térhet el a folyósítás napján alkalmazott kamatláb a szerződésben szereplő kamatlábtól. Mindkét esetben azt a kamatlábat kell alperesnek a számolás során használnia, ami a szerződéskötés napján a Hirdetményben szerepel.

Tény, hogy nincs vita abban az alperes és a felperes között, hogy az alperes a szerződésben valóban, tévesen végig akciós kamatlábbal számolta a törlesztést és a törlesztő részletet. Az akciós, alacsonyabb kamatlábbal számolt törlesztés és törlesztő részlet logikusan kisebb, mint a normál, a Hirdetményben szereplő magasabb kamatlábbal számolt törlesztés és törlesztő részlet.

A szerződés ezáltal nem a valóságos mértékű, hanem annál kisebb fizetési kötelezettségeket tartalmaz.

Ez kétségbevonhatatlan tény.

Tény az is, hogy nincs vita abban alperes és felperes között abban (mivel érdemi válasz nem született), hogy az ügyleti év a folyósítás napjától indult

A peranyagban ismertett hiányosságok miatt a kölcsönszerződés semmis. Felperes jelen beadványában is nyilatkozik arról, hogy tiltakozik a szerződés bíróság általi, a DH törvényeknek megfelelő meggyógyítása ellen.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 22. oldalától reagálnak alperes ellenkérelmében megfogalmazottakra:

A felperes ellenzi a DH törvények alkalmazását az ügyben, így a törlesztőrészlet DH elszámolással összefüggő kiszámítása a szerződés hibáját nem orvosolhatta. A kamat, törlesztőrészlet hiányának konvalidálódásával kapcsolatban felperes álláspontja a 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdésének) és e) pontján alapul, mely szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a kamat meghatározását, és kölcsön törlesztőrészleteinek számát, összegét.

Jelen perben a szerződés nem tartalmaz rendelkezést a lakástakarékpénztári megtakarítás előtörlesztéséről, valamint arról sem, hogy ezt követően alperes új törlesztőrészletet határoz meg. Ezeket a tényeket az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg.

Alperes ellenkérelmében nem fejtett ki ezen ténnyel kapcsolatban ellentétes álláspontot, így a felek között nincs vita arról, hogy a bíróság ebben a kérdésben a tényt helyesen állapította meg.

Azt jelezte felperes a fellebbezésében (2. oldal), hogy az elsőfokú bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményét nem vonta le.

A másodfokú ítélet röviden megemlíti alperes álláspontját:

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

... a fellebbezési ellenkérelem [87]

Egyetértett az elsőfokú ítélet megállapításaival a szerződés tartalma és az érvénytelenségi okok fenn nem állása tekintetében. A Hpt. 213. § (1) bekezdésének a), c) és e) pontjával kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy a bírói gyakorlat a kölcsönösszeg, a törlesztőrészlet és

az üzleti kamatnak a perbeli szerződéshez hasonló meghatározását megfelelőnek tekinti, és a deviza alapú szerződéseket nem tartja jóerkölcsbe ütközőnek, figyelemmel a Kúria 6/2013. PJE határozatában foglaltakra is.
... a fellebbezési ellenkérelem [88]

ellenesség 14

Indítványozók kellően alátámasztva igyekeztek cáfolni alperes Erste Bank félrevezetéseit, valótlan állításait. Ezeket a kérdéseket a másodfokú ítélet nem ismerteti, ezeket a jogi kérdéseket a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ezekben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy

- az átlag fogyasztó nem képes az annuitásos képlettel törlesztő részletet számolni?
- volt-e olyan tényező, olyan hiányzó adat amely a pénzintézet számára nem tette lehetővé a szerződésben feltüntetendő (hiányuk a szerződés semmisségét okozza) adatok kiszámítását?
- tartalmazza-e a kölcsönszerződés vagy az Üzletszabályzat azt a számítási módot, amely alkalmazásával meg lehet határozni előre az adósság (tőkeösszeg) alakulását előre több hónappal, több évvel?
- az annuitás képletével lehet-e, kell-e kiszámolni az adósságot (tőkeösszeget)?
- elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta az annuitás képletét vagy megfelelően ismeri az annuitás elvét?
- valóban fix kamatozásúvá válik a kölcsönszerződés, amennyiben a kölcsönszerződés tartalmazza a szerződés napi üzleti kamatlábat a szerződés napjára vonatkozóan?
- szerződés a valóságos, a helyes törlesztő részletet tartalmazza, vagy annál kisebb összegűt?
- akciós kamatlábbal számolva valóban alacsonyabb a törlesztő részlet, mint a magasabb üzleti kamatlábbal számolva?
- a DH törvényeknek valóban volt olyan feladata, hogy az adathiány miatt semmis szerződéseket „meggyógyítsák”? Megszüntessék a semmisségi okokat? (Ez a konvalidálódás kérdése.)...
- ...vagy éppen ellenkezőleg, a DH törvények hatálya eleve nem terjed ki a (más okból, vagyis nem az árfolyamrés és nem az önkényes kamatemelés miatt) semmis, érvénytelen szerződésekre?

A bíróság ennek a sok kérdésnek az értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Amennyiben a perbeli kölcsönszerződés nem felel meg a jogszabályi előírásoknak (nem tartalmazza törlesztő részek összegét, kettőt tartalmaz, azonban az egyik hibás) akkor az a szerződés teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Teljes futamidő alatt befizetésre kerülő összeg

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 35. oldalától ismertetik a hiányzó összesítő adat kérdését (részletek):

A 2007 februárjában alperes által készített és átadott táblázat tartalmazza a futamidő egésze alatt befizetésre kerülő összeget:

„Kombival befizetett összeg 29.389.886 Ft”

A táblázatban szerepel: „A hitelösszeg forintban: 17.000.000 Ft”

Egyértelműen látszik, hogy 12,4 millió forinttal kell többet visszafizetni, mint amit adós kölcsön kap.

Ez az adat nagyon lényeges egy ügyleti döntés meghozatalához.

A jogalkotó ezért is írta elő, hogy a szerződésnek az összes költséget tartalmaznia kell:

213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat...

A bíróság ez esetben is átvette az alperes bank ügyvédjének a szerepét. Valami egészen elképesztő módon, a visszájára fordította a szerződés semmiséget okozó hiányosságát:

Ebben a 2007 februárjában átadott iratban az I., II. r. felperes szerint szerepel az, hogy a kölcsönösszeghez képest 12.400.000.- Ft-tal nagyobb összeget kell visszafizetni. Ez azonban nem szerepel a szerződésben, így a szerződés érvénytelenségét sem alapozhatja meg. [190]

A bíróság szerint, azért nem érvénytelen a szerződés, mert nem szerepel a szerződésben az az összeg, melynek a hiánya miatt a szerződés érvénytelen!

A 2007 februári táblázat azt igazolja, hogy ezt alperes képes a számítógépes rendszerével kiszámolni azt, hogy a 20 éves futamidő alatt mekkora díjat, kamatot fizet összesen az alperesnek – azonban alperes jogszabály ellenesen ezt az adatot kihagyta a szerződésből.

Felperes kéri a Tisztelt Bíróságot, végezze el az elsőfokú bíróság helyett ezt a vizsgálatot és a szerződés semmisége miatt szüntesse meg a felperesek elleni végrehajtási eljárásokat.

ellenesség 15

Ezt a kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ez a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alaposággal nem vizsgálta meg” azt, hogy a szerződés miért nem tartalmazza a teljes futamidő alatt befizetésre kerülő összeget?

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő

tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben a perbeli kölcsönszerződés nem felel meg a jogszabályi előírásoknak a teljes futamidő alatt befizetésre kerülő összeg hiánya miatt, akkor a kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen.

Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Referencia kamatozás és az egyező szerződési akarat

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 47. oldalától ismertetik a kamatlábváltozással kapcsolatos álláspontjukat:

Felperes a harmadik beadványában fejtette ki álláspontját.

Felperes szerződési akarata referencia kamatozású szerződésre irányult azonban alperes szerződési akarata nem referencia kamatozású szerződésre irányult. Ezáltal nem lehet a szerződés alábbi pontjával kapcsolatban egyező szerződési akaratról beszélni: *"A hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak (LIBOR, EURIBOR) határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként - a megállapított kamatperiódusoknak megfelelően - változik és a kiválasztott devizanem mindenkor piaci viszonyaihoz fog igazodni."* Mivel nincs alapvető fontosságú kérdésben egyező akarat, nem lehet érvényes szerződésről beszélni.

A már hivatkozott C 526 bizottsági közlemény szerint:

„A Bíróság megállapította, hogy a hitel teljes árára vonatkozó, a szerződési feltételekben megadott ilyen hibás információ „megtévesztőnek” minősül a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv értelmében, ha ténylegesen vagy valószínűsíthetően olyan üzleti döntés meghozatalára készteti az átlagfogyasztót, amelyet egyébként nem hozott volna meg.”

Felperes a negyedik beadványában megismétli álláspontját és kiegészíti a GVH megállapításával.

Létre nem jött szerződés

A felek között nem volt egyező akarat a kamatváltozás lehetősége tekintetében: szabadon változtathatja alperes, vagy referencia kamatozás szerinti szerződésmódosulás?

Az első fokon eljáró bíróság az ítéletében csupán a szerződési pontot idézte, ám azt is hiányosan. A bíróság kihagyta a nagyon fontos „fog igazodni” kifejezést.

Az elsődleges kérdés, hogy a kamatláb megváltoztatása kérdésében volt-e egyező akarat a felek között?

Kialakult-e közöttük konszenzus?

Ha a szerződésnek ezt a pontját már a 2011-ben indult per óta eltérően értelmezik, akkor nem lehet beszélni egyező szerződési akaratról.

Ebben a kérdésben a bíróság nem foglalt állást.

Felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket, vizsgálja meg, volt-e egyező szerződési akarat a felek között?

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 96. oldalától ismertetik a reakciókat:

Alperes a GVH és a Kúria idézett döntéséhez nem fűzött észrevételt. Felperes döntésekkel kapcsolatos észrevételeit nem vitatta.

Felperes a kialakult bírói gyakorlat megváltoztatása érdekében előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett:

Amennyiben a Tisztelt Bíróság bizonytalan az álláspontunk helyességének megítélésében, úgy kérjük, hogy előzetes döntéshozatali eljárás keretében tegyen fel kérdéseket az Európai Bíróság részére.

(2. felperesi beadvány – 2023.11.28 – 4. oldal)

Az első fokon eljáró bíró ezt a kezdeményezést az ítéletében meg sem említette, mint ahogyan az sem, hogy mi a felperes álláspontja.

Amennyiben a Tisztelt Bíróság nem kívánná megváltoztatni a felperes által kifogásolt kialakult bírói gyakorlatot, akkor felperes kéri előzetes döntéshozatali eljárás benyújtását az EUB-hez. Felperes fenntartja már részletesen kifejtett álláspontját: azt a bírói gyakorlatot, amely akadályozza az uniós fogyasztóvédelmi jog érvényesülését, félre kell tenni. Amennyiben az eljáró bíróságnak kétségei merülnek fel, akkor köteles az EUB-hez fordulni. Jelzi felperes, hogy jelen perben a Tisztelt Bíróság kötelezett bíróságnak számít. Felperes a hatodik beadványában igazolta, hogy már 2012-ben az előzmény per része volt a referencia kamatozás kérdése. Sajnos 12 év kevés volt ahhoz, hogy a kereseti kérelemmel a bíróságok érdemben foglalkozzanak.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 98. oldalától ismertetik álláspontjukat:

Ebben a referencia kamatozás kérdésben sem volt alperesnek álláspontja. A bíró átvette az alperes Erste Bank ügyvédjének a szerepét.

Nem csak lehetősége, hanem kötelessége lett volna a per során a bíróságnak felszólítani alperest, hogy magyarázza meg, milyen szerződési vagy tájékoztatási cél vezérelte, amikor a LIBOR-ra való hivatkozást beleírta a szerződésbe.

A bíróság által hivatkozott 5. bekezdés a 19. oldalon:

„A hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak (LIBOR, EURIBOR) határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként – a megállapodott kamatperiódusnak megfelelően – változik és a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz fog igazodni...”

A „határozzák meg” a „változik” és a „fog igazodni” egyértelműen előírást tartalmaznak, kötelmet teremtenek. A bíróság által is hivatkozott III.2 pont semmilyen információt nem tartalmaz arra nézve, hogy mi alapján fog a kamatláb változni:

III. A kölcsön kamata, egyéb díjak, költségek, jutalékok

2. A kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában a Hirdetményben megállapított érték, melyet a Bank a szerződés napjára vonatkozóan tájékoztató jelleggel közöl: a kamatláb évi 2,29% azaz kettő egész huszonkilenc százalék. A kölcsön kamatlába kamatperiódusonként változó, de kamatperióduson belül állandó.

A „Hirdetményben megállapított érték” nem ismerteti, hogy alperes miként „állapítja” azt meg. A megállapítás leírására a 19. oldalon kerül sor

A másodfokú bíróság torzítva ismertette indítványozók álláspontját. Részletek a másodfokú ítéletből:
(I., II. r. felperes) „Keresetük alapjaként elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre. ...A kamat tekintetében is hiányzott az egyező akarat, mert abban a hiszemben voltak, hogy az ügyleti kamat meghatározása referenciakamat alapján történik, azonban ez nem így történt.”
Az (elsőfokú) kereset [16]

Állították, hogy az alperes a kockázatfeltáró nyilatkozatban arra vállalt kötelezettséget, hogy a mindenkor ügyleti kamatot a LIBOR határozza meg, azonban tisztességtelen gyakorlatot folytatva eltért a szerződéstől, a kamatfelárat önkényesen megnövelte, és eloldotta a kamatmértéket a CHF LIBOR mindenkor értékétől. Hivatkozásuk szerint az egyoldalú kamatemelést lehetővé tevő szerződéses rendelkezéseket elhagyó bírói gyakorlat a fennmaradó kamatfeltétel lényegét érintő megváltoztatását eredményezi, ezért ellentétes a 93/13. Irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében és 7. cikkének (1) bekezdésével.
Az (elsőfokú) kereset [29]

Indítványozók megjegyzik, hogy nem a kockázatfeltáró nyilatkozatról van szó, hanem a kölcsönszerződés tartalmáról, a kölcsönszerződés rendelkezéséről. Indítványozó felperesek kockázatfeltáró nyilatkozatot nem láttak, ezt alperes Erste Banknak nem adta át nekik, ilyen nyilatkozatot nem írtak tehát alá, a tartalmát sem tudták megismerni.

A másodfokú bíróság olyan indoklást adott az ítéletében, amely a tárgyaláson el sem hangzott, ami a beadványokban nem szerepelt. Részletek ismét a másodfokú ítéletből:

Nem tartotta megfelelőnek a felperesi ügyleti kamatszámítást, mivel megállapítása szerint az alperes nem vállalt a szerződésben kötelezettséget arra, hogy ügyleti kamatot a CHF LIBOR mindenkor mértékéből számolja ki. A szerződés ügyleti kamatát a III.2. pontja tartalmazza jogi kötőerővel, nem pedig a kockázatfeltáró nyilatkozat.”
Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [59]

Indítványozók ismételtén megjegyzik, hogy nem a kockázatfeltáró nyilatkozatról van szó, hanem a kölcsönszerződés tartalmáról, a kölcsönszerződés rendelkezéséről.

A másodfokú bíróság indítványozó felperesek fellebbezésével kapcsolatban értelmetlenné lerövidítve ismertetik álláspontjukat:

Részleges érvénytelenségi okként hivatkoztak az ügyleti kamatláb szerződésszegő meghatározására...
Fellebbezés... [82]

Indítványozók megjegyzik, hogy egy szerződési pont meghatározása nem lehet szerződésszegő, hanem vagy jogszabályba ütköző, vagy tisztességtelen (...vagy minden rendben van vele). Szerződésszegő az alperes Erste Banknak a szerződés ideje alatti, a futamidő alatti kamatláb változtatása volt. Ezt nagyon világosan levezették felperesek a peranyagban. Valamiért ezt az egyszerű kérdést nem értette meg a másodfokon eljáró bíróság.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésükben a 41. oldalán ismertették, hogy van-e kialakult ítélkezési gyakorlat ebben a kérdésben:

A Kúria 2024. október 9.-én hozta meg Gfv.30059/2024/5. számú ítéletét:

[5] Az alperes – egyebek mellett – tájékoztatta az I. rendű felperest arról is, hogy a hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámolási árák (LIBOR, EURIBOR) határozzák meg.

A Kúria 2024. február 14.-én hozta meg Gfv.30403/2023/4. számú ítéletét:

[3] ...Kitért a tájékoztatás arra is, hogy a hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árák határozzák meg (LIBOR, EURIBOR), mely rendszeres időközönként változik a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz igazodóan...

Felperes kimondottan olyan ítéletet nem talált, amely azzal foglalkozott volna, hogy referencia kamatozású vagy sem az ilyen szövegtartalmú szerződés. Nem beszélhetünk tehát semmilyen ítélkezési gyakorlatról.

A felek állítása és a jogszabályok alapján kell a Tisztelt törvényszéknek arról dönteni, volt-e felek között egyező szerződési akarat? Referencia kamatozásúnak tekinthető-e a szerződés, ahogyan azt a felperesek értelmezték?

Az, hogy a Hirdetményben közli alperes az aktuális kamatlábat, az a közzététel módja. A közzététel módja semmilyen módon sem utal arra, hogy milyen alapon történt vagy nem történt változás az ügyleti kamatlábadban. A változási lehetőség valóban szerepel a szerződésben, mivel „változó kamatozású”, azonban azt is tartalmazza a szerződés, hogy a kamatláb változásnak milyen köze van a CHF LIBOR-hoz.

Amennyiben alperes nem megfelelően fogalmazott, akkor szándékos félrevezetésről kell beszélnünk.

Az megkérdőjelezhetetlen tény, hogy a kölcsönszerződés érvénytelen volt a tisztességtelen kamatemelés miatt. A szerződő felek egészen biztosan változó kamatozású szerződést kívántak kötni, ebben a szerződési akaratuk megegyezett. A DH törvény viszont azzal, hogy fixálta a szerződéskötés és az újraszámolás közti időtartamra a kamatlábat, átalakította a szerződést fix kamatozásúvá. Erre viszont a felek szerződési akarata nem terjedt ki.

Felperes nem kötött volna ekkora induló ügyleti kamatláddal szerződést, mert arra számított, hogy Svájcban a kamatláb csökkenni fog és ezáltal a fizetési terhei is csökkenni fognak. Felperes álláspontja szerint ez uniós jog által tiltott átalakítása a szerződésnek. Felperes kéri a Tisztelt Bíróságot, a C-630/23 EUB ítélet fényében vizsgálja meg ezt a kérdést.

A másodfokú bíróság indoklása indítványozók számára értelmezhetetlen:

Az ügyleti kamat tekintetében a másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú bíróság által kifejtett azon állásponttal, hogy az árfolyamrés alkalmazását lehetővé tevő szerződéses kikötések tisztességtelenségére alapított érvénytelenségi hivatkozást az érvénytelenségi perben eljáró bíróságok érdemben nem bírálták el, mivel azon perben a felperesek az árfolyamrésre az árfolyamkockázati tájékoztatás körében hivatkoztak, a DH1 és DH2 törvények alkalmazását pedig csak a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek levonása körében kérték mellőzni.

A másodfokú bíróság döntése és indokai [114]

A bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, ez esetben azonban a bíróság túlterjeszkedett és önkényes döntést hozott. A per során egyik fél sem hivatkozott arra, hogy a CHF LIBOR feltüntetése nem jelent kötelezettséget. A bíróságnak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között kell felülbírálnia az elsőfokú bíróság döntését, ez a túlterjeszkedés tilalma.

ellenesség 16

A másodfokú bíróság ebben a kérdésben ítélet meghozatalakor túlterjeszkedett. Olyan indoklással élt, amelyet alperes Erste Bank nem fogalmazott meg a per során. Indítványozók álláspontját rendkívül hiányosan, eltorzítva ismertette. A másodfokú bíróság a jogi kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet.

A másodfokú bíróság önkényes és jogszabályellenes eljárása az alaptörvény-ellenesség kételyét veti fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta: egyező akarat hiányában nem jön létre kölcsönszerződés. Létre nem jött szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Részbeni érvénytelenség megítélése

Referencia kamatozás érvényesülése

Amennyiben a szerződő felek között volt egyező szerződési akarat, akkor ezen referencia kamatozás kérdése miatt a szerződés sem részben, sem egészében nem érvénytelen. Létrejött szerződés esetén referencia kamatozással kell számolni. Mivel ez tisztességes szerződési pont, a DH törvény ügyleti kamatot rögzítő, fixáló pontjai erre a szerződésre nem vonatkoznak.

Indítványozó a 2025.02.24.-i beadvány 116. oldalán ismerteti, hogy ebben a részleges érvénytelenséget okozó esetben mennyi a felmondás napján a banki követelés:

Referencia kamatozással újra számolva a szerződést, a felperesnek a felmondáskor 381.051 Ft túlfizetése volt, valamint jelentkezik javára 4.693 Ft pénzhasználati díj (negatív késedelmi kamat).

Az elsőfokú bíróság torzítva ismertette indítványozók álláspontját, majd olyan indoklást adott az ítéletében, amely a tárgyaláson el sem hangzott, ami a beadványokban nem szerepelt (ismételten tévesen szerepel a kockázatfeltáró nyilatkozatra való hivatkozás...):

„Állították, hogy az alperes a kockázatfeltáró nyilatkozatban arra vállalt kötelezettséget, hogy a mindenkorli ügyleti kamatot a LIBOR határozza meg, azonban tisztességtelen gyakorlatot folytatva eltért a szerződéstől, a kamatfelárat önkényesen megnövelte, és eloldotta a kamatmértéket a CHF LIBOR mindenkorli értékétől. Hivatkozásuk szerint az egyoldalú kamatemelést lehetővé tevő szerződéses rendelkezéseket elhagyó bírói gyakorlat a fennmaradó kamatfeltétel lényegét érintő megváltoztatását eredményezi, ezért ellentétes a 93/13. Irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében és 7. cikkének (1) bekezdésével.”

Az (elsőfokú) kereset [29]

„Nem tartotta megfelelőnek a felperesi ügyleti kamatszámítást, mivel megállapítása szerint az alperes nem vállalt a szerződésben kötelezettséget arra, hogy ügyleti kamatot a CHF LIBOR mindenkorli mértékéből számolja ki. A szerződés ügyleti kamatát a III.2. pontja tartalmazza jogi kötőerővel, nem pedig a kockázatfeltáró nyilatkozat.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [59]

Mint már indítványozók kifejtették, a fellebbezés ítéletbeli ismertetése értelmezhetetlen:

Részleges érvénytelenségi okként hivatkoztak az ügyleti kamatláb szerződésszegő meghatározására...

A fellebbezés (ismertetése) [82]

A másodfokú bíróság indoklása indítványozók számára értelmezhetetlen (ezt korábban már indítványozók kifejtették):

Az ügyleti kamat tekintetében a másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú bíróság által kifejtett azon állásponttal, hogy az árfolyamrés alkalmazását lehetővé tevő szerződéses kikötések tisztességtelenségére alapított érvénytelenségi hivatkozást az érvénytelenségi perben eljáró bíróságok érdemben nem bírálták el, mivel azon perben a felperesek az árfolyamrésre az árfolyamkockázati tájékoztatás körében hivatkoztak, a DH1 és DH2 törvények alkalmazását pedig csak a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek levonása körében kérték mellőzni.

A másodfokú bíróság döntése és indokai [114]

ellenesség 17

Ezt a 14 éve elbírálatlan jogi kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti megfelelően, ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán másodfokú bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.

A Fővárosi Törvényszék az indítványozó felpereseknek a DH törvény jogszerűségével kapcsolatos kérdését a „lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal nem vizsgálta meg”, mivel ennek értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett

figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében.

A bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, ez esetben azonban a bíróság túlterjeszkedett és önkényes döntést hozott. A per során egyik fél sem hivatkozott arra, hogy a CHF Libor feltüntetése nem jelent kötelezettséget.

Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Márpedig az elsőfokú bíróság önkényesen járt el, a másodfokú bíróság azonban ezzel a felperesi felvetéssel, észrevétellel nem foglalkozott.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta: Amennyiben az ügyleti kamatlábakat CHF LIBOR-hoz „igazodva” határozza meg alperes, akkor a felmondás napján indítványozó fogyasztóknak túlfizetésük volt, nem pedig fizetési elmaradásuk. Referencia kamatozással újra számolva a szerződést, a felperesnek a felmondáskor 381.051 Ft túlfizetése volt. A végrehajtási eljárást a bíróságnak meg kellett volna szüntetnie.

Napi kamatszámítás

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 41. oldalától ismertetik a napi kamatszámítással kapcsolatban az észrevételüket:

Felperes hivatkozott az EUB ítélezési gyakorlatára, azonban a bíróság ebben az esetben is kihagyta az uniós jog alkalmazását, kihagyta annak a vizsgálatát, hogy az indokolatlan költség növekedés tisztességes-e?

Nem attól lesz egy szerződési pont, hogy az adós aláírta-e a szerződést vagy sem. Hiszen 2,4 millió szerződést írtak alá a fogyasztók, benne a tisztességtelen árfolyamrésszel...

Mindent újra kellett számolni!!!

Nem kérte Felperes, hogy „az éves kamat összegből kell kiszámolni a havi kamat törlesztés mértékét”.

Nem ilyen számítás hiányát jelezte.

Felperes megmutatta számítással alátámasztva, hogy ez a számítási mód indokolatlan költség számára és indokolatlan bevétel alperes számára. Épp olyan módon, mint az árfolyamréses számolás volt.

Tisztességtelen számolási mód a banki profit emelése érdekében.

Az árfolyamrés is és a „trükkös” napi kamatszámítás is.

A másodfokú bíróság nem ismertette indítványozók álláspontját, majd csak az elsőfok indoklását ismertette az ítéletében. (az érvelés tárgyaláson el nem hangzott, beadványokban nem szerepelt):

Nem találta tisztességtelennek a szerződés IV.3 pontjában foglalt I., II. r. felperes által hivatkozott ún. „napi kamatszámítást” sem, mert abban nincs olyan szabályozás, amire az I., II. r. felperes utalt, ami szerint az éves kamat összegből kell kiszámolni a havi kamat törlesztés mértékét, továbbá a napi kamatszámítás azt jelenti, hogy az adott hónapban pontosan olyan összegű törlesztést fizet az I., II. r. felperes, ami az adott hónapban eltelt napon számának megfelel, és éves szinten nem fizetnek többet az adott évben levő napok számánál.

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [60]

Indítványozó a 2025.02.24.-i beadvány 117. oldalán ismerteti, hogy ebben az esetben mennyi a felmondás napján a banki követelés:

A türelmi idő alatt, ügyleti kamat nélkül újraszámolva a szerződést felperesnek 7.393.546 Ft túlfizetése volt, valamint jelentkezik javára 1.222.166 Ft pénzhazsnálati díj (9. felperesi beadvány – 2024.12.05. – 21. oldal)

ellenesség 18

Ezt a kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ez a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy a bank számára egyértelműen indokolatlan bevételt jelentő, öt éven keresztül tartó „napi kamatszámítás” miért tisztességes?

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

A bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, ez esetben azonban az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett és önkényes döntést hozott. Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben a napi kamatszámítás módja tisztességtelen, akkor a türelmi időre nincs meghatározva a szerződésben kamatkikötés. Ez esetben a felmondás napján indítványozó fogyasztóknak túlfizetésük volt, nem pedig fizetési elmaradásuk.

Késedelmi kamatfelár

Indítványozók kezdeményezését a másodfokú ítélet részben tartalmazza:

Az évi 6%-os mértékű késedelmi kamat mértékét azért tartották tisztességtelennek, mivel ez forint kölcsön esetén az ügyleti kamat kevesebb mint fele, a CHF alapú kölcsön esetén pedig az ügyleti kamat másfélszerese, azaz az alperes nagyobb arányban növelte a CHF alapú kölcsön esetén az ügyleti kamathoz képest a késedelmi kamat mértékét.

Az (elsőfokú) kereset [30]

Alperes nem fejtett ki semmilyen véleményt, ennek ellenére az elsőfokú bíróság a bank javára döntött:

A késedelmi kamat 6%-os mértékét sem tartotta tisztességtelennek. Álláspontja szerint azt nem az ügyleti kamat mértékéhez, hanem az adott piaci viszonyok közti általános késedelmi kamatmértékhez kell mérni. A szerződéskötés időpontjában az MNB által megállapított jegybanki alapkamat évi 8% volt, ezt a régi Ptk. 301. § (2) bekezdése törvényes mértékű késedelmi kamatnak ismerte el. Ehhez képest a nem eltúlzott és tisztességtelen az évi 6%-os mértékű késedelmi kamat, függetlenül attól, hogy milyen

típusú kölcsönszerződésről és milyen mértékű ügyleti kamatról van szó, ahogyan azt a Kúria is kimondta a Gfv.VI.30.462/2022/8 számú ítélete [65] bekezdésében.
Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [61]

Az elsőfokú bíróság döntése nem összeegyeztethető az EUB ítélkezési gyakorlatával. Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 104. oldalától ismertetik az EUB döntését, amely szerint az ügyleti kamat a meghatározó a késedelmi kamat összegének a szempontjából:

Felperes a 4. beadványában hivatkozott az EUB döntésére:

A késedelmi kamat megítélése körében felperes hivatkozik az Európai Unió Bíróságának 2018 augusztus 7.-i döntésére, a C-96/16. és C-94/17. sz. egyesített ügyekre.

71 Ezért a C-96/16. sz. ügyben előterjesztett második kérdés a) pontjára és a C-94/17. sz. ügyben előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, mint a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) alapeljárásban szereplő ítélkezési gyakorlata, amely szerint tisztességtelen a fogyasztói kölcsönszerződés azon meg nem tárgyalta feltétele, amely az alkalmazandó késedelmikamat-mértéket rögzíti, mégpedig abból az okból, hogy a fizetési késedelemben lévő fogyasztót aránytalanul magas összegű kártérítéssel sújtja, mivel e mérték több mint két százalékponttal meghaladja az ügyleti kamat szerződésben kikötött mértékét.

(4. felperesi beadvány – 2024.03.19. – 1. oldal)

Az EUB tehát egyértelműen az ügyleti kamathoz kapcsolja a késedelmi kamat mértékét. Az első fokon eljáró bíró viszont nem vette figyelembe az EUB döntését. Ítéletében meg sem említette, hogy felperes erre hivatkozott.

Az előzménypernek a 20%-os mértékű késedelmi kamat tisztességtelenségi vizsgálata volt a tárgya. Ebben a felperesek még az „ügyleti plusz 6% késedelmi kamat tisztességtelenségét nem állították”. Erre a vizsgálatra jelen perben került sor.

Felperes álláspontja szerint CHF elszámolás esetén a késedelmi kamatot nem a magyar „meghatározó mutatóhoz” hanem a svájcihoz kell viszonyítani.”

Hivatkoztunk EUB döntésre.

Amennyiben a Tisztelt Bíróság is el kíván térni az EUB hivatkozott ítéletéről, ha nem a svájci ügyleti kamatot kívánja alapul venni, hanem a magyar MNB kamatot, akkor felperes előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményez.

Késedelmi kamat tisztességtelen mértékének a meghatározása során melyik ország jegybankja a meghatározó, a „lerovó” országé vagy a „kirovó” országé?

Felperes álláspontja szerint a devizahitel veszélyesebb, így könnyebben esik fizetési késedelembe az adós.

A veszélyesebb, kockázatosabb kölcsönt ellátni az ügyleti kamat többszörösét kitevő késedelmi kamatlábbal nem csak tisztességtelen, hanem felveti a jóerkölcsbe ütközés fogalmát is.

A bíróság meghamisította az előzményper (Gfv.VI.30.462/2022/8.) során hozott Kúriai döntést, mely egyértelműen kimondja, a valóságnak megfelelően, hogy a 6%-os késedelmi kamatfelár nem volt a per tárgya [65]:

„A törlesztőrészletek késedelmes fizetésére valójában ügyleti plusz 6% késedelmi kamat felszámítását írja elő a szerződés, ami a felperesek hivatkozásával szemben mértékénél fogva nem tisztességtelen, egyéb alapon pedig ennek a tisztességtelenségét nem állították.”
(Gfv.VI.30.462/2022/8. - 65)

Indítványozók kiemelik: „...egyéb alapon pedig ennek a tisztességtelenségét nem állították”.

Indítványozó felperesek az előzményperben a két késedelmi kamatláb közül csak a 20% mértékű késedelmi kamatláb tisztességtelenségét állították. Azonban érdemi vizsgálatra nem került sor a 20% késedelmi kamatlábbal kapcsolatban, mert a Kúria megerősítette a korábbi bírósági döntéseket, hogy a kölcsönszerződés számolásában „nem játszik szerepet” (így aztán felesleges azzal foglalkozni, hogy tisztességes-e vagy sem...)

A Kúria is hangsúlyozza, hogy a 20%-os mértékű kamat nem a tőke, kamat és kezelési költség, valamint az egyéb törlesztőrészlethez kapcsolódó fizetési kötelezettség késedelmes teljesítéséért felszámolható összeg, hanem a szerződésben foglaltak szerint az ezeken kívüli fizetési kötelezettség késedelmi kamata.

(Gfv.VI.30.462/2022/8. - 65)

Mint a fellebbezés és jelen alkotmányjogi panasz is tartalmazza, a mai napig is, tehát 2025-ben is számol az alperes Erste Bank 20% késedelmi kamatlábbal!!!

Indítványozó a 2025.02.24.-i beadvány 117. oldalán ismerteti, hogy a 6% késedelmi kamatfelár nélkül mennyi a felmondás napján a banki követelés:

A késedelmi kamatláb felár kizárásával újra számolva a szerződést, felperesnek 2.196.796 Ft fizetési elmaradása volt, valamint jelentkezik még 828 Ft késedelmi kamat fizetési kötelezettség.

Ezzel a nagyjából 2,2 mFt-tal szemben áll a szakértő által kiszámított összeg, ami közel 1 millió forinttal magasabb:

... a szakértői véleménnyel eleget tett, a szakértő megállapította, hogy a felmondáskor a tisztességes feltételekkel történő újraszámítás esetében is fennállt 12.288,57 CHF, akkori árfolyamon 3.151.525 Ft elmaradás.

A másodfokú bíróság döntése és indokai [125]

ellenesség 19

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék ebben a kérdésekben indoklás nélkül, teljes mértékben figyelmen kívül hagyta az EUB hivatkozott döntését. Meg sem említette az EUB C-96/16. és C-94/17. sz. egyesített ügyekben hozott döntését, hiába hivatkoztak erre indítványozó felperesek.

A bíróság figyelmen kívül hagyta indítványozók előzetes döntéshozatali kezdeményezésüket is, az ítélet meg sem említi, hogy volt ilyen kezdeményezés. Kötelezett bírósággént indokolnia kellett volna, hogy miért nem fordul az EUB-hez.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossggal nem vizsgálta meg” azt, hogy a bank számára egyértelműen extra magas bevételt jelentő késedelmi kamat felár miért tisztességes?

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben hiányosan „adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

Alperes Erste Banknak nem volt a perben olyan nyilatkozata, hogy a késedelmi kamatlábat „nem az ügyleti kamat mértékéhez, hanem az adott piaci viszonyok közti általános késedelmi kamatmértékhez kell mérni”.

A bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, ez esetben azonban a bíróság túlterjeszkedett és önkényes döntést hozott. A per során egyik fél sem hivatkozott a másodfokú bíróság által előhozott indoklásra. A bíróságnak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között kell felülbírálnia az elsőfokú bíróság döntését, ez a túlterjeszkedés tilalma, melyet a Fővárosi Törvényszék megszegett.

Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Ezt a Tisztelt Alkotmánybíróságnak kell megvizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben a 6% kamatfelár tisztességtelen, akkor közel egy millió forinttal kisebb a felmondás napján a bank követelése indítványozó számítása alapján. Ez a jelentős eltérés közvetlenül kihat az alperes Erste Bank jelenlegi követelésére, melynek pontos megállapítására a perben kellett volna törekednie a bíróságnak.

Kezelési költség számítása

A másodfokú ítélet ismerteti, alperes álláspontját az elsőfokú eljárásban:

„A kezelési költség kikötése álláspontja szerint megfelelt az EUB C-621/17 számú ügyben hozott ítéletében foglalt követelményeknek, mivel világosan és érthetően rendelkezett erről a fizetendő tételről, és a mögött tényleges banki szolgáltatás állt, továbbá annak évi 1,5 %-os mértéke sem tekinthető tisztességtelenül eltúlzottnak.”

(elsőfokú keresetnél) az alperesek védekezése [39]

Alperes azonban egészen más kérdésben tett jognyilatkozatot, mint ami a per tárgya volt a kezelési költség számításával kapcsolatban. Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 106. oldalától ismerteti a tisztességtelen számítás lényegét:

A tisztességes, az általános számítás az, hogy az adós az aktuális adósság (tőketartozás) alapján fizeti a nála éppen kölcsönben lévő pénzösszeg után a pénzhasználat díját, a kamatot. Felperes azonban a pénzhasználat díját ketté osztotta: ügyleti kamatra és kezelési költségre. Az ügyleti kamat maradt tisztességes (az általánosan elfogadott, jogszerű számítás), a kezelési költség kiszámítására azonban felperes egy számára kedvező számítást vezetett be: egy éven keresztül nem változik, tehát nem csökken a kezelési költség összege. (5. felperesi beadvány – 2024.05.05. – 3. oldal)

Alperes ezzel a tisztességtelenségi kérdéssel nem foglalkozott, nem tett ellenkérelmet és a felperesi számítást sem kifogásolta.

Arra nem adott választ alperes, hogy árfolyam adat hiányában minként tudta kiszámolni, hogy az előtörlesztés mekkora adósság csökkenést okoz. Ez viszont azt jelenti, hogy a kezelési költség kiszámítása is lehetetlen volt.

Az első fokon eljáró bíróság erre a paradoxonra az ítéletében nem tért ki.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 107. oldalától ismertetik a bíróság téves értelmezését:

Az első fokon eljáró bíró, a kereseti kérelmet figyelmen kívül hagyva, arról döntött, ami nem is volt a per tárgya:

Ez a rendelkezés megfelel az átláthatóság követelményének, s mivel a hivatkozott

jogszabályhelyek, jogszabályok és az eseti döntés szerint nem volt olyan jogszabályi norma, ami tételesen tiltotta volna – az ellenérték, az ellenszolgáltatás feltüntetése nélkül, vagy azzal együtt – a kezelési költség ügyleti kamat mellett történő, külön felszámolását, az alperes annak szerződésbe való beépítésével nem szegte meg a jóhiszeműség követelményét. [218]

Felperes nem hivatkozott arra, hogy „jogszabályi norma tiltotta” volna a kezelési költséget. Felperes jelen pereben azt sem állította, hogy ellenszolgáltatás nélküli költségfizetésről lenne szó, mivel ez irányú kereseti kérelmét az előzményperben a bíróságok már jogerősen elbírálták.

Az első fokon eljáró bíróság megtagadta a tisztességtelenség vizsgálatát.

Más oldalról megközelítve a kezelési költség meghatározását és mértékét ez a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát szabályozó szerződéses rendelkezés, aminek a tisztességtelen jellegét a bíróság a régi Ptk. 209. § (4) bekezdése alapján nem vizsgálható. [220]

Az első fokon eljáró bíróság nem vizsgálta, hogy a számolási mód indokolatlan költséget jelent a fogyasztónak

A bíróság nem ismertette, hogy miért is nem vizsgálható ez a tisztességtelenségi kérdés???

A hivatkozott jogszabályi pont éppen előírja a vizsgálat szükségességét:

A szerződési feltételek tisztességtelensége

Ptk. 209. § (1) Tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

Ugyanúgy kölcsönszerződés mellékköltségével kapcsolatos kérdésről van szó, mint az árfolyamrés esetében volt. Ha az árfolyamrés kérdése az EUB által is vizsgálható volt, akkor ennek a számítási módnak a kérdése is vizsgálható.

Az előzményperben a Kúria a Gfv.VI.30.462/2022/8 számú ítéletében megállapította, hogy a kezelési költség mellékszolgáltatás (tehát nem főszolgáltatás):

[64] Osztotta a Kúria a másodfokú bíróság kezelési költséggel kapcsolatban kifejtett álláspontját. A kezelési költség az adott esetben a folyósítás után, a teljes futamidő alatt, rendszeresen (időszakonként visszatérően) felmerülő, a tartozás nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével kapcsolatban felmerülő intézkedések (tevékenységek)ellenértéke, amelyek az alperes mint pénzintézet oldalán folyamatos tevékenység ellátását – és ehhez állandó apparátus fenntartását – igényli, ami a pénzintézetnek a főkötelezettségéhez (a kölcsön folyósításához) szorosan kapcsolódó, de nem önálló, ebben a körben azonosítható mellékszolgáltatása (Kúria Gfv.VI.30.413/2021/7.)

Felperes kéri a Tisztelt Bíróságot, ha az elsőfokú bírósággal értene egyet ebben a kérdésben, akkor mint kötelezett bíróság forduljon beadvánnyal az EUB-hez. Vizsgálható-e a kezelési költség számítási módja a tisztességtelenség szempontjából?

Indítványozó a 2025.02.24.-i beadvány 117. oldalán ismerteti, hogy ebben az esetben mennyi a felmondás napján a banki követelés:

Kezelési költség nélkül újra számolva a szerződést felperesnek 2.392.471 Ft túlfizetése volt, valamint jelentkezik javára 15.173 Ft pénzhasználati díj.

(9. felperesi beadvány – 2024.12.05. – 19. oldal)

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 16. oldalán megismételték:

A Kúria 2024. október 2.-án hozta meg Gfv.30117/2024/8. számú ítéletét.

[4] A szerződés szerint... A 4.2.8. pont pedig rögzíti, hogy a kezelési költséget a fennálló tartozás után számítják, a kamat számításával egyező módon.

[38] ...önmagában az, hogy a kezelési költséget a pénzintézet általány jelleggel a devizában nyilvántartott kölcsönösszeg százalékos mértékében határozta meg, nem eredményezi annak tisztességtelenségét, mert amennyiben az a szerződéskötés idején elérhető hasonló kondíciójú kölcsönökhöz képest nem jelentett a felperesekre nézve többletkötelezettséget, illetve egyéb hátrányt.

Nem szükségszerű tehát a Kúria szerint, hogy a számítás módja eltérjen a kamatszámítás módjától. Jelen perben a kezelési költség számításának módja eltér a kamatszámítás módjától, és ez többletköltséget, hátrányt jelent alperes fogyasztó számára. A Kúria ítéletében azonos volt a számítási mód.

Mi értelme van annak, hogy külön van kamatösszeg-számítás és külön van kezelési költség számítás? A futamidő alatt másként alakulnak a számítás eredményei.

Ha csökken az ügyleti kamatláb (ami a CHF LIBOR-hoz kötött), a banknak kisebb lesz, a kamatbevétele, a kezelési költség (ami pl. a számítógépes hálózat működtetésének a költségét is tartalmazza) változatlan marad, mert nem függ a svájci kamatszinttől. Így a bank „működése biztosított”.

Ha növekszik az ügyleti kamatláb (ami a CHF LIBOR-hoz kötött) a banknak nagyobb lesz, a kamatbevétele, a kezelési költség (ami pl. a számítógépes hálózat működtetésének a költségét is tartalmazza) változatlan marad, mert nem függ a svájci kamatszinttől. Így az adósnak legalább ez a fizetési tétel nem növekszik.

Van tehát logikus magyarázat a kezelési költség szerepére – igaz, erre az összefüggésre eddig még egy perben sem hivatkoztak!

Azt viszont felperes, az ismertetett ítélezési gyakorlat alapján tisztességtelennek tartja, ha alperes belecsempész egy trükköt a kezelési költség kiszámításába, hogy növelje a bevételeit és így még magasabb profitot érjen el.

Alperes ellenkérelmében nem indokolta, hogy miért tartja a kezelési költség kiszámítását megfelelőnek.

Egyértelműen megállapítható, hogy nincs vita felperes és alperes között abban, hogy a kezelési költség kiszámításának a módja indokolatlan költséget okoz felperesnek.

A másodfokú bíróság teljesen tévesen ismerteti ezt a kérdést:

„A kezelési költség számítási módját és mértékét is tisztességtelennek tartották. Azt is állították, hogy az alperes szerződésszegő módon számította fel a kezelési költséget minden év június 15. napján, az aznap fennálló tőketartozásból, egy évre. A számítás időpontja nem felel meg a szerződés szerinti üzleti évnek, továbbá a számítás nem vette figyelembe, hogy a tőketartozás azonban hónapról hónapra csökkent, így valójában nem a szerződésben szereplő 1.5%-nál magasabb összegű kezelési költséget fizettek.”

Az (elsőfokú) kereset [32]

„Részleges érvénytelenségi okként hivatkoztak ... a kezelési költség számításának tisztességtelen voltára...”

Fellebbezés... [82]

A „valójában nem a szerződésben szereplő 1.5%-nál magasabb összegű kezelési költséget fizettek” teljesen megfordítja felperes számítással alátámasztott állítását. A „nem” szó teljesen felesleges

zavaró. Az alperes által nem kifogásolt számítás alapján valójában a szerződésben szereplő 1.5%-nál magasabb összegű kezelési költséget fizettek felperesek. Mivel a bíróság „félremagyarázta” a felperesi indítványt, teljesen hibás döntést hozott.

A másodfokú bíróság döntése és indoklása:

„A kezelési költség felszámítása vonatkozásában az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy arra a szerződés rendelkezéseinek megfelelően került sor.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [123]

ellenesség 20

Ezt a kérdést a másodfokú hiányosan torzítva ismerteti, ez a jogi kérdést ezért a Fővárosi Törvényszék ténylegesen nem vizsgálta meg. Valójában ebben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy a bank számára egyértelműen indokolatlan bevételt jelentő, „kezelési költség kamatszámítás” miért tisztességes?

A másodfokú ítélet nem említi, vagy torzítva ismerteti felperes perbeli álláspontját:

- A tisztességes, az általános számítás az, hogy az adós az aktuális adósság (tőketartozás) alapján fizeti díjat, kamatot.
- A kezelési költség kiszámítására azonban felperes egy számára kedvező számítást vezetett be: egy éven keresztül nem változik, tehát nem csökken a kezelési költség összege – így a költség, a díj sem.
- Alperes minként tudta kiszámolni előre, hogy az előtörlesztés mekkora adósság csökkenést okoz?
- A Ptk.209. § helyes értelmezése
- A Fővárosi Törvényszék, mint kötelezett bíróság forduljon beadvánnyal az EUB-hez: vizsgálható-e a kezelési költség számítási módja a tisztességtelenség szempontjából?
- Kúria Gfv.30117/2024/8. ítéletére való hivatkozás

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését. Az sem derül ki az ítéletből, hogy mi volt alperes Erste Bank érdemi álláspontja ebben a kérdésben.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben a kezelési költség számítás módja tisztességtelen, akkor nincs meghatározva a szerződésben a kezelési költség kiszámítása. Ez esetben a felmondás napján indítványozó fogyasztóknak túlfizetésük volt, nem pedig fizetési elmaradásuk. Így nem lehet végrehajtást indítani és lényegesen csökken az alperes Erste Bank jelenlegi követelése.

Első árfolyamkockázat – szerződéskötés és folyósítás között

Indítványozók a 2025.02.024.-i fellebbezésük a 6. oldalán ismertette az első árfolyamkockázat lényegét:

„Az elsőfokú bíróság az „első árfolyamkockázat” létezése kérdésében ugyan elfogadta a felperes álláspontját, azonban azt, hogy történt-e erről a kockázatról írásos, vagy bármiféle tájékoztatás, a bíróság nem vizsgálta meg, így ezen árfolyamkockázat felperes által állított tisztességtelensége kérdésében döntést sem hozott.

Felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket, állapítsa meg, hogy az első árfolyamkockázat szerződési kikötése tisztességtelen, mert erről a speciális árfolyamkockázat tájékoztatóról alperes nem adott írásban tájékoztatást, azt sem a kölcsönszerződés, sem külön készült, aláírt nyilatkozat nem tartalmazza.”

„Ez az „első árfolyamkockázat” azért speciális, mert pontosan fordított a hatása, mint a törlesztő részletek árfolyamkockázatának: ha nő a deviza Ft-hoz viszonyított árfolyama, ez a kockázat az adós számára csökken, az ellenkező esetben pedig növekszik. Ezt már a bíróság nem mondta ki, ellenkezőleg, e valós kockázatnak az ellenkezőjét állította az ítéletében”

Indítványozók a 2025.02.024.-i fellebbezésük a 6. oldalán ismertették, hogy alperes az első árfolyamkockázattal kapcsolatban nem fejtette ki a véleményét:

„Alperes szerződésének 19. oldala nem említi ezt a fajta árfolyamkockázatot.

Alperes a perben erre nem tett semmilyen észrevételt. Nem cáfolta, hogy létezik ez a speciális árfolyamkockázat. Arra sem tett kísérletet, hogy igazolja, felhívta az adós figyelmét erre a fajta árfolyamkockázatra.”

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésükben a 16. oldalán ismertették, van-e kialakult bírói gyakorlat az első árfolyamkockázattal kapcsolatban:

A nagyjából 100 átnézett ítélet közül egy sem foglalkozott tényszerűen azzal a kérdéssel, ami jelen perben szerepel, nem ismert olyan per, amely vizsgálta volna az alábbiakat:

A szerződéskötés napján teljes bizonyossággal ismert volt a deviza árfolyama, ezzel az összes adat kiszámolható volt. Ehhez nem kellett tudni a folyósítás időpontját és az ebben az időpontban érvényes árfolyamot sem. Van tehát egy bizonytalansági tényező, mert az árfolyam valóban változhat pár hét, netán pár hónap alatt. Felperes esetében a szerződés, burkoltan 15% lehetséges árfolyamváltozásra (Ft felértékelődésre!!) utal. Semmi sem akadályozta meg, sőt kötelező előírás volt, hogy az adóst tájékoztassa a bank ezen árfolyamkockázatról. Milyen veszélye van annak, hogy föl-le hullámszik az árfolyam? Egyszer egyik irányba 15%-t, ekkor jön a folyósítás, majd átlendül a másik irányba is 15%-ot. Mennyivel nőhet meg a havi törlesztő részlet?

15%-kal, 30%-kal, vagy más érték jön ki a számítás során? Hitelképességvizsgálatnál számolt-e ezzel a pénzintézet?

Ilyen vizsgálatra, ilyen kérdéssel kapcsolatban ítéletet nem talált felperes.

Mivel nincs kialakult ítélkezési gyakorlat, ezt a kérdést a Tisztelt Törvényszéknek kell megvizsgálnia, mivel azt az elsőfokú bíróság elmulasztotta megtenni.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 30. oldalán ismertettek egy kúriai ítéletet, ahol megjelent az első árfolyamkockázat:

A Kúria 2022. december 7-én hozta meg Gfv.I.30.213/2022/8. számú ítéletét.

(2) A devizahitelek kockázatairól szóló ügyféltájékoztató – továbbiak mellett – azt tartalmazza, hogy a kölcsön devizaneme és a forint közötti árfolyamváltozás hatással van a tőke összeg, valamint a törlesztő részletek (tőke, kamat és kezelési költség tartozás) mértékére. Ha a szerződéskötés és a folyósítás között a forint árfolyama gyengül az adott devizával szemben, akkor több forint kerül folyósításra (de maximum a folyósítási limitnek megfelelő összeg), ha viszont a forint árfolyama erősödik, akkor a folyósításra kerülő forint összeg kevesebb lehet. Ha a forint árfolyama erősödik, akkor kevesebb forintot kell fizetni a devizában kifejezett törlesztő részlet fejében, ha azonban a forint árfolyama gyengül, akkor a devizában kifejezett törlesztő részlet forintra átszámított összege magasabb lesz. A forint erősödése könnyíti a törlesztési terheket, gyengülése növelheti azokat. ...

Egyértelműen meg tudta az adott pénzügyintézet fogalmazni, hogy pont fordítva működik ez az árfolyamkockázat.

Jelen per szerződése egyáltalán nem tartalmazza ezt a speciális árfolyamkockázatot.

Az idézett kúriai ítélet szerződésében a kölcsön összege fixen volt CHF-ben meghatározva és a folyósított forintösszeg függött a CHF árfolyamától.

Jelen per szerződésében az árfolyamtól függetlenül, minden körülmények között 17 millió forintot kellett a banknak felperes rendelkezésére bocsátania.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 70. oldalán kiemelték:

Jelen perben az elsőfokú bíróság tényként megállapította, hogy erről a speciális árfolyamkockázatról felperes nem kapott tájékoztatást. A fellebbezés 6. oldalán:

„Az elsőfokú bíróság az „első árfolyamkockázat” létezése kérdésében ugyan elfogadta a felperes álláspontját, azonban azt, hogy történt-e erről a kockázatról írásos, vagy bármiféle tájékoztatás, a bíróság nem vizsgálta meg, így ezen árfolyamkockázat felperes által állított tisztességtelensége kérdésében döntést sem hozott.

Felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket, állapítsa meg, hogy az első árfolyamkockázat szerződési kikötése tisztességtelen, mert erről a speciális árfolyamkockázat tájékoztatóról alperes nem adott írásban tájékoztatást, azt sem a kölcsönszerződés, sem külön készült, aláírt nyilatkozat nem tartalmazza.”

Az utolsó mondatba tévedés miatt került be, hogy felperes aláírta a kockázatfeltáró nyilatkozatot. Mint jelen peranyag is ismerteti, a három kockázatfeltáró ismertetés közül a harmadikat nem írta alá felperes, nem kapta meg alperestől, és a tartalmáról tájékoztatást sem kapott.

A másodfokú bíróság hiányosan tévesen ismerteti ezt a kérdést:

Az árfolyamkockázati tájékoztatást kifogásolták ... valamint mert az nem terjedt ki az arra vonatkozó árfolyamkockázatra, hogy a szerződéskötéshez képest a folyósításig tartó időszakban változhat az árfolyam, és ennek mi a hatása...”

A kereset... (elsőfok) [22]

„Tisztességtelennek tartották a CHF kölcsönösszeg folyósításkori meghatározását amiatt is, mert az felesleges árfolyamkockázatot okozott, mivel a szerződés aláírásának a napján egy technikai számlára át tudta volna utalni a felperes a 17.000.000 Ft-ot és a szerződésben rögzíteni lehetett volna a kiszámolt deviza összeget.”

A kereset... (elsőfok) [26]

A másodfokú bíróság helyesen ismerteti az elsőfokú bíróság döntését - ami azonban ténybeli tévedésen alapul:

„A kölcsönösszeg folyósításkori meghatározása kirovó pénzben az adós számára valóban árfolyamkockázattal jár, azonban a perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat negyedik bekezdése e kockázatról az adóst megfelelően tájékoztatta, így e kikötés nem tisztességtelen.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [44]

„Megállapítása szerint a tájékoztatással az alperes eleget tett a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglalt követelményeknek, továbbá egyetértett a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. szám alatti ítéletében foglaltakkal, mely szerint az alperes írásbeli árfolyamkockázati tájékoztatásának tartalma megfelelő volt. Megállapítása szerint a kockázatfeltáró nyilatkozat negyedik bekezdése - amennyiben a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, akkor növekedik a finanszírozás ellenértéke, és a tőkeösszeg megfizetéséhez magasabb forint összeg szükséges” – irányadó a szerződéskötés és folyósítás közötti időszakra, a kölcsön összegének meghatározásával kapcsolatos árfolyamkockázatról megfelelő tájékoztatást tartalmaz.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [54]

A másodfokú bíróság helyesen ismerteti indítványozók fellebbezést, amelyben a ténybeli tévedést pontosan megmutatják:

„Az árfolyamkockázati tájékoztatás vonatkozásában hangsúlyozták továbbá, hogy az alperesi külön íven szövegezett tájékoztató nem tartalmazott tájékoztatást az árfolyamváltozásnak a szerződéskötés és a folyósítás közötti időszakban a CHF-ben nyilvántartott kölcsönösszegre gyakorolt hatásáról, az ezzel kapcsolatos árfolyamkockázatról. E tekintetben ugyanis a forint erősödése növeli a forintban meghatározott finanszírozási igényhez igazodó, a folyósításkor CHF-ben meghatározandó kölcsönösszeget, a forint gyengülése pedig csökkenti, így ellentétes módon hat az adósok fizetési kötelezettségeire, mint a kölcsön törlesztőrészeinek fizetése során.”

Fellebbezés... [75]

„Álláspontjuk szerint a perbeli tájékoztatás kizárólag a törlesztőrészek fizetésével kapcsolatosan jelentkező árfolyamkockázatra terjedt ki, a másik kettőre nem, így az alapján a szerződéses kötelezettségvállalásuk kockázatát nem mérhették fel, ezért az árfolyamkockázat adósi viselésére vonatkozó szerződéses feltételek tisztességtelenek, a szerződés egésze érvénytelen.”

Fellebbezés... [76]

A másodfokú bíróság ítéletének indoklásában hivatkozik az előzményper tartalmára, úgy véli, hogy ebben a kérdésben már döntés született, tehát ítélt dolognak számít:

„E körben a Kúria megállapította, hogy a felperesek aláírták a „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratot, mely tájékoztatás tartalma mindenben megfelelt a 2/2014. PJE határozatban, a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatban, valamint az EUB vonatkozó joggyakorlatában (C-26/13. C-51/17., C-227/18., kifejtett szempontoknak. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezzel a Kúria teljeskörűen elbírált az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelőségére és ezáltal a szerződés valamennyi, az adósok árfolyamkockázat-viselésre vonatkozó kikötésének tisztességtelenségére, mint érvénytelenségi okra vonatkozó felperesi keresetet, ami a szerződés érvénytelenségének az

árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések nem világos, nem érhető volta (ezáltal tisztességtelensége) miatti megállapítását kizárja. A felperesek a háromféle árfolyamkockázatra, azaz a szerződéskötés és a folyósítás közötti, valamint a lakástakarékpénztári megtakarítás elszámolásával kapcsolatos árfolyamkockázat és az arra vonatkozó tájékoztatás hiánya tekintetében előadott hivatkozásaikat az érvénytelenségi perben elő is adták. A Kúria vizsgálata kiterjedt az árfolyamkockázati tájékoztatás kellő időben történt nyújtására is.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [101]

A másodfokú bíróság csak önkényesen feltételezte, hogy döntés született az előzményperben az első árfolyamkockázat megítélésében. A feltételezését semmilyen ítélet-részlet idézésével nem támasztotta alá.

ellenesség 21

A Fővárosi Törvényszék ellentétben az elsőfokon eljáró bírósággal, úgy ítélte meg, hogy ebben a kérdésben az előzményperben már döntés született. Az elsőfokon eljáró bíróság azonban helyesen döntött, hogy vizsgálta ezt a kérdést, mert az előzményperben valóban nem született ebben a kérdésben döntés. Mivel sem az előzményperben, sem a VH perben nem született egyáltalán bírósági döntés, sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

Az sem derül ki a másodfokú ítéletből, hogy mi volt alperes Erste Bank érdemi álláspontja ebben a kérdésben. A másodfokú bíróság önkényesen döntött!

Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet

Indítványozó felperesek hivatkoztak a Kúria Gfv.I.30.213/2022/8. számú döntésére, azonban ez nem jelenik meg a másodfokú ítéletben.

Nem került tisztázásra, hogy valóban pont fordítva működik-e ez az árfolyamkockázat (a szerződés aláírása és a folyósítás időpontja között), mint a havi törlesztőrészletek árfolyamkockázata?

Mindezek a hiányosságok az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Amennyiben az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelő, a szerződés teljes egészében érvénytelen.

Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Harmadik árfolyamkockázat - előtörlesztés

A másodfokú bíróság pontosan ismertette indítványozók álláspontját:

„Az árfolyamkockázati tájékoztatást kifogásolták továbbá az alapján nem volt felismerhető számukra az, hogy lehet olyan árfolyamváltozás, ami a lakástakarékpénztári megtakarítás előnyét elviszi. E utóbbival kapcsolatban előadták, hogy szerződés aláírásának a napján a lakástakarékpénztéri összegből várható előtörlesztési összeg 11.080 CHF volt, e helyett valójában 6.860 CHF előtörlesztés került elszámolásra.

A kereset... (elsőfok) [22]

A másodfokú bíróság pontosan ismertette az elsőfokú bíróság döntését, jól láthatóan nincs köze ebben az indítványozók által felvetett problémához:

„Hangsúlyozta, hogy a deviza alapú kölcsön esetén törlesztéssel kapcsolatos árfolyamkockázat nem tisztességtelen azért, mert az az adóst terheli, hiszen ez a deviza alapú kölcsön természetes mechanizmusa, hanem csak abban az esetben tisztességtelen, ha a fogyasztó részére ennek a hatása nem volt kellően átlátható és érthető. Ezt tartalmazza az EUB C-776/19-C-782/19. számú ügyben hozott ítéletének 3. pontja és a C-51/17. számú ítéletének szintén 3. pontja. A jelen esetben a megfelelő tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozatra figyelemmel nem áll fenn ilyen tisztességtelenség.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [50]

A másodfokú bíróság rendkívül szűken ismertette, hogy indítványozó felpereseknek mi volt az álláspontja a fellebbezésben:

„...elmaradt az előtörlesztés speciális árfolyamkockázatának az ismertetése, és e hiányosságok a kölcsönszerződés teljes semmisségét okozzák.”

Fellebbezés... [74]

„Álláspontjuk szerint a perbeli tájékoztatás kizárólag a törlesztőrészletek fizetésével kapcsolatosan jelentkező árfolyamkockázatra terjedt ki, a másik kettőre nem, így az alapján a szerződéses kötelezettségvállalásuk kockázatát nem mérhették fel, ezért az árfolyamkockázat adósi viselésére vonatkozó szerződéses feltételek tisztességtelenek, a szerződés egésze érvénytelen.”

Fellebbezés... [76]

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 99 oldalától ismertetik, hogy mekkora kár érte őket a tisztességtelen tájékoztatás miatt, valamint azt, hogy alperes nem tett nyilatkozatot ezzel a kérdéssel kapcsolatban:

A szerződés aláírásának a napján a várható előtörlesztési összeg 11.080 CHF volt, ami helyett valójában 6.860 CHF előtörlesztés történt!

A várt összegnek csupán a 61 %-a!!!

A többit elvitte a forint árfolyamának a romlása.

A későbbi években hiába erősödött volna vissza a forint, az semmilyen módon sem változtatott volna ezen a kedvezőtlen előtörlesztésen.

Ez egy speciális árfolyamkockázat, mely jelentős mértékben eltér a hatását tekintve az általános tájékoztatóban szereplőtől. Attól az árfolyamkockázattól, melyben már jogerős bírósági döntés született.

Az elszenvedett veszteség több mint egymillió forint!

Az állami támogatás 342.000 Ft volt, a bekövetkezett veszteség háromszorosa a remélt nyereségnek.

Az alperes nem adott olyan tájékoztatást, hogy az FLK kombi sokkal hátrányosabb lehet, mint az „állami támogatás” nélküli változat.

Ezt a nagyon is jelentős árfolyamkockázatot hallgatta el alperes teljes egészében.

(első felperesi beadvány – 2023.11.06 – 64. oldal)

Alperes ezzel a speciális és nagyon nagy kárt okozó árfolyamkockázattal kapcsolatban semmilyen észrevételt sem tett az elsőfokú per során Alperes sem a szerződéskötés időszakában, sem a szerződésben, sem pedig írásos megkeresésben sem adott erről a speciális árfolyamkockázatról tájékoztatást.

Felperes a nyolcadik beadványában ismételten jelezte, hogy a kombinált kölcsön árfolyamkockázata kapcsán alperes még nem fejtette ki álláspontját.

Alperes a 2024.02.06-i beadványában az alábbi nyilatkozatot tette:

„LTP miatti árfolyamkockázat vonatkozásában előadjuk, hogy a megtakarítás a forintban folyósított kölcsönösszeghez igazodott, az árfolyamkockázati tényezőkről az üzleti terület kompetens válaszolni.” (6. oldal)

Felperes azt reméli, hogy az elnök vezérigazgató kompetens lesz ebben a kérdésben és tájékoztatást tud adni...

(8. felperesi beadvány – 2024.10.18. – 1. oldal)

A kompetens üzleti terület azonban nem válaszolt. Igaz az első fokon eljáró bíróság nem szólította fel alperest nyilatkozattételre és nem idézte be meghallgatásra az „üzleti terület kompetens” vezetőjét.

Az elsőfokú bíróság ezt a kérdést egyáltalán nem vizsgálta meg. Nem szólította fel alperest nyilatkozat tételre és nem idézte be a bank elnökét sem.

Ennek a speciális árfolyamkockázatnak a megismerése, a tények feltárása és a döntés, a jogi álláspont kialakítása így a Tisztelt Bíróságra hárul.

Az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázattal, a bekövetkezett kárral egyáltalán nem foglalkozott.

Indítványozó a 2025.02.24.-i beadvány 116. oldalán ismerteti, hogy ebben az esetben mennyi a felmondás napján a banki követelés:

Előtörlesztés árfolyamkockázata nélkül újraszámolva a szerződést a felperesnek csupán 568.290 Ft fizetési elmaradása volt, valamint jelentkeznek még 4.762 Ft késedelmi kamat fizetési kötelezettség. Ekkor felperes havi törlesztő részlete 222.361 Ft lett volna, vagyis a fizetési elmaradás kevesebb volt mint 3 hónap.

(9. felperesi beadvány – 2024.12.05. – 19. oldal)

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésükben a 40. oldalán ismertették a Kúria döntése által, hogy az EUB ítélezési gyakorlata alapján hogyan kell döntési helyzetbe hozni a fogyasztókat (rövid részletek):

A lakáskasszás kombinált változatot a banki ügyintéző ajánlotta, ismertette előnyeit, a speciális kockázatát azonban nem.

A Kúria 2021. november 22.-én hozta meg Jpe.I.60.015/2021/15 számú ítéletét, melyben összesítette, hogy az EUB döntései által milyen módon kell döntésképes helyzetbe hozni a fogyasztókat:

[13] Az EUB ebben az ítéletében (C-26/13) – habár az előterjesztett ügyben kizárólag az árfolyamrész kérdése volt érintett – a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdésével

összefüggésben a világos és érthető megfogalmazás szempontrendszerébe tartozóként generális jelleggel határozta meg az alaki és nyelvtani érthetőség teljesülését, továbbá ezen felül a fogyasztó megalapozott döntéséhez olyan egyértelmű és érthető kritériumok megadását, amelyekből a fogyasztó előre láthatja a kikötés eredményeként jelentkező, őt érintő gazdasági következményeket. Szintén általánosan megfogalmazott követelményként jelenik meg az EUB ítéletében az az elvárás, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani a szerződés valamennyi feltételének, továbbá a szerződéskötés következményeinek megismerhetőségére ...

[14] Az EUB a román előterjesztésre indult C 186/16 számú ítéletében – deviza (és nem devizaalapú) szerződések kapcsán – arra mutatott rá a fogyasztói irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmezésekor, hogy a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának követelménye azt jelenti, hogy a

hitelszerződések esetén a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak

[16] Az EUB a francia előterjesztésre indult C-776/19 – C-782/19. számú egyesített ügyekben megerősítette, hogy a fogyasztói irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönszerződés keretében az e szerződésben foglalt azon feltételek átláthatóságának követelménye, amelyek előírják, hogy ... az árfolyamkockázatot a kölcsönfelvevő viseli, teljesül, amennyiben a szolgáltató olyan kellő és pontos tájékoztatást nyújtott a fogyasztónak, ...

Egyértelműen a pénzintézet felelőssége, hogy minden olyan adatot, információt átadjon, ami ahhoz szükséges, hogy a fogyasztó teljesen megalapozott döntést tudjon hozni.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 48. oldalától kifejtették, hogy:

Az, hogy a lakáskasszás előtörlesztés után miként fog változni egy adott (20-30-40%-os) deviza árfolyam-emelkedés esetén? Azt, hogy ilyen esetben mennyivel nő meg a havi törlesztő részlet, alperes egyáltalán nem közölte a szerződésben. Ez pedig a „működési mechanizmusra” egy példa.

Felperes hónapokkal az előtörlesztés ideje előtt írásban kért erről tájékoztatást, azonban alperes ezt megtagadta. Ez a felperes számára elfogadhatatlan viselkedés (is) vezetett el ahhoz, hogy pert indított 2011-ben alperes ellen, azonban a bíróság nem kötelezte a bankot az adatok megadására, és nem marasztalta el alperest azért, mert nem ad megfelelő tájékoztatást. Semmilyen módon sem tartalmazta az átadott és megismertetett két árfolyamkockázati tájékoztató szövegrész (amiből az általános tájékoztatót már a kölcsönkérelem benyújtásakor át kellett volna adnia alperesnek), hogy a törlesztő részlet belátható időn belül olyan mértékben megemelkedhet, hogy felperes számára fizetéseképtelenséget okoz.

Visszatérve arra, hogy az alperes szerint nem kell a fogyasztó által feltett, számszerű, árfolyamkockázatra vonatkozó kérdésre válaszolni, felperes hivatkozik a fellebbezésben (100. oldal) ismertetett 2012.02.24.-én írt alperesi válaszlevélre: „Az LTP megtakarítás nem ismert árfolyamon történő előtörlesztéssel nem ismert tőkecsökkenést okoz. Nem ismert tőkére nem számítható törlesztő részlet. Ezt korábbi levelünkben is leírtuk Önnek.” Az a tény egyáltalán nem zavarta alperest, hogy a felperes megadta, milyen árfolyammal kéri a számítás elvégzését. (3. felperesi beadvány – 2024.02.26 – 23. oldal

A másodfokú bíróság döntése és indoklása:

„E körben a Kúria megállapította, hogy a felperesek aláírták a „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratot, mely tájékoztatás tartalma mindenben megfelelt a 2/2014. PJE határozatban, a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatban, valamint az EUB vonatkozó joggyakorlatában (C-26/13. C-51/17., C-227/18., kifejtett szempontoknak. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezzel a Kúria teljeskörűen elbírált az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelőségére és ezáltal a szerződés valamennyi, az adósok árfolyamkockázat-viselésre vonatkozó kikötésének tisztességtelenségére, mint érvénytelenségi okra vonatkozó felperesi keresetet, ami a szerződés érvénytelenségének az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések nem világos, nem érhető volta (ezáltal tisztességtelensége) miatti megállapítását kizárja. A felperesek a háromféle árfolyamkockázatra, azaz a szerződéskötés és a folyósítás közötti, valamint a lakástakarékpénztári megtakarítás elszámolásával kapcsolatos árfolyamkockázat és az arra vonatkozó tájékoztatás hiánya tekintetében előadott hivatkozásaikat az érvénytelenségi perben elő is adták. A Kúria vizsgálata kiterjedt az árfolyamkockázati tájékoztatás kellő időben történt nyújtására is.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [101]

ellenesség 22

A Fővárosi Törvényszék ellentétben az elsőfokon eljáró bírósággal, úgy ítélte meg, hogy ebben a kérdésben az előzményperben már döntés született. Az elsőfokon eljáró bíróság azonban helyesen döntött, hogy vizsgálta ezt a kérdést, mert az előzményperben valóban nem született ebben a kérdésben döntés. Mivel sem az előzményperben, sem a VH perben nem született egyáltalán bírósági döntés, sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

Az sem derül ki a másodfokú ítéletből, hogy mi volt alperes Erste Bank érdemi álláspontja ebben a kérdésben. A másodfokú bíróság önkényesen döntött!

Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet.

Nem említi meg a másodfokú ítélet, hogy alperes Erste Bank miként kerülte ki a nyilatkozatadást. A harmadik árfolyamkockázat (kombinált lakáskasszás szerződés, előtörlesztés utáni törlesztő részlet) kérdésében az üzleti terület kompetens válaszolni – nyilatkozta alperes Erste Bank az elsőfokú eljárás során.

Azt sem említi meg a másodfokú ítélet, hogy Felperes hónapokkal az előtörlesztés ideje előtt (2012-ben) írásban kért erről az árfolyamkockázatról tájékoztatást, azonban alperes ezt megtagadta:

„Az LTP megtakarítás nem ismert árfolyamon történő előtörlesztéssel nem ismert tőkecsökkenést okoz. Nem ismert tőkére nem számítható törlesztő részlet.”

Természetesen a banki számítógépes rendszerrel könnyedén kiszámolható! Azonban a perben ez sem lett tisztázva.

Az a tény egyáltalán nem zavarta alperest, hogy a felperes írásban megadta 2012-ben, hogy milyen árfolyammal kéri az árfolyamkockázatszámítás elvégzését!

Mindezek a hiányosságok az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az

Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

Amennyiben ez a tájékoztatási hiányosság a szerződés részleges semmiségéhez vezet egy tisztességes bírói eljárást követő döntés által, akkor a felmondás napján a fizetési elmaradás kevesebb volt mint 3

hónap. Ez nem olyan mérvű fizetési elmaradás, ami indokoltá teszi a szerződés felmondását. Hatással van a bank jelen követelésének az összegére is, mivel azt több millió forinttal csökkenti.

kérdés-3

Indítványozók szerint az ismertetett bírói eljárás alkotmányjogi alapkérdést vet fel: tekinthető-e egy bírósági ítélet egy-egy pontja ítélt dolognak abban az esetben, ha az ítélet indoklása nem tér ki ezekre a pontokra. Az, hogy egy-egy kérdés a per tárgya, önmagában elegendő-e ahhoz, hogy az adott kérdések ítélt dolognak számítanak? Akkor is, ha a jelen panasz elején felsorolt tisztességes bírósági eljárás elemei hiányoznak? Köteles-e az új perben eljáró bíróság tételesen megvizsgálni, hogy valóban ítélt dologról van szó, vagy erre kizárólag csak az Alkotmánybíróság jogosult? Megfelel-e az alkotmányos követelményeknek az olyan bírói ítélet, amelyből nem lehet megállapítani, hogy az adott kérdésben született-e döntés? Vizsgálandó ez a kérdés, mert alapvetően sérülhet a bírósághoz fordulás joga,

Indítványozók idézik a panaszuk elejéről, a 4/2025. (VI. 4.) AB határozat megállapításai meghatározzák a tisztességes bírói eljárás „résztartományait”:

[23] A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog résztartományai különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma, továbbá az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése de facto nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {3244/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [32]; 2/2017. (II. 10) AB határozat, Indokolás [48]–[50]}.

A résztartományok között kiemelt szerepe van a bírói döntésnek és a bírói indoklásnak:

[24] 1.2. Az Alkotmánybíróság 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában kimondta, hogy „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indoklási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indoklási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {Indokolás [26]}. Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog megsértését jelenti, ha a bíróságok indoklása nem elégséges és szükséges mértékben tartalmazza azt, hogy a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett {3476/2023. (XI. 7.) AB végzés, Indokolás [30]}.

Indítványozók kiemelik:

„az alkotmányos követelmény ... a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon”

Indítványozók álláspontja szerint amennyiben a fenti alkotmányos követelmény nem teljesül, akkor az adott kérdésben nem lehet ítélt dologról beszélni. A bírósághoz fordulás joga sérül, ha az állampolgárt, ha a fogyasztót azért fosztják meg alkotmányos jogától, mert felületesen ítélt dolognak minősítenek olyan kérdést, amely nem került tisztességes módon elbírálásra.

Jogszabállyal ellentétes jelen devizahitel konstrukció

A másodfokú ítélet ismerteti az elsőfokú bíróság döntését, amely szerint a deviza alapú kölcsönszerződés nem felel meg a hatályos nemzeti jognak:

„Kifejtette azt is, hogy a deviza alapú kölcsönre az eltérő sajátosságok miatt nem lehet rávetíteni és használni a forint alapú, egynemű kölcsön jogi definícióját, ezért arra nem lehet a sajátosságok figyelembevétele nélkül mechanikusan alkalmazni a bankkölcsön (rég. Ptk. 523. §), illetve a bankhitelszerződés (rég. Ptk. 522. §) fogalmi elemeit, hanem arra az előbbi jogszabályhelyekkel szemben a rég. Ptk. 231. § (1)-(2) bekezdéseit kell alkalmazni. A rPtk 523. § alkalmazásának elhagyásával tartotta alkalmazhatónak a 6/2013. PJE határozatban foglaltakat. Utalt arra is, hogy az egynemű forint kölcsön jellemzői alapján nem felel meg a szerződés a rég. Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglaltaknak.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [45]

A másodfokú ítélet nagyon röviden és csonkítva ismerteti felperes álláspontját:

„Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolása szerint nem alkalmazta a kereset elbírálásakor a perbeli szerződésre irányadó rPtk. 523. § (1) bekezdését, valamint a rég. Hpt. 213. § (1) bekezdését.”

Fellebbezés... [77]

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 41. oldalától ismertetik, hogy az elsőfokú ítélet szerint a szerződésbeli kölcsönszerződés nem felel meg a jogszabályoknak:

Az első fokon eljáró bíró megállapítja, hogy a perbeli deviza elszámolású kölcsön nem felel meg hatályos törvénynek!

Ha 17.000.000.-Ft-ot kellene visszafizetni, akkor adódik a kérdés, hogy miért szerepel a szerződésben a CHF, s mi a jogi szerepe. A bíróság álláspontja szerint nem a kapott 17.000.000.-Ft-ot, hanem a 17.000.000.-Ft-nak a folyósítás napján számolt számlakonverziós vételi árfolyamon számolt CHF összegét, értékét kell visszafizetni. [144] Az egynemű forint kölcsön jellemzői alapján valóban nem felel meg a szerződés a rég. Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglaltaknak. [145] Felperes kiemeli: valóban nem felel meg a szerződés a rég. Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglaltaknak [145]

A bíróság azonban ezt követően nem vonja le a jogkövetkezményt, nem állapítja meg a szerződés semmisségét!

Az első fokon eljáró bíróság ezt követően átveszi alperes bank ügyvédjének a szerepét, olyan érveléseket hoz fel, amelyek nem találhatóak meg alperes beadványaiban.

A jogtalan helyzetet a bíróság „megmagyarázza” az USA-ban 1934-ben hozott aranyzáradék törvénnyel; a II. világháború előtti – kapitalista körülmények között született (?) jogirodalmi forrásokkal; a International Law Association 1926. évi kongresszusán kidolgozott „Vienna Rules” szabállyal (a következő pontokban idézi részleteiben felperes). A bíróság ezzel a kitekintéssel szemben viszont figyelmen kívül hagyja az EUB főtanácsnokának definícióját. Figyelmen kívül hagyja a Ptk. kommentár megfogalmazását és figyelmen kívül hagyja a római jogot is.

Felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket, fejtse ki álláspontját az elsőfokú bíróság által létrehozott dogmákkal kapcsolatban. Beláthatatlan következményei lennének annak, ha bírói gyakorlattá válna, hogy egy-egy bírósági jogbíró saját dogmákat alakít ki, amelyekkel felülírja a hatályos jogot (a nemzetit és a közösségit egyaránt).

A bíróság kivonja a törvény hatálya alól a szerződést – kifacsart logikával, mivel bekeveri a hitel fogalmát a történetbe, teljesen feleslegesen és félrevezetően.

A bíróság egy új fogalmat alkotott, a „hitel jellegű rendelkezésre tartást”. Mindezt azért, hogy ne kelljen amiatt kimondani a szerződés semmiségét, mert az nem felel meg a hatályos jognak.

Amennyiben „ez egy hitel jellegű rendelkezésre tartás, rendelkezésre állás” akkor ennek a kifejezésnek kellett volna szerepelnie a szerződésben. Alperes nem ért ilyen észrevétellel a per során felperes ismerete szerint.

Mint már tudja mindenki, nincs milyen devizát „rendelkezésre tartani”, mert alperes semmilyen devizát sem szerzett be, hiszen a devizának csak a számolásban van szerepe. Figyelmen kívül hagyta a bíróság a felperes által a hivatkozott EUB döntést is.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 80. oldalán előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményeztek:

Felperes utalva a korábban már kifejtett álláspontjára, emlékezteti a bíróságot arra, hogy az EUB főtanácsnoka álláspontja szerint is a Ptk. 523 §. határozza meg a bankkölcsön fogalmát, ami megegyezik az uniós megfogalmazással. Ez az a törvényi pont, melyeket az elsőfokú bíróság jelen perben mellőzhetőnek tartott (mivel nézeteivel nem tudta egyeztetni).

56. A fogyasztói hitelszerződés általánosságban olyan megállapodásként határozható meg, mint amelynek alapján a hitelező egy bizonyos pénzüsszeget bocsát a kölcsönvevő rendelkezésére, amelyet ez utóbbinak vissza kell fizetnie, ha kamatos kölcsönről van szó, akkor a kamatok kölcsönvevő általi megfizetésével együtt.

57. E meghatározás nagyrészt megfelel az uniós jogban, például a fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2008/48/EK irányelvben(17) meghatározott fogalomnak, és a releváns nemzeti jogban, a jelen esetben a magyar jogban elismert fogalomnak is. A magyar Polgári Törvénykönyv 523. §-ának (1) bekezdése értelmében ugyanis a kölcsönszerződés alapján a pénzintézet köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. A magyar Polgári Törvénykönyv 523. §-ának (2) bekezdése ellenszolgáltatásként kizárólag kamat megfizetését írja elő. (Nils Wahl főtanácsnok indítványa – C-26/13 – 2014.02.12)

Amennyiben a Tisztelt Törvényszék osztani kívánná az elsőfokú bíróság ítéletben kifejtett álláspontját a Ptk. 523. (1) pontjának mellőzésével kapcsolatban, arra az esetre a felperes kezdeményezi, hogy forduljon előzetes döntéshozatali eljárással az EUB-hez.

Sérül-e a fogyasztó védelme, ha bankkölcsön esetén nem a rendelkezésre bocsátott összeget kell neki (kamatokkal növelve) visszafizetnie.

Felperes felhívja a figyelmet arra, hogy a Tisztelt Törvényszék „kötelezett bíróságnak” számít abban az esetben, ha a szándéka szerint az elsőfokú ítélettel egyező döntést kíván hozni, mert ebben az esetben nincs további jogorvoslatra lehetősége felperesnek.

A perbeli kölcsönszerződés 14. pontja (13. oldal) az alábbi jogi tájékoztatást adja:

„Az e szerződésben nem szabályozott kérdésekben az Üzletszabályzat és a Hirdetmény rendelkezéseit kell alkalmazni. ... Jelen szerződésben, az Üzletszabályzatban és a Hirdetményben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. (1959. évi IV. tv)... rendelkezései vonatkoznak.”

Vagyis a szerződés már eleve háttérbe szorítja a Ptk. előírásait, mivel azok csak akkor „vonatkoznak” a szerződésre, ha valamilyen kérdés nincs benne meghatározva. Már ez a megállapítás is azt jelenti, hogy a szerződés eleve a hatályos jog megkerülésével készült.

Gyakran előkerülő érv, hogy a szerződő felek szabadon megállapodhatnak olyan szerződési feltételekről, amiket törvény nem tilt. Indítványozók álláspontja szerint viszont ez esetben sem adhatnak a szerződésnek olyan nevet, amely nem felel meg a törvényben, jelen esetben a Ptk-ban foglaltaknak. Ha más a szerződés neve és más a tartalma, akkor az félrevezetés, megtévesztés. Ha nem a rendelkezésre bocsátott összeget kell visszafizetni, mint tőkét, akkor azt nem lehet kölcsönszerződésnek nevezni. Az ilyen szerződés ugyanis származtatott ügylet.

A devizahitelek esetén a szerződéskötéskor és még utána évekig váltig állítottak a bankok, hogy CHF-t, EUR-t szereztek be. Ezt adták kölcsön, ám átváltottak forintra. Így a rendelkezésre bocsátott összeg deviza volt. Ez a banki állítás megtévesztő hazugság volt.

Az, hogy ez hazugság, azzal a kereskedelmi bankok vezetői tisztában voltak. Lehet, hogy egy banki ügyfélszolgálati alkalmazott, egy bankfiók vezető nem volt tisztában a „pénzáramlással”, a „hitelpénzrendszerrel”, nem ismerik a „kereskedelmi számlapénz fogalmát”, az viszont nem lehet hogy a banki felsővezetők ezen a téren teljesen tájékozatlanok.

ellenesség 23

Ezt az alapvető jogi kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy perbeli kölcsönszerződés eleget tesz-e kölcsön Ptk. megfogalmazásának, az EUB erre vonatkozó döntéseinek? Ennek értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

„Semmis az a szerződés, amely jogszabályba ütközik, vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek...” A másodfokú bíróság ezt a kérdést egyáltalán nem vizsgálta meg!

Fővárosi Törvényszék a másodfokú perben kötelezett bíróság volt. Az ítéletében meg sem említette, hogy volt indítványozó felpereseknek ezzel a kérdéssel kapcsolatban előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésük. Így aztán elmaradt az a kötelező indoklás, melyet meg kellett volna adni a kötelezett bíróságnak.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Amennyiben a perbeli kölcsönszerződés nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, akkor az a szerződés teljes egészében érvénytelen, semmis. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Jogszabálynak megfelelő devizahitel konstrukció

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 39. oldalától ismertetik, hogy létezett jogszabálynak megfelelő devizahiteles konstrukció

Alkalmazott azonban alperes olyan számítási eljárást is, mely megfelel a jogszabályoknak, a lakáslízing ÁSZF más módon (jelen vizsgált kölcsönszerződésben leírtaktól eltérő módon), indexálással számol.

A havonta fizetendő, forintban meghatározott fizetési kötelezettséget el kell osztani a szerződés napi árfolyammal (Bázis Deviza árfolyam) majd meg kell szorozni az időközben megváltozott árfolyammal (Aktuális Devizaárfolyam).

Ezzel a számítási móddal, a CHF devizának csak a havonta fizetendő összegre van hatása, a banki nyilvántartásra, a tőkére sincs. Így a banki tőke követelés nem tudja meghaladni a ténylegesen rendelkezésre bocsátott összeget.

Alperes ismert és tömegesen alkalmazott olyan számítási módot, mely megfelelt a jogszabályoknak, azonban a vizsgált szerződés esetében nem ezt a megoldást választotta.

Alperes nem tett ezzel a jogszabálynak megfelelő számítási móddal kapcsolatban észrevételt és nem magyarázta meg, hogy a perbeli szerződésben miért nem ilyen, a fogyasztó számára kedvezőbb számítást alkalmazott.

Az első fokon eljáró bíróság ezzel a számítással kapcsolatban nem folytatott vizsgálatot, az ítéletében felperes ezen állítását meg sem említi.

Ilyen számítás esetén csak a havi törlesztő részlet függött volna a CHF árfolyamától, a tőkeösszeg nem.

Így adósnak lehetősége lett volna az ingatlanának az értékesítése után a kölcsönt visszafizetni. Mivel azonban a banki követelés is nőtt (a késedelmi kamatok még ráadásul tovább növelték), az az összeg meghaladta felperes ingatlanának az értékét.

ellenesség 24

Azt a tényt, hogy van olyan devizahitel számítási mód, amely eleget tesz a hatályos jognak, a másodfokú ítélet nem ismerteti. Ezt a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék egyáltalán nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy perbeli kölcsönszerződés lehetett volna olyan is, amely eleget tesz a kölcsön Ptk. megfogalmazásának, az EUB erre vonatkozó döntéseinek. Ennek értékeléséről az ítéletben semmilyen módon „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek által ismertetett tény.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Amennyiben a perbeli kölcsönszerződés nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, akkor az a szerződés teljes egészében érvénytelen. Alperes Erste Bank tudott volna olyan devizahiteles szerződést kötni, amely megfelel a jogszabályoknak, azonban nem ilyen szerződést készített. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Összesített hatása a tisztességtelen pontoknak

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 130. oldalától ismertetik, hogy az elsőfokú bíróság egyáltalán nem látta át az esetlegesen tisztességtelen szerződési pontok hatását:

Az elsőfokú ítélet, félrevezetően tartalmazza, hogy mi alapján állítja felperes, hogy a felmondás napján túlfizetése volt:

Az I., II. r. felperes hivatkozott még arra, hogy a futamidő alatt nem a szerződésnek megfelelően számolt az alperes késedelmi kamatot. Ahol 20%-os késedelmi kamattal számolt, ott az ügyleti kamatot 6%-kal kell számolni, ami az alperesi követelés összecszerűségét érinti.

Az újra számolás eredményeképpen az I., II. r. felperes végig túlfizetésben volt, s a felmondás napján a túlfizetés összege 4.949,68 CHF. [79]

Aki nem ismeri a per részleteit, ebből azt a téves következtetést vonhatja le, hogy önmagában a kisebb késedelmi kamatláb miatt felperesnek a felmondás napján már túlfizetése volt. Azonban egyáltalán nincs így!

Felperes szükségesnek tartja, hogy pontosan idézze ezt a részt az első beadványából: *Jelen kereset indokolása több jogszabálysértést, tisztességtelen szerződési pontot is ismertet. Ezek kiesésével kell megállapítani, hogy 2014. február 21.-én valóban volt-e felpereseknek fizetési elmaradása?*

Amiket a számítás során nem lehet figyelembe venni:

- ☐ vételi és eladási árfolyam (helyettük MNB árfolyam)
- ☐ 20% késedelmi kamat (helyette ügyleti + 6%)
- ☐ fix kamatozás (helyette változó, referencia kamatozással, CHF LIBOR + 2%)
- ☐ napi kamatszámítás (nincs kezelési költség 60 hónapig, a türelmi idő alatt)
- ☐ előtörlesztés árfolyamkockázata (folyósítás napján lévő árfolyammal számolva)

A számolás végeredménye, hogy felperes végig túlfizetésben volt, a felmondás napján a túlfizetés összege: 4.949,68 CHF.

Ha Felperes számol is azokban az esetekben késedelmi kamatot, amikor pár napot késett a fizetéssel, a késedelmi kamatok összege 2,14 CHF.

Felperes csatolja a részletes számolást.

(első felperesi beadvány – 2023.11.06. – 67. oldal)

ellenesség 25

Indítványozó szerint elvárás egy tisztességes bírói eljárás keretében, hogy a döntést hozó bíró, bíróság átlassa a per elemeit, a tényeket és az összefüggéseket. Ha valamit nem ért, akkor nem csak lehetősége, hanem kötelessége is kérdezni. Erre valók a nyilvános tárgyalások.

Az elsőfokú ítélet tartalma egyértelműen bizonyítja, hogy az eljáró bíró nem ismerte meg a tényeket és az összefüggéseket. A bírót nem igazán érdekelte felperes kezdeményezése, az állításait alátámasztó érvek, bizonyítékok, számolások – a korábban kialakult dogmatikus nézet számára mindent felülírt.

A Fővárosi Törvényszék indítványozó felperesek ténymegállapítását meg sem említi az ítéletében.

Tisztességes bírói eljárás keretében két lehetősége lett volna: korrigálja és kijavítja az elsőfokú bíróság hibáját vagy új eljárásra kötelezi az elsőfokú bíróságot.

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben semmilyen módon sem „adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek által közölt tényt.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben egy bíró nem ismeri meg a tényeket és az összefüggéseket, akkor nem tud az adott kérdésben tisztességes bírói eljárásnak megfelelő döntést hozni. A másodfokú bírói eljárás lényege pont az, hogy az elsőfokon elkövetett bírói tévedéseket kiiktassa. Indítványozók meglátása szerint csak ebben az esetben kerül sor olyan bírói eljárásra, amelyet az Alaptörvény állampolgári alapjogként rögzít és amit az Alkotmánybíróság egyre pontosabb jogi normává alakított.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság azonban egyáltalán nem foglalkozott azzal, hogy indítványozók tisztességes bírói eljárásban részesüljenek.

Jóerkölcs megítélése

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 44. oldalától ismertetik a jóerkölccsel kapcsolatos általános álláspontjukat:

Felperes álláspontja szerint, megtévesztéssel, lényeges kockázatok elhallgatásával rávenni egy fogyasztót a számára rendkívül veszélyes szerződés megkötésére, az a társadalom általános erkölcsi felfogása szerint erkölcstelen.

Ebben a kérdésben az első fokon eljáró bíróság nem foglalt állást, így a Tisztelt Törvényszék feladat lesz ebben a kérdésben döntést hozni.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 84. oldalán ismertetik a Kúria jóerkölccsel kapcsolatos álláspontját:

Felperes felhívja arra a Tisztelt bíróság figyelmét, hogy a Kúria ebben az ítéletében kitért a jóerkölcs megítélésének fontosságára is:

A tisztességtelenség megítélésénél annak sincs jelentősége, hogy a szerződéskötés idején a társadalom hogyan vélekedett az adott szerződéses konstrukcióról. A társadalom értékítéletének a szerződés vagy a szerződéses rendelkezés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközése, mint érvénytelenségi ok kapcsán van jelentősége, e körben értékelendő.
(Kúria -Gfv.VII.30.160/2014/5 – 2014.06.03.)

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 32. oldalától ismertették alperes álláspontját és a fellelt, kialakult ítélkezési gyakorlatot:

A jóerkölcsbe ütközéssel kapcsolatban alperes csak a Kúria jogegységi határozataiból idéz. Azonban azokban egyáltalán nincs szó azokról a felvetésekről, állításokról, amelyeket felperes részletesen kifejtett jelen perben (fellebbezésben a 45. oldaltól, a 106 oldalon és a 146. oldalon).

Egyértelműen megállapítható, hogy nincs vita felperes és alperes között abban, hogy jóerkölcsbe ütköző szerződésről és szerződéskötési folyamatról van szó.

A jóerkölcsbe ütközés kérdése több ítéletben is megjelenik, ám csupán a devizával, a deviza nyilvántartással, a devizakonstrukcióval kapcsolatban kizárólag általános jelleggel. Példaként: a Kúria 2020. május 26.-án hozta meg a Gfv.VII.30.191/2019/13. számú ítéletét.

[15] Rögzítette az ítélőtábla, hogy maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróságnak a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközéssel kapcsolatos jogi álláspontjával. A fellebbezésre tekintettel azt emelte ki a 6/2013. PJE jogegységi határozat alapján, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés mint szerződéstípus önmagában amiatt, hogy a kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázat az adósnál jelentkezik, nem ütközik jogszabályba, sem nyilvánvalóan a jóerkölcsbe, nem tekinthető uzsorás szerződésnek, nem irányul lehetetlen szolgáltatásra és nem is színlelt szerződés. A felperes a szerződés jóerkölcsbe ütköző jellege alapjául azon felül, hogy önmagában a szerződéstípusból következtetett a jóerkölcs követelményének sérelmére, egyéb érvet nem hozott fel, ezért a bíróságnak a rá kötelező jogegységi határozat alkalmazásával a keresetet ebben a részében el kellett utasítania. Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése szerint a jogegységi határozat mindkét fokon eljáró bíróságot kötötte, a másodfokú bíróság a kötelező határozat tartalmát nem bírálhatta felül.

Felperes megjegyzi, hogy jelen perben a jóerkölcsbe ütközés vizsgálatára olyan érveket hozott fel (fellebbezésében több helyen is, legrészletesebben a 44. oldaltól), amelyeket a 6/2013 PJE kapcsán a Kúria egyáltalán nem vizsgált, így ebben a jogegységi határozatban hozott döntés a felvetett kérdések vizsgálatára nem terjed ki.

Azokban a kérdésekben melyeket felperes felvetett, nincs kialakult ítélkezési gyakorlat. A társadalom pedig azért nem ítélte el a devizahiteleket a szerződés megkötésekor, mert nem ismerte fel az abban rejlő veszélyt, a teljes bankrendszer által félre volt vezetve.

Indítványozók kiemelik az idézett ítéletből: „a jóerkölcs követelményének sérelmére, egyéb érvet nem hozott fel”. Azonban egyértelmű, hogy jelen perbeli esetben egyéb sérelmek és egyéb érvek szerepelnek.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 33. oldalától hosszan idéztek az Alkotmánybíróság 2014-ben hozott megállapításából (az első pár mondat, pár gondolat):

A jóerkölccsel kapcsolatban az Alkotmánybíróság a 34/2014. (XI. 14.) AB határozatában megállapítja:

[79] Az európai civilizáció egyik pilléréként is számon tartott római magánjogból kétezer év óta ismert és bevett a contra bonos mores elve, mely szerint a jóerkölcsbe ütköző jogügylet semmis, ahhoz joghatás nem fűződhet. Az elvet a mintaként is szolgáló francia, osztrák, német magánjogi kódexek törvényi rangra emelték...

[80] Ezzel a fejlődési folyamattal összhangban a régi Ptk. 4. § (1) bekezdése a magánjog egészének alapelveként monda ki, hogy a polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni.... kikényszeríteni.

[84] A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény 3. § (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az észszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el....

.....

Szoros összefüggés van tehát az Alkotmánybíróság szerint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat és a jóerkölcsbe ütközés között. Ezt fogalmazta meg fellebbezésében (46. és 68 oldal) felperes is:

„Mi a helyzet a tiltott kereskedelmi gyakorlattal? A fogyasztó szándékos félrevezetésével, becsapásával? Mi a helyzet akkor, ha szakmai gondatlanságról van szó? Arról, hogy nem vizsgálták meg alaposan, hogy mik a devizahitel tulajdonságai és ezek milyen veszéllyel járnak?

Ezek beleférnek a jóerkölcs fogalmába?

Ezekben a kérdésekben a Tisztelt Bíróságnak kell döntenie.”

„Amint sikerül megállapítani, hogy melyek a jellemző tulajdonságai a devizahitelnek, sor kerülhet annak a vizsgálatára, sor került-e-e tiltott, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat alkalmazására ebben az ügyben?”

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 35. oldalától idéztek az Alkotmánybíróság 2002-ben hozott megállapításából:

Alkotmánybíróság 801/B/2002

Az Alkotmánybírósághoz két kérelem érkezett a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 200. § (2) bekezdése második mondatát érintően, amely szerint: „Semmis a szerződés akkor is, ha nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik”.

3.3. A generálklauzuláknak tehát a magánjogon belül az általuk lefedett életviszonyok tekintetében éppen a jogbiztonság szempontjából van jelentősége. ... „jóerkölccsel ellentétes viselkedés” tartalma tekintetében az EJEB respektálja az állami bíróság által hozott ítélet meghatározását, amely szerint a jóerkölccsel ellentétes viselkedés olyan magatartásként határozható meg, amelynek jellegzetessége, hogy azt az érintett személy kortárs honfitársainak nagy többsége inkább rossznak, mint jónak tartja...

Tekintettel az AB megállapítására felperes továbbra is fenntartja álláspontját, hogy tiltott kereskedelmi gyakorlat alkalmazásával kötött szerződés nem lehet társadalmilag elfogadott, így nem erkölcsös.

Ugyancsak társadalmilag nem elfogadott úgy előnyösebbé tenni egyik terméket a másikonál, hogy árengedményt adnak rá, miközben elhallgatják, hogy sokkal veszélyesebb, mint a másik.

A szakmai gondosság is jó erkölcs kérdése. A devizahitelre azt állítják a bíróságok következetesen, hogy az adósoknak fel kellett volna ismerni, hogy korlátlan az árfolyamkockázata.

Erkölcsös dolog úgy forgalmazni egy „korlátlan kockázatú” terméket, hogy nincs szó szerint leírva benne, hogy vele a vásárló korlátlan kockázatnak teszi ki magát?

Erkölcsös úgy eladni több százezer devizahitelt, hogy a forgalmazó bank (jelen esetben alperes) szerint a kockázat nem számolható ki, nem állapítható meg? Miközben megállapítható, hiszen a PSZÁF ajánlás szerint készült árfolyamtájékoztató tartalmaz számításra alapuló kockázatot számszerűen bemutató táblázatot!!!

Erkölcsös álláspont az, hogy a fogyasztónak fel kellett ismerni – miközben az állami bank felügyelete, a fogyasztóvédelmi felügyelet nem ismerte fel és nem figyelmeztetett? A sajtóból meg ömlött a reklám és a gazdasági internetes lapokban az írások „a nem kell félni, biztonságos”. Mely hamis állításnak a kiinduló pontja pedig maga a Magyar Bankszövetség?

Alkotmányos kötelessége a Tisztelt Bíróságnak, hogy felperes fogyasztó jóerkölccsel kapcsolatos kezdeményezéseit maximális alapossággal megvizsgálja. Felperes már kifejtette az álláspontját arról, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat folytán kötött szerződés nem felel meg a jó erkölcs fogalmának. Így a tiltott módon kötött szerződés teljes egészében érvénytelen.

Felperes megismétli, jelen perben több „többlet tényállási elemet” sorolt fel és nem önmagában a devizahitelt tartja jóerkölcsbe ütközőnek

A másodfokú ítélet röviden megemlíti alperes álláspontját:

[87] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[88] Egyetértett az elsőfokú ítélet megállapításaival a szerződés tartalma és az érvénytelenségi okok fenn nem állása tekintetében. A Hpt. 213. § (1) bekezdésének a), c) és e) pontjával kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy a bírói gyakorlat a kölcsönösszeg, a törlesztőrészlet és az ügyleti kamatnak a perbeli szerződéshez hasonló meghatározását megfelelőnek tekinti, és a deviza alapú szerződéseket nem tartja jóerkölcsbe ütközőnek, figyelemmel a Kúria 6/2013. PJE határozatában foglaltakra is.

Indítványozók az általános megállapítások után rátérnek a konkrét jó erkölccsel kapcsolatos kérdésekre.

A CHF alapú kölcsön veszélyesebb – jóerkölcsbe ütközés

A másodfokú ítélet ismerteti alperes sommás megállapítását:

Vitatta a szerződés jóerkölcsbe ütközését, a 6/2013. PJE határozatra utalással (elsőfokú keresetnél) az alperesek védekezése [38]

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 45. oldalától ismertetik ezt a kérdést

Az (elsőfokú) ítélet ismerteti felperes kereseti kérelmét:

Az I., II. r. felperes hivatkozott arra, hogy a CHF elszámolású kölcsönnek fele akkora volt a kezelési költsége, mint az EUR elszámolású kölcsönnek és mint a Ft hitelnek. Ha az alperes ugyanazt a szolgáltatást nyújtja minden esetben, akkor erre csak egyetlen logikus magyarázat van, vagyis az alperes jelentős kedvezményt nyújtott azért, hogy a bankkölcsön után érdeklődők a CHF elszámolású hitelt válasszák. A CHF elszámolású kölcsön Teljes Hiteldíj Mutatója 6,59% volt, az EUR elszámolású kölcsön Teljes Hiteldíj Mutatója 8,90%. A felperesek szerint tehát az alperes két jelentős kedvezményt nyújtott, hogy az ügyfelek a sokkal veszélyesebb CHF elszámolású kölcsönt válasszák.

Az ilyen megtévesztő kereskedelmi gyakorlat sérti a jóerkölcs társadalmilag elfogadott. Nem lehet erkölcsös ugyanis egy szerződés, ha a szerződő fél elhallgatja a szolgáltatás veszélyét és ezzel egyidőben a termékre árendeményt is ad. A felperesek ezért kérték, hogy a bíróság állapítsa meg a szerződés jóerkölcsbe ütközését. [88]

Az alperes érvelés helyett a Kúria sommás megállapítását idézte

Az alperes előadta továbbá, hogy a 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat 2. pontja kimondja azt, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés nyilvánvalóan nem jóerkölcsbe ütköző. [112]

Azonban egyértelmű, hogy a Kúria nem vizsgálta azokat a körülményeket, amiket felperes tényszerűen megállapított.

Felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket, hogy a kölcsönszerződés a jóerkölcsbe ütközését a kereseti kérelemnek megfelelően bírálja el.

Felperes ezzel a kifejezéssel alapvetően egyetért: „gazdasági életben társadalmi felháborodás és rosszallás nélkül széles körben alkalmazott” – azonban ebből a szempontból sem vizsgálta meg a bíróság a jóerkölcsbe ütközés kérdését.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 49. oldalától számpéldával igazolják állításukat és kiegészítik ezt a kérdést:

A tények: 2003 novembere és 2023 novembere között

- ☐ a forinthez képest az EUR 47,4%-kal emelkedett (260-ról 380-ra), mivel az EUR kamatszintje alacsonyabb mint a forint kamatszintje. Gyakorlatilag az EUR árfolyam a felével emelkedett.
- ☐ a forinthez képest a CHF 136,8 %-kal emelkedett (160-ról 400-ra), mivel az CHF kamatszintje sokkal alacsonyabb, mint a forint kamatszintje. Gyakorlatilag a CHF árfolyam közel a másfélszeresével emelkedett.
- ☐ a CHF az EUR-hoz képest 61,0%-kal emelkedett, mert CHF kamatszintje alacsonyabb, mint az EUR kamatszintje.

A veszély, ami pénzügyi-gazdasági törvényszerűség miatt természetesen bekövetkezett, aránytalanul nagy volt a 0,4% kamatláb különbséghez képest. Amennyiben Alperes jelzi, hogy a CHF elszámolású kölcsönnek sokkal nagyobb a veszélye, mint az EUR elszámolású kölcsönnek, Felperes a biztonságosabb EUR elszámolású kölcsönt választja. Mivel az EUR árfolyama nagyságrenddel kisebb mértékben emelkedett, mint a CHF árfolyama, Felperes tudta volna fizetni a törlesztő részleteket, és nem kerül végrehajtás alá.

Nem ismert kockázatot vállalt Felperes, ezért a bekövetkezett kár (törlesztő részlet emelkedés) viselésére nem kötelezhető, a 2/2014 PJE alapján is a szerződés teljes egészében érvénytelen.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 50. oldalától cáfolják az elsőfokú bíróság döntését, a fele akkora kezelési költséggel kapcsolatban:

Teljesen elképesztő és valótlan az az érvelés, hogy más-más a szolgáltatás a kezelési költség körében.

Mindkét esetben az alábbi szolgáltatásokat nyújtja alperes – ezt az előzményperben a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8 számú ítélete is tartalmazza:

[13] A kezelési költséggel kapcsolatban az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a hitelintézetnek a professzionális működése során felmerülhetnek olyan köztudomású költségei, amelyek az ügyleti kamatban nem térülnek meg. Megítélése szerint a kezelési költség a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével a törlesztőrészek nyilvántartásával, az éves elszámolások elkészítésével, a változások átvezetésével, az adósok írásbeli tájékoztatásával, a tartozás kezelésével, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket foglalja magába, amelynek érdekében a bank komoly technikai és személyi apparátust működtet, amely jelentős ügyviteli költséget generál, és ezen ügyviteli költséget a kölcsön használatáért, kockázatáért fizetendő kamat nem fedezi. Felperes kiemeli: a kezelési költség nem más, mint a hitel futamideje alatt felmerülő banki adminisztrációért fizetett ellenszolgáltatás.

Egy magyarországi teljesítésű adminisztrációs szolgáltatásnak az égvilágon semmi köze sincs ahhoz, hogy a kölcsön nyilvántartása forintban, euróban vagy svájci frankban történik. Ugyancsak nincs köze a kezelési költségnek a CHF/EUR keresztárfolyamának. Ahhoz sincs semmi köze, hogy a CHF árfolyama emelkedik-e vagy stagnál.

Az meg végképp érthetetlen, hogy a CHF-ben számolt kölcsönnek miért fele a kezelési költsége, mint a magyar forintban számoltnak! Hiszen egyszerűbb program elegendő, mivel nincs a számolásban szerepe semmilyen deviza árfolyamnak.

Felperes megismétli: azt, hogy számolást kell elvégezni pl. 240 hónapon keresztül, teljesen független attól, hogy egy deviza értéke ezen 20 év alatt miként változik, vagy egy másik devizához mérve milyen lesz a keresztárfolyama.

Az árfolyamváltozásnak semmi köze ahhoz, hogy a számítógéppel meg kell határozni a fizetendő törlesztő részletet forintban, majd a befizetett összegből meg kell határozni, hogy mekkora CHF mennyiséggel csökken az adósság. Kamatlábváltozás esetén el kell végezni az annuitásos számolást, meg kell határozni az új törlesztő részletet és az új kezelési költség összeget. Adott esetben késedelmi kamatokat is kell számolni.

Könnyen belátható, hogy a forintkölcsön esetén egyszerűbb a számolás, hiszen nem kell deviza árfolyamokkal számolni.

Mégis a forintkölcsönnek kétszerese a kezelési költsége, mint a CHF elszámolású kölcsönnek. Pedig „nincs árfolyam, aminek kellene változnia” és nem lehet beszélni „két deviza keresztárfolyamának alakulásáról” sem, és az adminisztráció sem indokolhat többletkiadásokat.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 36. oldalától ismertettek két kúriai ítéletet (rövid részletek):

A jóerköls megítélésével kapcsolatban az az alapkérdés, hogy a CHF elszámolású kölcsön veszélyesebb-e, mint az EUR elszámolású, az átnézett nagyjából 100 ítéletből csak egyben került elő. A Kúria 2022. május 3.-án hozta meg Gfv.V.30.276/2021/7. számú ítéletét:

[52] (Kúria) ... Megállapította, hogy az alperesek a forint árfolyamának a szerződésben kikötött devizához képest lehetséges változására részletes, szemléletes és informatív szöveges magyarázatot adtak, felhívták a figyelmet a deviza alapú kölcsönügyletekben rejlő – a forint ügyletektől eltérő – kockázatokra, egyben a CHF alapú kölcsönügyleteknek az euró alapú ügyleteket is meghaladó kockázatára (a kölcsönszerződésben rögzített deviza árfolyama napról napra változik, svájci frank esetében bármilyen irányban és bármilyen mértékben)...

A Kúria megállapította, hogy a CHF elszámolású kölcsön árfolyamkockázata „meghaladja az euró alapú ügyleteket”.

Felperes ilyen tartalmú tájékoztatást alperestől sem írásban, sem szóban nem kapott. Így alperes tájékoztatása hiányos, nem teljes körű.

A Kúria 2024. június 18.-án hozta meg Gfv.30369/2023/6. számú ítéletét, az itt szereplő szerződésben hasonlóan tájékoztatott a veszélyesebb CHF elszámolású kölcsönről a pénzintézet:

[1] Az I. és II. rendű felperesek 2007. október 3-án hitelkérelmet nyújtottak be a II. rendű alpereshez. Aláírták a kérelemhez tartozó kockázatfeltáró nyilatkozatot, amely szerint tudomással bírnak arról, hogy a szerződésben rögzített devizaárfolyam napról napra változik, euró esetében 15%-os sávban, míg svájci frank esetében bármilyen irányban és bármilyen mértékben

Ebben az idézett ügyben három hete volt átgondolnia az árfolyamkockázatot a fogyasztónak, annak ismeretében írta alá a szerződést, hogy tudta: a CHF elszámolású kölcsön kockázatosabb, mint az EUR elszámolású.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 38. oldalától ismertettek ellenőrző számításukat, valóban nagyobb mértékben változik a CHF árfolyama, mint az EUR 15%-os sávja?

Felperes az MNB árfolyam adatbázisa alapján megvizsgálta, hogy amikor 15%-ot emelkedett az EUR árfolyama, akkor ténylegesen mekkora volt a CHF árfolyam emelkedése. A szerződéskötés óta 18 év telt el, ezt az időtartamot vizsgálta meg felperes. Felperes a hónap középso napján lévő árfolyamokat vette figyelembe. 2007 tavaszától 2023 tavaszáig 4 alkalommal nő az EUR árfolyama alkalmanként 15%-kal. Ezzel szemben a CHF árfolyama növekedése brutálisan magasabb volt ezen időszakok alatt: 27%, 61%, 33%, 45%.

Az elmúlt két év alatt (2023 márciusától) az EUR árfolyama csak 4%-ot emelkedett, míg a CHF árfolyama 19%-ot.

A teljes 18 évnyi időszakot nézve, míg az EUR árfolyama nagyjából a másfélszerese lett, a CHF árfolyama nagyjából megháromszorozódott.

Tényszerű és szükséges volt az a figyelmeztetés, hogy a CHF elszámolású veszélyesebb, mint az EUR elszámolású kölcsön.

A másodfokú bíróság hiányosan, csonkítva ismertette az ítéletében ezt a kérdést:

„Hivatkoztak a szerződés jóerkölsbe ütközésére azon az alapon, hogy az számukra, mint fogyasztók számára rendkívül kockázatos, veszélyes volt és annak megkötésére őket az alperes megtévesztéssel, lényeges kockázatok elhallgatásával vette rá, mert nem hívta fel a figyelmüket arra, hogy a CHF elszámolású kölcsönnek sokkal nagyobb a veszélye, mint az EUR elszámolásúnak, holott ez pénzügyi-gazdasági törvényszerűség.... a kezelési költség

mértéke feleakkora volt, mint az alperesi EUR és forintkölsöné, mert az alperes a veszélyes termékre árengedményt adott.”

A kereset... (elsőfok) [18]

„Nem tartotta megalapozottnak azon felperesi hivatkozásokat, hogy az alperesnek további információkat kellett volna közölnie a szerződéskötéskor, vagy a rendelkezésére állt lényeges információkat elhallgatta volna. Nem volt teljes bizonyossággal bekövetkező jövőbeli esemény – „pénzügyi-gazdasági szükségszerűség” - az, hogy a CHF árfolyama nagyobb mértékben emelkedett, mint az EUR árfolyama, így a CHF alapú kölcsön tudottan „veszélyesebb” (kockázatosabb) termék lenne, mint az EUR alapú. A CHF árfolyamának extrém mértékű erősödését ugyanis az okozta, hogy a svájci jegybank 2015. évben

előre nem láthatóan megváltoztatta a korábbi monetáris intervenciós gyakorlatát, megszüntette a CHF/EUR árfolyam rögzítését és a jegybanki alapkamatot - 0,75%-ra csökkentte.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [54]

A másodfokú bíróság ítéletbeli ismertetéséből is kiderül, hogy ebben a kérdésben alperes nem fejtett ki ellentétes álláspontot:

„Egyetértett az elsőfokú ítélet megállapításaival a deviza alapú szerződéseket nem tartja jóerkölsbe ütközőnek, figyelemmel a Kúria 6/2013. PJE határozatában foglaltakra is.”

... a fellebbezési ellenkérelem [88]

Alperes álláspontját teljes mértékben átvette a Fővárosi Törvényszék:

„A másodfokú bíróság ugyanakkor osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy önmagában a deviza alapúság és az árfolyamkockázat léte miatt sem a szerződés, sem a kölcsön összegét meghatározó szerződéses kikötések nem ütköznek a jóerkölsbe és nem is tisztességtelenek. A jóerkölsbe ütközéssel kapcsolatosan a másodfokú bíróság utal a 6/2013. PJE 2. pontjában kifejtettekre azzal, hogy a 93/13/EGK irányelv rendelkezései ezen érvénytelenségi okot nem szabályozzák, így e körben az összeütközés fel sem merülhet.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [111]

ellenesség 26

Ezt a konkrét, számításokkal igazolt kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ez a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alaposággal nem vizsgálta meg” azt, hogy a CHF elszámolású kölcsön valóban veszélyesebb-e, mint az EUR elszámolású, az indítványozó felperesek által idézett két kúriai ítélet említésre sem kerül. Ugyancsak kimaradt az ítéletből az a felperesi ellenőrző számítás, ami megerősíti a két kúriai ítélet valóságnak való megfelelését.

Az sem jelenik meg a Fővárosi Törvényszék ítéletében, hogy milyen okból volt a CHF kölcsön esetén a kezelési költség fele akkora, mint a forint- és az EUR elszámolású kölcsönöknél.

Jól láthatóan nem „önmagában a deviza alapúság” volt a perbeli kérdés a jóerkölcsbe ütközés során, azonban a Fővárosi Törvényszék erre hivatkozott – automatikusan átvéve alperes megalapozatlan állítását.

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben a perbeli kölcsönszerződés a jóerkölcsbe ütközik, akkor a kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

A megtévesztés uniós jog általi vizsgálata - jóerkölcsbe ütközés

A másodfokú ítélet ismerteti alperes sommás megállapítását:

Vitatta a szerződés jóerkölcsbe ütközését, a 6/2013. PJE határozatra utalással
(elsőfokú keresetnél) az alperesek védekezése [38]

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 46. oldalától ismertetik ezt a kérdést

Felperes a nyolcadik beadványában kapcsolatot teremtett az uniós irányelv szerinti tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat és a jóerkölcsbe ütközés között.

A 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján végzett vizsgálat tehát elengedhetetlen ebben a perben, mert csak ezáltal lehet érvényre juttatni a nem megfelelő árfolyamkockázat tájékoztatást elszenvedő fogyasztó védelmét a 2/2014 PJE és a 6/2013 PJE alkalmazása által.

Azonban nem csak ez a jogegységi határozat kapcsolja össze a két közösségi fogyasztóvédelmi irányelvet, hanem a Ptk is.

Mind a korábbi, mind a jelenlegi törvénykönyv szerint semmis az a szerződés mely jóerkölcsbe ütközik.

Mi a helyzet a tiltott kereskedelmi gyakorlattal? A fogyasztó szándékos félrevezetésével, becsapásával? Mi a helyzet akkor, ha szakmai gondatlanságról van szó? Arról, hogy nem vizsgálták meg alaposan, hogy mik a devizahitel tulajdonságai és ezek milyen veszéllyel járnak?

Az elsőfokú bíróság nem foglalkozott ezzel a kérdéssel, nem vizsgálta meg hogy a tiltott kereskedelmi gyakorlat mennyire felel meg a jóerkölcsnek.

Így aztán a kért vizsgálat is elmaradt, hiába rendelkezik róla uniós irányelv.

Felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket, hogy a másodfokú eljárásban ezt a vizsgálatot végezze el.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 81. oldalától ismertették, hogy elmaradt a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat vizsgálata:

Felperes fellebbezése rögzíti (68. oldal), hogy az elsőfokon eljáró bíróság az uniós fogyasztóvédelemre hivatkozó vizsgálatot nem végezte el. A peranyagban szereplő tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot elemző C-526 számú Bizottsági Közlemény szerint:

...

„A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat akkor tisztességtelen, ha ellentétes a szakmai gondosság által támasztott követelményekkel, és „jelentősen torzítja vagy torzíthatja” az átlagfogyasztó gazdasági magatartását.

...

A 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján végzett vizsgálat tehát elengedhetetlen ebben a perben, mert csak ezáltal lehet érvényre juttatni a nem megfelelő árfolyamkockázat tájékoztatást elszenvedő fogyasztó védelmét a 2/2014 PJE és a 6/2013 PJE alkalmazása által.

(8. felperesi beadvány – 2024.10.18. – 9. oldal)

Az első fokon eljáró bíróság megtagadta az irányelv szerinti vizsgálat elvégzését.

Alperes az ellenkérelmében nem tiltakozott az ilyen jellegű vizsgálat ellen.

Felperes úgy véli a nemzeti bírói gyakorlat nem felel meg az Alaptörvényben biztosított fogyasztói jogok védelmének és teljesen ellentétes az uniós joggal, a 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel és a C-526 számú bizottsági közleménnyel.

Amennyiben a Tisztelt Fővárosi Törvényszék fontolgatná, hogy hasonlóan az elsőfokú bírósághoz, megtagadná a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat vizsgálatát, akkor még ez irányú döntése előtt kötelező az EUB-hez fordulnia előzetes döntéshozatali eljárással jelezve, hogy a kialakult bírói gyakorlat ellentétes az uniós irányelvvel.

A nemzeti jog a jóerkölcsbe ütköző kereskedelmi gyakorlathoz a szerződés semmisségét köti. Felperes álláspontja szerint ebben az esetben a szerződés teljes érvénytelensége biztosít kellő szankciós hatást. Amennyiben ezzel kapcsolatban a Tisztelt Bíróságnak más az álláspontja, akkor meg kell kérdezni az EUB-tól, hogy megfelel-e az uniós célkitűzéseknek, ha a nemzeti bíróság a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megsértése miatt nem alkalmazza a jóerkölcsbe ütközésre vonatkozó, a nemzeti jogban megfogalmazott érvénytelenségi okot.

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék döntése és indoklása:

„A másodfokú bíróság ugyanakkor osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy önmagában a deviza alapúság és az árfolyamkockázat léte miatt sem a szerződés, sem a kölcsön összegét meghatározó szerződéses kikötések nem ütköznek a jóerkölcsbe és nem is tisztességtelenek. A jóerkölcsbe ütközéssel kapcsolatosan a másodfokú bíróság utal a 6/2013. PJE 2. pontjában kifejtettekre azzal, hogy a 93/13/EGK irányelv rendelkezései ezen érvénytelenségi okot nem szabályozzák, így e körben az összeütközés fel sem merülhet.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [111]

ellenesség 27

Ezt az uniós fogyasztóvédelmi joggal kapcsolatos kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ez a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy van-e kapcsolat a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat és a jóerkölcsbe ütközés során. Hasonlóan mint az elsőfokon eljáró bíróság, a Fővárosi Törvényszék is megtagadta az uniós jogon alapuló vizsgálatot, hiába volt erre vonatkozóan kimondottan egyértelmű kérése indítványozó felpereseknek.

Jól láthatóan nem „önmagában a deviza alapúság” volt a kérdés a jóerkölcsbe ütközés során, azonban a Fővárosi Törvényszék erre hivatkozott.

Indítványozó felperesek hivatkoztak a 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre és a C-526 számú bizottsági közlemény megállapításaira, azonban ezek sem szerepelnek az ítéletben.

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Fővárosi Törvényszék a másodfokú perben kötelezett bíróság volt. Az ítéletében meg sem említette, hogy volt indítványozó felpereseknek ezzel a kérdéssel kapcsolatban előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésük. Így aztán elmaradt az a kötelező indoklás, melyet meg kellett volna adni a kötelezett bíróságnak.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben a perbeli kölcsönszerződés a jóerkölcsbe ütközik, akkor a kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Szakmai gondatlanság - jóerkölcsbe ütközés

A másodfokú ítélet ismerteti alperes sommás megállapítását:

Vitatta a szerződés jóerkölcsbe ütközését, a 6/2013. PJE határozatra utalással
(elsőfokú keresetnél) az alperesek védekezése [38]

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 67. oldalától ismertetik a szakmai gondatlanság kérdését:

A Tisztelt Bíróság a jelenlegi bank elnök-vezérigazgató meghallgatásával tudja tisztázni, többek között, hogy alperes tisztában volt-e azzal, hogy a forint jelentős

mértékben felülértékelt volt a szerződéskötés idején?

Ismerte-e a kamat- és a vásárlóerőparitás elméleteket, és ezen elméletek hatását a devizaárfolyam várható alakulására?

Megvizsgálta-e a Budapesti Értéktőzsde 2004 októberi árfolyamkockázati elemzését és azon belül is a 10 évre szóló svájci frank árfolyam előrejelzést?

A szakmai gondosság követelményének eleget téve, megtett-e mindent, hogy megismerje a devizahitel veszélyeit és megtett-e mindent, hogy ezeket átadja kellő időben a szerződéskötés előtt az ügyfeleinek, a fogyasztóknak?

Az elsőfokú bíróság nem tett eleget felperes kérésének, így kihagyta az EUB ítéletében foglalt vizsgálat elvégzését. A bírónak elég volt saját dogmatikus nézete, ami akadályozta a tisztánlátását.

Amennyiben a Tisztelt Törvényszék sem fogadja el a tényeket az árfolyamtrenddel, annak előre számíthatóságával kapcsolatban, a forint- és a devizahitelek meghatározó különbségével kapcsolatban, akkor Felperes szükségesnek tartja a két bankvezető meghallgatását.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 39. oldalán hívták fel arra is a figyelmet, hogy van PSZÁF ajánlás:

Alperes nem tartotta be a PSZÁF ajánlását, azt az ajánlást amit több bank is felhasznált. Ez alapján pár hónapon belül is lehet közel 50%-os törlesztő részlet emelkedés.

Jelen beadványában felperes idéz az ilyen bírósági ítéletekből.

A belső szabályzata alapján alperesnek a hitelkérelem benyújtásakor kellett volna átadnia az általános tájékoztatót. Felperes jelen beadványában ezt is ismerteti.

Felperes nem biztos benne, hogy a „jelentős” szó kapcsán eljuthatott volna arra a következtetésre, hogy ez bizony azt jelenti, hogy a törlesztő részlet bármikor, korlátlanul emelkedhet, akár a többszörösére nőhet.

Felperes jelen beadványában részletesen kifejti a jelentős szóval az álláspontját.

A PSZÁF lakossági kiadványai is használták a jelentős szót, azonban adatokkal is alátámasztotta, megmutatva, hogy mit kell, mekkora változást kell alatta értenie. Felperes jelen beadványában ismerteti a PSZÁF két kiadványát.

Amennyiben a hitelkérelem benyújtásakor látja felperes, hogy ez olyan veszélyes kölcsön, hogy pár hónapon belül közel 50%-kal emelkedhet a havi törlesztő részlet, egészen biztos jelzi a bankkal, hogy a hitelkérelmét visszavonja. Ez esetben maradt volna pl. albérletben felperes, vagy csökkenti igényeit a megvásárlandó ingatlannal kapcsolatban és kisebb összegű forintkölcsönt vesz fel.

Megtehetette volna a visszalépést felperes a szerződés aláírása után is, ha megkapja a szerződésben hivatkozott Kockázatteltáró nyilatkozatot, aminek aláírása a folyósítás feltétele volt. Azonban ezt a nyilatkozatot alperes nem adta át, felperes nem ismerte meg tartalmát, aláírásával pedig nem igazolta, hogy megértette, tudomásul vette.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük a 43 oldalától ismertették, hogy az Erste Banknál eljárásrend rendelkezett arról, hogy mikor kell átadni az árfolyamkockázati tájékoztatót:

Alperes az ellenkérelme 13. oldalán egész különösen a „legkésőbb a szerződés napján” kifejezést használja, az írásbeli kockázati dokumentum átadásával kapcsolatban.

Valamilyen belső eljárásrendre hivatkozik:

„Az alperesi eljárásrendből eredően az írásbeli tájékoztatót minden esetben az alperes eljáró hitelügyintézője adta át a felpereseknek legkésőbb a szerződéskötés napján, de még

a szerződés megkötését megelőzően, egyben kellő időt biztosítva arra a felpereseknek, hogy annak a tartalmát elolvassa, megértse és azt figyelembe véve kösse meg alperessel a szerződést.” -- 13. oldal

Alperes teljesen tisztában volt azzal, hogy a szerződéskötést meg kellett előznie az írásbeli árfolyamkockázat tájékoztatónak. Ezért is erőlteti, hogy a teljes körű árfolyamkockázati tájékoztatás megtörtént a szerződéskötés előtt.

Közel 100 ítélet átolvasása közben lelt rá felperes az ellenkérelemben említett „alperesi eljárásrendre”.

Ebben bizony más szerepel, mint amit ellenkérelmében alperes állít. Az kockázatról szóló tájékoztatót „nem legkésőbb a szerződéskötés napján”, hanem a hitelkérelem benyújtásakor át kell (át kellett volna) adni.

A Fővárosi Ítéltábla 2023. március 14.-én hozta meg 16.Gf.40.342/2022/9-I. számú jogerős ítéletét. Ebben a perben az alperes lett a peresztes.

Ez kulcsmondat alperes részéről: „a kockázatfeltáró nyilatkozatot az ajánlat átadás stádiumában, még a hiteligénylést megelőzően megkapják”.

Felperes meggyőződése évek óta, hogy kölcsönfelvétel során a fogyasztó az üzleti döntést a hitelkérelem benyújtásakor hozza meg. Jelen beadványában ezt felperes részletesen kifejti. Egyezik tehát ebben a kérdésben felperes és alperes álláspontja, azonban felperes nem kapott semmilyen írásos árfolyamkockázat tájékoztatást a hitelkérelem benyújtásakor.

A hivatkozott perben az alperes csatolta a szerződés menetéről szóló leírást:

„Az általános szerződéskötési gyakorlat az alábbiak szerint alakult, amely folyamatban jellemzően az ajánlatátadás stádiumában kapták meg az ügyfelek a szerződést és mellékleteit, így az általános szerződési feltételeket és a kockázatfeltáró nyilatkozatot is, amelyek főbb pontjairól szóban is tájékoztatást kaptak.”

A „szóban is” szófordulat egyértelművé teszi, hogy írásban adta át alperes az érdeklődőknek a felsorolt dokumentumokat. Köztük a kockázatfeltáró nyilatkozatot is.

A jogszabály által előírt kockázatfeltáró nyilatkozat viszont már az egyedi szerződéshez kapcsolódik. Ezért is hivatkozik rá a szerződés, pontosan megadva a dokumentum nevét. Felperes az általános tájékoztatóval akkor találkozott, amikor bement a bankfiókba aláírni a szerződéseket.

Esetében alperes eltért a „jellemző gyakorlattól”, eltért a valóban létező „alperesi eljárásrendtől”.

A kockázatfeltárással kapcsolatos anyagot az alperes belső eljárási rendje szerint a hitelkérelem beadásakor kellett volna átadni és aláíratni.

Alperes azért, hogy a Tisztelt Bíróságnál kedvezőbb megítélés alá kerüljön, elkezdte az ellenkérelemben hibáztatni felperest:

Értelemszerűen az nem értékelhető az alperes terhére, ha a felperesek esetlegesen úgy kötött meg egy kölcsönszerződést, hogy annak a tartalmát valamint az előtte részére átadott írásbeli tájékoztatót nem olvasta el, vagy annak világos és érthető megfogalmazása ellenére azt nem értette meg, és noha észlelte azt, hogy az előtte fekvő iratokat nem érti, nem törekedett a megértésre, kérdést nem tett fel, hanem írásban a tényekkel ellentétesen arról nyilatkozott, hogy az iratok tartalmát megértette, azok az üzleti szándékának megfelelnek. - 13. oldal

Felperes visszautasítja ezeket az alaptalan vádaskodásokat!

Az át nem adott dokumentumot nem volt lehetősége átolvasni.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 67. oldalán ismertették, hogy mikor javasolt átadni az információt a devizahitel kockázatairól:

...az alperes gyakorlata, hogy a devizahitel iránt érdeklődő fogyasztó már a hitelkérelem beadásakor megkapja a devizahitel kockázatait tartalmazó tájékoztatást, a kockázatfeltáró nyilatkozatot (ami pénzügyi intézetet kötelező jogszabályi előírás), mely gyakorlattól jelen szerződéssel kapcsolatban alperes eltért. Alperesnél tehát gyakorlat lehetett ezen ítélet alapján, hogy már a hitelkérelem benyújtásakor átadták az általános tájékoztatót, a „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű iratot. Felperes ezt a hitelkérelem leadásakor nem kapta meg. Felperes álláspontja, hogy az ügyleti döntést jellemzően akkor hozza meg a fogyasztó, amikor benyújtja a hitelkérelmét. Vagyis már ekkor tisztában kell lennie a kölcsön tulajdonságaival, veszélyeivel, kockázatával. A szerződéskötés a korábban meghozott döntés jogi véglegesítése, írásos formába öntése a közös szerződési akaratnak.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 67. oldalán ismertették, hogy a hitelkérelem elbírálásakor is számolni kellett a bankoknak az árfolyamkockázattal:

Felperes kiemeli, hogy a PSZÁF hibás pénzügyi intézeti gyakorlatnak minősítette, hogy a hitelbírálat alatt nem számoltak árfolyamváltozás káros hatásával. Azért, hogy a pénzügyi intézetek a káros gyakorlatot elvessek a PSZÁF 2008 elején hírlevélben ajánlást adott ki.

A „szükségessé teszi” kifejezés nagyon határozott kötelezés.

„A hitelbírálat során figyelembe kell venni a törlesztőrészlet esetleges változásainak következményeit.”

Felperes esetében alperes a hitelkérelem-bírálat során úgy ítélte meg, hogy az adósa fizetni tudja 20 éven keresztül a törlesztőrészleteket, hogy nem számolt semmilyen CHF árfolyam emelkedéssel.

A Kúria ítéletei rögzítik azt a gyakorlatot, hogy a hitelkérelem benyújtásakor került sor tipikusan a kockázatfeltáró nyilatkozat megismertetésére

Gfv.I.30.213/2022/8. számú ítélet,

Pfv.I.20.536/2020/8. számú ítélet,

Gfv.V.30.331/2023/3.

Gfv.VI.30.413/2021/7.

Gfv.30378/2023/3.

Gfv.30369/2023/6.

Gfv.30306/2023/8.

Pfv.21308/2023/2.

Pfv.20265/2024/5. számú ítéletek).

A hivatkozott kúriai ítéletek alapján általános gyakorlat volt, hogy az általános tájékoztatót már a szerződés aláírása előtt odaadták a bankok a fogyasztónak.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 79. oldalán hangsúlyozták:

Mint már felperes részletesen ismertette, a szerződés rendelkezése alapján a folyósítás feltétele volt a nyilatkozat átadása felperes részére. Az, hogy három különböző okiratban, eltérő időpontokban tájékoztatta a kockázatokról a pénzügyi intézet a fogyasztót, a jelen beadványokban bemutatott példák által egyáltalán nem volt egyedi. Jelen perbeli esetben a szerződéshez kapcsolódó nyilatkozat, a 3. tájékoztatás elmaradt. Mivel felperes nem látta, csak alperes tud arról nyilatkozni, hogy az a PSZÁF ajánlása alapján készült-e, tartalmazta-

e a kumulatív hatást? Ha ezeket nem tartalmazta, akkor milyen megfontolásból nem vette figyelembe a felügyeleti szerv ajánlását? Vállal-e anyagi és jogi felelősséget azért, mert az ajánlattól való eltéréssel súlyos anyagi kárt okozott felperesnek? Jelen beadványában ismerteti felperes azt a PSZÁF ajánlást, melyben előírja, hogy a hitelbírálat során figyelembe kell venni az esetleges árfolyamváltozás hatásait. Ez jelen perben alperes részéről elmaradt.

ellenesség 28

Ezt a szakmai gondossággal kapcsolatos kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ez a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossgal nem vizsgálta meg” azt, hogy van-e kapcsolat a szakmai gondosság és a jóerkölcsbe ütközés között.

Az alábbi kifejezések, fogalmak és a hozzájuk kapcsolódó megállapítások teljes egészében hiányoznak a másodfokú ítéletből:

- megtett-e mindent, hogy megismerje a devizahitel veszélyeit és megtett-e mindent, hogy ezeket átadja kellő időben a szerződéskötés előtt az ügyfeleinek, a fogyasztóknak
- bankvezetők meghallgatása
- PSZÁF ajánlás: pár hónapon belül is lehet közel 50%-os törlesztő részlet emelkedés.
- hitelkérelem benyújtásakor kellett volna átadnia az árfolyamkockázati tájékoztatót – hivatkozott Kúriai ítéletek (összesen kilenc)
- felperes álláspontja, hogy az ügyleti döntést jellemzően akkor hozza meg a fogyasztó, amikor benyújtja a hitelkérelmét
- a „jelentős” szó értelme és a bírói szómágia
- belső eljárásrend az árfolyamkockázat tájékoztatásról
- a szerződéskötést meg kellett előznie az írásbeli árfolyamkockázat tájékoztató átadásának és aláírásának
- PSZÁF szerint a hitelbírálat során számolni kellett árfolyamváltozás káros hatásával
- felperes hibáztatása alperes által: „átadott írásbeli tájékoztatót nem olvasta el, vagy annak világos és érthető megfogalmazása ellenére azt nem értette meg, és noha észlelte azt, hogy az előtte fekvő iratokat nem érti, nem törekedett a megértésre, kérdést nem tett fel”
- elmaradt a 3. árfolyamkockázati tájékoztató ismertetése, átadása és aláírása (a 17.000.000 forint kölcsönösszeg folyósításának a feltétele volt az árfolyamkockázati nyilatkozat átadása felperes részére – valamint ennek aláírása).
- kumulatív hatás ismertetése

Jól láthatóan nem „önmagában a deviza alapúság” volt a kérdés a jóerkölcsbe ütközés során, azonban a Fővárosi Törvényszék erre hivatkozott.

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Amennyiben a perbeli kölcsönszerződés a jóerkölsbe ütökzik, akkor a kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Az „aránytalan kockázat” és a „súlyos következmény”

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 64 oldalától ismertetik a Kúria és az EUB új kifejezéseit:

A Kúria a II.Gfv.30.028/2023/13-II számú ítéletében új kifejezésként jelenik meg az „aránytalan kockázat”:

40] A Kúria Jpe.60.015/2021/15. számú határozata [16] pontjában, az EUB C 609/19. számú ítélet [53] pontjában, a C-776/19-C-782/19. számú ítélet [74] pontjában, valamint az EUB C-670/20. számú végzés [31] pontjában foglaltaknak megfelelően a fogyasztó csak akkor tudja felmérni az árfolyamkockázatnak a gazdasági helyzetére gyakorolt jelentős negatív hatását, ha tájékoztatást kap a szolgáltatótól az árfolyamváltozást befolyásoló gazdasági körülményekről, a gazdasági helyzetét jelentősen és negatívan érintő esetleges aránytalan kockázatokról.

A „jelentős negatív hatást” az EUB C-609/19 számú ügyben hozott ítéletében „súlyos következményként” fejezi ki:

„53 Így egy devizaalapú kölcsönszerződés keretében, amely a fogyasztót árfolyamkockázatnak teszi ki, nem felel meg az átláthatóság követelményének az, ha az e fogyasztóval közölt információk – még ha jelentős mennyiségűek is – azon a feltételezésen alapulnak, hogy a számla pénzneme és a fizetés pénzneme közötti paritás e szerződés teljes időtartama alatt stabil marad. Ez különösen akkor van így, ha a szolgáltató nem tájékoztatta a fogyasztót az árfolyamváltozásra esetlegesen kiható gazdasági háttérrel, így a fogyasztó számára nem tették lehetővé, hogy konkrétan megértse azt, hogy a devizában nyilvántartott kölcsön felvétele esetlegesen súlyos következményekkel járhat a pénzügyi helyzetére.

A CHF elszámolással járó kedvezőbb kamatmérték, mint előny, aránytalanul kisebb volt, mint a vállalt árfolyamkockázat, ami a jogerős ítélet szerint is korlátlan volt.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 79. oldalától ismertették a PSZÁF ajánlását:

... a PSZÁF konkrétabb, keményebb ajánlást fogalmazott meg:

A PSZÁF Felügyeleti Tanácsának 9/2006 (XI.7.) számú ajánlása...

Felperes nem talált a szerződésében olyan figyelmeztetést, hogy lehet akkora törlesztőrészlet emelkedés, amely „megélhetési gondokat okozhat”.

Alperes ezt a PSZÁF ajánlást is figyelmen kívül hagyta.

Ez a 9/2006 számú felügyeleti ajánlás a peranyag része, az elsőfokú bíróság az ítéletében hivatkozik rá, mint felperes által benyújtott dokumentum.

ellenesség 29

Ezeket a tájékoztatással kapcsolatos kérdéseket a másodfokú ítélet nem ismerteti, ez a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy megfelelő-e az árfolyamkockázati tájékoztatás.

Az alábbi kifejezések, fogalmak és a hozzájuk kapcsolódó megállapítások teljes egészében hiányoznak a másodfokú ítéletből:

- A Kúria II.Gfv.30.028/2023/13-II számú ítéletében új kifejezésként jelenik meg: „aránytalan kockázat” és a „gazdasági helyzetre gyakorolt jelentős negatív hatás”
- A CHF elszámolással járó kedvezőbb kamatmérték, mint előny, aránytalanul kisebb volt, mint a vállalt árfolyamkockázat
- A C-609/19 szerint tájékoztatni kell: „a devizában nyilvántartott kölcsön felvétele esetlegesen súlyos következményekkel járhat a pénzügyi helyzetére”
- PSZÁF ajánlás szerint tájékoztatni kell: a devizahitel „megélhetési gondokat okozhat”

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelő, akkor a kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Az AB és a Kúria döntése alapján nem lehet az árfolyamkockázat korlátlan

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésükben a 15. oldaltól a C-630/23 EUB ítélet alapján ismertették, hogy az Alkotmánybíróság döntése alapján nem lehet az árfolyamkockázat korlátlan:

A C-630/23 EUB ítélet megállapítja, hogy a DH törvények egyik célja a fogyasztók részbeni mentesítése volt az árfolyamkockázat alól:

72 Ugyanakkor a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem tűnik ki, hogy a jelen ügyben létezne ilyen szabályozás az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötést illetően, mivel a kérdést előterjesztő bíróság ennek keretében kizárólag az árfolyamrésre vonatkozó kikötésekkel kapcsolatos nemzeti jogszabályokra hivatkozik, amelyek célja az, hogy „a nagyszámú érvényes szerződés esetén a fogyasztókat mentessék az árfolyamkockázat jövőbeni viselése alól”.

Milyen megfontolásból, mire hivatkozva szüntette meg (részben, tehát nem teljesen) a DH törvény a devizahitelek árfolyamkockázatát (a futamidő hátralévő részére a forintosítással)?

A 34/2014. (XI. 14.) AB határozat rögzíti, a devizahitelek kockázata nagy:
[44] *Ami a deviza alapú kölcsönszerződéseket illeti, általánosságban megállapítható, hogy azok hosszú időtartamra szóló (tartós), nagy kockázatú jogviszonyok....*

Az AB nem azt állapítja meg, hogy a kockázat felülről nem korlátozott, nem azt állapítja meg, hogy határtalan, azt állapítja meg, hogy nagy...

Indítványozók jelen alkotmányjogi panaszuk elején részletesen kifejtették, hogy bő 10 évvel ezelőtt az Alkotmánybíróság mit állapított meg. Indítványozók ezért most nem idézik most, ami a peranyag részévé vált.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésükben a 17. oldaltól ismertetik a Kúria ítéletét, amely szerint a korlátlan árfolyamkockázat tisztességtelen:

2022. január 18.-án hozta meg a Kúria a Gfv.VI.30.226/2021/9 számú ítéletét, melyben az alperes volt az egyik érintett. Ebben megállapítja, hogy a korlátlan árfolyamkockázat tisztességtelen, ám ezt a helyzetet a DH törvény általi forintosítás orvosolta, mivel korlátozta az árfolyamkockázatot.

A kúriai ítélettel helybenhagyott, a 15-16. pontokba foglalt másodfokú érvelés helytálló, ezért is hivatkozik rá a felperes, de a DH3 tv-re való hivatkozással a keresetet elutasító rendelkezés nyilvánvalóan a C-630/23 ítélet által meghatározott érveléssel ellentétes, így jogsértő. Jelen perben következetesen állítja alperes, hogy a szerződésbeli árfolyamkockázat korlátlan.

Felperes nem kéri, hogy a szerződés életben tartása érdekében a DH törvények szerint megváltoztassák a szerződést, mivel annak hatása káros rá nézve. A káros hatás úgy kerülhető el, ha a közösségi jog ebben az ügyben akadály nélkül tud érvényesülni.

Indítványozók már kifejtették jelen panaszukban, az Alkotmánybíróság bő 10 évvel ezelőtti döntésére hivatkozva, hogy a DH törvény általi forintosítás célja nem a korlátlanlás miatt tisztességtelen, és ezáltal teljesen érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítása volt (az árfolyamkockázat korlátozása által). Hiszen, ha tudta volna minden szerződő fél, hogy az árfolyamkockázat korlátlan, a törvényhozás

nem lett volna jogosult beleavatkozni a szerződés tartalmába. Nem lett volna meg erre az alkotmányos lehetőség.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésükben a 19. oldalán ezt ismertetik:

Az, hogy felperes korlátlan árfolyamkockázatot vállalt, olyat, aminek nincs felső határa, az idézett AB döntési pontokból adódóan nem lehetséges. Amennyiben azt szeretné kimondani a Tisztelt Törvényszék, hogy felperes korlátlan árfolyamkockázatot vállalt, akkor az Alkotmánybíróság döntésével szemben hozna ítéletet.

kérdés-4

Indítványozók szerint egy alkotmányjogi kérdésre a Tisztelt Alkotmánybíróságnak választ kell adnia: lehet-e egy jogerős bírósági döntés tartalma ellentétes az Alkotmánybíróság korábban meghozott döntésével? Jelen perben a Fővárosi Törvényszék szándékosan olyan döntést tartott jogerőben, ami ellentétes az Alkotmánybíróság korábbi döntésével.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 42. oldalán kérdezték meg, miként lehet korlátlan az árfolyamkockázat:

A „korlátlan többletköltség” értelmezhetetlen kifejezés. Nem tud létrejönni végtelen nagyságú törlesztőrészlet, viszont lehet dupla, háromszoros, ötszörös, tízszeres, százszoros. Ha alperes 2007-ben olyan veszélyesnek találta a saját maga által kidolgozott, intenzíven reklámozott devizahitelt, hogy mondjuk tízszeres, százszoros lehet a futamidőn belül a havi törlesztőrészlet összege, akkor ezt pontosan így meg kellett volna fogalmaznia.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésükben a 50. oldalán is ismertették, hogy az árfolyamkockázat nem lehet korlátlan:

Felperes a nagyjából száz ítélet átvizsgálása közben bukkant egy olyan ítéletre, amelyben az alperes által áttételesen hivatkozott 2014/17/EU irányelv szerepet játszik. A Kúria 2022. október 11.-én hozta meg a Gfv.VI.30.472/2021/9. számú ítéletét. Ebben megállapítja, hogy a szóban forgó irányelvet figyelembe kell venni:

[16] Azzal kapcsolatban pedig az ítélet tábla ... Kiemelt jelentőséget tulajdonított e körben a szerződéskötés után hatályba lépett 2014/17/EU irányelv (a továbbiakban: EU irányelv) 23. cikkének, amely szerint amennyiben a szerződésekben a kockázat jogszabályi rendelkezés révén eleve nem korlátozott, akkor mindenképpen kezelhetőnek kell lennie, méghozzá úgy, hogy 20 % os negatív irányú árfolyamváltozás esetén a fogyasztónak előzetes pénzügyi tájékoztatás után módjában álljon devizanemet váltani, tehát a saját keresménye szerinti devizára konvertálni a tartozást. Vagyis deviza alapú szerződésben az árfolyamváltozásból adódó kockázat telepítése akkor lehet tisztességtelen, ha a kockázat eleve korlátlan vagy az adós részéről nem korlátozható, nem kezelhető. A perbeli szerződés a kiegészített tényállás szerint ilyen jogot biztosít a felperes számára. Amellett, hogy a felperesnek a kockázatfeltáró nyilatkozat szerint is feltétel nélkül lehetősége volt a tartozását forintba konvertálni, és ez következik a Lakossági Üzletszabályzat III.23.1. pontjából is. A szerződésben biztosított egyoldalú módosítási joga révén a felperes által kezelhető kockázat így nem minősült a felperes jogai és kötelezettségei szempontjából az ő hátrányára kialakult helyzetnek. Ebből következően nem elsődlegesen a perbeli szerződésben a tájékoztatási kötelezettség mikénti teljesítéséből, nem is a tájékoztatás

tartalmából, hanem a szerződés forintosításra vonatkozó rendelkezéséből következett az ügyben, hogy az árfolyamkockázat felperesre telepítése nem volt tisztességtelennek tekinthető, mivel nem teremtett egyensúlytalan helyzetet.

Felperes kiemeli ebből:

„kockázat telepítése akkor lehet tisztességtelen, ha a kockázat eleve korlátlan”

„tisztességtelen, ha az adós részéről nem korlátozható, nem kezelhető”

Jelen per szerződése ilyen jogot nem biztosít felperes részére, ezáltal a perbeli szerződés „egyensúlytalan helyzetet teremtett”.

Felperes kéri, hogy az árfolyamkockázat ismertetésének megfelelőségi vizsgálata során ezt az ítéletet vegye számításba a bíróság.

Tisztességes lehet-e egy eleve korlátlan árfolyamkockázat? Márpedig alperes többször kinyilvánított állítása, hogy a kockázatfeltáró anyagokkal azt kívánta közölni, hogy a felperes korlátlan árfolyamkockázatot vállalt.

ellenesség 30

Ezt a korlátlan árfolyamkockázattal kapcsolatos kérdést a másodfokú ítélet nem ismerteti, ez a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossggal nem vizsgálta meg” azt, hogy megfelelő volt-e az árfolyamkockázati tájékoztatás.

Az alábbi kifejezések, fogalmak és a hozzájuk kapcsolódó megállapítások teljes egészében hiányoznak a másodfokú ítéletből:

- alkotmánybíróági és kúriai döntés alapján adós nem vállalhat korlátlan árfolyamkockázatot
- 2014/17/EU irányelv hatása
- AB 34/2014. (XI. 14.) határozat szerint a devizahitelek kockázata nagy
- Kúria a Gfv.VI.30.226/2021/9 ítélet szerint a korlátlan árfolyamkockázat tisztességtelen
- Gfv.VI.30.472/2021/9. számú ítéletét szerint: „deviza alapú szerződésben az árfolyamváltozásból adódó kockázat telepítése akkor lehet tisztességtelen, ha a kockázat eleve korlátlan vagy az adós részéről nem korlátozható, nem kezelhető”
- A perbeli szerződés „egyensúlytalan helyzetet teremtett”.
- A „korlátlan többletköltség” értelmezhetetlen kifejezés

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Amennyiben az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelő, akkor a kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

Számszerű tájékoztatás a devizahitel kockázatáról

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 69. oldalán ismertették, hogy egészen széleskörű gyakorlat volt az árfolyamkockázattal kapcsolatban a számszerű tájékoztatás:

Felperes az ítélkezési gyakorlattal való ismerkedés közben talált arra több példát is, hogy konkrét adatokkal ismertette a bank a devizahitel veszélyeit, kockázatát.

A Kúria 2022. december 7.-én hozta meg Gfv.I.30.213/2022/8. számú ítéletét.

[2] A devizahitelek kockázatairól szóló ügyféltájékoztató – továbbiak mellett – azt tartalmazza ... A forint erősödése könnyíti a törlesztési terheket, gyengülése növelheti azokat.

A devizakölcsönök kamatai az euró és a svájci frank kamat növekedése miatt változhatnak. A bank az irányadó deviza kamatlábat ennek megfelelően módosíthatja. Hosszabb távon a forint kamatláb várható csökkenése, illetve a deviza kamatlábak potenciális növekedése jelentősen mérsékelheti a deviza alapú kölcsönök előnyét. Az euró vagy svájci frank 1,5 százalékpontos kamatemelkedése esetén 20 %-os forint árfolyam gyengülése mellett a törlesztő részlet 31,2 %-kal magasabb lesz, 3 százalékpontos kamatemelkedés esetében ez az emelkedés 43 %.

A futamidő egészére ez a tájékoztató 20% árfolyamromlásra hívja fel a figyelmet, valamint a kumulatív hatást is számszerűen ismerteti.

Felperes ismételten nyilatkozik, hogy nem vette volna fel a devizahitelt, ha olyan tájékoztatót tesznek eléje, amiben 43% törlesztő részlet emelkedésre hívják fel a figyelmét. Felperes esetében az általános tájékoztató nem tartalmazott sem táblázatos, sem más módon konkrét számadatot a lehetséges törlesztő részlet emelkedésre. Ha felperes látja, hogy a törlesztőrészlet 50%-kal is nőhet, akkor egészen biztosan visszalép a hitelkérelemtől. Felperes nem gazdasági öngyilkos, aki szándékosan olyan kölcsönt vesz fel, amit egészen biztosan nem tud fizetni. 50 %-kal növelt törlesztő részletet pár hónapig még egészen biztosan tudott volna fizetni (kisebb nagyobb csúszásokkal), azonban, ha ilyen magas marad a fizetendő összeg tartósan, az a családja számára csődöt jelentene. A tartós növekedés lehetőségét meg sem említette a tájékoztatójában alperes, még csak utalni sem utalt rá.

Felperes álláspontja, hogy alperes felelőtlenül járt el, amikor nem a PSZÁF ajánlása alapján készítette el az általános tájékoztatót, a kölcsönszerződés 19. oldalát. Feltehetőleg az ajánlást azért nem vette figyelembe, mert nem kívánta a devizahitel iránt érdeklődőket elriasztani a számára hatalmas hasznot hozó terméktől.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 70. oldalán kiemelték ismertették alperes Erste Bank valótlan állításait:

A szómágia esetéhez hasonló annak a teljes képtelenségnek az elterjedése az ítélkezési gyakorlatban, hogy az esetleges devizaárfolyam-emelkedés többletköltsége nem számolható ki.

A perbeli szerződésben:

Azaz: „egy kedvezőtlen árfolyamemelkedés Önnek előre ki nem számítható többletköltséget okozhat”. Alperes az ellenkérelmében (9. oldal) ezt az állítást megismétli. Ez a megfogalmazás nem egyedi, több perben is előfordul. Része lett az ítélkezési gyakorlatnak sajnos. Az is gyakori, ám teljesen valótlan állítás, hogy a veszély, az árfolyamváltozás okozta kár (a törlesztő részlet emelkedése) nem számolható ki. Ez egy valótlan, tisztességtelen tájékoztatás, két szempontból is. Egyrészt az árfolyamváltozás hatása kiszámolható, főleg a bank számítógépes rendszere által. Tehát az, hogy 30 Ft (50 Ft, 100 Ft stb.) árfolyam gyengülés hány forinttal növeli a havi törlesztő részlet összegét, minden további nélkül egy gombnyomásra kiszámítható. A PSZÁF ajánlást figyelembe vevő tájékoztatás tartalmaz ilyen jellegű táblázatot, sőt, az még figyelembe veszi az esetleges kamatláb változást is (mely jelen esetben referencia kamatozású), és felhívja a figyelmet a kumulatív hatásra.

Ha igaz lenne, hogy nem számolható ki árfolyamváltozás esetén a többletköltség, vagyis a kölcsön veszélye, akkor mi alapján tudta volna adós kiszámolni, felmérni azt, hogy mekkora veszélyt vállal? Az, hogy a veszélynek bekövetkeztének mi az esélye – az egy más kérdés. Mint jelen beadvány tartalmazza a mai napig, átlag évi 6%-kal nőtt a CHF árfolyama a szerződéskötés óta. Nem egyszer, nem kétszer, hanem 18 éven keresztül átlag 6%-kal!!!

A „ki nem számolhatóból”, az „okozhatból” ez nem következtethető ki!

Ezek a kifejezések nem voltak képesek arra, hogy felperesben a reklámok és újságcikkek által mutatott képet megingassák, szétzúzzák:

„A devizahitel biztonságos, nem kell félni. Ha lesz is árfolyammozgás, azok hosszú távon kiegyenlítik egymást”.

Ez a kockázatfeltáró semmilyen módon nem jelezte, hogy a sajtó, a Bankszövetség állításai valótlanok, nem szabad azokat a döntés során figyelembe venni.

Jelen perben a kedvezőtlen árfolyam és kamatláb változás együttes, kumulatív hatására nem hívta fel alperes az aláírt szerződésben a figyelmet. Később sem tett alperes kiegészítő tájékoztatást

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 73. oldalától ismertették a PSZÁF lakossági kiadványait:

Mint felperes ismertette, elég elterjedt volt az, hogy a PSZÁF ajánlása alapján tájékoztatták a bankok a fogyasztókat a devizahitel kockázatairól. Sajnos a pénzintézetek számára készült PSZÁF ajánlást felperes nem találta meg az interneten.

Talált viszont felperes két lakossági tájékoztatót a PSZÁF részéről, az egyik 2006-ban készült, a másik 2008-ban a MNB-vel közösen. 2007 tavaszán tehát alperesnek ismernie kellett a PSZÁF ajánlását is és a lakossági tájékoztatót is. Egyértelműen megállapítható, hogy alperes figyelmen kívül hagyta a felügyeleti állami szervezet anyagát, és nagymértékben más tájékoztatást nyújtott.

Ezek alapján vizsgálja meg felperes:

- ☐ lehet-e számolni az árfolyamemelkedés hatását a törlesztő részletre?
- ☐ lehet-e számolni kumulatív hatást a törlesztő részletre?
- ☐ mire vonatkozik a jelentős szó?

PSZÁF kiadvány 2006

1. tény

számolható 10-20 forint gyengülés (stb.) hatása a törlesztő részletre

Valótlanság, félrevezetés minden olyan banki tájékoztatás, minden olyan ítélet, amiben az szerepel, hogy az árfolyamemelkedés hatása a törlesztő részletre nem számolható ki.

2. tény

számolható 5%-10%-15% forint gyengülés (stb.) hatása a törlesztő részletre

Valótlanság, félrevezetés minden olyan banki tájékoztatás, minden olyan ítélet, amiben az szerepel, hogy az árfolyamemelkedés hatása a törlesztő részletre nem számolható ki.

3. tény

számolható a kommutatív hatás a törlesztő részletre

Valótlanság, félrevezetés minden olyan banki tájékoztatás, minden olyan ítélet, amiben az szerepel, hogy a kommutatív hatás a törlesztő részletre nem számolható ki.

4. tény

A jelentős árfolyamemelkedés nem jelenti, hogy végtelen, nem jelenti, hogy felső határ nélküli.

A 2006-os kiadványban jelentős emelkedés az, amikor a devizahitel törlesztő részlete eléri a forintkölsön törlesztő részletét.

2008-ban a jelentős szót fokozták: igen jelentős.

Ha már önmagában a jelentős szó a végtelent jelentené, a korlátlant jelentené, akkor azt mi értelme tovább fokozni?

5. tény

A tájékoztatók 15% árfolyamemelkedéssel számoltak a futamidő alatt.

6. tény

A tájékoztatóban fel kellett volna hívni a figyelmet arra, a kedvezőtlen árfolyamváltozás tartós is lehet. A 2008-as kiadványban már a 10-15%-os árfolyammozgás igen jelentős.

Felperes következtetése: minden olyan banki tájékoztatás hiányos, tisztességtelen amely nem a felügyelő hatóság ajánlása alapján készült, mert a legelemibb szakmai követelménynek sem feleltek meg. A könnyen érhető, figyelemfelkeltő számadatokat egyszerűen kihagyták a kockázattájékoztatásból.

A kialakult ítélkezési gyakorlatot meg kell változtatni.

A már hivatkozott PSZÁF 2008 eleji körlevél kitér a japán jen fokozott kockázatára.

„Fokozatosan kockázatos terméknek” nevezi.

Úgy fogalmaz, „akár jelentősen is megváltozhat a kamat és árfolyam elmozdulás miatt” a havi törlesztő részlet. Ezért kötelezi a japán jen alapú kölcsönöket forgalmazó pénzintézeteket, hogy „szerződéskötés előtt kötelessége bemutatni az ügyfél számára hogy 20%-os árfolyam elmozdulás és 1%-os kamatváltozás esetén hogyan emelkedhet a törlesztő részlet, illetve annak jövedelemhez viszonyított aránya.”

A felügyeleti szerv, a PSZÁF tehát a CHF elszámolású kölcsönhöz képest fokozottan veszélyesnek, kockázatosnak tekintette a japán jen alapút, ám csak 20% mértékű árfolyamemelkedésre történő figyelmeztetést írt elő. Ezt tekintette a PSZÁF jelentőnek. 2008 elején tartott már a válság, azonban a PSZÁF sem érezte-jelezte hogy a lakosságot veszély fenyegetné.

Nem szerepel a törlesztő részlet várható alakulásával kapcsolatban sem a „többszörösére nőhet”, sem a „korlátlanul emelkedhet” kifejezés. Ha PSZÁF nem érezte, akkor a lakosságnak miért kellett „felismernie”?

Felperes szeretné arra emlékeztetni a Tisztelt Törvényszéket, hogy 2004-ben a Budapesti Értéktőzsde is vizsgálta a lakosság kockázatát. A BÉT nem csak úgy általánosságban fogalmazta meg a devizahitel veszélyét, hanem pontosnak bizonyult, teljesen beigazolódott 10 évre szóló árfolyam előrejelzést is számolt

ellenesség 31

Ezeket az árfolyamkockázat kiszámíthatóságával kapcsolatos kérdéseket a másodfokú ítélet nem ismerteti, ez a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy megfelelő-e az árfolyamkockázati tájékoztatás.

Az alábbi kifejezések, fogalmak és a hozzájuk kapcsolódó megállapítások teljes egészében hiányoznak a másodfokú ítéletből:

- Jellemzően az árfolyamkockázattal kapcsolatos a számszerű tájékoztatás a PSZÁF ajánlás alapján készült
- A tartós növekedés lehetőségét meg sem említette a tájékoztatójában alperes, 18 éven keresztül átlag évi 6%-kal nőtt a CHF árfolyama.
- Valótlan állítás: az esetleges devizaárfolyam-emelkedés többletköltsége nem számolható ki.
- A PSZÁF szerint jelentős árfolyamemelkedés az, amikor a devizahitel törlesztő részlete eléri a forintkölcsön törlesztő részletét.
- A 2008 évi PSZÁF kiadványban már a 10-15%-os árfolyammozgás igen jelentős.
- Számszerű tájékoztatás a devizahitel kockázatáról a Kúria Gfv.I.30.213/2022/8. ítéletében
- Az esetleges devizaárfolyam-emelkedés többletköltsége pontosan kiszámolható.
- A kedvezőtlen árfolyam és kamatláb változás együttes, kumulatív hatására nem hívta fel alperes az aláírt szerződésben a figyelmet
- A PSZÁF tehát a CHF elszámolású kölcsönhöz képest fokozottan veszélyesnek, kockázatosnak tekintette a japán jen alapút, ám csak 20% mértékű árfolyamemelkedésre történő figyelmeztetést írt elő

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. Nem derül ki az ítéletből, hogy „a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Amennyiben az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelő, akkor a kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása

esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

A harmadik árfolyamkockázati tájékoztató – a Nyilatkozat

A másodfokú ítélet ismerteti, alperes álláspontját, mely szerint csak két kockázat feltáró dokumentum van:

„Vitatta az árfolyamkockázatot a felperesekre terhelő szerződéses kikötések tisztességtelenségét. Álláspontja szerint a szerződés VII. pontja és a külön okiratba foglalt írásbeli tájékoztató tartalma megfelelő, világos és érthető volt, a felperesek által állított eltérő szóbeli tájékoztatás nem történt meg.”
(elsőfokú keresetnél) az alperesek védekezése [36]

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 73 oldalától ismertetik a harmadik árfolyamkockázati tájékoztató jelentőségét:

A szerződés a kölcsön folyósítását több feltételhez köti. Többek között alá kell írni egy nyilatkozatot. Ez az a nyilatkozat, amelyet az idézett törvény előír.

Ezt a másik dokumentumot a szerződés a 4. oldalon teljesen pontosan megnevezi (II.3 pont).

Ez dokumentum a „DEVIZAFINANSZÍROZÁS KOCKÁZATA” C. NYILATKOZAT

Ezt a dokumentumot legkésőbb a szerződés napján kellett volna alperesnek átadni felperes részére és felhívni a figyelmét arra, hogy nagyon fontos, hogy visszahozza (a többi előírt dokumentummal együtt), mert különben a bank nem utalja a 17.000.0000 forintot.

Felperesnek pedig a „DEVIZAFINANSZÍROZÁS KOCKÁZATA” C. NYILATKOZAT megismerése után lehetősége lett volna visszalépni a szerződéstől, minden anyagi következmény nélkül, hiszen a kötelezően előírt nyilatkozatot, csak a szerződés aláírását követően kapta meg.

A két speciális árfolyamkockázat (a szerződés aláírása és a folyósítás napja közötti, és a lakáskasszás törlesztés szerinti) nem ismerhető meg az általános tájékoztatóból.

Márpedig összesen háromféle árfolyamkockázat van, mindháromnak más a működési elve, mindegyiknek más a hatása a törlesztő részletre.

A két speciális kockázat nem lett elbírálva az előzményperben.

Ezeknek a vizsgálata nem történt meg az elsőfokú eljárás során sem, így ez a feladat a Tisztelt Törvényszékre hárul

Indítványozók a 2025.02.24.-i beadvány 121. oldalán ismertetik, hogy változott a Kúria álláspontja:

Felperes a hatodik beadványában ismertette a bírósággal, hogy változás következett be a Kúria ítélkezési gyakorlatában:

Pfv.II.20.840/2023/6

„[21] Az elsőfokú bíróság az ítélet jogi indokolásában kifejtette, hogy az alperes nem tudott a felperesek által aláírt külön kockázatfeltáró nyilatkozatot csatolni, a felperesek pedig állították, hogy ilyet nem kaptak, nem írtak alá.”

Ugyanez a tény jelen perben is, felperes nem kapott és nem írt alá kockázatfeltáró nyilatkozatot.

„[22] Az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezés tisztességtelenségének vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy az alperes nem igazolja a tájékoztatás tartalmát, teljeskörűségét. Külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem került csatolásra az ügyben; a per során becsatolt külön kockázatfeltáró nyilatkozat csak aláíratlan minta volt, amelyet az alperes más ügyfeleknél alkalmazott.”

Jelen perben alperes nem nyújtott be még aláíratlan kockázatfeltáró nyilatkozatot sem.

(6. felperesi beadvány – 2024.05.05. – 9. oldal)

Indítványozók a 2025.02.24.-i beadvány 122. oldalán ismertetik a Fővárosi Törvényszékkel, hogy az elsőfokú bíróság miként ferdítette el a tényeket:

Az elsőfokú bíróság szisztematikusan kockázatfeltáró nyilatkozatnak nevezi az általános tájékoztatót.

Az I., II. r. felperes a szerződéskötéssel egyidejűleg – külön íven – kockázatfeltáró nyilatkozatot írt alá. A kockázatfeltáró nyilatkozat bevezető leírja, hogy a devizában történő finanszírozás választásával az I., II. r. felperes élvezheti a választott deviza piaci előnyeit, ugyanakkor viseli annak kockázatait is. [31]

Felperesek egy általános tájékoztatót írtak alá, mely a szerződés 19. oldala.

Az I., II. r. felperes csatolta a kölcsönszerződést, a kockázatfeltáró nyilatkozatot.... [102]

Az elsőfokú bíróság iratellenes állítást írt az ítéletbe! Felperes nem csatolta a kockázatfeltáró nyilatkozatot!

Felperes a kölcsönszerződést csatolta, melynek a 19. oldala viseli az általános tájékoztatásra utaló címet.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében folytatja a valóság elferdítését:

Az az előadás, hogy „csak a szerződés aláírásának a perceiben ismerkedhettek meg az írásos árfolyamkockázati tájékoztatással” a személyes meghallgatás során egyik felperes részéről sem merült fel érvénytelenséget okozó sérelemként. Ez a személyes meghallgatások „írásbeli kiegészítésében” fordul elő, amelyet a bíróság pontosan a személyes meghallgatás garanciális jellege, közvetlensége miatt nem tartott jóhiszemű, őszinte előadásnak. A fél személyes meghallgatásának pontosan az a célja, hogy feltárja - a meghallgatott fél szempontjából – a szerződéskötés folyamatát, a szerződéskötés körülményeit. Ez pedig nem volt hangsúlyos a személyes előadásokban. [139]

Sem ezen a tárgyaláson sem később nem jelezte a bíróság, hogy milyen okból nem tartja „jóhiszeműnek és őszintének” a tényszerű beszámolót a szerződéskötés körülményeiről. Kellő időről beszélni olyan esetben amikor a jogszabály által előírt „kockázatfeltáró nyilatkozat” nem került átadásra semmilyen módon - teljesen lehetetlen. Ami nem történt meg, az nem lehet sem kellő időn belül, sem kellő időn túl.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 11. oldalától ismertették, hogy alperes az ellenkérelmében valótlanosságot állít:

Alperes valótlan állítása az ellenkérelemben:

„A Pp. 196. §-a szerinti magánokiratba foglalt felperesi nyilatkozattal, illetve az ugyanilyen bizonyítóerővel bíró kölcsönszerződésbe foglalt, kockázatfeltáró nyilatkozatra vonatkozó felperesi nyilatkozattal az alperes a bizonyítási kötelezettségének eleget tett, a felperesek maga ismerte el azt aényt, hogy a tájékoztató tartalmát megértette, tudomásul vette és annak ismeretében köti meg a felek szerződését, ahogyan azt fentebb már kifejtettük.” - 13. oldal

Az első tény: nem létezik „magánokiratba foglalt felperesi nyilatkozat”.

A második tény: a kölcsönszerződés tartalmaz egy „VII. CHF klauzulát” (10. oldal) valamint tartalmaz egy „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű tájékoztatást

(19. oldal). Ez az a két okirat, amelynek megismerését felperes az aláírásával igazolja.

A harmadik tény: a kölcsönszerződés hivatkozik egy harmadik okira: „II.A Kölcsön folyósítása 3. A kölcsön folyósításának együttes feltételei” (3. oldal) „Az adós a „devizafinanszírozás kockázata” c. nyilatkozatot aláírta és a Bank részére benyújtotta”.

A negyedik tény: felperes az eléje helyezett kölcsönszerződést az első oldaltól kezdve egymás után írta alá, folyamatosan ahogy jöttek az oldalak. Így az általános tájékoztató aláírására akkor került sor, amikor felperes a 19. oldalhoz ért. A kölcsönszerződés aláírása azonban már a 13. oldalon megtörtént.

Az ötödik tény: mindhárom kockázatismertetést tartalmazó iratnak van saját neve, ezek egymástól különböznek: klauzula, tájékoztató, nyilatkozat.

Alperes keveri ezeket a szavakat, az egyes iratokat nem a saját elnevezésükkel illeti, leginkább a nyilatkozat szót használja.

Ezzel szeretné elérni azt a Tisztelt Bíróságnál, hogy az megállapítsa egyrészt, hogy mindegyiket aláírták kockázatismertetés kapcsán, másrészt, hogy a szerződés aláírását megelőzte a kockázati tájékoztatás aláírása.

Két ok miatt valótlán alperes állítása:

1. meg sem említi, hogy van egy harmadik „felperesi nyilatkozat”

2. így aztán azt a hamis látszatot kelti a Tisztelt Bíróságban, hogy felperes a devizahitel kockázataival kapcsolatban minden dokumentumot megtett és minden nyilatkozatot megtett.

Alperes tisztában volt azzal, hogy három nyilatkozatnak kell lennie, és azzal is tisztában kellett lennie, hogy felperes ezt a nyilatkozatot nem kapta meg, mivel ezt az észrevételt a felperesi fellebbezés nagyon pontosan tartalmazza a 71. oldaltól.

A hatodik tény: a felperes nem kapott az ellenkérelemmel csatolmányokat, egyetlen egy csatolmány sincs.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 13. oldalától ismertettek egy olyan precedens jellegű Kúriai ítéletet, amely teljesen azonos körülményű szerződésre vonatkozott:

A nagyjából 100 megvizsgált ítéletből csak ebben az alábbi egy esetben volt teljesen azonos a pénzintézet eljárása: általános tájékoztató az árfolyamkockázatról és folyósítási feltételként a kockázatfeltáró nyilatkozat aláírása:

A Kúria 2024. január 30.-án hozta meg Gfv.30296/2023/6. számú ítéletét. Csatolja felperes ezt az ítéletet, beleillesztve a szerződéséből az adott szövegrészhez illő rendelkezést. Így minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy azonos ténybeli és jogi helyzetről van szó. A Kúria ítéletben szereplő szerződés is azt tartalmazta, hogy a folyósítás feltétele a kockázati nyilatkozat aláírása, ezen kívül volt egy általános tájékoztató is.

[29] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az általa megfogalmazott írásbeli tájékoztatás ellenére nem biztosította a felperesek számára, hogy a devizában való elszámolásból rájuk háruló kockázatokkal a szerződéskötési szándékukat is befolyásoló mértékben számolhassanak, ezért a szerződési feltétel nem volt a felperesek mint fogyasztók számára világos és érthető. A feltétel a régi Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján tisztességtelen, semmis. Figyelemmel arra, hogy a szerződés devizaalapúsága a

főszolgáltatás alapvető jellegét határozza meg, a szerződés ezen feltétel mellőzésével nem teljesíthető, így a régi Ptk. 239. § (2) bekezdése értelmében a teljes szerződés érvénytelen. [52] A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg: a csatolt kockázatfeltáró nyilatkozatból nem állapítható meg, hogy azt az I. és II. rendű felperes a kölcsönszerződés aláírása előtt, vagy azzal egyidejűleg írta alá. E körben helyesen vette figyelembe, hogy: a felperesek vitatása miatt annak bizonyítása, hogy a szerződések aláírása előtt a fogyasztóknak kellő idő állt rendelkezésre a szerződések megismerésére, az alperesnek mint a fogyasztóval szerződést kötő félnek a kötelezettsége; a kockázatfeltáró nyilatkozat aláírása nem a szerződés megkötésének, csupán a kölcsön folyósításának volt a feltétele.

Indítványozók kiemelik: „a kockázatfeltáró nyilatkozat aláírása nem a szerződés megkötésének, csupán a kölcsön folyósításának volt a feltétele” ezáltal „nem biztosította a felperesek számára, hogy a devizában való elszámolásból rájuk háruló kockázatokkal a szerződéskötési szándékukat is befolyásoló mértékben számolhassanak.”

Indítványozók kiemelik, hogy az előzményperükben a Kúria 2023. június 21.-én hozta meg a Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítéletét, így a Kúria 2024. január 30.-án meghozott Gfv.30.296/2023/6 számú döntésére semmiképpen sem hivatkozhattak. Ezáltal nem lehet beszélni ítélt dologról ebben a jogi kérdésben.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 14. oldalától összefoglalták:

Az idézett kúriai ítélethez hasonlóan, a perbeli esetben sem volt megfelelő az árfolyamkockázatról a tájékoztatás, ezáltal az árfolyamkockázat felperesre telepítése tisztességtelen, így a perbeli szerződés is teljes mértékben érvénytelen, ugyanúgy, mint a precedens jellegű kúriai ítéletben, mert az alperes „nem biztosította a felperesek számára, hogy a devizában való elszámolásból rájuk háruló kockázatokkal a szerződéskötési szándékukat is befolyásoló mértékben számolhassanak”.

A kölcsönszerződés rendelkezése önmagában bizonyítja a nem megfelelő árfolyamkockázat tájékoztatást.

Miként alperes szerette volna bizonyítani, a kockázatfeltáró dokumentumok tartalmát (jelen esetben mind a hármat) a szerződés aláírása előtt kellett volna ismertetnie az alperesnek a felperessel, mert kizárólag csak ebben az esetben tudja a kockázatok ismeretében vállalni a szerződést felperes, mint fogyasztó.

Az aláírt szerződés azonban azt tartalmazza, hogy ismerje meg felperes a törvény által előírt kockázatfeltáró nyilatkozatot, majd nyújtsa be azt a banknak. Ha ez megtörténik, akkor kerül sor a kölcsönösszeg folyósítására.

Precedens hatású ítélet mondta ki tehát, hogy ez a tájékoztatási megoldás nem megfelelő! Ha ezt a Tisztelt törvényszék nem így látná, úgy kéri a felperes, hogy a precedensképes ítélettől való eltérést szíveskedjék részletesen indokolni.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 42. oldalán ismertették, hogy valótlan az elsőfokú bíróság állítása, az alperes folyamatosan félre vezeti a bíróságot.

Alperes 6/2013. PJE határozatból többek között idézi:

A 2005. január 1. után lakossági ügyféllel megkötött devizahitel nyújtására irányuló, illetve ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmazó szerződéseknél pedig a Hpt. 203. §-a már előírja, hogy a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.” - 8. oldal

Felperes a fellebbezésében teljesen egyértelműen kifejtette, hogy iratellenes az elsőfokú bíróság állítása:

Az elsőfokú bíróság iratellenes állítást írt az ítéletbe! Felperes nem csatolta a kockázatfeltáró nyilatkozatot! Felperes a kölcsönszerződést csatolta, melynek a 19. oldala viseli az általános tájékoztatásra utaló címet. (122. oldal)

Nincs semmilyen kockázatfeltáró nyilatkozat, annak tartalmára így a bíróság nem hivatkozhat. (98. oldal)

Azzal, hogy alperes idézi a PJE-t, még nem igazolta, hogy felperes a 3. kockázatról szóló iratot megkapta volna. Alperes nem tesz olyan állítást, hogy átadta volna ezt a kockázatfeltáró iratot.

Egyértelműen megállapítható, hogy nincs vita felperes és alperes között abban, hogy a 3. kockázatfeltáró irat nem került átadásra.

Alperes feltehetőleg az át nem adott, 3. tájékoztató anyagból, a kockázatfeltáró nyilatkozatból idéz:

Előadjuk, hogy az alperesi tájékoztató egyértelműen tartalmazza:

- *a forint leértékelődésének futamidő alatt is bekövetkező valószínűségét*
- *arra vonatkozó tájékoztatást, hogy az árfolyamváltozás következtében a felperesek helyzete gazdaságilag nehezen viselhetővé is válhat*
- *felhívja a figyelmet arra, hogy az árfolyam naponta változik, mely a tőkeösszeg és a törlesztőrészlet forintösszegét is megváltoztatja és előre nem látható, korlátlan többletköltséget okozhat. - 9. oldal*

Sem az általános tájékoztató, sem a klauzula nem tartalmazza ezeket a kifejezéseket:

„gazdaságilag nehezen viselhető”

„korlátlan többletköltséget okoz”.

A CHF klauzula 5% árfolyamváltozást nevez nagymértékűnek.

Az általános tájékoztató ki nem számolható többletköltségről ír. Ha nem számolható ki, akkor miként állapította meg alperes, hogy korlátlan?

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 79. oldalától ismertették

Mint már felperes részletesen ismertette, a szerződés rendelkezése alapján a folyósítás feltétele volt a nyilatkozat átadása felperes részére. Az, hogy három különböző okiratban, eltérő időpontokban tájékoztatta a kockázatokról a pénzügyi intézet a fogyasztót, a jelen beadványokban bemutatott példák által egyáltalán nem volt egyedi. Jelen perbeli esetben a szerződéshez kapcsolódó nyilatkozat, a 3. tájékoztatás elmaradt.

Indítványozó felperesek a 2025. június 11.-i másodfokú tárgyaláson összesítették álláspontjukat, részlet a tárgyalási jegyzőkönyvből, amely rettentően tömören, eléggé torzítva tartalmazza az elhangzottakat:

„Még arra hívnám fel a másodfokú bíróság figyelmét, hogy a felek szerződésében háromféle árfolyamkockázati tájékoztató volt, az egyik a devizaelszámolásra vonatkozó, a 19. oldalon, a másik az úgynevezett CHF klauzula VII. szám alatt a szerződésben, viszont volt még egy olyan nyilatkozat is, amelynek az elnevezése a folyósítási nyilatkozat volt, ez az eljárás során nem került elő, ezen utóbbi vonatkozásában helyezkedett arra az álláspontra a Kúria, ahogy arra hivatkoztunk is, hogy ez az alperes részéről egy tisztességtelen megoldás volt.”

A jegyzőkönyv idézett részéből megállapítható, hogy a Fővárosi Törvényszék nem látta meg a tényeket és nem látta át az összefüggéseket. Indítványozó felpereseknek nem állt módjában a jegyzőkönyv tartalmával kapcsolatban helyesbítést vagy kiegészítést kérni.

A Fővárosi Törvényszék nem jelezte, hogy nem világos számára felperes álláspontja, nem tett fel tisztázó kérdéseket a tárgyaláson.

A Fővárosi Törvényszék nem jelezte a tárgyaláson, hogy az árfolyamkockázat kérdéskörét teljes mértékben ítélte dolognak tartja és ezáltal indítványozó felperesek nem tudtak érvelni ezen valótlan megállapítás ellen.

A másodfokú ítélet nem tartalmazza a tárgyaláson tett felperesi jogi nyilatkozatot, még azt sem tartalmazza, hogy volt nyilvános tárgyalás, azon mi hangzott el, milyen kérdéseket tett fel a bíróság.

ellenesség 32

A harmadik árfolyamkockázati tájékoztatóval kapcsolatos kérdéseket a másodfokú ítélet nem ismerteti, ez a jogi kérdést a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg. Ebben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossgal nem vizsgálta meg” azt, hogy megfelelő-e az ha nem adja át a bank az általa előírt árfolyamkockázati tájékoztatót, valamint megfelelő-e az ha a szerződés aláírása várhatóan napokkal megelőzi harmadik árfolyamkockázati tájékoztató megismerését, aláírását.

Az alábbi kifejezések, fogalmak és a hozzájuk kapcsolódó megállapítások teljes egészében hiányoznak a másodfokú ítéletből:

- Kúria Pfv.II.20.840/2023/6 ítélet nagyon hasonló ügyben: „Külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem került csatolásra az ügyben”
- Az elsőfokú bíróság nem tartja „jóhiszeműnek és őszintének” a tényszerű beszámolót
- Nem létezik „magánokiratba foglalt felperesi nyilatkozat – alperes perbeli állítása valótlan
- A kölcsönszerződés aláírása (szerződés 13. oldal) megelőzte az általános tájékoztató aláírását (szerződés 19. oldal) – alperes perbeli állítása valótlan
- Mindhárom kockázatismertetést tartalmazó iratnak van saját neve, ezek egymástól különböznek: klauzula, tájékoztató, nyilatkozat - ám alperes keveri ezeket a szavakat, az egyes iratokat nem a saját elnevezésükkel illeti, leginkább a nyilatkozat szót használja.
- Kúria Gfv.30296/2023/6 ítélet nagyon hasonló ügyben: „a kockázatfeltáró nyilatkozat aláírása nem a szerződés megkötésének, csupán a kölcsön folyósításának volt a feltétele” ezáltal alperes „nem biztosította a felperesek számára, hogy a devizában való elszámolásból rájuk háruló kockázatokkal a szerződéskötési szándékukat is befolyásoló mértékben számolhassanak.”
- Felperes nem csatolta a kockázatfeltáró nyilatkozatot – elsőfokú bíróság állítása valótlan, iratellenes

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. Ez a tájékoztatás a Fővárosi Törvényszék részéről elmaradt.

Nem „szubjektív felperesi állításról” hanem a VH per lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Amennyiben az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelő, akkor a kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet

felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk. Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

A devizaárfolyam várható alakulása

A másodfokon eljáró bíróság ismertette az elsőfokú eljárásban felperesek álláspontját:

Hangsúlyozták, hogy az EUB C-186/16 számú ítélete alapján vizsgálni kell azt, hogy milyen mennyiségű információ állt, illetve állhatott a pénzügyi intézet rendelkezésére.

A kereset... (ismertetés) [23]

Hivatkoztak arra, hogy az alperes nem tájékoztatta őket arról, hogy a forint és a CHF kölcsönök törlesztési karakterisztikája eltér egymástól, az alacsonyabb törlesztési összeg csak időleges, s a futamidő jelentős részében magasabb lesz a törlesztőrészlet, mintha forintkölcsönt vettek volna fel, mert az alacsonyabb kamatszintből automatikusan következik a CHF árfolyam emelkedése, így teljes bizonyossággal növekedni fog a havi törlesztőrészlet is. Az alperes elmulasztotta tájékoztatni őket arról, hogy a devizahitel fizetéseképtelenséghez vezethet. Döntésüket befolyásoló tényezőként hivatkoztak a Bankszövetség 2006. évi nyilatkozatán kívül a 2004. és 2007. közötti reklámokra és utaltak a Gazdasági Versenyhivatal GVH Vj-141/2006/19. számú határozatára.

A kereset... (ismertetés) [24]

Indítványozták Radovan Jelasity, az alperes elnök-vezérigazgatója tanúkénti meghallgatását arra, hogy alperes tisztában volt-e azzal, hogy a forint jelentős mértékben felülértékelt volt a szerződéskötés idején, ismerte-e az alperes a kamat- és vásárlóerő paritás elméleteket, továbbá dr. Kovács Levente tanúkénti meghallgatását a forint alapú és a deviza alapú kölcsönök törlesztési karakterisztikájának elméletéről....

A kereset... (ismertetés) [25]

A másodfokon eljáró bíróság nagyon szűken ismerteti az elsőfokú ítéletet:

„Számtalan nem volt kötelező a felperesek által hivatkozott tartalommal - hogy a deviza és a forint kölcsönök törlesztőrészlete és terhe a futamidő egészében minden esetben kiegyenlíti egymást – a kamatparitás elméletéről tájékoztatni a fogyasztókat, amely elméletet a bíróság nem is osztott, kiemelve, hogy a deviza alapú és a nemzeti fizetőeszközben felvett kölcsön „törlesztési karakterisztikáját” nem önmagában a pénzügyi terméktípus, hanem a gazdasági környezet, így a tényleges infláció határozza meg.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [54]

Indítványozó felperesek kiemelik: „a kölcsön „törlesztési karakterisztikáját” a gazdasági környezet, így a tényleges infláció határozza meg.”

Indítványozók szükségesnek tartják teljes egészében idézni az elsőfokú bíróság megállapításait:

[233] A bíróság álláspontja szerint a deviza alapú és a nemzeti fizetőeszközben felvett kölcsön „törlesztési karakterisztikáját” nem önmagában a pénzügyi terméktípus, hanem a gazdasági környezet határozza meg. Vagyis, ha az adott nemzeti valuta a világgazdasági centrumhoz felzárkózó, konvergáló pályán levő ország valutája, akkor lényegesebb kisebb az árfolyamkockázat, ha viszont az adott ország – a versenyképesség, termelékenység és a gazdasági teljesítmény tekintetében – a világgazdaságtól leszakadó pályára kerül, akkor megsokszorozódik minden deviza alapú pénzügyi termék kockázata, és nagy mértékben valószínűsíthető – függetlenül a korábbi esetleges túlértékeltségtől – egy leértékelődési folyamat.

[234] A bíróság nem tudja értelmezni továbbá az a felperesi előadást, hogy a forint kölcsön magas törlesztőrésze elinflálódik és ezért egyenlíti ki a deviza alapú kölcsön terheit. Ez egy szükségszerű, biztosan bekövetkező inflációt feltételez. Ha viszont ez nem, vagy alacsony infláció következik be, s felzárkózó pályára áll a gazdaság, akkor kifejezetten előnyös külföldi devizában eladósodni. Ezzel ellentétben infláció esetén kedvezőbb az inflációval érintett pénznemben tartozni.

Az infláció csak egy kiragadott eleme a gazdasági környezetnek, aminek több eleme érinti a nemzeti valutában, illetve a külföldi valutában kötött kölcsön szerződések egymáshoz való viszonyát.

Egyértelmű, hogy a másodfokú bíróság értelemezési zavart okozó módon csonkította az elsőfokú bíróság megállapításait.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 56 oldalától ismertetik az elsőfokú bíróság dogmatikus álláspontját:

Felperes tovább idézi az ítélet pontjait – majd cáfolja ezeket:

A kamatparitás elmélete pedig – nevezetesen az, hogy két eltérő teljesítményű gazdasági környezet közötti kamatkülönbség az árfolyamkülönbségekben kiegyenlítődik – csak a devizahitelek nagymértékű elterjedése és a 2008. évben bekövetkezett pénzügyi válság után vált elfogadottá és széleskörben ismertté. [231]

A bíróság mindezek mellett abszolút közgazdasági alapelvként nem osztja a kamatparitás elmélet I., II. r felperes által előadott azon értelmezését, hogy a deviza és a forint kölcsönök törlesztőrészelete és terhe a futamidő egészében kiegyenlíti egymást, mivel a deviza alapú kölcsönöknél alacsony törlesztőrészekkel indul a futamidő, majd ez jelentősen megnő, a forint kölcsönöknél pedig magas törlesztőrészekkel indul a futamidő, de ez elinflálódik... [232]

A bíróság álláspontja szerint a deviza alapú és a nemzeti fizetőeszközben felvett kölcsön „törlesztési karakterisztikáját” nem önmagában a pénzügyi terméktípus, hanem a gazdasági környezet határozza meg. [233]

A bíróság nem tudja értelmezni továbbá az a felperesi előadást, hogy a forint kölcsön magas törlesztőrészelete elinflálódik és ezért egyenlíti ki a deviza alapú kölcsön terheit. Ez egy szükségszerű, biztosan bekövetkező inflációt feltételez. Ha viszont ez nem, vagy alacsony infláció következik be, s felzárkózó pályára áll a gazdaság, akkor kifejezetten előnyös külföldi devizában eladósodni. Ezzel ellentétben infláció esetén kedvezőbb az inflációval érintett pénznemben tartozni. Az infláció csak egy kiragadott eleme a gazdasági környezetnek, aminek több eleme érinti a nemzeti valutában, illetve a külföldi valutában kötött kölcsön szerződések egymáshoz való viszonyát. [234]

Az, hogy a bíróság „nem osztja” felperes kellően alátámasztott és igazolt álláspontját, az egyértelműen igazolja, hogy önkényes bírói értelmezésről van szó. Az, hogy „nem osztja”, az nem bírói indoklás, az nem érvelés. Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Ezt a Tisztelt Alkotmánybíróságnak kell megvizsgálnia.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 57 oldalától ismertetik a Kúria korábbi vezetőinek álláspontját:

Az Ön által a kamatparitás szabályaival kapcsolatban kifejtett közgazdasági összefüggések – nevezetesen a lerovó és a kirovó pénznemhez tartozó kamatszintek különbségéből, illetve a lerovó és a kirovó pénznem egymáshoz viszonyított árfolyamának változásából eredő hatások hosszabb távon általában kiegyenlítik egymást – ismertek. Ez a közgazdasági összefüggés azonban nem cáfolja, hanem éppen megerősíti a Kúria jogegységi határozatában kifejtett álláspontját: ebből ugyanis az következik, hogy a kedvezőbb nominális kamatmértékkel szembeállítva az árfolyamkockázatot, hosszabb távon – általában egyenértékű szolgáltatásokról van szó.

„Azok a személyek tehát, akik 2002 és 2009 között devizaalapú szerződéseket kötöttek, nagykorú, felelősen gondolkodó személyként az infláció jelenségét ismerték. E körben tehát szakértői állásfoglalásokra, külön kutatásra nincs szükség.

A 2/2014. PJE határozat 1. pontjának harmadik bekezdése alapján felvetődő kérdés valójában nem az, hogy a fogyasztók a forint inflációjának törlesztőrészletre gyakorolt lehetséges hatását felismerhették-e, hanem az, hogy a deviza-árfolyamok inflációs hatásokon túlmutató elmozdulásának a lehetőségével tisztában voltak-e?

Világosan meg kellett volna ismertetni minden devizahitel iránt érdeklődővel, hogy

a, a forint inflációjának hatása lesz a devizahitel törlesztő részletére, mert

b, az inflációnak van hatása a deviza árfolyamokra

c, és még ezen a hatáson felül lehetnek árfolyam elmozdulások.

Felperes másodsorban hivatkozik több gazdasági könyvre azzal kapcsolatban, hogy „2008 előtt nem voltak ismertek a gazdasági alapelvek”, a deviza árfolyam és a kamatszintek, illetve az inflációs szintek kapcsolata.

Bő 40 év alatt rengeteg minden változott, a pénzügyi törvényszerűségek változatlanok maradtak.

Függetlenül attól, hogy egy járásbíró ismeri-e ezeket vagy sem, belefér-e a dogmatikus elképzeléseikbe vagy sem. Mint felperes igazolta, a Kúria vezetése mindkét elméletet ismeri és érti a hatását.

Felperes úgy véli a Tisztelt Bíróságnak is legalább olyan szintű ismerettel kell rendelkeznie, mint amivel 6-8 éve rendelkezett a Kúria két vezetője.

Ám ha bizonytalan a Tisztelt Törvényszék ebben a kérdésben, akkor kéri felperes, idézze be tanúnak a Magyar Bankszövetség két vezetőjét, akik közül az egyik jelenleg az alperes bank elnök-vezérigazgatója.

Az elsőfokú bíróság ebben törlesztőrészlet-infláció kérdésben is a saját dogmájának a fogságában van. A tények teljes mértékben igazolják pl. Kovács Leventének az ismertetését a forint és a deviza kölcsönök különbségéről. Ennek a rövid, egyedi neve a „törlesztési karakterisztika”.

Felperes javasolta az elsőfokú eljárásban Kovács Levente meghallgatását, aki a „törlesztési karakterisztika” kifejezést bevezette a köztudatba. A bíróság nem volt hajlandó megismerni az igazságot, megismerni a devizahitel mérvadó tulajdonságát.

Felperes nem érti, ha a bíróság „nem tudja értelmezni” a felperesi állítást, akkor miért nem kérdezte meg valamelyik tárgyaláson, vagy miért nem kért írásos magyarázatot?

Felperes kiemeli, hogy ebben a kérdésben sem volt az alperesnek álláspontja, a bíróság átvette alperes ügyvédjének a szerepét.

Kovács Levente megfogalmazása szerint a „teljes futamidőt tekintve” a két fajta kölcsön „törlesztési terhe hozzávetőleg megegyezik”, az MNB Oktatási Füzet szerint „amit nyerünk a ... kamaton, azt elveszítjük az árfolyam leértékelődésen”

Felperes tényeket közölt, melyekkel szemben alperes semmilyen tényszerű ellenvetést sem tett.

Indítványozók a 2025.02.24.-i fellebbezésük 65 oldalától ismertetik a tényeket:

Volt tehát 2004 októberében egy 10 évre szóló deviza árfolyam előrejelzés, felperes ismeretei szerint az első „megerősítés vizsgálatra” 2006 januárjában kerül sor. Ekkor hozta nyilvánosságra a Magyar Bankszövetség a saját maga által készített elemzést a devizahitel árfolyamkockázatáról.

Ebben megállapítják, hogy a forint árfolyama az elmúlt években egyre inkább felülértékelt lett, mert nem gyengült úgy, mint arra számítani lehetett.

2008-ban bekövetkezett a nagy gazdasági válság, melynek hatására a forint felülértékeltsége megszűnt, mivel a forint brutálisan elkezdett gyengülni.

Aztán 2014-ben a CHF árfolyama valóban 100 forinttal volt magasabb, mint 2004-ben! Ezt követően a CHF tovább erősödött, a törvényszerűségnek megfelelően. Hiába szűnt meg a válság, a CHF árfolyama nem lett újra 150 forint.

Viszont már hónapok óta egy CHF többet ér, mint 400 forint.

Az elmúlt 30 évet vizsgálva, nem kell közgazdász végzettséggel rendelkezni ahhoz, hogy megállapítsuk, a CHF árfolyama folyamatosan emelkedik a forinttal szemben.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 36. oldalától összesítették álláspontjukat a tények megítélésével kapcsolatban:

Felperes még nem találkozott olyan perrel, amelyben pl. a BÉT 2004 októberében készült, a Bankszövetség 2006 januárjában készült tanulmányait, a Kovács Levente cikkét (stb.) érdemben, bizonyítékként vizsgálták volna. Érdemi vizsgálat nélkül nem lehet megállapítani, történt-e megtévesztés a lakosság tájékoztatása során?

Jelen perben kéri annak megállapítását felperes, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat által megkötött szerződését a jóerkölcsnek megfelelő folyamatban kötötték-e meg?

A felperes előre megfontolt kifosztása össze egyeztethető-e a jó erkölcs fogalmával?

Jelen peranyagban a felperes bőven kifejtette, hogy a deviza árfolyamának jövőbeni változása, annak az iránya is, és a mértéke is számítható. Felperes nem ismer olyan tanulmányt, ami a BÉT 10 évre vonatkozó számítását megcáfolta volna, mint ahogy olyan állásfoglalás sem ismert, hogy 2000 és 2008 között a forint nem volt felülértékelt, a törlesztési karakterisztikával kapcsolatban sem talált felperes olyan tanulmányt, amely cáfolta volna Kovács Levente tanulmányának lényegét.

Az alperes jelenlegi igazgatója korábban a Szerb Nemzeti Bank elnöke volt, minden bizonnyal neki és a volt, valamint jelenlegi munkatársainak sem okozna problémát az

ezekre vonatkozó cáfolatokat bemutatni, ha léteznének ilyenek. Felperes kezdeményezte az elsőfokú eljárásban (lásd fellebbezés 62. oldal) az igazgató meghallgatását. Mivel alperes tiltakozott (nem áll érdekében, hogy tisztán lásson a bíróság), az alperes igazgatóját nem idézték. Felperes abban bíz, hogy a jelen másodfokú eljárás során sor kerül az elmaradt bizonyításra.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 72. oldalától megerősítették:

A peranyag részletesen tartalmazza a törlesztési karakterisztika kifejezés fogalmát és lényegét (a fellebbezésben pl. a 61. oldalon szerepel). Felperes szeretne volna megismerni az ezzel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot, ám 2015 és 2025 között csak 7 ítéletet talált a keresése során. Ebből csupán egy volt devizahiteles.

Teljes mértékben elfogadhatatlan, hogy gazdasági törvényszerűségeket, egyetemi jegyzetekben tényként szereplő összefüggéseket, bankszakmai anyagokat perekben a bírói gyakorlat felülírjon.

Meddig alacsonyabb a devizahitel törlesztő részlete, mint a forint hitel törlesztő részlete?

Kellett-e arra számítani, hogy a fogyasztó előnye csak időleges?

Ezt a kérdést a törlesztési karakterisztika ismerete nélkül nem lehet egy bíróságnak érdemben megvizsgálnia, eldöntenie.

„Az adósoknak a futamidő teljes idejére a forint kölcsönök törlesztőrészletei mértékét meg nem haladó fizetési kötelezettség” azt jelenti, hogy a banknak kellett-e tájékoztatást adni arról, hogy a deviza elszámolású kölcsön törlesztő részlete meg haladja-e egy szerződéskötés idején elérhető forint kölcsön törlesztő részletét?

A Magyar Bankszövetség főtitkárának jelen perben ismertetett tanulmánya szerint igen, mindenképpen arra kell számítani, hogy pár éven belül a törlesztő részlet magasabb lesz. Összességében az adós nem jár jobban egy devizahittel, mivel csak a futamidő elején alacsonyabb a törlesztő részlet. A futamidő első pár évében jelentkező előnyt (alacsonyabb törlesztő részlet okozta megtakarítás) ellensúlyozza az hogy később magasabb lesz már a devizahitel törlesztő részlete.

Ez a devizahitel alapvető tulajdonsága!

Ez olyan tulajdonság, amit az alperesnek ismertetnie kellett volna a felperesekkel.

Ez a tulajdonság meghatározó abban a döntésben, hogy a fogyasztó a devizahitelt válassza-e?

Felperes hangsúlyozza, nem „az adós saját szerződéskötési motivációjáról” van szó, hanem a devizahitel alapvető tulajdonságának ismertetéséről.

Felperes hangsúlyozza a „kamatemelkedés és az árfolyamváltozás kumulált hatására” mindenképpen fel kellett volna hívni a fogyasztók figyelmét.

Az ismertetett bírói gyakorlat alapján még nagyobb szükség van arra, hogy a Tisztelt Bíróság tanúként vagy szakértőként meghallgassa Dr. Kovács Leventét a Magyar Bankszövetség főtitkárát. Felperes főtitkár úrnak írt levelét a peranyag tartalmazza.

Felperes nem talált olyan bírósági ítéletet, amelyben a törlesztési karakterisztika valóság, vagy hamissága ténylegesen meg lett volna vizsgálva. Most a Tisztelt Törvényszékre feladata egy ilyen valódisági vizsgálat elvégzése.

A másodfokú bíróság az egész kérdést „ítélt dolog”-nak tartotta:

...a jelen esetben az érvénytelenségi perben hozott jogerős ítéletben a bíróság kimondta azt is, hogy az árfolyamkockázat felperesi viselésére vonatkozó szerződéses kikötések a

megfelelő tájékoztatás folytán az árfolyamrést figyelembe véve is világosak és érthetőek voltak, ezáltal nem minősültek tisztességtelennek.

A másodfokú bíróság döntése és indokai [117]

A fenti indoklás mutatja, hogy a másodfokon eljáró bíróság nem látta át ezt a kérdést, mivel bekeverte az árfolyamkockázat megítélésébe az „árfolyamrést”!

Semmi értelme sincs az alábbi állításnak:

„az árfolyamrést figyelembe véve is világos és érthető volt árfolyamkockázati tájékoztatás”

A másodfokon eljáró bíróság egyáltalán nem törekedett arra, hogy megismerje a felek álláspontja, nem törekedett arra, hogy a valóság napfényre kerüljön.

A másodfokú bíróság az egész kérdést „ítélt dolog”-nak tartotta:

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését pedig nem indokolta sem tanúbizonyítási indítványok mellőzése, az árfolyamkockázati tájékoztatás ítélt dolog voltára figyelemmel...

A másodfokú bíróság döntése és indokai [127]

A másodfokon eljáró bíróság vizsgálat és értékelés nélkül mondta ki, hogy „ítélt dologról” van szó.

ellenesség 33

A Fővárosi Törvényszék kikerülte a rendkívül lényeges kérdések vizsgálatát azzal, hogy a teljes kérdéskört „ítélt dolognak” állította be. Ezzel szembe ment az elsőfokú bíróság döntésével, mely nem tartotta ítélt dolognak ezeket a kérdéseket. A másodfokú bíróság semmivel sem indokolta, hogy egy-egy rész kérdésben az előzményperben, a tisztességtelenségi perben mi volt a jogerős bírósági ítélet. A Fővárosi Törvényszék önkényes döntést hozott! Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. A 2025. június 11.-i tárgyaláson tájékoztatást kellett volna adnia arról, hogy el kíván térni az elsőfokú bíróság jogi álláspontjától. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

Ebben az esetben tudta volna bizonyítani felperes, hogy az adott kérdés része volt-e az előzménypernek és milyen döntések születtek.

A teljesség igénye nélkül azok a kérések, amelyekben sem az előzményperben, sem pedig a VH perben nem született döntés:

- EUB C-186/16 számú ítélete alapján vizsgálni kell azt, hogy milyen mennyiségű információ állt, illetve állhatott a pénzintézet rendelkezésére a szerződéskötés idején.
- A kamatszintek különbségéből eredő hatások „hosszabb távon általában kiegyenlítik egymást”, így nem lehet a devizahittel jobban járni, mint egy forinttittel.
- A „deviza-árfolyamok inflációs hatásokon túlmutató elmozdulása” pontosan mit jelent?
- Felperes javasolta Kovács Levente meghallgatását, aki a „törlesztési karakterisztika” kifejezést bevezette a köztudatba
- Ezekben a kérdésben nem volt az alperesnek álláspontja, az elsőfokú bíróság átvette alperes ügyvédjének a szerepét.

- Felperes bőven kifejtette, hogy a deviza árfolyamának jövőbeni változása, annak az iránya is, és a mértéke is számítható.
- Felperes nem ismer olyan tanulmányt, ami a BÉT 10 évre vonatkozó számítását megcáfolta volna.
- Felperes nem ismer olyan állásfoglalást, hogy 2000 és 2008 között a forint nem volt felülértékelt.
- A törlesztési karakterisztikával kapcsolatban felperes nem talált olyan tanulmányt, amely cáfolta volna Kovács Levente tanulmányának lényegét.
- A deviza alapú és a nemzeti fizetőeszközben felvett kölcsön „törlesztési karakterisztikáját” a gazdasági környezet, így a tényleges infláció határozza meg – az elsőfokon eljáró bíróság szerint
- A devizahitel alacsonyabb törlesztési összege csak időleges, s a futamidő jelentős részében magasabb lesz a törlesztőrészlet, mintha forintkölcsönt vettek volna fel.
- A forinthitelnél alacsonyabb (devizahitel)kamatszintből automatikusan következik a CHF, az EUR árfolyam emelkedése.
- Teljes bizonyossággal növekedni fog a havi törlesztőrészlet
- Összességében az adós nem jár jobban egy devizahittel, mivel csak a futamidő elején alacsonyabb a törlesztő részlet.
- Felperes számára teljes mértékben elfogadhatatlan, hogy gazdasági törvényszerűségeket, egyetemi jegyzetekben tényként szereplő összefüggéseket, bankszakmai anyagokat perekben a bírói ítélezési gyakorlat felülírjon.
- Felperes álláspontja, nem „az adós saját szerződéskötési motivációjáról” van szó, hanem a devizahitel alapvető tulajdonságának ismertetéséről.
- Felperes nem talált olyan bírósági ítéletet, amelyben a törlesztési karakterisztika valódisága, vagy hamissága ténylegesen meg lett volna vizsgálva.

Az EUB C-186/16 számú ítéletben foglalt feladatát nem végezte el a másodfokú bíróság sem.

Indítványozó felperesek álláspontja szerint az ítélet ezáltal jogsértő. A szükséges vizsgálatot kötelező lett volna elvégezni, ha felmerült benne a kétség, hogy esetleg ezt már az előzményperben alaposan és kielégítő módon megvizsgálták, akkor ennek tényleg utána kellett volna nézni. Minimum úgy, hogy a bírói eljárás során nyilatkozattételre kéri a pereskedő feleket. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Indítványozók számára csak névlegesen volt biztosítva „a bírósághoz fordulás joga”, gyakorlatban a perbe vitt kérdésekről 14 évnyi pereskedés alatt sem született döntés.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelő, akkor a kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása

esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

kérdés-5

Indítványozók szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés vet fel az, hogy logikailag végigvezetettnek kell-e lennie egy bírósági döntésnek, indoklásnak?

Az elsőfokú eljárás során a bíróság megállapította, hogy a tényleges infláció és a törlesztő részletek alakulása között kapcsolat van. Azonban azt nem vizsgálta meg, hogy az alperesi tájékoztató (árfolyamkockázat ismertetés) erre az összefüggésre felhívta-e a figyelmet? A ténymegállapítás első lépése megtörtént (van összefüggés az infláció és az árfolyamváltozás között), azonban a logikusan következő lépés elmaradt (tartalmazza-e ezt szerződés?). Így elmaradt annak a vizsgálata is, hogy megfelelő volt-e az árfolyamkockázati tájékoztatás vagy sem? Mivel ez nem lett végig vezetve, gyakorlatilag meg sem lehet állapítani, hogy ebben a kérdésben született-e az előzményperben döntés. Indítványozók álláspontja szerint a logikai összefüggéseket nélkülöző, a lényegi kérdés vizsgálatát megtagadó bírói ítélet bizonyíték arra, hogy nem volt tisztességes a bírói eljárás (legalábbis az érintett kérdésben).

Törvények EUB általi vizsgálata

Az elsőfokú ítélet döntését ismertette a Fővárosi Törvényszék az ítéletében:

A DH1 és DH2 tv. 3. §-a tekintetében hangsúlyozta, hogy az EUB 93/13/EGK irányelvben rögzített fogyasztóvédelmi szempontok alapján a C-118/17 és a C-932/19 számú ügyekben vizsgálta a DH1 törvény 3. § (1) bekezdésében foglaltakat és úgy foglalt állást, hogy a jogalkotó által a szerződés semmis rendelkezése helyére beilleszteni rendelt törvényi szabályozás nem ellentétes az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében foglaltakkal, azaz a vételi és az eladás árfolyam alkalmazásából eredő részleges semmisség a magyar szabályozási környezetben az EU jogának megfelelően orvoslást nyert....

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [56]

Indítványozók határozottan felleptek és cáfolták az elsőfokú bíróság valótlan állítását. Elsőként idézik a 2025.02.24.-i, másodfokú eljárás keretében benyújtott beadványából (18. oldaltól részletek):

Az EUB döntéseivel illetve az uniós joggal kapcsolatban szokott felvetődni az a kérdés, hogy az EUB vizsgálhatja-e egy magyar törvény vagy egy bírói döntés jogszabálynak való megfelelőségét. Ilyen kérdésben döntött az EUB a C-118/17 ügyben. Itt az érintett bank éppen az alperes volt, tehát az egész ügyet nagyon pontosan kell ismernie.

37 *Ez utóbbi szerződési feltételeket illetően, amelyek az említett törvények értelmében visszamenőlegesen az érintett kölcsönszerződések részévé váltak, a Bíróság 2018. szeptember 20-i OTP Bank és OTP Faktoring ítéletének (C-51/17, EU:C:2018:750) 62-64. pontjában kimondta, hogy az ilyen, kötelező érvényű jogszabályi rendelkezéseket tükröző szerződési feltételek nem tartozhatnak a 93/13 irányelv hatálya alá, mivel ez az irányelv a 2. cikkének (1) bekezdése értelmében nem alkalmazandó az eladó vagy szolgáltató,*

valamint a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő azon feltételekre, amelyeket valamely nemzeti szabályozás határoz meg.

38 Mindemellett az előzetes döntéshozatalra előterjesztett három kérdés nem magukra az említett jogszabályok által utólagosan a kölcsönszerződésekbe illesztett szerződési feltételekre, hanem e jogszabályoknak a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében az eredetileg az érintett kölcsönszerződésekben szereplő árfolyamra vonatkozó szerződési feltételt illetően biztosított védelemmel kapcsolatban kifejtett hatására irányul.

A nemzeti szabályozás alatt a magyar törvényeket és a Kúria jogegységi határozatait is kell érteni.

Mivel egyik sem tartozik a 93/13 irányelv hatálya alá, az EUB egyiket sem vizsgálhatja meg.

Az EUB viszont megvizsgálhatja, hogy magyar törvénynek, a Kúria jogegységi határozatának milyen hatása van az irányelv által biztosított fogyasztói védelemre.

43 Az ugyanis, hogy bizonyos szerződési feltételeket jogszabály útján minősítettek tisztességtelennek és semmisnek, valamint azokat az adott szerződés érvényben tartása érdekében új szerződési feltételekkel helyettesítették, nem fejthet ki olyan hatást, amely gyengíti a fogyasztók számára biztosított – a jelen ítélet 40. pontjában felidézett – védelmet.

Annak, hogy a „magyar jogalkotó mikor orvosolhat” a „szerződési feltételeket törvényi úton mikor módosíthat”, valamint törvénnyel „kölcsönszerződéseket mikor tarthat érvényben” feltétele van:

54 Egyebekben pontosítani kell azt is, hogy noha a Bíróság a 2014. április 30-i Kásler és Káslerné Rábai ítéletében (C-26/13, EU:C:2014:282, 83. és 84. pont) elismerte, hogy a nemzeti bíróságnak annak érdekében, hogy a szerződést érvényben tartsa, lehetősége van a tisztességtelen szerződési feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítésére, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy e lehetőség azon esetekre korlátozódik, amelyekben a teljes szerződés megsemmisítése folytán a fogyasztót különösen káros következmények érhetnék, és ily módon az ez utóbbit büntetné (lásd ebben az értelemben: 2018. augusztus 7-i Banco Santander és Escobedo Cortés ítélet, C-96/16 és C-94/17, EU:C:2018:643, 74. pont; 2018. szeptember 20-i OTP Bank és OTP Faktoring ítélet, C-51/17, EU:C:2018:750, 61. pont)

Az elsőfokú perben felperes pontosan ismertette, hogy esetében a DH törvények gyengítették az irányelv által biztosított védelmet. Azonban a bíróság ezt egyáltalán nem vizsgálta meg. Jelen beadványban felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket a szükséges vizsgálat elvégzésére.

Több alkalommal is kifejtette az EUB, hogy nem vizsgálhatja nemzeti törvények megfelelőségét, indítványozó idéz a 2025.02.24.-i, másodfokú eljárás keretében benyújtott beadványából (64. oldaltól részletek):

Felperes ebben a hatodik beadványában azt is kifejtette, hogy az EUB nem vizsgálhatja a magyar törvényeket.

Felperes álláspontja szerint valótlan az az állítás, hogy az EUB megvizsgálta a DH törvényeket és azokat az uniós joggal összeegyeztethetően találta. Az EUB ugyanis nem jogosult törvények, jogszabályok vizsgálatára. Ezt az EUB világosan kifejtette a C-932/19. sz. ügyben:

„29 A Bíróság továbbá már kimondta, hogy az 1. cikk (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a 93/13 irányelv hatálya nem terjed ki a kötelező érvényű nemzeti

jogszabályi rendelkezéseket tükröző azon kikötésekre, amelyek a kölcsönszerződés fogyasztóval történő megkötését követően váltak a szerződés részévé, és amelyek arra irányulnak, hogy a szerződés valamely semmis kikötése helyébe az érintett tagállam nemzeti bankja által meghatározott árfolyamot léptessenek, amint azt a magyar jogszabályok, különösen pedig a DH 1. törvény 3. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezések előírják (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 20-i OTP Bank és OTP Faktoring ítélet, C-51/17, EU:C:2018:750, 62–64. és 70. pont; 2019. március 14-i Dunai ítélet, C-118/17, EU:C:2019:207, 37. pont). ”

Az EUB már a C-51/17 ügyben is egyértelműen állást foglalt arról, hogy az EUB nem vizsgálhat törvényi rendelkezéseket:

„63 E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy a 93/13 irányelv 1. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy ez az irányelv nem alkalmazandó az eladó vagy szolgáltató, valamint a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő azon feltételekre, amelyeket valamely nemzeti szabályozás határoz meg (lásd ebben az értelemben: 2017. december 7.-i Woonhaven Antwerpen ítélet, C-446/17, nem tették közzé, EU:C:2017:954, 31. pont).

64 Ebből következik, hogy a jelen ítélet fenti 62. pontja szerintiekhez hasonló olyan szerződési feltételek, amelyek kötelező érvényű jogszabályi rendelkezéseket tükröznek, nem tartozhatnak a 93/13 irányelv hatálya alá.

Indítványozók a 2025.02.24.-i, beadvány 85. oldalán idézik az elsőfokú ítéletet:

Felperes folytatja az elsőfokú ítélet ismertetését.

Az Európai Unió Bírósága (EUB) a 93/13/EGK irányelvben rögzített fogyasztóvédelmi szempontok alapján a C-118/17 és a C-932/19 számú ügyekben vizsgálta a DH1 törvény 3. § (1) bekezdésében foglaltakat és úgy foglalt állást, hogy a jogalkotó által a szerződés semmis rendelkezése helyére beilleszteni rendelt törvényi szabályozás nem ellentétes az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében foglaltakkal...[158]

A bíróság az előbbi bekezdésben rámutatott arra, hogy a felperes által megjelölt nemzeti szabályozást vizsgálta az Európai Unió Bírósága és nem találta az uniós joggal ellentétesnek. Ezt a jelen elsőfokú bíróság felülmérlegelni, vagy ismételten vizsgálni a hivatkozott Uniós ítéletek következtében nem kívánja. Ha az I., II. r. felperes nem kíván a DH1, DH2 törvényben biztosított anyagi jogorvoslattal élni, akkor annak helyébe nem léphet jogkövetkezményként a szerződés teljes érvénytelenségének a megállapítása. A törvényi szabályozás nem biztosít vagylagos választási lehetőséget a fogyasztók részére.[159]

Felperes már jelen beadványában ismertette, hogy az EUB nem jogosult semmilyen nemzeti törvényt sem vizsgálni, így nem vizsgálta egyik DH törvényt sem. Ezáltal nem állapíthatta meg, hogy a DH törvény megfelel-e az irányelvnek.

A másodfokú bíróság döntése és indoklása:

Az EUB a C-932/19. számú döntésében kimondta, hogy a 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével „nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a fogyasztóval kötött kölcsönszerződéseket illetően semmisnek nyilvánítja az árfolyamrésre vonatkozó, tisztességtelennek tekintett kikötést, és arra kötelezi a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot, hogy e kikötést a nemzeti jog olyan rendelkezésével váltsa fel, amely hivatalos árfolyam alkalmazását írja elő, anélkül hogy ennek a bíróságnak lehetősége lenne helyt adni az érintett fogyasztó azon kérelmének, amely a kölcsönszerződés teljes

érvénytelenségének megállapítására irányul, még akkor is, ha az említett bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés fenntartása ellentétes lenne a fogyasztó érdekeivel, különös tekintettel az árfolyamkockázatra, amely a fogyasztót az említett szerződés egy másik kikötése értelmében továbbra is terheli, feltéve, hogy ugyanez a bíróság az önálló mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében és anélkül hogy az e fogyasztó által kifejezett szándék elsőbbséget élvezhetne e mérlegelési jogkörhöz képest, meg tudja állapítani, hogy az e nemzeti jogszabályban így előírt intézkedések megtétele valóban lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben az említett fogyasztó e tisztességtelen kikötés hiányában lett volna.” E döntés értelmében a fogyasztót nem illeti meg választási lehetőség az árfolyamrésszel kapcsolatos érvénytelenségi oknak a DH törvényekkel történt kiküszöbölése tekintetében – a mérlegelés joga a perben eljáró nemzeti bíróságot illeti meg és csak abban a körben, hogy a szerződés fenntartásával (azaz a jelen esetben a részleges érvénytelenség szabályainak alkalmazásával) kialakítható-e olyan helyzet, mintha a fogyasztó a szerződést e tisztességtelen kikötés nélkül kötötte volna meg.

A C-118/17. számú ügyben az EUB szintén arra a következtetésre jutott, hogy nem ellentétes az Irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével az a nemzeti szabályozás, amely az eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy helyt adjon a kölcsönszerződés valamely, árfolyamrésszel kapcsolatos rendelkezésének tisztességtelen jellege miatti megsemmisítésére irányuló kérelemnek feltéve, hogy az ilyen szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó e tisztességtelen szerződési feltétel hiányában lett volna.

A másodfokú bíróság döntése és indokai [116]

ellenesség 34

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy valóban helyesen idézte és alkalmazta az elsőfokú bíróság az EUB döntéseit.

A Fővárosi Törvényszék az ítéletében nem ismerteti indítványozó felperesek EUB döntésre hivatkozó álláspontját, nem indokolta meg, hogy miért hozott az EUB döntéssel ellentétes tartalmú ítéletet.

A Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta meg, hogy DH törvények gyengítették-e az irányelv által biztosított fogyasztói védelmet.

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben az MNB árfolyammal történő behelyettesítés „gyengíti a fogyasztó számára biztosított védelmet”, akkor ezt a megoldást el kell vetni. A bíróságnak a DH törvények ezen pontjait figyelmen kívül kell hagyni. A kölcsönszerződés marad teljes egészében érvénytelen. Teljesen érvénytelen szerződést nem lehet felmondani és így nem indulhat végrehajtás sem indítványozók ellen. A peranyag tartalmazza, hogy figyelemmel a C-630/23 EUB ítéletre miként kell a feleknek egymással elszámolniuk.

Az EUB döntés szerinti számolás eredményét tartalmazza a 2025. 06.04.-i felperesi beadvány kiegészítés (10. oldal):

A szerződés alapján a felperes részére folyósított 17.000.000 Ft-ból le kell vonni az általa a kölcsönre visszafizetett 11.427.142 Ft-ot, így 5.572.858 Ft az az összeg, amellyel a

felperes az alperes számára a C-520/21 ítélet szerinti elszámolási logika alkalmazása esetén tartozik, és a késedelmi kamat vele szemben csak az ítélet jogerőre emelkedését követően számítható fel.

kérdés-6

Indítványozók szerint egy új alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés merül fel: kialakulhat-e jogi valótlanúságon alapuló bírói ítélkezési gyakorlat? A „tárgyalás igazságossága” követelménye miként érvényesül?

A perbeli jogerős ítélettel újabb olyan ítélet erősíti a „kialakult bírói gyakorlatot”, amely az alábbi két teljesen valótlan állítást tartalmazza:

a, A vételi és az eladás árfolyam alkalmazása részleges semmisséget okoz – miközben a kölcsönszerződés teljes semmisége a következmény.

b, Az EUB vizsgálta a DH törvényt – miközben nincs joga a nemzeti törvények vizsgálatára.

Indítványozók szerint gátolja a tisztességes bírói eljárást az, ha a valótlanúsággal teljesen ellentétes bírói gyakorlat alakul ki. Indítványozók ennek a kérdésnek a tisztázását és megoldását kérik a Tisztelt Alkotmánybíróságtól.

A jogszerű banki számolás

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 90. oldalán ismerteti, hogy alperes Erste Bank nem számolhat 20% késedelmi kamatlábbal:

Mint a felperes és az alperes között a Kúrán felülvizsgált jogerős ítélet kimondja, a szerződés alapján alperes nem számolhat fel 20% késedelmi kamatot, sem kezelési költség elmaradásra, sem kamatösszeg elmaradásra, sem tőke összeg elmaradásra. Mivel alperes bizonyítottan számolt az eredeti számolás során is és az újraszámolás során is 20% késedelmi kamattal, így mindkét számolás (a DH törvény szerinti tisztességtelen is és a DH törvény szerinti tisztességes is) hibásnak minősül.

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 90. oldalán ismerteti a bank honlapja alapján, hogy miként kell a túlfizetéseket elszámolni:

Alperes honlapján található 2015 évi beszámoló, a DH törvényre hivatkozva tájékoztat a jogszabálynak megfelelő számolásról:

„A törvény rendelkezése szerint mind az árfolyamrés, mind pedig az egyoldalú szerződésmódosítás következtében keletkezett túlfizetést minden időpontban tőke (elő) törlesztésként, illetve a fennálló adósság folyamatos csökkentéseként kell értelmezni.”

(6. felperesi beadvány – 2024.05.05. – 39. oldaltól)

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 110. oldalától ismerteti az Igazságügyi szakértő megállapítása alapján, hogy alperes jogszerűtlenül számol:

Mivel alperes bírói felszólításra sem volt hajlandó reagálni a felperes forgalmi kimutatásával kapcsolatos észrevételeire, az első fokon eljáró bíróság, az alperes költségére szakértő kirendelését rendelte el. Ezt ismerteti az ítélet

Az alperes – a bíróság tájékoztatását követően – igazságügyi könyvszakértő

kirendelését kérte a felmondáskori tartozás összecsúszásának a meghatározása céljából.
[118]

A szakértő szerint hibás volt alperes számítási módszere – azonban ez a ténymegállapítás hiányzik az ítéletből. A szakértő alperesi számítással kapcsolatos összegző megállapításai:

„Az alperes a beadványaiban nem számolja újra a kiterheléseket és a befizetéseket tisztességes feltételekkel, hanem egyszerűen az eredeti elszámolást próbálja meg magyarázni, ami nem megfelelő”

„Ez a számítás nem feleltethető meg a DH törvények szerinti újraszámításnak, mivel a DH törvények szerinti újraszámítás során a túlfizetés összegét jóvá kellett a bankoknak írnia tőkecsökkentésként....”

Azt, hogy alperes a szakértő álláspontja szerint „nem számolja újra a kiterheléseket és a befizetéseket tisztességes feltételekkel” és ez „nem megfelelő” az ítélet nem tartalmazza.

Azt sem tartalmazza az ítélet, hogy az alperesi „számítás nem feleltethető meg a DH törvények szerinti újraszámításnak”.

Az is kimaradt az ítéletből, hogy felperes elemzése „szakmailag megfelelő”.

Az első fokon eljáró bíró nem tett jelzést alperes felé a bíróság félrevezetése miatt. Az ítéletében meg sem említi, hogy alperes félre akarta őt vezetni.

Felperes a szakértő megállapításaival és számításával kapcsolatban több észrevételt is tett (ezeket a 9. felperesi beadvány tartalmazza), ám ezeket a bíróság nem továbbította a szakértő felé, valamint az ítélet sem tartalmazza.

Felperes kéri a Tisztelt Bíróságot, kötelezze alperest új számítás elvégzésére, mely megfelel az előírásoknak (figyelembe véve felperes további észrevételeit is).

A szakértő két különböző felperesi befizetéssel számolt... 9.180.894 Ft ... és ... 8.993.458 Ft.

Az első fokon eljáró bíró felperes ezen észrevételeit sem továbbította a szakértőnek. Nem kérte ez ellentmondás feloldását és a tény adatokkal történő számítást.

A fentiekén túl még 8 észrevétele volt felperesnek

A szakértő az alábbi hibákat vétette a számításai során:

II.1 Hibás annuitás értelmezés

II.2 20% késedelmi kamatláb alkalmazása

II.3 Túlfizetésre nem számolt pénzhasználati díjat (negatív késedelmi kamat)

II.4 Késedelmi kamat számításának adatai

II.5 Késedelmi kamat kamatoztatása

II.6 Hibás kezelési költség számítás

II.7 Egyszerűsített számolás a naptári napokkal

II.8 Fizetési kötelezettség a felmondás után

(9. felperesi beadvány – 2024.12.05. – 1. oldal)

Az annuitásos számolással kapcsolatban alperes és felperes között teljes az egyetértés. A szakértő jogszerűtlen számolása miatt nő a visszafizetendő tőke.

Annak ellenére, hogy alperes és felperes egyformán számolják az annuitást, az első fokon eljáró bíró a szakértő számítást tartotta helyesnek az ítéletében, ezzel jelentős kárt okoz felperesnek.

Felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket, hogy ezt a kérdést alaposan vizsgálja meg, mert nagyon káros lenne, ha így alakulna ki egy bírói gyakorlat. Egy ilyen téves jogi helyzettel később a bankok vissza tudnának élni. A másodikként jelzett hiba azt jelzi, hogy a szakértő nem vette figyelembe azt, hogy a jogerős ítélet szerint nem számolhat 20% késedelmi kamattal. Feltehetőleg a bíróság nem jelezte a szakértőnek, hogy van ilyen ítélet.

Indítványozó a 2025.02.24.-i beadvány 116. oldalától ismerteti, hogy alperes jogszerűtlenül számolása kihat a jelenlegi banki követelés összegére is:

Felperes felhívja a Tisztelt Bíróság figyelmét arra, hogy alperes és a szakértő számítása között is van bő 1,5 millió forint különbség.

(Ez a különbség nem veszi figyelembe a jogerős ítéletbe ütköző 20%-os késedelmi kamatot – vagyis a különbség még nagyobb)

Tény, hogy a felmondás napjáig számolt fizetési kötelezettség hibás számításra alapul.

Ebből következik, hogy a felmondás utáni számolás eredménye sem lehet helyes, mivel a kiinduló adat (a felmondáskori elmaradás) hibás adat.

A perbeli végrehajtói okiratban szereplő banki követelés nem fogadható el valós adatnak.

Kéri felperes a Tisztelt Bíróságot, kötelezze alperest új számítás elkészítésére, mely tartalmazza a végrehajtási követelés helyes összegét.

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 117. oldalától ismerteti, hogy mindenképpen szükséges az alperesnek új számolást készíteni:

Tény, hogy a felmondás után már felperesnek nem keletkezett szerződésbeli felmondási (elírás történt, helyesen: *szerződésbeli fizetési...*) kötelezettsége.

Tény, hogy ez a felmondás napi tartozás csak a késedelmi kamatokkal növekedhet.

Tény, hogy a végrehajtási eljárás összege szorosan kapcsolódik ezáltal a tisztességes, jogszerű és hibátlan felmondás napi tartozáshoz.

Jelen esetben olyan végrehajtásról van szó, amely teljesen hibás alperesi számításra alapszik.

Felperes állítása szerint elengedhetetlen, hogy a Tisztelt Bíróság tisztázza, hogy alperes és a szakértő, illetve felperes és a szakértő között milyen számolási viták vannak, majd a jogi tisztázás után kell pontosan kiszámolni a felmondás napi tartozás összegét és erre kell számolni a késedelmi kamatokat a mai napig.

Mint felperes igazolta, jelen per nem csak arra vonatkozik, hogy volt-e a felmondás napján jelentős fizetési elmaradása, hanem arra is, hogy jelenleg mennyi a tartozásának az összege. Ezzel kapcsolatban, mint már ismertette jelen beadványában felperes, több változatra is nyújtott be számításokat.

Abban az esetben is szükséges a számítások elvégzése, ha a perbeli öt tisztességtelenségi kérdésben a Tisztelt Bíróság mind alperesnek ad igazat, hiszen ettől a jogvitától teljesen függetlenül tény, hogy

- alperes is és a szakértő is számolt 20% késedelmi kamattal
- vita van a kezelési költség és az annuitási számolás kapcsán
- a túlfizetés nem lett előtörlesztésként számolva
- a túlfizetésre alperes nem fizetett pénzhasznaleti díjat (negatív késedelmi kamat)
- a szakértő a késedelmi kamatra is számolt késedelmi kamatot
- a szakértő a felmondás után is figyelembe vett törlesztő részlet fizetési kötelezettséget

(felperes nem sorolja fel mind a 8 észrevételét a szakértő számításával kapcsolatban)

Felperes megjegyzi, hogy jelen per jogerős eldöntése után már nem tud pert indítani a végrehajtás összecszerúségével kapcsolatban.

Indítványozó fenti kéréséből egyértelműen fel kellett volna hívni a Fővárosi Törvényszéknek alperes Erste Bankot arra, hogy készítsen jogszerű számítást! Egyértelműen utasítani kellett volna jogszerű számolás elkészítésére a bankot.

Indítványozó egészen pontosan kifejtette a fellebbezésében: „jelen per nem csak arra vonatkozik, hogy volt-e a felmondás napján jelentős fizetési elmaradása, hanem arra is, hogy jelenleg mennyi a tartozásának az összege”

Indítványozó később megerősítette: „jelen per jogerős eldöntése után már nem tud pert indítani a végrehajtás összecszerűségével kapcsolatban.”

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 114. oldalától ismerteti, hogy a nemzeti és a közösségi jogszabályok alapján jogosult pénzhasználati díjra:

Felperes a kilencedik beadványában pontosította korábbi kérelmét:

Felperes a korábbi beadványaiban kifejtette, hogy a túlfizetései után indokolt alperesnek pénzhasználati díjat (negatív késedelmi kamatot) fizetni.

Felperes most az érvelését kiegészíti, hivatkozva az EUB döntésére.

A C-520/21 ügy hasonló jelen perbeli ügygel abban a tekintetben, hogy „a jelzáloghitel szerződés tisztességtelen feltételeket tartalmaz, amelyek miatt az semmisnek minősül, és így a Bank ... jogalap nélkül szedte be tőle a hitel havi törlesztőrészleteit.” [14]

Jelen esetben a havi törlesztések és törlesztő részletek egy része volt tisztességtelen.

Ezt a részt nevezi „túlfizetésnek” a szöveges részben, illetve „egyenlegnek” a számolási táblázatában (N oszlop) a szakértő: „A pozitív összeg elmaradást, míg a negatív összeg túlfizetést mutat.” (11. oldal)

Felperes álláspontja szerint jelen esetben a C-520/21 üggyel hasonlóan

„egy bizonyos időtartam során a pénzüsszegek felhasználása jogalap nélkül történt” [22] alperes bank részéről.

Felperes álláspontja szerint „meg kell akadályozni, hogy a bank a saját (jogellenes) magatartásából előnyre tegyen szert” [24].

Azzal, hogy alperes nem fizet semmilyen kamatot a túlfizetés után, alperes számára előnyt jelent.

Felperes ismételten hivatkozik a Kúria 1/2010. (VI. 28.) PK véleményében írtakra:

„8. Az érvénytelenség jogkövetkezményei levonásánál a bíróságnak gondoskodnia kell az eredetileg egyenértékű szolgáltatások értékegyensúlyának a fenntartásáról, meg kell akadályoznia bármelyik fél jogalap nélküli gazdagodását.

9. A kamat illetve a használati díj az eredeti állapot helyreállítása körén kívül eső olyan járulékos igények, amelyek a visszatérítendő pénz-, illetve dologszolgáltatás adott időtartamon keresztül történt birtoklásán és használatán, mint többlettényállási elemek alapulnak.

Abban az esetben, ha az alperes a túlfizetések után nem fizet pénzhasználati díjat (negatív késedelmi kamatot), akkor jogalap nélkül gazdagodik, mivel a felperes pénzét költségmentesen használja, így „megtakarításával” gazdagodik.

A fentieken túlmenően a felperes szerint alkalmazni kell a Ptk. 232. § (1) bekezdését, mely szerint: „A szerződéses kapcsolatokban – ha jogszabály kivételt nem tesz – kamat jár.”

Felperes nem ismer olyan jogszabályt, mely mentesítené alperest az alól, hogy a felperes túlfizetései után mentesülhet a kamatfizetés alól.

(9. felperesi beadvány – 2024.12.05. – 10. oldal)

Az alperes erre a számításra nem reagált, nem tiltakozott ellene.

Az elsőfokú bíróság ebben a kérdésben nem döntött, az ítéletében meg sem említi, hogy felperesnek volt ilyen kérése. A bíróság mellőzte a C-520/21 számú ítéletben foglaltak alkalmazását, és nem indokolta, hogy jelen esetben miért nem tartja alkalmazhatónak. Felperes kéri a Tisztelt Bíróságot, kötelezze alperest, hogy a felperes túlfizetései után fizessen kamatot.

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 91. oldalán ismerteti, hogy az elsőfokú bíróság tévesen használja az annuitás képletét:

Az első fokon eljáró bíróság nincs tisztában az annuitás elvével és használatával: Ezzel kapcsolatban az a bíróság álláspontja, hogy a kölcsön törlesztőrészleteinek annuitásos módon történő meghatározása pont azt a matematikai elvet tartalmazza, amely szerint egy azonos fix matematikai összegben belül változik a tőke és a kamat, illetve kezelési költség aránya a futamidő alatt. Amennyiben a felperesek által vázolt módon kellene változnia a törlesztőrészlet összegének, az nem az annuitásos módszer szerinti számítás, hanem az egyszerű lineáris számolás eredménye volna. [199]

Teljesen hibás jogi érvelés. A peranyagban bizonyítottuk, hogy az annuitásos számításnak nem része a kezelési költség! Másként fogalmazva nincs az annuitás képletében kezelési költség elem. A kezelési költség ilyen tekintetben önálló, hozzá adódik az annuitás képletével számolt törlesztő részlethez.

Felperes a harmadik beadványában véleményezte az alperes két ellenkérelmét. Alperesnek az ítéletben foglaltakkal ellentétes volt az álláspontja:

[„29] A törlesztőrészlet meghatározása is e technikával, az egyedi és az általános szerződési feltételek kombinálásával történik: az ügyleti kamatot és tőkehányadot tartalmazó annuitásos részletek nagysága azonos, azon belül – a csökkenő tőkének megfelelően – a kamat és a tőke aránya változik, az egyedi szerződés tartalmazza a törlesztőrészletek számát, az első és az utolsó részlet esedékességét. Mindezekből az aktuális törlesztőrészlet nagysága az annuitás Üzletszabályzatban rögzített képletének alkalmazásával kiszámítható, ezzel a szerződés eleget tesz a meghatározottság jogszabályi előírásának. (2024. január 16. – 2. oldal)” (3. felperesi beadvány – 2024.02.26 – 5. oldal) Alperes nem állította ebben a két ellenkérelmében, hogy az annuitás képletével számolja ki a kezelési költséget, azt sem állítja alperes, hogy a kezelési költség hat a „kamat és tőke” arányára.

A DH törvény szerinti, az MNB által többszörösen ellenőrzött újraszámolás során is, valamint az eredeti tisztességtelen számolás szerint is a kezelési költséget külön kell számolni.

Szükség esetén felperes készít egy kimutatást alperes részletes elszámolásából, hogy a Tisztelt Bíróság is egyszerű összeadás által meg tudjon arról bizonyosodni, hogy a kezelési költség változása nem hat a kamat és a tőke arányára.

Felperes megjegyzi, hogy az elsőfokú ítéletében a bíróság semmivel sem igazolta, hogy a szerződés „egyszerű lineáris számolás”, ha nem úgy számol alperes, ahogyan a bíróság tévesen elképzei.

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 143. oldalától ismerteti és véleményezi az elsőfokú ítélet számolással kapcsolatos észrevételeit:

Az elsőfokú bíróság a tisztességes újraszámolással kapcsolatban tesz észrevételt az ítéletében:

...Nem volt célja a szabályozásnak az, hogy a törlesztések átszámolásával az esetleges kötelezetti késedelmeket semlegesítse, lerontsa, s a fizetési hátralékkal rendelkező adósokat a késedelemből kimentse. Ezért a bíróság az I., II. r. felperes törlesztőtörlesztetek ilyen MNB árfolyammal való újszámolását nem tartotta jogszerűnek, a hatályos szabályozásból levezethetőnek. [163]

A 4/2021 Polgári Jogegységi Határozat szerint a felmondáskori egyenleg megállapításakor nem a DH1 és DH2 törvény szerinti árfolyam átszámításból, hanem a polgári jog általános szabályaiból kell kiindulni a felmondás jogszerűségének a megítélése körében. A bíróság ezen okból, ... pontatlannak találta a felperesi elszámolást. [164]

Felperesnek csak sejtései vannak arról, hogy a bíróság mire gondolhatott. Mint jelen beadványában ismertette a felperes, több számítást is készített, ezeknél minden esetben ismertette, hogy mikor mit, miért pont úgy számolt, ahogy számolt.

Felperes az összes számítását csatolta a peranyaghoz.

Sem az alperes, sem a bíróság nem tett fel kérdést a felperesi számolással kapcsolatban, azt konkrétan nem vitatta.

Aztán csak az ítéletből derült ki, hogy a felperes számítása „nem jogszerű”. Valamint „nem vezethető le a hatályos szabályozásból”, illetve, hogy „pontatlan”!

Az nem derül ki az indokolásból, hogy a felperesi számítás miért nem jogszerű, hogy a „hatályos szabályozáson” mit ért a bíró, és annak miért nem felel meg a felperesi számítás, illetve, hogy annak mely részei és mennyiben pontatlanok.

A bíróságnak az alperesi számításról, a forgalmi kimutatásról nem voltak ilyen megállapításai!

Még akkor sem, amikor felperes pontokba szedte az észrevételeit az alperesi számításról.

A bíróság ezért szakértőt rendelt ki, mert saját maga nem tudta eldönteni, hogy felperes számítással összefüggő észrevételei jogosak vagy sem, aztán a szakvélemény teljes mellőzésével hozta meg az ítéletet.

Az ítéletben viszont leírja, hogy felperes nem tud számolni. Ezt valahogy önállóan „észrevette”, mert az alperes nem nyilatkozott ebben a kérdésben sem.

Felperes kéri a Tisztelt Törvényszéket, tisztázza a számolás jogszerűségével kapcsolatos kérdést.

A szakértő szerint felperes jól számol, mint ahogy azt idézte felperes a szakértő anyagából. A bíróságnak a számolás jogszerűségével kapcsolatban a per folyamán kellett volna állást foglalnia, pervezetést adnia, hogy a felperes meg tudja ismerni a bíróság érveit és tudjon adott esetben ellenérvet felhozni, vagy, ha a bíróság érve jogos, akkor legyen lehetősége a hibát kijavítva új számolást elvégezni. Az tény, hogy alperes a felperesi számítást semmilyen módon nem vitatta, nem tett olyan megjegyzést, hogy az „MNB árfolyammal való újra számolás” jogszerűtlen lenne.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 54. oldalától ismertették, hogy kénytelenek voltak a Pénzügyi Békéltető Testülethez fordulni, mert az alperes Erste Bank nem teszi lehetővé a követésének (az adósi tartozás) fogyasztói ellenőrzését:

Felperes szeretné tájékoztatni a tisztelt Bíróságot, hogy a követelés jelenleg fennálló összegére kért 2025. március 3.-án részletes számolást az alperestől, mely kérésnek azonban az alperes ennek nem tett eleget. Így felperes kénytelen volt 2025. április 10.-én a Pénzügyi Békéltető Testülethez fordulni, ahol a meghallgatás 2025. június 10.-én lesz. Felperes kérésének lényege (részlet a PBT panaszából):

A felmondás utáni értesítő tartalmazza, hogy „írásban benyújtott kérelme esetén 30 napon belül tételes tájékoztatást nyújtunk a teljesített befizetésekről, azok időpontjáról, összegéről és jogcíméről”.

Kérelmező mindenképpen ellenőrizni akarja, hogy a pénzügyi szolgáltató jogszerűen számolta-e ki a tartozás összegét. Hivatkozott kérelmező

a) a Kúria 2023.06.21.-i, Gfv.VI.30.462/2022/08 számú ítéletére, mely szerint pénzügyi szolgáltató nem számolhat 20% késedelmi kamatlábat lejárt tőkére, lejárt ügyleti kamatra, lejárt kezelési költségre: „A Kúria is hangsúlyozza, hogy a 20%-os mértékű kamat nem a tőke, kamat és kezelési költség, valamint az egyéb törlesztőrészlethez kapcsolódó fizetési kötelezettség késedelmes teljesítéséért felszámolható összeg, hanem a szerződésben foglaltak szerint az ezeken kívüli fizetési kötelezettség késedelmi kamata. [65]

b) a pénzügyi szolgáltató számolásával (ez a felek közti végrehajtás elleni perben készült) kapcsolatos igazságügyi szakértői véleményre mely szerint egyrészt a túlfizetéseket tőkecsökkentésként kell jóváírni

c) másrészt a számolás nem felel meg a 4/2021.PJE IV. fejezet 6. pontjában leírtaknak d) harmadrészt pénzügyi szolgáltató a felmondás napjára több mint 6.000 CHF-kal magasabb összeget számolt ki (18.354,04 CHF) mint az igazságügyi szakértő (12.288,57 CHF)

Kérelmező kifejtette, hogy a felmondás napi tisztességes számolással megállapított jogszerű fizetési elmaradás közvetlen hatással van a jelenleg kiszámolt tartozásra.

Indítványozók a 2025.06.10.-i beadvány kiegészítésük 16. oldalán ismertették, hogy alperes Erste bank továbbra is jogszabály ellenesen számol:

Alperes 2025.04.23.-i dátumra számolva készített „Forgalmi kimutatást”

Az alperes nyilatkozatából kitűnik, hogy ebben a kimutatásban 20% késedelmi kamatlábal számolt. Az alperes hét éven keresztül számolt 20% késedelmi kamatlábat az ügyleti kamat összeg elmaradásra és a kezelési költség összegének elmaradására, figyelmen kívül hagyva a jogerős ítélet rendelkezéseit!

Az alperes nem változtatott a túlfizetés elszámolásán sem, pedig ezen elszámolásról a perben megállapította az igazságügyi szakértő, hogy az jogszerűtlen.

Összefoglalva: alperes a számolása menetén semmit sem változtatott, figyelmen kívül hagyta a jogerős ítélet késedelmi kamatlábra vonatkozó megállapítását is és az igazságügyi szakértő túlfizetés elszámolására vonatkozó megállapításait is.

Indítványozó fenti kéréséből egyértelműen fel kellett volna hívni a Fővárosi Törvényszéknek alperes Erste Bankot arra, hogy készítsen jogszerű számítást!

Indítványozó egészen pontosan kifejtette a fellebbezésében: „jelen per nem csak arra vonatkozik, hogy volt-e a felmondás napján jelentős fizetési elmaradása, hanem arra is, hogy jelenleg mennyi a tartozásának az összege”

Indítványozó később megerősítette: „jelen per jogerős eldöntése után már nem tud pert indítani a végrehajtás összegszerűségével kapcsolatban.”

Indítványozó felperesek a 2025. június 11.-i másodfokú tárgyaláson összesítették álláspontjukat, részlet a tárgyalási jegyzőkönyvből:

„Kiegészítem a fellebbezésben foglaltakat annyival, hogy tegnap az alperessel egy PBT-s, Pénzügyi Békéltető Testületi tárgyalásra került sor. ... változatlanul a Kúria korábbi, az érvénytelenségi perben hozott döntése ellenére 20%-al számol, annak ellenére, hogy a

Kúria ezen határozatában azt kimondta, hogy az a 20% sem a tőke, sem a kezelési költség után nem számolható fel. Sérelmezzük azt is az alperesi elszámolásban, hogy az igazságügyi szakértői véleményben foglalt túlfizetés összegét nem kívánta figyelembe venni...”

Sajnálatos módon a jegyzőkönyv hiányos, az érvénytelenségi per szerint a 20% késedelmi kamat ügyleti kamatösszeg fizetési elmaradása esetén sem számolható fel.

Természetesen indítványozó felperesek a PBT eljárás tárgyalási jegyzőkönyvét és a született döntést csatolták a peranyaghoz.

Tudta tehát a másodfokon eljáró bíróság, hogy alperes Erste Bank számolása a végrehajtásban is és a 2025 tavaszi számolásban is jogszerűtlen, jogerős ítéletsértő.

ellenesség 35

Ezeket a rendkívül lényeges, a jogszerű banki követelésszámolással kapcsolatos kérdéseket a másodfokú ítélet nem ismerteti, a Fővárosi Törvényszék egyik jogi kérdést sem vizsgálta meg. Ebben a kérdésekben nem született egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alapossággal nem vizsgálta meg” azt, hogy megfelelő-e, jogszerű-e a perbeli banki számolás.

Egyértelműen szerepelnie kellett volna az ítéletben, mint felmerülő kérdés:

- A szakértő szerint is hibás volt alperes számítási módszere
- A túlfizetést minden időpontban tőke (elő) törlesztésként, illetve a fennálló adósság folyamatos csökkentéseként kell értelmezni.
- Hibás annuitás értelmezés - az annuitásos számításnak nem része a kezelési költség!
- A szakértő jogszerűtlen számolása miatt nő a visszafizetendő tőke (többet kell visszafizetni, mint a folyósítás napján devizára átszámolt CHF összeg)
- Túlfizetésre nem számolt sem az alperes, sem a szakértő pénzhasználati díjat (negatív késedelmi kamat)
- Fizetési kötelezettséget számol a szakértő a felmondás után is
- Az alperes és a szakértő számítása között van bő 1,5 millió forint követelés különbség.
- A Kúria 1/2010. (VI. 28.) PK véleményre és a Ptk. 232. § (1) pontjára való hivatkozás nincs megemlítve és nincs figyelembe véve.
- A perbeli végrehajtói okiratban szereplő banki követelés nem fogadható el valós adatnak.
- Az elsőfokú bíróság ebben a kérdésben nem döntött, az ítéletében meg sem említi, hogy felperesnek volt ilyen kérése.
- Sem az alperes, sem a bíróság nem tett fel kérdést a felperesi számolással kapcsolatban, azt konkrétan nem vitatta.
- Indoklás és magyarázat nélkül minősítette hibásnak felperes számítását a bíróság
- Alperes Erste Bank jelenleg is (2025 tavasza-nyara) jogszabály ellenesen számol – ez kiderül a PBT eljárás anyagából
- Olyan végrehajtásról van szó, amely teljesen hibás alperesi számításra alapszik.
- Jogi tisztázás után kell pontosan kiszámolni a felmondás napi tartozás összegét és erre kell számolni a késedelmi kamatokat a mai napig.

- Jelen per nem csak arra vonatkozik, hogy volt-e a felmondás napján jelentős fizetési elmaradása, hanem arra is, hogy jelenleg mennyi a tartozásának az összege. Ezzel kapcsolatban felperes több változatra is nyújtott be számításokat.

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben bármelyik jelzett (egy vagy több) észrevétel igaz, akkor a bank VH-perbeli követelése jogszerűtlen. A pontos és jogszerű számítást a VH perben kellett volna készíteni alperes Erste Banknak. Erre vonatkozóan volt kérelme indítványozó felperesnek.

Amennyiben a Tisztelt Alkotmánybíróság nem semmisíti meg a jogerős ítéletet, akkor olyan követelés összegre folytatódik a végrehajtás, olyan összeget kell kifizetnie indítványozóknak, amely teljes mértékben hibás!

Ráadásul, tekintettel jelen beadványban ismertetett bírósági megítélésekre, az új perben az új bíróság kimondaná, hogy ítélt dologról van szó, mivel a VH pernek is tárgya volt a számolás kérdése.

Indítványozók számára úgy tűnik az a bírói gyakorlat, hogy elegendő, ha egy pernek egy-egy kérdés a tárgya, akkor is ítélt dolognak számít, ha a bíróság ítéletéből nem derül ki, hogy az adott kérdésben miként döntött. Ha indul is per, akkor egyértelműen sérülni fog az ésszerű határidőn belüli elbírálás alanyi joga. Elengedhetetlenül szükséges tehát, hogy az ítéletet a Tisztelt Alkotmánybíróság megsemmisítse és kötelezze a bíróságokat arra, hogy jogszerű számolást készítsen alperes Erste Bank. Jelen alkotmányjogi panaszban indítványozók már kifejtették az „ítélt dologgal” kapcsolatos alkotmányjogi észrevételüket. Szükséges tehát ebben a kérdésben az Alkotmánybíróságnak állást foglalni, iránymutatást adni.

Felperes fogyasztói jogainak korlátozása

A másodfokú ítélet ismerteti, hogy az alperes szerint nincs új jogi kérdés a VH perben:

„Hivatkozása szerint a felperesek a jelen ügyben ugyanazon érvénytelenségi hivatkozásokat terjesztették elő, mint a szerződés érvénytelensége iránti perben”
(elsőfokú keresetnél) az alperesek védekezése [34]

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 144. oldalától idézi az elsőfokú ítéletből, hogy miként kívánja a bíróság korlátozni az alapvető jogait:

Az elsőfokú bíróság korlátozza az ítéletében felperes fogyasztó jogait:

Az I., II. r. felperes a keresetváltoztatásában több Európai Uniói Bírósági ítéletre, azok értelmezésén keresztül kiemelten a fogyasztói jogok védelmére hivatkozott. A bíróság a fogyasztói jogokra egy másik szempontból is rá kíván világítani. A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről a a 93/13/EGK Tanácsi Irányelv rendelkezik. Az Irányelv mellékletének 2. c) pontja azonban kimondja, hogy az Irányelvben foglaltak bizonyos pontjai az egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételek körében nem alkalmazhatóak azokra a pénzügyi eszközökre, termékekre, amelyek ára értéktőzsdei, árindex, vagy pénzpiaci árfolyamingadozásokhoz kapcsolódik. [175]

Felperes meglátása szerint elsőfokú bíróság a perbeli deviza elszámolású szerződést ki akarja vonni a fogyasztóvédelmi 92/13/EGK irányelv hatálya alól, mert a kölcsönszerződésben (pénzügyi eszköz) szerepel a deviza (pénzpiac) kifejezés. Sajnálatos módon a bíróság nem fejti ki, hogy pontosan mire is gondol – miért tartotta fontosnak ezt a 175-os pontot megfogalmazni. Mindenesetre felperes észleli, hogy a fogyasztóvédelmi szempontok nem voltak fontosak a bíróság számára az elsőfokú eljárásban.

Felperesnek aggályai vannak azzal kapcsolatban, hogy a bíróság megfelelően értelmezi az uniós jogot, és tiltakozik az ellen, hogy a devizahiteles szerződése kikerüljön 92/13/EGK irányelv védelmi hatálya alól.

Felperes megjegyzi, hogy ilyen jellegű észrevétele alperesnek nem volt.

Amennyiben a Tisztelt Bíróság azonos véleményen van ebben a kérdésben, mint az elsőfokú bíróság, akkor kezdeményezi felperes, hogy kezdeményezzen ebben a kérdésben előzetes döntéshozatali eljárást.

Felperes megjegyzi, hogy a jelen beadványban ismertetett C-26/13 számú ügyben is a 92/13/EGK irányelv megfelelő alkalmazhatósága volt az egyik kérdés.

Felperes igényli minden perbeli pontban, hogy a 92/13/EGK irányelv maximálisan érvényesüljön a per során.

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 146. oldalától továbbra is idéz az elsőfokú ítéletből, hogy miként kívánja a bíróság más téren is korlátozni az alapvető jogait:

Az elsőfokú bíróság az ítéletében csorbítja a fogyasztóvédelmi jogokat:

A perbeli esetben a fogyasztói jogok érvényesülését a régi Hpt. 203. § (7) bekezdése, a 210. §-ban előírt írásbeliség és a 213. § (1) bekezdésében foglaltak hivatottak biztosítani. Az ezt meghaladó adatszolgáltatás a hitelező pénzintézetnek nem törvényi kötelezettsége, ezért nem értékelhető az alperes terhére és nem értékelhető tisztességtelen kereskedelmi eljárásként az, hogy az alperes nem tájékoztatta a fogyasztókat a deviza árfolyammal kapcsolatos közgazdasági elméletekről, tőzsdei jelentésekről, bankszövetségi tanulmányokról. [204]

Felperes úgy érzi, ez a válasz a bíróság részéről az alábbi kezdeményezésére:

A 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján végzett vizsgálat tehát elengedhetetlen ebben a perben, mert csak ezáltal lehet érvényre juttatni a nem megfelelő árfolyamkockázat tájékoztatást elszenvedő fogyasztó védelmét a 2/2014 PJE és a 6/2013 PJE alkalmazása által.

Azonban nem csak ez a jogegységi határozat kapcsolja össze a két közösségi fogyasztóvédelmi irányelvet, hanem a Ptk is.

Mind a korábbi, mind a jelenlegi törvénykönyv szerint semmis az a szerződés mely jóerkölcsbe ütközik.

Mi a helyzet a tiltott kereskedelmi gyakorlattal? A fogyasztó szándékos félrevezetésével, becsapásával? Mi a helyzet akkor, ha szakmai gondatlanságról van szó? Arról, hogy nem vizsgálták meg alaposan, hogy mik a devizahitel tulajdonságai és ezek milyen veszéllyel járnak?

Ezek beleférnek a jóerkölcs fogalmába?

Ezekben a kérdésekben a Tisztelt Bíróságnak kell döntenie.

Ezen kérdések tisztázása érdekében szükséges vizsgálni a banki ügyintéző és banki felső vezetők tevékenységét ismereteit.

(8. felperesi beadvány – 2024.10.18. – 10. oldal)

A bíróság egész egyszerűen megtagadta a devizahitel uniós jog szerinti vizsgálatát. Felperes kéri a Tisztelt Bíróságot, hogy a másodfokú eljárás keretében végezze el a kért vizsgálatot, állapítsa meg a devizahitel valós (és nem dogmatikus) tulajdonságai alapján, hogy történt-e tiltott kereskedelmi gyakorlat?

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 85. oldalán ismertették a bírói indoklás követelményét:

A Kúria 2024. március 19-én hozta meg Pfv.20840/2023/6. számú ítéletét. Az indoklás előtt úgy kell a tényállást megállapítani, hogy a bíróság egybeveti a felek állításait, megvizsgálja, hogy valósak-e:

[61] A régi Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásainak és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékelni és meggyőződése szerint bírálja el. A bíróság mérlegelése kiterjed egyrészt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének megállapítására, másrészt a bizonyítékok egybevetésére és a maguk összességében való értékelésére. Mindezekből következtetés útján alakul ki a bíróság belső meggyőződése arról, hogy az ügyre vonatkozó tények valósak, illetve bizonyítottak-e vagy sem.

[62] ... Jogszabálysértésnek tekinthető a megalapozatlan ítélet meghozatala is. Megalapozatlanságról csak akkor lehet szó, ha a tényállás felderítetlen marad, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmaz. Felperes maximálisan törekedett arra, hogy alperes megtévesztő, valótlan állításaira rámutasson.

A másodfokú ítélet indoklása:

„A Pp. e rendelkezéseiből megállapíthatóan a jelen per tárgya nem kizárólag a végrehajtás megszüntetése, hanem emellett a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően a felperesek által indított és a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítéletével lezárult perben elbírált kérdések a Pp. 229. §-a értelmében ítélt dolognak minősülnek, azaz az érvénytelenségi keresettel érvényesített jogok tárgyában hozott ítélet anyagi jogereje kizárja, hogy a felek vagy jogutódaik az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben vitássá tehessék, és hogy a más perben utóbb eljáró bíróságot eltérő tartalmú döntést hozzon.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [96]

ellenesség 36

Ezeket a rendkívül lényeges kérdéseket a másodfokú ítélet nem ismerteti, a Fővárosi Törvényszék egyik jogi kérdést sem vizsgálta meg. Úgy született bírói döntés, hogy a felvetések nem lettek tisztázva. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

Egyértelműen szerepelnie kellett volna az ítéletben, mint felmerülő kérdés:

- Vannak-e új jogi kérdések a VH perben vagy csak „ugyanazon érvénytelenségi hivatkozások” vannak.

- A perbeli deviza elszámolású szerződést az elsőfokú bíróság ki akarja vonni a fogyasztóvédelmi 92/13/EGK irányelv hatálya alól, mert a kölcsönszerződésben (pénzügyi eszköz) szerepel a deviza (pénzpiac) kifejezés.
- Indítványozók tiltakoznak az ellen, hogy a devizahiteles szerződése kikerüljön 92/13/EGK irányelv védelmi hatálya alól
- Előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezés ebben az előző két kérdésben
- Hivatkozás a Kúria Pfv.20840/2023/6. számú ítéletére, a tényállásról és az állítások igazságtartalmának megállapításáról
- Alperesnek nem volt érdemi észrevétele

A Fővárosi Törvényszék ezeket a pontokat „kellő alapossággal nem vizsgálta meg”

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek kérését, felvetését.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Amennyiben bármelyik jelzett (egy vagy több) észrevétel igaz, akkor indítványozóknak nem volt tisztességes bírói eljárásban része.

Szükséges tehát ebben a kérdésben az Alkotmánybíróságnak állást foglalni, iránymutatást adni.

A végrehajtás korlátozása

A másodfokú ítélet ismerteti, az elsőfokú bíróság döntését:

„Kiemelte, hogy a felmondás időpontjában fennálló tartozásnak csak a felmondás jogszerűsége tekintetében volt jelentősége, mivel a tartozásösszegezésére a felperesek a perben további jogot nem alapítottak. Emiatt nem volt szükséges a szakértő nyilatkoztatása a felperesi észrevételekre.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [65]

„Utalt arra is, hogy mivel a szerződés érvénytelenségére történő hivatkozás mellett a felperesek nem vitatták, hogy a szerződésből tartozásuk áll fenn az alperes felé, nem lehetett helye a végrehajtás megszüntetésének, a felperesek legfeljebb a végrehajtás korlátozást kérhették volna.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [66]

A másodfokú ítélet azonban azt is tartalmazza, hogy mi volt indítványozó felperesek keresetében:

... Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződést elsődlegesen az ítélethozatalig nyilvánítsa hatályossá... Másodlagosan azt kérték, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeként a bíróság „*állapítsa meg azt, hogy az általuk csatolt számítások közül a bíróság által megalapozottnak tekintett számítás szerinti tartozása áll fenn a felpereseknek az alperes felé, ennek alapján a tisztességtelennek talált rendelkezések elhagyásával a szerződést nyilvánítsa érvényessé, a döntés alapjául vett számításnak megfelelő havi törlesztőrészlet megfizetésével, a szerződés változatlan feltételekkel történő fennmaradásával*”.

Az (elsőfokú) kereset [14]

A szerződést „nyilvánítsa hatályossá”, a „nyilvánítsa érvényessé”, a „szerződés fennmaradásával” kifejezések egyértelműen igazolják, hogy a per nem csak a „felmondás időpontjában fennálló tartozás jogszerű” összegének a megállapítására vonatkozott!

A másodfokú ítélet nagyon röviden ismerteti felperesek álláspontját:

„A másodfokú tárgyaláson pontosított fellebbezési nyilatkozatukban azt állították, hogy keresetükben kérték a végrehajtások korlátozását is, e kereseti kérelmeiket a 4. számú beadványukban (2024.04.19.), a különböző számításaikat tartalmazó táblázatos levezetések útján terjesztették elő. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság e keresetkiegészítésüket figyelmen kívül hagyta. Hivatkoztak arra is, hogy alperes a harmadik beadványában megírta, hogy szükséges a végrehajtási összeget csökkenteni.”

Fellebbezés... [70]

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 90. oldalán idézi az elsőfokú ítéletből, hogy a VH per a végrehajtás korlátozására is kiterjed:

...Az érvénytelenség jogkövetkezményeként másodlagosan azt kérték, hogy a bíróság állapítsa meg azt, hogy „a mellékelten csatolt számítások közül a bíróság által megalapozottnak tekintett számítás szerinti tartozása áll fenn a felpereseknek az alperes felé, ennek alapján a tisztességtelennek talált rendelkezések elhagyásával a bíróság nyilvánítsa a szerződést érvényessé, a döntés alapjául vett számításnak megfelelő havi törlesztőrészlet megfizetésével, a szerződés változatlan feltételekkel történő fennmaradásával”. [54]

Felperes ezen kereseti kérelmét a negyedik beadványa tartalmazza:

„Az érvénytelenség jogkövetkezményeként állapítsa meg- elsődlegesen azt, hogy a C-520/21 számú ítélet szerinti számítási módszer alkalmazása esetén a felperesek tartozása az alperes felé 2.672.321 Ft, melyet a szerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánításával a felperesek 24 hónap alatt jogosultak az alperes részére megfizetni (a felperesek nem igénylik a DH törvények szerinti védelmet) - másodlagosan azt, hogy a mellékelten csatolt számítások közül a bíróság által megalapozottnak tekintett számítás szerinti tartozása áll fenn a felpereseknek az alperes felé, ennek alapján – a tisztességtelennek talált rendelkezések elhagyásával nyilvánítsa érvényessé a szerződést, a döntés alapjául vett számításnak megfelelő havi törlesztőrészlet megfizetésével, a szerződés változatlan feltételekkel történő fennmaradásával (ha a bíróság mégis a DH törvények alkalmazásával kívánja a jogvitát eldönteni)”.

Ebből a bírói idézetből is látszik, hogy felperes kérte a végrehajtási összeg csökkentését, nem csupán csak a végrehajtás megszüntetését!

A számításokkal kapcsolatban sem alperes, sem a bíróság nem tett észrevételt.

2024.03.05.-én volt egy nyilvános tárgyalás (jegyzőkönyv: 2.P.XVIII.21.353/2023/22), ezen hívta fel a bíróság indítványozó felpereseket arra, hogy jogszabálynak megfelelő kereseti kérelmet terjesszenek elő:

A bíróság felhívja az I., II. r. felperest, hogy – különbeni permegszüntetés terhével – 15 napon belül terjesszen elő a keresetlevél beadásakor (2017. szeptember 21.) hatályos Pp. 370/B. § (1) bekezdésének megfelelő kereseti kérelmet, figyelemmel a 2014. XL. törvény 37. §-ában foglaltakra is.

(3. oldal)

Indítványozó felperesek a bíróság felszólításának eleget tettek, most idézik a 2024.03.19.-i, (az elsőfokú eljárásban a 4.) felperesi beadványából (9-10. oldal), hogy a per a végrehajtás korlátozására is kiterjedt:

Felperes a 2024. május 15.-i dátumra számításokat végzett négy különböző változatban arra az esetre, ha a megtévesztő árfolyamkockázat tájékoztatás a szerződés részleges érvénytelenségét eredményezi.

Felperes az ügyleti kamatláb meghatározása során 3 havi CHF Libor értékekből indult ki. Azonban a brexit következményeként a LIBOR számítás megszűnt, így felperes a SARON adatokkal számolt.

Abban az esetben, ha a Tisztelt Bíróság minden pontban megállapítja a tisztességtelenséget, kivéve a 6% késedelmi kamat felárat, akkor a számítás szerint felperes 2.796.529 Ft túlfizetésben van, megilleti alperes részéről 22.902 Ft pénzhasználati díj, azonban a tőke összeg 3.455.980 Ft.

Mindösszesen ebben az esetben felperes fizetési kötelezettsége 636.549 Ft.

Amikor a 6% késedelmi kamatfelár is tisztességtelen, akkor a számítás szerint felperes 3.006.425 Ft fizetési elmaradásban van, 113.759 Ft a késedelmi kamat összege, tőke összeg 3.455.980 Ft.

Mindösszesen ebben az esetben felperes fizetési kötelezettsége 6.576.164 Ft.

Abban az esetben amikor a napi kamatszámítás és a kezelési költség számításának a módja tisztességes, azonban a késedelmi kamatláb megegyezik az ügyleti kamatlábbal a számítás szerint felperes 9.085.140 Ft fizetési elmaradásban van, 683.276 Ft a késedelmi kamat összege, tőke összeg 3.455.980 Ft. Mindösszesen ebben az esetben felperes fizetési kötelezettsége 13.224.396 Ft.

Abban az esetben amikor a napi kamatszámítás, a kezelési költség számításának a módja és a 6% késedelmi kamatláb tisztességes, a számítás szerint felperes 8.419.613 Ft fizetési elmaradásban van, 2.290.138 Ft a késedelmi kamat összege, tőke összeg 3.455.980 Ft.

Mindösszesen ebben az esetben felperes fizetési kötelezettsége 14.165.732 Ft.

Indítványozó fogyasztók a szöveges előterjesztés alátámasztásaként mind a négy esetre csatolták a teljeskörű számítást a peranyaghoz. Egyértelműen nem igaz, hogy „beadványukban (2024.04.19.), a különböző számításaikat tartalmazó táblázatos levezetések útján terjesztették elő”. Az előterjesztés nem „táblázatos levezetés” útján történt, hanem szöveges volt az előterjesztés.

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 117. oldalától ismerteti, hogy a per nem csak a végrehajtás megszüntetésére vonatkozik:

Tény, hogy ez a felmondás napi tartozás csak a késedelmi kamatokkal növekedhet.

Tény, hogy a végrehajtási eljárás összege szorosan kapcsolódik ezáltal a tisztességes, jogszerű és hibátlan felmondás napi tartozáshoz.

Jelen esetben olyan végrehajtásról van szó, amely teljesen hibás alperesi számításra alapszik.

Mint felperes igazolta, jelen per nem csak arra vonatkozik, hogy volt-e a felmondás napján jelentős fizetési elmaradása, hanem arra is, hogy jelenleg mennyi a tartozásának az összege. Ezzel kapcsolatban, mint már ismertette jelen beadványában felperes, több változatra is nyújtott be számításokat.

Abban az esetben is szükséges a számítások elvégzése, ha a perbeli öt tisztességtelenségi kérdésben a Tisztelt Bíróság mind alperesnek ad igazat, hiszen ettől a jogvitától teljesen függetlenül tény, hogy

- alperes is és a szakértő is számolt 20% késedelmi kamattal
- vita van a kezelési költség és az annuitási számolás kapcsán
- a túlfizetés nem lett előtörlesztésként számolva
- a túlfizetésre alperes nem fizetett pénzhasznaleti díjat (negatív késedelmi kamat)
- a szakértő a késedelmi kamatra is számolt késedelmi kamatot
- a szakértő a felmondás után is figyelembe vett törlesztő részlet fizetési kötelezettséget

(felperes nem sorolja fel mind a 8 észrevételét a szakértő számításával kapcsolatban)

Felperes megjegyzi, hogy jelen per jogerős eldöntése után már nem tud pert indítani a végrehajtás összecszerűségével kapcsolatban.

Indítványozó a 2025.02.24.-i, beadvány 152. oldalától ismételten ismerteti, hogy a per nem csak a végrehajtás megszüntetésére vonatkozik:

Alperes a harmadik beadványában megírta, hogy szükséges a végrehajtási összeget csökkenteni.

Teljesen nyilvánvaló, hogy abban az esetben is újra kell számolni a banki követelés összegét, ha a bíróság elveti felperes összes kereseti kérelmét, mivel a jogerős ítéletnek érvényesülnie kell. Ez alapján pedig alperes a számolása során nem alkalmazhat 20% késedelmi kamatot.

Felperes a negyedik beadványában eleget tett a bíróság felszólításának és kiegészítette a keresetét.

Felperes négy változatra számolt ki aktuális (tehát nem felmondás napi) tartozást:

Felperes teljes mértékben a részletes elszámolás adataiból indult ki, mivel ezek felülvizsgált, hibátlan adatoknak számítanak. Felperes csatolja ezzel kapcsolatos összesítését. Felperes csatolja a számítása lépéseit tartalmazó összesítését

(4. felperesi beadvány – 2024.03.19. – 6. oldal)

Abban az esetben, ha a Tisztelt Bíróság minden pontban megállapítja a tisztességtelenséget, kivéve a 6% késedelmi kamat felárat, akkor ... felperes fizetési kötelezettsége 636.549 Ft.

Amikor a 6% késedelmi kamatfelár is tisztességtelen, akkor ...felperes fizetési kötelezettsége 6.576.164 Ft.

Abban az esetben amikor a napi kamatszámítás és a kezelési költség számításának a módja tisztességes, azonban a késedelmi kamatláb megegyezik az ügyleti kamatlábbal ... felperes fizetési kötelezettsége 13.224.396 Ft

Abban az esetben amikor a napi kamatszámítás, a kezelési költség számításának a módja és a 6% késedelmi kamatláb tisztességes... felperes fizetési kötelezettsége 14.165.732 Ft.

(4. felperesi beadvány – 2024.03.19. – 10. oldal)

Az első fokon eljáró bíróság figyelmen kívül hagyta az ítéletében felperes keresetkiegészítését.

A számolással kapcsolatban sem alperes, sem a bíróság nem tett észrevételt.

Indítványozó felperesek a 2025. június 11.-i másodfokú tárgyaláson összesítették álláspontjukat, részletek a tárgyalási jegyzőkönyvből:

Tanács elnökének kérdésére felperesi jogi képviselő: A 2024. március 19.-i irat az irányadó a legutolsó kereseti kérelmünkre.

Előadó bíró: az iratanyagban én magam is ezt a 2024. március 19.-ei iratot látom.

A tárgyaláson sikerült egyértelműen tisztázni, hogy mikor lett benyújtva az „irányadó kereseti kérelem”.

Ez a kérelem tartalmazza azt is, hogy a per a végrehajtás korlátozására is kiterjed:

Tanács elnökének kérdésére felperesi képviselő: Mi, a végrehajtás korlátozása iránti kereseti kérelmet előterjesztettük az elsőfokú eljárás során... A 2024. március 19.-i beadványunk legutolsó oldala tartalmazza annak kifejtését, hogy a felpereseket milyen fizetési kötelezettség terheli.

Indítványozok ismételten nem idézik a beadványuk legutolsó oldalának a tartalmát, mivel ezt más jelen panaszban szó szerint idézték.

A másodfokú bíróság rendkívül hiányosan és torzítva ismerteti felperes kérelmét és az elsőfokú ítéletet:

Másodlagosan azt kérték, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeként a bíróság „állapítsa meg azt, hogy az általuk csatolt számítások közül a bíróság által megalapozottnak tekintett számítás szerinti tartozása áll fenn a felpereseknek az alperes felé, ennek alapján a tisztességtelennek talált rendelkezések elhagyásával a szerződést nyilvánítsa érvényessé, a döntés alapjául vett számításnak megfelelő havi törlesztőrészlet megfizetésével, a szerződés változatlan feltételekkel történő fennmaradásával”.

A kereset... (elsőfok) [14]

„Kiemelte, hogy a felmondás időpontjában fennálló tartozásnak csak a felmondás jogszerűsége tekintetében volt jelentősége, mivel a tartozás összecszerűségére a felperesek a perben további jogot nem alapítottak. Emiatt nem volt szükséges a szakértő nyilatkoztatása a felperesi észrevételekre.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [65]

„Utalt arra is, hogy mivel a szerződés érvénytelenségére történő hivatkozás mellett a felperesek nem vitatták, hogy a szerződésből tartozásuk áll fenn az alperes felé, nem lehetett helye a végrehajtás megszüntetésének, a felperesek legfeljebb a végrehajtás korlátozást kérhették volna.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [66]

„A másodfokú tárgyaláson pontosított fellebbezési nyilatkozatukban azt állították, hogy keresetükben kérték a végrehajtások korlátozását is, e kereseti kérelmeiket a 4. számú beadványukban (2024.04.19.), a különböző számításaikat tartalmazó táblázatos levezetések útján terjesztették elő. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság e keresetkiegészítésüket figyelmen kívül hagyta. Hivatkoztak arra is, hogy alperes a harmadik beadványában megírta, hogy szükséges a végrehajtási összeget csökkenteni.”

Fellebbezés... [70]

A másodfokú bíróság indoklása:

„A felperesek a fellebbezési hivatkozásukkal ellentétben a végrehajtás vonatkozásában kizárólag annak megszüntetését kérték, a végrehajtás korlátozása iránti kereseti kérelmet nem terjesztettek elő.... A Pp. 3. § (1) és (2) bekezdése értelmében a bíróság a kereseti kérelemhez kötve van, kereseti kérelemnek pedig a Pp. 121. § (1) bekezdés e) pontja szerint

kizárólag a bíróság döntésére irányuló határozott kérelem tekinthető, azt nem pótolja valamely számszaki levezetés vagy táblázat.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [119]

ellenesség 37

Ezeket az alapvető kérdéseket a másodfokú ítélet nem ismerteti megfelelően, a Fővárosi Törvényszék a jogi kérdést a valóságtól elrugaszkodva, önkényesen vizsgálta meg. Ennek az oka az, hogy az ítéletben nem említi pontosan felperes kereseti kérelmét. Úgy született bírósági döntés, hogy a felvetések nem lettek tisztázva. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

Egyértelműen szerepelnie kellett volna az ítéletben, mint felmerülő kérdés:

- A végrehajtás korlátozásával kapcsolatos kereseti kérelmeiket a 4. számú beadványukban a különböző számításokat tartalmazó táblázatos levezetések útján terjesztették elő – vagy – szöveges formában és számítással alátámasztva terjesztették elő?
- Részleges érvénytelenség esetén a tisztességtelennek talált rendelkezések elhagyásával a bíróság nyilvánítsa a szerződést érvényessé, a döntés alapjául vett számításnak megfelelő havi törlesztőrészlet megfizetésével, a szerződés változatlan feltételekkel történő fennmaradásával. Felperes négy változatra számolt ki aktuális (tehát nem felmondás napi) tartozást. Négy különböző számítás eredménye, felperes fizetési kötelezettsége 2024. május 15.-re kiszámolva: 636.549 Ft; 6.576.164 Ft; 13.224.396 Ft illetve 14.165.732 Ft.
- Jelen esetben olyan végrehajtásról van szó, amely teljesen hibás alperesi számításon alapszik.
- Abban az esetben is szükséges a számítások elvégzése, ha a perbeli öt tisztességtelenségi kérdésben a Tisztelt Bíróság mind alperesnek ad igazat...
- Az első fokon eljáró bíróság figyelmen kívül hagyta az ítéletében felperes keresetkiegészítését.

A Fővárosi Törvényszék ezeket a pontokat „kellő alapossággal nem vizsgálta meg”

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek pontos kérését, felvetését.

Az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet.

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Olyanról, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. A másodfokon eljáró bíróságnak korrigálnia kellett volna az elsőfok hibáját és meg kellett volna állapítani a végrehajtás jogszerű összegét. Indítványozó felperes kereseti kérelmének elbírálása nem történt meg, így sérült az alkotmányos alapjoga.

Szükséges tehát ebben a kérdésben az Alkotmánybíróságnak állást foglalni, iránymutatást adni.

Az ítélet megállapításával ellentétben egyáltalán nem határozott kereseti kérelmet pótló „számszaki levezetés vagy táblázat” benyújtásáról van szó.

Indítványozó idézett kéréseiből egyértelműen fel kellett volna hívni a Fővárosi Törvényszéknek alperes Erste Bankot arra, hogy készítse jogszerű számítást!

Indítványozó egészen pontosan kifejtette a fellebbezésében: „jelen per nem csak arra vonatkozik, hogy volt-e a felmondás napján jelentős fizetési elmaradása, hanem arra is, hogy jelenleg mennyi a tartozásának az összege”

Indítványozó később megerősítette: „jelen per jogerős eldöntése után már nem tud pert indítani a végrehajtás összecszerűségével kapcsolatban.”

Előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezések összesítése

Elsőként indítványozó felperesek idézik az Európai Unió bíróságának a honlapjáról az alapvető tételeket.

https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/hu/

Előszó

A Lisszaboni Szerződés hatálybalépésével, 2009. december 1-jétől az Európai Unió jogi személyiséggel rendelkezik, és átvette a korábban az Európai Közösségekre ruházott hatásköröket. A közösségi jog tehát uniós jog lett, és magában foglalja az Európai Unióról szóló szerződésnek a Lisszaboni Szerződést megelőző változata értelmében korábban elfogadott valamennyi rendelkezést is. Az alábbi ismertetőben szerepel azonban a közösségi jog kifejezés, mégpedig a Bíróságnak a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését megelőző ítélkezési gyakorlatára történő hivatkozáskor.

A Bíróság helye az Európai Unió jogrendjében

Az egységes Európa létrehozása érdekében a tagállamok - számuk jelenleg 27 - megkötötték azokat a szerződéseket, amelyek létrehozták az Európai Közösségeket, majd az Európai Uniót, amelyek intézményei meghatározott területeken jogi rendelkezéseket fogadhatnak el.

...

Ítélezési gyakorlatában a Bíróság kifejtette, hogy a nemzeti igazgatási szerveknek és a tagállami bírónak kötelességük, hogy hatáskörükben teljes mértékben alkalmazzák az uniós jogot, és védelmezzék az állampolgárokat e jog alapján megillető jogokat (az uniós jog közvetlen hatálya), egyúttal pedig tekintsenek el az uniós joggal ellentétes nemzeti jogi rendelkezések alkalmazásától, függetlenül attól, hogy e rendelkezéseket az uniós norma megalkotása előtt vagy azt követően fogadták el (az uniós jog elsődlegessége a nemzeti joggal szemben).

A Bíróság továbbá kimondta a tagállamok uniós jog megsértéséért való felelősségét; e felelősség egyrészt az állampolgárok uniós jogi normákban biztosított jogainak védelmét döntően megerősítő eszköz, másrészt e jogi normák tagállamok általi gondosabb végrehajtását elősegíteni képes tényező. A tagállamok által elkövetett jogsértések miatt tehát kártérítési keresetet lehet indítani, amely bizonyos esetekben súlyos következményekkel járhat a tagállamok államháztartására. Ezenkívül az uniós joggal kapcsolatos bármilyen tagállami kötelezettségszegés miatt eljárást lehet indítani a Bíróság előtt, és ha a tagállam nem hajtja végre a kötelezettségszegést megállapító ítéletben foglaltakat, a Bíróság kényszerítő bírság és/vagy átalányösszeg megfizetésére kötelezheti a tagállamot. Ugyanakkor egy irányelv átültetésére elfogadott intézkedések Bizottságnak való bejelentésének elmulasztása esetén ez utóbbi javaslatára a Bíróság már a kötelezettségszegést megállapító első ítélet meghozatalakor pénzbírságot szabhat ki az érintett tagállammal szemben.

A Bíróság együttműködik a tagállami bíróságokkal is, amelyek az uniós jog területén rendes bíróként járnak el. Bármely, uniós joggal kapcsolatos jogvitában eljáró nemzeti bíróság jogosult - sőt, néha köteles - előzetes döntéshozatal iránti kérdéseket terjeszteni a Bíróság elé. A Bíróság feladata pedig az, hogy értelmezze az uniós jogi szabályokat, vagy megvizsgálja azok jogszerűségét.

A Bíróság ítélkezési gyakorlatának fejlődése is jelzi, hogy az intézmény nagyban hozzájárult az állampolgárok uniós jogból eredő - és mindennapi életüket megannyi módon érintő - jogainak védelmét biztosító jogi térség kialakításához.

Az ítélkezési gyakorlat által kialakított alapelvek

Ítélezési gyakorlatában (legelőször a Van Gend & Loos ügyben 1963-ban hozott ítéletben) a Bíróság kimondta a közösségi jog közvetlen hatályának elvét a tagállamokban, amelynek értelmében jelenleg az európai polgárok nemzeti bíróságaik előtt közvetlenül is hivatkozhatnak az uniós jogi szabályokra. ... A Bíróság, melyet egy holland bíróság keresett meg, határozatában megerősítette a közvetlen hatály elvét, és ezáltal közvetlenül biztosította a szállítmányozási vállalatnak a nemzeti bíróság előtt a közösségi jog alapján érvényesíthető jogait.

A Costa-ügyben 1964-ben hozott ítéletben a Bíróság kimondta a közösségi jog belső jogszabályokkal szembeni elsődlegességét. ... A Bíróság - a valamennyi tagállamban egységes módon alkalmazandó közösségi jogi rendszer sajátos jellegére alapozva - bevezette a közösségi jog elsődlegességének elvét.

1991-ben a Francovich és társai ügyben hozott ítéletében a Bíróság újabb alapfogalmat határozott meg, nevezetesen a tagállam egyénnel szembeni felelősségének fogalmát, amely azokkal a károkkal kapcsolatos, amelyeket valamely tagállam a közösségi jog megsértésével okoz magánszemélyeknek. 1991 óta az európai polgárok tehát kártérítés iránti keresetet nyújthatnak be a valamely közösségi jogi rendelkezést megsértő tagállam ellen. ... A Bíróság a hozzá forduló olasz bíróság kérdésére kifejtette, hogy a szóban forgó irányelv célja az, hogy jogokat biztosítson az egyének számára, ám ők nem élhettek e jogukkal, mivel a tagállam elmulasztotta átültetni az irányelvet. A Bíróság tehát e határozatával megnyitotta az utat a magával a tagállammal szemben indított kártérítési keresetek előtt.

A Bíróság szerepe az uniós polgárok életében

A Bíróság által hozott több ezer ítélet zöme, különösen az előzetes döntéshozatali eljárás során hozott ítéletek, egyértelműen jelentős hatást gyakoroltak az Európai Unió polgárainak mindennapi életére.

Az előzetes döntéshozatali eljárás

A Bíróság a tagállamok valamennyi bíróságával együttműködik; a tagállami bíróságok általános hatáskörrel rendelkeznek az uniós jog alkalmazására. Az uniós jogszabályok tényleges és egységes alkalmazásának biztosítása, továbbá az eltérő értelmezések elkerülése érdekében a tagállami bíróságok jogosultak - illetve bizonyos esetekben kötelesek - a Bírósághoz fordulni az uniós jog egy adott részének pontos meghatározása végett - például annak érdekében, hogy ellenőrizhessék: a nemzeti szabályozásuk mennyiben van összhangban az uniós joggal. Az előzetes döntéshozatali eljárásnak célja lehet továbbá valamely uniós jogi aktus érvényességének vizsgálata. A Bíróság nem pusztán véleményt nyilvánít, hanem indokolással ellátott ítélettel vagy végzéssel határoz.

Azt a nemzeti bíróságot, amely a határozat címzettje, az előtte folyó jogvita eldöntésekor köti ez az értelmezés. A Bíróság ítélete a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti. Az előzetes döntéshozatali eljárás keretében bármely európai állampolgár pontosan meghatározhatja a rá vonatkozó uniós szabályokat. Jóllehet az előzetes döntéshozatali eljárást csak valamely nemzeti bíróság indíthatja meg, a Bíróság előtt folyó eljárásban a nemzeti bíróság előtti eljárásban részt vevő valamennyi fél, a tagállamok és az Unió intézményei is részt vehetnek. Számos jelentős uniós jogi elvet az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések alapján állapítottak meg, amelyeket egyes esetekben a tagállamok elsőfokú bíróságai terjesztettek elő.

A másodfokú ítélet röviden ismerteti a fellebbezést az előzetes döntéshozatali eljárással kapcsolatban:

„Utaltak arra is, hogy a másodfokú bíróságnak előzetes döntéshozatali eljárást kellene kezdeményeznie az EUB előtt mindazon kérdésekben, amelyekben ezt ők kérték, így az árfolyamrés tisztességtelenségének törvényi orvoslásával kapcsolatosan (DH1, DG2 tv.) a fogyasztó visszautasítási jogára hivatkozással, a szerződés értelmezésével kapcsolatosan, a kölcsön fogalmával kapcsolatosan, abban a tekintetben, hogy „az AB döntésére hivatkozva, indoklás nélkül nem vizsgálják a bíróságok az EUB döntésére hivatkozó fogyasztói kereseti kérelmeket, ezáltal sérül a tisztességes bírói eljárás elve”, valamint a kellő időben történő tájékoztatással kapcsolatosan”

Fellebbezés... [85]

Indítványozók a beadványaikban több helyen is kezdeményezték, forduljon a bíróság az EUB-hez előzetes döntéshozatali eljárási kérdéssel. Azért, hogy ezek a kezdeményezések kellő hangsúlyt kapjanak, indítványozók a 2025.02.24.-i beadvány 158 oldalától összesítették ezeket:

A hatodik beadványában felperes több kezdeményezéssel is élt: Előzetes döntéshozatali eljárások kezdeményezésének lehetőségei Kérdéses, hogy a kialakult nemzeti bírói gyakorlat ítélkezés során történő automatikus követése esetén egyáltalán megvalósulhat-e a fogyasztóvédelmi irányelv által kitűzött cél, az alábbi, megválaszolatlan kérdések, megfontolások miatt:

a) kivételes esetben lehet eltérni a főszabálytól egy diszpozitív, vagyis választható normára való hivatkozással, azonban a magyar törvényhozás kogens törvényt alkotott, ezáltal több EUB döntés nem tud érvényesülni a fogyasztók érdekében, mivel a bírói gyakorlat „nem teszi vizsgálat tárgyává a visszautasítási jogot”

c) bár nem egyértelmű megfogalmazás esetén a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell használni, de a nemzeti bíróság nem mérlegeli, és nem ismerteti a fogyasztóval a két értelmezés különbségét, helyette automatikusan, indoklás nélkül a tisztességtelen rendelkezéseket alkalmazó pénzügyi intézmény számára előnyös értelmezést alkalmazza az ítéletében

d) a kölcsön fogalmának meghatározása során el lehet-e térni a Nils Wahl főtanácsnok C-26/13 ügyben, indítványának a 56-57. pontjaiban kifejtett álláspontjától, miszerint egy kölcsön esetében a rendelkezésre bocsátott összeget kell kamatostól visszafizetnie az adósnak

e) az AB döntésére hivatkozva, indoklás nélkül nem vizsgálják a bíróságok az EUB döntésére hivatkozó fogyasztói kereseti kérelmeket, ezáltal sérül a tisztességes bírói eljárás elve.

f) elegendő-e az aláírással egyidőben tájékoztatni a fogyasztókat a szerződés alapvető adatairól, a fizetési terhek megváltoztatásának a lehetőségéről és az árfolyamkockázatról?

(6. felperesi beadvány – 2024.05.05. – 32. oldal)

Az első fokon eljáró bíróság az ítéletében nem tért ki arra, hogy felperes voltak ilyen kezdeményezése.

Jelen per anyaga alapján azonban felperes továbbra is szükségesnek tartja, hogy ezekkel az EUB foglalkozzon, így kéri a Tisztelt Bíróságot tegye meg a szükséges lépést.

Felperes jelen beadványában is több előzetes döntéshozatali eljárásra tett javaslatot.

Felperes felhívja a Tisztelt Bíróság figyelmét arra, hogy ha teljes egészében osztja az elsőfokú ítélet megállapításait, akkor kötelezett bíróságnak számít és nem utasíthatja vissza felperes kezdeményezéseit.

A Törvényszéknek az EUB jogértelmezését kell kérnie azokban a kérdésekben, amelyekben ezt a felperes kérte

Az uniós jog meghatározza a kötelezett bíróság fogalmát:

EUMSZ. 267. cikk (3) bekezdés:

„Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.”

1/2009. (VI. 24.) PK-KK közös véleményt bocsátott ki. E vélemény

értelmében főszabály szerint a Kúria minősül az EUMSZ 267. cikk harmadik fordulata

szerinti olyan bírói fórumnak, amelynek döntéseivel szemben nem áll rendelkezésre

jogorvoslat a belső jog szabályai szerint és amely köteles előzetes döntéshozatali kérelem

előterjesztésére. E főszabály alól az a helyzet jelent kivételt, amikor az adott ügyben kizárt

a felülvizsgálat lehetősége; ilyen esetben az ügyben másodfokon – illetve, ha a fellebbezés

lehetősége kizárt, első fokon – ítéletet hozó bíróság lesz az előterjesztésre kötelezett

bíróság.

... köteles előzetes döntéshozatali kérelmet előterjeszteni, amennyiben az előtte elbírálás

alatt lévő ügyben az uniós jog értelmezésével összefüggő kérdés azt szükségessé teszi. E

kötelezettség előírásának célja, hogy megakadályozza a tagállamokban olyan ítélkezési

gyakorlat kialakulását, amely nem összeegyeztethető az uniós joggal.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 85. oldalán ismertették az előzetes döntéshozatali eljárásokkal kapcsolatban a kezdeményezéseiket:

Jelen perben több esetben is kérte a felperes, hogy a bíróság forduljon előzetes

döntéshozatali eljárással az EUB-hez. A per során, és a fellebbezésben a felperes e

tekintetben több kezdeményezést is megfogalmazott, amelyeket az m18 számú

mellékletben foglalt össze. A felperes abban az esetben kéri az előzetes

döntéshozatali eljárások kezdeményezését, ha a Törvényszék nem osztja a felperes C-

630/23 számú ítélet kapcsán kifejtett álláspontját, és úgy véli, hogy az árfolyamrész

(indexálási mechanizmus) alkalmazásának tisztességtelensége ellenére sem érvénytelen a

szerződés, és emiatt nincs helye a perben hivatkozott végrehajtási eljárások

megszüntetésének.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 85. oldalán ismertették az előzetes döntéshozatali eljárásokkal kapcsolatban az EUB szempontjait:

Az EUB 2024. október 15.-én hozott döntést a C-144/23 számú ügyben, melyben

kimondottan az előzetes döntéshozatali eljárás volt az eljárás tárgya.

33 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az e cikkben előírt előzetes döntéshozatali eljárás, amely a Szerződésekkel létrehozott bírósági rendszer sarokkövét alkotja, a Bíróság és a

tagállami bíróságok között olyan, bírák közötti párbeszédet vezet be, amelynek célja az uniós jog értelmezése egységességének biztosítása. Ez az eljárás így lehetővé teszi az uniós jog koherenciájának, teljes érvényesülésének és autonómiájának, valamint végső soron a sajátos jellegének biztosítását (2014. december 18 i 2/13 [Az Uniónak az EJEE hez történő csatlakozása] vélemény, EU:C:2014:2454, 176. pont; 2021. október 6 i Consorzio Italian Management és Catania Multiservizi ítélet, C 561/19, EU:C:2021:799, 27. pont; 2022. február 22 i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C 430/21, EU:C:2022:99, 73. pont)

35 Az olyan nemzeti bíróságok, amelyek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, azon kötelezettsége, hogy előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel forduljanak a Bírósághoz, azon együttműködés keretébe illeszkedik, amely a nemzeti bíróságok – mint az uniós jog alkalmazásáért felelős bíróságok – és a Bíróság között abból a célból létesült, hogy az uniós jog helyes alkalmazását és egységes értelmezését valamennyi tagállamban biztosítsa. E kötelezettség célja többek között annak megakadályozása, hogy bármely tagállamban az uniós jogi szabályoknak meg nem felelő nemzeti ítélkezési gyakorlat alakuljon ki (1977. május 24 i Hoffmann La Roche ítélet, 107/76, EU:C:1977:89, 5. pont; 2002. június 4 i Lyckeskog ítélet, C 99/00, EU:C:2002:329, 14. pont; 2018. október 4 i Bizottság kontra Franciaország [Forrásadó] ítélet, C 416/17, EU:C:2018:811, 109. pont). 36 Az olyan nemzeti bíróság, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, csak abban az esetben mentesülhet az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésében előírt kötelezettség alól, ha megállapítja, hogy a felmerült kérdés nem releváns, vagy a szóban forgó uniós jogi rendelkezést a Bíróság már értelmezte, vagy az uniós jog helyes értelmezése olyan nyilvánvaló, hogy az minden észszerű kétséget kizár (1982. október 6 i Cilfit és társai ítélet, 283/81, EU:C:1982:335, 21. pont; 2021. október 6 i Consorzio Italian Management és Catania Multiservizi ítélet, C 561/19, EU:C:2021:799, 33. pont).

Felperes fellebbezésében és jelen beadványában is számtalan helyen rámutatott, hogy az uniós fogyasztóvédelmi jogi rendelkezés nem tud teljesen érvényesülni.

Ez a C-144/23 EUB döntésben megerősíti, ami a C-630/23 EUB döntésben is szerepel: adott esetben módosítani kell a már kialakult ítélkezési gyakorlatot.

A felperes kéri, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben a Törvényszék minden kérdésben külön indokolja az álláspontját

A másodfokú bíróság indoklása:

„A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek, mint fogyasztók kérelmére sem magyar, sem uniós jogi alapon nincs lehetőség a DH1 és DH2 törvényeknek az árfolyamrés tisztességtelensége miatti részleges érvénytelenség orvoslására vonatkozó rendelkezései alkalmazásának mellőzésére. E tekintetben előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése sem indokolt, mivel az EUB már több döntésében állást foglalt a magyar szabályozástól és a fogyasztó rendelkezési jogáról is.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [115]

„A fellebbezésben hivatkozott további kérdésekben az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének feltételei nem álltak fenn, mivel ezek részben jogerősen elbírált kereseti hivatkozásokat érintettek, a keresetek érdemi elbírálásának mellőzésére és az AB határozatára történő hivatkozás pedig a jelen ügyben nem volt értelmezhető.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [128]

ellenesség 38

A per során kezdeményezett előzetes döntéshozatali kérdéseket a másodfokú ítélet nem ismerteti, csupán utal arra, hogy voltak kezdeményezések. A Fővárosi Törvényszék a jogi kérdést a valóságtól elrugaszkodva, önkényesen vizsgálta meg. Ennek az oka az, hogy az ítéletben nem említi pontosan felperes kezdeményezéseit. Így aztán nem járt el jogszerűen, mint kötelezett bíróság. A kezdeményezések elutasítását nem indokolta meg úgy, ahogyan azt kellett volna.

A Fővárosi Törvényszék a kezdeményeséseket „kellő alapossággal nem vizsgálta meg”

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek pontos kezdeményezéseit.

Minden egyes kezdeményezés során meg kellett volna vizsgálni:

- Érvényesül-e az uniós jog közvetlen hatálya?
- Érvényesül-e az uniós jog elsődlegessége a nemzeti joggal szemben?
- Szükség van-e arra, hogy a bíróság eltekintsen az uniós joggal ellentétes nemzeti jogi rendelkezéstől, az ellentétes jogegységi határozatoktól, az ellentétes kialakult bírói ítélkezési gyakorlattól?

Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

Indítványozók nem idézik most az összes olyan felvetésüket, amelyek szükségessé tették volna, hogy a Fővárosi Bíróság, mint kötelezett bíróság az EUB-hez forduljon. A peranyagból pontosan megállapítható.

Indítványozók ismerete szerint az Alkotmánybíróság nem fordulhat előzetes döntéshozatali eljárással az EUB-hez, azonban a jogerős ítéletet meg tudja semmisíteni és kötelezheti a perben eljáró bíróságot, hogy az előzetes döntéshozatali kezdeményezésekkel, a felvetésekkel szükséges érdemben vizsgálatot folytatnia. Majd a döntését kellő módon meg kell indokolnia.

Eljárási hibák

A Polgári Perrendtartásról szóló törvény rendelkezik arról, hogy miként kell eljárnia a másodfokú bíróságnak:

370. § [A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátai]

(1) A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)–(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)–d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

(2) A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét erre irányuló fellebbezési kérelem, csatlakozó fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül, hivatalból gyakorolja az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó esetekben.

(3) Ha a másodfokú bíróság a fellebbezésben nem hivatkozott eljárási szabálysértést észlel, azt – a következményekre vonatkozó figyelmeztetés mellett – a felek tudomására hozza és a fellebbező fél kérelmére veszi figyelembe.

(4) Ha a másodfokú bíróság az üggyel kapcsolatos, az elsőfokú bíróságtól eltérő anyagi jogi álláspontjának következményeként azt állapítja meg, hogy az elsőfokú bíróság által végzett anyagi pervezetés az érintett kérdéshez kapcsolódóan nem volt megfelelő, ezt a

felek tudomására hozza és a fellebbező fél kérelmére veszi figyelembe. Ilyen esetben a másodfokú bíróság a továbbiakban a 369. § (4) bekezdésében meghatározottak szerint jár el.

Indítványozó felperesek kiemelik: „... a felek tudomására hozza és a fellebbező fél kérelmére veszi figyelembe.”

A másodfokú bíróság a fenti jogszabályt megsértve járt el, a tárgyalás során nem hozta a felek tudomására az általa észlelt elsőfokú eljárás hibáit, nem figyelmeztetett a következményekre. Nem kérte ki a fellebbező fél kérelmét, álláspontját. Így nem tudta figyelembe venni a fellebbező fél kérelmét.

Indítványozók kérik, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság a vizsgálatát a fentiekre való figyelemmel végezze el.

Perköltség összege

A másodfokú ítélet ismerteti az elsőfokú ítélet megállapításait:

„Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte az I. r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 1.801.755. Ft perköltséget. Kötelezte a II. r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 1.801.793 Ft perköltséget. Kötelezte a felpereseket fejenként 1.500.000 forint eljárási illeték megfizetésére az ítélet jogerőre emelkedését követő 60 napon belül a NAV 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára.”

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [40]

A pertárgy értékét a végrehajtási ügyértékek – a 079.V.1834/2015/8. sorszámú intézkedésben rögzített 35.277.044 Ft és a 079.V.1835/2015/8 számú intézkedésben rögzített 35.278.044 Ft alapján határozta meg, az alperesnek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján járó ügyvédi munkadíj összegét ez alapján számította ki. Levezette, hogy a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az I. r. felperest terhelő perköltség 1.258.311 Ft ügyvédi munkadíj, 339.744 Ft ÁFA, továbbá 203.700 Ft szakértői díj. A II. r. felperest terhelő perköltség 1.258.341 Ft ügyvédi munkadíj, 339.752 Ft ÁFA, továbbá 203.700 Ft szakértői díj. A személyes költségmentes felperesek által az állam javára megfizetendő illeték összegét az Itv. 42. § (1) bekezdésének a) pontja alapján állapította meg.

Az elsőfokú ítélet (ismertetése) [68]

A másodfokú ítélet röviden ismerteti a fellebbezést:

„...az általuk fizetendő perköltség mérséklését kérték összesen bruttó 400.000 forintra”
Fellebbezés... [69]

„A perköltség tekintetében hivatkoztak arra, hogy a szerződés alapján fennálló, a végrehajtás tárgyát képező kötelezettségért egyetemlegesen felelnek, így nem kötelezhetőek az illeték és az ügyvédi munkadíj kétszeres megfizetésére. A megítélt ügyvédi munkadíjat mértékét egyébként is eltúlzottnak, az alperesi befektetett munkával

arányban nem állónak tartották. A szakértői díjat pedig érvelésük szerint az alperes tartozik viselni, mert a felperesi számítások bizonyultak helytállónak.”
Fellebbezés... [86]

Indítványozók a 2025.02.24.-i beadvány 161. oldalán ismertetik, hogy miért tartják eltúlzottnak az alperes számára fizetendő perköltség összeget:

Azt is értékelni kellett volna az alperest illető perköltség összegének a megállapításakor, hogy az alperes több alkalommal is félre kívánta vezetni a bíróságot, hivatkozott arra, hogy nincs felhatalmazása nyilatkozni, nem reagált a felperes beadványaira, illetve nem is vett részt a per minden tárgyalásán.

Alperes számítása, a forgalmi kimutatás jogszerűtlen volt, ezt jelezte is a felperes a bíróságnak.

A bíróság szakértőt rendelt ki, mivel az alperes nem kívánta véleményezni a számítás ellenőrzését. A szakértő a számításról megállapította, hogy az alperes számítása teljes mértékben jogszabályellenes.

Ennek ellenére a felperest kötelezte a bíróság a szakértő díj viselésére – pedig alperes számolt jogszerűtlenül, és a felperes számításai bizonyultak helyesnek.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 57. oldalán ismertették, majd cáfolták alperes állításait:

Alperes az elhúzódó perrel indokolja a brutálisan magas perköltségigényét az ellenkérelmében:

Mindenképpen érdemes megjegyezni, hogy a felperesek keresete 2017. szeptember 20. napján kelt, így már csak az eljárás elhúzódása miatt is alapos a felszámított munkadíj összege. – 15. oldal

A per elhúzódása miatt az alperesnek nem kellett jogi tevékenységet végeznie, mivel ez a végrehajtási peres eljárás fel volt függesztve.

Mint jelen beadványában, úgy az elsőfokú eljárás során is több alkalommal próbálta meg alperes valótlan állításokkal félrevezetni a bíróságot. Sajnos az eljáró bíró nem tett lépéseket azért, hogy alperes tartózkodjon a valótlan állításoktól.

Felperes továbbra is elfogadhatatlannak tartja, hogy ő fizesse meg az igazságügyi szakértő díját, aki megállapította, hogy az alperes számolása hibás, jogszabálysértő.

Számos esetben az elsőfokon eljáró bíró átvette alperes ügyvédjének a munkáját, mivel alperes nem érvelt, az ítéletében érvelt helyette a bíróság. Ezen tény is csökkenti az alperesnek járó költségtérítést.

Alperes a sok-sok valótlan állításaival, a hibás számításaival azonban felperesnek okoz extra magas kiadásokat, mert rengeteg időt és energiát kell arra fordítani, hogy az összes turpisságot leleplezze. Groteszk módon így a peranyag terjedelmes lesz, amire hivatkozva kér alperes magas ügyvédi díj térítést. Ha nem próbálná manipulálni, félrevezetni a bíróságot akkor kisebb lenne a peranyag tartalma is. Mert lehet, hogy egy valótlan állítás csupán egy sor, azonban annak feltárása több órás munka, és leírva is lehet több oldal.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 55. oldalától ismertették, mikor nem fejtette ki alperes az álláspontját és miként vette át az elsőfokú bíróság a bank ügyvédjének a szerepét:

A fellebbezésében nagyon pontosan ismertette felperes, hogy mikor vette át az elsőfokú bíróság a bank ügyvédjének a szerepét. Pl. (a teljesség igénye nélkül):

- A teljes futamidő alatt befizetésre kerülő összeggel kapcsolatban felperes részletesen kifejtette álláspontját. Erre az észrevételre alperes nem reagált, nem vitatta a felperesi tényállításokat. A bíróság ez esetben is átvette az alperes bank ügyvédjének a szerepét, elképesztő módon, a visszájára fordította a szerződés semmiséget okozó hiányosságát. (35. oldal)
- Ebben a beadványban a felperes részletesen ismerteti számadatokkal, hogy az alacsonyabb kezelési költség és az akciós kamatláb milyen mértékben járult hozzá ahhoz, hogy az EUR elszámolású kölcsön helyett CHF elszámolását válasszon. Ez a bíróságot nem érdekelte (49. oldal)
- Könnyen belátható, hogy a forintkölcsön esetén egyszerűbb a számolás, hiszen nem kell deviza árfolyamokkal számolni. Mégis a forintkölcsönnek kétszerese a kezelési költsége, mint a CHF elszámolású kölcsönnek. Pedig „nincs árfolyam, aminek kellene változnia” és nem lehet beszélni „két deviza keresztárfolyamának alakulásáról” sem, és az adminisztráció sem indokolhat többletkiadásokat. A bíróság ebben az esetben is átvette a bank ügyvédjének a szerepét, mivel alperes nem tett észrevételt ebben a kérdésben. (51. oldal)
- Felperes a hetedik beadványában ismételten, új példával megerősítve mutatta meg, hogy a CHF elszámolású kölcsön sokkal veszélyesebb, mint az EUR elszámolású. Alperes ebben a kérdésben sem tett észrevételt. Felperes állításait, bizonyítékait teljesen figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság. Itt is jól láthatóan átvette az alperes ügyvédjének a szerepét. (52. oldal)
- Teljesen helyesen állapította meg a bíróság: *„arra lehet számítani, a CHF jegybanki kamata tartósan, hosszútávon alacsony marad.”* Pontosan ezért teljes bizonyossággal bekövetkező esemény a kamatparitás törvényszerűsége miatt, hogy a magasabb kamatszintű, a magasabb inflációjú országok pénze gyengül, leértékelődik. Hozhat akár az MNB, akár az SNB elnöke lépéseket, beavatkozásokat (alapkamat emelése vagy csökkentése), csupán pár éves időtartamra tudja befolyásolni azt, hogy ne a törvényszerűségeknek megfelelően alakuljon az árfolyam. Amikor pedig a beavatkozás hatása megszűnik, akkor az árfolyam „visszaugrik” arra a szintre, ahol „pénzügyi-gazdasági szükségszerűség” szerint lennie kell. Alperes nem hivatkozott arra, hogy 2015 januárjában milyen döntést hozott az SNB. Arra sem, hogy ez látható, vagy nem látható volt. Ez az átgondolatlan megjegyzés az ítéletben a bíróság dogmatikus képzetének eredménye volt. A „pénzügyi-gazdasági szükségszerűség” a peranyagban egyetlen tankönyvekkel, MNB oktatási füzetekkel (stb.) alátámasztott tényismertetés volt! Az elmúlt 30 évben ténylegesen bekövetkezett, most is ismertetett árfolyammozgások igazolták a felperes által ismertetett gazdasági törvényszerűségek valós voltát. Alperes nem tett az árfolyamelméletekkel kapcsolatban észrevételt. Az elsőfokú bíróság egyrészt átvette alperes ügyvédjének a szerepét, másrészt dogmát állított fel (56. oldal)
- A referencia kamatozás kérdésben sem volt az alperesnek álláspontja. A bíró átvette az alperes Erste Bank ügyvédjének a szerepét. (98. oldal)
- Sem alperes beadványai, sem a tárgyalási jegyzőkönyvek nem tartalmazzák az „értékállandóság” kifejezést, más szavakkal kifejezve sem az értékállandóság szó értelmét. A bíróság ezen alkalommal is átvette alperes bank ügyvédjének a szerepét. (131. oldal)

A másodfokú ítélet indoklása:

„A szakértői díj viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése irányadó, a pernyertes felperes részére az alperesek kötelesek megtéríteni az általa előlegezett szakértői díjat, az ettől való eltérésre jogszabályi alapot a felperesek maguk sem tudtak megjelölni a fellebbezésükben. A 407.400 Ft szakértői díj megfizetésére a másodfokú bíróság a felpereseket a fentiekre figyelemmel szintén egyetemlegesen kötelezte.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [131]

„Az alperes részére járó ügyvédi munkadíjat a másodfokú bíróság összesen 1.258.341 Ft + 339.752 Ft ÁFA összegben, szintén egyetemleges kötelezettséggel, a magasabb végrehajtási ügyértékből kiindulva a 32/2003. (VIII.26.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdése alapján állapította meg azért „egyszeres” mértékben, mert a felperesek a perben közös jogi képviselővel eljárva, közös perbeli nyilatkozatokat terjesztettek elő, így a jogi képviselői munka megegyezett azzal, mintha egy felperessel szemben kellett volna eljárni. Az ügyvédi munkadíj további mérséklése iránti felperesi kérelmet a másodfokú bíróság alaptalannak találta, mivel ezen megítélt összeg semmiképpen sem volt aránytalan a felperesi beadványok tanulmányozásával és az alperesi képviselő perbeli eljárásával felmerült szükséges munkával.”

A másodfokú bíróság döntése és indokai [132]

„A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az I. és a II. rendű felperest javára egyetemlegesen kötelezi 2.005.493 forint perköltség megfizetésére. Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 779.047 forint másodfokú perköltséget.”

A másodfokú bíróság rendelkező rész

A másodfokú bíróság által hivatkozott törvényi pont nem a költség viseléséről, hanem annak az előlegzéséről rendelkezik:

VII. FEJEZET

KÖLTSÉGEK

23. A költségek előlegezése

78. § [Költségek előlegeztetése]

(1) A bíróság a perben nem álló személynél felmerült költség előlegezéséről annak felmerülő határozata; arra kötelezi a felet, hogy a költséget a személynek közvetlenül fizesse meg, vagy – ha a célszerű – elrendeli, hogy a költség összegét a bíróságnál helyezze letétbe.

A Pp meghatározza, hogy az eljáró bíró dönt arról, hogy ki milyen arányban viselje a költségeket:

24. A perköltség viselésébe

82. § [Döntés a perköltség viseléséről]

(1) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a bíróság a felszámított perköltség viseléséről az eljárást befejező határozatban hivatalból dönt. Ha a bíróság a perköltség viseléséről nem az eljárás befejező határozatában dönt, határozatának a perköltségről döntő része ellen külön fellebbezésnek van helye.

(2) A bíróság határozza meg a perköltség összegét és a megtérítésre kötelezett személyt annak megfizetésére kötelezi. Ha a felek egymással szemben perköltség megtérítésére kötelesek, a bíróság csak a különböző megfizetéséről rendelkezik.

(3) A bíróság a perköltség összegét a felszámítás és az ahhoz csatolt okiratok alapulvételével megjelöl. A felszámítani elmulasztott vagy a felszámított magasabb összegű költséget a fél javára nem lehet figyelembe venni.

83. § [A perköltségviselés általános szabályai]

(1) Törvény rendelkezése hiányában a pernyertes fél perköltséget a pervesztes fél téríti meg.

Az alperes Erste Bank számításával kapcsolatban a kirendelt igazságügyi szakértő megállapította, hogy a banki számolás jogszabálysértő. Ebben a fontos kérdésben felperes nyert. Ezt a tényt azonban az ítélet nem tartalmazza. Így aztán a szakértői díj fizetésének a kérdése tisztességesen nem lett megállapítva.

ellenesség 39

Felperes perköltséggel kapcsolatos érveit a másodfokú ítélet nem ismerteti, a Fővárosi Törvényszék egyik felperesi tényállítást sem vizsgálta meg. Ezekben az al-kérdésekben nem született így egyáltalán bírósági döntés. Ezáltal sérült indítványozók alkotmányos alapjoga.

A Fővárosi Törvényszék „kellő alaposággal nem vizsgálta meg” azt, hogy indokolt-e valóban ilyen magas összegű perköltség az alperes Erste Bank számára, nem vizsgálta meg volt-e csökkentést lehetővé tevő valós tény.

Egyértelműen szerepelnie kellett volna az ítéletben, mint felmerülő kérdés:

- Alperes Erste Bank nem volt hajlandó felperes ellenőrző, a jogszerűtlen alperesi számolást leleplező elemzést véleményezni
- A kirendelt szakértő díját felperes fizeti, annak ellenére, hogy megállapította az alperesi számolás jogszerűtlenségét
- A felperesi számítások bizonyultak helytállóknak, míg alperes forgalmi kimutatása teljesen jogszerűtlen volt
- Alperes több alkalommal is félre kívánta vezetni a bíróságot
- A per elhúzódása miatt az alperesnek nem kellett jogi tevékenységet végeznie, mivel ez a végrehajtási peres eljárás fel volt függesztve
- Az elsőfokon eljáró bíró átvette alperes ügyvédjének a munkáját, mivel alperes nem érvelt, az ítéletében érvelt helyette a bíróság

A bíróság ezen kérdés értékeléséről az ítéletben „nem adott számot”. A bíróság az „értékelő tevékenységéről nem számolt be” az ítéletében, meg sem említette indítványozó felperesek állításait. Mindezek az alaptörvény-ellenesség kételyét vetik fel, amelyet az Alkotmánybíróságnak kötelessége kivizsgálnia.

A VH perben lényegi részről van szó. Arról, hogy indokolt volt-e felepresek 400.000 Ft összegű indítványa, ezzel szemben indokolt volt-e a 2.784.540 Ft összegű perköltség.

A jogegységi határozatok szerepe

Az Alkotmánybíróság a 3201/2025. (VI. 23.) határozatában megállapította:

[55] Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése alapján a Kúria által hozott jogegységi határozat a rendes bíróságokra kötelező. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 42. § (1) bekezdés második mondata alapján a jogegységi határozat a bíróságokra a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától kötelező. A jelen ügyben ezért az eljáró bíróságnak nincs (nem volt) mérlegelési lehetősége abban a kérdésben, hogy a 9/2023. Jogegységi határozatot az adott ügyben alkalmazza-e, vagy sem. Az Alaptörvény és a Bszi. hivatkozott rendelkezései mérlegelést nem engedő módon írják elő, hogy a jogegységi határozatban foglalt jogértelmezést a bíróságoknak kötelezően alkalmazniuk kell.

[56] Az Alkotmánybíróság ezt a kérdést már több ügyben is vizsgálta. Ennek keretében rámutatott arra, hogy egy jogegységi határozat mindig az értelmezett norma eleve adott tartalmát határozza meg...

Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint a Kúria jogegységi eljárásnak a feladata az „az értelmezett norma eleve adott tartalmának a meghatározása”

[59] Az Alkotmánybíróság a jogegységi határozatok sajátosságai tekintetében már a 40/2007. (VI. 20.) AB határozatában kimondta, hogy „[a]z elvi kérdések jogegységi határozattal való eldöntése [...] a norma alkalmazása során felmerült különböző (általános érvennyel megfogalmazott) értelmezések egységesítésének eszköze” {40/2007. (VI. 20.) AB határozat, ABH 2007, 517, 526.}. „Önmagában azzal a ténnyel nem sérül a jogalkotói hatalom, benne a törvényhozói hatalmi ág alkotmányos jogköre, hogy a bírói hatalom a jogszabályoknak egységesen alkalmazandó tartalmat ad” {42/2004. (XI. 9.) AB határozat, ABH 2004, 551, 571.; 40/2007. (VI. 20.) AB határozat, ABH 2007, 517, 526.}. Az Alkotmánybíróság elismerte: „a jogalkalmazói jogértelmezés önálló rendszerként tapadhat a normához; e rendszeren belül pedig a jogalkalmazói gyakorlat egységességét a Legfelsőbb Bíróságnak nemcsak lehetősége, hanem alkotmányos kötelezettsége is biztosítani” {40/2007. (VI. 20.) AB határozat, ABH 2007, 517, 526.}. „A jogegységi határozat – a Legfelsőbb Bíróság önálló jogszabály-értelmezése folytán (amelyre a joggyakorlat egységesítése érdekében alkotmányos felhatalmazása van) – adott esetben az alapul fekvő jogszabály tartalmát bővíthet, szűkíthet, vagy éppen az értelmezéssel joghézagot tölthet ki.” {42/2005. (XI. 14.) AB határozat, ABH 2005, 504, 514.}. Magának a jogegységi határozatnak a funkciójából ered, hogy a jogegységi határozattal az ítélkezési gyakorlat megváltoztatható. Ebből következik a jogegységi határozat joggyakorlatot alakító, befolyásoló volta. „Ahogy egy új jogi szabályozás is megváltoztatja a korábbi jogi helyzetet, úgy a bíróságokra kötelező jogegységi határozat kihirdetése is nyilvánvalóan hat a bíróságok ítélkezésére (hiszen a célja is ez)” {40/2007. (VI. 20.) AB határozat, ABH 2007, 517, 533.}.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jogegységi határozat „elvi kérdések jogegységi határozattal való eldöntése különböző értelmezések egységesítésének eszköze”, valamint „egy jogegységi határozat mindig az értelmezett norma eleve adott tartalmát határozza meg”.

Az Alkotmánybíróság azt is kimondta, hogy a Kúria nem végezhet jogalkotói tevékenységet: „azzal a ténnyel nem sérül a jogalkotói hatalom, benne a törvényhozói hatalmi ág alkotmányos

jogköre, hogy a bírói hatalom a jogszabályoknak egységesen alkalmazandó tartalmat ad”. A Kúria feladata a meglévő jogszabályok egységes tartalmának a meghatározása.

[62] Az Alkotmánybíróság kiemelte azt is, hogy „[a] jogegységi határozat az Alaptörvény – és a Bszi. – értelmében kötelező a bíróságokra. A jogegységi határozat rendelkező része – és az ahhoz tartozó logikai érvrendszer – ugyanis olyan, az eljárás tárgyául szolgáló, vagy azzal szorosan összefüggő elvi kérdésekben fogalmaz meg iránymutatásokat, amelyek megtartása révén garantálható az adott jogkérdés azonos megítélése minden bíróságon” {3069/2019. (IV. 10.) AB határozat, Indokolás [32]}.

A Kúria korlátozva van, csak „elvi kérdésekben fogalmaz meg iránymutatásokat” az Alkotmánybíróság szerint, mégpedig annak érdekében, hogy „garantálható legyen az adott jogkérdés azonos megítélése minden bíróságon”.

Indítványozók álláspontja: Mivel ilyen rendkívül nagy a Kúria hatalma az általa hozott jogegységi határozatok révén, elengedhetetlenül szükségszerű, hogy minden kétség nélkül megkérdőjelezhetetlen tények, állítások szerepeljenek a jogegységi határozatokban. Meglévő törvény által biztosított jogokat nem csökkenthet, arra kell viszont törekednie, hogy a jogok mindenhol, minden körülmények között érvényesüljenek minden bírói szinten.

A másodfokú ítélet nagyon röviden, csupán címszavakban ismerteti a perbeli fellebbezést:

„Utaltak arra is, hogy a másodfokú bíróságnak előzetes döntéshozatali eljárást kellene kezdeményeznie az EUB előtt mindazon kérdésekben, amelyekben ezt ők kérték, így az árfolyamrés tisztességtelenségének törvényi orvoslásával kapcsolatosan (DH1, DG2 tv.), a fogyasztó visszautasítási jogára hivatkozással, a szerződés értelmezésével kapcsolatosan, a kölcsön fogalmával kapcsolatosan, abban a tekintetben, hogy „az AB döntésére hivatkozva, indoklás nélkül nem vizsgálják a bíróságok az EUB döntésére hivatkozó fogyasztói kereseti kérelmeket, ezáltal sérül a tisztességes bírói eljárás elve”, valamint a kellő időben történő tájékoztatással kapcsolatosan”

Fellebbezés... [85]

Indítványozók a 2025.02.24.-i beadványuk 20. oldalán idézték az EUB C-118/17 ügyben hozott döntéséből, majd kifejtették az álláspontjukat:

64 *A fenti megfontolásokra tekintettel a negyedik és ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Charta 47. cikkének fényében értelmezett 93/13 irányelvvel nem ellentétes az, hogy valamely tagállam legfelsőbb bírósága az egységes jogértelmezés érdekében ezen irányelv végrehajtásának részletes szabályait illetően kötelező határozatokat hoz, amennyiben azok nem képezik akadályát sem annak, hogy a hatáskörrel rendelkező bíróság az említett irányelvben foglalt szabályok teljes érvényesülését biztosítsa, és a fogyasztó számára az ezen irányelvből fakadó jogainak védelme érdekében hatékony jogorvoslatot nyújtson, sem pedig annak, hogy ezt illetően előzetes döntéshozatal céljából a Bírósághoz forduljon, amit azonban a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.*

Tehát a Kúria hozhat devizahiteles jogegységi határozatokat, azonban ezek nem akadályozhatják:

- ☐ fogyasztóvédelmi uniós irányelvek teljes érvényesülését
- ☐ a hatékony jogorvoslatot
- ☐ azt, hogy a nemzeti bíróság az EUB-hez forduljon.

Tehát amennyiben a perben eljáró bíróságnak kérdései merülnek fel, akkor két lehetősége

van: mellőzi a jogegységi határozatot, vagy előzetes döntéshozatali eljárással kell az EUB-hez fordulnia. A bíróság egyet nem tehet: nem hagyhatja figyelmen kívül az uniós jogot. Márpedig az első fokon eljáró bíróság pontosan ezt tette, mert az uniós jog ellentétes volt a dogmatikus nézeteivel.

Sajnos nem megoldás az, amit a felperes választott amikor a fogyasztók sérelmére születtek sorra a jogegységi határozatok. Ugyanis egyből az Alkotmánybírósághoz fordult, az Alkotmánybíróság pedig az alkotmányjogi panaszait nem fogadta be. Most már tudja a felperes, hogy nem az Alkotmánybíróság jogosult eljárni ebben a kérdésben, hanem az EUB. Az uniós bírósághoz azonban mint fogyasztó, mint

felperes nem fordulhat. A perben eljáró bíróságnak, jelen esetben pedig a Tisztelt Törvényszéknek kötelező előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményeznie, ha nem kívánja félre tenni a fogyasztók érdekeit sértő devizahiteles törvényeket, devizahiteles jogegységi határozatokat, mivel a felperes ezt indítványozza.

kérdés-7

Indítványozó alkotmányjogi kérdésnek tartja a kialakult helyzetet. A Kúria jogegységi határozatai nem engedik érvényesülni a közösségi jogot teljes mértékben, „akadályát képezik”. A perekben eljáró bíróságok nem hajlandók vizsgálni ezt a kérdést, és nem fordulnak az EUB-hez. A fogyasztóknak nincs lehetőségük az EUB-hez fordulni, egy lehetőségük van, alkotmányjogi panaszt tudnak benyújtani. Az Alkotmánybíróság nem jogosult vizsgálni az uniós jog érvényesülését és szintén nem hajlandó az EUB-hez fordulni.

Mindezek összességében ahhoz vezetnek, hogy önkényes bírói gyakorlat alakult ki Magyarországon. Indítványozó álláspontja, hogy ezt a kialakult helyzetet úgy kell az Alkotmánybíróságnak megoldania, hogy az Alaptörvényben rögzített fogyasztóvédelem (M cikk) érvényesüljön. Ebben a kérdésben kéri indítványozók az Alkotmánybíróság állásfoglalását.

A másodfokú ítélet egyértelműen tartalmazza, hogy alperes Erste Bank a PJE-kre hivatkozott:

[33] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[35] Álláspontja szerint a kölcsönösszeget és a törlesztőrészleteket a szerződés kiszámítható módon tartalmazta, a 6/2013 és az 1/2016 PJE határozatokban foglaltakra is figyelemmel. A kamat tekintetében. A kölcsön változó kamatozású volt, ezért a szerződés nem is tartalmazhatott fix ügyleti kamatot, az ügyleti kamat meghatározása azonban egyértelmű és világos volt.

1/2016 PJE alkotmányossági megfeleléssége

Indítványozók a 2025.02.24.-i beadványuk 24. oldalán idézték az EUB C-472/23 ügyben hozott döntését majd kifejtették álláspontjukat:

(19) Annak érdekében, hogy a fogyasztók a tények teljes ismeretében hozhassanak döntést, a hitelmegállapodás megkötését megelőzően megfelelő tájékoztatást kell kapniuk a hitel feltételeiről, költségeiről és kötelezettségeikről olyan tájékoztató formájában, amelyet a fogyasztók magukkal vihetnek és tanulmányozhatnak. Az ajánlatok lehető legteljesebb mértékű átláthatósága és összehasonlíthatósága érdekében az ilyen tájékoztatásnak különösen magában kell foglalnia a hitelre alkalmazandó teljeshiteldíj-

mutató [(THM)], amelyet a Közösség egész területén ugyanolyan módon kell meghatározni. [...]ből, majd kifejtették az álláspontjukat:

Mint a peranyagban a felperes kifejtette, 2004-ben a magyar törvényhozás szigorított a fogyasztóvédelmi előírásokban, a korábbi „megtámadhatja” lehetőség helyére a bíróság által megállapítható semmisség került, ám a dokumentáltan a Bankszövetség kérésére, a Kúria meghozta az 1/2016 számú jogegységi határozatot, amely semlegesítette a fogyasztóvédelmi jogszabályt.

Felperes ekkor, mint azt a peranyag is tartalmazza (az ítélet nem tér ki rá) az Alkotmánybírósághoz fordult.

Az AB idő előttinek tartotta a panasz benyújtását, majd később azt a tájékoztatást adta, hogy jelen pert követően fordulhat felperes az Alkotmánybírósághoz.

Indítványozók a 2025.02.24.-i beadványuk 27. oldalán

A fogyasztók fokozott védelme érdekében a törvényhozás (megj: 2004.ben) szigorított a szabályokon és a korábbi „megtámadhatja” lehetőség helyett a „semmis” követelményt fogalmazta meg.

A bíróságok, a Kúria útmutatása alapján azonban figyelmen kívül hagyják ezt a fontos fogyasztóvédelmi jogszabályt.

Megfelel-e az uniós irányelvnek, hogy a Kúria által önhatalmúlag készített PJE-k semlegesítik a fogyasztóvédelmi jogszabályi pontokat?

A fogyasztókat fokozott védelemben kell részesíteni. Megfelel-e az irányelv céljának, ha a Kúria a bírókra kötelező PJE-kben semlegesíti a fogyasztóvédelmi jogszabályokat, azáltal, hogy a hiányzó szerződési adat esetén

☐ A fogyasztónak kell a kiszámolni a havi törlesztő részletet a számára ismeretlen annuitás képlet alkalmazásával, a kölcsön összegéből, a futamidőből és az üzleti kamatlábból, mivel a szerződés azt nem tartalmazza?

☐ A fogyasztónak kell az általában 100 oldal terjedelmű Hirdetményből kikeresni a saját szerződésére vonatkozó részt, és ezen belül kikeresni a rá vonatkozó üzleti kamatlábat, mivel a szerződés azt nem tartalmazza?

☐ A fogyasztónak kell kikeresni a bank honlapján a szerződést napján aktuális, rá vonatkozó deviza árfolyamot, mivel a szerződés azt nem tartalmazza?

☐ A fogyasztónak kell kiszámolni a forint kölcsönösszeg devizában nyilvántartott értéket, mivel a szerződés azt nem tartalmazza?

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésükben a 22. oldaltól ismertették és elemezték alperes kúriai hivatkozását:

Alperes az ellenkérelmében az annuitás szerepével kapcsolatban idézte a Kúria döntését:

A Kúria Pfv.I.21.295/2017/6. számú végzésének indokolása szerint az annuitással kapcsolatban képlet vagy számítási metódus szerződésben történő rögzítése nem elvárt, mivel az annuitásos számítás pusztán annyit jelent, hogy az egyes törlesztőrészletek kamatperióduson belül egymáshoz viszonyítva állandó mértékűek, csak a törlesztőrészleten belül változik a kamat és a tőke aránya, ami viszont nincs kihatással a r. Hpt. 213. § (1) bek. e) pont szerinti semmisségre. – 5. oldal

A Kúria csonkítva idézi, hogy az annuitás képletével mit kell kiszámolni.

Elsőként a képlettel lehet kiszámolni a havi törlesztő részletet.

Tévesen állítja a Kúria, hogy a törlesztő részletből számolja ki (majd a fogyasztó nyilván),

hogy mennyi az adott hónapban a törlesztő részleten belül a kamat összeg és a tőke összeg. Nem arányt számolnak ki az annuitás képletével. Pl. 100.000 forint törlesztő részletből három hónapja 30.000 Ft volt tőke összeg és 70.000 Ft a kamatösszeg, aztán majd 2,5 év múlva már 70.000 Ft lesz a tőke összeg és 30.000 Ft a kamatösszeg.

Másodikként tehát meghatározzák hónapról hónapra azt, hogy mennyi a kamatösszeg és a tőkeösszeg.

A tőkeösszeg hónapról hónapra csökkenti az adós adósságát. Amikor az utolsó havi törlesztő részletét befizette az adós, akkor már nem marad adóssága, megszabadul az adósságától. A rendelkezésére bocsátott pénzt mind visszafizette maradéktalanul, hiánytalanul. Nem fizetett összesen a teljes futamidő alatt sem többet, sem kevesebbet.

Harmadikként tehát az (egyre csökkenő) adósság számolható ki.

Ha valaki nem tudja használni az annuitás képletét, akkor a fentieket nem tudja kiszámolni. A Kúria az idézett ítélet szerint nincs tisztában azzal, hogy mit kell a kölcsönszerződéssel kapcsolatban az annuitás képletének felhasználásával kiszámolni. Azonban ez a tudásbeli hiányosság nem zavarta abban, hogy a Bankszövetség kérésére meghozza az 1/2016 számú PJE-t, ami állítja, hogy majd a fogyasztó kiszámolja a törlesztő részletet, mert hogy az egyébként kiszámolható.

Azóta is lelkesen idézik alsó- és felsőbb szintű bíróságok a Kúria állításait, miközben a képletet talán még sohasem látták.

Jelen per során több alkalommal is számolt felperes törlesztő részleteket és komplett szerződés lefutásokat, vagyis azt, hogy a futamidő alatt miként változik hónapról hónapra a kamatösszeg, a tőkeösszeg és az adós adóssága.

Indítványozók azért idézték ezt a rész a peranyagból, mert világosan megmutatja, hogy maga a Kúria sincs tisztában azzal, hogy mit hogyan lehet kiszámolni. Viszont azt kimondta jogegységi határozatban, hogy a fogyasztók ki tudják számolni...

Felperes az Alkotmánybíróságon támadta meg a Kúria 1/2016 PJE megállapításait - IV/1764-1/2016. Részletek a 2016. október 19-én felperes által benyújtott IV/1764-1/2016 ügyszámú alkotmányjogi panaszból és a 2016. november 22.-i kiegészítésből – kiegészítve egyben a VH per néhány tanulságával:

I. A megsemmisíteni kívánt rendelkezések

1.

A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembe vételével.

2.

A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – kiszámítható

módon tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A törlesztő részletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztő részletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható.

3.

Ha a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – tartalmazza az 1. és a 2. pontban írtakat, a szerződéskötést követően közölt egyoldalú jognyilatkozat (pl. folyósítási értesítő, törlesztési terv, fizetési ütemezés) a pénzügyi intézmény fogyasztónak nyújtott tájékoztatásának minősül, amely nem érinti a szerződés létrejöttét vagy érvényességét.

4.

A fogyasztó szándéka kifejezetten arra irányult, hogy forintban jusson kölcsönhöz és tartozását is forintban fizesse vissza, kamatfizetési kötelezettsége ugyanakkor a szerződéskötés idején jellemző forintkölcsönre irányadó kamatnál jelentősen alacsonyabb legyen. Ennek az elvárásnak felelt meg a deviza alapú hitelezés konstrukciója, amelynek jogszabályi alapját a szerződésekre alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 231. §-a jelentette.

A pénztartozás. A kamat

Ptk.231. § (1) Pénztartozást – ellenkező kikötés hiányában – a teljesítés helyén érvényben levő pénznemben kell megfizetni.

(2) Más pénznemben vagy aranyban meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam (ár) alapulvételével kell átszámítani.

<https://njt.hu/jogszabaly/1959-4-00-00>

Pontosan megnézve a hivatkozott törvényi pontot, az már meglévő „más pénznemben meghatározott tartozás” megfizetéséről rendelkezik. Miként kell forintban megfizetni a tartozást? A devizahitelek esetében azonban nem a devizatarozás megfizetéséről van szó, hanem a forint kölcsönösszeg alapul vételével, hogyan kell kiszámolni a nyilvántartási összeget. Az első esetben pl. CHF deviza összegből számolnak forint összeget, a másik esetben pont fordítva, forint összegből számolnak CHF összeget. Ez az összeg azonban semmilyen módon sem tekinthető tartozásnak, mivel a szerződéskötés napján nem az adósnak van fizetési kötelezettsége, hanem a banknak. Ekkor a bank tartozik az adósnak! Jelen perben a szerződést követően a banknak kellett 17.000.000 forintot az adós rendelkezésére bocsátani. Majd, amikor az megtörténik, a folyósítás napján kellett a banknak kiszámolnia a deviza nyilvántartási összeget. Teljesen más tehát a helyzet, mint Ptk.231. § rendelkezései. Ez a kérdés csak akkor tisztázódhat, ha az Alkotmánybíróság ezt a jogegységi határozatot megsemmisíti.

5.

Az egyik szokásos meghatározási mód az, hogy a felek a szerződésben a kölcsönt devizában határozzák meg, és a szerződés egyéb rendelkezései nem hagynak kétséget afelől, hogy a devizát a szerződésben meghatározott időpontban, a szerződésben meghatározott devizaárfolyamon kell átszámítani forintra. Ezt a forintösszeget folyósítja a pénzügyi intézmény. Az adósnak pedig a kölcsönadott devizának megfelelő, a szerződésben meghatározott devizaárfolyamon átszámított forintösszeget és annak járulékait kell

visszafizetnie az egyes törlesztési időpontokban.

6.

A másik szokásos meghatározási mód az, hogy a kölcsönt forintban határozzák meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra, nyilvántartásra és elszámolásra a szerződésben meghatározott időpontban, az ott meghatározott devizaárfolyam figyelembe vételével, és ezt az összeget, valamint annak járulékait kell az adósnak forintban visszafizetnie a mindenkor (az egyes törlesztő részletek esedékességekor) irányadó devizaárfolyamon számítva. Egyik meghatározási mód sem sérti a Ptk. 523. §-ában foglaltakat.

Ptk.523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzintézet – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).

Jelen perben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy ennek az idézett törvényi pontnak a perbeli szerződés nem felel meg. A jogegységi határozat viszont tévesen azt állítja, hogy megfelel a törvényi előírásnak, ha az adós nem a rendelkezésére bocsátott forint összeget köteles visszafizetni, hanem a „devizában megállapított összeget”. Ez a kérdés csak akkor tisztázódhat, ha az Alkotmánybíróság ezt a jogegységi határozatot megsemmisíti.

7.

A DH1 és DH2 tv. ismertetett rendelkezései alapján megállapítható, hogy a jogalkotó – utólag – kiküszöbölte és orvosolta a folyósított kölcsön, illetve a meghatározott törlesztő részletek összegében jelentkező tisztességtelen különmemű devizaárfolyamokat és a tisztességtelen egyoldalú kamat-, költséges díjemelést lehetővé tevő, egyedileg meg nem tárgyalta, illetve általános szerződési feltételeket. Ezzel a jogalkotó nem csak a múltat, hanem a jövőre nézve, a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekre is irányadóan rendezte az alkalmazandó deviza átszámítási árfolyamot, valamint a kamatok, a költségek és a díjak mértékét.

Mint a peranyagból kitűnik, a DH törvény változó kamatozású kölcsönből csinált időlegesen fix kamatozású kölcsönt, majd a forintosítást követően újra változó kamatozásúvá változtatta a szerződést. Fix kamatozású szerződésre azonban a felek szerződési akarata nem terjedt ki. Teljesen kimaradt annak a vizsgálata is, hogy önkényes banki kamatemelésről van-e szó, vagy szerződésnek megfelelő kamatmódosulásról? Egyáltalán megfelelően megtörtént-e a kamatmódosulás?

8.

A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés 6/2013. PJE határozatban kifejtett és az előzőekben ismertetett konstrukciója a teljesítés – ideértve mind a folyósítást, mind a törlesztést – körében szükségessé teszi a kirovó pénznemben meghatározott összeg lerovó pénznemre, illetve a lerovó pénznemben kifejezett összegek kirovó pénznemben kifejezett összegre történő átszámítását.

9.

Az irányadó deviza átszámítási árfolyamot a jelen jogegységi határozat indokolásának III/1. c) pontjában ismertetettek szerint utóbb a jogalkotó rendezte, ezért ennek elmaradása miatt a szerződés érvénytelensége már nem állapítható meg.

10.

A deviza alapú kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában írtaknak, ha:

b) Meghatározza a törlesztő részletek összegét a számítás módja és az ehhez szükséges adatok egyértelmű megadásával. A törlesztő részletek összege akkor tekinthető kiszámíthatónak, ha az az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában (pl. a törlesztést megelőző második munkanapon), ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható. Nem érvényességi kelléke ugyanakkor a szerződésnek, hogy tételesen tartalmazza a törlesztő részletek összegét akár a kirovó, akár a lerovó pénznemben, mint ahogy az sem, hogy rögzítse az irányadó átszámítási időpontot. Az irányadó átszámítási időpont ugyanis – a felek eltérő rendelkezése hiányában – ipso iure a törlesztés(ek) napjában rögzül a Ptk. 231. § (2) bekezdésében írtakra tekintettel.

12.

Ha a költségek, a díjak vagy azok egy része a szerződésben nincs egyértelműen meghatározva, emiatt a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg. Ebből csupán az következik, hogy a pénzügyi intézmény e költségeket és díjakat, illetve azok meghatározott részét a törlesztő részlet összegében jogszerűen nem számíthatja fel.

A jogegységi határozat ezen pontja teljes mértékben szembe megy a hatályos törvénnyel, mint ahogy indítványozó felperesek kifejtették a peranyagban.

13.

A jelen jogegységi határozat indokolásának III/1. c) pontjában ismertetett jogszabályok a deviza alapú kölcsönszerződések különmemű árfolyamai, továbbá egyoldalú kamat-, költség-, és díjemelései tisztességtelenségét mind a múltra, mind a jövőre nézve kiküszöbölték. Az irányadó deviza átszámítási árfolyamot a jogalkotó rendezte, ezért arra vonatkozóan a felek külön szerződéses rendelkezése nem szükséges, ennek elmaradása miatt a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg.

14.

Ha a III/2. pont szerinti kölcsönszerződés legalább a IV/1. és a IV/2. pontban részletezetteket tartalmazza, a pénzügyi intézmény szerződéskötést követő értesítője mint egyoldalú jognyilatkozat – függetlenül annak elnevezésétől (pl. folyósítási értesítő, törlesztési terv, fizetési ütemezés) – a teljesítést elősegítő tájékoztatásnak tekintendő. Ez a tájékoztatás nem minősül joghatás kiváltását célzó egyoldalú akaratnyilatkozatnak, tehát nem értékelhető sem a szerződés létrejöttét, sem annak módosítását vagy megszüntetését eredményező alakító jogként. Ezért az értesítő elküldésének elmaradása vagy annak a szerződésben írtakkal ellentétes tartalma a szerződés létrejöttét, érvényességét nem érinti.

Indoklás

2003 novemberében került T/6236 ügyszámmal a Parlament elé a Kormány előterjesztésében az a törvényjavaslat, mely által az imént idézett szabályok pontosításra kerültek a Hitelintézeti Törvényben.

Részletek „A befektetők és a betétesek fokozott védelmével kapcsolatos egyes törvények módosításáról” című törvényjavaslatból:

Általános indokolás

A közelmúltban a pénzügyi piacokon több olyan esemény történt, ami a befektetők, betétesek és ügyfelek érdekeinek sérelmét okozta. A problémák vizsgálata arra az eredményre vezetett, hogy a pénzügyi rendszer biztonságos működése, az ügyfelek érdekeinek védelme több ponton megköveteli a hatályos jogszabályok felülvizsgálatát, pontosítását, illetve a felügyeleti hatáskör erősítését.

Az 5-6. §-hoz

A javaslat a fogyasztási kölcsönszerződéseknél kötelezően előírt teljes hiteldíjmutató számítását a lakossági kölcsönszerződésekre is kiterjeszti.

5. §

A Hpt. 212. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A fogyasztási, lakossági kölcsönszerződésnek tartalmaznia kell a külön jogszabály alapján megállapított éves százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót.”

6. §

A Hpt. 213. §-a (1) bekezdésének bevezető szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

(1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza...

Részletek a törvényjavaslat parlamenti benyújtásakor elmondott expozéból (2003.11.18. – 108.

ülésnap – 504. felszólalás):

DR. VERES JÁNOS pénzügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Országgyűlés! Természetes folyamat, hogy a jogalkotó követni igyekszik a szabályozandó területen bekövetkező változásokat, különösen akkor, ha egy olyan nyira dinamikus fejlődést mutató szegmensről beszélünk, amilyen a hazai pénzügyi piac. A robbanásszerű fejlődés egyértelműen az ügyfelek érdekeit szolgálja ugyan, ám botoság volna megfeledkezni azokról az újonnan fölmerülő kockázati tényezőkről, amelyek következtében az ügyfeleket, a tulajdonosokat és a többi érdekeltet esetleg kár érheti. Ugyancsak az ügyfelek védelmét szolgálja a teljes hiteldíjmutató kiterjesztése. Fogyasztási és személyi kölcsönöknél már ma is kötelező ennek közzététele a kondíciók pontos összevethetősége végett. A mostani javaslat arra irányul, hogy legyen kötelező a használata a lakáshitelezési piacon is annak érdekében, hogy az ügyfelek a különböző jogcímenek felszámított költségek mellett is eligazodjanak, és választani tudjanak a konstrukciók közül.

A most ismertetett törvényi pontok 1996-ban, a Hitelintézeti törvény elfogadásakor, így néztek ki (közlöny állapot -1996.XII.12.):

Fogyasztási kölcsön

212. § (1) A fogyasztási kölcsönszerződésben egyértelműen meg kell állapítani az éves százalékban kifejezett teljes - induló - hiteldíjat.

(2) A hiteldíj a fogyasztó által a kölcsönért fizetendő terhelésnek a nyújtott fogyasztási kölcsön éves összegének százalékában kifejezett része. A fogyasztási kölcsönért fizetendő terhelés tartalmazza a kamatokat, folyósítási jutalékokat és minden egyéb - a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan fizetendő - költséget.

(3) A teljes hiteldíj megállapításánál figyelembe kell venni a tőke visszafizetése során csökkenő kölcsönösszeget.

213. § A hitelfelvevő a szerződést megtámadhatja, ha a fogyasztási kölcsönszerződés nem tartalmazza:

a) a hiteldíj százalékos értékét,

b) azoknak a feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható,

c) a hiteldíj számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,

d) a szükséges biztosítékok meghatározását, valamint

e) a szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztótól megkövetelt biztosítások megjelölését.

214. § (1) Fogyasztási kölcsön esetében az ügyfél - a szerződés megszüntetése érdekében - minden esetben élhet a határidő (lejárat) előtti teljesítés (törlesztés) jogával.

(2) Ha a fogyasztó él az (1) bekezdésben meghatározott jogával, a hitelező köteles a hiteldíjat arányosan csökkenteni.

Mindenképpen szükségesnek tartjuk felhívni arra az Alkotmánybíróság figyelmet, hogy a fogyasztóvédelmi törvénymódosítások révén lett a „szerződést megtámadhatja” megfogalmazásból „semmis az a kölcsönszerződés” kötelező érvényű előírás. Egy jogi végzettséggel nem rendelkező személy is látja, érzékeli, hogy óriási a különbség. Sokkal erőteljesebb, markánsabb lett a fogyasztóvédelmi előírás.

Mindenképpen szükségesnek tartjuk felhívni arra az Alkotmánybíróság figyelmet, hogy a fogyasztóvédelmi törvénymódosítások révén lett félreérthetetlen, pontos a bankok számára előírt követelmény. Az alábbiakat kötelezően tartalmaznia kell minden banki kölcsönszerződésnek kivétel nélkül:

213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

a) a szerződés tárgyát,

b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,

c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét,

d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást,

e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,

f) a szükséges biztosítékok meghatározását, valamint

g) a szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztótól megkövetelt biztosítások megjelölését.

A tények ismeretében a jogalkotói egyértelműség nem vonható kétségbe, a jogalkotói akarat egyértelmű volt: a fogyasztók fokozott védelme,

A jogalkotói akarat feltárása egyértelmű, mivel pontosan megmutatja a törvény változás előtti és utáni szabályzás.

A józan észnek és a közjónak megfelelő a létrehozott törvényi szabályzás ám a józan észnek és a közjónak nem megfelelő a jogegységi határozat, mert a törvény érvényesülését nem teszi lehetővé.

A hazai szabályzás mindenképpen az európai irányelveknek megfelelően történt.

A /2001/193/EK/ című ajánlás többek között az alábbi előírásokat tartalmazza (részletek):

A lakáshitelekre vonatkozó előzetes információknak tartalmaznia kell – vagy ahhoz mellékelni kell – a következő információkat, az előzetes információéval megegyező formában:

A hitelösszeg nagysága és pénzneme

Az állandó törlesztő részletű lakáshitel (annuitás) esetében az egyes részletfizetések nagysága

Ismertetni kell az ügyfél által a lakáshitel felvétele esetén kifizetendő elsődleges, nem ismétlődő költségek jegyzékét.

A hitelezőnek biztosítania kell egy szemléltető és összefoglalt törlesztési táblázatot, mely legalább tartalmazza:

- a havi, illetve negyedéves kifizetéseket (amennyiben ez az eset áll fenn) az első évre vonatkozóan; - továbbá a kölcsön teljes lejáratá alatti évenkénti összegeket.

A táblázatnak tartalmaznia kell a következőkre vonatkozó adatokat:

- visszafizetett törzstőke;

- a kamat összege;

- a fennmaradó tőke összege;

- az egyes részletfizetések összege;

- a tőke és a kamatok összege.

Egyértelműen fel kell tüntetni, hogy a táblázat csak szemléltetésre szolgál, továbbá amennyiben a felajánlott lakáshitelnek változó kamata van, erre fel kell hívni a figyelmet.

Ebben az évben, tehát 2001-ben született meg a PSZÁF 15/2001. számú ajánlása a Fogyasztók pénzügyi szervezetek általi tájékoztatásáról. Részletek az ajánlásból:

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (a továbbiakban: Felügyelet) jogszabályban meghatározott feladata, hogy elősegítse az általa engedélyezett és felügyelt tevékenységet végző személyek (a továbbiakban: pénzügyi szervezet) fogyasztói érdekeinek megóvását, hozzájáruljon a saját döntéseiért felelősséget vállaló fogyasztói magatartás kialakításának a feltételeihez.

Az ajánlásnak a pénzügyi szervezetekre nézve kötelező ereje nincs, ugyanakkor az ajánlásban foglalt elvárások követése a fogyasztók, a tulajdonosok és a pénzügyi szervezetek alapvető érdekeit szolgálja, ezért az azokhoz való igazodást a Felügyelet ellenőrzései során megvizsgálja és a lényeges eltéréseket figyelemmel kíséri a pénzügyi szervezetek tevékenységének értékelésekor.

Általános ajánlások

1. A fogyasztó tájékoztatása során a pénzügyi szervezet legyen figyelemmel arra, hogy fokozott tájékoztatási, együttműködési kötelezettség terheli a fogyasztó irányában. Ennek megfelelően a Felügyelet a fogyasztók átlagosnál alaposabb, részletesebb tájékoztatását

várja el a pénzügyi szervezetektől.

3. A fogyasztó tájékoztatása kapcsán a pénzügyi szervezet fokozott figyelmet fordítson

a) az érdekeit csak korlátozottan képviselni képes fogyasztó (így mindenekelőtt, de nem kizárólagosan a magánszemély fogyasztó) jogos érdekeire, különösen nagy figyelmet szentelve a gyermekekre, az idősekre, a súlyosan betegekre és mindazokra, akik esetlegesen nem értik meg teljesen a pénzügyi szervezet által szolgáltatott információkat

c) az összetettségénél, bonyolultságánál, újdonságánál, egyéb sajátosságánál fogva különleges pénzügyi termékekre, valamint

4. A pénzügyi szervezet által a fogyasztónak nyújtott tájékoztatás legyen összhangban a szerződésben foglalt feltételekkel.

6. A pénzügyi szervezet tájékoztatása ne legyen alkalmas a fogyasztó megtévesztésére.

7. A pénzügyi szervezet tájékoztatása legyen

- pontos,
- egyértelmű,
- közérthető.

A fogyasztók szerződéskötés előtti tájékoztatása

12. A fogyasztó szerződéskötés előtti megfelelő tájékoztatása alkalmas lehet arra, hogy megelőzze a pénzügyi szervezet és a fogyasztó közötti viták kialakulását. A Felügyelet ajánlja a pénzügyi szervezetnek, hogy

a) a szerződés megkötése előtt teljeskörűen tájékoztassa a fogyasztót a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről, így különösen adjon tájékoztatást

• a pénzügyi termékkel kapcsolatos esetleges kockázatok megítélését lehetővé tevő információkról,

• szerződéssel összefüggésben a fogyasztót terhelő díjakról, költségekről,

• a feleket megillető jogokról és kötelezettségekről,

b) külön hívja fel a figyelmet az adott pénzügyi termék esetében szokásosnak tekinthetőnél nagyobb kockázatra,

Bankkölcsön felvételénél nagy szerepe van a hitelbírálatnak. A végső döntést ugyanis a bank hozza meg! Az Ügyfél ugyanis a bankban hitelkérelmet nyújt be elsőként és csupán kedvező banki elbírálás esetén kerül sor szerződéskötésre (hasonlóan, mint a korábban ismertetett befektetéseknél – ott is a bank dönt, hogy elfogadja-e pl. a kockázatos befektetést).

Részletek Gál Erzsébet – Hitelkérelem, banki ismeretek című könyvéből – Budapesti Gazdasági Főiskola (tankonyvtar.hu):

„A hitelkérelem érdemi vizsgálata – amelynél az ügyfél már nincs jelen – a minősítést, azaz a hiteligénylő vállalkozás előre meghatározott paraméterek szerinti besorolását foglalja magában. A minősítés pontos szempontjai, valamint a minősítési értékek nem publikusak, azokról a bankok nem adnak felvilágosítást. Azokból az adatokból azonban, amelyeket az ügyfeleknek meg kell adniuk, egyértelmű, hogy mit vizsgálnak a bankok az ügyfél minősítése körében. A banki minősítés folyamatát, azt, hogy adott hitelkérelem vonatkozásában mit vizsgál a bank, alapvetően a hitelnyújtás célja és a hitel összege befolyásolja, és határozza meg.”

„A vizsgálat alapvetően objektív jellegű, hiszen az a bankhoz benyújtott adatok feldolgozását jelenti, amelyet a bankok kiegészítenek a más forrásból rendelkezésükre álló adatokkal,

információkkal, valamint természetesen érvényesülhetnek bizonyos szubjektív elemek is. Ez utóbbi kör arra utal, hogy a referens, illetve az ügyféltanácsadó véleménye, megítélése is részét képezheti a minősítésnek, bár nyilvánvalóan csak relatíve kis súllyal.”

„A hitelkérelmek elbírálásának módját alapvetően meghatározza az igényelt hitel fajtája, az értékesített banki szolgáltatás jellege. Ennek megfelelően három bírálat típust tudunk megkülönböztetni:

a.) Hagyományos hitelbírálat

A hagyományos hitelbírálat a banki gyakorlatban általában alkalmazott elvek és módszerek igénybe vételét jelenti. Ezeket a bankok szabadon alakítják ki, és szabadon alkalmazzák. Jellemzője, hogy bizonyos – és meglehetősen sok szempontú – megfontolások minden hitelbírálat során érvényesülnek, tehát minden esetben részletesen vizsgálják a bankok a hiteligénylő hitelképességét, amelyhez elemzik a vagyoni helyzetét, tevékenységét, forgalmát, a vállalkozás cash flow-ját. Az értékelés – tehát az egyes elemek súlyának meghatározása a döntésben – maga is komplex, és kevésbé jellemzi az előzetes merev számszerűség. Ennek során valamely rating módszerrel minősítik az ügyfelet, a biztosítékokat és magát az ügyletet.

A bankok – a termék alapú minősítés kivételével az ügyfél-, illetve partnerminősítést az ügyfelek gazdasági-pénzügyi helyzetének komplex értékelésével (rating módszer) végzik. Az ügyfél- illetve partnerminősítés szempontrendszere az ügyfelek/partnerek könyvvizetési/beszámoló készítési sajátosságaihoz igazodik.

Az értékelés szempontrendszere a következő:

- **Objektív kritériumok:** a pénzügyi kimutatások adataiból számszerűsíthető mutatószámok. Ezek meghatározása a letétbe helyezett (auditált) éves beszámoló – adott esetben konszolidált éves beszámoló, a könyvvizsgáló jelentése, ha ilyen készült –, valamint az egyszerűsített éves beszámoló, illetve az egyszerűsített mérleg és eredmény-levezetés, vagy főkönyvi kivonat, illetve adóbevallás lehet.
- **Szubjektív szempontok:** az ügyfelek gazdálkodását jellemző – nem számszerűsíthető – minőségi ismérvek alapján történik.

b) Egyszerűsített hitelbírálat

Az egyszerűsített hitelbírálatot a nagy tömegű, gyakran előforduló, nem nagy összegű hitelek elbírálására alkalmazzák a bankok. Ennek lényege az algoritmusok – gyakran számítógépi programok – alkalmazása, így jelentős mértékben automatizmus érvényesül a hitelbírálat során.

Egyszerűsített hitelbírálatot alkalmaznak a bankok a lombard hitelek esetében is, amikor az ügylet fedezete 100%-ban óvadék, vagy valamely másik bank viszont-garanciája. Ekkor a futamidő is gyakran rövid.

Ugyancsak egyszerűsített hitelbírálat jellemző például a személyi hitelek, a gépjármű hitelek, vagy a hitelkártya igénylések esetében, amikor a bankok scoring rendszer alapján minősítik az ügyfeleket! A scoring eredményeként mindössze két kategóriába (hitelképes / nem hitelképes) sorolják az ügyfeleket. A hitelbírálat rugalmas, jellemzően egy napon belül megtörténik, ami részben abból fakad, hogy az ügyletek többségének minősítése alacsony döntéshozói szinten történik. A hitelkérelmezők több mint 90%-a hitelhez is jut. Ez azt mutatja, hogy a finanszírozók a fokozódó versenyhelyzetben csak a legkiválóbb esetekben hajlandók az ügyfeleket visszautasítani.

c.) Gyorsított hitelbírálat

A bank úgy is hirdetheti a hiteltermékét, hogy azt gyorsított hitelbírálattal nyújtja. Lényeges, hogy ez egyben egyszerűsített hitelbírálatot is jelent. Sok esetben a vállalkozás letöltheti a bank internetes honlapjáról a minősítés főbb elveit, szempontjait tartalmazó kérdőívet, amelynek kitöltésével pontosan meghatározhatja saját maga is, hogy érdemes-e egyáltalán benyújtania a hitelkérelmet.

A hitelkérelem részletes vizsgálatának, a bank által végzett komplex elemzésnek az eredménye

a banki döntés, amely háromféle lehet:

a.) a hitelkérelem elfogadása és hitelnyújtás az abban foglalt összegre,

Ebben az esetben az eredetileg benyújtott hitelkérelemnek megfelelő összegben és biztosítéki konstrukcióban kapja meg az ügyfél a hitelt.

b) a hitelkérelem elutasítása

A bankok általában elutasítják azt a hiteligénylést, amelyet jogszabályba ütköző, tiltott cél eléréséhez nyújtottak be. Egyes bankok meghatározott ügyfélkört szolgálnak ki, ezért azoknak a vállalkozásoknak a hitelkérelmét, amelyek nem tartoznak ebbe a körbe, értelemszerűen elutasítják.

Elutasítja a bank az olyan hiteligénylést is, amelyet túlságosan kockázatosnak tart a megtérülés szempontjából. Így kockázatos lehet az olyan hitelkihelyezés, amelyhez nincsen megfelelő vagy elegendőbiztosíték. Kockázatot jelenthet, ha a vállalkozás vagyoni helyzete instabil, nincs vagyona, a likviditási helyzete nem megfelelő, jelentősen eladósodott, a banki kapcsolatokban többször bizonyult megbízhatatlannak, a KHR adatbázis negatív listájában szerepelnek, stb. A kérelem elutasításához vezethet, ha az igénylőnek köztartozása áll fenn. A kockázati tényezőket általában összefüggésükben vizsgálják a bankok, tehát nem csupán egyegy elemet kiragadva értékelnek. Ha például a tőkestruktúra vagy a forgalmi adatok nem felelnek meg teljes egészében a bank által megadott szempontoknak, de az ingatlan vagy egyéb biztosíték megfelelő, kaphat hitelt az igénylő.

c.) Elfogadás egyéb kikötésekkel, változtatásokkal

Ez a hitelkérelem elfogadását jelenti, de a hitelkérelemben megjelöltekhez képest eltérő összegben, vagy egyéb feltételeiben más (további biztosítékok bevonása, folyósítási feltételek kikötése, más hitelkonstrukció stb.) hitelkonstrukció felajánlásával.

A hitelbírálat következő fázisa, amelyben a bank (általában az ügyféltanácsadó) informálja a hitelkérelem benyújtóját a döntéséről. Az elutasítást általában sajnálkozó levélbe foglalják, de az elutasítás okaként általában csak annyit jelölnek meg, hogy a kérelem nem felelt meg a hitelbírálaton. A pozitív döntésről szóló értesítés rendszerint tartalmazza az arra vonatkozó információt is, hogy mikor és hol kötheti meg az igénylő a hitelszerződést, és ahhoz mit kell magával vinnie.”

„A bankokat semmiféle jogszabályi vagy egyéb kötelezettség nem terheli abban a vonatkozásban, hogy hitelt kell nyújtaniuk, kényszerhitelezés ebben a megközelítésben tehát nincs. A bankok a hitelnyújtás feltételeit saját maguk határozzák meg, de kötelesek üzletszabályzatukban pontosan rögzíteni a hitelezésükkel kapcsolatos alapvető kondíciókat, illetve lehetőségük van arra is, hogy szerződésben vagy kondíciós listában határozzák meg

ugyanezeket. A kondíciókat, feltételeket a bankok szabadon alakítják ki, természetesen az üzletpolitikájukkal összhangban.

A hitelbírálat eredményeként hozott döntését a bank nem köteles megindokolni, és a gyakorlatban nem is szokta. Ha kap az ügyfél hitelt azokkal a feltételekkel, amelyekkel igényelte, akkor természetesen nem is kér indokolást. A kérelmet elutasító bankot sem terheli azonban indokolási kötelezettség. Az elutasító döntés ellen jogorvoslati lehetőség tehát nincs!”

Már 2006-ban aggályosnak ítélte meg a bankok hitelbírálati és ügyfél tájékoztatási tevékenységét a PSZÁF, ezért 2006. november 7.-én kiadta a 9/2006. számú ajánlást, a lakossági hitelezés előzetes ügyféltájékoztatási és fogyasztóvédelmi elveiről. Részletek:

Az ajánlás kibocsátásának indokai

- *Aggályos az a piaci gyakorlat, hogy a pénzügyi intézmények egyre gyakrabban nem helyeznek kellő hangsúlyt arra, hogy megismerjék ügyfeleik teherviselő képességét, háztartásuk vagyoni és jövedelmi viszonyait, holott ezek a felelős hitelezés alapjai. Mindez nincs összhangban a prudens működés követelményével, sem az ügyfelek megfelelő tájékoztatásának igényével.*

- *Megfigyelhető továbbá, hogy a pénzpiaci szektor gyors fejlődése, a folyamatos termék innováció révén összetettebb, az ügyfelek számára egyre nehezebben érthető termékek jelennek meg a piacon és e folyamattal a fogyasztók általános pénzügyi kultúrájának szintje, pénzügyi tudása nehezen tart lépést. Következésképpen egyre inkább fennáll a veszélye annak, hogy a pénzügyi intézmények ügyfelei – a megfelelő tájékoztatás hiányában – olyan hosszú távú kötelezettségeket vállalnak, melyek előnyeit, hátrányait, lehetséges hatásait nem ismerik kellően.*

- *Mindemellett a Felügyelet tevékenysége során számos olyan piaci gyakorlattal, eljárással találkozott, melyek ugyan nem jogszabályellenesek, de fogyasztóvédelmi szempontból, a tájékoztatás hiányossága miatt kifogásolhatók.*

Az ajánlás alkalmazásával kapcsolatos várakozások:

- *A pénzügyi intézmények az ügyfelek érdekeit, kockázatviselési képességét fokozottabban vegyék figyelembe, egyúttal javuljon az ügyfelek tájékozottsága és érdekérvényesítő képessége.*

- *A pénzügyi intézmények felelősen működjenek közre az ügyfelek teherbíró képességét meghaladó eladósodásának elkerülésében.*

Az ajánlásban tárgyalt kérdéskörökre vonatkozó normaanyagot különösen (de nem kizárólagosan) az alábbi jogszabályok tartalmazzák, így jelen ajánlás az ott megfogalmazottak tekintetében kíván követendő jogalkalmazói gyakorlatot megfogalmazni, ugyanakkor az a hivatkozott jogszabályok rendelkezéseit nem érinti:

- *a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.),*

- *a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet, különösen 2. §-ának d) pontja az egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelen kikötéséről,*

- *a betéti kamat, az értékpapírok hozama és a teljes hiteldíj mutató számításáról és közzétételéről szóló 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 12. és 13. §-ai,*

- a kintlévőségek, befektetések, mérlegen kívüli tételek és a fedezetek minősítésének és értékelésének szempontjairól szóló 14/2001. (III. 9.) PM rendelet 8. § (3) bekezdés b) pontja (a továbbiakban: PM rendelet),
- Az Európai Bizottság 2001/193/EK számú, az Európai Megállapodás a lakáshitelekre vonatkozó szerződéskötés előtti információkról szóló önkéntes magatartási kódexről című ajánlása (a továbbiakban: EU-s ajánlás).

Jelen ajánlás összhangban van az Európai Bizottság fenti ajánlásával, annak követelményei beépítésre kerültek, ugyanakkor azon túlmenően a magyar hitelezési piac sajátosságaira való tekintettel, további javaslatokat is tartalmaz.

III. A hitelezés előzetes ügyfél-tájékoztatási és fogyasztóvédelmi elvei

1. A pénzügyi intézmények felelősen folytassák hitelezési tevékenységüket, azaz mérjék fel ügyfeleik igényeit és teherviselési képességét. Nem javasolt a pénzügyi intézmények számára azon gyakorlat, miszerint az értékesítési mutatók javítása érdekében az ügyfelek kockázatviselési képességének figyelmen kívül hagyásával helyeznek ki hiteleket.

A. Előzetes ügyfél-tájékoztatási elvek

2. Az ügyfél igényeinek, céljainak megismerését követően a pénzügyi intézmény közérthetően és egyértelműen tájékoztassa ügyfelét az e céloknak megfelelő termékeiről. E szóbeli vagy írásos (pl. termékismertető szórólap) felvilágosítás célja, hogy az ügyfél kiválassza a neki megfelelő terméket, ezért a tájékoztatásnak legalább az alábbiakat kell tartalmaznia:

B – A hitel:

- a) Lehetséges hitelcélok;*
- b) igénylési feltételek;*
- c) Egyéb lehetséges, hitelbírálattól függő biztosítékok formája;*
- d) Lehetséges hitelösszegek és futamidők;*
- e) A hitel felépítésének tömör, közérthető bemutatása, a hitelek típusainak leírása a fix kamatozású és a változó kamatozású termékek közötti különbségek rövid leírásával, beleértve az ügyfelet érintő hatásokat;*
- f) A kamatláb típusai – fix, változó és ezek kombinációi;*
- g) A hitel ügyfélre háruló költségének feltüntetése;*
- h) A harmadik személyeknek fizetendő, járulékos költségek jegyzéke,*
- i) A tőke hitelezőnek való törlesztésének különféle lehetőségei (beleértve a részletfizetések számát, gyakoriságát és összegét);*
- j) Lehetőség van-e a lejárat előtti visszafizetésre (amennyiben igen, annak milyen feltételei és költségei vannak);*
- k) Szükség van-e a tulajdon értékbecslésére, és amennyiben igen, azt kinek kell elvégeznie;*
- l) Teljes Hiteldíj Mutató;*
- m) Ha ügynök lép kapcsolatba az ügyféllel, akkor az adott terméket kínáló pénzügyi intézmények megnevezése;*
- n) A hitelek kamataira vonatkozó adókedvezménnyel vagy más, közpénzből nyújtott támogatással kapcsolatos általános információk, illetve információ arra vonatkozóan, hol lehet további felvilágosításhoz jutni;*
- o) Ahol szükséges, a mérlegelési időszak tartama;*
- p) Annak igazolása, hogy az intézmény aláírta a lakáshiteleket kínáló hitelnyújtók által a fogyasztóknak adandó szerződéskötés előtti információkról szóló, az Európai Bizottság*

2001/193/EK sz. ajánlását (kódexet), valamint annak feltüntetése, hogy a kódex példánya rendelkezésre áll az intézményben;

3. Miután az ügyfél kiválasztotta a konkrét hitelterméket és megadta az igényelt hitel főbb jellemzőit (pl. hitelösszeg, futamidő), a pénzügyi intézmény az ügyfél konkrét hiteligényére vonatkozóan, írásban tájékoztassa ügyfelét legalább az alábbiakról, abban az esetben, ha az ügyfél által felvenni kívánt kölcsön összege eléri az 500.000 Ft-ot, futamideje pedig az egy évet.

Az ügyfél írásos nyilatkozatával lemondhat az e pontban foglalt tájékoztatásról;

E tájékoztatás célja, hogy az ügyfél a szerződés megkötése előtt a felvázolt hiteligénye alapján, a megkötendő szerződés, illetve a hitel valamennyi lényeges elemére vonatkozóan részletes, ugyanakkor közérthető, átlátható írásos tájékoztatást kapjon.

a) A termék tömör, közérthető leírása (esetleges biztosítékok);

b) Kamatozás (fix, változó, indexálás, lebegő kamatláb);

c) A hitel éves, százalékban kifejezett hiteldíja;

d) Hitelösszeg. Devizahitel esetén devizában és forintban is megadva a hitelösszeget, megjelölve az alkalmazandó (valuta, deviza) árfolyamokat, – ügyelve arra, hogy az alkalmazott árfolyam minden esetben összhangban legyen a tranzakcióval, - megjelölve azt, hogy van-e lehetőség devizában való hitelfelvételre és törlesztésre.

e) Futamidő;

f) Részletfizetések száma és gyakorisága;

g) Valamennyi díjfajta (költség) (tehát a harmadik személynek fizetendő is) tételesen felsorolva (külön megjelölve a hitelkérelem elutasítása esetén is megfizetendő költségeket), az összeg vagy mérték és a fizetés esedékességének megjelölésével, felhívva a figyelmet arra, hogy ezen költségek között a harmadik személyek tekintetében, illetve ügylet jellegétől függően, valamint változó kamatozású hitel esetén ennek okán eltérés lehet;

h) A hitel teljes díjának (költségének) egyösszegben történő megjelölése, forintban kifejezve (azaz az ügyfél által a hitellel kapcsolatban akár a hitelintézetnek, akár harmadik személynek fizetendő összes költség, például: kamat, kezelési költség, értékebecslés stb.);

i) A THM és a THM-be nem tartozó költségek felsorolása;

j) Azon díjelemek (költségelemek) megjelölése, amelyek mértéke a futamidő alatt változhat, a változásra okot adó körülmény megjelölésével;

k) A hitelintézetek által az ügyfél részére adandó tájékoztatás módjának meghatározása az esetleges díjmérték változásáról;

l) Törlesztőrészletek száma és összege, fizetési gyakoriság és a fizetés módja. Ezt javasolt törlesztési táblázattal is szemléltetni, mely a futamidő első évében valamennyi törlesztésre, azt követően évenkénti összesítésben tartalmazza az alábbi adatokat; m) Havi, illetve negyedéves kifizetések;

n) A kölcsön teljes lejáratáig évenkénti kifizetéseket;

Továbbá:

- a visszafizetett tőke;
- a kamat összege
- a fennmaradó tőke összege;
- az egyes részletfizetések összege;
- a tőke és a kamatok összege.

Egyértelműen fel kell tüntetni, hogy a táblázat csak szemléltetésre szolgál, továbbá amennyiben a hitelnek változó kamata van, erre fel kell hívni a figyelmet;

- o) Előtörlesztési lehetőség, annak feltételei, érvényesítési módja és költsége vagy az előtörlesztési lehetőség hiánya;*
- p) Türelmi idő, ha van;*
- q) Egyéb kötelezettségek, például: folyószámlanyitás, biztosítás;*
- r) A termék lehetséges kockázatai (különösen árfolyamkockázat, lakáshitel esetén vételi jog kikötésekor az ingatlan elvesztésének lehetősége);*
- s) Benyújtandó dokumentumok (példányszám, okirati forma megjelölésével, illetve, hogy eredetit vagy másolatot kell-e benyújtani);*
- t) Hitelbírálati idő (a szükséges összes dokumentum benyújtását/rendelkezésre bocsátását követően kezdődik);*
- v) Panasz esetén hova fordulhat az ügyfél a hitelintézetnél (cím, telefonszám), egyéb szerveknél (így: békéltető testület, mediátor stb.).*

B. Fogyasztóvédelmi elvek

A Felügyelet tapasztalatai alapján a hitelezés egyes konkrét fogyasztóvédelmi problémái kapcsán az alábbi javaslatok, követendő elvek fogalmazhatók meg.

4. Ha a pénzügyi intézmény akciós feltételű hitelt hirdet meg, egyértelműen mutassa be az akció előnyeit a standard, nem akciós hitelekkel szemben és pontosan jelölje meg, hogy ez az előny milyen időtávra szól, valamint azt, hogy – amennyiben számszerűsíthető – mekkora megtakarítást jelent az ügyfélnek.

14. A pénzügyi intézmény fordítson kiemelt figyelmet azon kockázatok bemutatására, amelyek a hitel törlesztőrészletének növekedését eredményezhetik (például kamatkockázat) és hívja fel ügyfele figyelmét arra, hogy a törlesztőrészlet esetleges jövőbeni növekedése esetleg megélhetési gondokat is okozhat

A jelen alkotmányjogi panaszban vizsgált 1/2016 PJE hatással van a folyamatban lévő több tízezer devizahiteles perre, oly módon, hogy a PJE megállapításait, utasításait a bíróságoknak kötelezően figyelembe kell vennie. Az 1/2016. számú polgári jogegységi határozat (a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződések tárgyának és törlesztő részleteinek meghatározásával kapcsolatos elvi kérdésekről) főbb megállapításai pontokba szedve:

1. Megfelel a törvényi előírásoknak a kölcsönszerződés akkor is, ha a kölcsön összege forintban van meghatározva, feltéve, hogy a devizában meghatározott kölcsönösszeg
 - kiszámítható a szerződésben rögzített későbbi időpontban
 - kiszámítható a folyósításkori árfolyammal
2. Megfelel a törvényi előírásoknak a kölcsönszerződés akkor is, ha nem tartalmazza a törlesztő részletek számát és összegét, azonban a szerződés rögzíti azt, hogy miként kell ezeket kiszámítani (adat és számítási mód).
3. A szerződésnek nem érvényességi kelléke, hogy tartalmazza tételesen a törlesztő részlet összegét, elmaradhat ennek a megadása forintban is és devizában is.
4. A szerződéskötést követően átadott folyósítási értesítő, törlesztési terv (stb., egyoldalú banki jognyilatkozatok) csupán utólagos tájékoztatásnak minősülnek, így ezeket nem kell figyelembe venni, amikor a bíróság vizsgálja a szerződés létrejöttét vagy érvényességét.
5. A szerződéskötést követően átadott folyósítási értesítő, törlesztési terv (stb., egyoldalú banki jognyilatkozatok) tartalma ellentétes lehet a szerződésben foglaltakkal.
6. A fogyasztó szándéka az volt, hogy forintban jusson kölcsönhöz és a tartozását is forintban

fizesse vissza, a kamatfizetési kötelezettség eközben forintkölsönökénél alacsonyabb legyen (utalás a 6/2013 PJE-re)

7. A deviza alapú kölcsön konstrukció alapját a Ptk. 231.§-a jelenti.

8. Megfelel a Ptk. előírásának az, ha a kölcsön összegét devizában határozzák meg. Forintban kell fizetni folyósításkor is és törlesztéskor is. A forintösszeget devizaárfolyammal devizaösszegeből számolják ki.

9. Megfelel a Ptk. előírásának az, ha a kölcsön összegét forintban határozzák meg a kölcsönszerződésben és a szerződésből egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra (valamilyen későbbi időpontban árfolyammal számolva).

10. (Ptk. 523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.)

11. A szerződésnek nem érvényességi kelléke, hogy megadja az átszámítási időpontot.

12. Az irányadó átszámítási árfolyamot törvény rendezte, így ennek hiánya a szerződésben nem okoz érvénytelenséget.

13. Megdönthetetlen törvényi vélelem, hogy az egyoldalú kamat-, költség és díjemelést tisztességtelen (feltéve, hogy a bank nem nyert az állam ellen ez ügyben indított perben).

14. A jogalkotó utólag kiküszöbölte és orvosolta az árfolyamrés és a kamat (és költség stb.) emelés hatását, így ezek a továbbiakban már jogszabályba ütközőnek nem minősülhetnek a bíróságokon.

15. A deviza alapú kölcsönöket törvénnyel forintra váltották.

16. Amennyiben a kölcsönösszeget a szerződéskötés napján mindkét pénznemben megadták, az egyik összeg csak tájékoztató jellegű, az dönt, hogy a bank a hiteligényt forintban vagy devizában rögzítette-e.

17. A szerződésnek nem érvényességi kelléke, hogy megadja az átszámítási időpontot.

18. Ha a szerződésben nincs meghatározva egy vagy több költség, akkor az nem jelenti a szerződés érvénytelenségét. A következmény az, hogy e költség, költségeket a bank nem számolhatja fel.

Minden kölcsönszerződésnek tartalmaznia kell a THM-et, a Teljes Hiteldíj Mutatót. Tény, hogy a THM képletben az alábbi forintösszegek szerepelnek a deviza alapú kölcsönök esetében:

A kölcsön összege.

A kölcsön felvételekor jelentkező költségek.

A két fenti összeg különbsége a H érték.

A havi törlesztő részletek összege, az A érték(ek).

Tény, ha nincsenek a fenti tételek forintban meghatározva, akkor a THM értékét a bank nem tudja kiszámolni a kölcsönszerződés megkötésekor. Tény, hogy mind a kölcsön összege, mind a törlesztő részlet független a forint árfolyamától, tehát minden egyes kölcsönszerződésbe be tudta volna ezeket az elengedhetetlen adatokat írni a bank, ha eleget kívánt volna tenni a Hpt. előírásainak.

Számítással bizonyított tény, hogy a szerződéskötéskor a bankok meg tudták volna adni a törlesztő részlet összegét forintban, ha eleget kívántak volna tenni a törvény előírásának:

213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,

A 6/2013 számú PJE így fogalmaz:

Nem szükséges ugyanis, hogy maga a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételesen szerepeljenek a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. Amennyiben a kölcsönadott deviza összeg, a folyósított forint összeg, illetve a visszafizetendő forintban meghatározott törlesztőrészek egyértelműen kiszámíthatók a szerződés rendelkezései alapján, a deviza alapú kölcsönszerződés nem ütközik a Ptk. 523. § (1) bekezdésébe.

A „folyósított forintösszeg” és a „forintban visszafizetendő törlesztő részlet”, mint kiszámoltuk és bebizonyítottuk, minden esetben független az árfolyamtól, teljesen mindegy, hogy a szerződéskötés és a kölcsön folyósítása között miként változik a deviza árfolyama. Semmiképpen sem beszélhetünk arról, hogy elég, ha ezek „egyértelműen kiszámíthatóak”. A Ptk. 213.§ elég egyértelmű követelést támaszt a bankokkal szemben: a felsorolt adatokat bele kell írni a szerződésbe!

Idézet a 6/2013 számú PJE-ből:

„Nem maga a szerződéses konstrukció, hanem a konkrét megkötött fogyasztási (2005. január 1-jétől a fogyasztási-, lakossági) kölcsönszerződés ütközik jogszabályba, ha nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés a)-g) pontjai szerinti feltételeknek.

A Hpt. 213. § (1) bekezdése értelmében az a)-g) pontoknak nem megfelelő tartalmú szerződés semmis. E felsorolásban vannak olyan pontok, amelyek az egész szerződés érvénytelenségét eredményezhetik, például, ha a szerződés tárgya, a THM mértéke, illetve a törlesztőrészek nagysága nincs a szerződésben rögzítve.

A Hpt. 213. § (1) bekezdése a szerződés semmisségének a jogkövetkezményét írja elő olyan fogyasztói és lakossági kölcsönszerződésekre, amelyek nem tartalmazzák az a)-g) pontokban előírtakat.”

Szükségesnek tartom kiemelni: az egész szerződés érvénytelen, ha hiányzik a szerződésből a szerződés tárgya!

Az 1/2016 PJE átírja a korábbi 6/2013 PJE azon pontját, mely megegyezik a törvényi előírással!

Tény, hogy a kölcsönszerződések továbbra is semmisek, érvénytelenek abban az esetben, ha a bank nem tüntette fel a szerződésekben a törlesztő részek összegét forintban, mivel ez az adat szükséges ahhoz, hogy a THM kiszámolható legyen.

213. § (1) Semmis az a) fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,

Tény, hogy a törvények nem arról rendelkeznek, hogy az adósnak „devizában kifejezett ellenértéket” kellene visszafizetniük a kölcsönszerződésük kapcsán.

A hitelintézeti törvény előírása:

213. § (1) Semmis az a) fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a) a szerződés tárgyát,

Tény, hogy a törvények nem rendelkeznek arról, hogy az adósnak tartozása keletkezne akkor, amikor kölcsönszerződést köt, vagy azt követően, amikor a kölcsönösszeget folyósítják számára. Az adósnak fizetési kötelezettsége keletkezik, fizetnie kell a kamatokat, a kölcsön díjait és vissza kell fizetni részletekben a bank által számára rendelkezésre bocsátott összeget. A szerződő felek nem pénztartozásról állapodtak meg, hanem bankkölcsön szerződésről. A kölcsönszerződésre a Hpt.523.§ vonatkozik és nem a Hpt. 231.§.

523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzüintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).

Tény, hogy a törvény szerint a kölcsönszerződésben a kölcsön összegét meg kell határozni.

523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzüintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).

Tény, hogy a Ptk. és a Hpt. különböző szavakat használ a kölcsönszerződéssel kapcsolatban. Fogyasztóvédelmi szempontból egyértelmű, hogy a:

„meghatározott pénzösszeg” = „rendelkezésre bocsátott összeg” = „a kölcsön összege” = „a kölcsön tárgya”.

Tény, hogy a Ptk. tartalmazza azokat az elveket, melyeket minden fajta szerződésnek be kell tartania.

Ezeket az elveket nem írta át a Hpt. mint speciális jogszabály.

205. § (1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

(2) A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

(3) A felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

(4) Ha a szerződéskötési kötelezettség esetében a szerződési nyilatkozatok eltérnek egymástól, a felek kötelesek álláspontjaik egyeztetését megkísérelni.

Ha a Hpt. előírja, hogy írásba kell a bankkölcsönszerződést foglalni, akkor „minden lényeges elemet” mindenképpen tartalmazni kell a felek által aláírt szerződésnek. Főként akkor, ha úgy fogalmaz, hogy „semmis az a ...”.

Alapvető jelentősége van az Európai Unió Bírósága által a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletben kifejtett azon követelménynek, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani a szerződés összes feltételének megismerésére (67. pont), és a szerződéskötés következményeinek megismerhetőségére (70. pont). A fogyasztó alatt nem a konkrét fogyasztó értendő, hanem az „általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó” (74. pont). Ebben az ítéletben szerepel az is, hogy a bíróságoknak nem

célszerű a tisztességtelen szerződési pontokat megváltoztatni (79. pont).

A pontos idézetek:

66 Ha az összhangban álló értelmezés ekképp korlátozott ezen elvére tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy az ezen irányelv 4. cikke (2) bekezdésének átültetését célzó nemzeti rendelkezés érthető úgy, hogy magában foglalja a világosság és érthetőség követelményét, ezt követően az e követelmény terjedelmére irányuló kérdés merül fel.

67 E tekintetben meg kell állapítani, hogy ugyanezen követelmény szerepel a 93/13 irányelv 5. cikkében, amely előírja, hogy az írásbeli feltételeknek „[mindig]” világosnak és érthetőnek kell lenniük. A 93/13 irányelv huszadik preambulum bekezdése ebben a vonatkozásban meghatározza, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani, hogy megismerhesse a szerződés összes feltételét.

68 Ebből következik, hogy a világosság és érthetőség e követelménye minden esetben alkalmazandó, ideértve azt is, amikor a feltétel a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése alá tartozik, és így tehát nem vonatkozik rá az ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt, tisztességtelen jellegére vonatkozó értékelés.

69 Ebből az is következik, hogy a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében szereplő e követelménynek megegyezik a hatálya az ezen irányelv 5. cikkében szereplő követelményével.

70 Márpedig ezen 5. cikkel kapcsolatban a Bíróság már kimondta, hogy a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit megismerhesse. Többek között ezen ismeret alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy a szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeket elfogadva szerződéses kapcsolatra lép-e vele (lásd: RWE Vertrieb ítélet, EU:C:2013:180, 44. pont).

71 A szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13 irányelvben foglalt követelménye nem korlátozható kizárólag azok alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére.

72 Éppen ellenkezőleg – ahogyan a Bíróság a jelen ítélet 39. pontjában már emlékeztetett rá –, mivel a 93/13 irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, az átláthatóság e követelményét kiterjesztő módon kell érteni.

74 Ami a külföldi pénznem átváltási mechanizmusának a III/2. kikötésben meghatározotthoz hasonló sajátosságait illeti, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megállapítania, hogy a releváns ténybeli elemek összességére tekintettel, mint a hitelező által a kölcsönszerződés megkötése során közzétett reklám és tájékoztatás, az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó nem csak felismerni képes a külföldi pénznem eladási és vételi árfolyama között a pénzpiacra általánosságban megfigyelt különbség fennállását, hanem képes-e értékelni is a végső soron általa megfizetendő törlesztőrészeket kiszámítására alkalmazott eladási árfolyam alkalmazásának rá nézve – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, és ennél fogva az általa felvett kölcsön teljes költségét.

75 Az előzőekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló szerződési feltétel esetén azon követelmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működését, valamint az e

mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.

77 A Bíróság e tekintetben megállapította, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti jogszabály, amely a nemzeti bíróság számára lehetővé teszi, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt feltétel tisztességtelen jellegének a megállapítása esetén az említett szerződést e feltétel tartalmának a módosítása útján kiegészítse (Banco Español de Crédito ítélet, EU:C:2012:349, 73. pont).

78 Az eladókkal vagy szolgáltatókkal szemben kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók számára biztosított védelemhez fűződő közérdek jellegére és fontosságára tekintettel a 93/13 irányelv – amint az a huszonnegyedik preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 7. cikkének (1) bekezdéséből következik – arra kötelezi a tagállamokat, hogy rendelkezzenek megfelelő és hatékony eszközökről annak érdekében, „hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását” (lásd: Banco Español de Crédito ítélet, EU:C:2012:349, 68. pont).

79 Márpedig e kontextusban meg kell állapítani, hogy ha a nemzeti bíróság jogosult lenne arra, hogy az ilyen szerződésekben foglalt tisztességtelen feltételek tartalmát módosítsa, e lehetőség sérthetné a 93/13 irányelv 7. cikke által elérni kívánt hosszú távú célt. E lehetőség ugyanis hozzájárulna annak a visszatartó erőnek a megszüntetéséhez, amely az eladók vagy szolgáltatók tekintetében jelentkezik az ilyen tisztességtelen feltételeknek a fogyasztókra való pusztán és egyszerű alkalmazhatatlansága következtében, mivel az eladók vagy szolgáltatók továbbra is alkalmazni próbálnák az említett feltételeket annak tudatában, hogy még ha azok érvénytelenségét meg is állapítanák, a szerződést a nemzeti bíróság a szükséges mértékben továbbra is kiegészíthetné oly módon, hogy az említett eladók vagy szolgáltatók érdekei biztosítottak legyenek (Banco Español de Crédito ítélet, EU:C:2012:349, 69. pont).

Minden szerződés így a bankkölcsön szerződés is a felek egybehangzó kifejezésével jön létre a Polgári Törvénykönyv szerint:

205. § (1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. (2) A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez. (3) A felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

A jogegységi határozat szerint akkor, ha a kölcsönszerződés forint összeget is és deviza összeget is tartalmaz, akkor nem állapítható meg, hogy mi kölcsön tárgya, akkor a hiteligenylés bank általi nyilvántartása a mérvadó. Az ügyfél, a fogyasztó szándéka azonban az általa aláírt hiteligenylő lapból deríthető ki, nem pedig abból, hogy a bank mit kívánt belegondolni az adós akaratába. Egyes egyesül a fogyasztó által aláírt hiteligenylő lap tekinthető szerződési akaratnak.

A három évvel ezelőtt született 6/2013 számú PJE megállapítja:

„A deviza alapú kölcsön mögött devizaforrás áll.”

Ez azt jelenti, hogy a bank beszerezte a devizát (forrás) és azt a meglévő devizát adja oda az

adósna. Ebben az esetben azonban a devizát át kell váltani forintra, mert deviza összeget nem lehet forint folyószámlára utalni. A helyes megfogalmazás a „váltás”, a „pénzváltás”. Azonban az 1/2016 PJE több helyen is „átszámolást” ír. Átszámolással nem lesz deviza összegből forint összeg!

Átszámolással azt tudjuk meg, hogy pl. 1000 CHF a mai nap forintban mennyit ér, azonban ahhoz, hogy ténylegesen forintunk legyen, a CHF-et át kell váltani forintra.

A fenti példákból látható, hogy a Kúria már nem jog értelmezést végzett, hanem a fogyasztóvédelmi jogalkotói szándékot változtatja meg a fogyasztók kárára.

A jogalkotó szándéka egyértelmű volt, keményen szabályozni kívánta a pénzügyi intézeteket és védeni kívánta a fogyasztókat, ezért lett a „bírósághoz fordulhat”-ból „semmis az a szerződés”. A Kúria az 1/2016 számú PJE határozata ezt a jogalkotói szándékot törli!

Ez egyértelműen a meglévő jog átírása. Erre nincs joga a Kúriának!

Sőt, visszamenőleges hatállyal még az Országgyűlés sem tudja törölni a fogyasztóvédelmi jogszabályt. Az eljáró bírónak lehetővé kell tenni, hogy a hatályos törvények figyelembevételével hozzanak döntést, mindenféle Kúriai ráhatás nélkül.

Amennyiben a bíróságok nem tudnak a törvény alapján dönteni, mert köti őket a PJE, akkor csorbul az Alaptörvényben biztosított jog a tisztességes perhez és a jogállamisághoz. Az Alkotmánybíróságnak most kell lépnie, és nem megvárni azt, hogy bíróságok, illetve pereszes adósok forduljanak egyesével éveken keresztül az Alkotmánybírósághoz.

Az 1/2016 számú Polgári Jogegységi Határozat megszületésének körülményeire is szeretném felhívni az Alkotmánybíróság figyelmét. Ez a PJE azért született meg, mert Dr. Wellmann György a Kúria Polgári kollégiumának vezetője eleget tett a Bankszövetség kérésének egy Kúriai ítélettel kapcsolatban, és utólag ezzel a határozattal kívánta a Kúria tisztázni mosni Wellmann főbíró.

Az alapjogi sérelmet az alábbiak szerint kívánjuk előadni.

Folyamatban lévő perekben a felek jogairól és kötelezettségeiről a bíróság dönt. A jogállamiság, a jogbiztonság, a jogrend kiszámítható, átlátható változásának alkotmányos követelménye, illetőleg a jogrendszer stabilitásába vetett bizalom védelme a tartós jogviszonyok alanyait is megilleti. A különböző szerződések megkötése ugyanis arra a bizakodásra épül, hogy a szerződést a részes feleken kívül más – ideértve a jogszabályt is – nem változtathatja meg, és jogvita esetén is a felektől független harmadik személy dönt a jogokról és kötelezettségekről. Folyamatban lévő perünk jogszabály útján történő jogkövetkezménye, az előírt „ítélet” kiüresíti a bírósági eljárást.

Az Alaptörvényben egyértelműen szerepelnek a bírósági eljárással kapcsolatos jogaink. Az Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdése szerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Az Alkotmánybíróság korábban már kimondta, a Kúria a PJE határozatával nem alkothat új jogot:

„Mindezekből az következik, hogy a Kúria a támadott PJE határozatban a bírói kezdeményezéssel ellentétben nem alkotott új jogot, hanem az Európai Bíróság Kásler-ügyben hozott ítéletében foglaltak alkalmazását tette a bíróságok számára egyértelművé és kötelezően követendővé. A PJE határozatnak ezek a rendelkezései tehát az Alkotmánybíróság megítélése szerint szintén nem tekinthetők jogalkotásnak. Az a tény, hogy a jogegységi határozat a bíróság részére a bizonyítás lehetőségeit tágítja, a bizonyítékok szélesebb körét vonja be a bírói mérlegelésbe, nem tekinthető jogalkotásnak, és nem ellentétes a Ptk. 209/A. §-ával sem.

Valójában tehát a „világosság” és „érthetőség” fogalmakat értelmezi a PJE határozat akképp, hogy kimondja: ezek tartalmát az is befolyásolja, hogy a pénzügyi intézmény milyen tájékoztatást adott a szerződés egyes kérdéseiről. A PJE határozat nem alkotott a magánjogban érvényesülő általános jogelvekhez képest új normát, hanem a polgári jogi alapelvekkel és követelményekkel, valamint a közösségi joggal összhangban azt juttatja kifejezésre, hogy egy szerződéses rendelkezés (tisztességesége) akkor is vizsgálható, ha az a kikötés – a szerződéskötéskor fennálló körülmények széles körének mérlegelése eredményeképpen – a másik szerződő fél számára nem volt világos, vagy nem volt érthető.” 11/2015. (V. 14.) AB határozat [49]

Az Alkotmánybíróság az 1287/2015 számú ügy kapcsán kifejtette véleményét, hogy nem sérülhet a „tisztességes bírósági eljáráshoz” való jog csak akkor, ha van szélesebb társadalmi érdek:

„Az Alkotmánybíróság végezetül megvizsgálta az indítványozóknak az Alaptörvény XXVIII. cikke sérelmére vonatkozó érveit is. Megállapította azonban, hogy a támadott rendelkezések és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog között érdemi alkotmányossági összefüggés nincs. A folyamatban lévő bírósági eljárásokat (amelyeket a panaszosok jellemzően a szerződés érvénytelensége megállapítása érdekében indítottak) a Tv. rendelkezései – amelyek a jövőre nézve rendelkeznek a kötelező forintosításról – nem szüntetik meg, és nem is befolyásolják.

Ezért az Alkotmánybíróság a panaszokat ebben a vonatkozásban megalapozatlannak tartotta és elutasította.” 33/2015. (XII. 3.) AB határozat [57]

Mint közzismert, az elszámolás és a forintosítás nem oldotta meg a „devizahitelek” problémáit. Az adósok túlnyomó többsége nagyobb adóssággal rendelkezik, mint amekkora összeget a bankok a rendelkezésére bocsátottak, még azok közül is sokan, akik folyamatosan és pontosan fizették az elmúlt években a törlesztő részleteket. Több mint százezer család hamarosan elveszíti otthonát egyedi kényszerértékesítés és a hitelcsomagok értékesítése miatt. A „súlyos szociális katasztrófahelyzet” nem szűnt meg!

A „megtévesztett és becsapott” fogyasztóknak nincs más lehetőségük, mint hogy bírósághoz forduljanak. A tisztességes bírói eljárást azonban alapvetően lehetetlenné teszi a most támadott jogegységi határozat

Nagyon pontosan megmutattuk panaszunkban, hogy a jogegységi határozat kifogásolt pontjai miképpen ellentétesek az Alaptörvénnyel, miképpen semlegesítik az uniós pénzügyi fogyasztóvédelmi irányelveit.

Most csak röviden idézünk a Curia C-42/15. számú ügyben (Home Credit Slovakia – Klára Bíróová) nemrég született ítéletből:

„... azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének h) pontját úgy kell értelmezni, hogy nem szükséges, hogy a hitelmegállapodás a fogyasztó által teljesítendő fizetések minden egyes esedékességét konkrét időpontra való hivatkozással jelölje meg, amennyiben e megállapodás feltételei lehetővé teszik az említett fogyasztó számára e fizetések időpontjainak nehézség nélküli és bizonyossággal történő azonosítását.” – 50.

„... ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésének h) pontja előírja, hogy a hitel megállapodásnak kizárólag a fogyasztó által teljesítendő fizetések összegét, számát és gyakoriságát, adott esetben pedig azt a sorrendet kell tartalmaznia, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a törlesztések célját szolgáló fizetések.” – 52.

2Kétségtelen, hogy ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésének u) pontja értelmében a hitel megállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell adott esetben az egyéb szerződési feltételeket. Mindazonáltal e rendelkezés célja a nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón elkészített megállapodásba minden olyan kikötés és feltétel belefoglalására vonatkozó kötelezettség előírása, amelyekben a felek a hitellel kapcsolatos szerződéses jogviszonyuk keretében megállapodtak.” – 57.

„A Bíróság már megállapította, hogy a jogsértések visszaszorítására irányuló szankciók szigorúságának összhangban kell állnia a jogsértés súlyával, különösen a tényleges visszatartó erő biztosítása révén, az arányosság általános elvének tiszteletben tartásával.” – 63.

Önkéntelenül is felötlik minden érintett devizaadósban, minden jogérzékkel rendelkezőben a kérdés, milyen visszatartó erőről beszélhetünk Magyarországon, mikor már a harmadik jogegységi határozatot hozta a Kúria azért, hogy a bankokat semlegesítse a jogsértés súlyának következménye alól! Milyen visszatartó erőről beszélhetünk így Magyarországon? *„Tekintettel az adós hitelképességének hitelező általi vizsgálatára vonatkozó kötelezettséghez kapcsolódó fogyasztóvédelmi cél jelentőségére, a Bíróság kimondta, hogy ha a kamatköveteléstől való megfosztás szankciója gyengülne vagy akár tisztán és egyszerűen elenyészne, abból szükségképpen az következne, hogy e szankció nem mutat ténylegesen visszatartó jelleget (lásd ebben az értelemben: 2014. március 27-i LCL Le Crédit Lyonnais ítélet, C-565/12, EU:C:2014:190, 52. és 53. pont).”* – 65.

„A hitelmegállapodásban az ezen hitel visszafizetésével és a hitellel összefüggő költségekkel kapcsolatos feltételekre vonatkozó egyes információk feltüntetésének elmulasztását illetően a Bíróság azt is megállapította, hogy tekintettel az 1998. február 16-i 98/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 1998. L 101., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 4. kötet, 36. o.) módosított, a fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1986. december 22-i 87/102/EGK tanácsi irányelvvel (HL 1987. L 42., 48. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 326. o., a továbbiakban: 87/102 irányelv) követett fogyasztóvédelmi célra a tisztességtelen hitelfeltételekkel szemben és annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az adós számára a megállapodás megkötésekor az aláírt megállapodás jövőbeli teljesítési feltételeinek teljes megismerését, az említett irányelv 4. cikke megkövetelte, hogy az adós

mindazon tényezőknek az ismeretével rendelkezzen, amelyek kötelezettségvállalásának mértékére hatással lehetnek (lásd: 2015. július 9-i Bucura-ítélet, C-348/14, nem tették közzé, EU:C:2015:447, 57. pont).” – 66.

„Amennyiben ezen tartalmi elemek hitelmegállapodásban való feltüntetésének hiánya kétségesse teheti a fogyasztó azon lehetőségét, hogy a kötelezettségvállalásának mértékét értékelje, a hitelezőnek a kamat- és költségkövetelésétől való megfosztással járó, a nemzeti szabályozással előírt szankciót a 2008/48 irányelv 23. cikke, valamint a jelen ítélet 63. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében arányosnak kell tekinteni.” – 71.

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=185223&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1190597>

Bíróági tárgyalótermekből származó tapasztatunk az, hogy a bírók szó szerint idézik a jogegységi határozatok pontjait, mindenféle értelmezés és mérlegelés nélkül. Az Alkotmánybíróság álláspontja az, hogy meg kell várni a jogerős ítéletet, és azt követően lehet alkotmányjogi panaszt benyújtani:

„Ezekben az esetekben a jogerős bírói döntést követően ... van lehetőség alkotmányjogi panasz benyújtására. Amennyiben tehát a sérelmezett jogegységi határozatot a bíróság az ügyében folytatott bírósági eljárásban alkalmazta, a törvényi feltételek fennállása esetén, az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján van lehetősége alkotmányjogi panasz benyújtására.”

Több mint ötvenezer devizahiteles per van folyamatban hazánkban. Életszerű-e az Alkotmánybíróság azon elképzelése, hogy az adósok a 4-6-8 évig tartó perek végeztével forduljanak egyesével az Alkotmánybírósághoz panasszal? Otthonuk elvesztése után, a teljes anyagi összeomlás időpontjában, kilátástalan jövőkép tudatában és véglegesen elkeseredett érzelmi állapotban lesz nekik erre energiájuk? Lesz nekik jogi tudásuk, hogy önállóan olyan tartalmú panaszt benyújtsanak, melyre nem fogja azt mondani a Főtitkár úr, hogy nem tartalmaz kellő számú alkotmányjogi érvet? Ezek a családok meg tudnak majd fizetni ügyvédek, hogy a panaszt megírják és beadják?

Mi történik akkor, ha páran beadják az alkotmányjogi panaszukat és az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a jogegységi határozat valóban ellent mond az Alaptörvénynek és ellentétes az uniós fogyasztóvédelmi elvekkel? Újra tárgyalják majd mind az 50.000 pert? Lehetséges lesz ez? Ki fogja majd kárpótolni a tönkrement embereket?

Nem lenne célszerű mindezt megelőzni? Pár év alatt jelentősen változtak a körülmények! Eddig még nem volt olyan a tudunkkal, hogy a Kúria sorra hozza egy ügyben a jogegységi határozatokat (melyek egymásnak is ellentmondanak, lényeges valótlanságokat tartalmaznak), melyekre alapozva ráadásul még törvényeket is építenek.

Indítványozók nem tartják szükségesnek, hogy a már jelen panaszban kifejtett álláspontjukat ismételten leírják az 1/2016 PJE kapcsán.

6/2013 PJE alkotmányossági megfeleléssége

Indítványozók a 2025.02.24.-i beadványuk 41. oldalán kifejtették álláspontjukat a „deviza forrással” kapcsolatban:

A Kúria, az EUB és törvény által megállapított tény, hogy a bankok a deviza elszámolási kölcsönök során semmilyen módon sem szereztek be devizát, azt nem váltották át forintra.

Mi ebben az esetben a „forrás”?

Mint a perben felperes kiemelte, éveken keresztül azért vezették félre a bankok az egész társadalmat azzal, hogy ténylegesen devizát szereztek be (van tehát deviza forrás), mert tudták, hogy bankkölcsön esetén a rendelkezésre bocsátott összeget kell visszafizetni.

Jelen perben is próbálta alperes elhitetni a bírósággal, hogy ténylegesen devizát szerzett be, sőt több devizát, hogy biztonságosan legyen meg a 17 millió forint az átváltás után.

Az ítélet ezt a megtévesztési kísérletet meg sem említi!

Amit az ítélet is rögzít, 17 millió forintból lett kiszámolva egy deviza nyilvántartási összeg.

Egy kiszámolt nyilvántartási összeg miként lehet bárminek is a forrása?

Indítványozók a 2025.02.24.-i beadványuk 130. oldalán kifejtették álláspontjukat a törlesztő részletek kiszámíthatóságával kapcsolatban:

Az elsőfokú bíróság az ítéletében hivatkozik a Kúria jogegységi határozataira:

Az alperes szerint a 6/2013 Polgári Jogegységi Határozatban foglaltakból kiindulva nem szükséges, hogy a törlesztések összege tételeken szerepeljen a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva... [106]

Egy átlag fogyasztó nem tudja kiszámolni még a képlet ismeretében sem a törlesztő részlet összeget.

Amennyiben a Tisztelt Bíróság megegyező állásponton van ebben a kérdésben az elsőfokú bírósággal, akkor felperes kéri, hogy indítványozzon előzetes döntéshozatali eljárást az EUB-nél.

A nemzeti jogszabály semmisséget ír elő akkor, ha a kölcsönszerződés nem tartalmazza az összes törlesztő részletet, a közösségi jog előírja, hogy a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni, hogy megalapozott döntést tudjon hozni.

Ezt a fontos fogyasztóvédelmet nem ronthatja le a Kúriának egyik határozata sem. Így kötelezett bíróságként az EUB-hez kell fordulnia a Tisztelt Bíróságnak.

Amennyiben a Tisztelt Bíróság eltérő nézetet képvisel, akkor a jogegységi határozatot félre kell tolni, hogy ne zavarja, ne akadályozza az uniós és magyar fogyasztóvédelmi rendelkezések érvényesülését.

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésükben a 26. oldalán ismertettek egy ítéletet, mely szerint a fogyasztó nem képes a szerződés adatait kiszámolni:

Felperes megnézte az ítélkezési gyakorlatot: felmerült-e már, hogy egy fogyasztó nem képes a bank helyett szerződési adatokat számolni. A nagyjából 100 átnézett ítélet között egyetlen egy olyan ítéletet talált felperes, ahol a szerződés kötelezően előírt adatainak a kiszámításáról volt szó:

A Fővárosi Ítélőtábla 2024. június 4.-én hozta meg 10.Gf.40.043/2024/9. számú ítéletét: [15] (fellebbezés)

A kirendelt igazságügyi szakértő a szakvéleményében és annak szóbeli kiegészítésében kétszer is megerősítette, hogy a szerződéses konstrukció miatt a szerződéskötés időpontjában nem volt pontosan meghatározható az ügyleti kamat mértéke, legfeljebb egy

közelítő, tájékoztató jellegű elméleti kamatláb, amelynek számítása azon a feltételezett körülményen alapul, hogy a szerződéskötés napja a folyósítás időpontja, azonban a perbeli költsön folyósítására a szerződéskötést követően került sor. A szakértő által meghatározott elméleti kamatláb egy olyan számított elképzelt kamatláb, amely nem egyezik meg azzal a tényleges kamatlábbal, amelyet az alperes ki kívánt kötni.

A tényleges, vagyis az alperes által alkalmazott kamatlábat pedig a szakértő szerint is csak a fizetési ütemezés és a folyósítás tényleges időpontjának ismeretében lehet meghatározni, ráadásul ennek értékét is csak szakember tudja kiszámítani, a fogyasztó erre nem képes. A szakértő által alkalmazott számítási módszerek egyikének ismerete és alkalmazása sem volt elvárható az átlagfogyasztótól, az e módszerekkel történő számítást a felperes nem ismerhette, nem tudhatta hogyan kell azokat elvégezni, következésképpen ezek eredményeire sem terjedhetett ki a szerződési akarata, vagyis a felek között egyik számítási módban sem jött létre konszenzus.

Felperes fenntartja azon álláspontját, hogy egy átlag fogyasztó nem tudja kiszámolni az annuitás képletével a havi törlesztő részleteket, nem tudja kiszámolni a következő ügyleti év első napján mennyi lesz majd az adóssága, aminek meghatározása ahhoz kell, hogy 12 hónapra meg tudja határozni a kezelési költséget.

Egy fogyasztó a banki számolást sem tudja ellenőrizni.

Elsőrendű felperes azért tudja ezeket a számításokat elvégezni, mert okleveles gépészmérnökként megszerezte a megfelelő matematikai készséget, számítási metódusokat.

Alperes semmivel sem igazolta, hogy bármely fogyasztó képes ezen számítások elvégzésére. Az viszont tény, hogy saját maga csak többszöri próbálkozásra tudott hibátlan elszámoló levelet készíteni, az is tény, hogy az elsőfokú eljárás során elfogadhatatlan számítást készített.

Ezek azt mutatják, hogy egy multinacionális, komoly számítógépes, valamint IT és gazdasági szakembereknek rendelkező banknak is komoly nehézséget okoz a szükséges számítások elvégzése

Indítványozók kiemelik az igazságügyi szakértő megállapításaiból:

„csak szakember tudja kiszámítani, a fogyasztó erre nem képes”

„számítási módszerek egyikének ismerete és alkalmazása sem volt elvárható az átlagfogyasztótól”

Indítványozók a 2025.06.02.-i beadvány kiegészítésük 72. oldalától megerősítették:

A peranyag részletesen tartalmazza a törlesztési karakterisztika kifejezés fogalmát és lényegét (a fellebbezésben pl. a 61. oldalon szerepel).

Teljes mértékben elfogadhatatlan, hogy gazdasági törvényszerűségeket, egyetemi jegyzetekben tényként szereplő összefüggéseket, bankszakmai anyagokat perekben a bírói gyakorlat felülírjon.

A jogegységi határozat önmagában korlátozza a fogyasztó perképesességét. Nem viheti a perbe azokat a kérdéseket, amiket fontosnak tart, mivel a Kúria úgy döntött, hogy a jogegységi döntésekben megfogalmazott közgazdasági tévedéseken alapuló jogi megfontolásoknak kell mindenképpen érvényesülniük.

Felperes tisztában van azzal, hogy elsősorban a Kúria 6/2013 PJE határozatának nem jogi, hanem közgazdasági törvényszerűségekre alapozott vélelmei teszik lehetetlenné azt, hogy bíróság fényt derítsen az igazságra. A rendelkezési elv alapján a felperes határozza meg,

hogy miről legyen szó a perben. Viszont a PJE megtiltja, hogy perben vizsgálat tárgya legyen a megtévesztő, hamis árfolyamkockázat tájékoztatás.

Lehet egy PJE közgazdasági, tehát nem jogi tartalma olyan, ami ellentétes többszáz éves, beigazolódott gazdasági törvényszerűségeknek?

I. A megsemmisíteni kívánt rendelkezések

- A felek a hitelezőnek és az adósnak a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozták meg (kirovó pénznem), és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem).
- A szerződési terheknek a szerződés megkötését követő - előre nem látható - egyoldalú eltolódása az érvénytelenség körében nem értékelhető.
- A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás mértékére.

II. Az indoklás valótlanosságai

- ...a felek a pénztartozást úgy határozzák meg, hogy az adós az esedékességkor annyit fog forintban fizetni (leróni), amennyi megegyezik a szerződésben tipikusan svájci frankban, euróban, jenben kirótt pénztartozással
- a deviza alapú hitelezés alapjául a Ptk. 231.§-ának szabályai szolgáltak. A Ptk. 231. § (2) bekezdése szerint a más pénznemben meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam alapulvételével kell átszámítani.
- A deviza alapú kölcsön mögött - figyelemmel a pénzügyi intézményekre vonatkozó közjogi jellegű szabályokra - devizaforrás áll. Annak vizsgálata, hogy egy konkrét szerződés mögött van-e devizaforrás lehetetlen és egyben szükségtelen is a perekben.
- A hitelező helyzetére ugyanakkor az árfolyam változása nem hat ki, hiszen az adós általi visszafizeteskor forintban ugyanolyan értékű devizához jut, mint amennyit folyósított.
- A szerződési terheknek a szerződés megkötését követő - előre nem látható - egyoldalú eltolódása az érvénytelenség körében nem értékelhető.
- Maga a deviza alapú kölcsönszerződés konstrukciója nem ütközik jogszabályba.
- A Ptk. pénztartozásra vonatkozó szabályai kifejezetten lehetővé teszik, hogy a felek a pénztartozást devizában róják ki.
- A vizsgált szerződések megkötésekor nem létezett olyan jogszabály, amely tiltotta volna kölcsönszerződések esetén a tartozás devizában történő kirovását.
- Nem szükséges ugyanis, hogy maga a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételen szerepeljenek a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva.
- Amennyiben a kölcsönadott deviza összeg, a folyósított forint összeg, illetve a visszafizetendő forintban meghatározott törlesztőrészek egyértelműen kiszámíthatók a szerződés rendelkezései alapján, a deviza alapú kölcsönszerződés nem ütközik a Ptk. 523. § (1) bekezdésébe.
- ...az árfolyamváltozás kockázatát, melynek iránya, mértéke előre nem látható, nem kiszámítható.
- A szerződéses konstrukcióból származó árfolyam kockázatot az adós szempontjából kiegyenlíthette az az előny, amely az alacsonyabb kamatban és törlesztőrészletben mutatkozott, tehát mindkét fél realizálhatott számára fontos előnyöket, az aktuális gazdasági, üzleti érdekeinek megfelelően

- A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére
- ...a pénzügyi intézménynek nem kellett arról nyilatkoznia, hogy a hosszabb távra kötött szerződés ideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa. Ilyen tartalmú tájékoztatási kötelezettséget egyébként nem is lehetne teljesíteni, mert az árfolyam emelkedésének, csökkenésének nincs pontosan előre látható, kiszámítható mértéke, illetve korlátja, különösen hosszú időintervallum esetén.
- A bíróságnak érvénytelen deviza alapú kölcsönszerződések esetében azért kell elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására törekednie, mert az esetek nagy részében ez a megoldás szolgálja mindkét szerződő fél, de főként az adósok érdekét, akiknek a még fennálló tartozása más érvénytelenségi jogkövetkezmény alkalmazása esetén egy összegben azonnal esedékessé válna. Különösen indokolt a szerződés érvényessé nyilvánításáról rendelkezni akkor, ha csak formainak tekinthető olyan okból érvénytelen a szerződés, amely tekintetében a felek akarata egyértelműen megállapítható (pl. a törlesztőrészek száma tévesen került feltüntetésre).
- Ha a jogalkotó a társadalmi méretű változásoknak a szerződések nagy tömegét hasonlóan érintő következményeit jogszabályi eszközökkel rendezte (pl. végtörlesztés, árfolyamrögzítés), a jogalkotói beavatkozás e körben az egyedi bírói mérlegelést kizárja. A jogszabályokkal érintett szerződések tekintetében egyedi esetekben a bírói konkrét módosítás azt eredményezné, hogy a jogszabályi formában megjelenő ösztársadalmi mérlegelést az egyedi bírói döntések felülírnák, ami megbontaná a jogalkotó által szándékolt egyensúlyt. Ha a jogalkotó az indokolt körben - a legszélesebb mérlegelés eredményeként - a szerződésmódosítást jogszabállyal elvégezte, a bírói szerződésmódosítás ugyanebben a körben kizárt.

A fenti kérdéseket nem lehet az EUB irányelveknek megfelelően megvitatni, átvizsgálni, mert a 6/2013 PJE nem teszi lehetővé. Ugyan minden bírónak kötelessége lenne megvizsgálni, hogy jelen határozat gátolja-e az uniós jog érvényesülését, azonban ezt a feladatot a bíróságok nem hajlandóak elvégezni.

Szoros összefüggések és átfedések vannak a két PJE tartalma között. Indítványozók álláspontja szerint a Tisztelt Alkotmánybíróságnak kell eldönteni, hogy egyben kezeli-e a panasz ezirányú kezdeményezését vagy külön-külön.

Indítványozók kiemelik, csak az EUB értelmezheti az uniós szabályokat:

Az uniós szabályok értelmezése - az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikk (3) bekezdése értelmében az Európai Unió Bíróságának a kizárólagos hatáskörébe tartozik.

Indítványozók kiemelik, az árfolyamrés a szerződés teljes érvénytelenségét okozza:

Speciális esetet képez, ha a szerződés tisztességtelennek bizonyult kikötése az egész szerződés érvénytelenségét eredményezi. Ez a kérdés merült fel a Kúria előtt folyamatban levő Pfv.VII.21.247/2012. számú ügyben, a kétnemű árfolyam alkalmazása (a folyósításkor deviza vételi, a törlesztésekkor deviza eladási árfolyam kikötése) kapcsán.... Végül, ha a tisztességtelennek bizonyult feltétel elhagyása esetén a szerződés nem teljesíthető, mi módon van a bíróságnak lehetősége az érvénytelenség kiküszöbölésére. Nyilvánvaló, hogy a harmadik kérdésre adandó iránymutatás minden olyan egyéb - eddig még nem ismert - esetben is irányadó lesz, amikor a tisztességtelen szerződési feltétel

elhagyásával a szerződés nem teljesíthető. Az eljárás az Európai Unió Bírósága előtt C-26/13. szám alatt folyamatban van. Azokban a peres eljárásokban, amelyekben az érvénytelennek talált szerződéses rendelkezés nélkül a szerződés nem teljesíthető indokolt lehet, hogy a bíróság az előtte lévő per tárgyalását felfüggeszse.

Megjegyzés

A jóerkölcsbe ütközés során merül fel az a kérdés, hogy a társadalom a szerződéskötések idején nem ítélte el a devizahitelezést – ebből a tényből kiindulva ugyebár, nem is lehet még csak fel sem vetni a jóerkölcs kérdését.

Azért „nem háborog” a társadalom, mert a gazdasági-pénzügyi szakértők, a megmondó emberek, az elemzők (stb.) már több mint egy évtizede „megmagyarázzák” a devizahitelt.

Például egy 12 évvel ezelőtti elemzés határozottan állítja, hogy a bankok devizát szereztek be:

Van-e deviza a devizahitelek mögött?

2013-10-01

<https://kiszamolo.hu/van-e-deviza-a-devizahitelek-mogott/>

A társadalom meg hisz a szakértőknek, a kormánynak, a bankoknak, és természetesen hisz a bíróságoknak.

"Nincs is semmilyen deviza a hitelek mögött, azt csak a bankok találták ki, hogy nyereszkeskedjenek az embereken. A deviza csak egy elszámolóár, nem valóságos. Én forintot kaptam és forintot is fizetek, mi közöm a svájci frank árfolyamához?!"

Ez a leggyakoribb kifogás, amit mostanában hallani lehet. Ezt nagyon könnyű cáfolni...

Aztán a Kásler perben (nem volt még ekkor devizahiteles PJE, ami gátolta volna az érdemi vitát, akadályozta volna az érvek bíróság előtti ütközését) jogerősen bizonyítást nyert, hogy a „leggyakoribb kifogás” maga az igazság. A „nagyon könnyű cáfolat” pedig nem más, mint mese. A valóság elfedése, elgörbítése, a szándékos félrevezetés azért, hogy a „bankok nyereszkeskedése az embereken” ne derüljön ki.

Sajnos nincs már semmilyen lehetősége a valós ismeretekkel rendelkező fogyasztóknak a zsigerekbe beivódott hazugságokat cáfolni. Főleg nem lehet bírósági perekben - mert a PJE-k minden vitát, érvelést lehetetlenné tesznek. Eleve meg van akadályozva a tisztességes bírói eljárásnak még a lehetősége is. Ezért is szükséges a 6/2013 és az 1/2016 PJE alapos alkotmánybírósági vizsgálata, majd mindkettő esetén a kifogásolt pontok hatályon kívül helyezése.

Vissza térve az elemzéshez, az alábbi felvetés jogos:

Hogyan tudtak a bankok 6%-os kamat mellett hiteleket kihelyezni haszonnal, amikor a forint alapkamata soha nem volt az adott időszakban 6% alatt, sőt nem egyszer 10% felett volt? Az nem pálya a banknak, hogy többet fizet a forrásért, mint amennyit a kihelyezett hitelekért kap.

A megoldás roppant egyszerű: a bankok arra számítottak, hogy a CHF, az EUR árfolyama emelkedni fog. Így térül meg, csak így térülhet meg a bankok számára a devizahitel: alacsony kamat + árfolyamnyereség

Az összeesküvés-elmélet hívei ilyen ábrákkal bizonyítják, hogy a bankok előre tudták, hogy nőni fog az árfolyam:

9. táblázat:

Határidős kontraktus	Elszámolóárak	hónap	havi törlesztőrészlet	díj	fedezet
CHF0503	158,13	1	114 802 Ft	115 Ft	9 750 Ft
CHF0504	159,22	1	115 594 Ft	116 Ft	9 750 Ft
CHF0505	160,06	1	116 204 Ft	116 Ft	9 750 Ft
CHF0506	162,13	3	353 119 Ft	1 059 Ft	29 250 Ft
CHF0509	165,00	3	359 370 Ft	1 078 Ft	29 250 Ft
CHF0512	167,51	3	364 837 Ft	1 095 Ft	29 250 Ft
CHF0612	179,29	12	1 561 982 Ft	18 744 Ft	117 000 Ft
CHF0712	189,89	12	1 654 315 Ft	19 852 Ft	117 000 Ft
CHF0812	200,50	12	1 746 771 Ft	20 961 Ft	117 000 Ft
CHF0912	210,92	12	1 837 557 Ft	22 051 Ft	117 000 Ft
CHF1012	220,95	12	1 924 926 Ft	23 099 Ft	117 000 Ft
CHF1112	230,49	12	2 008 050 Ft	24 097 Ft	117 000 Ft
CHF1212	239,51	12	2 086 621 Ft	25 039 Ft	117 000 Ft
CHF1312	247,98	12	2 160 371 Ft	25 924 Ft	117 000 Ft
CHF1412	256,10	12	2 231 160 Ft	26 774 Ft	117 000 Ft
Fedezett CHF hitel					
összesen			18 635 679 Ft	210 120 Ft	1 170 000 Ft
Forint hitel		120	161 335 Ft		
Forint törlesztőrészletek					
összesen			19 360 195 Ft		

A magyarázat szerint ez egy 2005-ös ábra és a bankok előre tudták, hogy 2012 decemberére 240 forint lesz az árfolyam.

Az elemzést író szakértő megfélekedezik annak a közlésétől, hogy „ez egy 2005-ös ábra” a Budapesti Értéktőzsde 2004 októberi, lakossági árfolyamkockázatot ismertető tanulmányából származik.

...itt egy határidős árfolyamot látunk, amit mindig az alábbi képlettel kell kiszámolni:

$$F_{\text{HUF/EUR}} = S_{\text{HUF/EUR}} * \frac{1 + r_{\text{HUF}} * \frac{t}{360}}{1 + r_{\text{EUR}} * \frac{t}{360}}$$

Értelmezve: az euró jövőbeni határidős ára egyenlő a jelenlegi ár szorozva a forint és az euró kamatának különbségével.

Tehát a nagy leleplező ábrán semmi mást nem látunk, mint azt, hogy mi volt a határidős ára a svájci franknak az adott pillanatban különböző határidőkre. Az állandó emelkedés a kamatkülönbség miatt van, ahogy az a képletből is kiolvasható.

Egyébként a képlet azt is megmutatja, hogy a svájci frankban eladósodók azt remélték, hogy a képlet nem lesz igaz, vagyis a megnyert kamatelőny nem fog megjelenni árfolyam-emelkedésben az évek során. Sajnos nem lett igazuk.

Az adósok "nem remélték", hogy a képlet nem lesz igaz, mert nem ismertették a bankok, hogy van egy ilyen képlet. Azt sem ismertették, hogy mi a képlet alapja és a mi a következménye.

Bíróságon pedig nem lehet érveket felsorakoztatni, mert a 6/2013 PJE valótlan, teljesen alaptalan megállapításai ezt lehetetlenné teszik.

Indítványozók kiemelik: „Az állandó emelkedés a kamatkülönbség miatt van” – ez pedig nem más, mint a több száz éve ismert kamatparitás elmélete.

Indítványozók szerették volna időben megismerni a másodfokon eljáró tanács friss devizahiteles bírói gyakorlatát (kiindulva abból, hogy az elsőfokú bíróságnak „dogmái” voltak, célszerűnek látszott előre megismerni, hogy mire számíthat a másodfokú eljárás során), azonban a bíróságok honlapján egyetlen egy ítéletet sem talált Juhász Krisztina tanácsától.

Anonimizált határozatok

Határozatkereső - Adj meg a keresendő szót, kifejezést vagy az ügyszámot

Juhász Krisztina

Pontos kifejezés előfordulása

+

?

Határozat elvi tartalma

Határozat elvi tartalma

Összes szó előfordulása

+

?

Határozat által érintett jogterület

Összes

Határozatot meghozó bíróság

Fővárosi Törvényszék

Érintett közigazgatási szerv

Érintett közigazgatási szerv

Határozat sorszáma

pl. Kfv.35187/2017/8

Határozat fajtája

Összes

Határozat meghozatalának ideje

Összes

-

Összes

Ügycsoport

Összes

Ügýtárgy

Ügýtárgy

Befejezőmód

Befejezőmód

Ítélezési gyakorlatra történő hivatkozás

Ítélezési gyakorlatra történő hiva

Kapcsolódó EU-s joganyag

Adj meg az EU-s joganyagot

Kapcsolódó EJB joganyag

Adj meg az EJB esetjogára valc

Kollégium

Összes

Határozat típusa

Összes

Egyedi azonosító

Egyedi azonosító

Rendezés

Határozat éve csökkenő

Jogsabályhely

Nincs megadva jogsabályhely.

+

Keresés

Keveebb szűrő

Szűrők törlése

Találatok (136)

123>>

Oldalméret50

Határozat sorszáma	Bíróság	Kollégium	Jogterület	Év	Művelet
Pf.634505/2019/4	Fővárosi Törvényszék	polgári	polgári jog	2020	<div>...</div> Részletek
Pf.638468/2018/5	Fővárosi Törvényszék	polgári	polgári jog	2019	<div>...</div> Részletek
Pf.638555/2018/7	Fővárosi Törvényszék	polgári	polgári jog	2019	<div>...</div> Részletek
Pf.637310/2018/3	Fővárosi Törvényszék	polgári	polgári jog	2019	<div>...</div> Részletek
Pf.633346/2018/3	Fővárosi Törvényszék	polgári	polgári jog	2018	<div>...</div> Részletek
Pf.636139/2018/8	Fővárosi Törvényszék	polgári	polgári jog	2018	<div>...</div> Részletek
Pf.637120/2018/5	Fővárosi Törvényszék	polgári	polgári jog	2018	<div>...</div> Részletek
Pf.631527/2018/3	Fővárosi Törvényszék	polgári	polgári jog	2018	<div>...</div> Részletek
Pf.633610/2017/5	Fővárosi Törvényszék	polgári	polgári jog	2017	<div>...</div> Részletek

Jelezték ezt az észrevételét az OBH-nak, azonban a Hivatal a Fővárosi Törvényszékhez irányította indítványozókat. A Törvényszék válasza alapján nem kötelesek minden ítéletet elérhetővé tenni:

2025.El.IV.D.88/3.

Szabó József
részére

szabojozsef59@gmail.com

Tárgy: tájékoztatás

Tisztelt Uram!

A 2025. április 12-én a Fővárosi Törvényszékre elektronikus levélben benyújtott beadványa alapján, amelyben azt sérelmezte, hogy egyes határozatok a Bírósági Határozatok Gyűjteményében nem elérhetőek, az alábbiakról tájékoztatom.

Ahogy arról Önt már az Országos Bírósági Hivatal is tájékoztatta, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXVI. törvény 163. (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy melyek azok a határozatok, amelyeket a bíróságnak közzé kell tennie. Ennek megfelelően a Kúria a jogegységi határozatot, a jogegységi panasz eljárásban, valamint a jogorvoslat a törvényesség érdekében folytatott eljárásban hozott határozatát, az általa az ügy érdemében hozott és a hatályon kívül helyező határozatot, az ítéletábra az általa az ügy érdemében hozott határozatot, a törvényszék – ha a felülvizsgált közigazgatási határozatot egyfokú eljárásban hozták, és a bíróság határozata ellen nincs helye rendes jogorvoslatnak – az általa a közigazgatási perben az ügy érdemében hozott határozatot köteles közzétenni a Bírósági Határozatok Gyűjteményében digitális formában. Ezen túlmenően a Kúria a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzéteszi az (1) bekezdésben nem említett, az általa a felülvizsgálati kérelmet érdemben elbíráló határozatát is. Ugyanezen § (3) bekezdése szerint a közzétett bírósági határozathoz kapcsolva, azzal egyidejűleg közzé kell tenni mindazon bírósági és más hatósági vagy egyéb szerv által hozott határozatnak az OBH elnöke által meghatározott eljárásban a bíróság által anonimizált digitális másolatát is, amelyet a közzétett bírósági határozattal felülbíráltak vagy felülvizsgáltak.

Mindezen jogszabályi rendelkezésekre tekintettel a törvényszék által hozott határozatot csak abban az esetben kell közzétenni, ha az olyan eljárásban született, amelyben a Kúria is eljárt felülvizsgálati eljárásban, és amelyben a Kúria ezen felülvizsgálati eljárásban érdemi határozatot hozott. A Kúria a törvényszék határozatának érdemi felülbírálatát követően közzéteszi saját határozatát, ezzel egyidejűleg pedig intézkedik arról, hogy a korábban már anonimizált, törvényszék által meghozott határozat is közzétételre kerüljön. Erre tekintettel tehát nem minden törvényszéki határozat kerül közzétételre. A közzétételt jogszabály rendezi, nem bírák vagy bírósági vezetőt döntenek arról, hogy mely határozat közzétételére kerül sor.

Fentiekből következik az is, hogy ha valamely törvényszéki határozat nincs a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétéve, annak feltehetőleg az az oka, hogy az adott ügyben a Kúria előtt felülvizsgálati eljárás nem volt folyamatban, vagy ilyen eljárásban a Kúria nem hozott érdemi határozatot. Feltehetőleg ugyanez az indoka annak is, ha nincs olyan határozat feltöltve, amelyben a „deviza” kifejezés szerepel.

Végül felhívom a figyelmét, hogy a fenti törvényi rendelkezések szerint kötelező a határozat közzététele, ha azt az ítéletábra hozta, így ha devizahiteles ügyben a törvényszék mint elsőfokú bíróság, majd az ítéletábra mint másodfokú bíróság járt el, a határozatnak elérhetőnek kell lennie a Bírósági Határozatok Gyűjteményében.

Budapest, 2025. április 17.

Tisztelettel:

dr. Turbucz Zoltán

Indítványozók aggályosnak tartják ezt a kialakult bírósági gyakorlatot, mivel egyrészt nem lehet előre megismerni az adott tanács milyen „dogmát alakított ki”, mennyire tartja mérvadónak az EUB ítéleteit, mennyire tartja fontosnak a tisztességes bírói eljárást, az indoklási kötelezettséget. Másrészt aggályos azért, mert sérült a nyilvánosság ellenőrző ereje. Nincs visszatartó erő, amely a bírót jogszerű és szakszerű munkára kötelezné. Ha nincs ellenőrzés, akkor az önmaga a csalás melegágya.

Mivel a bírói tanács ítéletei a társadalom számára nem ismerhetőek meg, egyedül a Tisztelt Alkotmánybíróság tudja jogszerű, tisztességes eljárásra kötelezni a bíróságot. Indítványozók 39 példán keresztül mutatták nagyon részletesen, hogy milyen módon sérült a tisztességes bírói eljáráshoz való joguk. A valóság elferdítése már ott kezdődött számos esetben, hogy felperesek indítványát az ítélet eltorzítva, csonkítva tartalmazza. Ami aztán nem szerepelt, mint felperesi álláspont, az nyilván semmilyen módon sem lett a döntés során figyelembe véve. Arra is volt több példa, hogy a zagyva, értelmetlen bírói indoklás mutatja azt, hogy a bíró nem látta át az adott kérdés lényegét, összefüggéseit.

Indítványozók immár 14 éve küzdenek azért, hogy tisztességes bírói eljárás során derüljön fény a perbe vitt kérdésekről. Most kizárólag a Tisztelt Alkotmánybíróságon múlik, hogy lesz-e esélyük végre tisztességes bírói eljárásra.

Indítványozók a lehető legpontosabban igyekeztek megfogalmazni a kételyeiket, ezek alapján a Tisztelt Alkotmánybíróság alapos alkotmányjogi mérlegelés után eldöntheti, hogy egyes szabálysértések, akár külön-külön, akár összességükben a konkrét ügyben az alaptörvény-ellenességet megalapozzák-e? Biztosított volt-e „a bírósághoz fordulás joga”, csorbult-e „a tárgyalás igazságossága”, aggály merült-e fel „a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma” kapcsán?

Az Alkotmánybíróságot köti az Alaptörvény. Nem csorbíthatja a fogyasztók jogait, nem nézheti tétlenül a bankok joggal és tudással való visszaéléseit.

Ez nem a panasz része, nem a panasz indoklása, hanem tényközlés. Indítványozók ismét idézik a 34/2014. (XI. 14.) AB határozatból:

[45] E határozatában az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményként mondta ki, hogy „[a]z M) cikk (2) bekezdése második mondatából általánosságban az államnak az a kötelezettsége következik, amely – az Alaptörvényben szereplő alkotmányos értékek figyelembevételével – a fogyasztók érdekeit védő, az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben fellépő intézményrendszer létrehozására és fenntartására, továbbá a fogyasztók jogait biztosító jogszabályok megalkotására vonatkozik. Ez a kötelezettség nem teljesen azonos az állam alapvető jogok érvényesülését segítő intézményvédelmi kötelezettségével. Nem vezethető le az Alaptörvényből alkotmányértelmezési hatáskörben az, hogy az erőfölénnyel visszaélés, illetve a fogyasztói jogok megsértésének bizonyos formája, mértéke, vagy bizonyos szerződéstípus, vagy annak valamely feltétele közvetlenül az M) cikk (2) bekezdésébe ütköző lehetne” {8/2014. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [61]}.

Indítványozók tisztában vannak azzal, hogy erre az M cikkekre hivatkozva nem nyújthatnak be alkotmányjogi panaszt, mivel az M cikk nem alapjogot biztosít. Így aztán a panasz során nem is hivatkoztak az M cikk tartalmára. Azonban arra hivatkoznak, hogy az M cikk hatással van a Tisztelt Alkotmánybíróság munkájára, döntésére.

Budapest, 2025.08.11.

Tisztelettel:

Indítványozók

Másodfokú ítélet

Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság
73.Pf.631.292/2025/8.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság

Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság
73.Pf.631.292/2025/8.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság
a Madari Ügyvédi Iroda (1027 Budapest, Frankel Leó utca 5. mf/2.) által képviselt
Szabó József (..... Budapest, ...) I. rendű és
Szabóné (..... Budapest,) II. rendű felpereseknek

a Dr. Szabó István Tamás Ügyvédi Iroda (1132 Budapest, Váci út 18. IV. emelet) által képviselt
Erste Bank Hungary Zrt. (1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26.) alperes ellen

végrehajtás megszüntetése és egyéb iránt indított perében a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi
Bíróság 2025. január 21. napján kelt 2.P.XVIII.21.353/2023/66. számú ítéletével szemben a
felperesek 68. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán – nyilvános tárgyaláson – meghozta az
alábbi

Í T É L E T E T:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az I. és a II. rendű
felperest az alperes javára egyetemlegesen kötelezi 2.005.493 (kettőmillió-ötezernégyszáz
kilencvenhárom) forint perköltség megfizetésére, valamint egyetemlegesen kötelezi őket 60 napon
belül az állam javára az állami adóhatóság illetékbevételi számlájára 1.500.000 (egymillió-ötszázezer)
forint kereseti illeték megfizetésére.

Egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 779.047
(hétszázhetvenkilencezer-negyvenhét) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy 60 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az állam részére az állami adóhatóság illetékbevételei számlájára 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállás szerint az I. és a II. r. felperes lakásvásárlás céljából deviza alapú kölcsönt tervezett felvenni. Több más pénzintézetben történő tájékozódás után döntöttek a deviza alapú kölcsön mellett azon okból, mert a forint alapú kölcsön törlesztőrésze és kamata a jövedelmi viszonyaikhoz képest magas volt. A felperesek ezt követően 2007. februárjában kifejezetten devizakölcsön iránt érdeklődtek az alperes bankfiókjában. Az alperes ezen alkalommal átadott részükre egy pénzügyi adatokat tartalmazó táblázatot 17.000.000 Ft összegű, svájci frank (CHF) alapú, piaci kamatozású, 6 hónapos kamatperiódussal számolt „fészekrakó” nevű lakáskölcsönre vonatkozóan, melyben szerepelt az, hogy a felperesek a kölcsönszerződés mellett lakástakarékpénztári – előtakarékosági - szerződést is kötnek és a pénzügyi adatok a két szerződés együttes figyelembevételével kerültek meghatározásra. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a kereseti tényállás szerint – amit tényként nem állapít meg – a felperesek 2007. február 19. napján Fundamenta Lakástakarékpénztári szerződést kötöttek. A felperesek 2007. április 16. napján kölcsönkérelmet terjesztettek elő az alperesnél, az igényelt kölcsön devizanemként CHF-ot megjelölve. Azért döntöttek a CHF alapú ajánlat mellett, mert annak éppen akciós volt a kamata és az EUR alapúhoz képest feleakkora volt a kezelési költsége.

[2] A felperesek, mint adósok és az alperes, mint hitelező között a hitelkérelemben foglaltakkal egyezően 2007. április 26. napján a 2112330 számon deviza alapú kölcsönszerződés jött létre, Kölcsönszerződés magánszemélyek részére lakásvásárlás céljára CHF alapú elszámolással, Türelmi idővel 6 hónapos kamatperiódussal elnevezéssel (szerződés).

[3] A szerződés I.1 pontja szerint az alperes 133.666 CHF kölcsönt bocsátott a felperesek rendelkezésére azért, hogy 17.000.000 Ft finanszírozási igényüket CHF elszámolással elégítse ki. A második bekezdés második mondata kimondta, hogy az összeg tájékoztató jellegű, mivel a (kölcsön) tartozás tényleges összege a II.1 pontban írtak szerint kerül megállapításra. A szerződés II.1 pontja szerint az alperes a kölcsönt az I.1 pontban írt forint összegben folyósítja, de azt a folyósítás napján érvényes, az alperes által alkalmazott és az alperes hirdetményében hivatkozott számlakonverziós vételi árfolyamon kiszámított CHF összegben tartja nyilván.

[4] A szerződés úgy rendelkezett, hogy a kölcsön 240 hónapos futamidejéből 60 hónap volt a türelmi idő, további 180 hónap pedig a törlesztési (visszafizetési) idő. A felperesek a törlesztőrészeket, és bármilyen más fizetési kötelezettséget CHF-ben voltak kötelesek teljesíteni, más pénznemben való teljesítés esetén a hitelező az esedékesség napján alkalmazott, a hirdetményben hivatkozott számlakonverziós devizaeladási árfolyamon kiszámított CHF összeget számol el a kötelezettség teljesítésére.

- [5] A szerződés IV.8 pontja szerint a bank a törlesztőrészletek késedelmes teljesítése esetén – a késedelem időtartamára – késedelmi kamatot jogosult felszámítani. A késedelmi kamat mértéke a meg nem fizetett tőketartozás után a szerződésben rögzített ügyleti kamaton felül a bank hirdetményében meghatározott mértékű kamat, ami a szerződéskötés időpontjában évi 6% volt. Minden egyéb lejárt követelés esetében a késedelem időpontjában érvényes, a bank hirdetményében meghatározott mértékű késedelmi kamat kerül felszámításra, ami a szerződéskötés időpontjában évi 20% volt.
- [6] Az árfolyamkockázati tájékoztatásról a szerződés VII.2 pontja rendelkezett, továbbá a felperesek a szerződéskötéssel egyidejűleg – külön íven – kockázatfeltárási nyilatkozatot írtak alá.
- [7] A felperesek 2007. április 26. napján dr. Radics Katalin közjegyző által 555/2007. számon közjegyzői okiratra foglaltan tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségeikről, a közjegyzői okirat szövegezésében és tartalmában megegyezett a kölcsönszerződéssel.
- [8] Az alperes a kölcsönt 2007. május 25. napján folyósította a felperesek részére. A folyósítási értesítő szerint a kölcsön összege – a folyósítás napján számolva – 114.017,44 CHF, az ügyleti kamat mértéke 4,10%, az első 6 hónapos kamatperiódusban a törlesztőrészlet összege 374,06 CHF, a további törlesztőrészletek összege pedig 523,06 CHF volt.
- [9] A felperesek 2012. március 23. napján a Fundamenta Lakástakarékpénztári megtakarításból előtörlesztésként - megfizettek az alperes részére 1.651.523 Ft-ot, amit az alperes 6.858,77 CHF összegben tőketörlesztésre számolt el. A felperesek 2012. júliusától nem fizették a törlesztőrészleteket, a törlesztésre szolgáló folyószámlájukról az alperes változó, nagyságrendileg havi 11.745 Ft összeget inkasszált és résztörlesztésként számolt el.
- [10] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek 2013. január 15. napjáig voltak túlfizetésben, ettől az időponttól kezdve késedelembe estek.
- [11] Az alperes a szerződést 2014. február 24. napján - a felperesek fizetési késedelmére alapítva felmondta. A felmondás szerint a felperesek tartozása – 2014. év február 21. napi értéknappal összesen 120.754,73 CHF volt. Az alperes 2015. április 10. napján elvégezte a 2014. évi XL. törvény (DH2 tv.) szerinti felülvizsgált elszámolást, mely szerint a tisztességtelenül felszámított összeg 13.390,27 CHF volt.
- [12] Az alperes kérelmére dr. Radics Katalin közjegyző 2015. június 22. napján – a 555/2007. számú közjegyzői okiratot végrehajtási záradékkal látta el. Az I. r. felperessel szemben a végrehajtást 11058/Ü/791/2015. ügyszámon rendelte el és az 079.V.1834/2015. végrehajtói ügyszámon van folyamatban, II. r. felperessel szemben kiállított végrehajtási záradék száma 11058/Ü/732/2015., a végrehajtói ügyszám 079.V.1835/2015.
- [13] Az elsőfokú bíróság rögzítette továbbá, hogy a jelen kereset előterjesztésével egyidejűleg a felperesek pert indítottak a perbeli szerződés érvénytelensége tárgyában, mely eljárás a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítéletével zárult le.

A kereset és az alperesek védekezése

[14] A felperesek módosított keresetükben kérték velük a szemben a 079.V.1834/2015 és 079.V.1835/2015 számon folyamatban levő végrehajtások megszüntetését, továbbá kérték, hogy a bíróság állapítsa meg a felek közötti kölcsönszerződés érvénytelenségét. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződést elsődlegesen az ítélethozatalig nyilvánítsa hatályossá, azzal, hogy a tartozásuk az alperes felé 2.672.321 forint, amelyet 24 hónap alatt jogosultak megfizetni. Másodlagosan azt kérték, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeként a bíróság „állapítsa meg azt, hogy az általuk csatolt számítások közül a bíróság által megalapozottnak tekintett számítás szerinti tartozása áll fenn a felpereseknek az alperes felé, ennek alapján a tisztességtelennek talált rendelkezések elhagyásával a szerződést nyilvánítsa érvényessé, a döntés alapjául vett számításnak megfelelő havi törlesztőrészlet megfizetésével, a szerződés változatlan feltételekkel történő fennmaradásával”.

[15] Kifogásolták az érvénytelenségi perben eljáró bíróságok eljárásának szabályszerűségét és tisztességességét, hivatkozásuk szerint e bíróságok indoklás nélkül mellőzték egyes hivatkozásaik megvitatását és a döntést e jogkérdésekben, megsértve indokolási kötelezettségüket.

[16] Keresetük alapjaként elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre, mert nem állt fenn akarategyezőség, mivel ők 17.000.000 Ft-ot kívántak felvenni, a szerződésbe pedig 133.666 CHF, illetve 116.231 CHF 15%-kal növelt összege került. A kamat tekintetében is hiányzott az egyező akarat, mert abban a hiszemben voltak, hogy az ügyleti kamat meghatározása referenciakamat alapján történik, azonban ez nem így történt.

[17] Másodlagosan a szerződés teljes érvénytelenségére hivatkoztak. Érvénytelenségi okként megjelölték a szerződésnek a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiba ütközését, az árfolyamkockázat adósi viselését előíró szerződéses kikötéseknek az alperesi tájékoztatás hiányossága miatti tisztességtelenségét, továbbá a folyósításra és a törlesztésre eltérő, deviza vételi és eladási árfolyamok alkalmazásának kikötését. A törlesztőrészletek kiszámíthatóságával kapcsolatosan érvelésük szerint a bíróság nem alkalmazhatja a 6/2013. PJE határozat indokolásának III. pontját, az 1/2016. PJE határozatban foglaltakat sem.

[18] Hivatkoztak a szerződés jóerkölsbe ütközésére azon az alapon, hogy az számukra, mint fogyasztók számára rendkívül kockázatos, veszélyes volt és annak megkötésére őket az alperes megtévesztéssel, lényeges kockázatok elhallgatásával vette rá, mert nem hívta fel a figyelmüket arra, hogy a CHF elszámolású kölcsönnek sokkal nagyobb a veszélye, mint az EUR elszámolásúnak, holott ez pénzügyi-gazdasági törvényszerűség. A jóerkölsbe ütközik a szerződés a nem megfelelő árfolyamkockázati tájékoztatás, a kamat paritás elve és az alperes által ismert további lényeges gazdasági és piaci információk elhallgatása miatt. A kezelési költséget illetőleg szerződés egészét jóerkölsbe ütközőnek és tisztességtelennek tartották arra hivatkozással, hogy a kezelési költség mértéke feleakkora volt, mint az alperesi EUR és forintkölcsöné, mert az alperes a veszélyes termékre árengedményt adott.

[19] Hivatkoztak arra is, hogy a deviza alapú kölcsön önmagában tisztességtelen, mivel a mögött nem áll devizaforrás, amit a bankrendszer a kirovó és lerovó pénznem elméletével kívánt leplezni. Előadásuk szerint a szerződésben szereplő CHF kölcsönösszeggel az alperes megtévesztette őket, tisztességtelen gyakorlatot folytatott, ezért ez az összeg tisztességtelen. Érvelésük szerint a kölcsön

definíciójából az következik, hogy a bank által követelt tőke összeg nem lehet magasabb, mint a rendelkezésre bocsátott 17.000.000 Ft, a deviza alapú számítás jogszabályellenes. Az I., II. r. felperes hangsúlyozta, hogy az akaratuk kölcsönszerződés megkötésére vonatkozott, nem pedig származtatott devizaügyletre. Hivatkoztak továbbá az EUB C-321/2022 számú ítéletére.

[20] Álláspontjuk szerint a szerződésre nem alkalmazhatók a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 tv.) és a DH2 tv. árfolyamréssel kapcsolatos rendelkezései, mert ők fogyasztóként nem tartanak igényt a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése szerinti, a 93/13/EGK irányelv rendelkezéseihez képest számukra hátrányos, érdekeikkel ellentétes védelemre.

[21] Hivatkoztak az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 8. és 10. cikkére, az Európai Unió Alapjogi Chartája 38. cikkére, a 2001/193/EK ajánlásra, az Európai Unió Bírósága C-26/13, C-126/17, C-932/2019, C-415/11, C-395/21, C-80/21-C-82/21, C-260/18, C-618/10, C-705/21, C-520/21, C-106/77, C-689/13 számú ítéleteire.

[22] Az árfolyamkockázati tájékoztatást kifogásolták a korábbi, eltérő tartalmú szóbeli tájékoztatás, a megismeréshez és megértéshez kellő idő hiánya miatt, valamint mert az nem terjedt ki az arra vonatkozó árfolyamkockázatra, hogy a szerződéskötéshez képest a folyósításig tartó időszakban változhat az árfolyam, és ennek mi a hatása, továbbá az alapján nem volt felismerhető számukra az, hogy lehet olyan árfolyamváltozás, ami a lakástakarékpénztári megtakarítás előnyét elviszi. E utóbbival kapcsolatban előadták, hogy szerződés aláírásának a napján a lakástakarékpénztári összegből várható előtörlesztési összeg 11.080 CHF volt, e helyett valójában 6.860 CHF előtörlesztés került elszámolásra.

[23] Hangsúlyozták, hogy az EUB C-186/16 számú ítélete alapján vizsgálni kell azt, hogy milyen mennyiségű információ állt, illetve állhatott a pénzintézet rendelkezésére.

[24] Hivatkoztak arra, hogy az alperes nem tájékoztatta őket arról, hogy a forint és a CHF kölcsönök törlesztési karakterisztikája eltér egymástól, az alacsonyabb törlesztési összeg csak időleges, s a futamidő jelentős részében magasabb lesz a törlesztőrészlet, mintha forintkölcsönt vettek volna fel, mert az alacsonyabb kamatszintből automatikusan következik a CHF árfolyam emelkedése, így teljes bizonyossággal növekedni fog a havi törlesztőrészlet is. Az alperes elmulasztotta tájékoztatni őket arról, hogy a devizahitel fizetéseképtelenséghez vezethet. Döntésüket befolyásoló tényezőként hivatkoztak a Bankszövetség 2006. évi nyilatkozatán kívül a 2204. és 2007. közötti reklámokra és utaltak a Gazdasági Versenyhivatal GVH Vj-141/2006/19. számú határozatára.

[25] Indítványozták Radovan Jelasity, az alperes elnök-vezérigazgatója tanúkénti meghallgatását arra, hogy alperes tisztában volt-e azzal, hogy a forint jelentős mértékben felülértékelt volt a szerződéskötés idején, ismerte-e az alperes a kamat- és vásárlóerő paritás elméleteket, továbbá dr. Kovács Levente tanúkénti meghallgatását a forint alapú és a deviza alapú kölcsönök törlesztési karakterisztikájának elméletéről. Indítványozták továbbá Tóth Jánosné tanúkénti meghallgatását arra vonatkozóan, hogy az alperes képviseletében a szerződéskötés során milyen szóbeli tájékoztatást nyújtott.

[26] Tisztességtelennek tartották a CHF kölcsönösszeg folyósításkori meghatározását amiatt is, mert az felesleges árfolyamkockázatot okozott, mivel a szerződés aláírásának a napján egy technikai számlára át tudta volna utalni a felperes a 17.000.000 Ft-ot és a szerződésben rögzíteni lehetett

volna a kiszámolt deviza összeget.

[27] Hivatkoztak arra is, hogy az alperes szerződést szegett azzal, hogy a Fundamenta-Lakáskassza Lakástakarékpénztári megtakarításuk betörlesztését követően nem csökkentette a törlesztőrészletüket, valamint szerződés szegően számította fel a késedelmi kamatot, valamennyi fizetési kötelezettségükre évi 20 %-os mértékben.

[28] Vitatták a szerződés felmondásának jogszerűségét arra hivatkozással, hogy végig túlfizetésben voltak, a felmondás napján a túlfizetésük összege 4.949,68 CHF volt. E körben a szerződés törlesztőrészleteinek a teljesítéseit – a szerződés általuk tisztességtelennek ítélt részeinek az elhagyásával - a felmondás napjáig újra számolták. A vételi és eladási árfolyamok helyett az MNB által közzétett devizaárfolyamot vették alapul, ügyleti kamatként CHF LIBOR + 2 %-os mértékkel számoltak, továbbá a lakástakarékpénztári törlesztésüket 2012. március 19. napjával 11.076,62 CHF összegben vették figyelembe.

[29] Állították, hogy az alperes a kockázatfeltárási nyilatkozatban arra vállalt kötelezettséget, hogy a mindenkori ügyleti kamatot a LIBOR határozza meg, azonban tisztességtelen gyakorlatot folytatva eltért a szerződéstől, a kamatfelárat önkényesen megnövelte, és eloldotta a kamatmértéket a CHF LIBOR mindenkori értékétől. Hivatkozásuk szerint az egyoldalú kamatemelést lehetővé tevő szerződéses rendelkezéseket elhagyó bírói gyakorlat a fennmaradó kamatfeltétel lényegét érintő megváltoztatását eredményezi, ezért ellentétes a 93/13. Irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében és 7. cikkének (1) bekezdésével.

[30] Az évi 6%-os mértékű késedelmi kamat mértékét azért tartották tisztességtelennek, mivel ez forint kölcsön esetén az ügyleti kamat kevesebb mint fele, a CHF alapú kölcsön esetén pedig az ügyleti kamat másfélszerese, azaz az alperes nagyobb arányban növelte a CHF alapú kölcsön esetén az ügyleti kamathoz képest a késedelmi kamat mértékét.

[31] Hivatkoztak Dr. Pomeisl András József Kúriai főtanácsadó 2020-ban készült doktori disszertációjára, mely szerint egyrészt a bankok által ismert és elhallgatott pénzügyi gazdasági törvényszerűség volt, hogy a CHF árfolyama sokkal nagyobb mértékben fog emelkedni, mint az EUR árfolyama, ami nem világválság vagy gazdasági krízis miatt következett be, így előre látható volt, másrészt a kölcsönszerződés alapján a bank az ügyfél részére devizát nem bocsát rendelkezésre.

[32] Hivatkozásuk szerint a kezelési költség kikötése önmagában is tisztességtelen, korábban az ügyleti kamat tartalmazta a bankok tevékenységének minden költségét. A kezelési költség számítási módját és mértékét is tisztességtelennek tartották. Azt is állították, hogy az alperes szerződésszegő módon számította fel a kezelési költséget minden év június 15. napján, az aznap fennálló tőketartozásból, egy évre. A számítás időpontja nem felel meg a szerződés szerinti üzleti évnek, továbbá a számítás nem vette figyelembe hogy a tőketartozás azonban hónapról hónapra csökkent, így valójában nem a szerződésben szereplő 1.5%-nál magasabb összegű kezelési költséget fizettek.

[33] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[34] Hivatkozása szerint a felperesek a jelen ügyben ugyanazon érvénytelenségi hivatkozásokat terjesztették elő, mint a szerződés érvénytelensége iránti perben,

[35] Álláspontja szerint a kölcsönösszeget és a törlesztőrészleteket a szerződés kiszámítható módon tartalmazta, a 6/2013 és az 1/2016 PJE határozatokban foglaltakra is figyelemmel. A kamat tekintetében. A kölcsön változó kamatozású volt, ezért a szerződés nem is tartalmazhatott fix ügyleti kamatot, az ügyleti kamat meghatározása azonban egyértelmű és világos volt.

[36] Vitatta az árfolyamkockázatot a felperesekre terhelő szerződéses kikötések tisztességtelenségét. Álláspontja szerint a szerződés VII. pontja és a külön okiratba foglalt írásbeli tájékoztató tartalma megfelelő, világos és érthető volt, a felperesek által állított eltérő szóbeli tájékoztatás nem történt meg.

[37] Hivatkozott a Kúria eseti döntéseire, melyekben megállapította, hogy a perbelivel egyező tartalmú alperesi szerződésekben a kölcsön összege és a törlesztőrészlet meghatározása továbbá a kockázatfeltáró nyilatkozatban és a szerződésben az alperes által nyújtott tájékoztatás az EU és a hazai szabályozásnak megfelelt, valamint hogy a tájékoztatás nem tisztességtelen amiatt, ha a fogyasztó a külön kockázatfeltáró nyilatkozatot a szerződés aláírását megelőzően, a szerződés megkötésének napján kapja meg és írja alá.

[38] Vitatta a szerződés jóerkölcsbe ütközését, a 6/2013. PJE határozatra utalással.

[39] A kezelési költség kikötése álláspontja szerint megfelelt az EUB C-621/17 számú ügyben hozott ítéletében foglalt követelményeknek, mivel világosan és érthetően rendelkezett erről a fizetendő tételről, és a mögött tényleges banki szolgáltatás állt, továbbá annak évi 1,5 %-os mértéke sem tekinthető tisztességtelenül eltúlzottnak.

Az elsőfokú ítélet

[40] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte az I. r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 1.801.755. Ft perköltséget. Kötelezte a II. r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 1.801.793 Ft perköltséget. Kötelezte a felpereseket fejenként 1.500.000 forint eljárási illeték megfizetésére az ítélet jogerőre emelkedését követő 60 napon belül a NAV 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára.

[41] Ítélete indokolásában felhívta egyebek mellett a 93/13/EGK Irányelv 3. cikke (1) és (3) bekezdését, a szerződéskötés idején hatályban volt 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 209. § (1) és (4) bekezdését, 231. § (1) és (2) bekezdését, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rég. Hpt.) 203. (6) és (7) bekezdését és 213. § (1) bekezdése a) - g) pontjait, a 6/2013, 1/2016. és 2/2014. PJE határozatokat.

[42] Nem adott helyt a felperesek azon hivatkozásának, hogy a szerződés konszenzus hiányában létre sem jött. Megállapította, hogy a felperesek személyes előadásuk szerint is kifejezetten deviza alapú, azon belül CHF alapú kölcsönt kívántak felvenni, ezt jelölték meg az alpereshez benyújtott kölcsönkérelmen és a szerződés teljes egészében megfelelt ennek az ügyleti szándéknak. A felperesek által csatolt „termékismertető” 2. pontja alapján is tisztában kellett lennie azzal a felpereseknek, hogy a szerződés tárgya nem 17.000.000 Ft, hanem 17.000.000 Ft-nak megfelelő CHF összeg. Utalt arra, hogy amennyiben az I., II. r felperes a keresetben hivatkozott, deviza

elszámolás és árfolyamkockázat nélküli kölcsönt kívánt volna felvenni, úgy a kölcsönkérelmen a „HUF” alapú kölcsönt kellett volna megjelölniük. Hangsúlyozta, hogy a felperesek a szerződéskötés előzményei, 2004. és 2007. közötti tájékozódásuk folytán a személyes előadásuk szerint is tisztában voltak azzal, hogy a deviza alapú kölcsön árfolyamkockázattal jár, ennek tudatában döntöttek a deviza alapú kölcsön mellett, majd a perbeli kölcsönkérelemben választották ki a CHF deviza alapot.

[43] A deviza alapú kölcsön konstrukcióval kapcsolatos felperesi kifogások vonatkozásában rámutatott arra, hogy deviza alapú kölcsön esetén a szerződésben szereplő deviza pénznem a szerződés, a teljesítés kirovó pénzneme, a törlesztés bármilyen eltérő más pénzneme pedig a szerződés, a teljesítés lerovó pénzneme, amely szerződésben a deviza (az árfolyamkövetés) a kötelezettség értékének a megőrzését szolgálja, és mint értékmérő, helyettesítő dolog a deviza alapú kölcsön lényegi, elszakíthatatlan belső eleme. A felpereseknek a „kirovó-lerovó elmélet” helytelenségére vonatkozó hivatkozásait a perbeli szerződéssel, a dogmatikával és a joggyakorlattal is ellentétesnek tartotta, utalva a Vienna Rules 1., 2., 3., 4. szabályokra, és az EUB C-126/17. számú ítéletére is. Kiemelte, hogy e szerződéses konstrukciót nem csak bankkölcsön esetén, hanem bármely szerződő felek között alkalmazták, ekként nincs köze a bankrendszerhez vagy annak működéséhez.

[44] Megítélése szerint a felperesek alaptalanul kívánják tisztességtelenségre hivatkozással az általuk választott deviza alapú kölcsön előnyös rendelkezéseit a forint alapú kölcsön árfolyamkockázatának hiányával egyoldalúan kombinálni, annak ellenére, hogy a szerződési akaratuk deviza alapú kölcsönszerződés kötésére irányult és a jogviszony nem tartalmaz olyan speciális elemet, amely miatt az értékállandóság elvétől el kellene térni.

[45] Kifejtette azt is, hogy a deviza alapú kölcsönre az eltérő sajátosságok miatt nem lehet rávetíteni és használni a forint alapú, egynemű kölcsön jogi definícióját, ezért arra nem lehet a sajátosságok figyelembevétele nélkül mechanikusan alkalmazni a bankkölcsön (régi Ptk. 523. §), illetve a bankhitelszerződés (régi Ptk. 522. §) fogalmi elemeit, hanem arra az előbbi jogszabályhelyekkel szemben a régi Ptk. 231. § (1)-(2) bekezdéseit kell alkalmazni. A rPtk 523. § alkalmazásának elhagyásával tartotta alkalmazhatónak a 6/2013. PJE határozatban foglaltakat. Utalt arra is, hogy az egynemű forint kölcsön jellemzői alapján nem felel meg a szerződés a régi Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

[46] Álláspontja szerint a vételi árfolyamon történő folyósítás és az eladási árfolyamon történő törlesztés is a deviza alapú kölcsönszerződések szükségszerű, az értékállandóságából fakadó eleme, amitől elválik és elhatárolandó az árfolyamváltozással kapcsolatos kockázat.

[47] Kiemelte, hogy a szerződéskötést követően, 2007. évben átadott okiratot nem tekintette a szerződés részének az érvénytelenségi hivatkozások vizsgálatakor.

[48] Rögzítette, hogy az érvénytelenségi perben eljáró bíróságok vizsgálták a szerződésnek a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjába ütközését, és úgy foglaltak állást, hogy a szerződés ezen okokból nem semmis. Hangsúlyozta azt is, hogy a Kúria ítéletében nem csak a felperesek érvénytelenségre vonatkozó érveit vizsgálta és bírálta el. Megállapítása szerint azonban mivel a két per tárgya nem azonos (érvénytelenség – végrehajtás megszüntetése), ezért az érvénytelenségi perben született ítélet a régi Pp. 229. § (1) bekezdése alapján nem jelent formálisan ítélt dolgot, de az érvénytelenségi pert lezáró kúriai ítéletben foglaltakat ennek ellenére „nem hagyhatta figyelmen

kívül” akként, hogy osztotta a Kúria álláspontját és azon ítéletben felhívott kúriai joggyakorlat (Pfv.20.173/2020/5.

Gfv.30.356/2022/6.

Pfv.20.637/2018/5.

Gfv.30.090/2019/15.

Gfv.VII.30.137/2019/9. és a

Pfv.I.20.745/2020/5

számú ítéletben foglaltak) alapján. Kiemelte, hogy ezen ítéletekben foglaltakhoz képest a felperesek keresetükben sem vetettek fel új, egyedi elemeket.

[49] Kifejtette, hogy a szerződés megkötési időpontjához képest a folyósítás jövőbeli, a szerződéskötéskor pontosan meg nem határozható időpontjára vonatkozóan nem lehet meghatározni az igényelt forint összeg CHF értékét, ez a deviza alapú kölcsönszerződés természetes jellemzője, és mint ilyen nem tisztességtelen feltétel. Utalt a 93/13/EGK Irányelv mellékletének 2. c) pontjára. Érvéle szerint kölcsönösszeg szerződéskötéskori technikai számlára átutalása a szerződéses konstrukcióval, az értékállandsággal ellentétes lett volna. A kölcsönösszeg folyósításkori meghatározása kirovó pénznemben az adós számára valóban árfolyamkockázattal jár, azonban a perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat negyedik bekezdése e kockázatról az adóst megfelelően tájékoztatta, így e kikötés nem tisztességtelen.

[50] Hangsúlyozta, hogy a deviza alapú kölcsön esetén törlesztéssel kapcsolatos árfolyamkockázat nem tisztességtelen azért, mert az az adóst terheli, hiszen ez a deviza alapú kölcsön természetes mechanizmusa, hanem csak abban az esetben tisztességtelen, ha a fogyasztó részére ennek a hatása nem volt kellően átlátható és érthető. Ezt tartalmazza az EUB C-776/19-C-782/19. számú ügyben hozott ítéletének 3. pontja és a C-51/17. számú ítéletének szintén 3. pontja. A jelen esetben a megfelelő tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozatra figyelemmel nem áll fenn ilyen tisztességtelenség.

[51] Ugyanezen okból nem tartotta megállapíthatónak a tisztességtelenséget a kölcsön CHF összegének a meghatározására, mivel a szerződés II.1. pontját összevetve az I.1. ponttal egyértelműen meghatározott az, hogy 17.000.000 Ft kerül átadásra CHF-ben számolva, így az ekként az adósra háruló árfolyamkockázat is érthető és átlátható.

[52] A szerződésben szereplő 133.666 CHF „rendelkezésre bocsátását” álláspontja szerint nem akként kell értelmezni, hogy a régi Ptk. 523. §-a szerinti kölcsönösszeg átadását jelentené, hanem hitel jellegű rendelkezésre tartásként. A szerződés tartalma alapján nem lehetett arra következtetni, hogy ez az összeg nem változhat, az árfolyamváltozástól való függőség miatt. A törlesztőrészletek meghatározottsága pedig az árfolyam mellett az ügyleti kamat változásától is függött. Így a szerződés egyes elemeit csak a folyósítás időpontjában rögzülő adatokból lehetett pontosan kiszámolni, a szerződéskötéskor ezek az adatok nem voltak ismertek, így az I.1. pontban szereplő 133.666 CHF-ből kellett kiindulni a törlesztőrészletek meghatározásakor. A 2007. februárjában az alperes által átadott ún. pénzügyi iratban foglaltak megítélése szerint nem képezik a szerződés részét és nem igazolják, hogy a szerződéskötésekor ugyanezen összegek meghatározhatók lettek volna.

[53] Kiemelte, hogy az EUB szerződés tárgyának, a kölcsön deviza összegének a perbeli szerződésben alkalmazott módon történő meghatározását a C-126/17 és a C-38/17 számú ítéletében nem találta az uniós jog szerinti fogyasztói jogokkal ellentétesnek. A C-38/17 számú ügyben úgy foglalt állást,

hogyan nem minősül a devizában nyilvántartott kölcsönszerződés semmisnek, ha csak a fogyasztó finanszírozási igényét jelöli meg, de nem tartalmazza a deviza összeg végleges meghatározása szempontjából alkalmazott árfolyamot, amit a hitelező a szerződés megkötését kötelezően külön dokumentumban fog meghatározni és közölni.

[54] Vizsgálta az alperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatást. Megállapítása szerint a tájékoztatással az alperes eleget tett a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglalt követelményeknek, továbbá egyetértett a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. szám alatti ítéletében foglaltakkal, mely szerint az alperes írásbeli árfolyamkockázati tájékoztatásának tartalma megfelelő volt. Megállapítása szerint a kockázattelátó nyilatkozat negyedik bekezdése - amennyiben a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, akkor növekedik a finanszírozás ellenértéke, és a tőkeösszeg megfizetéséhez magasabb forint összeg szükséges” - irányadó a szerződéskötés és folyósítás közötti időszakra, a kölcsön összegének meghatározásával kapcsolatos árfolyamkockázatról megfelelő tájékoztatást tartalmaz. Nem tartotta megalapozottnak azon felperesi hivatkozásokat, hogy az alperesnek további információkat kellett volna közölnie a szerződéskötéskor, vagy a rendelkezésére állt lényeges információkat elhallgatta volna. Nem volt teljes bizonyossággal bekövetkező jövőbeli esemény - „pénzügyi-gazdasági szükségszerűség” - az, hogy a CHF árfolyama nagyobb mértékben emelkedett, mint az EUR árfolyama, így a CHF alapú kölcsön tudottan „veszélyesebb” (kockázatosabb) termék lenne, mint az EUR alapú. A CHF árfolyamának extrém mértékű erősödését ugyanis az okozta, hogy a svájci jegybank 2015. évben előre nem láthatóan megváltoztatta a korábbi monetáris intervenciók gyakorlatát, megszüntette a CHF/EUR árfolyam rögzítését és a jegybanki alapkamatot - 0,75%-ra csökkenti. Megállapítása szerint a pénzügyi intézménynek nem volt törvényi kötelezettsége a fogyasztók közgazdasági, pénzügyi ismereteinek, kamatszámítási, matematikai készségének a felmérése és ilyen jellegű oktatásban való részesítése. Szintén nem volt köteles a felperesek által hivatkozott tartalommal - hogy a deviza és a forint kölcsönök törlesztőrésze és terhe a futamidő egészében minden esetben kiegyenlíti egymást - a kamatparitás elméletéről tájékoztatni a fogyasztókat, amely elméletet a bíróság nem is osztott, kiemelve, hogy a deviza alapú és a nemzeti fizetőeszközben felvett kölcsön „törlesztési karakterisztikáját” nem önmagában a pénzügyi terméktípus, hanem a gazdasági környezet, így a tényleges infláció határozza meg. A tájékoztatási kötelezettség terjedelmére figyelemmel nem tartotta szükségesnek Radovan Jelasity és dr. Kovács Levente tanúkenti kihallgatását. Utalt arra, hogy a szerződés érvényessége szempontjából az alperesi konkrét tájékoztatásnak van jelentősége, azt nem rontják le a más hitelintézetektől kapott eltérő tájékoztatások. Az alperesi ügyintéző által adott szóbeli tájékoztatás tekintetében megállapította, hogy Tóth Jánosné tanú elhunytja miatt e tényre a bizonyítás nem volt lefolytatható. Megállapítása szerint a felperesek a tájékoztatást kellő időben megkapták, ennek hiányára kifejezett érvénytelenségi okként nem is hivatkoztak, személyes meghallgatásuk során nem említették azt, hogy nem állt rendelkezésükre kellő idő a szerződés összes feltételének a megismerésére.

[55] A tájékoztatás tartalmával illetőleg az információ elhallgatásával, mint tisztességtelen kereskedelmi gyakorlattal összefüggésben vizsgálta azt is, hogy tisztességtelennek tekinthető-e a szerződés tárgyának meghatározása, és e körben sem találta megalapozottnak a felperesi hivatkozásokat. Utalt arra, hogy nincs törvényi előírás arra nézve, hogy a Gazdasági Versenyhivatal bármely határozata indokolásában leírtak, a határozat rendelkező részén túl jogi kötőerővel bírnának az alperesre nézve, ugyanez mondható el a Bankszövetség nyilvánosságra került belső dokumentumairól is.

[56] A DH1 és DH2 tv. 3. §-a tekintetében hangsúlyozta, hogy az EUB 93/13/EGK irányelvben rögzített fogyasztóvédelmi szempontok alapján a C-118/17 és a C-932/19 számú ügyekben vizsgálta a DH1 törvény 3. § (1) bekezdésében foglaltakat és úgy foglalt állást, hogy a jogalkotó által a szerződés semmis rendelkezése helyére beilleszteni rendelt törvényi szabályozás nem ellentétes az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében foglaltakkal, azaz a vételi és az eladás árfolyam alkalmazásából eredő részleges semmisség a magyar szabályozási környezetben az EU jogának megfelelően orvoslást nyert. Erre figyelemmel nem tartotta indokoltnak a DH1 és DH2 törvény árfolyamrésre vonatkozó rendelkezései alkalmazásának mellőzését és a szerződés teljes érvénytelenségének megállapítását az árfolyamrésre vonatkozó kikötések tisztességtelensége okán. Utalt arra, hogy a felpereseknek jogukban áll lemondani az e törvények nyújtotta fogyasztóvédelemről a tisztességtelenül felszámított összeg visszafizetése esetében, azonban a szerződés teljes érvénytelenségére az árfolyamrésre hivatkozással ebben az esetben sem alapíthatnak jogot, mert az a jogszabály megkerülése, rendeltetésellenes joggyakorlás lenne.

[57] Megállapította ugyanakkor, hogy a DH1 és DH2 törvény megfelelően biztosította a fogyasztók jogainak védelmét azzal, hogy az árfolyamkülönbségből adódó költséget a fogyasztónak nem kell viselnie, az alacsony kamatmérték megmarad a szerződésben, és nem zárja el a fogyasztókat attól, hogy az elszámolással érintett érvénytelenségi okokon túlmenő más okból, így például az árfolyamkockázati tájékoztatás hiányosságai miatt a szerződés érvényességét vitassa.

[58] A felmondás jogellenességével kapcsolatosan a fizetési hátralék fennálltát a 4/2021 PJE határozat alapján vizsgálta, a DH2 tv. szerint elszámolás adataiból kiindulva. Az alábbi indokok folytán nem fogadta el a felpereseknek a szerződéssel kapcsolatos kifogásokra alapított, a felmondáskori egyenlegre vonatkozó számítását.

[59] Nem tartotta megfelelőnek a felperesi ügyleti kamatszámítást, mivel megállapítása szerint az alperes nem vállalt a szerződésben kötelezettséget arra, hogy ügyleti kamatot a CHF LIBOR mindenkori mértékéből számolja ki. A szerződés ügyleti kamatát a III.2. pontja tartalmazza jogi kötőerővel, nem pedig a kockázatfeltárási nyilatkozat. A szerződés induló kamatának tájékoztató jellegű meghatározása megfelelt a Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglaltaknak, emellett a kamatszámítás is átláthatóan került meghatározásra, ezért nem volt tisztességtelen. Kiemelte, hogy a szerződés két alapvető visszafizetési időszakot határoz meg: az egyik a kamat és kezelési költség törlesztésére, a másik pedig a tőke, kamat és kezelési költség törlesztésre vonatkozik, ezért a felperesek négy időszakon alapuló számítását is tévesnek tartotta. A lakástakarék-pénztári szerződéssel kapcsolatosan az volt az álláspontja, hogy a szerződésben (II.3., VI.3. pont) csak feltételes utalások vannak arra vonatkozóan, hogy a felek a deviza alapú kölcsönszerződéssel egyidejűleg lakástakarék-pénztári szerződést is kötnek, szerződéskötésre és annak betörlesztésére vonatkozó egyértelmű kötelezettségvállalás nem volt. Kiemelte, hogy a felperesek nem igazolták okirattal, hogy a hivatkozott lakástakarék-pénztári szerződést mikor, milyen tartalommal, kivel, milyen kedvezményezett részére kötötték meg, ezért ezt nem tehetette a tényállás részévé, és nem hathatott ki a szerződés érvényességére sem. A felperesek azon hivatkozását is alaptalannak tartotta, hogy mivel évente változik a kezelési költség összege, így szükségszerűen csökkennie kell a 15 év alatt a törlesztés havi összegének is, mivel a kölcsön törlesztőrészeinek a szerződésben előírt annuitásos módon történő meghatározása azt jelenti, hogy egy azonos fix törlesztőrészleten összesen belül változik a tőke és a kamat, illetve kezelési költség aránya a futamidő alatt. Az annuitás és a törlesztőrészletek kiszámíthatósága kapcsán utalt a Kúria a Gfv.III.30.061/2022/5 számú ítélete [40] bekezdésében foglaltakra.

[60] Nem találta tisztességtelennek a szerződés IV.3 pontjában foglalt I., II. r. felperes által hivatkozott ún. „napi kamatszámítást” sem, mert abban nincs olyan szabályozás, amire az I., II. r. felperes utalt, ami szerint az éves kamat összegből kell kiszámolni a havi kamat törlesztés mértékét, továbbá a napi kamatszámítás azt jelenti, hogy az adott hónapban pontosan olyan összegű törlesztést fizet az I., II. r. felperes, ami az adott hónapban eltelt napon számának megfelel, és éves szinten nem fizetnek többen az adott évben levő napok számánál.

[61] A késedelmi kamat 6%-os mértékét sem tartotta tisztességtelennek. Álláspontja szerint azt nem az ügyleti kamat mértékéhez, hanem az adott piaci viszonyok közti általános késedelmi kamatmértékéhez kell mérni. A szerződéskötés időpontjában az MNB által megállapított jegybanki alapkamat évi 8% volt, ezt a régi Ptk. 301. § (2) bekezdése törvényes mértékű késedelmi kamatnak ismerte el. Ehhez képest a nem eltűzött és tisztességtelen az évi 6%-os mértékű késedelmi kamat, függetlenül attól, hogy milyen típusú kölcsönszerződésről és milyen mértékű ügyleti kamatról van szó, ahogyan azt a Kúria is kimondta a Gfv.VI.30.462/2022/8 számú ítélete [65] bekezdésében.

[62] A kezelési költségnek az ügyleti kamat melletti felszámítását nem ítélte sem a Hpt. szabályaiba ütközőnek, sem a jóerkölcsebe ütközőnek, sem tisztességtelennek. Utalt a 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet és a 58/2014. (XII. 17.) MNB rendelet rendelkezéseire, valamint az EBH 2012.G.4. szám alatt közzétett eseti döntésben és az EUB C-621/17 számú ítéletében foglaltakra.

[63] Megállapítása szerint a kezelési költség kikötése azért sem volt tisztességtelen, mivel a szerződés III.3. pontjában világos és érthető módon történt, annak mértékét a szerződés százalékos arányban tartalmazta. A szerződés I.4. pontja meghatározta az első ügyleti év kezdő napját, így a III.3. pont szerinti fizetési kötelezettség átlátható volt.

[64] A kezelési költség mértékét sem találta jóerkölcsebe ütközőnek, sem tisztességtelennek, mivel annak mértéke a felperesi előadás és az alperesi hirdetmény szerint is feleakkora volt, mint az alperesi EUR alapú deviza kölcsönnek és a forint kölcsönnek. Utalt a Kúria Gfv.VII.30.356/2019/11. számú részítéletében foglaltakra. Nem osztotta az I., II. r. felperes azon előadását sem, hogy az alperes minden esetben ugyanazt a szolgáltatást nyújtja, ezért ugyanakkora mértékűnek kell lennie a kezelési költségnek a különböző devizában nyújtott kölcsönöknél is.

[65] A kirendelt igazságügyi szakértői bizonyítás eredményeként megállapította, hogy a felmondás időpontjában a felperesek tartozása 12.288,57 CHF volt, amit a felperesek vitattak, de saját számításuk szerint 2.241.748 Ft elmaradást és 20.842. Ft késedelmi kamattartozást elismertek. Kiemelte, hogy a felmondás időpontjában fennálló tartozásnak csak a felmondás jogszerűsége tekintetében volt jelentősége, mivel a tartozás összecszerűségére a felperesek a perben további jogot nem alapítottak. Emiatt nem volt szükséges a szakértő nyilatkoztatása a felperesi észrevételekre.

[66] Utalt arra is, hogy mivel a szerződés érvénytelenségére történő hivatkozás mellett a felperesek nem vitatták, hogy a szerződésből tartozásuk áll fenn az alperes felé, nem lehetett helye a végrehajtás megszüntetésének, a felperesek legfeljebb a végrehajtás korlátozást kérhették volna.

[67] Elutasította a felpereseknek a per tárgyalásának az EUB C-630/23. számú előzetes döntéshozatali eljárására történő felfüggesztésére irányuló indítványának, mivel a szerződést nem találta

érvénytelennek.

[68] A pertárgy értékét a végrehajtási ügyértékek – a 079.V.1834/2015/8. sorszámú intézkedésben rögzített 35.277.044 Ft és a 079.V.1835/2015/8 számú intézkedésben rögzített 35.278.044 Ft alapján határozta meg, az alperesnek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján járó ügyvédi munkadíj összegét ez alapján számította ki. Levezette, hogy a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az I. r. felperest terhelő perköltség 1.258.311 Ft ügyvédi munkadíj, 339.744 Ft ÁFA, továbbá 203.700 Ft szakértői díj. A II. r. felperest terhelő perköltség 1.258.341 Ft ügyvédi munkadíj, 339.752 Ft ÁFA, továbbá 203.700 Ft szakértői díj. A személyes költségmentes felperesek által az állam javára megfizetendő illeték összegét az Itv. 42. § (1) bekezdésének a) pontja alapján állapította meg.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[69] A felperesek fellebbezésükben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, keresetüknek történő helyt adást és az alperes perköltségben marasztalását kérték. Másodlagosan kérték az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását. Harmadlagosan az általuk fizetendő perköltség mérséklését kérték összesen bruttó 400.000 forintra.

[70] A másodfokú tárgyaláson pontosított fellebbezési nyilatkozatukban azt állították, hogy keresetükben kérték a végrehajtások korlátozását is, e kereseti kérelmeiket a 4. számú beadványukban (2024.04.19.), a különböző számításaikat tartalmazó táblázatos levezetések útján terjesztették elő. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság e keresetkiegészítésüket figyelmen kívül hagyta. Hivatkoztak arra is, hogy alperes a harmadik beadványában megírta, hogy szükséges a végrehajtási összeget csökkenteni.

[71] Hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a tisztességes eljárás követelményeit, az általuk elismerten a jelen eljárásban nem alkalmazható a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (új Pp.) rendelkezéseire hivatkozással. Kifogásolták, az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének, mint alkotmányos kötelezettségnek a megsértését is. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében hivatkozott kúriai ítéleteket (Pfv.20.173/2020/5, Gfv.30.356/2022/6, Pfv.20.637/2018/5, Gfv.30.090/2019/15, Gfv.VII.30.137/2019/9, Pfv.I.20.745/2020/5) nem ismertette velük a per folyamán. Vitatták az alperesi jogi képviselő képviseleti jogának fennállását.

[72] Fenntartották a keresetükben előadott valamennyi érvénytelenségi és szerződésszegésre vonatkozó hivatkozásukat.

[73] Álláspontjuk szerint a pontosított, az elsőfokú ítéletben elbírált érvénytelenségi hivatkozásaikat az érvénytelenségi perben eljáró bíróságok nem vagy nem teljeskörűen bírálták el, illetőleg eljárásuk nem volt szabályszerű és tisztességes. Hivatkoztak ezzel kapcsolatosan az EUB joggyakorlatának változására is.

[74] Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság nem állapította meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés egy lakáskassza szerződéssel kombinált szerződés volt, abban a felek a lakástakarék-szerződés megkötését folyósítási feltételként határozták meg, és a lakáskassza megtakarításnak a

kölcsöntartozásba történő betörlesztésében állapodtak meg, és hogy nem tette a tényállás részévé a lakástakarék-pénztári szerződés megkötését. Ennek hivatkozásuk szerint abban a tekintetben van jelentősége, hogy a lakáskasszára vonatkozó szerződéses kötelezettségek esetén a szerződés nem tartalmazza a szerződés az összes törlesztő részletet (hiányzik az előtörlesztés összege és hiányzik az előtörlesztés utáni törlesztő részlet), nem valós a THM és elmaradt az előtörlesztés speciális árfolyamkockázatának az ismertetése, és e hiányosságok a kölcsönszerződés teljes semmisségét okozzák.

[75] Az árfolyamkockázati tájékoztatás vonatkozásában hangsúlyozták továbbá, hogy az alperesi külön íven szövegezett tájékoztató nem tartalmazott tájékoztatást az árfolyamváltozásnak a szerződéskötés és a folyósítás közötti időszakban a CHF-ben nyilvántartott kölcsönösszegre gyakorolt hatásáról, az ezzel kapcsolatos árfolyamkockázatról. E tekintetben ugyanis a forint erősödése növeli a forintban meghatározott finanszírozási igényhez igazodó, a folyósításkor CHF-ben meghatározandó kölcsönösszeget, a forint gyengülése pedig csökkenti, így ellentétes módon hat az adósok fizetési kötelezettségeire, mint a kölcsön törlesztőrészeinek fizetése során.

[76] Álláspontjuk szerint a perbeli tájékoztatás kizárólag a törlesztőrészek fizetésével kapcsolatosan jelentkező árfolyamkockázatra terjedt ki, a másik kettőre nem, így az alapján a szerződéses kötelezettségvállalásuk kockázatát nem mérhették fel, ezért az árfolyamkockázat adósi viselésére vonatkozó szerződéses feltételek tisztességtelenek, a szerződés egésze érvénytelen.

[77] Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolása szerint nem alkalmazta a kereset elbírálásakor a perbeli szerződésre irányadó rPtk. 523. § (1) bekezdését, valamint a régi Hpt. 213. § (1) bekezdését.

[78] Vitatták az elsőfokú bíróságnak a szerződéses akarattal, a deviza alapú kölcsön konstrukciójával, a kirovó és lerovó pénznem meghatározásával, az értékállandósággal, a vételi és eladási árfolyam alkalmazásával, a Hpt. 213. § (1) bekezdésének a) és e) pontjával (a kölcsönösszeg és a törlesztőrészlet meghatározottságának követelményével) és a pénzintézet tájékoztatási kötelezettségének tartalmával kapcsolatosan kifejtett jogi álláspontját.

[79] Fenntartották, hogy szerződéses akaratuk a 17 millió forint kölcsön felvételére és visszafizetésére irányult, CHF nyilvántartás és árfolyamkockázat nélkül.

[80] Továbbra is hivatkoztak arra, hogy a szerződés a régi Hpt. 213. § (1) bekezdésének rendelkezéseibe ütközik, valamint a jóerkölcsbe ütközik, ezért semmis. Teljes érvénytelenségi okként hivatkoztak az egyező szerződéses akarat hiányára, valamint az árfolyamrést kikötő szerződéses rendelkezések tisztességtelenségére.

[81] Továbbra is kérték a DH1 és DH2 törvény részleges érvénytelenségre és annak orvoslására vonatkozó rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyását, mert az álláspontjuk szerint az 93/13/EGK Irányelv rendelkezéseibe és azt értelmező EUB gyakorlatban kialakított fogyasztóvédelmi követelményekbe ütközik.

[82] Részleges érvénytelenségi okként hivatkoztak az ügyleti kamatláb szerződésszegő meghatározására, a kezelési költség számításának tisztességtelen voltára, a késedelmi kamat eltúlzott mértékére,

[83] A felmondást megalapozó fizetési késedelem tekintetében kiemelten hivatkoztak arra, hogy az alperes és az eljáró szakértő is egységesen 20 % késedelmi kamatot számított valamennyi fizetési késedelmük után, holott ez a kamatmérték a Kúria által is megállapított módon csak a törlesztőrészeket túli egyéb fizetési kötelezettségre vonatkozott.

[84] Hivatkoztak az EUB C-705/22. számú ítéletében foglaltakra.

[85] Utaltak arra is, hogy a másodfokú bíróságnak előzetes döntéshozatali eljárást kellene kezdeményeznie az EUB előtt mindazon kérdésekben, amelyekben ezt ők kérték, így az árfolyamrész tisztességtelenségének törvényi orvoslásával kapcsolatosan (DH1, DG2 tv.) a fogyasztó visszatérítési jogára hivatkozással, a szerződés értelmezésével kapcsolatosan, a kölcsön fogalmával kapcsolatosan, abban a tekintetben, hogy „az AB döntésére hivatkozva, indoklás nélkül nem vizsgálják a bíróságok az EUB döntésére hivatkozó fogyasztói kereseti kérelmeket, ezáltal sérül a tisztességes bírói eljárás elve”, valamint a kellő időben történő tájékoztatással kapcsolatosan.

[86] A perköltség tekintetében hivatkoztak arra, hogy a szerződés alapján fennálló, a végrehajtás tárgyát képező kötelezettségért egyetemlegesen felelnék, így nem kötelezhetőek az illeték és az ügyvédi munkadíj kétszeres megfizetésére. A megítélt ügyvédi munkadíjat mértékét egyébként is eltúlzottnak, az alperesi befektetett munkával arányban nem állónak tartották. A szakértői díjat pedig érvelésük szerint az alperes tartozik viselni, mert a felperesi számítások bizonyultak helytállóknak.

[87] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[88] Egyetértett az elsőfokú ítélet megállapításaival a szerződés tartalma és az érvénytelenségi okok fenn nem állása tekintetében. A Hpt. 213. § (1) bekezdésének a), c) és e) pontjával kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy a bírói gyakorlat a kölcsönösszeg, a törlesztőrészlet és az ügyleti kamatnak a perbeli szerződéshez hasonló meghatározását megfelelőnek tekinti, és a deviza alapú szerződéseket nem tartja jóerkölcsbe ütközőnek, figyelemmel a Kúria 6/2013. PJE határozatában foglaltakra is.

[89] A felperesek szerződési akaratával kapcsolatosan az aláírt szerződésben tett nyilatkozatokra és a felperesek perbeli személyes előadására hivatkozott, melyek szerint a felperesek akaratuk CHF alapú kölcsön felvételére irányult.

[90] Az árfolyamkockázati tájékoztatás tartalmának megfelelőségét hangsúlyozta, a bírói gyakorlatban kidolgozott követelmények teljesítésére hivatkozással.

[91] Az árfolyamrész tekintetében arra hivatkozott, hogy annak tisztességtelensége csupán a szerződés részleges érvénytelenségét okozza, mivel a szerződés enélkül teljesíthető, ezzel összhangban rendelkezett a DH1 és DH2 törvény a MNB középárfolyama alkalmazásáról és a tisztességtelenül felszámított összegek elszámolásáról, orvosolva ezen tisztességtelenséget.

[92] Kiemelte, hogy az igazságügyi szakértő megállapítása szerint a felmondáskor az elmaradás összege 12.288,57 CHF, ami az akkori árfolyamon 3.151.525 Ft volt, ami azt jelenti, hogy a felmondás a tisztességes feltételekkel történő újraszámítás esetében is indokolt volt.

[93] Az ügyvédi munkadíj mérséklését indokolatlannak tartotta, álláspontja szerint az arányos az elvégzett munkával tekintettel az alperesi beadványokra, a tárgyalási részvételre és felperesek terjedelmes iratainak tanulmányozására, valamint az eljárás időtartamára. Kiemelte, hogy az ügyvédi munkadíj jelen esetben a pertárgy értékhez igazodik, mely összeg a felperesek nem teljesítéséből fakad.

A másodfokú bíróság döntése és indokai

[94] A másodfokú bíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy a keresetlevél 2017. szeptember 21-i előterjesztésére figyelemmel a jelen pert a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) rendelkezései alapján kell lefolytatni, és a kereset elbírálása során alkalmazandó annak 2017. január 1. napjától 2017. december 31. napjáig hatályban volt 370/B. §-a.

[95] A Pp. 370/B. § (1) bekezdése kimondta, hogy ha a felperes a végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben a 369. § a) pontjában foglaltakra, érvénytelenségre alapítva hivatkozik, ebben a perben a végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt szerződés vagy végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat esetén az annak alapjául szolgáló szerződés érvénytelensége tárgyában is keresetet kell előterjesztenie. E § (5) bekezdésének a) pontja értelmében az ilyen végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti pert, a bíróság felfüggeszti a végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat esetén az annak alapjául szolgáló szerződés érvénytelensége tárgyában korábban indult per jogerős elbírálásáig.

[96] A Pp. e rendelkezéseiből megállapíthatóan a jelen per tárgya nem kizárólag a végrehajtás megszüntetése, hanem emellett a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően a felperesek által indított és a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítéletével lezárult perben elbírált kérdések a Pp. 229. §-a értelmében ítélt dolognak minősülnek, azaz az érvénytelenségi keresettel érvényesített jogok tárgyában hozott ítélet anyagi jogereje kizárja, hogy a felek vagy jogutódai az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben vitássá tehessek, és hogy a más perben utóbb eljáró bíróságot eltérő tartalmú döntést hozzon.

[97] Az ítélt dolog terjedelme tekintetében az elbírált jog vitássá tételének fenti tilalmából kell kiindulni. Ez a szerződés érvénytelenségére irányuló kereset esetében azt jelenti, hogy az azon perben felhozott és elbírált érvénytelenségi okok tekintetében a jelen perben érdemi döntés nem hozható mégpedig a felperesi hivatkozással szemben abban az esetben sem, ha a felperes ugyanazon érvénytelenségi ok tekintetében újabb jogi érveléssel áll elő, időközben tudomására jutott tényre vagy időközben született EUB határozatra hivatkozik, vagy épp azt állítja, hogy a korábbi perben valamely hivatkozását az eljáró bíróság nem vette figyelembe vagy a tekintetben az ítéletét nem indokolta meg. Az anyagi jogerő áttörésére az eljárásjog egy másik érvénytelenségi perben nem ad lehetőséget sem eljárási szabálysértés, sem új tény vagy új jogi hivatkozás esetén, ezek kizárólag valamely rendkívüli jogorvoslat útján vezethetnek a jogerős (a jelen esetben felülvizsgálati) ítéletben foglalttól eltérő döntéshez.

[98] A bíróság ezért az érvénytelenségi perben elbírált alábbi kérdéseket érdemben nem volt jogosult vizsgálni, azok tekintetében a Kúria ítéletében és a jogerős ítéletben foglaltakat döntése alapjául el

kellett fogadnia.

[99] A Kúria ítéletében kimondta, hogy a szerződés nem ütközik a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a) - e) pontjába ezen okból nem semmis. Ebből következően nem volt helye az e jogszabályi rendelkezésekbe ütközés miatti semmisség vizsgálatának a szerződés tárgya (kölsönösszeg) és a törlesztőrészletek meghatározottsága, a kamat és a hiteldíj tételei (így a kezelési költség) kezdő mértékének feltüntetése, a THM feltüntetése és „valós” volta tekintetében, ideértve a Kúria 6/2013. és 1/2016. PJE határozatainak alkalmazhatóságának kérdését is.

[100] A Kúria ítélete szerint az érvénytelenségi perben a kereset tárgyát képezte a kölcsönszerződésnek a CHF alapú elszámolását biztosító rendelkezések, valamint az I.1., I.4., II.1., III.3., IV.3., IV.8. és VII. pontjában foglalt kikötések tisztességtelenségén alapuló érvénytelensége.

[101] E körben a Kúria megállapította, hogy a felperesek aláírták a „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratot, mely tájékoztatás tartalma mindenben megfelelt a 2/2014. PJE határozatban, a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatban, valamint az EUB vonatkozó joggyakorlatában (C-26/13. C-51/17., C-227/18., kifejtett szempontoknak. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezzel a Kúria teljeskörűen elbírálta az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelőségére és ezáltal a szerződés valamennyi, az adósok árfolyamkockázat-viselésre vonatkozó kikötésének tisztességtelenségére, mint érvénytelenségi okra vonatkozó felperesi keresetet, ami a szerződés érvénytelenségének az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések nem világos, nem érhető volta (ezáltal tisztességtelensége) miatti megállapítását kizárja. A felperesek a háromféle árfolyamkockázatra, azaz a szerződéskötés és a folyósítás közötti, valamint a lakástakarékpénztári megtakarítás elszámolásával kapcsolatos árfolyamkockázat és az arra vonatkozó tájékoztatás hiánya tekintetében előadott hivatkozásait az érvénytelenségi perben elő is adták. A Kúria vizsgálata kiterjedt az árfolyamkockázati tájékoztatás kellő időben történt nyújtására is.

[102] A kezelési költség kikötésének és mértékének tisztességtelensége, mint érvénytelenségi ok szintén jogerősen elbírálásra került az érvénytelenségi perben, ezért a felperes ezzel kapcsolatos egyetlen hivatkozása sem volt ismételt elbírálható.

[103] A másodfokú bíróság ezért a fenti körben mellözi az elsőfokú ítélet indokolásának megállapításait és kizárólag arra utal, hogy a jogerősen lezárult érvénytelenségi perben a bíróság ezen érvénytelenségi okokra alapított felperesi keresetet a jogkövetkezményekre kiterjedően elutasította.

[104] A fentiekből következően a Pp. 369. § a) pontja alapján ezen okokból fennálló teljes érvénytelenségre alapítottan a végrehajtás megszüntetése iránti kereset sem lehetett alapos.

[105] A felperesnek a szerződés létre nem jöttére, az egyéb érvénytelenségi okokra, valamint a felmondás jogellenességére alapított kereseti kérelmei és hivatkozásai nem kerültek korábban elbírálásra, ezért azokat a másodfokú bíróság is érdemben vizsgálta.

[106] A kölcsönszerződés létrejötté körében az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg és abból helyes jogi következtetést vont le annak megállapításával, hogy a felperesek és az alperes az írásba foglalt kölcsönszerződéssel egyező tartalmú, azaz CHF alapú, forintban folyósított bankkölcsön igénybevételére irányuló szerződést és nem forintkölcsön-szerződést akartak kötni. A

felperesi szerződési akarat tekintetében a másodfokú bíróság visszautal az elsőfokú bíróság helyes indokaira.

[107] A felperesek a szerződés létrejötte és szerződési akaratuk tekintetében az alperes megtévesztő magatartásaként és tisztességtelen piaci magatartásaként tartalmilag a kölcsön árfolyam- és kamatkockázatáról adott alperesi tájékoztatás hiányára, nem megfelelő tartalmára, illetőleg félrevezető voltára hivatkoztak, ami azonban a az árfolyamkockázat adósi viselésének a tájékoztatással összefüggő – jogerősen elbírált - tisztességtelenségéhez tartozó kérdés.

[108] A deviza alapú kölcsönszerződés lényegével és az arra irányadó jogi szabályozással kapcsolatban a másodfokú bíróság jogi álláspontja részben eltért az elsőfokú bíróságétól. Helytállóan vezette le az elsőfokú bíróság, hogy a deviza alapú kölcsönszerződésnél (ami nem kizárólag bankkölcsön szerződés lehet) a felek abban állapodnak meg, hogy a kölcsöntartozást más devizanemben tartják nyilván, mint amilyenben a kölcsönt a hitelező folyósítja, illetőleg adott esetben amilyenben azt az adós törleszti. A felperesi hivatkozással szemben tehát a kirovó és lerovó pénznem nem valamiféle elmélet, hanem a felek szerződéseiben ténylegesen megjelenő megállapodások, kikötések jogtudományi elnevezése.

[109] A régi Ptk.231. § (1) és (2) bekezdése a szerződésekből eredő pénztartozásokra vonatkozó általános diszpozitív szabály, ami azt mondja ki, hogy a nem a teljesítési helyen érvényes pénznemben (azaz beföldön nem forintban) meghatározott pénztartozást is a teljesítési helyen érvényben levő pénznemben (azaz beföldön forintban), a teljesítés helyén és idején érvényes árfolyamon átszámítva kell teljesíteni, ha a felek a szerződésben nem rendelkeznek ettől eltérően. E rendelkezés az elsőfokú bíróság érvelésével szemben nem zárja ki a régi Ptk. 523. §-ának a kölcsönre vonatkozó speciális szabályai alkalmazását, ugyanakkor az utóbbiak a felperesi hivatkozással szemben nem értelmezhetők akként, hogy a felek kizárólag forintkölcsönben állapodhatnak meg, és a kölcsönösszeget ne határozhatnák meg a forinttól eltérő devizanemben. A kölcsön a régi Ptk. 205. § (1) bekezdése értelmében nem reál- hanem konszenzuálszerződés, ezért azt nem a pénz átadása, hanem a felek megállapodása hozza létre és az határozza meg – a jogszabályi tilalmak keretei között – a felek jogait és kötelezettségeit.

[110] Az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel ellentétben a kirovó és lerovó pénznem különbözősége, azaz a kölcsön deviza alapúsága a törlesztéskori árfolyamkockázatot hozza magával szükségszerűen, nem pedig az árfolyamrést. A vételi és eladási árfolyamok alkalmazása a régi Ptk. 231. § (2) bekezdésében írt diszpozitív szabálytól eltérő kikötés, amely a perbeli szerződésben feljogosította az alperest, hogy a középárfolyam helyett a saját maga által meghatározott árfolyamon számolja el mind a saját folyósítását, mind a felperesek törlesztéseit.

[111] A másodfokú bíróság ugyanakkor osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy önmagában a deviza alapúság és az árfolyamkockázat léte miatt sem a szerződés, sem a kölcsön összegét meghatározó szerződéses kikötések nem ütköznek a jóerkölcsbe és nem is tisztességtelenek. A jóerkölcsbe ütközéssel kapcsolatosan a másodfokú bíróság utal a 6/2013. PJE 2. pontjában kifejtettekre azzal, hogy a 93/13/EGK irányelv rendelkezései ezen érvénytelenségi okot nem szabályozzák, így e körben az összeütközés fel sem merülhet.

[112] A tisztességtelenséggel kapcsolatosan a másodfokú bíróság hangsúlyozza azt, hogy a kölcsön összege, annak folyósításkori számítási módja és a törlesztés számítási módja a kölcsönszerződés

főszolgáltatását (elsődleges tárgyát) és ellenszolgáltatását jelenti. A 93/13/EGK irányelv 4. Cikk (2) bekezdése kimondja, hogy a feltételek tisztességtelen jellegének megítélése nem vonatkozik sem a szerződés elsődleges tárgyának a meghatározására, sem pedig az ár vagy díjazás megfelelésére az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással, amennyiben ezek a feltételek világosak és érthetőek. A régi Ptk. 209. § (5) bekezdése e szabályt akként fogalmazta meg, hogy a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek.

[113] A kölcsön és a törlesztőrészletek világos és érthető meghatározását a másodfokú bíróság csak azon jogerősen elbírált tényekre figyelemmel vizsgálhatta, hogy ezek megfelelnek a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja rendelkezéseinek, és az árfolyamkockázat vonatkozásában világosak és érthetőek a megfelelő tájékoztatásra figyelemmel. Ez utóbbi szempontok azonban tartalmilag kitöltik a világosság és érthetőség követelményeit, és a felperesek keresetében előadott valamennyi hivatkozás is arra irányult, hogy a szerződés rendelkezései alapján, az alperes információk visszatartása vagy félrevezető tájékoztatás miatt a szerződéskötésekor nem ismerték fel ezen rendelkezések tartalmát, illetőleg a kölcsön visszafizetésének vállalásával járó kötelezettségeik terjedelmét és kockázatát.

[114] Az ügyleti kamat tekintetében a másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú bíróság által kifejtett azon állásponttal, hogy az árfolyamrész alkalmazását lehetővé tevő szerződéses kikötések tisztességtelenségére alapított érvénytelenségi hivatkozást az érvénytelenségi perben eljáró bíróságok érdemben nem bírálták el, mivel azon perben a felperesek az árfolyamrészre az árfolyamkockázati tájékoztatás körében hivatkoztak, a DH1 és DH2 törvények alkalmazását pedig csak a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek levonása körében kérték mellőzni.

[115] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek, mint fogyasztók kérelmére sem magyar, sem uniós jogi alapon nincs lehetőség a DH1 és DH2 törvényeknek az árfolyamrész tisztességtelensége miatti részleges érvénytelenség orvoslására vonatkozó rendelkezései alkalmazásának mellőzésére. E tekintetben előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése sem indokolt, mivel az EUB már több döntésében állást foglalt a magyar szabályozástól és a fogyasztó rendelkezési jogáról is.

[116] Az EUB a C-932/19. számú döntésében kimondta, hogy a 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével „nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a fogyasztóval kötött kölcsönszerződéseket illetően semmisnek nyilvánítja az árfolyamrészre vonatkozó, tisztességtelennek tekintett kikötést, és arra kötelezi a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot, hogy e kikötést a nemzeti jog olyan rendelkezésével váltsa fel, amely hivatalos árfolyam alkalmazását írja elő, anélkül hogy ennek a bíróságnak lehetősége lenne helyt adni az érintett fogyasztó azon kérelmének, amely a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányul, még akkor is, ha az említett bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés fenntartása ellentétes lenne a fogyasztó érdekeivel, különös tekintettel az árfolyamkockázatra, amely a fogyasztót az említett szerződés egy másik kikötése értelmében továbbra is terheli, feltéve, hogy ugyanez a bíróság az önálló mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében és anélkül hogy az e fogyasztó által kifejezett szándék elsőbbséget élvezhetne e mérlegelési jogkörhöz képest, meg tudja állapítani, hogy az e nemzeti jogszabályban így előírt intézkedések megtétele valóban lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben az említett fogyasztó e tisztességtelen kikötés hiányában lett volna.” E döntés értelmében a fogyasztót nem illeti meg választási lehetőség az

árfolyamrésszel kapcsolatos érvénytelenségi oknak a DH törvényekkel történt kiküszöbölése tekintetében – a mérlegelés joga a perben eljáró nemzeti bíróságot illeti meg és csak abban a körben, hogy a szerződés fenntartásával (azaz a jelen esetben a részleges érvénytelenség szabályainak alkalmazásával) kialakítható-e olyan helyzet, mintha a fogyasztó a szerződést e tisztességtelen kikötés nélkül kötötte volna meg. A C-118/17. számú ügyben az EUB szintén arra a következtetésre jutott, hogy nem ellentétes az Irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével az a nemzeti szabályozás, amely az eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy helyt adjon a kölcsönszerződés valamely, árfolyamrésszel kapcsolatos rendelkezésének tisztességtelen jellege miatti megsemmisítésére irányuló kérelemnek feltéve, hogy az ilyen szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó e tisztességtelen szerződési feltétel hiányában lett volna.

[117] A másodfokú bíróság megítélése szerint a jelen esetben az árfolyamrés folytán tisztességtelenül felszámított összegek elszámolása, a kölcsön törlesztésénél a MNB középárfolyamának alkalmazása alkalmas volt azon helyzet helyreállítására, amelyben a felperesek a banki vételi és eladási árfolyamok alkalmazását kikötő szerződéses rendelkezések nélkül (azaz a Ptk. 231. § (2) bekezdésében foglalt diszpozitív szabálynak a szerződés részévé válásával) lettek volna, figyelemmel a C-932619. számú ítéletben kiemelt azon körülményre is, hogy a jelen esetben az érvénytelenségi perben hozott jogerős ítéletben a bíróság kimondta azt is, hogy az árfolyamkockázat felperesi viselésére vonatkozó szerződéses kikötések a megfelelő tájékoztatás folytán az árfolyamrést figyelembe véve is világosak és érthetőek voltak, ezáltal nem minősültek tisztességtelennek.

[118] A felperesek a fentiekén kívül hivatkoztak a késedelmi kamat mértékének tisztességtelenségére, valamint arra, hogy az alperes a késedelmi kamatot a végrehajtandó összeg számításakor szerződésszegően számította fel, a kezelési költséget sem a szerződésen kikötöttnek megfelelően számította, továbbá a lakástakarékpénztári törlesztést sem jogszerűen számolta el. Ezen hivatkozások közül csak az első tekinthető – részleges - érvénytelenségi oknak, a többi a végrehajtandó követelés létrejöttéhez kapcsolódik.

[119] A felperesek a fellebbezési hivatkozásukkal ellentétben a végrehajtás vonatkozásában kizárólag annak megszüntetését kérték, a végrehajtás korlátozása iránti kereseti kérelmet nem terjesztettek elő. A felfüggesztett eljárás folytatását követően jogi képviselővel eljárva a keresetüket írásban pontosították, a fellebbezésben hivatkozott 4. számú beadványukban kifejezetten akként, hogy a szerződés érvénytelenségének megállapítását, az érvénytelenség jogkövetkezményének alkalmazását és a szerződés érvényes létre nem jöttére hivatkozással a végrehajtás megszüntetését kérték. A Pp. 3. § (1) és (2) bekezdése értelmében a bíróság a kereseti kérelemhez kötve van, kereseti kérelemnek pedig a Pp. 121. § (1) bekezdés e) pontja szerint kizárólag a bíróság döntésére irányuló határozott kérelem tekinthető, azt nem pótolja valamely számszaki levezetés vagy táblázat. Utal arra is a másodfokú bíróság, hogy a végrehajtás megszüntetése és korlátozása eltérő jellegű döntést kíván meg egyebek mellett a végrehajtási költségek tekintetében is: míg a végrehajtás megszüntetésekor a Pp. 370/A. § (6) bekezdése szerint a meg nem térült végrehajtási költség viseléséről külön határoz a bíróság, míg a végrehajtás korlátozása esetén a végrehajtási költség elsőbbségét figyelembe véve számol el a végrehajtásban befolyt összeggel, és a fennmaradó összegre tovább folyik.

[120] Ebből következően a felperesek fenti hivatkozásait a bíróság kizárólag abban a körben vizsgálhatta, amennyiben azok a felmondás jogszerűtlenségének megállapítására adnának alapot, mivel csak ez utóbbi adhat okot a végrehajtás megszüntetésére. Mivel a felmondásra nem vitatottan a felperesek fizetési elmaradására, mint szerződésszegésre hivatkozással került sor, az elsőfokú bíróság megalapozottan vizsgálta azt, hogy a felperesek a felmondás időpontjában milyen összeggel tartoztak az alperesnek.

[121] A késedelmi kamat mértékével kapcsolatosan a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal, azt nem találta tisztességtelennek.

[122] Az alperes általi, a felperesek szerint szerződésszegő kamatfelszámítás (a 6% helyett 20 % késedelmi kamat alkalmazása) még a felperesi álláspont megalapozottsága esetén sem eredményezhette volna a felmondáskori tartozás fenn nem állását a szakértői vélemény alapján. A szakértő ugyanis szakvéleménye 10. oldalán kifejtettek szerint késedelmi kamatot csak a túlfizetéses időszakot követően, 2013.01.15. után számolt, 10,1% késedelmi kamatmértékkel. Megállapította azonban azt is, hogy a végeredmény szempontjából a késedelmi kamat felszámítása, illetve annak elmaradása jelentős eltérést nem jelent.

[123] A kezelési költség felszámítása vonatkozásában az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy arra a szerződés rendelkezéseinek megfelelően került sor.

[124] A lakástakarékpénztári törlesztés elszámolását az elsőfokú bíróság ítélete tényállásában rögzítette, azt a szakértő is figyelembe vette. A felperesek e körben a forintban történt törlesztés CHF-re történő átszámítási árfolyamát kifogásolták, e tekintetben azonban a szerződés érvénytelensége körében előadott hivatkozásaik nem voltak alaposak, az érvénytelenségi perben hozott döntés értelmében az ez sem a törlesztőrészletek összegének meghatározását, sem az árfolyamkockázat viselését nem tette érvénytelenné. A DH1 tv. és a DH2 tv. pedig az árfolyamrést kiküszöbölve meghatározta a törlesztések elszámolásának árfolyamát is.

[125] Az alperes a felmondáskor fennálló fizetési hátralék tekintetében bizonyítási kötelezettségének a szakértői véleménnyel eleget tett, a szakértő megállapította, hogy a felmondáskor a tisztességes feltételekkel történő újraszámítás esetében is fennállt 12.288,57 CHF, akkori árfolyamon 3.151.525 Ft elmaradás. Így nem volt alap annak megállapítására, hogy a felmondáskor a felperesek nem voltak fizetési késedelemben, ezért a felmondás jelentős szerződésszegés hiányában nem volt jogszerű és nem tette lejárttá a végrehajtandó alperesi követelést.

[126] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság érdemi döntése megváltoztatásának nem volt helye.

[127] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését pedig nem indokolta sem tanúbizonyítási indítványok mellőzése, az árfolyamkockázati tájékoztatás ítélt dolog voltára figyelemmel, sem a lakástakarék szerződéssel kapcsolatos ítéleti tényállás hiányossága, mivel ez utóbbi a kereset érdemi elbírálását nem befolyásolta. A másodfokú bíróság nem észlelt olyan, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést sem, ami a Pp. 252. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú eljárás megismétlését tette volna szükségessé. Az alperesi jogi képviselő igazolásának hiányára való hivatkozást nem találta alaposnak. A kifejtettek szerint nem volt az elsőfokú ítéletben el nem bírált kereseti kérelem. Az

elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, így ítélete érdemben felülbírálható volt A felperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az új Pp. rendelkezéseit, mivel ezek a jelen eljárásban nem alkalmazhatók. Az elsőfokú ítéletben hivatkozott, közzétett, nyilvánosan hozzáférhető kúriai döntéseknek a jogi képviselővel eljáró felekkel történő előzetes megismertetésére az elsőfokú bíróságnak nem állt fenn eljárásjogi kötelezettsége.

[128] A fellebbezésben hivatkozott további kérdésekben az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének feltételei nem álltak fenn, mivel ezek részben jogerősen elbírált kereseti hivatkozásokat érintettek, a keresetek érdemi elbírálásának mellőzésére és az AB határozatára történő hivatkozás pedig a jelen ügyben nem volt értelmezhető.

[129] A másodfokú bíróság a felperesek harmadlagos fellebbezési kérelmét részben alaposnak találta.

[130] Figyelemmel arra, hogy a felperesek a perbeli szerződésben egyetemlegesen kötelezett adósok, az ellenük külön végrehajtásokban érvényesített követelés is azonos, és azt is egyetemlegesen kell teljesíteniük. Ezért a másodfokú bíróság a kereseti illeték összegét nem felperesenként, hanem egyetemlegesen határozta meg az elsőfokú bíróság által helyesen rögzített pertárgyérték alapján 1.500.000 forintban, és egyetemlegesen kötelezte a költségfeljegyzési jogban részesült pervesztes felpereseket ennek megfizetésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

[131] A szakértői díj viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése irányadó, a pernyertes felperes részére az alperesek kötelesek megtéríteni az általa előlegezett szakértői díjat, az ettől való eltérésre jogszabályi alapot a felperesek maguk sem tudtak megjelölni a fellebbezésükben. A 407.400 Ft szakértői díj megfizetésére a másodfokú bíróság a felpereseket a fentiekre figyelemmel szintén egyetemlegesen kötelezte.

[132] Az alperes részére járó ügyvédi munkadíjat a másodfokú bíróság összesen 1.258.341 Ft + 339.752 Ft ÁFA összegben, szintén egyetemleges kötelezettséggel, a magasabb végrehajtási ügyértékből kiindulva a 32/2003. (VIII.26.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdése alapján állapította meg azért „egyszeres” mértékben, mert a felperesek a perben közös jogi képviselővel eljárva, közös perbeli nyilatkozatokat terjesztettek elő, így a jogi képviselői munka megegyezett azzal, mintha egy felperessel szemben kellett volna eljárni. Az ügyvédi munkadíj további mérséklése iránti felperesi kérelmet a másodfokú bíróság alaptalannak találta, mivel ezen megítélt összeg semmiképpen sem volt aránytalan a felperesi beadványok tanulmányozásával és az alperesi képviselő perbeli eljárásával felmerült szükséges munkával.

[133] A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a perköltség és az illeték tekintetében részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

Záró rész

[134] Az alperes másodfokú perköltségként a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a szerinti, ÁFA tartalmú ügyvédi munkadíjat számított fel, a másodfokú bíróság a pervesztes felpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesi ügyvédi munkadíj megfizetésére, az elsőfokú munkadíj számításánál figyelembe vettek szerint egyetemlegesen, a magasabb végrehajtási ügyérték alapján az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint számított összegben, mely 27 % ÁFA-t

tartalmaz.

[135] A felperesek költségfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett – az elsőfokú illetékekkel azonos elvek alapján számított - 2.500.000 forint fellebbezési illetéket a felperesek egyetemleges kötelezettséggel, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére figyelemmel kötelesek megfizetni az állam részére. A befizetést a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 1003200001070044 09060018 számú illetékbevételei számlájára kell teljesíteniük, melynek során közleményként fel kell tüntetni az eljáró bíróság megnevezését, e határozat ügyszámát és a fizetésre kötelezett személy adóazonosító jelét.

Budapest, 2025. június 25.

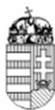
dr. Juhász Krisztina s.k.
a tanács elnöke

dr. Erményi Kinga s.k.
előadó bíró

dr. Nemoda Valéria s. k.
bíró

Elsőfokú ítélet

Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság
2.P.XVIII.21.353/2023/66

A Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság

Az I. r. felperes: Szabó József (... Budapest, ...)

A II. r. felperes: Szabóné ... (... Budapest, ...)

Az I., II. r. felperes képviselője: Madari Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Madari Tibor, 1027 Budapest, Frankel Leó utca 5. mf/2.)

Az alperes: Erste Bank Hungary Zrt. (1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26.)

Az alperes képviselője: dr. Szabó István Tamás Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Szabó István Tamás, 1132 Budapest, Váci út 18. IV. emelet)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

Í t é l e t

A bíróság az I., II. r. felperes keresetét elutasítja.

A bíróság kötelezi az I. r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 1.801.755. (azaz: Egymillió-nyolcszázegyezer-hétszázötvenöt) Ft perköltséget, a bíróság kötelezi továbbá a II. r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 1.801.793.- (azaz: Egymillió nyolcszázegyezer-hétszázkilencvenhárom) Ft perköltséget.

A bíróság kötelezi az I. r. felperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 60. napig fizessen meg 1.500.000.- (azaz: Egymillió-ötszázezer) Ft eljárási illetéket a NAV 10032000-01070044 09060018 számú illetékbevételei számlájára azzal, hogy a befizetés, átutalás közlemény rovatában tüntesse fel a jogerős bírósági határozatot hozó bíróság nevét, a jogerős bírósági határozat számát és az adóazonosító számát.

A bíróság kötelezi a II. r. felperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 60. napig fizessen meg 1.500.000.- (azaz: Egymillió-ötszázezer) Ft eljárási illetéket a NAV 10032000-01070044 09060018 számú illetékbevételei számlájára azzal, hogy a befizetés, átutalás közlemény rovatában tüntesse fel a jogerős bírósági határozatot hozó bíróság nevét, a jogerős bírósági határozat számát és az adóazonosító számát.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, amelyet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de a jelen bíróság előtt kell előterjeszteni elektronikus úton vagy – a bírósággal nem elektronikus úton kapcsolatot tartó fél esetén – papír alapon, 3 példányban.

A másodfokú eljárásban a jogi képviselő a felek számára kötelező, ezért fellebbezés esetén a fellebbezést benyújtó félnek (áttérés hiányában) a jogi képviselőt szükséges fenntartania; ha jogi képviselővel nem rendelkezik, a fellebbezést a bíróság hiánypótlási felhívás kiadása nélkül visszautasítja.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson fogantatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti. A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 379. és 380. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni, a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére vonatkozik, a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos, vagy a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

A fellebbezésben és a másodfokú eljárás során a keresetet, a viszontkeresetet és a beszámítást, illetve az ellenkérelmet megváltoztatni nem lehet, utólagos bizonyításnak nincs helye.

A fellebbezésben új tény állítására akkor kerülhet sor, ha az új tény a fél önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező fél

tudomására vagy következett be, feltéve, hogy az az elbírálás esetén rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezhetett volna, illetve akkor terjeszthet elő új bizonyítási indítványt, illetve bocsáthat rendelkezésre további bizonyítási eszközt, ha az a fentiek szerinti tény bizonyítására, vagy a keresete, ellenkérelme alapjául korábban hivatkozott tény bizonyítására szolgál, feltéve, hogy az önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott tudomására vagy keletkezett. Kereset- és ellenkérelem-változtatásnak akkor van helye, ha az ezen ténnyel áll közvetlen okozati összefüggésben.

Ha az elsőfokú bíróság a felekkel előzetesen nem közölte az ítéletben hivatalból figyelembe vett tényt vagy a felektől eltérő jogszabály értelmezését, illetve a kérelemről jogszabály alapján való eltérési szándékát, a fél a fellebbezésben, a csatlakozó fellebbezésben vagy a fellebbezési ellenkérelemben ezzel összefüggő kereset-, illetve ellenkérelem-változtatással élhet, utólagos bizonyítást ajánlhat fel. Ha a másodfokú bíróság közöl a felekkel általa hivatalból észlelt tényt vagy a felektől és az elsőfokú bíróságtól is eltérő jogértelmezést, illetve a kérelemről jogszabály alapján való eltérés szükségességét, a fél ezzel összefüggő kereset-, illetve ellenkérelem-változtatással élhet, utólagos bizonyítást ajánlhat fel.

I n d o k o l á s

[1] Az I., II. r. felperes házastársak.

[2] Az I., II. r. felperesnek volt egy lakása Budapesten, a VIII. Kerületben. 2004-ben elhatározták, hogy a lakást értékesítik, a vételárat kiegészítik és vásárolnak egy másik ingatlant. Az I., II. r. felperes ezen időtől kezdődően érdeklődött a kölcsön termékek iránt.

[3] Az I., II. r. felperes több pénzintézetben – többek között az OTP Bank Nyrt.-ben, az FHB Kereskedelmi Bank Zrt.-ben - történő tájékozódás után úgy döntött, hogy amennyiben az új ingatlan megvásárláshoz kölcsönt vesznek fel, akkor a deviza alapú kölcsönt választják, mivel a forint alapú kölcsön törlesztőrésze és kamata a jövedelmi viszonyaikhoz képest magas volt.

[4] Az I., II. r. felperes a kölcsöntermékekről történő tájékozódás során megismerte az árfolyamkockázat fogalmát.

[5] Az I., II. r. felperes 2006-ban értékesítette a [2] bekezdésben említett lakást, s a 2007. év elejére kiválasztották azt az ingatlant, amit meg kívántak vásárolni.

[6] Az I., II. r. felperes 2007. februárjában kifejezetten devizakölcsön iránt érdeklődött az alperes bankfiókjában. Az alperes ezen alkalommal átadott az I., II. r. felperes részére egy pénzügyi adatokat tartalmazó táblázatot 17.000.000.-Ft összegű, CHF alapú, piaci kamatozású, 6 hónapos kamatperiódussal számolt - a termék kereskedelmi nevén „fészekrakó” - lakáskölcsönre vonatkozóan.

[7] A pénzügyi táblázatban feltüntetésre került az, hogy az I., II. r. felperes a kölcsönszerződés mellett lakástakarékpénztári – előtakarékosági - szerződést is köt, s a pénzügyi adatok a két szerződés együttes figyelembevételével kerültek meghatározásra.

[8] A kereseti tényállás szerint – amit a bíróság tényként nem állapít meg - az I., II. r. felperes „2007. február 19. napján Fundamenta Lakástakarékpénztári szerződést kötött”.

[9] Az I., II. r. felperes a lakástakarékpénztári szerződéskötéssel együtt azt is eldöntötte, hogy a későbbiek során deviza alapú – CHF-ben vagy EUR-ban nyilvántartott és számolt – kölcsön szerződést fognak kötni.

[10] Az I., II. r. felperes 2007. április 16. napján kölcsönkérelmet terjesztett elő az alperesnél. Ebben lakáscélt, 6 hónapos kamatperiódust, piaci kamatozást jelöltek meg. A kérelemben a kölcsön összege úgy került megjelölésre, hogy „17.000.000.-Ft vagy 116.231,37 CHF”.

[11] A kölcsönkérelem nyomtatvány a „hitel devizaneme” rovatban 3 választható lehetőséget tartalmazott. „HUF alapú-t, EUR alapú-t és Svájci frank alapú-t”, amelyek közül az I., II. r. felperes a Svájci frank alapút választotta.

[12] Az I., II. r. felperes a „HUF”-fal jelölt, forint alapú kölcsön felvételét eleve kizárta, az EUR alapú és a CHF alapú kölcsön között pedig azért döntött a CHF alapú mellett, mert annak éppen akciós volt a kamata és a másik termékhez képest fele akkora volt a kezelési költsége.

[13] Az I., II. r. felperes – mint adósok – és az alperes – mint hitelező – között a hitelkérelemben foglaltakkal egyezően 2007. április 26. napján a 2112330 számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződés jött létre. A szerződés okiraton szereplő megnevezése „KÖLCSÖNSZERZŐDÉS magánszemélyek részére lakásvásárlás céljára CHF alapú elszámolással, Türelmi idővel 6 hónapos kamatperiódussal”.

[14] A szerződés I.1 pontja szerint az alperes 133.666 CHF kölcsönt bocsátott az I., II. r. felperes rendelkezésére, tekintettel arra, hogy az I., II. r. felperes 17.000.000.- Ft finanszírozási igényét kifejezetten CHF elszámolással elégítse ki. A második bekezdés második mondata kimondta, hogy az összeg tájékoztató jellegű, mivel a (kölcsön) tartozás tényleges összege a II.1 pontban írtak szerint kerül megállapításra.

[15] A szerződés II.1 pontja szerint az alperes a kölcsönt az I.1 pontban írt Ft összegben – ami az előbbiekben leírtak szerint 17.000.000.- Ft – folyósítja, de azt a folyósítás napján érvényes, az alperes által alkalmazott és az alperes hirdetményében hivatkozott számlakonverziós vételi árfolyamon kiszámított CHF összegben tartja nyilván.

[16] A szerződés I.4 pontja szerint az alperes a kölcsönt 240 hónap futamidőre nyújtotta, amelyből 60 hónap a türelmi idő, 180 hónap pedig a törlesztési (visszafizetési) idő.

[17] A szerződés I.4 pontja szerint az első ügyleti év és a kamatperiódus kezdő napja a kölcsön folyósítását követő 15-e, mely 2007. 05. 15-e volt. Az ügyleti év egy teljes év, a kamatperiódus hossza pedig 6 hónap.

[18] A szerződés II.3. pontjának 24. pontja szerint a kölcsön folyósításának feltételét képezi az, hogy „Amennyiben Fundamenta-Lakáskassza Lakástakarékpénztári megtakarítás mellett nyújtott jelzálogkölcsönt vesz igénybe az adós, úgy a lakás-takarékpénztári szerződést az FLK-val megkötötte”.

[19] A szerződés II.3. pontjának 25. pontja szerint a kölcsön folyósításának feltételét képezi az, hogy

„Amennyiben Fundamenta-Lakáskassza Lakástakarékpénztári megtakarítás mellett nyújtott jelzálogkölcsönt vesz igénybe az adós, úgy az engedményezési és óvadéki szerződések aláírásra kerültek”.

[20] A szerződés III.2 pontja szerint a kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában a hirdetményben megállapított érték. A szerződéskötés időpontjában ennek a mértéke tájékoztató jelleggel 2,29% volt. A szerződés ezen pontja kimondta továbbá, hogy a kölcsön kamatlába kamatperiódusonként változó, de kamatperióduson belül állandó.

[21] A szerződés III.3 pontja szerint az adós a kölcsön fennállásának minden évében kezelési költséget köteles fizetni, aminek meghatározási alapja az ügyleti év első napján fennálló tőketartozás. A szerződés ezen pontja szerint a kezelési költség mértéke változó, annak a szerződéskötéskori mértéke 1,5% volt.

[22] A szerződés IV.2 pontja szerint a türelmi idő (60 hónap) alatt a kamat és a kezelési költség havonta esedékes része együttesen képezi a havonta fizetendő törlesztőrészletet, a türelmi idő leteltét követően, a visszafizetési időszakban a kamat, a kezelési költség és – az annuitásos módon számolt – kölcsönrész együttes összege képezi a havi törlesztőrészlet összegét.

[23] A szerződés IV.3 pontja szerint a felek megállapodtak abban, hogy a kölcsön a folyósítást követően kizárólag CHF-ben kerül nyilvántartásra, illetve elszámolásra. A türelmi idő alatt a havonta fizetendő törlesztőrészlet (kezdő) összege 422,16 CHF, amely a napi kamatszámításra tekintettel az adott törlesztési esedékességi hónap napjai számának függvényében változik. A szerződés ezen pontja úgy rendelkezett, hogy az adós tudomásul veszi azt, hogy ezen összeg tájékoztató jellegű, az a 30 napos hónapot figyelembe véve került megállapításra.

[24] A szerződés előzőekben hivatkozott pontjának második bekezdése kimondta, hogy a visszafizetési idő alatt a törlesztőrészlet havonta fizetendő összege 1.057,54 CHF, amely az első ügyleti évben, illetve az első kamatperióduson belül változatlan.

[25] A szerződés előző pontja szerint a kölcsönszerződés vonatkozásában mindenkor esedékessé váló törlesztőrészletek, illetve bármilyen más fizetési kötelezettség CHF-ben teljesítendő. A más pénznemben való teljesítés esetén a hitelező az esedékesség napján alkalmazott, a hirdetményben hivatkozott számlakonverziós devizaeladási árfolyamon kiszámított CHF összeget számol el a kötelezettség teljesítésére.

[26] A szerződés IV.4 pontja szerint a törlesztés a kölcsön teljes futamideje alatt minden hónap 15. napján esedékes.

[27] A szerződés IV.5 pontja szerint a kezelési költség első ügyleti évre eső havi összege 167,08 CHF.

[28] A szerződés IV.8 pontja szerint a bank a törlesztőrészletek késedelmes teljesítése esetén – a késedelem időtartamára – késedelmi kamatot jogosult felszámítani. A késedelmi kamat mértéke a meg nem fizetett tőketartozás után a szerződésben rögzített ügyleti kamaton felül a bank hirdetményében meghatározott mértékű kamat, ami a szerződéskötés időpontjában évi 6% volt. Minden egyéb lejárt követelés esetében a késedelem időpontjában érvényes, a bank hirdetményében meghatározott mértékű késedelmi kamat kerül felszámításra, ami a szerződéskötés időpontjában évi

20% volt. A késedelmi kamat a késedelmes tartozás megfizetésekor esedékes.

[29] A szerződés VII. fejezete „CHF klauzula” elnevezéssel szerepel a szerződésben. A VII.1. pont úgy rendelkezik, hogy ha a CHF HUF árfolyamának nagymértékű változása miatt a biztosítékul nyújtott ingatlan már nem nyújt megfelelő fedezetet, akkor az adós köteles pótfedezetet biztosítani.

[30] A VII.2 pont szerint az I. és II. r. felperes megértette azt a tájékoztatást, hogy a szerződésben szereplő kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázat keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás.

[31] Az I., II. r. felperes a szerződéskötéssel egyidejűleg – külön íven – kockázatfeltáró nyilatkozatot írt alá. A kockázatfeltáró nyilatkozat bevezető leírja, hogy a devizában történő finanszírozás választásával az I., II. r. felperes élvezheti a választott deviza piaci előnyeit, ugyanakkor viseli annak kockázatait is.

[32] A kockázatfeltáró nyilatkozat második bekezdése kimondja, hogy a forint és a szerződésben választott idegen deviza aránya – vagyis az árfolyam – a napi piaci mozgások hatására változhat, s egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás, emelkedés, előre nem látható és ki nem számítható többletköltséget okozhat.

[33] A nyilatkozat negyedik bekezdése úgy szól, hogy amennyiben a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, akkor növekedik a finanszírozás ellenértéke, a tőkeösszeg és kamatainak a megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forint összeg szükséges.

[34] A nyilatkozat ötödik bekezdése azt tartalmazza, hogy a hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak (LIBOR, EURIBOR) határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként változik és a kiválasztott devizanem mindenkor piaci viszonyaihoz fog igazodni. A következő bekezdés szerint a kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől és teljesen más tendenciát követhet.

[35] A kockázatfeltáró nyilatkozat hetedik bekezdésében az alperes kimondta, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt nem vállal felelősséget, a többletterheket nem vállalja át és nem vállal kötelezettséget arra, hogy a piaci folyamatok kedvezőtlen változásáról tájékoztatást nyújtson.

[36] Az I., II. r. felperes a kölcsönszerződéssel kapcsolatban 2007. április 26. napján dr. Radics Katalin közjegyző által az 555/2007. közjegyzői ügyszám alatt tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett. A közjegyzői okirat szövegezésében és tartalmi vonatkozásban teljesen megegyezik az [13] bekezdésben megjelölt banki kölcsönszerződéssel.

[37] A közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozat tartalmazza azt, hogy a közjegyző az okiratot a felek előtt felolvasta.

[38] Az alperes a kölcsönt 2007. május 25. napján folyósította az I., II. r. felperes részére. A folyósítás megtörténtéről írásban értesítette az I., II. r. felperest, amely szerint a kölcsön összege – a folyósítás napján számolva – 114.017,44 CHF, az ügyleti kamat mértéke 4,10%, az első 6 hónapos kamatperiódusban a törlesztőrészlet összege 374,06 CHF, a további törlesztőrészletek összege pedig 523,06 CHF.

[39] Az alperes kölcsön termékei közül - a szerződéskötés idején - a piaci kamatozású forint (HUF) lakáshitel ügyleti kamata évi 12,5%, kezelési költsége havi 0,25%, az EUR alapú piaci kamatozású lakáshitel ügyleti kamata évi 4,5 %, kezelési költsége havi 0,25 %, a – perbeli – CHF alapú piaci kamatozású lakáshitelek ügyleti kamata évi 2.29%, kezelési költsége pedig havi 0,125% volt.

[40] Az Magyar Nemzeti Bank által meghatározott jegybanki alapkamat 2006. október 25. napjától 2007. június 26. napjáig évi 8% volt.

[41] Az I., II. r. felperes 2012. március 23. napján a Fundamenta Lakástakarékpénztári megtakarításból előtörlesztésként - megfizetett az alperes részére 1.651.523.- Ft-ot, CHF-ben elszámolva 6.858,77 CHF-et. A teljesítést az alperes tőketörlesztésre számolta el.

[42] Az I. és II. r. felperes 2012. júliusától nem fizette a törlesztőrészeket. A törlesztésre szolgáló folyószámlájukra került átutalásra – változó, nagyságrendileg 11.745.-Ft körüli összegben – a családi pótlék, amelyet az alperes inkasszált a számláról és résztörlesztésként számolt el.

[43] Az I. és II. r. felperes 2013. január 15. napjáig volt túlfizetésben, ettől az időponttól kezdve már késedelembe estek.

[44] Az alperes a szerződést 2014. február 24. napján - az I., II. r. felperes fizetési késedelme miatt magánokiratba foglaltan felmondta.

[45] A felmondás szerint az I., II. r. felperes tartozása – 2014. év február 21. napi értéknapal 107.158,67 CHF tőketartozás, 9.134,38 CHF ügyleti kamat, 1.456, 35 CHF késedelmi kamat, 3.005,32 díjtartozás, ami összesen 120.754,73 CHF.

[46] Az alperes kérelmére dr. Vízoki Szilvia közjegyző 2015. március 25. napján a 11030/Ü/310/2015 közjegyzői ügyszám alatt a felmondásról közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt állított ki, amelyet postai úton megküldött az I., II. r. felperes részére.

[47] Az alperes 2015. április 10. napján elvégezte a 2014. évi XL. törvény szerinti árfolyam átszámítást, amelynek eredményeként az került megállapításra, hogy a szerződéssel kapcsolatban 13.390,27 CHF került tisztességtelenül felszámításra.

[48] Az alperes kérelmére dr. Radics Katalin közjegyző 2015. június 22. napján – a [36] bekezdésben megjelölt 555/2007. számú közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal történő ellátása útján – a 11058/Ü/791/2015 közjegyzői ügyszám alatt végrehajtási eljárást rendelt el az I. r. felperessel szemben. A végrehajtási eljárás végrehajtói ügyszáma 079.V.1834/2015.

[49] Az alperes kérelmére dr. Radics Katalin közjegyző 2015. június 22. napján – a [36] bekezdésben megjelölt 555/2007. számú közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal történő ellátása útján – a 11058/Ü/732/2015 közjegyzői ügyszám alatt végrehajtási eljárást rendelt el a II. r. felperessel szemben. A végrehajtási eljárás végrehajtói ügyszáma 079.V.1835/2015.

[50] A végrehajtási záradékokon feltüntetett végrehajtandó követelés mindkét végrehajtási eljárásban 24.048.782.- Ft tőke és járuléka. Az önkéntes teljesítésre felhívó 079.V.1834/2015/8 sorszámu

intézkedésben a tartozás – kamatokkal és végrehajtási költségekkel – 35.277.044.-Ft-ban, a 079.V.1835/2015/8 számú intézkedésben pedig 35.278.044-Ft-ban került meghatározásra.

[51] Az I., II. r. felperes – 2017. szeptember 21. napján - végrehajtás megszüntetése iránt terjesztett elő keresetet az alperessel szemben. Az I., II. r. felperes a kereset előterjesztésével egyidejűleg a Fővárosi Törvényszék előtt is keresetet indított az alperessel szemben az [13] bekezdésben körülírt szerződés érvénytelenségének a megállapítása iránt. Erre a perre tekintettel a bíróság a per tárgyalását a 2.P.XVIII.21.925/2017/11 sorszám alatti végzésével – az előzményper befejezéséig felfüggesztette.

[52] A felfüggesztés alapjául szolgáló eljárásban a Kúria 2023. július 01. napján a Gfv.VI.30.462/2022/8. sorszám alatt hozott ítéletet, amely ítéletben a Kúria – az első és másodfokú ítéletben foglaltakkal egybehangzóan – az I. és II. r. felperes valamennyi érvénytelenségi kifogását és hivatkozását elutasította.

[53] A Kúria előbbi ítéletének a meghozatalát követően az I., II. r. felperes módosította a keresetét. A változatlan érvénytelenségi okokra történő hivatkozásukat a korábbiakhoz képest eltérő indokokkal adták elő, s újabb elemekkel bővítették ki.

[54] Az I., II. r. felperes kérte a 079.V.1834/2015 és a 079.V.1835/2015 végrehajtói ügyszámok alatt folyamatban levő végrehajtási eljárások megszüntetését, kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a felek közötti szerződés semmisségét, az érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen a szerződést az ítélethozatalig nyilvánítsa hatályossá azzal, hogy a tartozásuk az alperes felé 2.672.321.- Ft, amelyet 24 hónap alatt jogosultak megfizetni. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként másodlagosan azt kérték, hogy a bíróság állapítsa meg azt, hogy „a mellékelten csatolt számítások közül a bíróság által megalapozottnak tekintett számítás szerinti tartozása áll fenn a felpereseknek az alperes felé, ennek alapján a tisztességtelennek talált rendelkezések elhagyásával a bíróság nyilvánítsa a szerződést érvényessé, a döntés alapjául vett számításnak megfelelő havi törlesztőrészlet megfizetésével, a szerződés változatlan feltételekkel történő fennmaradásával”.

[55] Az I., II. r. felperes előadta, hogy az előzményperben eljáró bíróságok indoklás nélkül mellőzték egy-egy kérdés megvitatását, majd a döntést az adott jogkérdésben. Ezzel sérült a bíróság indokolási kötelezettsége, a bírósági közrehatás elve és a bíróság általi vizsgálati elv is. A bíróság elutasította továbbá az Európai Unió Bírósága ítéleteinek figyelembevételét, ami nemzetközi megállapodásokat sért és aláássa Magyarországon a jogállamiságot. A bíróságok nem független eljárást folytattak le, nem volt a felpereseknek része tisztességes bírói eljárásban.

[56] Az I., II. r. felperes a tényállás körében előadta, hogy 2007. február elején konkrét elképzeléssel érdeklődtek az alperesnél devizahitel után, s ekkor kaptak egy táblázatot a kölcsönszerződéssel kapcsolatban. A táblázat adatai és a szóbeli tájékoztatás alapján döntöttek a CHF devizahitel és a kombinált, türelmi idős változat mellett. 2007. február 19. napján megkötötték a Fundamenta Lakástakarékpénztár szerződést. 2007. március 22. napján kötöttek arra az ingatlanra adásvételi szerződést, amelynek a megvásárlásához 17.000.000.- Ft kölcsönre volt szükségük, majd 2007. április 16. napján kölcsönkérelmet nyújtottak be az alperes fiókjában. A hitelkérelem banki elbírálása után, 2007. április 26. napján kötöttek kölcsönszerződést az alperessel.

[57] Az előre nem látott forintgyengülés és a tisztességtelennek ítélt kamatláb emelkedések miatt

rendkívüli módon megnövekedett a fizetési kötelezettségük. A jövedelmükből ennek nem tudtak eleget tenni, az alperes pedig elzárkózott az elől, hogy a tisztességtelen elemeket kivegyék a szerződésből és új, módosított szerződést kössenek. E helyett 2014. február 21. napján felmondta a szerződést, majd 2015. május 29. napján végrehajtást kezdeményezett ellenük.

[58] Az I., II. r. felperes hivatkozott az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 8. és 10. cikkére, az Európai Unió Alapjogi Chartája 38. cikkére, a 2001/193/EK ajánlásra, az Európai Unió Bírósága C 26/13, C-126/17, C-932/2019, C-415/11, C-395/21, C-80/21-C-82/21, C-260/18, C-618/10, C 705/21, C-520/21, C-106/77, C-689/13 számú ítéleteire.

[59] Az I., II. r. felperes előadta, hogy mint fogyasztók nem tartanak igényt a DH1 (2014. évi XXXVIII.) törvény 3. § (2) bekezdése által biztosított, az (93/13/EGK) irányelv rendelkezéseire képest kivételes védelemre, mivel az számukra kifejezetten hátrányos, ellentétes az érdekeikkel.

[60] Az I., II. r. felperes elsődlegesen arra hivatkozott, hogy nem jött létre a felek közötti szerződés, nem állt fenn akarategyezés, mivel 17.000.000.-Ft-ot kívántak felvenni, a szerződésbe pedig 133.666 CHF, illetve 116.231 CHF 15%-kal növelt összege került. A kamat tekintetében is hiányzott az egyező akarat, mert abban a hiszemben voltak, hogy az ügyleti kamat meghatározása referencia kamat alapján történik, az alperes pedig ezzel ellentétesen nyilatkozott. A Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.570/2014/6 számú ítélete szerint az alperes el is ismerte azt, hogy a kamat meghatározása egy referencia kamat szerinti algoritmus alapján történt.

[61] Az árfolyam kockázattal kapcsolatban „minden bankfiókban” – beleértve ebbe az alperest is megnyugtatták őket azzal, hogy nyugodtan választhatják a deviza alapú kölcsönt, mert ez egy biztonságos termék, a futamidő alatt nem várható nagyobb árfolyam változás, csak pár %-os. A tájékoztatás során azt említette az alperes, hogy az árfolyam minden irányban változhat, de csak pár %-ban és hosszú távon ez kiegyenlíti egymást.

[62] Az I., II. r. felperes hivatkozott arra, hogy csak a szerződés aláírásának a perceiben ismerkedhettek meg az írásos árfolyamkockázati tájékoztatással. Esélyük sem volt arra, hogy felismerjék azt, hogy a korábbi szóbeli tájékoztatás – amely szerint „nem kell félni” a deviza hiteltől, az „biztonságos” a banki ügyintézők korlátozott ismeretein és tapasztalatain alapul. Ami az alperest nem mentő félrevezetés.

[63] Az I., II. r. felperes előadta, hogy a szerződés I.4., III.1. és III.2., valamint a IV.2. pontjai alapján három különböző, egymástól eltérő fizetési kötelezettségük keletkezett. Az 1-6. hónap türelmi idő alatti törlesztés, a 7-60. hónapig tartó kamatfizetésre vonatkozó törlesztés és a 61. hónaptól az annuitásos törlesztés. A kölcsönszerződés azonban nem három, hanem csak két törlesztőrészletet tartalmaz, türelmi idő alatt 422,16 CHF-et, az annuitásos időszakra vonatkozóan pedig 1.057,54 CHF-et.

[64] A szerződés II.3. pontja írta elő a Fundamenta-Lakáskassza Lakástakarékpénztári megtakarítást. A szerződések alapján fizettek lakástakarékpénztári előtörlesztést, ami csökkentette az adósságot és így kevesebb lett az annuitásos törlesztőrészlet. A szerződés azonban nem tartalmazza az előtörlesztés összegét és az új törlesztőrészletet sem. A törlesztőrészletek változása által megtakarítást reméltek, amitől az alperes szerződésszegő magatartása fosztotta meg.

[65] A 2007. februárjában átadott pénzügyi táblázat tartalmazza az 1-6. hónap alatti, a 7-60. hónap alatti, a 61. hónaptól esedékes és a 91. hónapban esedékes törlesztőrészleteket. Az előbbi „négy előírt” adatból csupán kettőt tartalmaz a szerződést, ezért az a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján semmis.

[66] Az I., II. r. felperes hivatkozott arra, hogy a türelmi idő után, a 60. hónaptól évente változik a kezelési költség összege és ezáltal a havi törlesztőrészlet is. A 180 havi törlesztés 15 évnyi annuitásos törlesztést jelent. 15 év alatt 14 alkalommal csökken a havi törlesztőrészlet, mivel évről évre egyre kevesebb kezelési költséget kell fizetni. A kölcsönszerződésből a 14 havi törlesztőrészlet adat hiányzik, ezért a szerződés érvénytelen.

[67] Az I., II. r. felperes kérte, hogy a bíróság hagyja figyelmen kívül a 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat indokolásának III. pontját, az 1/2016. Polgári Jogegységi Határozatot, mivel azok csökkentik a fogyasztó magas szintű védelmét, valamint megakadályozzák, hogy a törvényben előírt visszatartó erő érvényesülni tudjon. A megjelölt jogegységi határozatokkal szemben a szerződés rendelkezései semmilyen módon nem adják meg, hogy milyen képlettel kell a havi törlesztőrészleteket kiszámolni. Az üzletszabályzatban csak a kamat kiszámítására van képlet. A kamat azonban a törlesztőrészletnek csupán egy része, a másik része a tőke rész. A tőke részek tekintetében továbbá kétféle annuitási számítás van. Az egyik a szokásos annuitás, a másik az esedékes annuitás, s a kölcsönszerződés nem rendelkezik arról sem, hogy melyiket kell használni a szerződéssel kapcsolatban. Mindezek miatt a szerződés adataiból nem számolhatóak ki a törlesztőrészletek – amit az alperes 2012-ben egy nyilvános tárgyaláson el is ismert – s e miatt a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján semmis.

[68] A 2017. februárjában az alperes által készített és részükre átadott irat azt tartalmazza, hogy a futamidő egésze alatt 29.389.886.- Ft-ot kell visszafizetni. Ez 12.400.000.- Ft-tal több, mint a kölcsön összege. A szerződés azonban nem tartalmazza az erre vonatkozó összes költséget, ezért az a Hpt. 213. (1) bekezdés c) pontja alapján semmis.

[69] A szerződés IV.3. pontja a türelmi idő alatt napi kamatszámítást határoz meg azzal, hogy a kamat 30 napos hónapot figyelembe véve kerül megállapításra. Ez a napi kamatszámítási mód tisztességtelen, mert amikor az alperes az éves kamatösszegeből számolja az 1 napra eső kamatösszeget, akkor 360 nappal számol, amikor meg kiszámolja a havi törlesztéseket, akkor naptári nappal. Ez által a felperes 5, illetve 6 nappal több kamatot fizet, mint ahány nap van egy évben. Ebből következően a türelmi idő alatt nem számolható ki a kezelési költség összege.

[70] A szerződés I.1. része úgy rendelkezik, hogy az alperes 133.666 CHF-et tart rendelkezésre, ami úgy jött ki, hogy egy összeget 15%-kal megemelt. Ez a megemelt összeg pedig 113.616,10 CHF, vagyis ennyit kellett volna az alperesnek átadnia a szerződéskötés napján, hogy azt át tudja váltani 17.000.000.- Ft-ra. A folyósítás napján azonban nem volt szükség mind a 133.666 CHF-re, mivel a folyósítási értesítés szerint csak 114.017 CHF-et kellett az alperesnek felhasználnia a Ft-ra váltás során.

[71] A szerződésben szereplő 133.666-CHF egy megtévesztés, egy színjáték eredményeként került oda. Kizárólag azért, hogy az a látszat keletkezzen, hogy az alperes devizát folyósít, devizát ad a felperesek részére, s legfőképpen azért, hogy a tartozáselismerő nyilatkozatban 133.666 CHF

szerepeljen. A törlesztéseket nem kell CHF-ben fizetni, nem kell devizát megvásárolni, nem kell Ft-ot devizára átváltani. A 133.666 CHF összeg megtévesztésen alapul, semmi köze a kölcsön nyújtáshoz, a kölcsön folyósításához. Mivel a tartozáselismerő nyilatkozatban szereplő ezen összeg tisztességtelen, a tartozáselismerő nyilatkozat sem használható fel a végrehajtási eljárás során. A kölcsön definíciójából az következik, hogy a bank által követelt tőke összeg nem lehet magasabb, mint a rendelkezésre bocsátott 17.000.000.- Ft. Minden olyan számolás, amely ennél nagyobb összegről szól jogszabály ellenes, s nem képezheti végrehajtás alapját.

[72] Az I., II. r. felperes hivatkozott arra, hogy a 6/2013. számú Polgári Jogegységi Határozat kimondta azt, hogy a deviza alapú kölcsön mögött – figyelemmel a pénzügyi intézményekre vonatkozó közjogi jellegű szabályokra – devizaforrás áll, továbbá annak vizsgálata, hogy egy konkrét szerződés mögött van-e devizaforrás, lehetetlen és egyben szükségtelen is a perekben. Ez a Kúriai állítás az I., II. r. felperes szerint félrevezető, hamis állítás, amit a bíróságnak el kell vetnie, mert nincs köze az igazsághoz. Ugyancsak el kell vetnie a bíróságnak az ún. kirovó-lerovó elméletet.

[73] Az alperesnek, mint pénzügyintézetnek tisztában kell lennie a hitelpénzrendszer működésével. A szerződés teljesítése során az alperes bank létrehozza a kereskedelmi számlapénzt a felperes forint folyószámláján, majd törlesztéskor a felperes forint folyószámláján a kereskedelmi számlapénz megszűnik. Mindez a banki mérleg forrásoldalán található. Az alperesi bank a követeléseit a mérlegében az eszköz oldalon tartja nyilván. A Ft összeg rendelkezésre bocsátásakor számítással meghatározza a bank a deviza követelés összegét, majd törlesztéskor ez a deviza követelés csökken.

[74] A kirovó-lerovó elmélet 100 éves, idejét múlt, megtévesztő, amivel az 1920-as években próbálták magyarázni a bankrendszer működését. Évtizedek óta az egyetemeken, az MNB oktatási anyagaiban a pénzteremtés valóban létező folyamatát ismertetik. Ebben sehol sem szerepel a lerovó és a kirovó szavak egyike sem, amely idejétmúlt kifejezések használatára egyáltalán nincs szükség, csak zavart okoznak és elfedik a valós tényeket.

[75] Az I., II. r. felperes hivatkozott arra, hogy a 133.666 CHF-et alapul véve, az ügyleti kamatot évi 2,29%-nak, a kezelési költséget pedig évi 1,5%-nak tekintve, a havi törlesztőrészlet összege 422,16 CHF. Ez szerepel a szerződésben. Mivel a 133.666 CHF egy megtévesztés eredménye, nem a szerződéses kölcsön összege, ezáltal az ebből számolt törlesztő összeg sem lehet a szerződés törlesztő összege. Megállapítható továbbá, hogy az annuitásos időszakra vonatkozó törlesztőrészlet összegét is az évi 2,29%-os kamattal számolták, nem pedig a hirdetményben szereplő 4,1%-os kamatlábbal. Ezáltal a szerződés nem tartalmazza a törlesztőrészlet valós összegét, így az érvénytelen. A folyósítási értesítő közli a kamatlábakat és a fizetendő törlesztőrészletet is, de ez nem tartalmazza a türelmi idő utáni, az annuitásos időszakra vonatkozó törlesztőrészletek összegét és a lakáskasszás előtörlesztés utáni törlesztőrészletek összegét sem.

[76] A szerződés nem tartalmazza továbbá az akciós időszak utáni ügyleti kamatlábakat. A bank számára ez ismert volt, mert tartalmazza a 2017. februári táblázat, amely szerint a kamat az első kamatperiódus után 4,00%. A szerződés ezen hiányosság miatt is semmis. Végtelenül tisztességtelen az, hogy egy később keletkező irat – a hirdetmény – tartalmazza a felek szerződéses akaratát, ami akár azt is eredményezheti, hogy az alperes 50%-os kamatot is meghatározhat.

[77] A szerződés I.1. része úgy rendelkezik, hogy a biztonságos finanszírozás érdekében 133.666 CHF-et bocsát az alperes a felperesek rendelkezésére. Ebben a szerződéses részben azonban nem

biztonságról, hanem árfolyamkockázatról van szó. Az arra vonatkozó árfolyamkockázat, hogy a szerződéskötéshez képest a folyósításig tartó időszakban változhat az árfolyam, illetve az erre vonatkozó tájékoztatás kimaradt a szerződésből és az általános tájékoztatásból is. Ezt a jelentős árfolyamkockázatot fedte el az alperes a „biztonságos” szóval. Ez egy teljesen felesleges árfolyamkockázat volt, mivel a szerződés aláírásának a napján egy technikai számlára át tudta volna utalni a felperes a 17.000.000.- Ft-ot és a szerződésben rögzíteni lehetett volna a kiszámolt deviza összeget.

[78] Az alperes sem a szerződésben, sem a folyósítási értesítőben nem vette figyelembe a lakáskasszás előtörlesztést. Mivel erről az alperes „elfeledkezett”, ennek a kombinált deviza hitelnek az árfolyamkockázatát sem ismertette. A felperes a 2017. februári táblázatban foglalt adatok alapján, az előny ismeretében, a kockázatok ismerete nélkül hozott ügyleti döntést és kötött lakástakarékpénztári szerződést. Nem volt ismert számára az, hogy lehet olyan árfolyamváltozás, ami a lakástakarékpénztár előnyét elviszi. A szerződés aláírásának a napján a várható előtörlesztési összeg 11.080 CHF volt, ami helyett valójában 6.860 CHF előtörlesztés történt, a várt összeg csupán 61%-a. Ez egy speciális árfolyamkockázat, amely a hatását tekintve jelentős mértékben eltér az általános tájékoztatóban szereplőtől. Ezt az árfolyamkockázatot pedig elhallgatta az alperes, erre vonatkozóan semmilyen tájékoztatást nem adott.

[79] Az I., II. r. felperes hivatkozott még arra, hogy a futamidő alatt nem a szerződésnek megfelelően számolt az alperes késedelmi kamatot. Ahol 20%-os késedelmi kamattal számolt, ott az ügyleti kamatot 6%-kal kell számolni, ami az alperesi követelés összezszerűségét érinti. Az újra számolás eredményeképpen az I., II. r. felperes végig túlfizetésben volt, s a felmondás napján a túlfizetés összege 4.949,68 CHF.

[80] Az I., II. r. felperes a szerződés törlesztőrészleteinek a teljesítéseit – a szerződés általuk tisztességtelennek ítélt részeinek az elhagyásával - a felmondás napjáig újra számolta. Ebben abból indultak ki, hogy a vételi és az eladási árfolyam tisztességtelen, s ezen árfolyamok helyett az MNB által közzétett deviza árfolyamot vették alapul. Ügyleti kamatként CHF LIBOR + 2 %-os mértékkel számoltak, továbbá figyelembe kívánták venni 2012. március 19. napjával 11.076,62 CHF összegben „az előtörlesztést”.

[81] Az I., II. r. felperes előadta továbbá, hogy közismert az, hogy a deviza vételi és eladási árfolyam alkalmazása tisztességtelen. A 6/2013. PJE Határozat ellentétes a DH1 törvény megállapításaival, mert tisztességtelen szerződési feltételekre hivatkozik. A bankkölcsön meghatározása szerint nekik a rendelkezésre bocsátott összeget, 17.000.000.- Ft-ot kell kamatostól visszafizetniük. Köztudomású, hogy az alperesnek semmilyen devizát nem kellett beszereznie, vásárolnia, azt átadnia a felperesek részére. Az alperes szándékosan kerüli azokat a kifejezéseket, ami a bankkölcsön definíciójában szerepel.

[82] Az alperes a szerződésben 6 havi kamatperiódusú, változó kamatozás mellett kötelezi el magát, továbbá a kockázatteltérő nyilatkozatban arra vállal kötelezettséget, hogy a mindenkor ügyleti kamatot a LIBOR határozza meg. A felperesek azt az alperesi gyakorlatot tekintik tisztességtelennek, amely eltért a szerződéstől, a kamatfelárat önkényesen megnövelte, így eloldotta a kamatmértéket a CHF LIBOR mindenkor értékétől. Az a hazai joggyakorlat, hogy az egyoldalú kamatemelés szerződési feltételeinek tisztességtelensége miatti elhagyása a fennmaradó kamatfeltétel lényegét érintő megváltoztatását eredményezi, ellentétes a 93/13. Irányelv 6. cikkének

(1) bekezdésében és 7. cikkének (1) bekezdésében is.

[83] Az Európai Unió és az EUB nagy hangsúlyt fektet a fogyasztók védelmére. Az egyik legfőbb szempont, hogy a fogyasztót az üzleti döntés előtt annyi és olyan információval kell ellátni, hogy felelős döntést tudjon hozni. A bíróságok és a Kúria ezt figyelmen kívül hagyják. Kérdés, hogy megfelel-e az Unió Irányelvnek az, hogy a Kúria önhatármúlag készített Polgári Jogegységi Határozatokkal semlegesíti a fogyasztóvédelmi szabályokat azzal, hogy hiányzó szerződési adat esetén a fogyasztónak kell kiszámolni a havi törlesztőrészleteket, a fogyasztónak kell kikeresni a Hirdetményből a rá vonatkozó részeket, az ügyleti kamatot és a devizaárfolyamot. Az alperes üzletszabályzata nem is tartalmazza az annuitásos számolás képletét. A szerződésnek azonban nem csak 1 törlesztőrészlete van, hanem 19 különböző havi fizetési kötelezettség.

[84] Az I., II. r. felperes szerint a Kúria BH.2019.84 számon közzétett eseti döntése nem alkalmazható. A Kúria ebben az eseti döntésben azt fejtette ki, hogy a szerződés megkötésekor nem is lehetett pontosan meghatározni az egyes törlesztőrészletek összegét, de rendelkezésre álltak azok az adatok, amelyek alapján kiszámíthatóak voltak a részletek. Ezzel szemben a 2007. februári irat azt bizonyítja, hogy minden törlesztőrészlet pontosan kiszámolható. Hogy mi lesz majd később az irányadó árfolyam, az már az árfolyamkockázat kérdése, nem pedig a szerződés adatainak a kérdése. Ezért ismertetni kellett volna az összes fizetési kötelezettséget, amivel a szerződés jár, majd ismertetni kellett volna, hogy miként változik a fizetési teher, ha nő a kamatláb és változik a devizaárfolyam.

[85] Az I., II. r. felperes szerint az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatóban nincs tájékoztatás arra vonatkozóan, hogy a szerződés aláírása és a folyósítás között milyen árfolyamkockázat keletkezik. Az okoz számára többletköltséget, ha a CHF devizaárfolyam ezen idő alatt gyengül, vagy erősödik.

[86] Az I., II. r. felperes előadta, hogy megtévesztéssel, lényeges kockázatok elhallgatásával rávenni egy fogyasztót a számára rendkívül veszélyes szerződés megkötésére a társadalom általános erkölcsi felfogása szerint erkölcstelen. Sem a szóbeli tájékoztatások alkalmával, sem a terméktájékoztatókon, sem a kölcsönkérelem nyomtatványokon nem hívta fel az alperes arra felperesek figyelmét, hogy a CHF elszámolású kölcsönnek sokkal nagyobb a veszélye, mint az EUR elszámolásúnak. Ezt a kockázatfeltáró nyilatkozat sem rögzíti. A veszély, ami a pénzügyi gazdasági törvényszerűség miatt bekövetkezett, aránytalanul nagy volt a 0,4% kamat különbséghez képest. Ha az alperes jelzi, hogy az EUR kölcsönnek kisebb a veszélye, mivel az EUR árfolyama kisebb mértékben emelkedett, akkor a felperesek az EUR kölcsönt választották volna, így a CHF alapú kölcsönrel olyan kockázatot vállaltak, amellyel nem voltak tisztában.

[87] Az I., II. r. felperes szerint az alperes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott és lényeges információkat hallgatott el. Nem ismertette a Bankszövetség 2006. év januári elemzését, az Értéktőzsde 2004. évből való jelentését, azt, hogy a kamatparitás elmélet szerint a deviza alapú kölcsönök esetén a kamat előnyből eredő törlesztési kedvezmény a futamidő második felére már el fog tűnni, s sokkal többet kell fizetni - mintha eredetileg is Ft kölcsönt vettek volna fel - továbbá a Ft, mint fizetőeszköz felértékelt volt a szerződéskötés időpontjában. Az I. II. r. felperes a szerződés megtévesztés címén nem kívánta megtámadni, a megtévesztésre, mint tisztességtelen eljárásra kívántak hivatkozni.

[88] Az I., II. r. felperes hivatkozott arra, hogy a CHF elszámolású kölcsönnek fele akkora volt a

kezelési költsége, mint az EUR elszámolású kölcsönnek és mint a Ft hitelnek. Ha az alperes ugyanazt a szolgáltatást nyújtja minden esetben, akkor erre csak egyetlen logikus magyarázat van, vagyis az alperes jelentős kedvezményt nyújtott azért, hogy a bankkölcsön után érdeklődők a CHF elszámolású hitelt válasszák. A CHF elszámolású kölcsön Teljes Hiteldíj Mutatója 6,59% volt, az EUR elszámolású kölcsön Teljes Hiteldíj Mutatója 8,90%. A felperesek szerint tehát az alperes két jelentős kedvezményt nyújtott, hogy az ügyfelek a sokkal veszélyesebb CHF elszámolású kölcsönt válasszák. Az ilyen megtévesztő kereskedelmi gyakorlat sérti a jóerkölcs társadalmilag elfogadott mércéjét. Nem lehet erkölcsös ugyanis egy szerződés, ha a szerződő fél elhallgatja a szolgáltatás veszélyét és ezzel egyidőben a termékre árengedményt is ad. A felperesek ezért kérték, hogy a bíróság állapítsa meg a szerződés jóerkölcsbe ütközését.

[89] Az I., II. r. felperes szerint a felperes hirdetményében szereplő évi 6%-os mértékű késedelmi kamat tisztességtelen, mivel ez forint kölcsön esetén az ügyleti kamat kevesebb mint fele, a CHF alapú kölcsön esetén pedig az ügyleti kamat másfélszerese. Az I., II. r. felperes súlyosan hátrányosnak, tisztességtelennek és diszkriminatívnak tartotta, hogy az alperes nagyobb arányban növelte a CHF alapú kölcsön esetén az ügyleti kamathoz képest a késedelmi kamat mértékét.

[90] Az I., II. r. felperes hivatkozott Dr. Pomeisl András József Kúriai főtanácsadó 2020-ban készült doktori disszertációjára, amely szerint voltak olyan szerződések, amikor a csalárd módon eljáró fél a kockázatok tekintetében több ismerettel rendelkezett, s így az általa ismert kockázat már nem pusztán kockázat volt, hanem szinte teljes bizonyossággal bekövetkező jövőbeli esemény. A jelen esetben ilyen teljes bizonyossággal bekövetkező jövőbeli esemény az, hogy a CHF árfolyama sokkal nagyobb mértékben fog emelkedni, mint az EUR árfolyama. Ez a pénzügyi-gazdasági törvényszerűség miatt, nem világválság vagy gazdasági krízis miatt következett be, így ez előre látható volt. Pomeisl szerint többen kritizálták a Kúriát a kirovó lerovó elmélet és az effektivitási kikötés elfogadása miatt, s néhányan sejtetni engedték, hogy a Kúria a bankok érdekében egy marginális megoldást fogadott el.

[91] Az I., II. r. felperes hivatkozott arra, hogy mi értelme volt bevezetni a kezelési költséget, amikor korábban az ügyleti kamat tartalmazta a bank tevékenységének minden költségét. Nem mindegy, hogy egyben számolja az alperes magasabb kamatlábbal a szerződést, vagy külön, egy csökkentett mértékű kamatlábbal és külön kezelési költségben? Nem mindegy, mert a kezelési költség összegének más a számítási módszertana, mint a kamatösszegnek. Ez a számítási módszer kedvezőbb a banknak, mert nagyobb bevételt biztosít, a fogyasztónak viszonyítva nagyobb költséget jelent. E miatt a nagyobb költség miatt a kezelési költség szerződésben szereplő számítási módja tisztességtelen.

[92] Az alperes minden év június 15. napján, az aznap fennálló tőketartozásból számolta ki az éves kezelési költséget, amit egy éven keresztül havonta részletekben kellett fizetni. A tőketartozás azonban hónapról hónapra csökkent, így valójában nem a szerződésben szereplő 1.5%-os kezelési költséget fizettek, hanem többet, ami tisztességtelen. Az alperes a kezelési költség megállapítási időpontjával is szerződést segett, mert az üzleti év szerinti megállapítás januárra esne, vagy ha a szerződés rendelkezéseit nézzük, akkor abból kellene kiindulni, hogy a felek 2007. júniusában kötötték a szerződést.

[93] Az I., II. r. felperes szerint pénzváltás és pénzösszeg átszámítás esetén sem változhat a szerződés alapján rendelkezésre bocsátott 17.000.000.- Ft. Dr. Pomeisl főtanácsadó a doktori értekezésében

úgy foglalt állást, hogy kölcsönszerződés alapján a bank az ügyfél részére devizát nem bocsát rendelkezésre. Miután az adósnak nem nyújt devizát a hitelező, az adósnak nincs is mit eladnia a hitel folyósításakor, s a bank részéről a folyósításkor nem történik deviza vétel. Pomeisl főtanácsadó szerint a joggyakorlat-elemző csoport kisebbségi álláspontja volt az, hogy a visszatérítendő tőkeösszeg meg kell, hogy egyezzen azzal az összeggel, amit az adós számára Ft-ban ténylegesen folyósítottak. Az I., II. r. felperes szerint miért lehet szavazással dönteni olyan kérdésben, amit egyrészt a törvény szabályoz, másrészt logikai úton is levezethető?

[94] Az I., II. r. felperes hangsúlyozta, hogy az akaratuk kölcsönszerződés megkötésére vonatkozott, nem pedig származtatott devizaügyletre. Hivatkoztak továbbá az EUB C-321/2022 számú ítéletre.

[95] Az I., II. r. felperes a perben történt személyes meghallgatásuk után a 2024. május 05. napján kelt beadványukban „szükségesnek tartották, hogy a tárgyaláson elhangzottakat röviden kiegészítsék. Ebben előadták, hogy azért vették fel a CHF alapú kölcsönt, mert azt a tájékoztatást kapták, hogy az biztonságos nem kell tartani jelentős és tartós, számukra kedvezőtlen árfolyamváltozástól. Az alperes semmilyen módon nem közölte, hogy a forint és a CHF kölcsönök törlesztési karakterisztikája eltér egymástól. Az alacsonyabb törlesztési összeg csak időleges, s a futamidő jelentős részében magasabb lesz a törlesztőrészlet, mintha forint kölcsönt vettek volna fel. A CHF elszámolású kölcsön egyik jellegadó tulajdonsága, hogy a kamatláb alacsonyabb, mint a Ft kölcsöné, ebből adódóan alacsonyabb a törlesztőrészlet is. A másik jellegadó tulajdonság az, hogy az alacsonyabb kamatszintből automatikusan következik a CHF árfolyam emelkedése. Így teljes bizonyossággal növekedni fog a havi törlesztőrészlet is.

[96] Az I., II. r. felperes hivatkozott arra, hogy semmilyen olyan tájékoztatást nem kapott az alperestől, hogy olyan kockázatos a deviza hitel, hogy fizetéseképtelenséghez vezethet. A szerződéskötési döntésükhöz a Bankszövetség nyilatkozatán kívül hozzájárult rengeteg reklám, amely 2004 és 2007 között elárasztotta a TV műsorokat, az internetes és nyomtatott sajtót. Az alperes intenzív devizahiteles kampányát ismerteti a Gazdasági Versenyhivatal GVH Vj-141/2006/19. számú határozata. A határozat kifejtette azt, hogy aggályos az a piaci gyakorlat, hogy a pénzügyi intézmények nem helyeznek kellő hangsúlyt arra, hogy megismerjék az ügyfelek teherviselő képességét, s azt, hogy a jövedelmi, vagyoni viszonyunk nincs összhangban a prudens működés követelményével, illetve az ügyfelek megfelelő tájékoztatásának az igényével. A Gazdasági Versenyhivatal azt is megállapította, hogy az ügyfelek számára egyre nehezebben érthető termékek jelennek meg és fennáll a veszélye annak, hogy megfelelő tájékoztatás hiányában olyan hosszútávú kötelezettségeket vállalnak, amelynek a hatásait nem ismerik kellő mértékben. Az alperes tehát a Gazdasági Versenyhivatal határozata alapján tisztában volt azzal, hogy a szerződéskötés folyamán min kellene változtatnia azért, hogy az ügyfelek felelős döntést tudjanak hozni, de semmit sem változtatott.

[97] Az I., II. r. felperes előadta, hogy sem a reklámokból, sem a szerződés szövegéből nem tudta felismerni azt, hogy a CHF elszámolású kölcsön veszélyesebb, mint az EUR elszámolású kölcsön és azt sem, hogy a Lakáskasszás, türelmi időű kölcsönnek speciális kockázata van.

[98] Az I., II. r. felperes azt is előadta, hogy csak a szerződés aláírásának perceiben ismerkedhettek meg az írásos árfolyamkockázati tájékoztatással. Esélyük sem volt arra, hogy rájöjjenek, hogy a korábbi azon szóbeli tájékoztatás, miszerint „nem kell félni, biztonságos”, a banki ügyintézők

korlátozott ismeretein és tapasztalatain alapuló, de az alperest fel nem mentő félrevezetés (32 számú irat 13. oldal negyedik bekezdés). Az I., II. r. felperes kérte Tóth Jánosné tanúkénti meghallgatását arra vonatkozóan, hogy az alperes milyen tartalmú tájékoztatást adott a részükre a szerződéskötés során.

[99] Az I., II. r. felperes szerint 2004. októberében a Magyar Bankszövetség készített egy 10 évre szóló devizaárfolyam előrejelzést. Ebben az került megállapításra, hogy „a forint árfolyama fokozatosan felülértékelt lett, mert nem gyengült úgy, mint ahogyan arra számítani lehetett”. 2008-ban bekövetkezett a nagy gazdasági válság, amelynek hatására a forint felülértékeltsége megszűnt és elkezdett gyengülni. Ezt követően a CHF tovább erősödött a törvényszerűségnek megfelelően.

[100] Az I., II. r. felperes kérte Radovan Jelasity, az alperes elnök-vezérigazgatója és dr. Kovács Levente tanúkénti meghallgatását. Radovan Jelasity egy interjúban kijelentette, hogy érthetetlen számára az, hogyan lehetett a laikusoknak felajánlani a deviza alapú hitelt, mert az ő sem érti, s eleve ennek a mechanizmusa túl komplikált a laikus személy és az ő számára is. Az EUB C-186/16 számú ítélete alapján vizsgálni kell azt, hogy milyen mennyiségű információ állt, illetve állhatott a pénzügyi intézet rendelkezésére, mert ha az alperes tisztában volt az előbb előadottakkal, de ezeket az elnök vezérigazgató nem továbbította az általa irányított szervezet részére, akkor az megtévesztő kereskedelmi gyakorlatot eredményező mulasztás, illetve a fogyasztó félrevezetése. Dr. Kovács Levente dolgozta ki azt, hogy eltérő a forint alapú és a deviza alapú kölcsönök törlesztési karakterisztikája, de a lefutásuk végén kiegyenlítik egymást. A deviza alapú kölcsönöknél alacsony törlesztőrészekkel indul a futamidő, majd ez brutálisan megnő, a forint kölcsönöknél pedig magas törlesztőrészekkel indul a futamidő, de ez elinflálódik. Mindezek miatt a deviza alapú kölcsön összességében drágább és többet kell érte fizetni.

[101] Az I., II. r. felperes szerint a bíróság Radovan Jelasity meghallgatásával tudja tisztázni azt, hogy az alperes tisztában volt-e azzal, hogy a forint jelentős mértékben felülértékelt volt a szerződéskötés idején, ismerte-e az alperes a kamat- és vásárlóerő paritás elméleteket, ezen elméletek hatását a devizaárfolyam alakulására, megvizsgálta-e a Budapesti Értéktőzsde 2004. októberi árfolyamkockázati elemzését, megtett-e mindent, hogy megismerje a devizahitel veszélyeit és ezt átadja kellő időben a szerződéskötés előtt az ügyfeleknek, a fogyasztóknak.

[102] Az I., II. r. felperes csatolta a kölcsönszerződést, a kockázatfeltáró nyilatkozatot, a közjegyző előtti tartozáselismerő nyilatkozatot, a szerződés alperes általi felmondását, a felmondás közjegyzői okiratba történő foglalását, mindkettőjük vonatkozásában a végrehajtási záradékot, a végrehajtó felhívásait a tartozás önkéntes megfizetésére, a PSZÁF Felügyeleti Tanácsának 9/2006. (XI.7.) számú ajánlását, a Bankszövetség 2006. januári tájékoztatóját a deviza alapú lakossági hitelek kockázatairól, az alperes terméktájékoztatóját a határidős árfolyam megállapodás ügyletekhez, a Budapesti Értéktőzsde 2004. év október havi elemzését, az alperes devizaügyletekre vonatkozó általános terméktájékoztatóját, Kovács Levente „A devizahitelek háttere” című szakkikét, a Pénzügyi Békéltető Testület H-PBT-H-159/2017 számú határozatát, a végrehajtási záradék törlése iránti eljárásban keletkezett iratokat, a 2007. februárjában készült pénzügyi adatokat tartalmazó táblázatot, a kölcsönkérelmet, a 2014. évi XL. törvény szerinti árfolyam átszámítást, a kölcsön folyósításáról tájékoztató alperesi értesítést, Solt Katalin „Pénzügytan” című könyvéből a pénzteremtés, pénzkibocsátásra vonatkozó részeket, Varga József állattenyésztő mérnök szak hallgatói számára készült „A bankrendszer működése” című tananyagát, az MNB 2016. novemberi és 2017. augusztusi „Oktatási füzetek” című kiadványát, az alperes 2017. április 02. napi Hirdetményét, az alperes befektetési szolgáltatásokra vonatkozó Üzletszabályzatának 8. számú

mellékletét, a felmondás időpontjára kimunkált forgalmi egyenleget, a jogkövetkezmények összegszerű számításait, az alperes ügyfélszolgálatával folytatott levelezésüket, az alperes általános szerződési feltételeit, az alperes „HUF, CHF, EUR” piaci kamatozású lakáscélú hitelekkel kapcsolatos termékismertetőjét és a 2017. május 25. napi bankszámlakivonatokat, az Origo 2006. 01.31. napi „Nem kell félni a devizahitelektől” című cikkét, dr. Kovács Virág „Precedensjog az Európai Bíróság gyakorlatában című tanulmányát, a Kúria Joggyakorlat-elemző Csoportjának összefoglaló véleményét „Az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazhatósága kölcsönszerződéseknel” tanulmányát, a Gazdasági Versenyhivatal Vj-141/2006/19. számú határozatát, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének a Kúria megkeresésére adott, 2013. május 31. napján kelt válaszát. Az I., II. r. felperes kérte a per felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-630/23. számon folyó eljárás befejezéséig.

[103] Az alperes a kereset elutasítását, az I., II. r. felperes perköltség megfizetésére történő kötelezését kérte. Az alperes előadta, hogy a felek között a szerződés érvénytelenségének a megállapítása iránt folyamatban volt perben a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8 sorszám alatt hozott ítéletet. A jelen perben a felperesek lényegében ugyanazokat a hivatkozásokat terjesztették elő, mint a szerződés érvénytelensége iránti perben, amelyben a Kúria hatályában fenntartotta a jogerős másodfokú ítéletet.

[104] Az alperes előadta, hogy a 6/2013 és az 1/2016 Polgári Jogegységi Határozatban foglaltak szerint meghatározott a kölcsönszerződés tárgya, a kölcsön összege. Nem szükséges ugyanis, hogy maga a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztések tételesen szerepeljenek a szerződésben, hanem az is elegendő, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. A kölcsönszerződés egyes rendelkezéseit együttesen és logikusan értelmezve megállapítható az, hogy a forintban folyósított kölcsönnek a folyósítás napján érvényes árfolyamra kiszámított devizában rögzült összege pontosan meghatározható. Ezt a Kúria Pfv.I.20.028/2016 számú végzésében, a Pfv.20.272/2016/5 számú ítéletében, valamint a Pfv.I.20.313/2019/5 számú ítéleteiben foglaltak is alátámasztják.

[105] Az alperes előadta, hogy a kölcsön változó kamatozású volt. A szerződés nem is tartalmazhatott fix ügyleti kamatot, ezért az ügyleti kamat mértékét a szerződéskötés napjára vonatkoztatottan tájékoztató jelleggel tartalmazta, de ez nem jelenti azt, hogy az ügyleti kamat meghatározása ne volna egyértelmű és világos. Ezt támasztják alá a Kúria Pfv.I.20.376/2016/8 számú ítéletének [12] bekezdésében és Pfv.I.21.579/2016/4 számú ítéletének [10] és [11] bekezdésében foglaltak.

[106] Az alperes szerint a 6/2013 Polgári Jogegységi Határozatban foglaltakból kiindulva nem szükséges, hogy a törlesztések összege tételesen szerepeljen a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. Ezt egyébként az 1/2016 Polgári Jogegységi Határozat is tartalmazza. Ennek megfelelően a Kúria Pfv.I.20.272/2016/5 számú ítéletének [17] [18] bekezdéseiben foglaltak és a Pfv.I.20.313/2019/5 számú ítélet [28] [29] bekezdéseiben foglaltak, valamint ÍH 2017.93 számú Ítéltáblai eseti döntésben foglaltak alapján meghatározott a törlesztőrészek összegszerűsége.

[107] Az alperes hivatkozott arra, hogy a Kúria a Pfv.I.21.295/2017/6 számú végzésében az annuitással kapcsolatban kimondta azt, hogy nem elvárt képlet vagy számítási metódus szerződésben történő rögzítése, mivel az annuitás számítás pusztán annyit jelent, hogy az egyes törlesztőrészek kamatperióduson belül egymáshoz viszonyítva állandó mértékűek, csak a törlesztőrészleten belül

változik a kamat és a tőke aránya, ami viszont nincs kihatással a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pont szerinti semmisségre.

[108] Az alperes hivatkozott arra, hogy az árfolyamkockázatot a felperesekre terhelő szerződéses kikötések nem tisztességtelenek, illetve a felperesek az árfolyamkockázat körében megfelelő tájékoztatást kaptak. Vitatta azt, hogy a szerződéskötés során az I., II. r. felperes szóban azt a tájékoztatás kapta volna, hogy a deviza alapú hitel biztonságos, nem kell arra számítani, hogy nagyobb ingadozás lesz, hosszú távon az árfolyammozgások kiegyenlítik egymást.

[109] Az alperes szerint a szerződés mellékletét képező tájékoztató világosan és érthetően tartalmazza az árfolyamváltozás lehetőségét, annak törlesztőrészletekre gyakorolt hatását, amely tájékoztatóból egyértelműen felismerhető az, hogy az árfolyam felső határ nélkül változhat, s az jelentős kockázatot hordoz magában. A jelentős kockázat azt a veszélyt jelenti, hogy a Ft leértékelődése a törlesztőrészletek emelkedésével jár együtt. A tájékoztatóban nincs arra utalás, hogy egy meghatározott mérték feletti árfolyamváltozás esetén a felpereseknek nem kell viselnie a kockázatot. A kockázatvállalás korlátlanágát a hitelnyújtónak nem kell szó szerint feltüntetnie, elegendő, ha a tájékoztatás értelmezése alapján egyértelmű, hogy a kockázatot teljes mértékben az adós viseli. Az alperes ebben a tárgykörben hivatkozott a Kúria Pfv.20.313/2019/5 számú ítéletének [27], [34], [35], [39] bekezdéseiben foglaltakra, a BH 2019. 84. számon közzétett eseti döntésre, továbbá a Kúria Gfv.30.270/2019/6 számú ítéletének [30], [31], [32], [33], [34], [35], [36], [37], [38], [39], [40], [43], [44], valamint a Kúria Pfv.21.658/2019/6 számú ítéletének [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [22] bekezdéseiben foglaltakra és a BH. 2020. 5. 152. számú eseti döntésre.

[110] Az alperes hivatkozott továbbá a Kúria Pfv.I.20.125/2021/3 számú ítéletére, amelyben a Kúria a jelen üggyhöz azonos szerződés és kockázatfeltáró nyilatkozat vonatkozásában megállapította, hogy az alperesi bank által nyújtott tájékoztatás az Uniós, illetve a hazai szabályozásnak megfelelő. Ugyanezt állapította meg a Kúria a Gfv.VI.30.353/2021/6 számú és a Gfv.VI.30.456/2021/8 számú ítéleteiben is.

[111] Az alperes előadta, hogy a Kúria a tájékoztatási kötelezettség időbeli teljesítését több ügyben is vizsgálta, s a jelzett joggyakorlata szerint az alperes által adott tájékoztatás önmagában nem tisztességtelen amiatt, ha a fogyasztó a szerződés aláírását megelőzően, a szerződés megkötésének napján kapta meg és írta alá az árfolyamkockázatról szóló, külön okiratba foglalt tájékoztatást.

[112] Az alperes előadta továbbá, hogy a 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat 2. pontja kimondja azt, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés nyilvánvalóan nem jóerkölcsbe ütköző.

[113] Az alperes a kezelési költség körében az Európai Unió Bírósága C-621/17 számú ügyben hozott ítéletére hivatkozott. E szerint a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának az elve nem kívánja meg azt, hogy a fogyasztói kölcsönszerződésben a fogyasztót terhelő kezelési költség kiszámításának módját és teljesítésének idejét pontosan meghatározzák, továbbá az érintett összegek ellenében nyújtott szolgáltatást részletezzék. Ezzel kapcsolatban a Kúria úgy foglalt állást, hogy a hitelintézet professzionális működése során felmerülhetnek olyan költségek, amelyek az ügyleti kamatban nem térülnek meg, ilyen pl. a kezelési költség, amely mögött tényleges ellenszolgáltatás, banki szolgáltatás áll. A kezelési költség tekintetében csak annak mértéke az, ami külön vizsgálható.

[114] Az alperes szerint tehát a kezelési költség nem más, mint a hitel futamideje alatt felmerülő banki adminisztrációért fizetett ellenszolgáltatás. A kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatás és a folyósítási jutalék ellenében nyújtott szolgáltatás egyértelműen elkülöníthető, ezért az alperes nem érvényesített ugyanazon tevékenységért kétszeres díjat, s a kezelési költség felszámítása nem sérti sem a jóhiszeműség, sem a tisztesség követelményét. A konkrét perbeli szerződésben foglalt rendelkezés megfelel az egyértelmű, világos és átlátható megfogalmazás körének, s annak alapján a fogyasztók a szerződéskötéskor pontosan láthatták előre, hogy mikor milyen mértékű fizetési kötelezettsége keletkezik.

[115] Az alperes hivatkozott arra, hogy a kezelési költség mértéke évi 1,5%. Ez az előbbieken részletezett szolgáltatásokkal arányban áll és mértékében olyan csekély, ami nem tekinthető eltúlzottnak. Ezt egyébként a Fővárosi Törvényszék 15.G.42.151/2019/27-II számú ítéletében és a Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.454/2020/4-II számú ítéletében foglaltak is alátámasztják.

[116] Az alperes az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatással kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a szerződés VII. pontja tartalmaz egy ún. CHF klauzulát, s a felek a szerződés megkötésekor aláírtak egy kockázatfeltáró nyilatkozatot is. Az ennek alapján történő tájékoztatást a Kúria a Gfv.VI.30.014/2022/2 sorszámú végzésében már vizsgálta, s több ügyre visszautalva megfelelőnek találta. Kimondta a Kúria, hogy a tájékoztatás önmagában amiatt nem tisztességtelen, ha a fogyasztó a szerződés aláírását megelőzően a szerződés megkötésének napján kapta meg és írta alá az árfolyamkockázatról szóló, külön okiratba foglalt tájékoztatást.

[117] Az alperes csatolta a kölcsönszerződés pénzügyi teljesítésével kapcsolatos pénzügyi, forgalmi kimutatást, a Kúria Gfv.30.462/2022/8 számú ítéletét és a kockázatfeltáró nyilatkozatot.

[118] Az alperes ellenezte Radovan Jelasity és dr. Kovács Levente tanúkenti meghallgatását, mivel nevezett személyek nem voltak ott a szerződés aláírásakor, nem vettek részt a szerződéskötési folyamatban, azzal kapcsolatban érdemi nyilatkozatot nem tudnak tenni. Az alperes – a bíróság tájékoztatását követően – igazságügyi könyvszakértő kirendelését kérte a felmondáskori tartozás összesszerűségének a meghatározása céljából.

[119] Az I., II. r. felperes keresete nem megalapozott.

[120] A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK (1993. április 5.) Tanácsi Irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 3. cikkének (1) bekezdése szerint egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára.

[121] Az Irányelv 3. cikkének (3) bekezdése szerint a melléklet tartalmazza azoknak a feltételeknek a jelzésszerű és nem teljes felsorolását, amelyek tisztességtelennek tekinthetők.

[122] A szerződéskötés idején hatályban volt Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél

hátrányára állapítja meg.

[123] A régi Ptk. 209. § (4) bekezdése szerint a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.

[124] A régi Ptk. 231. § (1) bekezdése szerint pénztartozást – ellenkező kikötés hiányában – a teljesítés helyén érvényben levő pénznemben kell megfizetni.

[125] A régi Ptk. 231. § (2) bekezdése szerint más pénznemben vagy aranyban meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam (ár) alapulvételével kell átszámítani.

[126] A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) a szerződéskötés idején hatályos 203. (6) bekezdése szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.

[127] A régi Hpt. 203. (7) bekezdése szerint a (6) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell

a) devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre,

[128] A régi Hpt. 213. § (1) bekezdése szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

a) a szerződés tárgyát,

b) az éves, százalékbán kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb – esetleges – költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,

c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékbán kifejezett értékét,

d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást,

e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,

f) a szükséges biztosítékok meghatározását, valamint

g) a szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztótól megkövetelt biztosítások megjelölését.

[129] A bíróság álláspontja szerint deviza kölcsönről akkor beszélünk, ha a kölcsönadás és a visszaadás is egy ugyanazon devizában történik, amely devizanem eltér a belföldi fizetőeszköztől. Ha a kötelezett a szerződésben meghatározott devizától eltérően – előre nem rögzített – bármilyen más pénznemben is teljesíthet, s a deviza elsősorban elszámolási egység, akkor – nem deviza, hanem - deviza alapú kölcsönről van szó. Ehhez képest a nemzeti pénznemben adott és visszafizetett kölcsön az egy (pénz)nemű forint kölcsön.

[130] Deviza alapú kölcsön esetén a szerződésben szereplő deviza pénznem a szerződés, a teljesítés kirovó pénzneme, a törlesztés bármilyen eltérő más pénzneme pedig a szerződés, a teljesítés lerovó pénzneme. A kirovó pénznem valójában a szerződéses kötelelem mértéke, a lerovó pénznem pedig

csak a szerződéses kötelelem eszköze.

[131] A deviza alapú szerződésben a deviza a kötelelem – hétköznapi értelemben a kötelezettség értékének a megőrzését szolgálja. Ez – mint értékmérő, helyettesítő dolog – a deviza alapú kölcsön lényegi, természetes, attól elszakíthatatlan belső eleme. A bíróság tehát a deviza alapú kölcsönrel kapcsolatban arra a dogmatikai, elvi álláspontra helyezkedik, hogy az idegen pénznemben, a teljesítés eszközétől (forint pénznem) eltérő értékmérő dologban, devizában – vagy más azzal egyenmű szurrogátumban (pl. nyersanyag, olaj, gabona, nemesfém stb.) – megkötött jogügyletek lényeges része az árfolyamváltozással, az árfolyamkövetéssel elért, ezzel biztosított értékállandóság. Az értékállandóság a szerződéses kötelelem nagyságának, mértékének egy sajátos árfolyamváltozás általi - biztosítása, hosszútávú ügyleteknél a kihelyezett tőke elértéktelenedése elleni biztosíték.

[132] Az I., II. r. felperes a keresetében úgy foglalt állást, hogy a kirovó-lerovó elmélet és az, hogy van-e a devizakölcsön mögött devizaforrás hamis állítás, nincs köze az igazsághoz. Az I., II. r. felperes vitatta ebben a körben a 6/2013 számú Polgári Jogegységi Határozat azon felvetését, hogy a deviza alapú kölcsön mögött devizaforrás áll, de ennek a vizsgálata lehetetlen és szükségtelen. A bíróság álláspontja ezzel szemben az, hogy a deviza alapú kölcsönök kifejezetten a helyettesítő elem és az azzal kapcsolatos értékállandóság alapján vizsgálandóak.

[133] A bíróság szerint a felperesek előbbi felvetése a perbeli szerződéssel kapcsolatban egységes dogmatikai alapvetés nélkül kívánja értelmezni a szerződés rendelkezéseit. A szerződéstípus lényegadó, legjellegzetesebb sajátossága az értékállandóság és a helyettesítő elem, nem pedig az alacsony deviza kamat. Az értékállandóság és a kirovó-lerovó mechanizmus nélküli szerződés maga az egyenmű forint kölcsön, amiből következően a deviza alapú kölcsönre az eltérő sajátosságok miatt nem lehet rávetíteni és használni a forint alapú, egyenmű kölcsön jogi definícióját.

[134] A bíróság nem osztotta az I., II. r. felperes azon álláspontját, hogy a felek közötti szerződés konszenzus hiányában létre sem jött. Az I., II. r. felperes személyes előadása szerint kifejezetten deviza alapú, azon belül CHF alapú kölcsönt kívántak felvenni. Ez került megjelölésre a kölcsönkérelmen. Az írásba foglalt, [13] bekezdésben megjelölt szerződés pedig teljes egészében megfelel ennek az ügyleti szándéknak. A kölcsön felvételi szándékuk 2004-ben alakult ki. Azt, hogy deviza alapú kölcsönt fognak felvenni, a 2004-2007 közötti tájékozódás és a lakástakarékpénztári szerződéskötés során döntötték el. Csak az nem volt részükről eldöntött, hogy a deviza alapú kölcsön tekintetében a CHF vagy az EUR alapút válasszák. Ha az I., II. r. felperes „deviza elszámolás”, deviza kamat és deviza alapból eredő árfolyam kockázat nélküli kölcsönt, s pusztán csak 17.000.000.-Ft kölcsönt kívánt felvenni, akkor forint alapú, a kölcsönkérelmen „HUF”-ként jelölt kölcsönt felvételt kellett volna kérvényezniük.

[135] Az I., II. r. felperes 2007. februárjában, az alperes bankfiókjában történt első érdeklődéskor és a lakástakarékpénztári szerződés megkötésekor – a korábbi tájékozódásaik folytán – már ismerte az árfolyamkockázat fogalmát, jelesül azt a mechanizmust, hogy a belföldi fizető eszköz és az adott deviza egymáshoz viszonyított árfolyama befolyásolja, növeli, illetve csökkenti a törlesztőrészletek forintban kifejezett összegét. A szerződés aláírásakor azt kellett mérlegelniük, hogy az írásbeli tájékoztatásban foglaltak ellenére – amelyet a Kúria a Gfv.VI.30.462/2022/8 sorszám alatti ítélete [55] bekezdésében megfelelőnek talált - megkötik-e a szerződést, vagy nem vállalják a tájékoztatásban foglalt kockázatot. A szerződés érvényessége szempontjából a perbeli konkrét

tájékoztatásnak van jelentősége. Az abban foglaltakat nem rontják le, s nem teszik a szerződést érvénytelenné a más hitelintézetektől kapott eltérő tájékoztatások.

[136] A Kúria az előbb megjelölt ítélete [52] bekezdésében vizsgálta azt, hogy az I., II. r. felperesnek elegendő idő állt-e rendelkezésre az árfolyamkockázat felmérésére, megértésére, s úgy foglalt állást, hogy az I., II. r. felperes megalapozatlanul hivatkozott ebben a körben a szerződés érvénytelenségére.

[137] Az I., II. r. felperes a személyes meghallgatásuk során nem említette, nem sérelmezte azt, hogy esetlegesen nem állt rendelkezésükre kellő idő a szerződés összes feltételének a megismerésére. A szerződéskötési folyamat úgy történt, hogy 2004-ben döntöttek egy ingatlan eladás és új ingatlan vétele mellett, s arról, hogy ehhez adott esetben banki kölcsönre is szükségük lesz. A kölcsön szerződés megkötésére irányuló szándék már ekkor megfogalmazódott a felperesekben, akik egyébként megfelelő gondossággal – innentől kezdve tájékozódtak a kölcsönökkel kapcsolatban. A más pénzintézeteknél történt tájékozódás eredményeképpen első körben arról döntöttek, hogy nem forint, hanem deviza alapú kölcsönt fognak felvenni, s tudomást szereztek a deviza alapú kölcsön kockázatairól, az árfolyamkockázatról.

[138] Az I., II. r. felperes következetesen hangsúlyozta azt, hogy minden olyan pénzintézetnél, ahol tájékozódtak, azt mondták, hogy nyugodtan választhatják a deviza alapú terméket, mert az biztonságos, nem várható nagyobb árfolyamváltozás, csak pár %-os a futamidő alatt. Ezt a tájékoztatást nem az alperes adta, ezért az ezzel kapcsolatos felperesi tudatállapot, hiedelem utólag tévesnek bizonyult voltát nem lehet rávetíteni az alperesre.

[139] Az I., II. r. felperes sem az [53] bekezdésben megjelölt módosított kereseti kérelmében, sem a személyes meghallgatásuk során nem hangsúlyozta azt, hogy nem állt kellő idő a rendelkezésükre ahhoz, hogy a szerződés feltételeit és annak kockázatait megismerjék. Az az előadás, hogy „csak a szerződés aláírásának a perceiben ismerkedhettek meg az írásos árfolyamkockázati tájékoztatással” a személyes meghallgatás során egyik felperes részéről sem merült fel érvénytelenséget okozó sérelemként. Ez a személyes meghallgatások „írásbeli kiegészítésében” fordul elő, amelyet a bíróság pontosan a személyes meghallgatás garanciális jellege, közvetlensége miatt nem tartott jóhiszemű, őszinte előadásnak. A fél személyes meghallgatásának pontosan az a célja, hogy feltárja – a meghallgatott fél szempontjából – a szerződéskötés folyamatát, a szerződéskötés körülményeit. Ez pedig nem volt hangsúlyos a személyes előadásokban.

[140] Az I., II. r. felperes a más pénzintézetektől kapott tájékoztatás alapján pontosan tisztában volt az árfolyamkockázat fogalmával, tudták, hogy „az árfolyam bármilyen irányban változhat”. Magát az árfolyamkockázatot, annak a mechanizmusát nem az alperessel kötött szerződéskötési folyamat során ismerte meg az I., II. r. felperes. Ehhez az ismerethez pedig az alperes az írásos tájékoztatóban annyit tett hozzá, hogy a kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés előre nem látható és ki nem számítható többletköltséget okozhat, amit az alperes nem vállal át.

[141] A bíróság álláspontja szerint az előbbiekből leírtakból az a tényállás állapítható meg, hogy az I., II. r. felperes már 2007. februárjában – az alperesnél történt első érdeklődésük alkalmával – is tisztában volt magával az árfolyamkockázat fogalmával, annak mértéke és hatása tekintetében pedig az árfolyamkockázati tájékoztató kellően megszövegezett. Az I., II. r. felperesnek a szerződés aláírásának pillanatában csak az árfolyamkockázat előre nem látható következményeit kellett

megismerniük, amire az előzmény érdeklődésük, és tudásuk figyelembevételével kellő idő állt a rendelkezésükre. Röviden leírva „más pénzügyintézeteknél” irányadó volt az, hogy nem kell számítani árfolyamingadozásokra, az alperes viszont felhívta a figyelmet arra, hogy ez előre ki nem számítható.

[142] Az I. r. felperes bírói kérdésre azt is mondta, hogy „hosszú távon az árfolyam ingadozások kiegyenlítik egymást”. Ez pedig azt jelenti, hogy nem zárhatók ki szélsőséges árfolyam kilengések, de a várakozások szerint ez kiegyenlítő, ellenirányban is megtörténhet. Vagyis számítani lehet nagy arányú árfolyamváltozásokra is.

[143] Az I., II. r. felperes személyes előadása szerint pontosan tisztában volt a deviza alapú kölcsön ügyleti kamatával, tudták, hogy adott pillanatban ez az ügyleti kamat a legalacsonyabb a kölcsöntermékek közül, s kifejezetten erre terjedt ki a szerződési akaratuk. Az I., II. r. felperes által becsatolt „termékismertető” 2. pontja „A hitel összege” rovatban kimondja, hogy a „Minimális összege 500.000 Ft, illetve 500.000 Ft-nak megfelelő CHF vagy EUR összeg.” Az I., II. r. felperesnek tehát tisztában kellett lennie azzal, hogy nem 17.000.000.-Ft a szerződés tárgya, hanem 17.000.000.-Ft-nak megfelelő CHF összeg.

[144] A felperesek szerint a finanszírozási igénynek megfelelő 17.000.000.-Ft a szerződéskötés napján zárolható lett volna egy külön számlán, mert ez a kölcsön összege, árfolyam változásból eredő kötelezettség nincs, s mert az árfolyamváltozás - kategórikusan és abszolút értelemben tisztességtelen. Ebben az elgondolásban nem szerepel sehol a CHF, ami a felperesek előadásában „csak egy hamis szerződési elem, hiszen nem volt az alperesnek ehhez tényleges devizaforrása”. Mindezek a jellemzők kiadják az alacsony kamatú, egynemű forint kölcsönt, amivel a felperesek a deviza alapú kölcsön kedvező elemeit egyoldalúan átcsoportosítják a saját javukra, az egyéb tényezők szerződésből történő kizárása mellett. Ha 17.000.000.-Ft-ot kellene visszafizetni, akkor adódik a kérdés, hogy miért szerepel a szerződésben a CHF, s mi a jogi szerepe. A bíróság álláspontja szerint nem a kapott 17.000.000.-Ft-ot, hanem a 17.000.000.-Ft-nak a folyósítás napján számolt számlakonverziós vételi árfolyamon számolt CHF összegét, értékét kell visszafizetni.

[145] Az egynemű forint kölcsön jellemzői alapján valóban nem felel meg a szerződés a régi Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglaltaknak. A bíróság álláspontja viszont az, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés esetén a kirovó jószág csupán egy értékmérő – az esetek többségében tőzsdén jegyzett – termék vagy fizetőeszköz, amit egyik félnek sem kell a maga fizikai, materializált formájában a másik fél részére átadni, bemutatni. A szurrogátumnak pusztán jogi szerepe van, s a jogviszonynak nincs a régi Ptk. 379. §-ban foglalt szállítási szerződéssel rokon vonása.

[146] A bíróság megítélése szerint az értékállandóságtól, az értékörzés elvétől csak akkor lehet eltérni, ha megállapítható a felek más jellegű szerződéses akarata, az árfolyamveszteség valamilyen oknál fogva a hitelező terhére is felróható volt, vagy az árfolyamveszteség valamilyen hátrányos kormányzati intézkedés miatt következett be (az utóbbira példa pl. az USA-ban 1934-ben hozott Joint Resolution, az ún. aranyzáradék törvény, ami csökkentette a dollár jegyzett aranytartalmát). A deviza alapú kölcsön, mint jogintézmény belső dogmatikája több évtized elteltével sem változott, ezért a bíróság maradéktalanul osztja az értékállandósági elvet, amelytől eltérő speciális egyedi szempontokat a konkrét perbeli szerződésben nem észlelt.

[147] Az értékállandóságból fakadóan a deviza alapú kölcsönöknél a hitelező a folyósított devizát azonnal visszavásárolja (vételi árfolyam), s az ellenértéket nemzeti fizetőeszközben folyósítja, törlesztéskor pedig az adós nemzeti fizetőeszközzel devizát vásárol a hitelezőtől (eladási árfolyam). Az előbbieket folytatva nem tartható fenn az I., II. r. felperes azon állítása, hogy mivel a törlesztést nem kell CHF-ben fizetni, nem kell devizát vásárolni, nem kell Ft-ot devizára váltani. A jogviszonyon belüli előbbi pénzváltást a II. világháború előtti – kapitalista körülmények között született jogirodalmi források az ellenértékért végzett konverziótól eltérően extinktív - dogmatikailag arányváltó, a régit kioltó, külön szolgáltatás nélküli - átszámításnak nevezik, ami arra utal, hogy ez a jogviszony lényegadó része, s ez az átváltás nem azonos a valutaváltásnak nevezett pénzváltással, mint ellenértékért végzett pénzügyi szolgáltatással.

[148] A bíróság álláspontja tehát az, hogy a vételi árfolyamon történő folyósítás és az eladási árfolyamon történő törlesztés a deviza alapú kölcsönök esetén a szerződés szükségszerű értékállandóságból fakadó eleme. Ettől elválik, s elhatárolandó az árfolyamváltozással kapcsolatos kockázat, nevezetesen az arra vonatkozó szerződési feltétel, hogy az értékállandóságból fakadó szerződési elemek magukban rejtik az adott aktuális árfolyamon történő teljesítést és így az árfolyamváltozás, az árfolyamingadozás kockázatát. Az utóbbi pedig az árfolyamváltozás irányától függően vagy a hitelező, vagy az adós kötelezettségeit növeli és ettől függően a másik szerződéses fél kötelezettségeit csökkenti.

[149] Mindezek a dogmatikai előzmények arra utalnak, hogy a deviza alapú kölcsön olyan egyedi, szükségszerű természetes szerkezeti sajátosságokkal rendelkezik, ami miatt ezekre a szerződésekre nem alkalmazhatóak automatikusan az egynemű, a helyettesítő, értékállandósági elemek nélküli forint kölcsönöknél megszokott jogi sémák és fogalmak. Következésképpen a deviza alapú kölcsönre nem lehet rávetíteni és a sajátosságok figyelembevétele nélkül mechanikusan alkalmazni a bankkölcsön (régi Ptk. 523. §), illetve a bankhitelszerződés (régi Ptk. 522. §) fogalmi elemeit. A deviza alapú kölcsönre az előbbi jogszabályhelyekkel szemben a régi Ptk. 231. § (1)-(2) bekezdéseit kell alkalmazni.

[150] Mindezekre tekintettel a bíróság a kirovó-lerovó – s ezzel kapcsolatban a mérték, eszköz megközelítést a felperesek álláspontjával szemben kifejezetten időtálló, kikezddhetetlen dogmatikai alapokon álló elméletnek tartja. Ez egyébként megerősítést nyert az International Law Association 1926. évi kongresszusán kidolgozott, ún. „Vienna Rules” 1., 2., 3., 4. szabállyal, amit a bíróság, mint elméleti alapvetést minden tekintetben osztani kíván. A felperesek ezt a kirovó-lerovó dogmatikát azzal kívánják elvetni, hogy megtévesztő és idejét múlt, s azért született ez az elv, mert ezzel kívánták a bankrendszer működését magyarázni. A bíróság ezt helytelen érvelésnek tartja, mivel a hivatkozott Vienna Rules és a kirovó-lerovó elmélet a deviza alapú szerződés dogmatikájára szorítkozik, s nem érinti a bankrendszer pénzügyi mechanizmusát. Ennek az elméletnek nem volt célja, s az nem is kívánta a bankrendszer működését elemezni és vizsgálni.

[151] A deviza alapú kölcsönnek továbbá nincs semmilyen köze a bankrendszerhez és a bankrendszer működéséhez. A felperesek ezen állítása félreviszi a kölcsönszerződéssel kapcsolatos vitát. A jelen jogvitában csak annyiban jelenik meg a bankrendszer, hogy az alperes pénzintézet. A bíróság azonban a kirovó-lerovó elméletet a deviza alapú szerződésekre tartja irányadónak. A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésnek nincs semmi köze a hitelpénzrendszer működéséhez és a bank könyveiben, mérlegében szereplő kereskedelmi számlapénzek számviteli szabályaihoz. A bíróság nem egy bank, mint speciális gazdasági társaság működési mechanizmusán keresztül, vagy

pénzügyi-közgazdasági szempontból, hanem egy egyszerű kötelmi jogviszonyként kívánta a szerződést vizsgálni.

[152] A bíróság az I., II. r. felperes azon előadásával kapcsolatban, hogy a 6/2013. számú Polgári Jogegységi Határozat tisztességtelen, azt hangsúlyozza, hogy a szerződés deviza alapúságának a megítélésekor a régi Ptk. 231. § (1) (2) bekezdéséből indult ki, nem tartotta alkalmazhatónak a régi Ptk. kölcsönre vonatkozó 523. §-át, figyelembe vette továbbá a szerződés tényleges, konkrét rendelkezéseit és – elméleti háttérként – a „Vienna Rules” 1., 2., 3., 4. szabályát.

[153] A bíróság nem volt tekintettel az I., II. r. felperes által hivatkozott Dr. Pomeisl András József Kúriai főtanácsadó deviza kölcsönökkel kapcsolatos elméleti álláspontjára és a doktori disszertációjában foglaltakra. Az előbbiek nem olyan jogszabályhelyek, amelyek kötik a bíróságot az ítélet meghozatalakor. Az nem derül ki, hogy a doktori disszertációból idézett részben a hitelező által is rendkívül kockázatosnak tekintett szerződés egyáltalán milyen típusú szerződés, továbbá a szerző a kockázatokkal tekintetében több ismerettel rendelkező félre előfeltevésként rásüti a csalárd jelzőt, ami előrevetíti a következtetést. A felperesek maguk írták le, hogy a főtanácsnok a joggyakorlat elemző csoport álláspontjának a kialakítása során kisebbségben maradt a véleményével. Ez a vélemény pedig a bíróság álláspontja szerint akkor sem lesz mérvadó és uralkodó, ha a főtanácsadó azt egy doktori disszertációban tovább élte, s közben elfogultsággal vádolja a Kúriát. Tekintettel arra, hogy az előbbiek nem tekinthetők pozitív, írott jogforrásnak, a bíróság nem emelte be az értékelés tárgykörébe.

[154] Az I., II. r. felperes kifejezte azt, hogy nem tartanak igényt a DH1 törvény 3. § (2) bekezdésével biztosított fogyasztóvédelemre. Ez szabadságukban áll azzal, hogy ennek a gyakorlati megvalósítása az, hogy az alperes által eszközölt ún. árfolyam átszámításban tisztességtelenül felszámított összegként szereplő 13.390,27 CHF-et visszafizetik az alperes részére. A visszafizetés azonban a bíróság álláspontja szerint nem jelenti azt, hogy az I., II. r. felperes jogot alapíthat a DH1 és DH2 törvényben foglalt érvénytelenségi okból - a törvényben foglalt jogorvoslat helyett - a szerződés teljes érvénytelenségének a megállapítására. Ez a bíróság álláspontja szerint a törvények kijátszását és a jogszabályok által meghatározott jogok rendeltetésellenes gyakorlását jelentené.

[155] A Kúria a 2/2014 Polgári Jogegységi Határozata 3. pontjában úgy foglalt állást, hogy a deviza alapú szerződések esetén a vételi árfolyamon történő folyósítás és az eladási árfolyamon történő törlesztés tisztességtelen, mivel egyrészt nem áll e mögött szolgáltatás és indokolatlan költséget jelent a fogyasztó számára, másrészt ezek a rendelkezések nem világosak, nem érthetőek és nem átláthatóak. A bíróság [130], [131], [147], [148] bekezdésekben kifejtett dogmatikai álláspontja szerint abban a kérdésben, hogy a vételi és eladási árfolyam alkalmazása esetén a hitelezőnek kell-e valamilyen szolgáltatást nyújtania és ez indokolt, vagy indokolatlan pénzügyi terhet jelent-e a fogyasztó részére, felvethető a tudományos igényességű jogvita. Az az álláspont azonban osztható, hogy ezek a rendelkezések – különös tekintettel arra, hogy az 1990-es éveket megelőző évtizedekben nem álltak fenn tartósan és nem gyökeresedtek meg a piaczgazdasági viszonyok – a magyar társadalom részéről nem voltak kellően felismerhetőek és a joghatásukat is tekintve értelmezhetőek.

[156] A jogalkotó a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1) 3. § (1) bekezdésében kifejezetten a Kúria 2/2014 számú Polgári Jogegységi Határozatában foglaltak érvényre juttatása érdekében – úgy rendelkezett, hogy a fogyasztói kölcsönszerződésben semmis az a kikötés, amely

folyósításkor vételi, a tartozás törlesztése esetén pedig eladási árfolyamot rendel alkalmazni. A 3. § (2) bekezdése pedig kimondta, hogy a deviza alapú szerződésben a semmis kikötés helyére a Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamának az alkalmazására vonatkozó rendelkezés lép.

[157] A jogalkotó a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban DH2) 3. § (1) (2) bekezdésében rendelkezett a DH1 törvény 3. § (1) bekezdésében meghatározott semmisség összecszerű jogkövetkezményeiről. A jogszabályhely azt tartalmazza, hogy a semmis kikötés alapján folyósított kölcsönszerződéseket a Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamán újra kell számolni és az árfolyamkülönbség alkalmazásából fakadó különbözetet túlfizetésként jóvá kell írni a fogyasztó javára. Ez a törvényi szabályozás tehát a deviza alapú fogyasztói szerződés vételi és eladási árfolyam alkalmazására vonatkozó rendelkezését semmisnek, így a deviza alapú fogyasztói szerződést részlegesen érvénytelennek tekintette, s a semmisséget eredményező szerződéses feltételek helyére a Kúria iránymutatásának megfelelően kodifikált új rendelkezéseket. Ennek eredményeképpen a szerződés a részleges érvénytelenség orvoslásával a többi pontjában változatlanul fennmaradt.

[158] Az Európai Unió Bírósága (EUB) a 93/13/EGK irányelvben rögzített fogyasztóvédelmi szempontok alapján a C-118/17 és a C-932/19 számú ügyekben vizsgálta a DH1 törvény 3. § (1) bekezdésében foglaltakat és úgy foglalt állást, hogy a jogalkotó által a szerződés semmis rendelkezése helyére beilleszteni rendelt törvényi szabályozás nem ellentétes az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében foglaltakkal. A bíróság álláspontja szerint ebből pedig az következik, hogy a vételi és az eladás árfolyam alkalmazásából eredő semmisség a magyar szabályozási környezetben megfelelően orvoslást nyert, ami nem ellentétes az Európai Unió fogyasztóvédelmi jogi szabályozásával.

[159] Az I., II. r. felperes a keresetében valójában arra utalt, hogy a bíróság hagyja figyelmen kívül a DH1 törvény 3. § (1) bekezdésében foglaltakat, valószínűsíthetően azért, mivel ez nem teszi lehetővé a törvényben foglalt okkal egyező, ugyanazon okból a szerződés teljes érvénytelenségének a megállapítását. A bíróság az előbbi bekezdésben rámutatott arra, hogy a felperes által megjelölt nemzeti szabályozást vizsgálta az Európai Unió Bírósága és nem találta az uniós joggal ellentétesnek. Ezt a jelen elsőfokú bíróság felülmérlegelni, vagy ismételten vizsgálni a hivatkozott Uniói ítéletek következtében nem kívánja. Ha az I., II. r. felperes nem kíván a DH1, DH2 törvényben biztosított anyagi jogorvoslattal élni, akkor annak helyébe nem léphet jogkövetkezményként a szerződés teljes érvénytelenségének a megállapítása. A törvényi szabályozás nem biztosít vagylagos választási lehetőséget a fogyasztók részére.

[160] Az elmondható azonban, hogy az utóbbi években az EUB ítélezési gyakorlatában a fogyasztói védelem megfelelő magas szintjének a hangsúlyozása mellett egyre inkább teret nyert a tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetésére irányuló szankciós jelleg hangsúlyozása. Ez az I., II. r. felperes keresetében a visszatartó erő érvényesülése kívánalmaként jelenik meg. Ennek a jogértelmezési szempontnak azonban csak az érvénytelen szerződés jogkövetkezményeinek a levonása esetén van relevanciája, érvényes szerződések esetén a visszatartó erő érvényesülése értelmezhetetlen. Az előbbi szempontból azonban adódik a kérdés, hogy a magyar törvényi szabályozás (DH1, DH2) eleget tesz-e ennek a követelménynek?

[161] A DH1 és a DH2 törvény következtében a felek közötti deviza alapú kölcsönszerződés elvesztette a deviza alapúsággal kapcsolatos jellegét és középárfolyamon devizára – nem átszámolt, hanem átcserélt kölcsönszerződéssé vált. Ez azt jelentette, hogy mentesült az I. és II. r. felperes az árfolyamkülönbségből fakadó pénzügyi kötelezettségtől, viszont megmaradt nála az alacsony

kamat. Tekintettel arra, hogy a bíróság álláspontja szerint a deviza alapú szerződések lényegi, természetes eleme az értékállandóság, ez az értékállandóság pedig a vételi és eladási árfolyam különbözőségéből adódik, ennek a megszüntetése – ez egyéb okok miatt nem érvénytelen szerződések esetén - elegendő visszatartó hatást fejt ki, ami nem veszélyezteti a fogyasztói jogok jövőbeli érvényesülését. A szerződés a folyósításkori vételi, a törlesztéskori eladási árfolyam alkalmazását teljesen egyértelmű szövegezéssel tartalmazza. A szerződés ezen része részben azért érvénytelen, mert – A Kúria 2/2014 Polgári Jogegységi Határozata szerint – ez nem volt kellően érthető a fogyasztó részére. A hitelezőt azonban ebben a tekintetben nem terhelte elmaradt, nem teljesített tájékoztatási kötelezettség.

[162] A DH1, DH2 törvény semmilyen olyan rendelkezést nem tartalmaz, ami elzárná a fogyasztót attól, hogy az árfolyamkockázattal vagy egyéb érvénytelenségi ok megjelölésével kapcsolatban felvesse a szerződés teljes érvénytelenségét és ebből fakadóan egyéb – a DH1, DH2 törvényben nem szabályozott – jogorvoslattal éljen. A vételi és az eladási árfolyam MNB középárfolyammal történő helyettesítése még nem jelenti azt, hogy az árfolyamkockázat alól mentesülne a fogyasztó. A vételi és az eladási árfolyam és az árfolyamkockázat a deviza alapú szerződés más-más része, eleme. Az előzményperben azonban az I., II. r. felperes egyik hivatkozása az volt, hogy a szerződés az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás nem megfelelő jellege miatt érvénytelen. Ezt azonban a Kúria a Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítéletben elutasította, ami miatt a bíróság álláspontja szerint a DH1 és a DH2 törvényekben foglalt törvényi jogorvoslat „visszautasítása” nem teremt jogalapot az ugyanazon okból történő teljes érvénytelenség megállapítására.

[163] Az I., II. r. felperes a keresetváltoztatásában úgy nyilatkozott, hogy nem tartanak igényt a DH törvények szerinti jogvédelemre. A felmondáskori egyenleg kiszámolása során azonban a DH1 törvény 3. § (2) bekezdésében foglaltakat vették alapul. A DH1 és a DH2 törvényben foglalt árfolyam átszámításnak az volt a jogalkotói célja, hogy valamennyi deviza alapú szerződés ebben a tekintetben részlegesen orvoslást nyerjen a szerződés többi részének a változatlan fennmaradása mellett. Nem volt célja a szabályozásnak az, hogy a törlesztések átszámolásával az esetleges kötelezett kisédelmeket semlegesítse, lerontsa, s a fizetési hátralékkal rendelkező adósokat a késedelemből kimentse. Ezért a bíróság az I., II. r. felperes törlesztőrészletek ilyen MNB árfolyammal való újszámolását nem tartotta jogszerűnek, a hatályos szabályozásból levezethetőnek.

[164] A 4/2021 Polgári Jogegységi Határozat szerint a felmondáskori egyenleg megállapításakor nem a DH1 és DH2 törvény szerinti árfolyam átszámításból, hanem a polgári jog általános szabályaiból kell kiindulni a felmondás jogszerűségének a megítélése körében. A bíróság ezen okból, de a kamat meghatározás módszertanából is pontatlannak találta a felperesi elszámolást. A kockázatfeltáró nyilatkozat egy egyoldalú tájékoztatás az alperes részéről. A nyilatkozat kamat meghatározásra vonatkozó ötödik bekezdése nem teremt a szerződő felek között semmilyen szerződéses kötelmet, s nem értelmezhető úgy, mint a kamat meghatározására vonatkozó szerződéses rendelkezést, s különösen nem tekinthető arra történő kötelezettség vállalásként, hogy az alperes az ügyleti kamatot a CHF LIBOR mindenkor mértékéből számolja ki. A szerződés ügyleti kamatát a III.2. pontja tartalmazza jogi kötőerővel, nem pedig a kockázatfeltáró nyilatkozat.

[165] A Kúria a DH1 és DH2 törvényekben foglalt fogyasztói jogvédelemmel kapcsolatban a Gfv.VI.30.206/2023/2 számú végzése [52], [53], [55], [58], [59] bekezdésében úgy foglalt állást, hogy alaptalan az a megközelítés, amely a DH törvények létjogosultságát megkérdőjelezi, s azokat – a fogyasztó kérelmére – az érvénytelenség teljesebb jogkövetkezményének az érvényesülése

érdekében figyelmen kívül kellene hagynia a nemzeti bíróságoknak.

[166] Rögzíteni kívánja a bíróság, hogy az I., II. r. felperes eredeti keresete 5. pontjában már hivatkozott arra, hogy a szerződés a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjába ütközik. Az érvénytelenség megállapítása iránti perben eljáró bíróságok ezt már vizsgálták, s mindhárom bíróság úgy foglalt állást, hogy a szerződés az előbbi okokból nem tekinthető semmisnek, érvénytelennek. A Kúria a Gfv.VI.30.462/2022/8 számú ítéletében több irányadó ítéletet is felsorolt. A bíróság szerint ez arra utal, hogy a Kúria nem önmagában a felperesek előadását, vagy érvénytelenségre vonatkozó érveit vizsgálta, hanem - tágabb körben - a szerződés régi Hpt. 213. § (1) bekezdés előbbi pontjaiba való ütközését. Így az érvénytelenség ezen kérdése alanyi jogi szempontból a bíróság álláspontja szerint már elbírált.

[167] A korábbi per, az előzmény per tárgya a szerződés érvénytelenségének a megállapítása volt. A jelen per tárgya végrehajtási eljárás megszüntetése. A két per tárgya tehát eltér egymástól. Ebből következően a szerződés érvénytelensége iránti perben született ítélet a régi Pp. 229. § (1) bekezdése alapján nem jelent formálisan ítélt dolgot, de a bíróság ennek ellenére arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Kúria ítéletében foglaltakat - pusztán abból az okból, hogy a két eljárás, a két per tárgya nem azonos - nem hagyhatja figyelmen kívül.

[168] A Kúria az előbbi pontban megjelölt perben hozott ítéletében vizsgálta a szerződés régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c), e) pontjaiba való ütközését. A Kúria az ítélet [54] bekezdésében visszaült az Ítéletábrá által hozott jogerős ítélet [53], [55], [56] bekezdéseire és hivatkozott a saját joggyakorlatára. Mindezekre tekintettel a bíróság rögzíteni kívánja, hogy a Kúria által hivatkozott ítéletekben foglaltakat osztani kívánja. Így a Pfv.20.173/2020/5 számú ítélet [4], [11], [12], [13] bekezdéseiben foglaltakat, a Gfv.30.356/2022/6 számú ítélet [13], [14], [34], [35], [36], [37], [38] és [39], [40] bekezdéseiben foglaltakat, a Pfv.20.637/2018/5 számú ítélet [10], [17], [24], [25], [43] bekezdéseiben foglaltakat, a Gfv.30.090/2019/15 számú ítélet [31] bekezdésében foglaltakat, a Gfv.VII.30.137/2019/9 számú ítélet [23], [24], [25], [26] és a Pfv.I.20.745/2020/5 számú ítélet [4], [13], [14], [15], [16] bekezdéseiben foglaltakat.

[169] A hivatkozott ítéletek és az abban kifejtett indokolások választ adnak a felperesek előzményperben előadott valamennyi érvelésére és érvénytelenséggel kapcsolatos hivatkozására. A Kúria az említett bekezdésben azt is rögzítette, hogy a felsorolt ítéletekhez képest nem volt az ügynek olyan eleme, ami indokolta volna a korábbi joggyakorlattól való eltérést. Ez más módon azt jelenti, hogy az I., II. r. felperes által felvetett kérdésekben azonos tényállás mellett már született döntés és azt tartja a Kúria irányadónak a jelen ügyre is, azon változtatni nem kívánt.

[170] Az előbbieken felsorolt ítéletekben kifejtettekhez képest a bíróság álláspontja szerint a felperesek a jelen kereseti kérelmükben sem vetettek fel új, egyedi elemet. A szerződés tartalmazza a kölcsön tárgyát, amely úgy határozható meg a II.1. pont szerint, hogy „17.000.000.- Ft összegnek a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott és a bank Hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza vételi árfolyamon számított CHF”.

[171] A szerződés tartalmazza az ügyleti kamatot, amely a III.2. pont szerint „a folyósítás időpontjában a Hirdetményben megállapított érték”. A szerződés tartalmazza továbbá a türelmi idő alatti törlesztőrészlet összeget, ami 422,16 CHF, az annuitásos időszak alatti törlesztő részletet, aminek az összege 1.057,54 CHF. A szerződés tehát a bíróság álláspontja szerint a régi Hpt. 213. § (1)

bekezdés a), c), e) pontjának megfelel. A bíróság kifejezetten és különösen hangsúlyozni kívánja azt, hogy a deviza alapú kölcsön esetén az előbbi szerződéses elemeket, tehát a régi Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglalt jellemzőket a devizahitel sajátosságaira tekintettel kell meghatározni.

[172] Az ügyleti kamat mindenkor hirdetményben történő meghatározottságát a jogerős ítélet a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8 számú ítéletének [23] pontja szerint vizsgálta. A bíróság nem találta jó erkölcsbe ütközőnek, s tisztességtelennek azt a megoldást, hogy az ügyleti kamatot a szerződés a hirdetményre visszautalva határozta meg. Az I., II. r. felperes előadásától eltérően nem a hirdetmény a felek szerződéses akarata, hanem az a szerződéses akarata, hogy ilyen módon történjen a kamat meghatározása.

[173] Hosszú távú szerződéseknél ez a meghatározási forma – ha a felek kifejezetten élvezni szeretnék a pénzüpiaci, gazdasági változások következményeit – nem tekinthető indokolatlannak. Bizonyosan lehetővé teszi az egyoldalú kamatváltoztatást az alperes részéről, de az csak abban a konkrét esetben válik jó erkölcsbe ütközővé és tisztességtelenné, ha nincs összhangban a gazdasági változásokkal. A hirdetményben történő kamat meghatározás nem törvénybe foglalt hitelezői jogosultság, s ezen kamatmeghatározás elfogadása nem fogyasztói kötelezettség. Az I., II. r. felperest nem zárta el semmilyen jogi tilalom attól, hogy kamatperiódus nélküli, a futamidő alatt azonos ügyleti kamatú kölcsönt kössenek.

[174] Az alperes szerződéskori hirdetménye a CHF alapú kölcsönöket kizárólagosan kamat periódus meghatározásával tartalmazta. Ebben az esetben pedig az egyes kamatperiódusok idején irányadó kamat meghatározásának egyik módja a hirdetményben történő közzététel. Nyilvánvalóan más formában, referencia kamat alapulvételével is meghatározható a kamat, de – a gazdasági életben társadalmi felháborodás és rosszallás nélkül széles körben alkalmazott - hirdetményben való közzététel sem tekinthető tisztességtelenné és jó erkölcsbe ütközőnek.

[175] Az I., II. r. felperes a keresetváltoztatásában több Európai Uniói Bírósági ítéletre, azok értelmezésén keresztül kiemelten a fogyasztói jogok védelmére hivatkozott. A bíróság a fogyasztói jogokra egy másik szempontból is rá kíván világítani. A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről a 93/13/EGK Tanácsi Irányelv rendelkezik. Az Irányelv mellékletének 2. c) pontja azonban kimondja, hogy az Irányelvben foglaltak bizonyos pontjai az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek körében nem alkalmazhatóak azokra a pénzügyi eszközökre, termékekre, amelyek ára értéktőzsdei, árinдекс, vagy pénzüpiaci árfolyamingadozásokhoz kapcsolódik.

[176] A felek által kötött deviza alapú szerződés az ilyen típusú szerződések több jellemző szerkezeti sajátosságát hordozza. Ezek egyike az, hogy a kölcsön összege – a „felperesi pénzigény” – csak lerovó pénznemben, Ft összegben került meghatározásra. Ennek CHF összegben történő kiszámítása csak a szerződésben meghatározott folyósítási feltételek után történhet meg. A HUF/CHF átváltási aránya azonban árfolyamingadozástól függő. Ez pedig azt jelenti, hogy a szerződés megkötési időpontjához képest a folyósítás jövőbeli, a szerződéskötéskor pontosan meg nem határozható időpontjára vonatkozóan nem lehet meghatározni a szerződés tárgyának CHF értékét. Ez a bíróság álláspontja szerint a szerződés természetes jellemzője, nem az alperes rosszhiszemű magatartásának a következménye, s mint természetes jellemző nem tisztességtelen feltétel.

[177] Az előzőekből fakadóan a bíróság szerint a kirovó-lerovó dogmatikai alapokat sértette volna az, ha a szerződéskötés napján az alperes a 17.000.000.- Ft kölcsönösszeget egy technikai számlára átutalta volna, s később, a folyósítási feltételek teljesülése után erről a számláról adja át a felpereseknek. Ez az elképzelés megvalósítható bizonyos pénzügyi termékkel, az egymű kölcsönrel, vagy más néven a forint kölcsön által, de nem ezt kötötték a felek. A szerződéskötés és a folyósítás időpontja közötti árfolyamváltozás feltételez egy árfolyamkockázatot. Ebben a bíróság osztja az I., II. r. felperes álláspontját.

[178] Ez az árfolyamkockázat azonban a szerződés tárgyának a kifejezéséhez tapad, elválaszthatatlan és kiszakíthatatlan része a szerződés fő alapelemeinek, s így nem tisztességtelen. Mivel nem tisztességtelen, a bíróság álláspontja szerint ezen az alapon a szerződés érvénytelenségének a megállapítását sem eredményezheti. A külön íven aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat negyedik bekezdése - jelesül az, hogy „amennyiben a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, akkor növekedik a finanszírozás ellenértéke, és a tőkeösszeg megfizetéséhez magasabb forint összeg szükséges” – erre az esetre is irányadó, s megfelelő tájékoztatást tartalmaz a kölcsön összegének meghatározásával kapcsolatos árfolyamkockázatról.

[179] A bíróság hangsúlyozza, hogy a deviza alapú kölcsön vonatkozásában a törlesztőrészlettel kapcsolatos árfolyamkockázat nem azért tisztességtelen, mert az terheli az adóst és nem a hitelezőnek kell megfizetnie, hiszen ez a deviza alapú kölcsön természetes mechanizmusa, hanem azért, mert a fogyasztók részére ennek a hatása nem volt kellően átlátható és érthető. Ezt tartalmazza egyébként az Európai Unió Bírósága C-776/19-C-782/19. számú ügyben hozott ítéletének 3. pontja és a C-51/17. számú ítélet szintén 3. pontja. Az előbbi ítéletekben kifejtettek szerint az árfolyamváltozásból fakadó többletkötelmek nem a hitelezőt, hanem a fogyasztót, az adóst terhelik, de csak abban az esetben, ha a szerződéskötés során megértette és tisztában volt a szerződés pénzügyi mechanizmusával. Ezt a perbeli esetben a régi Hpt. 203. §-ában előírt kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmazta, amit a Kúria az előzményperben megfelelőnek ítélt.

[180] Az érthetőség és átláthatóság hiánya a kölcsön CHF összegének a meghatározására sem állapítható meg. A szerződés II.1. pontját összevetve az I.1. ponttal egyértelműen meghatározott az, hogy 17.000.000.- Ft kerül átadásra CHF-ben számolva. Jogelméletileg tehát nem tudja osztani a bíróság azt a felperesi felvetést, hogy a szerződés I.1. pontjában foglalt „biztonságos finanszírozás” kifejezés megtévesztő és ez egy rejtett árfolyamkockázatot takar. Árfolyamkockázatot takar, de teljesen nyíltan, rejtett és titkos fenntartás nélkül, ami nem tisztességtelen. Az végtelen mértékben torzító, s leegyszerűsítő értelmezése a szerződésnek, hogy minden árfolyamkockázat tisztességtelen, mert azt a fogyasztó viseli.

[181] Tovább folytatva az előbbieket - mivel nem határozható meg a szerződéskötés időpontjában a folyósításkori CHF összeg - a szerződés érthetően és világosan rendelkezik arról, hogy az alperes a felperesek részére 133.666 CHF-et „bocsát rendelkezésre”. A „bocsát rendelkezésre” valójában egy vegyes kifejezés, a kölcsönadást (rég Ptk. 523. §) és a kölcsön rendelkezésre tartását, tehát egy hitel jogviszonyt (rég Ptk. 522. §) is jelenthet, de a szerződés I.1. pontját az II.1. pontjával egymásra vetítve, értelmezve, ez egy hitel jellegű rendelkezésre tartás, rendelkezésre állás. Ez azonban nem eredményezi azt, hogy a szerződés vizsgálatakor a kölcsön törvényi meghatározásából kell kiindulni. A szerződés megítélését a jelen esetben nem az elnevezése, a kölcsönszerződés, hanem a belső tartalma, a szerződési feltételek milyensége határozza meg, ez pedig azt eredményezi, hogy a szerződést a régi Ptk. 231. §-alapján kell vizsgálni.

[182] Jóhiszemű szerződés értelmezésből nem lehet arra következtetni, hogy a 133.666 CHF matematikailag és összezszerűen nem változhat, pontosan az árfolyamfüggőségtől való jellegzetesség miatt. Ha viszont elfogadjuk az I., II. r. felperes – bíróság által az előbbiekben kifejtettek miatt nem osztott – álláspontját, s ez a rendelkezés az érvénytelenség folytán kiesik a szerződésből, akkor a szerződés tárgya, a kölcsönösszeg az II.1. pont szerint még mindig meghatározható, s a szerződés nem ütközik a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjába.

[183] Tekintettel arra, hogy a bíróság a 133.666 CHF „rendelkezésre bocsátását” nem tartotta a szerződésben tisztességtelennek, ez a számérték a kölcsönre vonatkozó összezszerűség kapcsán kiindulási alapul szolgálhatott a havi törlesztőrészletek meghatározásához. Figyelemmel arra, hogy a felperesek által korábban sérelmezett indokolási kötelezettség minden tekintetben teljes legyen, a bíróság ismételten fontosnak tartja hangsúlyozni azt, hogy a kölcsönszerződésben két pénzüpiaci, árfolyam ingadozásoktól függő elem is volt. Az egyik a HUF/CHF árfolyam, a másik pedig az ügyleti kamat mértéke. Ezt nem csak maga a szerződés tartalmazza, hanem az árfolyam kockázattal kapcsolatos tájékoztatás is a [32], [34] bekezdésben leírtak szerint.

[184] Ezen, egyéb körülményektől függő tényezők miatt csak a folyósítás időpontjában rögzülő adatokból lehetett pontosan kiszámolni a szerződés egyes elemeit. A szerződéskötés időpontjában azonban ezek az adatok nem voltak ismertek, így az I.1. pontban szereplő 133.666 CHF-ből kellett kiindulni. Hangsúlyozza a bíróság, hogy ha az I., II. r. felperes forint alapú kölcsönszerződést kötött volna, akkor ezek a szerkezeti sajátosságok, számszaki bizonytalanságok teljes egészében kizárhatóak lettek volna. Így az a kérdés is felvethető, hogy fennállt-e alkotmányos kötelezettség a deviza alapú kölcsönszerződés megkötésére. Ha pedig nem, akkor érvénytelenség hiányában viselni kell a megközelítő módon meghatározható szerződéses adatokból eredő következményeket, különös tekintettel arra, hogy az I., II. r. felperes a kölcsönkérelmen ezt a szerződéstípust jelölte meg. A perbeli szerződésben alkalmazott meghatározási mód pontatlan eredményt szül, de mivel a tényleges, várható adatok ennél nagy valószínűséggel a legtöbb esetben kedvezőbbek, ezért ez a megoldás nem sértett fogyasztói jogokat.

[185] Mindezek mellett hangsúlyozza a bíróság, hogy az Európai Unió Bírósága a szerződés tárgyának, a kölcsön deviza összegének a perbeli szerződésben alkalmazott módon történő meghatározását a C-126/17 és a C-38/17 számú ítéletében nem találta az uniós jog szerinti fogyasztói jogokkal ellentétesnek. Megjegyzi a bíróság, hogy az Európai Unió Bírósága a C-126/17 számú ítélete rendelkező részében használja a kirovó-lerovó fogalompárt, ami arra utal, hogy a bíróság feltehetően nem értesült arról a felperesi előadásról, hogy ez az elmélet 100 éves, idejétmúlt, megtevesztő, s ezzel az 1920-as években csak a bankrendszer működését próbálták magyarázni.

[186] Idetartozik továbbá, hogy az Európai Unió Bírósága a C-38/17 számú ügyben úgy foglalt állást, hogy nem minősül a devizában nyilvántartott kölcsönszerződés semmisnek, ha csak a fogyasztó finanszírozási igényét jelöli meg, de nem tartalmazza a deviza összeg végleges meghatározása szempontjából alkalmazott árfolyamot, amit a hitelező a szerződés megkötését kötelezően külön dokumentumban fog meghatározni és közölni. A bíróság álláspontja szerint innentől fogva, ha az I., II. r. felperes fogyasztói jogokat sértőnek találja a perbeli szerződésben a kölcsön CHF-ben kifejezett összegének a meghatározását, akkor erről az Unió Bíróságot is meg kell győzniük.

[187] Az Európai Unió Bíróságának előbbi ítéletei viszont azt is jelentik, hogy a 133.666 CHF közjegyzői okiratba foglalása jogszerűen megtörténhetett, s a végrehajtási záradékkal ellátott okirat – nem a 133.666 CHF összeg – a peres eljárás lefolytatása nélküli közvetlen végrehajtás alapjául szolgálhat.

[188] Az árfolyamfüggő és a folyósítás időpontjától függő bizonytalansági tényezők miatt a bíróság ismételten megemlítve a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítéletének [54] bekezdésében foglaltakat és az ott megjelölt határozatokat is – nem találta érvénytelennek a szerződést a Hpt. 213. § (1) bekezdésében felsorolt okok szerint. A bíróság hangsúlyozza továbbá, hogy a szerződés érvénytelenségének a vizsgálata során magát a szerződést vizsgálta. A 2007. februárjában az alperes által átadott ún. pénzügyi irat nem a szerződés szűken vett része. Tartalmaz a jogviszonyra vonatkozó pénzügyi adatokat, de jogi kötőerővel egyetlen egy szerződéses szabályt sem foglal magába. Továbbá a szerződésnek sincs olyan rendelkezése, ami ezt beemelné a szerződés írott anyagába. Ezért az abban foglaltakat nem lehetett a szerződés részének tekinteni, s az abban szereplő adatok és a szerződés pénzügyi adatainak az eltérése, ezen adatok összehasonlító vizsgálata sem alapozhatta meg a szerződés érvénytelenségének a megállapítását.

[189] Az I., II. r. felperes utalt arra, hogy a szerződéskötés során a 2007. februárjában keletkezett irat azt igazolja, hogy a szerződéssel kapcsolatban minden törlesztőrészlet kiszámolható, arra képes volt az alperes, ezért ismertetni kellett volna az összes fizetési kötelezettséget. A bíróság álláspontja ezzel szemben az, hogy egy előzmény iratban szereplő adatok nem közvetlen részei a megkötött kölcsönszerződésnek, amelynek a tartalmát a Hpt. 210. §-a 213. § (1) bekezdése szabályozza, s ezen törvényi kellékeknek, nem pedig a szerződéskötési folyamatban felmerült minden pénzügyi lehetőségre vonatkozó adatoknak kell megfelelnie a szerződésnek.

[190] Ebben a 2007 februárjában átadott iratban az I., II. r. felperes szerint szerepel az, hogy a kölcsönösszeghez képest 12.400.000.- Ft-tal nagyobb összeget kell visszafizetni. Ez azonban nem szerepel a szerződésben, így a szerződés érvénytelenségét sem alapozhatja meg. Ugyancsak ebben az ún. pénzügyi iratban szerepel - felperesi hivatkozás szerint - az, hogy négy különböző törlesztőrészlet határozható meg az egyes időszakokra. A szerződés azonban két alapvető visszafizetési időszakot határoz meg. Az egyik a kamat és kezelési költség törlesztésére, a másik pedig a tőke, kamat és kezelési költség törlesztésre vonatkozik. Ezt a két idő intervallumot valós fogyasztói, tényleges törvényi indok nélkül, mesterségesen bontja további türelmi idős időszakokra az I., II. r. felperes, arra hivatkozva ezzel, hogy minden egyes türelmi időszakra vonatkozóan elmaradt a törlesztőrészlet összegének a meghatározása.

[191] Az egymástól elhatárolható időszakokra – a 60 hónapos türelmi és a 180 hónapos törlesztési időszakokra - vonatkozóan a szerződés a szerződéskötés időpontjában rendelkezésre álló adatok alapján tartalmazza a törlesztőrészletek meghatározását. A régi Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjából, az ehhez fűzött indokolásból viszont nem vezethető le az, hogy – a szerződés 240 hónapos futam idejét tekintve – mind a 240 havi törlesztőrészletet fel kellene tüntetni a szerződésben. Mivel a törlesztőrészletek meghatározása változó elemektől függ, annak a szerződésben szereplő módon történt meghatározása a bíróság álláspontja szerint – osztva a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítéletében foglaltakat – nem sérti a régi Hpt. hivatkozott rendelkezését.

[192] A 60 hónapos időszak viszont magában foglalja az első 6 hónapos türelmi idős törlesztési időszakot is. Tekintettel arra, hogy a törlesztőrészletek meghatározása körében a kamat és az árfolyam is pénzügyi körülményektől függően változó tényező, az Irányelv mellékletének 2. c) pontja szerint nem lehet megkövetelni az I., II. r. felperes által felvázolt igen-igen részletes, a féléves türelmi időszakonként változó törlesztőrészlet meghatározását.

[193] Az I., II. r. felperes hivatkozott továbbá arra, hogy a szerződés nem tartalmazza azt, hogy lakástakarék pénztári megtakarítást fizettek, abból előtörlesztést kívántak eszközölni, s így ez értelemszerűen csökkentette az annuitásos időszak törlesztőrészleteit. A szerződésben azonban csak feltételes utalások vannak arra vonatkozóan, hogy a felek a deviza alapú kölcsönszerződéssel egyidejűleg lakástakarék pénztári szerződést is kötnek. A felperesek előadásával szemben a szerződés II.3. pontja nem írta elő ilyen típusú vagy ezen szerződés megkötésének a kötelezettségét. Az „Amennyiben” egy feltételes határozó szó, s a hivatkozott szerződési rendelkezés így kezdődik. A szerződés II.3. pontjában nincs utasító, előíró, kényszerítő vagy ettől enyhébb felhívó jogi norma.

[194] A bíróság a [188] bekezdésben úgy foglalt állást, hogy a 2007. februárjában átadott pénzügyi táblázat nem vált a szerződés részévé. Ehhez hasonlóan a szerződés – a II.3. pontjának utolsó négy bekezdésén és a VI.3. pontjának rendelkezésein kívül – nem tartalmaz a lakástakarék pénztárral kapcsolatos kötelezettséget, szabályozást, vagy lakástakarékpénztári pénztárból esedékes jóváírást. Az a kifejezés, hogy „kombinált szerződés” csak a felperesek előadásában szerepel, a szerződésben nem. Mindez pedig azt jelenti, hogy az esetleges lakástakarék pénztári szerződés – amit a felperesek egyébként nem csatoltak be, s az nem vált a peranyag részévé – nem képezi közvetlen és szerves részét a szerződésnek, s a jogviszonynak.

[195] Nincs adat a perben – nem csatoltak iratokat a felek - arra vonatkozóan, hogy a lakástakarékpénztári szerződést mikor, milyen tartalommal, kivel, milyen kedvezményezett záradékkal kötötte meg az I., II. r. alperes. Ezért ezt a bíróság nem is tekintette a tényállás részének, következésképpen nem volt vizsgálható a kölcsönszerződés érvénytelenségére való kihatása sem.

[196] Nincs egyetlen olyan szerződéses rendelkezés sem, ami szerint a lakástakarék pénztári szerződés a deviza alapú szerződéssel kifejezetten együttesen értelmezendő, vagy a feleknek egy közös egybehangzó akarata volt egy összetett, több jogviszonyt felölelő jogügyletre, ami – a felperes által előadott, de okirattal alá nem támasztott történeti tényállásból megállapíthatóan – két eltérő időpontban megkötött, külön szerződésben, egy lakástakarékpénztári és egy kölcsönszerződésben került megszövegezésre.

[197] A szerződésben nincs arra utalás, hogy a lakástakarékpénztári szerződés felhalmozási, megtakarítási idejének a lejártá után az I., II. r. felperes a megtakarítás összegét nem egyéb lakás célra, hanem a kölcsön előtörlesztésére köteles fordítani, s az alperes az előtörlesztés elszámolása, jóváírása után köteles új törlesztőrészleteket megállapítani. Mindezek hiányában a lakástakarék pénztári megtakarítás, annak törlesztésekre történő kötelező felhasználása nem képezi a deviza alapú szerződés közvetlen, figyelembe vehető tárgyát. Így erre való tekintettel nem kellett a szerződésnek a törlesztőrészleteket a feltehető előtörlesztésre figyelemmel külön meghatároznia.

[198] A bíróság álláspontja tehát az, hogy a deviza alapú kölcsönszerződésben nincs kifejezve a kölcsönszerződés és a lakástakarék pénztári szerződés egymás viszonyával kapcsolatos jogügyleti szándék, a szerződéskötési egyoldalú feltevések, jövőbeli vágyak megíúsulása viszont nem

eredményezheti az egyik vagy másik szerződés érvénytelenségét.

[199] Az I., II. r. felperes arra is hivatkozott, hogy mivel évente változik a kezelési költség összege, így szükségszerűen változnia, csökkennie kell a 15 év alatti törlesztés havi összegének is. Ezzel kapcsolatban az a bíróság álláspontja, hogy a kölcsön törlesztőrészeinek annuitásos módon történő meghatározása pont azt a matematikai elvet tartalmazza, amely szerint egy azonos fix matematikai összegben belül változik a tőke és a kamat, illetve kezelési költség aránya a futamidő alatt. Amennyiben a felperesek által vázolt módon kellene változnia a törlesztőrészlet összegének, az nem az annuitásos módszer szerinti számítás, hanem az egyszerű lineáris számolás eredménye volna.

[200] Az I., II. r. felperes hivatkozott arra, hogy a bíróság hagyja figyelmen kívül a 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat indokolásának 3. pontját és az 1/2016. Polgári Jogegységi Határozatot. Az előbbiek figyelmen kívül hagyásával kapcsolatban az a kérdés merül fel a perben, hogy amennyiben a fogyasztó a szerződéses szabadságából eredően olyan szerződést kíván kötni, amelyben a szerződés elsődleges tárgya és a szolgáltatás ellenértéke árfolyammozgástól, jövőbeli pénzügyi, pénzügyi változóktól függ, akkor hogyan biztosíthatóak a fogyasztói jogok. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozza azt a Kúria, hogy az előbbi esetben az biztosítja a fogyasztói jogokat, ha az említett szerződéses elemek a szerződés megismerhető, rögzített, rendelkezésre álló adataiból kiszámíthatóak.

[201] A törlesztőrészek kiszámíthatósága kapcsán az I., II. r. felperes azt sérelmezte, hogy a szerződés, illetve az üzletszabályzat nem tartalmaz semmilyen képletet az annuitásos számításra vonatkozóan. A Kúria ezzel a felvetéssel több ítéletében is foglalkozott már korábban, ezért ez sem tekinthető olyan körülménynek, amit a bíróságok korábban már ne vizsgáltak volna. A Kúria a Gfv.III.30.061/2022/5 számú ítélete [40] bekezdésében úgy foglalt állást, hogy az annuitás kifejezés, mint számítási mód szerződésben való rögzítése – a tényleges számítás levezetése nélkül – önmagában biztosítja a törlesztőrészek kiszámíthatóságát.

[202] Az I., II. r. felperes a szokásos annuitás és az esedékes annuitás elméletét, meghatározását egy Wikipédia keresés eredményére alapozza. Az erről szóló cikk forrás megjelölése 2011. szeptemberében történt, a perben hivatkozott közzétett változat keletkezési ideje pedig 2022. november 04. napja. Az I., II. r. felperes tehát a 2007 április 26. napján történt szerződéskötés után keletkezett elméleteket, számítási módokat kíván visszavetíteni a szerződéskötés időpontjára, holott az érvénytelenség okának nem később, hanem a szerződéskötés időpontjában kell fennállnia.

[203] A fogyasztói szerződés nem azt jelenti, hogy a hitelezőnek azzal kapcsolatban valamennyi pénzügyi, üzleti adatot meg kell osztania a fogyasztóval, hanem csak azt, hogy az adott szerződéstípust feltételezhetően nem hivatásszerűen ismerő fogyasztóval közöl minden olyan adatot, amelyből a jogügylet lefutása, a kockázat kellőképpen megítélhető és körültekintő döntés hozható. A fogyasztói jogok védelmét jelentő szabályozás más gazdasági szereplőkhöz képest többlet információs lehetőséget biztosít a fogyasztók részére, de ez egyben korlátja is a minden fontos hitelezői adattal kapcsolatos fogyasztói adatigénynek. A bíróság álláspontja szerint az I., II. r. felperes jól érzékelhetően igyekszik minden szerződéssel kapcsolatos adatot felkutatni és a fogyasztói jogok körébe vonni, ami a fogyasztói jogok visszaélészerű gyakorlását jelenti.

[204] A perbeli esetben a fogyasztói jogok érvényesülését a régi Hpt. 203. § (7) bekezdése, a 210. §-ban előírt írásbeliség és a 213. § (1) bekezdésében foglaltak hivatottak biztosítani. Az ezt meghaladó adatszolgáltatás a hitelező pénzintézetnek nem törvényi kötelezettsége, ezért nem értékelhető az alperes terhére és nem értékelhető tisztességtelen kereskedelmi eljárásként az, hogy az alperes nem tájékoztatta a fogyasztókat a deviza árfolyammal kapcsolatos közgazdasági elméletekről, tőzsdei jelentésekről, bankszövetségi tanulmányokról.

[205] Az előbbiekből kiindulva a bíróság álláspontja szerint az 1-6. hónap türelmi idő alatti törlesztő részletek, a 7-60. hónapig tartó törlesztőrészletek és a 61. hónaptól fizetendő törlesztőrészletek összegének a meghatározása meghaladja a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt követelményeket és a teljes futamidőre vonatkozóan végteleníti és parttalanná teszi a fogyasztói jogokat. Ugyanez áll arra a felperesi felvetésre is, hogy az alperes a 2007. februárjában átadott iratban már rögzítette a türelmi időszak utáni ügyleti kamatot 4,1%-ban, de ezt a szerződésben nem közölte.

[206] Hangsúlyozza a bíróság, hogy a szerződés III.2. pontja szerint a szerződés ügyleti kamata a folyósítás időpontjában a Hirdetményben megállapított érték. Ha ezen meghatározáson túlmenően a tájékoztató jelleggel közölt 2,29%-os mértékű ügyleti kamat mellett az alperes közölte volna a 4,1%-os mértékű, nem akciós kamatot is, akkor a felperesek – függetlenül a kötelelemre gyakorolt hatásától, szerepétől, fontosságától, érdemi jellegétől - ezt az átláthatatlanság és követhetetlenség érveivel sérelmezhetnék. A bíróság álláspontja szerint a szerződéses rendelkezésekre is irányadóak a jogi normákkal szemben megfogalmazott azon követelmények, ami szerint minden szabályozó rendelkezésnek tömörnek, érthetőnek és átláthatónak kell lennie.

[207] Ide tartozik még az, hogy az I., II. r felperes előadásával ellentétben az alperes nem vállalt semmilyen kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy az ügyleti kamatot a LIBOR vagy a CHF LIBOR alapulvételével határozza meg. Az erre vonatkozó utalás a kockázat feltáró nyilatkozatban szerepel, de nem normatív formában, nem szerződéses kötelezettségként. A kockázat feltáró nyilatkozat egy fogyasztóknak szóló tájékoztatás, nem a hitelezői kötelezettségek külön mellékletbe foglalásának az okirata, s nem a szerződés valamilyen kiegészítése, amely kötelező rendelkezéseket tartalmaz a felekre vonatkozóan.

[208] Az előbbiből következően az I., II. r felperes felmondáskori egyenlegre vonatkozó számítása szükségszerűen pontatlan, azzal együtt, hogy az „általuk tisztességtelen elemeknek tartott részek” újra számolás során történő figyelmen kívül hagyása teljesen önkényes és egyoldalú jogértelmezés eredménye. A 2014. évi XL. törvény 37/A. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az érvénytelen szerződés jogkövetkezményeinek a levonása során a [47] bekezdésben megjelölt felülvizsgált elszámolás adatait kell figyelembe venni. Ezért a bíróság álláspontja szerint a felmondáskori tartozás egyenlege is ezen elszámolás adatain alapulhat, s nincs szükség merőben új – jól magyarázható – elszámolási szempontok kialakítására.

[209] A bíróság a nem találta tisztességtelennek a szerződés IV.3 pontjában foglalt I., II. r. felperes által hivatkozott ún. „napi kamatszámítást” sem. A szerződés előbbi rendelkezése azt tartalmazza, hogy a– türelmi idő alatt – a törlesztés összege az aktuális tőke tartozás után napi kamatszámítással kerül meghatározásra. E szerint az egyes hónapokban – a hónap hosszától függően – eltérhet az egyes törlesztőrészletek összege. A törlesztőrészlet változás előbbi módját maguk a felek határozták meg kétoldalúan vagy legalábbis az I., II. r. felperes által elfogadottan. A szerződés ezen

rendelkezésében nincs olyan szabályozás – amire az I., II. r. felperes utalt – ami szerint az éves kamat összegből kell kiszámolni a havi kamat törlesztés mértékét.

[210] A szerződés azt is tartalmazza, hogy a törlesztőrészlet meghatározása tájékoztató jellegű, vagyis az érthetőség és az átláthatóság miatt általános értelmű, s ezért átlagos, 30 napos hónappal kiszámolt érték. Nincs tehát arról szó, hogy a törlesztő részlet összegére vonatkozó számításoknál az éves kamat összeget figyelembe kellene venni, azt kellene visszaosztani havi értékekre. Az éves kamat összeget, annak a havi törlesztőrészletekkel való viszonyára az I., II. r. felperes jogszabályi, szerződési feltétel, indok nélkül hivatkozik. A napi kamatszámítás azt jelenti, hogy az adott hónapban pontosan olyan összegű törlesztést fizet az I., II. r. felperes, ami az adott hónapban eltelt napon számának megfelel, s éves szinten nem fizetnek többen az adott évben levő napok számánál.

[211] A bíróság a késedelmi kamat 6%-os mértékét nem tartotta tisztességtelennek. Téves és félrevezető a késedelmi kamat ügyleti kamathoz történő viszonyítása. Ha nem történik meg időben a kötelezetti teljesítés, akkor a jogosult alperes a be nem folyt pénz nem tudja használni, nem tudja – a pénzt tovább hitelezve – annak a hasznait ügyleti kamat formájában szedni. Ezért nem annak van jelentősége, hogy a késedelmi kamat mértéke hogyan aránylik a szerződésben megjelölt ügyleti kamathoz, hanem annak, hogy a késedelem milyen gazdasági környezetben következik be, s ezen viszonyok közepette milyen az általános – késedelmi - kamatmérték.

[212] A szerződéskötés időpontjában az MNB által megállapított jegybanki alapkamat évi 8% volt, ami azt jelenti, hogy a forint pénznemben történő felperesi törlesztés esetén ilyen kamat mérték mellett az alperes a befolyó törlesztő részleteket különösebb nehézség nélkül kihelyezhette volna. A jegybanki alapkamatot a szerződéskötés időpontjában a régi Ptk. 301. § (2) bekezdése törvényes mértékű késedelmi kamatnak ismerte el. Ezért a jegybanki alapkamathoz – mint általános kamat szintet meghatározó mutatóhoz – képest nem eltűzött és tisztességtelen az évi 6%-os mértékű késedelmi kamat, függetlenül attól, hogy milyen típusú kölcsönszerződésről és milyen mértékű ügyleti kamatról van szó. Azt, hogy a 6%-os késedelmi kamat nem tisztességtelen a Kúria is kimondta a Gfv.VI.30.462/2022/8 számú ítélete [65] bekezdésében.

[213] A szerződési szabadság elvéből fakadóan a felek – a társadalom által elfogadott erkölcsi normák figyelembevételével mellett – szabadon köthetnek a Ptk-ban szereplő, vagy azon kívüli atipikus szerződéseket. A régi Hpt. 2. számú mellékletének I.10.3. pontja – mint értelmező rendelkezés szerint a pénzkölcsön nyújtása több rétegű, összetett tevékenység, s nem csak a pénz tényleges folyósítását jelenti. Nem ütközik semmilyen jogszabályba, s törvényi tilalomba, ha a kölcsönadó bizonyos tevékenységeket leválaszt a fő szolgáltatásról, s azt – a szerződési szabadság elvét nem sértve – külön árazza be, s ezekért a tevékenységekért kezelési költséget számít fel.

[214] A kezelési költséget, mint fogalmat több jogszabály is tartalmazza, elismeri. A banki könyvvizetésre vonatkozó 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdés i) pontja, (3) bekezdése, 17. § (7) bekezdése kifejezetten nevesítetten tartalmazza, s ugyancsak nevesíti az 58/2014. (XII. 17.) MNB rendelet 1. számú mellékletének II. része is. Magát azt az elvet, hogy a kikötött ügyleti kamat mellett a pénzintézet egyéb tevékenységek ellenértékét külön díjként határozhatja meg, s ez nem ütközik sem jogszabályba, sem általános értelemben vett jóerkölcsbe, az EBH 2012.G.4. szám alatt közzétett eseti döntés határozza meg.

[215] Az Európai Unió Bírósága a kezelési költséggel kapcsolatban a C-621/17 számú ítéletében úgy

foglalt állást, hogy az irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és az 5. cikkében foglalt világos és érthető szerződési feltételek követelményével nem ellentétes az, ha a fogyasztói szerződésben szereplő kezelési költség kiszámításának módját, teljesítésének idejét, az ezért nyújtott szolgáltatások részletezését a fogyasztói szerződés pontosan nem határozza meg. Ebből következően a kezelési költség ügyleti kamat melletti külön történő meghatározása nem tisztességtelen.

[216] Az I., II. r. felperes maga adta elő, hogy a CHF alapú deviza kölcsönnek fele akkora volt a kezelési költsége, mint az EUR alapú deviza kölcsönnek és a forint kölcsönnek, ami egyébként az alperes által becsatolt hirdetményből a [40] bekezdésben foglaltak szerint megállapítható is volt. Ez pedig figyelemmel a Kúria Gfv.VII.30.356/2019/11 számú részítéletében foglaltakra – azt eredményezi, hogy a kezelési költség mértéke nem jelent az irányelv 3. cikkének (1) bekezdésébe ütköző olyan jelentős egyenlőtlenséget a szerződő felek között, ami megalapozná a szerződés ezen okból történő tisztességtelenségét és érvénytelenségét, s a szerződés ezen az alapon jó erkölcsbe sem ütköző.

[217] A bíróság nem osztotta az I., II. r felperes azon előadását sem, hogy az alperes minden esetben ugyanazt a szolgáltatást nyújtja, ezért ugyanakkora mértékűnek kell lennie a kezelési költségnek is. Ha ugyanaz volna a szolgáltatás, akkor minden árfolyamnak ugyanúgy kellene változnia, azért nem szükségszerűen, de megengedően lehetnek eltérések az egyes pénzügyi termékek között, különös tekintettel arra, hogy mind a CHF, mind az EUR árfolyamát önmagában a két deviza keresztárfolyama is alakítja.

[218] A szerződés III.3. pontjában szerepel a kezelési költség. A szerződés tartalmazza annak évi számértékét százalékos arányban kifejezve. A szerződés ezen rendelkezéséből az tűnik ki, hogy a kezelési költséget a teljes futamidő alatt kamat mintájára havonta, a törlesztőrészlettel együtt, abba beépítve kellett fizetnie az I., II. r. felperesnek. Ez a rendelkezés megfelel az átláthatóság követelményének, s mivel a hivatkozott jogszabályhelyek, jogszabályok és az eseti döntés szerint nem volt olyan jogszabályi norma, ami tételesen tiltotta volna – az ellenérték, az ellenszolgáltatás feltüntetése nélkül, vagy azzal együtt – a kezelési költség ügyleti kamat mellett történő, külön felszámolását, az alperes annak szerződésbe való beépítésével nem szegte meg a jóhiszeműség követelményét. A bíróság tehát az arányosság és átláthatóság vizsgálata alapján nem találta a szerződést a kezelési költséggel kapcsolatban felhozott okok miatt tisztességtelennek és érvénytelennek.

[219] A szerződés I.4. pontja kifejezetten meghatározza az első ügyleti év – ami egy teljes év – kezdő napját, ami 2007. május 15. napja. A III.3. pont szerint az alperes a kezelési költséget évente határozza meg, a s soron következő ügyleti év első napján fennálló tőketartozás alapján. A kezelés költséget tehát a szerződés hivatkozott rendelkezései szerint minden év június 01. napján kell meghatározni. A meghatározási mód – az I., II. r. felperes előadásával ellentétben – kellő mértékben és érthetően szabályozott.

[220] Ez a meghatározás éves periódusok szerint történik, s valóban a meghatározást követő hónapokban már kevesebb az aktuális tőketartozás, mint ami a meghatározáskor volt. Ezt az eltérést azonban a bíróság, egyezően a napi kamatszámításra vonatkozó szabályozással – tekintve a 20 éves futamidőt – nem találta a jóhiszeműség követelményével ellentétesnek, aránytalanul torzító hatásúnak, s az Irányelv 3. cikkének (1) bekezdésébe ütközőnek. Más oldalról megközelítve a kezelési költség

meghatározását és mértékét ez a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát szabályozó szerződéses rendelkezés, aminek a tisztességtelen jellegét a bíróság a régi Ptk. 209. § (4) bekezdése alapján nem vizsgálható.

[221] Svájc, hivatalos nevén Svájci Államszövetség, nem tartozik politikai, katonai szövetségekhez. Hagyományosan, évszázadok óta semleges ország, amely semlegességet a világpolitika alakítói elfogadnak és tiszteletben tartanak. A politikai működésében nagy szerepe van a közvetlen, népszavazásos demokráciának és a decentralizációnak, amiből eredően stabil gazdasággal és politikai rendszerrel rendelkezik. A Svájci Államszövetség területén található több nemzetközi szervezet székhelye, s színhelye jeles diplomáciai tárgyalásoknak, politikai konferenciáknak. Mindezen politikai, gazdasági körülmények miatt a pénzneme ideális tartalék vagy menedék valuta.

[222] A Svájci Államszövetség nemzeti jövedelmének több mint fele külkereskedelemből származik, ami tartósan kiviteli többletet eredményez. A 2008-ban kialakult gazdasági világválság éveiben a pénzügyi befektetők a bizonytalan ágazatokból, országokból, térségekből kivonták a pénzeiket, s időtálló, biztos befektetésként - svájci frankot vásároltak. Ez a folyamat más devizákhoz képest felértékelte a svájci frankot. Az árfolyam erősödés viszont a devizák egymás közötti elszámolása eredményeként csökkentette a kiviteli többletet, s így a nemzeti összterméket. Ezért a svájci jegybank monetáris intervencióval, elsősorban a jegybanki alapkamat alacsonyan tartásával – hogy „senki ne kamatoztassa a pénzét svájci frankban” – igyekezett letörni a felértékelődési nyomást.

[223] Az előbbi monetáris eszköztár része volt az is, hogy a svájci jegybank 2011-től a CHF/EUR árfolyamát 1,2-ben rögzítette, s igyekezett megakadályozni, hogy a CHF e fölé, az EUR ez alá essen. E miatt nagyon sok pénzügyi, tőzsdei befektető arra számított, hogy a svájci frank hosszú távon a pénzpiaci nyomás ellenére is – legalábbis az előbbi árfolyamig - gyengülni fog, mivel a jegybank a piac diktálta erősödést az előbbi árfolyamon megállítja. Mindezen előzmények után és körülmények közepette a Svájci Nemzeti Bank elnöke 2015. január 15. napján 9 óra 30 perckor bejelentette, hogy a jegybank felhagy a svájci frank euróval szembeni 1,2-es árfolyamának rögzítésével, egyben a jegybanki alapkamatot - 0,75%-ra csökkentette, aminek következtében a svájci frank 90 másodpercen belül extrém mértékben erősödött.

[224] Az előbbi folyamatok nem voltak előre láthatóak, megjósolhatóak, sőt a svájci jegybank monetáris gyakorlatából kifejezetten arra lehetett számítani, hogy a CHF jegybanki kamata tartósan, hosszútávon alacsony marad. A monetáris intervenció határa, terjedelme, mélysége előre meghatározhatatlan volt. Ezért a bíróság nem osztotta azt a felperesi előadást, hogy teljes bizonyossággal bekövetkező jövőbeli esemény – „pénzügyi-gazdasági szükségszerűség” - volt az, hogy a CHF árfolyama nagyobb mértékben emelkedett, mint az EUR árfolyama, s a CHF alapú kölcsön tudottan „veszélyesebb” (helyesen talán kockázatosabb) termék, mint az EUR alapú.

[225] Mindezek mellett a bíróság szerint az a felperesi előadás sem osztható, hogy az alperes – az előbbieken kifejtett, utóbb bekövetkezett eseményekkel kapcsolatos - lényeges kockázatok elhallgatásával, megtévesztéssel vette rá az I., II. r. felperest a szerződés megkötésére. A Kúria a Gfv.VI.30.462/2022/8 számú ítéletében úgy foglalt állást, hogy a felperes az árfolyam kockázattal kapcsolatos törvényi kötelezettségének eleget tett.

[226] A bíróság a 30 sorszám alatti jegyzőkönyv 2. oldala 5. bekezdése szerint feltette azt a kérdést az I., II. r. felperesnek, hogy megtévesztésre alapítottnan meg kívánják-e támadni a szerződést, amire az I.,

II. r. felperes azt a választ adta, hogy nem, hanem az alperes - ún. információ elhallgatásával kapcsolatban előálló - tisztességtelen eljárására kívánnak hivatkozni. Ezért a bíróság azt vizsgálta, hogy az alperes eljárásának az eredményeképpen tisztességtelennek tekinthető-e a szerződés.

[227] Visszaulva a [188] bekezdésben foglaltakra, nem volt az alperes jogszabályban rögzített banki, kölcsönadói kötelezettsége, hogy az EUR és a CHF alapú kölcsönt – vagy még további kölcsönterméket – az I., II. r. alperes részére összehasonlítsa vagy a két pénznemmel kapcsolatos valamennyi kockázati hatást egymáshoz viszonyítva részletesen, biztos valószínűséggel elemezzen a fogyasztók részére. Ezért ezen az alapon nem lehet megállapítani a szerződés jó erkölcsbe ütközését, s ismételten hangsúlyozza a bíróság, hogy az I. r. felperes maga nyilatkozta azt a személyes meghallgatása során, hogy már 2004-től kezdődően érdeklődtek a devizahitelek után, amiből fakadóan a szerződéskötés időpontjában konkrét ismereteik voltak a deviza alapú kölcsön kockázataival kapcsolatban. A CHF és az EUR árfolyamváltozását összetett politikai, gazdasági, monetáris körülmények alakították, amiben nem volt a bíróság álláspontja szerint bizonyossággal meghatározható következmény elem.

[228] A Hpt. kifejezetten fogyasztóvédelmi szempontok alapján kodifikálta a 213. § (1) bekezdésében foglaltakat és írta elő, hogy a pénzintézetek a deviza alapú szerződésekkel kapcsolatban adjanak az általános termék tájékoztató mellett – a 203. § (6)-(7) bekezdésében foglaltaknak megfelelő tájékoztatást. Az utóbbi megtörténtét a Kúria a Gfv.VI.30.462/2022/8 számú ítéletben már megfelelőnek ítélte.

[229] A pénzintézetnek az előbbi tájékoztatási kötelezettsége mellett nem volt törvényi kötelezettsége a fogyasztók közgazdasági, pénzpiaci ismereteinek, kamatszámítási, matematikai készségének a felmérése és ilyen jellegű oktatásban való részesítése. Ha az utóbbit elmulasztja, az még nem minősíthető csalárd megtévesztésnek vagy tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak, különös tekintettel arra, hogy felmerül ezzel kapcsolatban az a kérdés, hogy amennyiben a pénzintézet – a törvényi kötelezettségen túlmenő - széleskörű tájékoztatást kíván nyújtani, akkor annak mennyi legyen az időkerete, milyen legyen a formája – hirdetmény, aláíratott nyilatkozat vagy szóbeli közvetlen közlés – illetve milyen módszertan szerint történjen a tájékoztató anyag összeállítása.

[230] Az alperes egyébként a kockázatfeltáró nyilatkozat második bekezdésében foglalt azon megfogalmazással, mi szerint az „árfolyamváltozás/emelkedés Önnek előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat” eleget tett a PSZÁF 9/200. (XI.7.) számú ajánlása III. A.3.r) pontjában foglaltaknak, viszont kétségkívül nem vette figyelembe III.B.14. pontban foglaltakat, jelesül az arra vonatkozó tájékoztatást, hogy a törlesztőrészlet emelkedése megélhetési gondokat is okozhat. A Bankszövetség 2006. január 26. napján kelt, „A devizaalapú lakossági hitelek kockázatairól szóló tájékoztatója” viszont azzal zárul, hogy „a hitel törlesztési terhet jelentősen és tartósan megnövelő árfolyammozgás valószínűleg nem lesz” a jövőben. Ilyen tájékoztatás viszont az alperes nem adott.

[231] Az alperes „Deviza ügyletek Általános Terméktájékoztatója” című termékismertetője 4. pontjának első mondata viszont úgy hangzik, hogy „amennyiben a kötött devizaügylettel ellentétes irányban mozdul el a deviza árfolyama, úgy a befektetőt árfolyamveszteség éri”. A kamatparitás elmélete pedig – nevezetesen az, hogy két eltérő teljesítményű gazdasági környezet közötti kamatkülönbség az árfolyamkülönbségekben kiegyenlítődik – csak a devizahitelek nagymértékű

elterjedése és a 2008. évben bekövetkezett pénzügyi válság után vált elfogadottá és széleskörben ismertté.

[232] A bíróság mindezek mellett abszolút közgazdasági alapelveként nem osztja a kamatparitás elmélet I., II. r felperes által előadott azon értelmezését, hogy a deviza és a forint kölcsönök törlesztőrészelete és terhe a futamidő egészében kiegyenlíti egymást, mivel a deviza alapú kölcsönöknél alacsony törlesztőrészekkel indul a futamidő, majd ez jelentősen megnő, a forint kölcsönöknél pedig magas törlesztőrészekkel indul a futamidő, de ez elinflálódik. Ennek önmagában ellentmond az a történelmi tény, hogy a 70-es 80-as években számos feltörekvő ázsiai állam – az ún. kis tigrisek – a nemzeti valutájuknál erősebb dollárban adósodott el, továbbá Magyarországon a 2000-es évek elején az eszköz finanszírozásban megjelenő deviza alapú kölcsönök törlesztőrészeletei sem emelkedtek, sőt inkább csökkentek, de az elméletet számos Dél-Amerikai pénzügyi példa is cáfolja.

[233] A bíróság álláspontja szerint a deviza alapú és a nemzeti fizetőeszközben felvett kölcsön „törlesztési karakterisztikáját” nem önmagában a pénzügyi terméktípus, hanem a gazdasági környezet határozza meg. Vagyis, ha az adott nemzeti valuta a világgazdasági centrumhoz felzárkózó, konvergáló pályán levő ország valutája, akkor lényegesebb kisebb az árfolyamkockázat, ha viszont az adott ország – a versenyképesség, termelékenység és a gazdasági teljesítmény tekintetében – a világgazdaságtól leszakadó pályára kerül, akkor megsokszorozódik minden deviza alapú pénzügyi termék kockázata, és nagy mértékben valószínűsíthető – függetlenül a korábbi esetleges túlértékeltségtől – egy leértékelődési folyamat.

[234] A bíróság nem tudja értelmezni továbbá az a felperesi előadást, hogy a forint kölcsön magas törlesztőrészelete elinflálódik és ezért egyenlíti ki a deviza alapú kölcsön terheit. Ez egy szükségszerű, biztosan bekövetkező inflációt feltételez. Ha viszont ez nem, vagy alacsony infláció következik be, s felzárkózó pályára áll a gazdaság, akkor kifejezetten előnyös külföldi devizában eladósodni. Ezzel ellentétben infláció esetén kedvezőbb az inflációval érintett pénznemben tartozni. Az infláció csak egy kiragadott eleme a gazdasági környezetnek, aminek több eleme érinti a nemzeti valutában, illetve a külföldi valutában kötött kölcsön szerződések egymáshoz való viszonyát.

[235] Az I., II. r felperes beadványaiban visszatérő elem az, hogy az alperes nem tájékoztatta őket a deviza alapú és a forint kölcsön eltérő törlesztési lefutásáról, a Bankszövetség tájékoztató anyagairól, a Gazdasági Versenyhivatal Vj-141/2006/19. számú határozatában foglaltakról és a CHF alapú kölcsön és az EUR kölcsön egymáshoz viszonyított „veszélyeiről”. A bíróság ismételten hangsúlyozza, hogy az alperest a fogyasztó részére történő tájékoztatás körében a régi Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdése kötötte. Az nem megtevesztő és félrevezető kereskedelmi gyakorlat, ha pénzintézet a törvény fogyasztóvédelmi szabályozásának megfelelő, ha úgy tetszik a törvényi minimum feltételeket kielégítő tájékoztatást nyújt, s ezen szükséges feltételeken túl a kölcsönrel, illetve az árfolyamváltozással kapcsolatban valamennyi közgazdasági elméletet, törvényszerűséget nem ismert.

[236] A bíróság az előbbiekkal arra kívánt utalni, hogy rendkívül tágran értelmezhető az a felperesi elvárás, hogy az alperes nem adott át a szerződéskötéskor minden rendelkezésére álló adatot. A régi Hpt. fogyasztóvédelmi rendelkezései a törvény 1996-ban történt meghozatalától kezdve pontosan azért bővültek, hogy jogszabály jelölje ki a tájékoztatás körét, jellegét. Az ebben meghatározott törvényi előírásoknak viszont az alperes eleget tett.

[237] Az I., II. r. felperes a bíróság álláspontja szerint az alperes megtévesztő kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó előadásában – a [144] és [153] bekezdésekben kifejtettekkel azonos módon - az általuk hozzáférhető dokumentumokból kiválogatja a számukra kedvező részelemeket, s ezeket visszavetítik a szerződésre és a szerződéskötési folyamatra. Nincs törvényi előírás arra nézve, hogy a Gazdasági Versenyhivatal bármely határozata indokolásában leírtak, a határozat rendelkező részén túl jogi kötőerővel bírnának az alperesre nézve, de ugyanez mondható el a Bankszövetség nyilvánosságra került belső dokumentumairól is. Ha az alperesnek úgymond minden, az árfolyammal kapcsolatos elvről, szabályról, gyakorláról, történelmi tapasztalatról tájékoztatni kell a fogyasztót, akkor egyáltalán nincs szükség fogyasztóvédelmi jogalkotásra. A bíróság álláspontja szerint tehát az I., II. r. felperes előbbi felvetése alkalmas a jogrendszer szétzilálására, rombolására.

[238] Ha pedig elvárható a kockázatokkal kapcsolatos szélesebb körű tájékoztatás, akkor felvetődik a [228] bekezdésben már megfogalmazott azon kérdés, hogy mit tartalmazzon ez a tájékoztatás, hol kezdődjön és végződjön annak történelmi, közgazdasági határa. A Római Birodalom által a Földközi-tenger medencéjében folytatott kereskedelem során már az Ókorban is ismert volt az a föníciaiaktól átvett - pénzügyi szabály, hogy mindenki olyan pénznemben adósodjon el, amilyen pénznemben a jövedelme származik, ellenkező esetben az átváltási veszteséget ő viseli. Az I. Világháború után – 2000 év elteltével – az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása után a pengő 1926. január 01. napján történt bevezetéséig Magyarországon nem volt törvényben foglalt hivatalos fizetőeszköz. Ezért a pénzforgalomban többféle pénzfajta is előfordult, ami már akkor megjelenítette a pénznemek közötti átváltással kapcsolatos kérdéseket. A korabeli Kúria számos irányadó határozatában foglalkozott az árfolyamkockázat kérdésével (pl.: 1926. ápr. 20. P. IV. 2971/925, 865. Kt. „Az idegen valutának zürichi árfolyam emelkedése nem eredményezi a követelés mérséklését.”, 1926. jan. 19. P. IV. 1268/925, 866. Kt. „A fizetendő pénznem értékének emelkedése nem ok a valuta csökkentésére.”).

[239] A felhozott példákban szereplő közgazdasági elvekről sem tájékoztatta az alperes az I., II. r. felperest, de ezzel nem is sértett törvényt. A példákkal csupán arra kíván utalni a bíróság, hogy a törvényi szabályozásban foglalt tájékoztatási kötelezettség nem torzítható – bővíthető - a szerződő fél által utóbb meghatározott szubjektív és szelektív szempontok szerint, s az I., II. r. felperes által felvetett tájékoztatási témakörökkel nem lehet kiegészíteni, pótolni, helyettesíteni, módosítani a törvényben meghatározott tárgyköröket.

[240] A kifejtettek értelmében a bíróság álláspontja szerint az érvénytelenség szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az alperes mennyiben volt tisztában a forint felülértékelt voltával, továbbá ismerte-e a kamatparitás elméletét. Mindezek miatt, továbbá azért, mert Radovan Jelasity és dr. Kovács Levente nem vett részt semmilyen formában a szerződéskötési folyamatban, nincsenek közvetlen ismereteik a felek szándékairól, szerződési nyilatkozataikról, az elhangzott alperesi tájékoztatásról, a tanúként történő meghallgatásukat a bíróság mellőzte. A szerződéskötési folyamatban – az I. és II. r. felperes állítása szerint - banki ügyintézőként Tóth Jánosné vett részt. Tóth Jánosné tanúkénti meghallgatását a bíróság – az árfolyam kockázattal kapcsolatos alperesi tájékoztatás vizsgálata körében – foganatosítani kívánta, a tanú azonban a meghallgatása előtt, a per folyamán elhunyt.

[241] Az I., és II. r. felperes a [79]-[80] bekezdésekben foglaltak szerint azt állította, hogy a felmondás időpontjában túlfizetésük volt. Ezért a bíróság vizsgálta a felmondáskori teljesítés egyenleget,

amely körben az alperes szakértő kirendelését indítványozta. A kirendelt szakértő azt állapította meg, hogy a felmondás időpontjában az I., II. r. felperes tartozása 12.288,57 CHF volt, amit az I., II. r. vitatott, de azt elismerték, hogy - a saját számításuk szerint is – 2.241.748.-Ft elmaradásuk volt, s további 20.842.-Ft késedelmi kamattal tartoztak. A felmondás időpontjában fennálló tartozásnak csak abból a szempontból volt jelentősége, hogy jogszerű volt-e az alperes felmondása, mivel az ezen időpontban fennálló tartozás összecszerűségére az I., II. r. felperes a perben további jogot nem alapított. Ezért a bíróság az alperesek észrevételeit nem ütköztette a szakértői véleményben foglaltakkal, s nem hívta fel a szakértőt az arra történő nyilatkozattételre.

[242] Az Európai Unió Bírósága előtt a C-630/23 ügyszám alatt a deviza alapú kölcsönszerződések érvénytelensége összecszerű jogkövetkezményeinek az elszámolási módszertana körében folyik eljárás. A bíróság a perbeli szerződést nem találta érvénytelennek, ezért az előbbi eljárásra tekintettel mellőzte az eljárás felfüggesztését.

[243] Megjegyzi továbbá a bíróság, hogy a per tárgya és az I., II. r. felperes elsődleges kereseti kérelme végrehajtás megszüntetése volt. A végrehajtás alapjául szolgáló szerződés érvénytelenségére történő hivatkozás mellett azt az I., II. r. felperes sem vitatta, hogy a szerződésből tartozásuk áll fenn az alperes felé. Ebből fakadóan fogalmilag sem lehetett helye a végrehajtás megszüntetésének, mert a felperesek legfeljebb a szerződés érvénytelensége összecszerű jogkövetkezményeinek az erejéig történő végrehajtási eljárás korlátozást kérhettek volna.

[244] Az I. II. r. felperes pervesztes lett. Ezért a bíróság az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. II. r. felperest a perköltség megfizetésére. A perköltség kereseti illetéket, ügyvédi munkadíjat és szakértői díjat tartalmaz.

[245] A bíróság a pertárgyérték meghatározásakor az [50] bekezdésben megjelölt végrehajtási ügyértékeket vette figyelembe. Ennek alapján az I. r. felperest terhelő perköltség 1.258.311.- Ft ügyvédi munkadíj, 339.744.- Ft erre eső ÁFA, továbbá 203.700.- Ft szakértői díj. A II. r. felperest terhelő perköltség 1.258.341.- Ft ügyvédi munkadíj, 339.752.- Ft erre eső ÁFA, továbbá 203.700. Ft szakértői díj. Az I., II. r. felperes a 7 sorszám alatti végzésben személyes költségmentességben részesült, ennek folytán kereseti illetéket nem rótt le, s a pervesztesség miatt az előbbi perköltségeken kívül tartozik még megfizetni a kereseti illetéket, közvetlenül az állam javára. A kereseti illeték összecszerűsége az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontján, az ügyvédi munkadíj összecszerűsége pedig a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontján alapul.

Budapest, 2025. január 21.

dr Birinyi Zsolt
bíró

Az előzményperről

Jelen végrehajtási per előzményperként vagy tisztességtelenségi perként emlegeti a 2013-ban a Kúrián zárult pert. Ezt a pert több könyvben is feldolgoztam. Így alaposan megismerhető:

A bíró szóbeli indoklása és a valóság

<https://mek.oszk.hu/23200/23220/23220.pdf>

Cáfolatok és kezdeményezések a Kúrián

<https://mek.oszk.hu/24700/24715/24715.pdf>

Koncepció per és az Alkotmánybíróság

<https://www.mek.oszk.hu/24800/24859/24859.pdf>

Már tíz évvel ezelőtt, több alkotmányjogi panaszt is beadtam:

Alkotmányjogi panaszaim, 2014-2016

<https://mek.oszk.hu/24600/24631/>

Mint jelen panaszból kiderül, ezek közül az egyikben most kell döntenie az Alkotmánybíróságnak.

Sok sikert a még pereskedő devizahiteles küzdőtársamnak. Nem adjuk fel és nem bocsátunk!